

**SANDEFJORD
KOMMUNE**

Handlings- og økonomiplan 2024 - 2027

Kommunedirektørens forslag

Foto: Heidi Marie Gøperød

Innhold

INTRODUKSJON	7
1 Kommunedirektørens innledning	7
2 Prioriteringer i handlings- og økonomiplanen.....	8
3 Kommunens samfunns mål	10
3.1 Visjon.....	10
3.2 Beskrivelse av visjon	10
3.3 Verdier	10
3.4 Kommunens samfunns mål	10
4 Økonomiske mål, generelle forutsetninger og statsbudsjettet.....	14
4.1 Økonomiske mål.....	15
4.2 Generelle forutsetninger	17
4.3 Statsbudsjettet - forutsetninger for kommuneøkonomien	18
4.4 Konsekvenser av statsbudsjettet for Sandefjord kommune	19
4.5 Forutsetninger om vekst i kommuneøkonomien etter 2024	21
5 Regler for behandling av handlings- og økonomiplanen	22
SENTRALE KAPITLER.....	24
6 Budsjettvedtak.....	24
6.1 Kommunedirektørens innstilling	24
6.2 Hjelp til utarbeidelse av endringsforslag	24
7 Klimabudsjett	25
7.1 Innledning.....	25
7.2 Om klimabudsjettet.....	25
7.3 Klimagassregnskap for Sandefjordsamfunnet	28
7.4 Klimagassregnskapet for Sandefjord kommunes virksomhet	29
7.5 Prioriteringer i handlings- og økonomiplanen	30
7.6 Klimatiltak med i økonomiplanen	31
7.6.1 Direkte utslipp	31
7.6.2 Eksterne tiltak.....	32
7.6.3 Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner	33
7.6.4 Indirekte utslipp.....	38
7.6.5 Kommunal virksomhet	41
7.6.6 Utslipp og opptak fra skog og annen arealbruk.....	42
7.7 Ordforklaring klimabudsjettet	43

8	Befolkningsutvikling.....	43
8.1	Demografi.....	44
8.2	Barnehage (1-5 år).....	46
8.3	Grunnskole (6-15 år).....	47
8.4	Videregående (16-19 år).....	48
8.5	Voksne (20-66 år).....	48
8.6	Eldre (67-79 år).....	49
8.7	Eldre (80-89 år).....	50
8.8	Eldre (90 år og eldre).....	51
9	Hovedtallene i økonomiplanen.....	51
9.1	Sentrale inntekter.....	52
9.2	Finansinntekter og -utgifter.....	53
9.3	Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner.....	55
9.4	Driftsutgifter per tjenestoområde (1B).....	56
9.5	Disponering av driftsrammen.....	57
10	Investeringer i økonomiplanen.....	59
10.1	Generelt.....	59
10.2	Investeringsprosjekter - kommentarer.....	59
10.3	Tomtefelt - kommentarer.....	70
10.4	Sandefjord havnevesen - kommentarer.....	71
10.5	Diverse kapitalformål - kommentarer.....	73
11	Investeringer og finansiering etter utløpet av økonomiplanperioden.....	75
	KOMMUNALOMRÅDER.....	84
12	Sentraladministrasjonen.....	84
12.1	Organisasjon.....	84
12.2	Beskrivelse av dagens virksomhet.....	85
12.3	Måltabell.....	85
12.4	Oppdrag i handlingsplanen.....	86
12.5	Kostra-analyse.....	87
12.6	Driftsbudsjett.....	88
12.7	Investeringsbudsjett.....	92
12.8	Kommunedirektøren.....	92
12.9	Kommunalområde HR og utvikling.....	93
12.10	Kommunalområde Økonomi og analyse.....	99
12.11	Pensjon (felles).....	103
13	Kunnskap, barn og unge.....	108
13.1	Organisasjon.....	108

13.2	Beskrivelse av dagens virksomhet	109
13.3	Måltabell	109
13.4	Oppdrag i handlingsplanen	112
13.5	Kostra-analyse.....	113
13.6	Driftsbudsjett.....	114
13.7	Investeringsbudsjett	119
13.8	Administrasjon og stab KBU	120
13.9	Oppvekst og helse	121
13.10	Skole	127
13.11	Barnehage	131
14	Helse, sosial og omsorg.....	135
14.1	Organisasjon	135
14.2	Beskrivelse av dagens virksomhet	135
14.3	Måltabell	136
14.4	Oppdrag i handlingsplanen	138
14.5	Kostra-analyse.....	140
14.6	Driftsbudsjett.....	141
14.7	Investeringsbudsjett	146
14.8	Administrasjon og stab HSO	146
14.9	NAV	150
14.10	Seksjon bolig, aktivitet og avlastning	155
14.11	Seksjon psykisk helse og rustjenester	158
14.12	Seksjon bolig- og tjenestekontor.....	161
14.13	Seksjon Sandefjord medisinske senter.....	163
14.14	Seksjon bo- og behandlingssenter.....	167
14.15	Seksjon senter og hjemmetjeneste	171
15	Kultur, idrett og fritid	177
15.1	Organisasjon	177
15.2	Beskrivelse av dagens virksomhet	177
15.3	Måltabell	178
15.4	Oppdrag i handlingsplanen	181
15.5	Kostra-analyse.....	182
15.6	Aktivitet (Nøkkeltall).....	182
15.7	Driftsbudsjett.....	183
15.8	Investeringsbudsjett	186
15.9	KIF Administrasjon	186
15.10	Dokumentsenteret	187

15.11	Sandefjordbibliotekene	190
15.12	Kultur og kino	192
15.13	Park, idrett og friluftsliv	197
16	Miljø- og plansaker	203
16.1	Organisasjon	203
16.2	Beskrivelse av dagens virksomhet	203
16.3	Måltabell	204
16.4	Oppdrag i handlingsplanen	206
16.5	Kostra-analyse.....	216
16.6	Aktivitet (Nøkkeltall).....	218
16.7	Driftsbudsjett.....	218
16.8	Investeringsbudsjett	223
16.9	Administrasjonsstab miljø og plan.....	224
16.10	Bydrift	225
16.11	Eiendomsseksjonen.....	230
16.12	Klima-, byggesak og arealforvaltningsseksjonen	234
16.13	Brann og redning.....	240
16.14	Havn	244
17	Tilleggsbevilgninger.....	246
17.1	Reservert formannskapet.....	246
17.2	Reservert kommunedirektøren.....	246
18	Generelle driftsinntekter, finans og disponeringer	249
18.1	Beskrivelse av dagens virksomhet	249
18.2	Driftsbudsjett.....	249
18.2.1	Frie disponible inntekter.....	249
18.2.2	Renteinntekter	257
18.2.3	Utbytte	258
18.2.4	Lånerenter.....	259
18.2.5	Avdrag	260
18.2.6	Avsetninger	261
18.2.7	Balansering drifts- og investeringsregnskap	261
19	Gebyrliste	263
19.1	Kunnskap, barn og unge	263
19.2	Helse, sosial og omsorg	264
19.3	Kultur, idrett og fritid.....	265
19.4	Miljø- og plansaker	267
20	Vedlegg	283

20.1	Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd	283
20.2	Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd	284
20.3	Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	285
20.4	Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd	285
20.5	Økonomisk oversikt drift etter § 5-6.....	287
20.6	Oversikt over kommunens gjeld og garantiansvar etter § 5-7	288
20.7	Investeringsprosjekter 2024-2027	290
20.8	Kommunens fond.....	292
20.8.1	Disposisjonsfondet	297
20.8.2	Kapitalfondet.....	298
20.9	KOSTRA - Nøkkeltall 2022	300
20.10	Oppfølging av kommunestyrets vedtak i rammesaken.....	304
20.11	Forslaget til økonomiplan i forhold til rammesaken.....	309

INTRODUKSJON

1 Kommunedirektørens innledning

Mer velferd til innbyggerne, men mindre handlingsrom fremover

Vi varslet om «en ny økonomisk virkelighet» i fjorårets handlings- og økonomiplan. Den virkeligheten gjelder fortsatt, samtidig som vi har strukket oss langt – kanskje for langt – for å finne plass til de politiske vedtakene om satsinger som ble fremmet i rammesaken før sommeren. Samlet sett gir handlings- og økonomiplanen mer velferd til innbyggerne i Sandefjord neste år. De siste årene av denne fireårsplanen strammer det seg imidlertid til.

Den økonomiske realiteten er at vi har en litt trangere økonomi i 2024 enn i 2023, og at utfordringene øker utover i perioden. De politiske bestillingene som er bygget inn i budsjettet bidrar til finansieringsutfordringene fremover. Et høyt investeringsnivå øker låneopptakene og gjør at renter og avdrag vil legge beslag på en større andel av driftsbudsjettet i årene som kommer. Dermed mister vi noe av det økonomiske handlingsrommet. Dette illustreres også gjennom at det ligger krevende uspesifiserte innsparinger i denne fireårsplanen i de tre siste årene. For neste år er behovene for innsparinger dekket opp og spesifisert, slik de bør være i et årsbudsjett.

Denne handlings- og økonomiplanen har flere satsingsområder:

- De eldste innbyggerne våre prioriteres med bygging av nye omsorgsboliger, fremskynding av sykehjemsplasser og flere ansatte.
- Det gjøres et betydelig løft for personer med funksjonsnedsettelse med store investeringer i ny avlastningsbolig, nytt dagsenter, to nye boliger med bemanning og innfasing av planen *På lik linje*.
- Det satses på ungdom gjennom full innfasing av vedtatte tiltak som Oppsøkende ungdomsteam, forebyggende rus-team og Guttas campus. I tillegg er det satt av betydelige midler til investering i ny skole på Vesterøya.

Baksiden av medaljen er høyere gjeldsgrad og svekket økonomisk handlingsrom. Denne utviklingen krever bevisste veivalg og prioriteringer fremover. Alternativene for å gjenvinne økonomisk handlefrihet må finnes enten ved å øke inntektene, redusere utgiftene og/eller dempe investeringene og dermed redusere behovet for låneopptak. Kommunedirektøren tar ikke stilling til veivalg og prioriteringer som i hovedsak må være politiske, men gir et tydelig faglig råd om at ekspansiviteten i budsjettene fremover bør avta dersom den økonomiske handlefriheten som Sandefjord har vært kjent for, skal bevares.

Bjørn Gudbjørgrud
Kommunedirektør

2 Prioriteringer i handlings- og økonomiplanen

Kommunedirektøren har langt på vei fulgt opp kommunestyrets vedtak fra rammesaken (kommunestyresak 075/23 - Rammer for handlings- og økonomiplan 2024-2027) med bl.a. framskyndet bruk av nye plasser på Nygård bo- og behandlingssenter og framskyndet bygging av nye omsorgsboliger i Stokke. De ulike tiltakene, sammen med betydelige netto kostnadsøkninger som ikke var kjent da rammesaken ble behandlet, har bidratt til at kommunens økonomi er budsjettert med en vesentlig svekkelse som langt ifra er tilpasset kommunens framtidige bæreevne og investeringsambisjoner.

Pensjonskostnadene øker vesentlig i perioden. Dette medfører at driftens bidrag til å finansiere investeringer reduseres betydelig. Netto investeringsramme for 2024-2027 er om lag som forutsatt i rammesaken. Det medfører at redusert finansieringsbidrag fra driften i stor grad er erstattet med økte lån med tilhørende vekst i finanskostnadene.

I tiden etter utløpet av denne økonomiplanperioden er bidrag fra drift så lite at det i begrenset grad vil være forenelig med kommunestyrets tidligere uttrykte ambisjoner om endringer i skolestrukturen og bygging av omsorgsboliger og sykehjemsplasser m.m. I dette bildet er det samtidig forutsatt at det skal gjennomføres innsparinger på hhv. 10, 20 og 30 mill. kr for årene 2025-2027, innsparinger som foreløpig er uspesifisert.

I kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan er alle budsjetterte utgifter dekket inn. Basert på ordlyden i kommunestyrets vedtak i rammesaken om at partiene vil komme tilbake til inndekking/prioriteringer etter at kommunedirektørens budsjett og økonomiplan for 2024-2027 er fremlagt, vil kommunedirektøren forvente at kommunestyret ved budsjettbehandlingen vil gjøre endringer som isolert sett vil styrke den i utgangspunktet svake budsjettbalansen. Dette kan være første av flere nødvendige tiltak for å gjenvinne bærekraft i økonomien i de kommende årene.

Hovedprofilen på tjenestetilbudet i denne handlings- og økonomiplanen viser:

- Satsing på eldre: Flere sykehjemsplasser og nye investeringer i omsorgsboliger.
- Et løft for personer med funksjonsnedsettelser: Investeringer i ny avlastningsbolig, nytt dagaktivitetssenter, to nye, bemannede boligfelleskap og innfasing av temaplanen På lik linje.
- Satsing på ungdom og skole: Full innfasing av tiltak som oppsøkende ungdomsteam og forebyggende rusteam (OUT), Guttas campus og ny skole på Vesterøya.
- Et omfattende investeringsbudsjett.

Av nye tiltak prioritert i planen nevnes her:

- Økt bruk av plasser på Nygård bo- og behandlingssenter
- Nytt ressursteam i KBU (kunnskap, barn og unge), to stillinger
- Hjemmeveiledning, oppfølging av temaplanen På lik linje, to stillinger
- Guttas campus, tiltak for å bekjempe utenforskap

Følgende tiltak finansieres via økt rammetilskudd:

- Maksprisen i barnehager reduseres med 1000 kr/md til 2000 kr/md fra 1.8.2024.
- Økt satsing på psykisk helse og rus (2 mill. kr per år)
- Økt satsing på helsestasjon og skolehelsetjeneste (0,5 mill. kr per år)

På investeringsbudsjettet er alle tiltak fra handlings- og økonomiplanen 2024-2027, videreført. Av de største prosjektene nevnes:

- Ny skole på Vesterøya
- Nye omsorgsboliger i Stokke
- Nytt dagaktivitetssenter i Helgerødveien
- Myreskauen avlastningsbolig (erstatning for Hauanskogen)
- Omsorgsboliger for personer med nedsatt funksjonsevne
- Gang- og sykkelveiltak og trafiksikkerhetstiltak

Det er foreslått flere nye investeringsprosjekter. Blant dem nevnes:

- Infrastruktur IKT i HSO (helse, sosial og omsorg)
- Økt fremkommelighet for gående og syklende (mobilitetsplan)
- Utvidelse av verkstedet i Bekkeveien 12

Planlagt netto investeringsvolum for de neste fire årene er på 1.917 mill. kr, fordelt med 320 mill. kr knyttet til selvkostområdene og 1.597 mill. kr til øvrige, ordinære formål. Finansiering av investeringsprosjektene og utviklingen i kommunens gjeld er som følger:

- Ordinære investeringer (dvs. utenom selvkostområdene) finansieres med 21 % fra den løpende driften, 35 % ved bruk av fond, mens 44 % lånefinansieres.
- Investeringer i selvkostområdene lånefinansieres 100 %.
- Lån til ordinære investeringer øker fra 923 mill. kr ved inngangen til 2024 til 1.379 mill. kr ved utløpet av 2027.
- Lån til investeringer i selvkostområdene øker fra 925 mill. kr ved inngangen til 2024 til 1.094 mill. kr ved utløpet av 2027.

Innholdet i handlings- og økonomiplanen i forhold til i rammesaken, er spesifisert og omtalt i vedlegget "Forslaget til økonomiplan i forhold til rammesaken". Innholdet i disse planene påvirkes blant annet av endringer i de økonomiske forutsetningene for disse planene. Faste gjengangere i så måte er endringene knyttet til videreføringskonsekvenser av 2.-tertialsaken, innholdet i statsbudsjettet og justerte forutsetninger for lønns- og prisvekst samt nivå på pengemarkedsrentene. For øvrig nevnes blant annet at de framtidige pensjonskostnadene har økt vesentlig og at kostnader knyttet til delvis oppfølging av kommunestyrets vedtak i rammesaken er lagt inn. Som et resultat av redusert bidrag fra driften, er lånekostnadene til å finansiere investeringene også økt vesentlig.

Usikkerhet

1. Realveksten i kommunenes frie inntekter har som regel bidratt til å dekke veksten i pensjonskostnadene utover lønnsveksten. I 2024 dekkes om lag 1/3 av kommunens vekst i 2024. Det er ikke budsjettet med slike dekningsbidrag fra 2025.
2. På kort sikt er skatteinntektene, rentenivå, energikostnader og pensjonskostnader de største kildene til midlertidige svingninger som ikke automatisk kompenseres gjennom statens styring av kommunene. Usikkerheten forsterkes av at både Statistisk sentralbyrå (SSB) og Norges Bank har anslått lønns- og prisveksten i 2024 høyere enn finansdepartementet har lagt til grunn i statsbudsjett, ettersom kommunen følger statsbudsjettets forutsetninger.
3. På mellomlang og lang sikt er usikkerheten i større grad knyttet til utviklingen av handlingsrommet i regjeringens og Stortingets budsjettpolitikk. Handlingsrommet i statsbudsjettet bestemmes i hovedsak av utviklingen i skatte- og avgiftsinntektene fra fastlandsøkonomien, utviklingen i Statens pensjonsfond utland og bindinger på utgiftssiden i

budsjettet (der bl.a. alderspensjon pga. en aldrende befolkning øker). Kommunesektoren står for om lag halvparten av den offentlige tjenesteproduksjonen. Derfor vil usikkerheten knyttet til statsbudsjettets fremtidige handlingsrom i stor grad også gjelde for kommunesektoren.

3 Kommunens samfunns mål

3.1 Visjon

Sammen framover.

3.2 Beskrivelse av visjon

Visjonens styrke er knyttet til framdrift, fellesskap og nyskaping. Sandefjord kommune har FNs bærekraftsmål som retning for innbyggernes hverdag nå og i framtiden.

3.3 Verdier

Ansvarlighet og åpenhet.

3.4 Kommunens samfunns mål

Bærekraftig utvikling defineres som en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov. Bærekraftsmålene knyttes til de tre dimensjonene sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft. I kommuneplanens samfunnsdel er åtte bærekraftsmål prioritert, og de kommunale målene viser hvordan vår virksomhet bidrar til å nå de globale målene

FNs bærekraftsmål består av 17 hovedmål og 169 delmål. Summen av disse vil gi en bærekraftig utvikling i et globalt perspektiv.

FNs delmål er skrevet til en global kontekst, og flere av delmålene er derfor ikke like relevante for kommunal virksomhet i Norge.

Ved utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel ble det derfor utarbeidet og vedtatt 51 egne samfunnsmål for Sandefjord kommune. Disse samfunnsmålene underbygger de 8 prioriterte bærekraftsmålene.

De 51 samfunnsmålene består av både overordnede målsetninger og mer spesifikke målsetninger man normalt vil finne i eksempelvis temaplaner. I Framsikt og andre målstyringssystemer som legger til rette for virksomhetsstyring, er det nødvendig å etablere en logisk målstruktur. Kommunedirektøren har

derfor nivåinndelt kommuneplanens 51 mål i 23 hovedmål og 28 delmål. Der det er mulig å definere indikatorer er dette koblet til delmålene. Dette er en systematisering av kommuneplanens samfunnsdel og ikke en endring av målbeskrivelsene fra kommuneplanens samfunnsdel. Omformuleringer eller endringer av eksisterende mål fra samfunnsdelen krever en revidering av kommuneplanens samfunnsdel.

Med en slik målstruktur er det blitt mulig også å innlemme de mer vesentlige målsettinger fra temaplaner/tematiske kommunedelplaner som delmål. På denne måten skal det være en «rød tråd» fra kommuneplanens samfunnsdel via temaplaner med resultatmåling på indikator. Hvilke av de 51 mål som er inndelt i hovedmål og delmål foreligger i tabellen under. Inndelingen benyttes i kommunalområdenes måltabeller.

FN bærekraftsmål	Hovedmål	Delmål
3. God helse og livskvalitet	3.1 Barn med et vanskelig utgangspunkt klarer seg bedre som voksne	Kommunen bidrar til å forhindre vold og seksuelle overgrep mot barn gjennom oppdatert kunnskap hos ansatte, systematiske handlingsplaner og hensiktsmessig atferd
	3.2 Innbyggerne er i stand til å ta vare på seg selv/ivareta egen helse	Tjenestene utvikles slik at etterspørsel etter heldøgns plasser reduseres
	3.3 Sikre innbyggerne tilgang til mange ulike arenaer for fysisk og kulturell aktivitet og rekreasjon hele året	Innbyggerne opplever at tjenester er tilpasset individuelle behov
4. God utdanning	4.1 Sikre alle barn et godt barnehagetilbud som bidrar til sammenheng i læringsløpet	Sikre økt barnehagedeltakelse blant barn med minoritetsspråklig bakgrunn
	4.2 Sikre at grunnskolen bidrar til at flest mulig fullfører og består videregående skole	Sikre alle barn og unge trygge, inkluderende og effektive læringsomgivelser
	4.3 Kommunen skal bidra til at næringslivet har tilgang til spesialisert og relevant kompetanse	Sikre et godt psykososialt skole- og barnehagemiljø
	4.4 Legge til rette for kulturell læring	Kommunen som virksomhet tilbyr læringsplasser
8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst	8.1 Det er flere i arbeid og aktivitet, og færre på stønad	Sandefjord kommune er en foregangskommune når det gjelder sosialt entreprenørskap

	8.2 Sandefjord er en smart, digital, innovativ og levende by med attraktivt nærings- og arbeidsliv som gir trivsel og vekst for innbyggerne	Norskkunnskapen blant fremmedspråklige er økt
	8.3 Sandefjord kommune skal skape regionens mest attraktive arealer for næring	Andelen ansatte med nedsatt funksjonsevne i kommunale stillinger er økt
		Alle i Sandefjord har anstendige arbeidsforhold og ingen jobber svart
9. Industri, innovasjon og infrastruktur	9.1 Digitalisering bidrar til innbyggerdialog og riktig bruk av velferdsteknologi	Det er attraktivt for nye, grønne næringsaktører å etablere seg i Sandefjord
	9.2 Kommunen skal bli regionens mest offensive tilrettelegger for næringslivet	Kommunen skal sikre grønn og blå infrastruktur og være en pådriver for god teknisk infrastruktur
		Kommunen bruker anskaffelser som et verktøy for å styrke innovasjon
		Medlemskap i Ungt Entreprenørskap er videreført
		Kommunen fremmer gründerskap, innovasjon og kompetanse
10. Mindre ulikskap	10.1 Innbyggerne opplever trygghet og tilhørighet, og muligheter til å bidra i samfunnet	Nærmiljø og lokalsamfunn utvikles kontinuerlig som ressurser for helse og trivsel
	10.2 Styrke frivilligheten som viktige samarbeidspartnere for å sikre deltakelse, utvikling og mangfold i lokalmiljøene	Barn som lever under forhold som er til skade for deres helse og/eller utvikling, får riktig hjelp til rett tid
	10.3 Bidra til at hele befolkningen kan ta del i kultur- og fritidstilbudene, enten som deltakere eller publikum	Kommunen jobber kontinuerlig for å redusere sosial ulikhet til helse
		Strategier for universell utforming er forankret
		Folkehelseperspektivet er tydelig og prioritert innenfor all kommunal planlegging

11 Bærekraftig byer og lokalsamfunn	11.1 Kommunen skal score høyere enn sammenlignbare kommuner på bostedsattraktivitet	Bevare og utvikle kommunens grønne preg med parker, plasser og friområder
	11.2 Stimulere til et mangfoldig kultur- og fritidstilbud i samarbeid med frivillige organisasjoner og lokal kulturnæring	Luftkvaliteten er på et nivå som ikke gir negative helseeffekter
	11.3 Det jobbes systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap, i daglig drift og i alt utviklingsarbeid	Parsellhager og områder for urbant jordbruk er tilgjengelig for kommunens innbyggere
13. Stoppe klimaendringene	13.1 Innen 2030 skal klimagassutslippene i kommunen være redusert med minst 40 % sammenlignet med 1990 nivå.	Klimagassutslipp fra landbruksnæringen reduseres kontinuerlig
	13.2 Sandefjord kommunes egen virksomhet skal være klimanøytral innen 2050.	Framtidsrettede klimatiltak vurderes i alle plan- og byggesaker, og kommunen har nødvendig kunnskap, planer og beredskap for å begrense konsekvensene av klimaendringene
	13.3 Sandefjord kommune skal ha nødvendig kunnskap, planer og beredskap for å kunne begrense konsekvensene av klimaendringer.	Andelen personreiser skal økes for kollektiv, sykkel og gange
17. Samarbeid for å nå målene	17.1 Videreutvikle nærdemokratiordningen	Videreutvikle samarbeidet med innbyggere og andre aktører for å nå framtidige mål
	17.2 Lokaldemokratiet er styrket	

4 Økonomiske mål, generelle forutsetninger og statsbudsjettet

Handlings- og økonomiplanen vil alltid være påvirket av den generelle økonomiske utviklingen, regjeringens økonomiske politikk, lønns- og prisstigning, samt utviklingen i finansmarkedene. Utviklingen i befolkningens størrelse, alderssammensetning, sosiale forhold, bosettingsmønster mm. søkes hensyntatt i planen. Befolkningsutviklingen omtales i eget kapittel.

Hovedprinsippet for den statlige styringen av kommunesektoren er økonomisk og juridisk rammestyring. Om lag 85 % av kommunesektorens inntekter fastsettes indirekte av Stortinget, først og fremst via skatteopplegget og via bevilgninger over statsbudsjettet. Resterende fastsettes lokalt, primært i form av brukerbetalinger og andre salgs- og leieinntekter. Kommunen har ikke full frihet til selv å øke brukerbetalningene. For eksempel har Stortinget fastsatt hva kommunene maksimalt kan kreve for opphold i barnehage, og gebyrene for vann, avløp og renovasjon kan maksimalt kreves til selvkost m.m. Sett i lys av dette er regjeringens og Stortingets opplegg for kommuneøkonomien den viktigste

forutsetningen for kommunens rammebetingelser. På denne bakgrunn blir lønns- og prisveksten som forutsettes i statsbudsjettet lagt til grunn for kommunens budsjett. Videre er renteframskrivningene i finansmarkedet retningsgivende for kommunens renteforutsetninger. Den lokale handlefriheten på inntektssiden begrenser seg derfor i stor grad til å bestemme hvor høye enkelte brukerbetaling skal være og om kommunen skal skrive ut eiendomsskatt.

4.1 Økonomiske mål

Det er et mål for Sandefjord kommune over tid å yte best mulige tjenester til innbyggerne innenfor de gitte rammene lovgivningen, økonomien og kommunens folkevalgte fastsetter. Det legges vekt på å sikre et stabilt og forutsigbart tjenestetilbud.

Kommuneloven pålegger kommunene å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid (KL §§ 14-1 og 14-2). Økonomiske mål skal trygge det finansielle grunnlaget for de tjenestene kommunen har ansvar for overfor innbyggere, næringsliv og andre. Som ledd i dette har kommunestyret vedtatt økonomiske mål for utviklingen av kommunens økonomi. Hensikten med økonomiske mål er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i budsjett- og økonomiplanprosessen. De økonomiske målene bør balansere kortsiktige og langsiktige hensyn.

Kommunens økonomiske mål, fastsatt i kommunens økonomireglement (KST-sak 97/20), er:

- Kommunalområdenes netto budsjetttrammer skal ikke være større enn frie inntekter.
- Kraftfondets avkastning skal brukes til å finansiere investeringer.
- Ordinære investeringer kan lånefinansieres med maksimalt 50 %.
- Netto driftsresultat skal utgjøre minst 1,75 % av sum driftsinntekter.
- Saldo for disposisjons- og kapitalfondet skal ved utløpet av økonomiplanperioden ikke være lavere enn 15 mill. kr.

ØKONOMIPLANEN I FORHOLD TIL DE ØKONOMISKE MÅLENE								
		Regn.	Oppr. bud.	Just. bud.	BUDSJETT			
	(beløp 2024-2027 i 1 000 2024-kr)	2022	2023	2023	2024	2025	2026	2027
	Sum frie inntekter	4 190 078	4 181 700	4 283 700	4 521 900	4 574 100	4 603 400	4 639 100
	Netto ramme for kommunalområdene	3 937 910	4 114 469	4 126 297	4 414 443	4 457 508	4 485 062	4 535 859
1	Frie inntekter utover kommunalområdenes rammer	252 168	67 231	157 403	107 457	116 592	118 338	103 241
	Kraftfondets avkastning	-40 930	66 374	66 374	81 459	73 946	69 596	65 389
	Overført investeringsprosjekter fra årets drift	31 174	89 711	137 649	117 390	102 353	74 746	41 165

2	Kraftfondsmidler brukt i driftsbudsjettet	-	-	-	-	-	-	24 224
	Ordinære investeringer	293 379	374 824	459 320	353 130	558 651	487 950	196 950
	Lån til ordinære investeringer	105 128	187 100	164 053	155 600	245 600	215 000	86 500
3	Lånegrad for ordinære investeringer (maks. 50 %)	36 %	50 %	36 %	44 %	44 %	44 %	44 %
4	Netto driftsresultat (minst 1,75 %)	3,4 %	1,9 %	2,9 %	2,3 %	2,1 %	1,5 %	0,8 %
5	Saldo på disposisjons- og kapitalfondet 31.12. (nom. kr)	439 869	337 190	553 980	476 040	261 332	96 945	23 632

Mål nr. 1 innfris for alle årene i kommende 4-årsperiode.

Mål nr. 2 innfris for årene 2024-2026, mens i 2027 er avkastningen på kraftfondet 24 mill. kr høyere enn beløpet som overføres til investeringsprosjektene. Dersom vi ser bort fra de uspesifiserte innsparingene på hhv. 10, 20 og 30 mill. kr for hvert av årene 2025-2027, vil vi heller ikke nå målet for 2026.

Mål nr. 3 innfris for alle årene i kommende 4-årsperiode. Lånegraden utgjør 44 % for hvert av årene 2024-2027. Dette en økning fra om lag 30 % for årene 2024-2026 i økonomiplanen for 2023-2026. Ved utløpet av 2022 utgjorde sum lån til ordinære investering 14 % av sum driftsinntekter. Regulert budsjett for 2023 tilsier at denne prosentandelen øker til 16 % i 2023, mens den øker videre i økonomiplanen fra 17 % i 2024 til 21 % ved utløpet av 2027.

Mål nr. 4 innfris kun for de to første årene i kommende 4-årsperiode. Netto driftsresultat i 2026 og 2027 ligger hhv. 18 mill. kr og 57 mill. kr under minstemålet.

Mål nr. 5 innfris for alle årene i kommende 4-årsperiode.

I kommunesektoren betraktes netto driftsresultat som den primære indikatoren for formuesbevaring. Et netto driftsresultat på 1,75 % for kommuner (som konsern), er basert på et mål om å bevare realverdien av kommunenes formue (egenkapitalen). Måltallet er i utgangspunktet ikke en anbefaling for hver enkelt kommune. KS har imidlertid laget en modell som kan brukes til å gi anbefalinger om et minimumsnivå på netto driftsresultat for kommunekassen (ikke kommunen som konsern) basert på et stabilt tjenestenivå og en tilstrekkelig buffer for å håndtere et gitt nivå på risiko. Modellberegninger utført av KS tilsier at Sandefjords netto driftsresultat bør ligge rundt 4 %.

I tillegg til netto driftsresultat, bruker kommunedirektøren beløpene som overføres fra årets drift til investeringsprosjektene som den primære, operasjonelle indikatoren for å vurdere bærekraften i økonomiplanen. I handlings- og økonomiplanen faller beløpet som overføres fra driften til investeringer fra 117 mill. kr i 2024 til 41 mill. kr i 2027. Dette forutsetter blant annet at de spesifiserte og uspesifiserte innsparingstiltakene realiseres. Driftens bidrag fra 2027 er langt ifra forenlig med tidligere investeringsplaner for årene etter 2027.

Dersom siste året i denne økonomiplanen videreføres uendret, vil dette sammen med en lånegrad på 50 % legge til rette for ordinære investeringer på om lag 82 mill. kroner per år fra 2027. Det tilsvarer en

investeringsramme på 328 mill. kr (ekskl. selvkostområdene) for en fireårsperiode, og det er 1269 mill. kr lavere enn budsjettet for 2024-2027.

Tallenes tale er klar: Den økonomiske utviklingen må snus. I årene som kommer er det et stort behov for å øke kommunens langsiktige investeringsevne. Finansieringsbidraget fra driften ligger langt unna det tidligere uttrykte midlertidige målet om at overføring fra drift til investeringer bør budsjetteres med 150 mill. kr årlig. Kommunens investeringsbehov på lang sikt er omtalt i kapitlet "Investeringer og finansiering etter utløpet av økonomiplanperioden". Der pekes det på behov som tilsier årlige bidrag fra driften opp mot 250 mill. kr. Tempoet i en økonomisk snuoperasjon vil først og fremst være avhengig av kommunens evne og vilje til å realisere forutsatte og nye innsparinger, til å omstille og effektivisere driften og sentrale myndigheter som lovregulerer nivået på deler av velferdstjenestene og som fastsetter realveksten i kommende års frie inntekter. Dette må samtidig kombineres med reduserte ambisjoner for investeringene etter fireårsperioden.

4.2 Generelle forutsetninger

Tabellen under viser en samlet oversikt over de generelle forutsetningene som er lagt til grunn i handlings- og økonomiplanen.

Generelle økonomiske forutsetninger (%)	2024	2025	2026	2027
Konsumprisvekst	3,80	2,00	2,00	2,00
Lønnsvekst (gj.snitt for alle grupper)	4,90	2,00	2,00	2,00
Prisvekst på kommunal tjenesteyting (deflator)	4,30	2,00	2,00	2,00
Finansinntekter og -utgifter				
Pengemarkedsrente (3 md. NIBOR)	4,75	4,25	4,00	3,75
Kraftfondet: Gjennomsnittlig avkastning	6,75	6,25	6,00	5,75
Kraftfondet aksjer/renter	35/65	35/65	35/65	35/65

Lønns- og prisveksten neste år følger statsbudsjettets forutsetninger. Som en beregningsteknisk forutsetning settes lønns- og prisveksten lik den generelle prisveksten i økonomiplanens tre siste år.

Isolert sett forventes ett prosentpoeng høyere lønnsvekst å øke kommunens lønnsutgifter med om lag 35 mill. kr per år. En tilsvarende høyere vekst i landets og kommunens skatteinntekter, kan forventes å gi Sandefjord økte inntekter på 25 mill. kr (23 mill. kr som skatteinntekter og økt rammetilskudd på 2 mill. kr via inntektsutjevningen). Og omvendt ved lavere lønnsvekst.

Budsjetterte finansinntekter og -utgifter tar utgangspunkt i forutsetningene om nivået på framtidige pengemarkedsrenter. Forutsatte rentesatser i økonomiplanen er basert på forventninger i markedet fra slutten av september.

Avkastningen på kraftfondet er basert på reglement for finans- og gjeldsforvaltning (KST-sak 96/20). Reglementet legger til grunn en aksjeandel i fondet på 35 %.

Isolert sett vil ett prosentpoeng høyere rente øke kommunens netto inntekter med om lag 14 mill. kr i 2024, fallende til om lag 4 mill. kr i 2027, og omvendt ved en lavere rente. Høyere rentenivå vil i tillegg redusere kommunens pensjonskostnader, men med et utsatt virkningstidspunkt, og omvendt ved et lavere rentenivå.

4.3 Statsbudsjettet - forutsetninger for kommuneøkonomien

I forslaget til statsbudsjett for 2024 legger regjeringen opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på 13,1 mrd. kr. Veksten er fordelt som følger:

Realvekst i kommunesektorens samlede inntekter (mrd. kr)	
(forutsatt i regjeringens forslag til statsbudsjett)	
Frie inntekter	6,4
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver*	3,8
Øremerkede tilskudd	2,4
Gebyrinntekter	0,5
Realvekst i samlede inntekter	13,1
* Disse midlene bevilges som frie inntekter, men regnes ikke med i veksten av frie inntekter siden midlene er knyttet til endringer i pålagte oppgaver.	

Realveksten i kommunesektorens frie inntekter på 6,4 mrd. kr er fordelt med 5,14 mrd. kr til kommunene og 1,3 mrd. kr til fylkeskommunene. I kommuneproposisjonen la regjeringen til grunn en realvekst i de frie inntektene på 5,6-5,9 mrd. kr, fordelt med 4,4-4,7 mrd. kr til kommunene og 1,2 mrd. kr til fylkeskommunene. Kommunedirektøren la beregningsteknisk til grunn en realvekst til kommunene på 4,55 mrd. kr. Veksten i de frie inntektene sees i sammenheng med anslått vekst i kommunesektorens demografikostnader og merutgifter knyttet til pensjon. I kommuneproposisjonen var det anslått en vekst i demografikostnadene på om lag 4,6 mrd. kr, hvorav 3,9 mrd. kr var knyttet til tjenester som blir finansiert av de frie inntektene, mens resten blir finansiert gjennom brukerbetaling og øremerkede tilskudd. Dette anslaget er opprettholdt i statsbudsjettet. Av beløpet på 3,9 mrd. kr, er 3,1 mrd. kr knyttet til kommunene. I kommuneproposisjonen var pensjonskostnadene anslått å få en vekst på om lag 1,2 mrd. kr utover lønnsveksten. I statsbudsjettet er dette anslaget økt til 2,0 mrd. kr, hvorav om lag 1,8 mrd. er knyttet til kommunene.

Innenfor veksten i de frie inntektene til kommunene er 150 mill. kr begrunnet med satsing på psykisk helse og rus, 100 mill. kr er fordelt til kommuner som taper mest på modellen for gradert basiskriterium (inngår i beregning av rammetilskudd), mens 40 mill. kr er begrunnet i økt satsing på helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Med disse forutsetningene er det anslått at kommunesektorens handlingsrom vil reduseres med om lag 50 mill. kr i 2024.

Realveksten i 2024 måles i forhold til inntektsnivået for kommunene etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2023. Anslaget for skatteinntektene i 2023 er oppjustert med 3,5 mrd. kr (og 0,8 mrd. kr for fylkeskommunene) i forslaget til statsbudsjett. Disse inntektene videreføres ikke til 2024.

Realveksten i kommunenes frie inntekter i 2024 består av:

Realvekst i kommunens frie inntekter (forutsatt i regjeringens forslag til statsbudsjett)			
<i>(Beløp i mill. kr)</i>	Statsbud.	Komm.prop.	Differanse
Skatt på inntekt og formue	6 797	0	6 797
Indirekte skatter	-109	0	-109
Rammetilskudd	-1 549	4 550	-6 099
Frie inntekter	5 140	4 550	590

4.4 Konsekvenser av statsbudsjettet for Sandefjord kommune

I handlings- og økonomiplanen 2023-2026 (HØP) inngår forventet realvekst i de frie inntektene i kommende års statsbudsjetter. Forventede konsekvenser av statsbudsjettet for 2024 justeres deretter i 1) rammesaken på grunnlag av signaler gitt i kommuneproposisjonen, 2) i kommunedirektørens forslag til økonomiplan når regjeringens forslag til statsbudsjett er kjent, og eventuelt til sist 3) i vedtatt handlings- og økonomiplan, avhengig av kjente konsekvenser av Stortingets behandling av statsbudsjettet og kommunestyrets vedtak.

Konsekvenser av statsbudsjettet inkluderer:

- kommunens andel av realveksten i de frie inntektene
- nettoeffekten av endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåer, regelendringer, innlemminger av øremerkede tilskudd m.m.
- konsekvenser av omfordelinger innenfor de ulike delene av rammetilskuddet, eventuelle endringer av kostnadsnøkkelen og oppdaterte kriteriedata (inkl. befolkningens sammensetning)
- netto endringer knyttet til øremerkede tilskudd
- eventuelle avgiftsendringer m.m.

Kompensasjon for lønns- og prisveksten og endringer i ulike investeringstilskudd inngår ikke i oppstillingene. Endringer i kommunens pensjonskostnader inngår heller ikke i oppstillingene, selv om realveksten i de frie inntektene ses i lys av forventet vekst i kommunenes pensjonskostnader.

Tabellen under viser nettobeløp knyttet til konsekvensene av statsbudsjettet for 2024:

Statsbudsjettet: Konsekvenser ift. HØP 2023-2026				
(pos. beløp angir netto økt innt., beløp i mill. 2024-kr)	2024	2025	2026	2027
Forutsatt i HØP 2023-2026	30,2	30,2	30,2	30,2
Endring i rammesaken ift. HØP 2023-2026	18,9	18,9	18,9	18,9
Endring i forslag til HØP 2024-2027 ift. rammesaken	0,1	2,2	2,2	2,2
Forutsatt i HØP 2024-2027 ift. i HØP 2023-2026	49,2	51,3	51,3	51,3

I gjeldende økonomiplan var det forutsatt at Sandefjord ville få en realvekst i de frie inntektene i 2023 på 30,2 mill. kr. Signalene gitt i kommuneproposisjonen ga forventninger om ytterligere 18,9 mill. kr fra 2024.

Etter at regjeringen den 6. oktober la fram sitt forslag til statsbudsjett for 2024, ble forventet netto inntekt som følge av statsbudsjettet økt med 0,1 mill. kr i 2024 og med 2,2 mill. kr fra 2025.

Samlet innebærer dette at konsekvensene av statsbudsjettet 2024 er ventet å gi kommunen en netto, årlig merinntekt på 49,2 mill. kr i 2024 og 51,3 mill. kr per etterfølgende år.

I tabellen under er budsjetterte konsekvenser av statsbudsjettet, sett i forhold til kommuneproposisjonen, fordelt på de frie inntektene og kommunalområdenes nettorammer:

Statsbudsjettet: Endring i HØP 2024-2027 ift. rammesaken				
(pos. beløp angir netto økt innt., beløp i mill. 2024-kr)	2024	2025	2026	2027
Økt skatt på inntekt og formue	74,0	74,0	74,0	74,0
Redusert rammetilskudd	-50,5	-30,2	-30,2	-30,2
Økte frie inntekter	23,5	43,8	43,8	43,8
Kommunalomr.: Konsekv. av endr. i rammetilsk.	-18,4	-36,6	-36,6	-36,6
Kommunalomr.: Andre konsekvenser	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Endring i HØP 2024-2027 ift. rammesaken	0,1	2,2	2,2	2,2

Linjen "Kommunalområdene: Konsekvenser av endringer i rammetilskuddet" viser hvordan endringer i rammetilskuddet er hensyntatt i kommunalområdenes budsjettammer. Dette er spesifisert i tabellen under:

Kommunalområdene: Konsekvenser av endringer i rammetilskuddet				
<i>(pos. beløp angir netto økt innt., beløp i mill. 2024-kr)</i>	2024	2025	2026	2027
SA Synstolking - komp. til kommunene, v.f. på 2023-nivå	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
KBU Red. makspris i barnehage fra 1.8.2024 (fra 3000 kr til 2000 kr per md)	-16,9	-34,3	-34,3	-34,3
KBU Ny opplæringslov - regelendringer med konsekvens for kommunene fra høsten 2024	-0,6	-1,4	-1,4	-1,4
KBU Realvekst 2024, helsestasjon og skolehelsetjeneste (40 mill. kr)	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
HSO Komp.for kostnader til forv. og drift av nasjonale e-helsetjenester i 2023, v.f.	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
TILL Realvekst 2024, til psykisk helse og rusomsorg (150 mill. kr). Andel økt fra 1,9 til 2,0 mill. kr	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Sum	-18,4	-36,6	-36,6	-36,6

Innholdet i tabellen over er kommentert i kapitlene for hvert kommunalområde og i omtalen av rammetilskuddet i kapitlet for generelle driftsinntekter, finans og disposisjoner.

Linjen "Kommunalområdene: Andre konsekvenser" i tabellen Statsbudsjettet: Endring i HØP 2024-2027 ift. rammesaken, viser summen for øvrige elementer som er hensyntatt i kommunalområdenes budsjettrammer. Dette er spesifisert i tabellen under:

Kommunalområdene: Andre konsekvenser				
<i>(pos. beløp angir netto økt innt., beløp i mill. 2023-kr)</i>	2023	2024	2025	2026
HSO Tap ved omlegging av vertskommunetilskudd	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
MP Økte bensin- og diesellavgifter	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Sum	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0

Innholdet i tabellen over er kommentert i kapitlene for hvert av kommunalområde.

4.5 Forutsetninger om vekst i kommuneøkonomien etter 2024

Regjeringen ser den årlige realveksten i de frie inntektene i lys av økte kostnader knyttet til den demografiske utviklingen, økte/reduerte kostnader til pensjon, økte satsinger og eventuelle endringer i kommunenes finansielle handlingsrom. Kompensasjonen for den demografiske kostnadsveksten gis fra året etter at veksten har funnet sted.

I mangel av andre signaler, budsjetteres det kun med kompensasjon for den demografiske kostnadsveksten i økonomiplanens tre siste år.

Kostnadene knyttet til den demografiske utviklingen i Sandefjord er basert på SSBs befolkningsframskrivninger fra juni 2022 og KS' beregningsmodell for demografikostnader. Kostnadene tar utgangspunkt i kommunesektorens faktiske driftsutgifter, og det tas ikke hensyn til et økt investeringsbehov som følge av befolkningsveksten på annet vis enn via avskrivningskostnader.

Sjablonmessig legges til grunn at 10 % av inntektene knyttet til befolkningsveksten vil dekke finansutgifter som følge av økte investeringer og at 45 % er disponert i økonomiplanens driftsdel, bl.a. til finansiering av driftskonsekvenser av planlagte investeringer. Resterende 45 % reserveres som regel i rammen for tilleggsbevilgninger. Beløp for 2025-2027 er som følger:

Demografi: Realvekst i frie inntekter, reservert og disponert			
(beløp i mill. 2024-kr)	2025	2026	2027
Realvekst frie inntekter, demografi (akkumulert)	32,2	61,5	97,2
Reservert til komp. for demografisk utvikling (akkumulert)	14,5	27,7	43,7
Disponert i økonomiplanen	17,7	33,7	53,5

Anslag for kommende års realvekst knyttet til demografi og tilhørende midler reservert til å kompensere kommunalområdene for økte demografiske kostnader, oppdateres årlig og forutsettes disponert for et år av gangen i kommende års handlings- og økonomiplaner.

Tabellen over viser hvor mye av den budsjetterte realveksten i de frie inntektene knyttet til demografi som er disponert i økonomiplanen. Til sammenlikning ligger driftskonsekvenser av investeringer i 2025-2027 hhv. 3, 19 og 20 mill. kr over driftskonsekvensene av investeringene i 2024 sammen med øvrige kostnadsøkninger knyttet til demografi i forhold til 2024 (bl.a. 18 mill. kr i 2027 til økte plasser på Nygård bo- og behandlingssenter).

I tillegg til beløpene som framgår av tabellen over, reserveres 3 mill. kr for å dekke deler av kostnadsveksten som påløper det samme året som befolkningsveksten finner sted.

5 Regler for behandling av handlings- og økonomiplanen

Kommuneplanen, som det øverste styringsdokumentet i kommunen, danner grunnlag for bl.a. handlings- og økonomiplanen. Handlings- og økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Planen skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen bygger på. Den skal omfatte hele kommunens virksomhet, være realistisk, fullstendig og oversiktlig. Kravet om at økonomiplanen skal være "realistisk" er et rettslig krav og økonomiplanen kan gjøres til gjenstand for lovlighetskontroll. Denne lovbestemmelsen er dermed ment å danne et sikkerhetsnett ved uansvarlig eller overoptimistisk planlegging, særlig når det gjelder inntektsanslag.

Planen skal minst omfatte de fire neste budsjettårene, og den skal rulleres og vedtas en gang i året. Plandokumentet skal tjene som grunnlag for beslutningsprosesser i folkevalgte organer og for en kritisk debatt i allmennheten.

Årsbudsjettet og økonomiplanen skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene i økonomiplanens drifts- og investeringsdel er stilt opp som fastsatt i økonomireglementet.

Kommunestyrets budsjettvedtak er bindende for underordnede organer, og kommunestyret kan dermed ikke delegere myndighet til å foreta endringer i det formelle budsjettet. I praksis har likevel underordnede folkevalgte organer og kommunedirektøren et visst spillerom for omdisponeringer. Dette gjelder først og fremst det formelle driftsbudsjettet som fastsettes med nettorammer per kommunalområde, og i noe mindre grad for investeringsbudsjettet som fastsettes med brutto utgift.

I handlings- og økonomiplanens sentrale kapitler finnes de mer overordnede økonomiske disposisjoner og hovedelementer i drifts- og investeringsbudsjettet samt klimabudsjettet. De mer detaljerte opplysningene om innholdet i årsbudsjettet, økonomiplanen og kommuneplanens handlingsdel, finnes i omtalen av de ulike kommunalområdene.

Kommuneloven pålegger formannskapet en plikt til å fremme forslag om årsbudsjett og økonomiplan. Loven åpner imidlertid for at formannskapet kan fremme flere alternative forslag hvis ingen av alternativene har flertall i formannskapet. Innstillingen består da av de alternative forslagene.

Ved kommunestyrets behandling av årsbudsjett og økonomiplan gjelder særskilte regler om stemmegivning (kommuneloven § 11-9, tredje ledd). Ved den endelige avstemningen skal medlemmene stemme over forslaget til økonomiplan eller årsbudsjett som helhet. Hvis det er fremmet flere alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, skal det deretter stemmes over bare de to forslagene som fikk flest stemmer ved første gangs avstemning. Vedtak om årsbudsjett og økonomiplan skal altså i siste instans være ett vedtak, og voteringen skal sikre at ett av forslagene blir vedtatt.

Kommuneloven sier ikke noe eksplisitt om årsbudsjett og økonomiplaner som inneholder en rullering av kommuneplanens handlingsdel. Ei heller i de tilfeller der klimabudsjettet inngår i en samlet handlings- og økonomiplan. Kommunedirektøren forstår lovverket slik at det er anledning til å behandle separate forslag til endringer i både handlingsplanen og klimabudsjettet så lenge forslagene kan vedtas uten at de påvirker årsbudsjettet og/eller økonomiplanen. Kommunedirektøren vil likevel anbefale at eventuelle forslag til endringer av årsbudsjett, økonomiplan, handlingsplan og klimabudsjett samles i og fremmes som ett forslag til handlings- og økonomiplan.

SENTRALE KAPITLER

6 Budsjettedtak

6.1 Kommunedirektørens innstilling

1	Kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2024-2027 vedtas som vist i
	• Bevilgningsoversikt - drift
	• Bevilgningsoversikt - drift per kommunalområde
	• Bevilgningsoversikt - investering
	• Bevilgningsoversikt - investering fordelt per rammeområde
	• Tabeller med oppdrag i handlingsplanen per kommunalområde
	• Tabeller med klimatiltak i klimabudsjettet
2	Kommunen tar opp 233 mill. kr i lån til finansiering av investeringer i 2024. Låneopptaket kan gjøres både i offentlig eide og private banker og finansinstitusjoner og/eller kommunen kan legge ut sertifikatlån og obligasjonslån. Kommunens gjeld kan refinansieres gjennom året.
3	Kommunen tar opp inntil 150 mill. kr som startlån i Husbanken i 2024. Lån tas opp som annuitetslån uten avdragsfri periode med en løpetid på 25 år.
4	Betalingssatser vedtas som vist i vedlegget "Gebyrliste". Satsene gjøres gjeldende fra 1. januar 2024 der annet tidspunkt ikke er angitt.

6.2 Hjelp til utarbeidelse av endringsforslag

Kommunedirektøren har utarbeidet et regneark som de folkevalgte ved deres behandling av handlings- og økonomiplanen, kan bruke til å fremme forslag til endringer i forhold til kommunedirektørens innstilling.

Regnearket finner du her: https://bit.ly/endringsforslag_24-27 (lagre filen på egen enhet og aktiver redigering for å kunne gjøre endringer).

7 Klimabudsjett

7.1 Innledning

Klimagassutslippene i Sandefjord kommune skal i 2030 være redusert med minst 40 % sammenlignet med 1990 nivå. Kommunestyret har også vedtatt at målet ved revisjon av klima- og energiplanen bør forsterkes til en utslippsreduksjon på 50 % og opp mot 55 %. Sandefjord kommunes egen virksomhet skal være klimanøytral i 2050.

Målet for Sandefjord kommune som samfunn innebærer at det direkte utslippet av klimagasser skal reduseres fra 174 000 og ned til 106 000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2030 (40 % reduksjon). Dersom 55 % reduksjon legges til grunn skal utslippet reduseres til 77 000 tonn. 2021 var utslippet i Sandefjord på 152 000 tonn, i 2020 var utslippet på 148 000 tonn. Begge årene var unormalt lavt på grunn av koronapandemien. Med utgangspunkt i 2019-utslippet må klimagassutslippene reduseres med ca. 68 000 tonn (40 % reduksjon) og opp mot 88 000/ 96 800 (50 % / 55 % reduksjon). Målet er også relevant for indirekte utslipp.

For Sandefjord kommunes egen virksomhet viser klimaregnskapet et samlet utslipp på 9 645 tonn CO₂-ekvivalenter i 2022, det er små endringer fra tidligere år. Av dette utgjør direkte utslipp 1 618 tonn og indirekte utslipp 8 027 tonn. Utslippene skal reduseres til 0 i 2050.

Det er vurdert forventet reduksjon i klimagassutslipp for en del av klimatiltakene i klimabudsjettet, med ulik grad av usikkerhet. Flere av tiltakene i handlingsdelen til klima- og energiplanen er ikke-kvantifiserbare mtp. utslippsreduksjon. De er allikevel tatt med i klimabudsjettet for å synliggjøre helheten.

Klimabudsjettet viser hvilke tiltak som er planlagt gjennomført i 2024 og i fireårs-perioden. Det er også beskrevet eksterne tiltak som vil ha effekt i Sandefjord kommune og ønskede tiltak som ikke er med i handlingsdelen til klima- og energiplanen.

7.2 Om klimabudsjettet

Kommunedelplan for energi og klima i Sandefjord kommune ble vedtatt av kommunestyret 12. mars 2019. Klimabudsjettet fungerer som planens årlige handlingsdel for klimaområdet. For 2024 er følgende endringer innarbeidet:

Gjennomførte tiltak som tas ut av planen:	Endrede tiltak:	Nye tiltak:	Slettede tiltak:
Innkjøpsstrategi - miljøkrav	Sandefjord havn	Lokalt energisamfunn	Innkjøp av kommunale kjøretøy (duplisering)
Klima og miljø som tildelingskriterium			Parkering som virkemiddel (duplisering)
Klimaregnskap			Plast ved innkjøp (duplisering)
Krav til miljøledelse			
Luftkvalitet			

Miljøfyrtårn			
Parkeringsnormer			
Trevirke ved innkjøp			
Urbant landbruk			
Oljefri 2020 - kommunens bygg			

Flere av tiltakene som er gjennomført eller ivaretatt i andre kommunale planer er tatt ut av klimabudsjettet. For Sandefjord havn er tiltaket endret, da Color Viking og Oslofjord er tatt ut av trafikk i 2023. Dette gir en utslippsreduksjon på totalt 11 543 tonn CO₂ årlig i Sandefjord kommune (5565 tonn CO₂ for Color Viking og 5978 tonn CO₂ for Oslofjord). Inkludert tidligere gjennomførte tiltak er utslippene fra sjøfart i Sandefjord redusert med rundt 20 000 tonn CO₂.

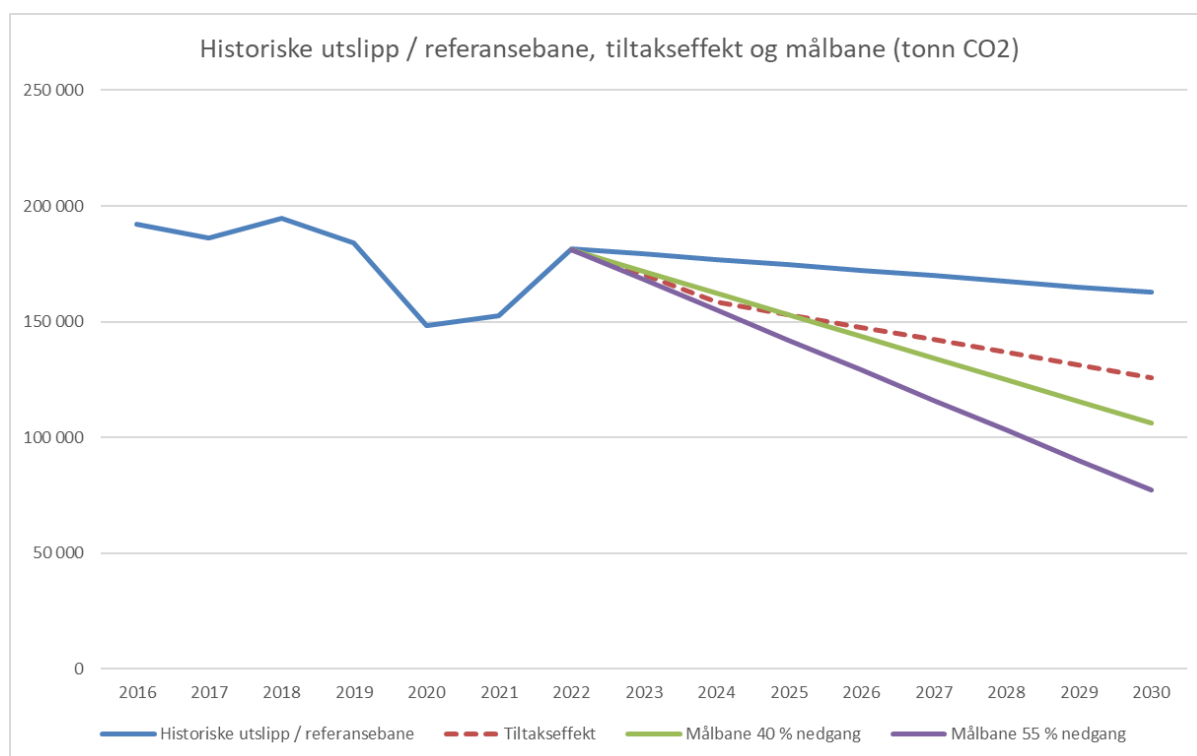
Det er foreslått et nytt tiltak, lokalt energisamfunn. Dette handler om å vurdere om og hvordan bygg eks. innenfor et næringsområde kan utveksle energi på tvers av tomtegrenser utenfor strømmettet. Hensikten er å kunne dele energi effektivt, avlaste strømmettet og legge til rette for næringsutvikling.

Tre tiltak foreslås tatt ut av klimabudsjettet, da tiltakene er en duplisering av andre tiltak.

Utslippskategorien «Indirekte utslipp» er tiltak for kommunens egen virksomhet. For denne kategorien foreslås det betydelige utslippsreduksjoner sammenlignet med klimabudsjettet for 2023. Dette skyldes både at utslippsreduksjonen fra flere tiltak er kvantifisert, og en ytterligere økning i planlagte energitiltak, både for reduksjon i energiforbruk (gatelys) og produksjon av energi (solcelleanlegg eks. på Sandefjord rådhus). Mot 2030 kan den årlige reduksjonen i utslipp være i størrelsesorden 3000 tonn CO₂-e, det vil si en 30 % reduksjon av utslippene fra kommunens egen virksomhet. Noen av tiltakene i denne kategorien er planlagt i forbindelse med nye byggarbeider i kommunen som vil gi redusert utslipp i forhold til referansebanen, men noe økte utslipp totalt sett.

Klimabudsjettet er en integrert del av kommunens handlings- og økonomiplan og vil kunne følge årshjul og rapporteringsrutiner på samme måte som budsjettet.

I forbindelse med utarbeidelse av klima- og energiplanen laget Rambøll i 2019 en referansebane for forventet direkte utslipp frem mot 2030 som viser hvordan klimagassutslippene i kommunen kan komme til å utvikle seg dersom det ikke gjøres utslippsreduserende tiltak, hverken nasjonale eller lokale. I 2020 anslo Rambøll at utslippene i referansebanen var 188 000 tonn CO₂-ekvivalenter. De beregnede utslippene i 2019 var på ca. 174 000 tonn, referansebanen til Rambøll er derfor justert for dette med en reduksjon på 14 000 tonn CO₂- ekvivalenter. Det må påpekes at en referansebane er et overslag med betydelig usikkerhet. Måle metodene er usikre, og referansebanen gjenspeiler kun de faktorene og antagelsene som er tatt med i beregningen.

Figuren over viser historiske utslipp, referansebane, målbane og tiltakseffekt for direkte klimagassutslipp i Sandefjordsamfunnet. Målbanen viser hvordan utslippene må utvikle seg dersom målet om 40 / 55 % reduksjon i utslippene skal nås i 2030. Målbanen er framstilt med jevn reduksjon hvert år frem til målåret 2030. For historiske utslipp var det en nedgang i 2020 som skyldes korona-pandemien. Det er forventet at utslippene vil ta seg opp igjen til tidligere nivå etter pandemien.

Tiltaksbanen i figuren viser hvordan tiltak med direkte utslipp og kvantifisert (målbar) effekt bidrar til å dra referansebanen ned mot målbanen. Tiltaksbanen inneholder også eksterne statlige tiltak som vil ha effekt i Sandefjord kommune. Figuren viser at tiltakene i klimabudsjettet ikke er tilstrekkelig for at kommunens klimamål kan nås. Noen av tiltakene i klimabudsjettet er det vanskelig å beregne effekten av, så det reelle gapet mellom tiltakseffekt og målbane vil trolig være noe mindre. Samtidig er det behov for nye og forsterkede tiltak i årene fram til 2030 dersom målene skal nås. Kommunen har en del virkemidler for å bidra til reduserte klimagassutslipp, men har trolig ikke tilstrekkelig med verktøy for å nå klimamålene. Det vil også være behov for at andre aktører som stat, fylkeskommunen, næringsliv og private gjennomfører klimagassreduserende tiltak for at klimamålene skal nås. Befolkningsvekst og med det økt behov for bolig- og næringsutvikling bidrar også til økt utslipp, både i forbindelse med endret arealbruk, byggearbeider og økt transportbehov.

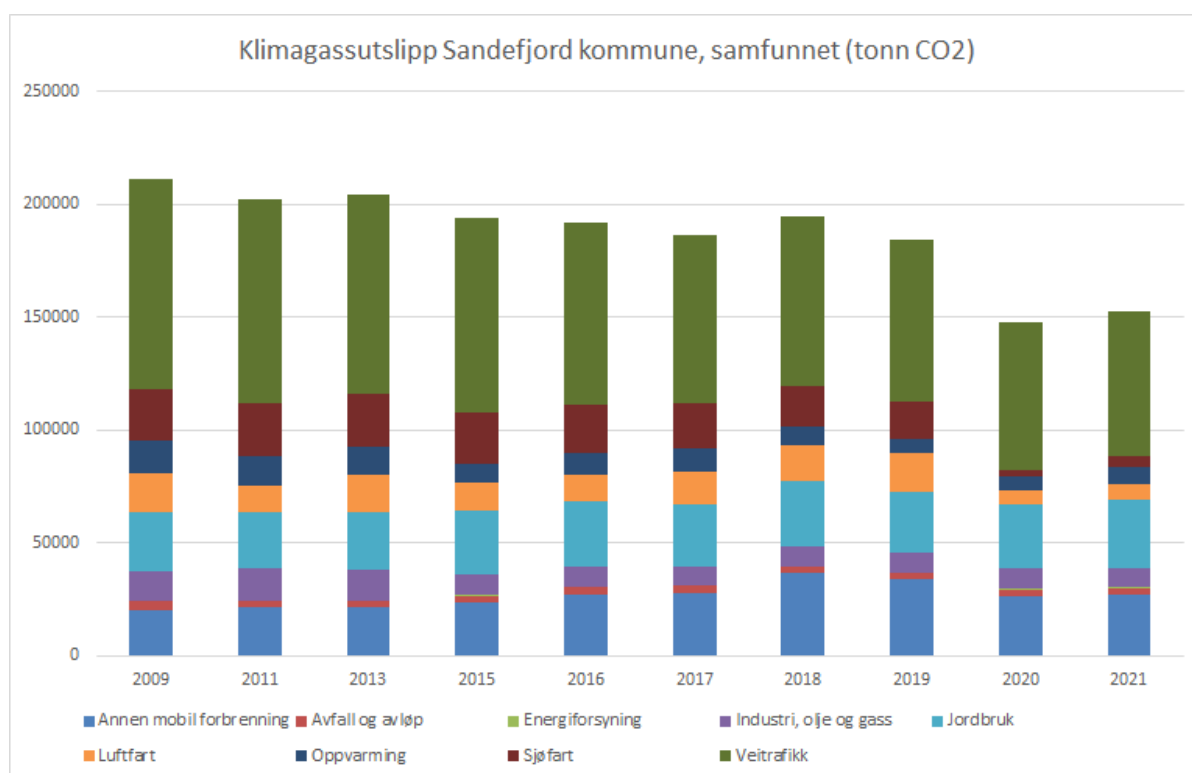
Miljødirektoratet publiserer to ulike klimaregnskap for kommunene som geografiske enheter. Det ene regnskapet viser direkteutslipp fra kommunen fordelt på sektorer, og det er dette som legger grunnlaget for å beregne referansebane og effekt av ulike tiltak.

Utslipp og opptak fra skog og arealbruk er et annet klimaregnskap som Miljødirektoratet publiserer. Dette ser på hvilke arealer som tar opp klimagasser og hvilke tiltak og omdisponeringer av areal som fører til utslipp. Disse tallene publiseres bare hvert femte år. Det nasjonale målet for dette området er det såkalte "netto null - målet", som vil si at samlet utslipp fra skog- og arealbruksektoren ikke skal være større enn samlet opptak i sektoren over perioden 2021- 2030. I henhold til dette regnskapet hadde Sandefjord i årene 2010 og 2015 et netto årlig opptak av klimagasser på over 80 000 tonn CO2. Det er tilvekst i skogen i Sandefjord som sørger for opptaket. Det er viktig å ha med seg at det også er opptak

av klimagasser i Sandefjord. Dette kommer ikke fram i utslippsregnskapet for direkteutslipp eller i referansebanen siden det nasjonalt behandles som adskilte regnskap.

7.3 Klimagassregnskap for Sandefjordsamfunnet

Miljødirektoratet utarbeider statistikk som viser direkte klimagassutslipp i alle landets kommuner. Statistikken viser utslipp for hele Sandefjordsamfunnet, innenfor kommunens geografiske grenser. For kategorien Sjøfart er tallene fra Miljødirektoratet for høye i Sandefjord. Det er gjort lokale og mer nøyaktige beregninger som viser et betydelig lavere utslipp. Dette skyldes Color Hybrid med lavere utslipp og innføring av landstrøm for fergene. Grafen under viser Miljødirektoratets utslippsstatistikk korrigert for kategorien Sjøfart for perioden 2009 - 2021. Lave utslippstall i 2020 og 2021 skyldes korona-pandemien.

Tabellen under viser den samme utslippsstatistikken som grafen over; tonn CO2-utslipp fordelt på de ulike kategoriene. Røde tall for kategorien Sjøfart viser justerte tall som hensyntar lokalt beregnede utslipp.

År/kilde	2009	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Annen mobil forbranning	20367,2	21222,5	21351,8	23378,3	27203,7	27978,6	36463,8	33831,7	26466	27044,8
Avfall og avløp	3520,3	3067,7	3086,6	3071,5	3184,1	2795,1	2991,4	2870,4	2867,6	2964,7
Energiforsyning	0	0	24,2	187,2	144,4	145,5	161,1	154,6	135,5	173,8
Industri, olje og gass	13476,4	14217,5	13254,1	9258,7	8815,3	8370,5	8912	8733,7	8903,5	8825,5
Jordbruk	26058,6	25293,5	26146,7	28137,4	29383,2	27943,8	28896,2	27202,7	28701,1	30200,4
Luftfart	17251,1	11728,4	16604,1	12373,6	11228,3	14023,5	15950,3	16692,6	6390,6	6979,9
Oppvarming	14368,4	13170	12425,4	8303,5	9590,7	10399,2	8188	6476,3	6311,9	7528,8
Sjøfart	22874,7	22874,7	22874,7	22874,7	21768	20153	17892	16336	2763	4491
Veitrafikk	93347,4	90566,6	88839,3	86211,4	80821,5	74534,9	75232,7	71753,5	65580,6	64161,7
SUM	211 264	202 141	204 607	193 796	192 139	186 344	194 688	184 052	148 120	152 371

7.4 Klimagassregnskapet for Sandefjord kommunes virksomhet

Sandefjord kommune har utarbeidet årlige klimaregnskap for Sandefjord kommunes egen virksomhet i perioden 2019-2022.

Klimagassutslipp fra Sandefjord kommunes egen virksomhet tar utgangspunkt i rapporterte tall fra kommunens Miljøfyrtårn-rapportering, og Sandefjord kommunes registrerte energiforbruk.

Det er rapport for både direkte og indirekte utslipp etter mal fra Greenhouse Protocol (GHG). Utslippene er kategorisert i følgende enheter:

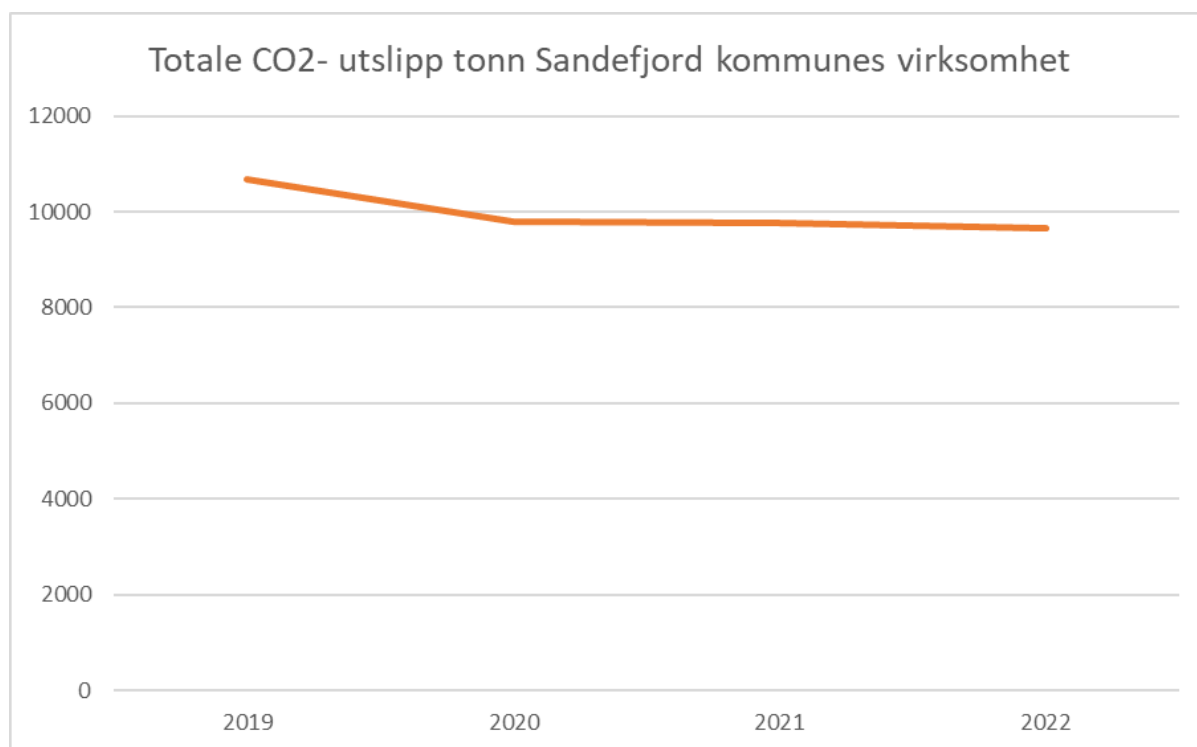
- Scope 1: Direkte utslipp. Bioenergi, gass og olje til oppvarming, bensin og olje som drivstoff.
- Scope 2: Indirekte utslipp fra energiforsyning. Elbil, fjernvarme og elektrisitet er inkludert.
- Scope 3: Indirekte utslipp knyttet til kjøp av andre varer og tjenester. Restavfall og flyreiser er inkludert.

Det rapporterte klimagassutslippet fra Sandefjord kommunes virksomheter var i 2022 på 9645 tonn CO₂-ekvivalenter (se figur under). Direkte utslipp (scope 1) utgjorde 1618 tonn CO₂, indirekte utslipp (scope 2 og 3) utgjorde 8027 tonn CO₂. Forbruk av energi er den største kilden til utslipp, etterfulgt av transport.

Utslippskilde	Forbruk	Enhet	Temperatur-korrigert	Utslippsfaktor	Enhet	Utslipp (tonn CO ₂)
Scope 1						
Bioenergi basert på pellets eller flis	1 505 200	kWh	1 764 746	0,264	kg CO ₂ /kWh	397
Gass til oppvarming	-	kWh		2,76	Kg CO ₂ /Nm ³	0
Bensin	93 195	liter		3,01125	kg CO ₂ /l	281
Olje	-	kWh		3,182	kg CO ₂ /l	0
Diesel	291 234	liter		3,22644	kg CO ₂ /l	940
Sum scope 1						1618
Scope 2						
Antall kjørte kilometer med elbil	1 138 434	km		0,024	kg CO ₂ /km	27
Fjernvarme	7 087 886	kWh	8 310 069	0,116	kg CO ₂ /kWh	822
Elektrisitet	56 385 718	kWh	66 108 457	0,119	kg CO ₂ /kWh	6710
Sum scope 2						7559
Scope 3						
Restavfall som ettersorteres sentralt	233 361	Kg		0,195	CO ₂ /kg	46
Restavfall	743 520	Kg		0,55	CO ₂ /kg	409
Restavfall (med emballasjeplast)		Kg		0,55	CO ₂ /kg	0
Restavfall (uten emballasjeplast)		Kg		0,55	CO ₂ /kg	0
Antall flyreiser i Norden	46	t/r		287	kg CO ₂ / reiser	13
Antall flyreiser i resten av europa	-	t/r		511	kg CO ₂ / reiser	0
Sum scope 3						468
Total CO₂ utslipp						9645

Covid-19 pandemien har gjort at regnskapene for 2019 - 2022 ikke nødvendigvis er direkte sammenlignbare. Det er allikevel vist utvikling og forskjeller, da det vil være viktig over tid å se utviklingen i forhold til kommunens målsetning i kommunedelplan for klima og energi om å være klimanøytral i år 2050. Tallene gir indikasjoner på tilstand og utvikling for Sandefjord kommune, men bør

likevel tolkes med forsiktighet også i lys av den korte tidsserien som foreligger til nå. Det er en nedgang i utslippene fra 2019 til 2020. Fra 2020 til 2022 er det mindre endringer (se figur under).

7.5 Prioriteringer i handlings- og økonomiplanen

I klimabudsjettet 2024-2027 er det beskrevet konkrete tiltak for å kutte utslippene i Sandefjord kommunes virksomhet og i kommunesamfunnet. Tiltakene som er beskrevet for Sandefjord kommunes virksomhet har kommunen i stor grad kontroll på. De kan derfor gjennomføres, forutsatt at det stilles til disposisjon ressurser til gjennomføring. For tiltakene som gjelder Sandefjord-samfunnet har kommunen i varierende grad påvirkningsmulighet for gjennomføring av tiltaket, da det også er andre aktører som må bidra til gjennomføring av tiltaket.

Tiltakene er delt i følgende kategorier:

- **Direkte utslipp.** Dette er tiltak med direkte utslippseffekt for kommunesamfunnet, altså innenfor kommunens geografiske grenser.
- **Eksterne tiltak.** Dette er tiltak med direkte utslippseffekt for kommunesamfunnet som andre aktører, både offentlige og private, har ansvar for å gjennomføre.
- **Ikke-kvantifiserbare tiltak.** Dette er tiltak der utslippseffekten ikke er beregnet eller vurdert.
- **Indirekte utslipp.** Dette er tiltak med indirekte utslippseffekt for kommunens egen virksomhet.
- **Kommunal virksomhet.** Dette er tiltak med direkte utslippseffekt for kommunens egen virksomhet. Tiltakseffekten inngår som del i den direkte utslippseffekten fra kommunesamfunnet.
- **Utslipp og opptak fra skog og annen arealbruk.** Dette er tiltak som har utslippseffekt ved omdisponering av utmarks- og jordbruksarealer.

7.6 Klimatiltak med i økonomiplanen

7.6.1 Direkte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjon n 2023	Reduksjon n 2024	Reduksjon n 2025	Reduksjon n 2026	Reduksjon n 2027	Reduksjon n 2028	Reduksjon n 2029	Reduksjon n 2030
Sandefjord lufthavn Torp	Luftfart	Innenriks luftfart	636,0	954,0	1 272,0	1 590,0	1 908,0	2 226,0	2 544,0	2 862,0
Oljefri 2020 - private bygg	Oppvarming	Fossil oppvarming	250,0	388,0	388,0	388,0	388,0	388,0	388,0	388,0
Rentbrennende ovner i Sandefjord	Oppvarming	Vedfyring	0,0	21,0	42,0	63,0	84,0	105,0	126,0	146,0
Sandefjord havn	Sjøfart	Ro Ro last	8 500,0	20 043,0	20 043,0	20 043,0	20 043,0	20 043,0	20 043,0	20 043,0
Bildeling	Veitrafikk	Personbiler	0,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Sykkelbyen Sandefjord	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum			9 386,0	21 424,0	21 763,0	22 102,0	22 441,0	22 780,0	23 119,0	23 457,0

Sandefjord lufthavn Torp

Sandefjord kommune skal som eier, sammen med Vestfold og Telemark fylkeskommune og Sandefjord lufthavn, utrede hvordan Sandefjord lufthavn kan bli førende i valg av løsninger for reduksjon av klimagasser. Eierskapsmeldingen til Sandefjord kommune som ble behandlet av kommunestyret i sak 081/20 stiller krav om innarbeidelse av klima- og miljøhensyn og rapportering. Sandefjord lufthavn leverer årlig miljørapporter. Transportøkonomisk Institutt har i rapporten "Effekter av klimatiltak i norsk luftfart" fra 2022 regnet på potensielle effekter av ulike tiltak mot 2030 som omfatter vesentlig økt innblanding av bærekraftig biodrivstoff, doubling av CO2-avgift på innenriksruter og 6- doubling av passasjeravgiften. Asplan Viak har vurdert hvilken effekt det kan gi for redusert klimagassutslipp i Sandefjord kommune. Det er forventet en nedgang i utslipp også i referansebanen. Da tiltakene som TØI har regnet på trolig er urealistiske, legges referansebanen til grunn i klimabudsjettet. Det legges til grunn en årlig reduksjon på 318 tonn som akkumuleres i perioden.

Oljefri 2020 - private bygg

Sandefjord kommune følger opp med veiledning til innbyggere i forbindelse med utfasing av oljefyrer, jfr. vedtatt lov. Klimaregnskapet for Sandefjord kommune som samfunn som utarbeides av Miljødirektoratet viser at i 2021 var utslippet av CO2 fra oppvarming ved hjelp av fossil olje og fyringsparafin hhv 231 og 157 tonn, totalt 388 tonn CO2. På grunn av forbudet mot fyring med fossil olje forventes det at utslippet er null innen 2025. Videreføringseffekten med utgangspunkt i 2021 settes til 388 tonn.

Rentbrennende ovner i Sandefjord

Feierne i Sandefjord kommune gir råd og veiledning til boligeierne om fordelene ved å skifte ut en gammel ovn til en ny rentbrennende. Det gjennomføres informasjonstiltak ovenfor boligeierne, også med eksempler på hvor mye ved (og penger) som kan spares. Asplan Viak har regnet på effekten av en forventet utskiftning av eldre vedovner og kommet frem til at dette kan gi et redusert utslipp på minst 146 tonn frem mot 2030. Dersom det iverksettes tiltak som eks. økonomisk støtte til utskiftning av eldre vedovner kan den utslippsreduserende effekten bli vesentlig høyere, opp mot 4848 tonn redusert CO2-utslipp frem mot 2030. Tiltaket gir også effekt ift energisparing og lokal luftkvalitet

Sandefjord havn

Miljøkrav ifm. tildeling av seilingstider frem til 2025 er ivarettatt og har medført bygging av Color hybrid, verdens største ferge som går på strøm deler av turen mellom Sandefjord og Strømstad. Color Viking og Oslofjord er tatt ut av trafikk, dette gir en utslippsreduksjon på totalt 11543 tonn CO2 årlig i Sandefjord kommune (5565 tonn CO2 for Color Viking og 5978 tonn CO2 for Oslofjord).

Bildeling

Formannskapet vedtok i sak 095/19 den 28.05.2019 at etablering av bildeling i Sandefjord utredes videre som beskrevet i saken. Videre utredning er foreløpig ikke planlagt, det er ikke avsatt midler til realisering av en bildeleordning. Menon economics har utarbeidet en rapport basert på en vurdering av mulighetene for å etablere en bildeleordning i Sandefjord kommune. Rapporten konkluderer med at markedet for en slik ordning er begrenset i Sandefjord kommune og at en løsning er at kommunen tar initiativ til etablering ved å dele sine tjenestebiler og eventuelt stille eks. rådhusgarasjen til disposisjon for en delebilordning. Klimaeffekten av tiltaket er usikker, men tall fra utredningen viser at den reduserte utslippseffekten kan være i størrelsesorden 18 tonn CO2 årlig. Da det foreløpig er usikkerhet knyttet til tiltaket settes klimaeffekt fra 2024, med videreføring i perioden frem til 2030.

Sykkelbyen Sandefjord

Sykkelbyen Sandefjord er videreført for perioden 2022-2025. RVU 2018/19 viser at sykkelandelen er 5% i Sandefjord. Målet er at sykkelandelen skal være 10 % i 2025. Det er mange forhold som påvirker hvor stor sykkelandelen er i Sandefjord, blant annet hvordan det tilrettelegges for sykkel og legges restriksjoner på andre transportformer, spesielt personbilisme. Fortetting som gir kortere avstander er også viktig for å kunne øke sykkelbruken. I driftsbudsjettet til kommunen er det årlig avsatt 0,5 mill. kr. til Sykkelbyen Sandefjord. Vedtatt kommunedelplan for mobilitet legger ikke opp til at konkurranseforholdene mellom gange, sykkel og kollektiv på den ene siden og personbilisme på den andre siden endres, det vil fortsatt være god og enkel tilgang til bilkjøring. Det er derfor ikke realistisk å forvente noen særlig økning i sykkelandelen, og det legges derfor til grunn at det ikke kan forventes noen klimagassreduserende effekt fra sykkeltilrettelegging. Sykkeltilretteleggingen handler også om trafiksikkerhet og attraktivitet for de syklende.

7.6.2 Eksterne tiltak

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon 2027	Reduksjon 2028	Reduksjon 2029	Reduksjon 2030
Klimaplan 2021-2030 Meld. St. 13 - Jordbruket	Jordbruk	Annet	0,0	194,0	388,0	582,0	775,0	970,0	1 164,0	1 358,0
Klimaplan 2021-2030 Meld. St. 13 - Transport	Veitrafikk	Personbiler	2 800,0	5 600,0	8 400,0	11 200,0	1 400,0	16 800,0	19 600,0	22 400,0
Sum			2 800,0	5 794,0	8 788,0	11 782,0	2 175,0	17 770,0	20 764,0	23 758,0

Klimaplan 2021-2030 Meld. St. 13 - Jordbruket

Regjeringen og jordbruket har ifølge Klimaplan for 2021-2030 Meld. St. 13 inngått en avtale om å redusere utslippet fra jordbruket med 5 millioner tonn CO2-ekvivalenter samla i tiårsperioden 2021-2030. Av dette skal 4 millioner tonn bokføres som jordbruksutslipp, resterende del er innenfor transport og andre ikke-kvotepliktige utslipp. Utslippsreduksjonen er beregnet til å være om lag 9 %. Det vil være krevende å nå målet om redusert utslipp fra landbruk, da det blant annet vil kreve en urealistisk omstilling i landbruket som følge av at kjøttforbruket til den norske befolkningen reduseres til kostholdsrådene og med det færre husdyr. Utslippene fra landbruk har de siste årene ikke blitt redusert

i Sandefjord. Det legges derfor til grunn en utslippsreduksjon på halvparten av målet, 4,5 %. For Sandefjord sin del med et utslipp fra jordbruket på ca. 30 200 tonn CO₂ i 2021, utgjør det en årlig reduksjon på 194 tonn CO₂ i perioden 2024-2030

Klimaplan 2021-2030 Meld. St. 13 - Transport

I statens Klimaplan for 2021-2030 Meld. St. 13 er det beskrevet at målet til regjeringen er å halvere utslippene fra transportsektoren innen 2030. I transportetatens innspill til Nasjonal transportplan 2025 - 2036 er det beskrevet at det vil bli svært vanskelig å nå klimamålene for transportsektoren uten omfattende tiltak som også er urealistiske å gjennomføre. Sammen med vedtatt mobilitetsplan for Sandefjord kommune som ikke legger opp til tiltak for å redusere veitrafikken i Sandefjord er det derfor urealistisk å nå regjeringens klimamål for veitrafikken i Sandefjord. De direkte utslippene fra veitrafikk i Sandefjord var ca. 64 000 tonn i 2021. Utslippene fra veitrafikk i Sandefjord har vist en nedgang de siste 10 årene, og for å gi et estimat på videre utvikling i utslipp fra veitrafikk er det lagt til grunn at utslippene fra transportsektoren reduseres med 35 % innen 2030. Dette er basert på Miljødirektoratets anslag i rapporten "Klimatiltak i Norge mot 2030" og vurderinger fra Asplan Viak for Sandefjord kommune. Dette gir en utslippsnedgang på ca. 1640 tonn årlig. Det er viktig å presisere at indirekte utslipp fra biltrafikk ikke er regnet med, generelt er det eks. antatt at totalutslippene fra en person-elbil i livsløpet er halvparten av en fossilbil.

7.6.3 Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

Reduksjoner vises i tonn CO₂ ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjo n 2023	Reduksjo n 2024	Reduksjo n 2025	Reduksjo n 2026	Reduksjo n 2027	Reduksjo n 2028	Reduksjo n 2029	Reduksjo n 2030
Frokostmøter Næringsforeninge n	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gummigranulat	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kampanjer og informasjonstiltak	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Redusert plastbruk i kommunen som bedrift	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samarbeid med eksterne aktører og næringslivet	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samarbeid og informasjonstiltak	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strategisk næringsplan	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Undervisning - den magiske fabrikken	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimakonsekvence r arealplaner	Arealbruk	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimavennlig områderegulering	Arealbruk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krav i planer etter Plan- og bygningssloven	Arealbruk	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avfallsplan Sandefjord kommune	Avfall og avløp	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dokumentering av miljøstandard ved nybygg	Bygg	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Informasjonssyste m energibruk	Bygg	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Lokalt energisamfunn	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Klima- og energirådgiver, innkjøp	Innkjøp	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kompetanseheving om innkjøp	Innkjøp	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samarbeid med landbruksnæringen	Jordbruk	Jordbruksarealer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansattes reiser	Luftfart	Innenriks luftfart	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fjernvarmeanlegg	Oppvarming	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Byvekstavtaler	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fyllestasjoner for biogass og hydrogen	Veitrafikk	Tunge kjøretøy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gågrupper og hjertesoner	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kollektivplan	Veitrafikk	Busser	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Konsentrert utbygging	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ladepunkt for el-biler	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mobilitetsplan	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Parkeringsstrategi	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tjenestesykler til ansatte	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vintersykling	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Frokostmøter Næringsforeningen

Det planlegges for minst ett frokostmøte per år med SNF om klima og miljø. Ikke foreløpig gjennomført, vurderes for 2024. Den utslippsreduserende effekten av tiltaket er ikke kvantifisert

Gummigranulat

I april 2021 ble det vedtatt en ny forskrift om bruk av gummigranulat på kunstgressbaner for å hindre forurensning. I Sandefjord kommune har det vært flere saker til folkevalgt behandling om temaet, gummigranulat er også tema i kommunens handlingsplan for plast. Tiltakenes klimagassreduserende effekt er ikke kvantifisert

Kampanjer og informasjonstiltak

Ulike kanaler benyttes for å gi relevant informasjon til innbyggerne om klima- og energitiltak. Dette ses i forhold til det omfattende informasjonsarbeidet som allerede eksisterer via media og ulike organisasjoner. Den utslippsreduserende effekten er ikke vurdert

Redusert plastbruk i kommunen som bedrift

Handlingsplan for plast i Sandefjord kommune er utarbeidet, og revidert i 2023. Denne inneholder også tiltak for innkjøpsenheten. Det er ikke beregnet utslippsreduserende effekt av tiltaket, da dette er komplisert og usikkert.

Samarbeid med eksterne aktører og næringslivet

Sandefjord kommune er med i Green Network, et lokalt initiativ fra Sandefjord Næringsforening for klima- og miljøvennlig nettverksbygging og informasjonsformidling for Sandefjords næringsliv. Tiltakets utslippsreduserende effekt er vanskelig å beregne og ikke vurdert.

Samarbeid og informasjonstiltak

Kommunen skal gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner og andre aktører stimulere til og informere om klimavennlige handlingsalternativer. Det samarbeides med organisasjoner om klima- og energitiltak, eks. Green Network. Det er ikke vurdert om det er usikkert hvilken klimagassreduserende effekt tiltaket har

Strategisk næringsplan

Strategisk næringsplan for Sandefjord kommune ble vedtatt av kommunestyret i sak 082/22 22.09.2022. Klimahensyn og -tiltak er vurdert i planen. I planen er det beskrevet at kommunen skal være en pådriver for det grønne skiftet. Miljøsertifisering og andre bærekraftige tiltak er viktige. Avgjørende er det også å stimulere til vekst innenfor sirkulærøkonomi og andre bærekraftige forretningsmodeller. Handlingsdelen til Strategisk næringsplan rulleres årlig, som også omhandler klimatiltak. Den utslippsreduserende effekten av tiltaket er ikke vurdert.

Undervisning - den magiske fabrikken

Tiltaket er å vurdere å benytte undervisningsopplegg ifm den magiske fabrikken. Litt under halvparten av skolene har vurdert å benytte dette, men ingen har benyttet undervisningsopplegget. Mange skoler kjenner ikke til tilbudet, men mener det kan være interessant på sikt. Den utslippsreduserende effekten av tiltaket er ikke vurdert

Klimakonsekvenser arealplaner

I alle detaljreguleringsplaner og områdeplaner skal konsekvenser for klimagassutslipp belyses. Herunder skal det utarbeides klimagassregnskap for planlagte tiltak, som beskriver klimagassutslipp blant annet på grunn av byggarbeidene, økt transport og arealbruksendringer (dersom det er aktuelt). Tiltaket er en rutinebeskrivelse som følges opp i dialog med forslagsstillere ved utarbeidelse av arealplaner.

Klimavennlig områderegulering

Tiltaket handler om å gjennomføre en områderegulering eller detaljregulering på en klimavennlig måte. Den utslippsreduserende effekten er ikke kvantifisert. Selv om reguleringen er klimavennlig, skal det mye til for at tiltaket i seg selv kan føre til en utslippsreduksjon, spesielt i utmarksområder. Tiltaket handler mer om å redusere utslippene fra et fremtidig regulert område i så stor grad som mulig. Tiltaket er ikke påbegynt.

Krav i planer etter Plan- og bygningsloven

I kommuneplanen er det i bestemmelsene satt krav om at bygg over 500 m² innenfor konsesjonsområdet skal kunne kobles til fjernvarmenettet. Det er også innarbeidet krav om energiutredning ved større utbygginger, med medfølgende veileder. Tiltaket er ikke kvantifisert med forventet utslippsreduserende effekt

Avfallsplan Sandefjord kommune

Den vedtatte avfallsplanen for Sandefjord kommune følges opp. Alle renovasjonskjøretøyene i Sandefjord går på biogass. Det jobbes med å få opp gjenvinningsgraden. Målsetning er en materialgjenvinning på 70 %. Denne er ikke nådd, dette krever nye tiltak fremover (sirkulærøkonomi). Det planlegges ny gjenvinningsstasjon på Kastet, blant annet for å øke sorteringsgraden på avfallet (jfr. sak 081/20 i HMP 29. april 2020). Avfallsplanen er under revidering, egen sak skal legges frem for folkevalgt behandling og er foreløpig planlagt gjennomført vinter 2023/24.

Dokumentering av miljøstandard ved nybygg

Ved bygging av nye kommunale formålsbygg skal det være en dokumentert miljøprofil som viser miljøkonsekvensene for prosjektet etter relevante miljøstandarder. Dette gjelder blant annet hvilket klimagassutslipp prosjektene genererer. Tiltaket gjelder både bygningsmasse og uteanlegg. Kostnaden

for tiltaket dekkes innenfor eksisterende økonomiske rammer. Tiltaket er en rutine som følges opp i alle større prosjekter.

Informasjonssystem energibruk

På kommunens skole- og barnehagebygg installeres informasjonssystem som visuelt viser bygningenes konstante energiforbruk. Tiltaket gjør at brukere og drifter av bygg til enhver tid kan følge med på bygningenes energibruk, og bli bevisste på energiforbruket. Dette kan igjen føre til at energisparetiltak vurderes og gjennomføres. Kostnaden for tiltaket dekkes innenfor eksisterende økonomiske rammer.

Klima- og energirådgiver, innkjøp

En av hovedutfordringene for innkjøp er begrensede administrative ressurser til å følge opp arbeidet med klima- og miljøvennlige innkjøp. Kommunene Sandefjord, Tønsberg, Larvik og Holmestrand har derfor i samarbeid med VOIS søkt om og fått innvilget klimasatsmidler til en 2-årig prosjektstilling som klima- og miljøinnkjøper i VOIS som ble besatt i september 2021. Hensikten med tiltaket er blant annet å øke kunnskapen om klima- og miljøvennlige innkjøp i kommunene og VOIS, samt bidra til å innarbeide klima- og miljøhensyn i innkjøpsavtaler. Tiltakets utslippsreducerende effekt er usikker og vanskelig å beregne, og er derfor ikke vurdert. Det er gitt ytterligere klimasatsmidler slik at stillingen kan videreføres ytterligere et år til 2024.

Kompetanseheving om innkjøp

Innkjøpsforum skal etableres i Sandefjord kommune, klima- og miljøkrav vil være på agendaen der med utgangspunkt i innkjøpsstrategien. Det er i 2021 ansatt en klimarådgiver i VOIS for en to-årig prosjektstilling som skal også ha som oppgave å gjennomføre kompetansehevende tiltak. Det jobbes kontinuerlig med kurs og kompetanseheving om innkjøp

Samarbeid med landbruksnæringen

Sandefjord kommune samarbeide tett med organisasjonene i landbruket om tiltak og utviklingsprosjekt som bidrar til reduserte utslipp, eksempelvis miljøvennlig gjødselhåndtering, drenering, redusert avrenning m.m. Det er ikke kvantifisert noen utslippsreducerende effekt av tiltaket

Ansattes reiser

Følgende bestemmelser med presiseringer er tatt inn i arbeidsreglementet: Pkt 17. Reiser, konferanser, kurs og seminarer: Ansatte i Sandefjord kommune skal i hovedsak ikke delta på konferanser, kurs og seminarer utenfor våre nærområder. Klimavennlige transportformer som tog eller kollektivtransport skal fortrinnsvis velges på nødvendige reiser. Innenlands flyreiser skal unngås. Unntak kan godkjennes av kommunalsjef eller kommunedirektøren. Ansatte i Sandefjord kommune skal benytte kommunale tjenestebiler for tjenestekjøring der det er tilrettelagt for dette. Bruk av privat bil på tjenesteoppdrag skal kun skje der dette er avtalt og det ikke er tilrettelagt med kommunale tjenestebiler, og ellers i særskilte tilfeller. Unntak kan godkjennes av kommunalsjef eller kommunedirektøren. Klimaregnskap for kommunens egne virksomheter viser at det i 2022 er få flyreiser blant de ansatte i kommunen, og dermed lite potensial for reduksjoner. Det er ikke beregnet effekt av tiltaket.

Fjernvarmeanlegg

Fjernvarme er tilknyttet alle aktuelle kommunale bygg og anlegg. I kommuneplanen er det i bestemmelsene satt krav om at nybygg over 500 m² innenfor konsesjonsområdet skal kunne kobles til fjernvarmenettet. Tiltaket er en rutinebeskrivelse som bidrar til at fjernvarmenettet benyttes der det er mulig. Det er ikke anslått noen utslippseffekt av tiltaket. Kommunen har i mindre grad påvirkning på hvem som benytter fjernvarme, da dette er styrt av konkurranse mellom de ulike energileverandørene

Byvekstavtaler

Sandefjord kommune er sammen med Tønsberg, Larvik, Bodø, Ålesund, Arendal / Grimstad og Haugesund beskrevet i Nasjonal transportplan for en tilskuddsordning for regionbyer for å bidra til nullvekstmål og bærekraftig transportarbeid. I første NTP-periode var det planlagt å avsatte kr. 600 mill. kr fordelt på fire år til byområdene, dette ble også redusert i forslag til statsbudsjett for 2024. En forutsetning for å kunne få midlene er at det er etablert en bypakke i kommunen som er godkjent av staten, Sandefjord kommune er derfor foreløpig ikke i posisjon til å kunne motta midler fra ordningen da det ikke er planlagt en Bypakke som krever statens godkjenning. Foreløpig er det beskrevet at midlene kan gå til etablering av tiltak for syklende og gående og kollektivtiltak.

Fyllestasjoner for biogass og hydrogen

Det er etablert en fyllestasjon for flytende biogass og biogass i gassform på Borgeskogen i Sandefjord kommune. Det er vurdert om det er aktuelt å etablere en biogass-stasjon nærmere Sandefjord sentrum, eks. på Fokserød i Sandefjord. Asplan Viak har vurdert at en stasjon her muliggjør flere tunge kjøretøy som går på biogass. Effekten av tiltaket er vurdert til å utgjøre en klimagassreduksjon på 170 tonn CO₂ i 2030, som er en reduksjon på 3,44 % sett ift referansesituasjonen. Det er ikke avsatt budsjettmidler til etablering av en fyllestasjon for biogass, tiltaket er derfor parkert inntil videre.

Gågrupper og hjertesoner

Tiltaket er at barneskolene oppretter hjertesoner og oppfordrer foreldre til å etablere gågrupper. Litt over halvparten av barneskolene har rutiner for å oppfordre foreldre til å etablere gågrupper. 10 barneskoler er sertifisert som Hjertesoner eller er i prosess for å bli sertifisert. Det er vanskelig å kvantifisere effekten av tiltaket, dette er ikke gjennomført. Etablering av gode vaner for gange og sykling i tidlig alder er viktig for at barna skal velge å gå og sykle når de blir voksne

Kollektivplan

Trafikkplan for kollektivtrafikk i Sandefjord kommune ble ferdigstilt i 2019. Vestfold og Telemark fylkeskommune har ansvar for oppfølging. Sandefjord kommune må følge opp planen ved å etablere nødvendig infrastruktur på kommunalt veinett for nytt busstilbud. Nye infrastrukturtiltak må avstemmes med tiltakene som fylkeskommunen gjennomfører. Fylkeskommunen planlegger omlegging av rutenettet i Sandefjord ifm nytt anbud som skal gjelde fra 2026.

Konsentrert utbygging

Kommuneplanen og andre relevante planer forutsetter at ny boligbebyggelse og virksomheter med mange arbeidsplasser og stor besøkstrafikk, bygger opp under Sandefjord by og tettstedene Andebu og Stokke. Plassering forutsettes nær kollektivknutepunkt med høy frekvens. Det skal føres en restriktiv arealpolitikk for utbygging i områder med dårlig kollektivdekning. Arealstrategiene i gjeldende kommuneplan bygger opp under konsentrert utbygging i Sandefjord by og tettstedene. Det arbeides med et eget fortettingsprosjekt i kommunen for gang- og sykkelbyen. I Rambølls utredning om aktuelle tiltak ifm mobilitetsplan for Sandefjord er det laget en transportmodell som blant annet ser på effekten av fortetting. Konklusjonen fra modellarbeidet er at ytterligere fortetting alene ikke vil gi en større utslippsreduksjon, trolig på grunn av at kommunen gjennom lengre tid har jobbet godt med dette tiltaket. Tallene er også beheftet med stor usikkerhet og gir ikke grunn til å kvantifisere effekt

Ladepunkt for el-biler

Det er utbygd tilstrekkelig antall offentlige ladepunkt i Sandefjord kommune iht. parkeringsforskriften, og beleggskontroll viser at det er mye ledig plass ved ladepunktene. Det vurderes derfor at det ikke på nåværende tidspunkt er nødvendig med flere ladestasjoner. El-biler og hydrogendrevne biler betaler nå halv parkeringsavgift på offentlige p-plasser i Sandefjord kommune med avgift, ladestrøm på ladeplasser er avgiftsbelagt. På grunn av strømkrisen i 2022 ble ladeprisen hevet betraktelig, det er nå behov for å normalisere ladeprisen. Det er maksimalt tillatt 3 timer lading m/p-skive. Det er ikke angitt

utslippsreduksjon for tiltaket, effekten er omtalt under tiltaket “kommunens bilpool” For kommunale tjenestebiler er det utarbeidet en ladepunksplan og plan for utskiftning til elbiler, avsatt midler i budsjettet til etablering av ladepunkt. Det er også innvilget 1 mill. kr. i stønad fra Klimasats til etablering av ladepunkt for Sandefjord kommunes tjenestebiler

Lokalt energisamfunn

Tiltaket handler om å vurdere et prosjekt for energideling internt på et næringsområde eller annet egnet formål i Sandefjord kommune, som går fra et bygg til et annet på tvers av tomtegrense og eiere. Tiltaket kan bidra til en bedre lokal energiforsyning, som også avlaster strømmettet. Lede har uttalt at det ikke er plass til mer strømmuttak i energinettet i Vestfold og Telemark, et lokalt energisamfunn som også kan bestå av strømlagring vha batterier kan avhjelpe dette og bidra til at nye virksomheter allikevel kan etableres. Kommende næringsområde Torp øst kan være en aktuell kandidat for en slik utredning.

Mobilitetsplan

Kommunedelplan for mobilitet er vedtatt av kommunestyret 16.02.2024 i sak 005/23. Det forventes ikke at planen og tiltakene vil kunne bidra til en reduksjon i klimagassutslippene fra veitrafikk, da det ikke er vedtatt å jobbe med restriktive tiltak som begrenser trafikkveksten.

Parkeringsstrategi

Parkering som virkemiddel for reduserte klimagassutslipp og bedre bymiljø følges opp. Formannskapet vedtok i sak 008/20 den 4.2.2020 følgende: 1. Rapport om parkeringsanlegg i randsonen av Sandefjord sentrum tas til orientering. 2. Før det jobbes videre med konkrete alternativ, må det utarbeides og vedtas en helhetlig parkeringsstrategi for Sandefjord sentrum for å avklare hva som skal til for at et parkeringsanlegg i randsonen skal sikres tilstrekkelig belegg. Parkeringsstrategi er et tiltak som skal følges opp med bakgrunn i mobilitetsplanen. Det er planlagt at utredningen gjennomføres i 2024 / 2025, forutsatt at det avsettes budsjettmidler til gjennomføring. Anslag for utslippsreducerende effekt kan først vurderes når parkeringsstrategien foreligger.

Tjenestesykler til ansatte

Tiltaket er å anskaffe flere tjeneste el-sykler til bruk for ansatte i Sandefjord kommune. På kortere oppdrag kan de ansatte da benytte el-sykler istedenfor fossilbiler. Tjenestestedene må selv anskaffe seg el-sykler og bekoste dette etter behov. Tjeneste el-sykler er et rimeligere alternativ til tjenestebil, det er ikke aktuelle tilskuddsordninger for tiltaket. Tiltakets effekt er usikker og ikke kvantifisert.

Vintersykling

Det er avsatt 0,5 mill. kr. årlig i driftsbudsjettet til Bydrift for å øke vintervedlikeholdet av sykkelveier. Hensikten er å forbedre tilbudet til vintersyklister, slik at flere velger sykkel som transportmiddel også vinterstid. Det er utarbeidet en prioritert liste over hvilke sykkelveier som skal få økt vedlikehold, effekt skal måles og rapporteres. Det er ikke anslått utslippsreduksjon av tiltaket, som må ses i sammenheng med prosjektet Sykkelbyen Sandefjord.

7.6.4 Indirekte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjo n 2023	Reduksjo n 2024	Reduksjo n 2025	Reduksjo n 2026	Reduksjo n 2027	Reduksjo n 2028	Reduksjo n 2029	Reduksjo n 2030
Gatebelysning	Annet	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	334,0	422,0	510,0	510,0	510,0	510,0	510,0	510,0
Handlenett som erstatning for plastposer	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Matsvinn	Annet	Annet	66,0	77,0	88,0	97,0	106,0	115,0	124,0	132,0

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Biogassproduksjon og solcelleanlegg ved Enga renseanlegg	Avfall og avløp	Avløp	261,0	277,0	277,0	277,0	277,0	277,0	277,0	277,0
Bruk av trevirke og lavkarbon-betong i byggeprosjekter	Bygg	Annet	0,0	1 397,0	453,0	453,0	0,0	625,0	6 460,0	0,0
Lokalt produsert fornybar energi	Bygg	Annet	0,0	107,0	237,0	392,0	555,0	765,0	975,0	1 193,0
Ombruk av byggematerialer	Bygg	Annet	0,0	2 727,0	924,0	1 313,0	0,0	1 378,0	0,0	0,0
Energioppfølgingssystem (EOS) i kommunale bygg	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	96,0	192,0	288,0	384,0	384,0	384,0	384,0	384,0
Sentralt driftsstyringsanlegg for kommunal bygningsmasse (SD)	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	120,0	180,0	240,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Fyringssentral, vannbåren varme og solcelleanlegg i Andebu sentrum	Oppvarming	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	9,0	18,0	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0
Solcelleanlegg på rådhuset i Sandefjord	Oppvarming	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum			886,0	5 397,0	3 044,0	3 753,0	2 159,0	4 381,0	9 057,0	2 823,0

Gatebelysning

Veilysnettet i Sandefjord bestod pr. 1.1.2020 av ca. 10.200 lyspunkter. Ca. 2300 av disse var oppgradert til LED (22%). Disse stod for 10% av det totale strøm-/energiforbruket. Gjennomsnittseffekten til de installerte LED-armaturene er 50 watt. De øvrige lyskildene har en gjennomsnittseffekt på 120 watt. Med andre ord vil man når denne utskiftingen er fullført ha mer enn halvert strømforbruket. Det planlegges å omklassifisere deler av veinettet slik at alt veilys langs fylkesvei skal eies og driftes av fylkeskommunen. Kommunalt veilys langs privat vei planlegges overført til veieier. Samlet gir dette en redusert energibruk til 3100 MWh for kommunalt veilys. Det planlegges å bytte samtlige armaturer til LED i perioden 2023- 2025, fremtidig energiforbruk vil da være 1675 MWh. I tillegg er det planlagt styring / slukking av veilys som gir en reduksjon på 450 MWh, så det totale energiforbruket blir 885 MWh. Det reduserte årlige energiforbruket vil da være 3100 MWh - 885 MWh = 2215 MWh, som er det samme som 2 215 000 kWh. Med en utslippsfaktor på 0,119 CO₂/ kWh gir dette et årlig utslippskutt på 264 tonn CO₂- ekvivalenter

Handlenett som erstatning for plastposer

Det vurderes produsert handlenett i miljøvennlig materiale påført kommunens logo og "Tenk stort, Tenk (miljøvennlig) Sandefjord". På denne måten linkes Sandefjords miljøinnsats opp mot omdømmeprojektet Grenseløse muligheter. Posene deles ut til innbyggerne. Dette gjøres i kombinasjon med informasjon og andre klima- og miljøkampanjer i samarbeid med næringen for å øke miljøgevinsten av kampanjen. Tiltaket har en anslått kostnad på kr. 200 000, det er ikke avsatt midler til gjennomføring. Tiltakets utslippsreducerende effekt vurdert til 25 tonn CO₂ årlig, det legges ikke inn forventet utslippsreducerende effekt da det ikke er budsjettet med midler til tiltaket. Med innføring av økte kostnader for ordinære plastposer og et godt tilbud på alternative poser i butikkene, er det forventet at tiltaket har begrenset effekt.

Matsvinn

Kommunestyret vedtok i sak 112/19 følgende: Matsvinn i Sandefjord kommune skal reduseres med 50 % innen 2025. Referanseåret er 2017. Målsettingen i Klima- og energiplanen justeres tilsvarende. Årlige rapporter fremlegges politisk behandling, og disse skal også omfatte økonomiske konsekvenser av redusert matsvinn. Asplan Viak har regnet på effekten av tiltaket for syv sentrale institusjoner med matproduksjon i Sandefjord kommune i kommunalområdet HSO, dette er lagt inn i tabellen med mål om 75 % reduksjon i 2030. Det foreslås at målet for 2030 skal være at matsvinnet reduseres med 60 %. Det

jobbes med tiltaket, men det foreligger ikke rapport over status sett i forhold til den vedtatte målsettingen.

Biogassproduksjon og solcelleanlegg ved Enga renseanlegg

Enga renseanlegg oppgraderes med nytt anlegg med 3 gassturbiner som utnytter biogassen som produseres ved renseanlegget. Anlegget gir både strøm og termisk energi for forbruk på renseanlegget. Det er forventet en årlig strømproduksjon på 1 158 837 kWh, og 1 171 858 kWh termisk energi. I tillegg er det planlagt solceller på takene til renseanlegget, som gir en årlig strømproduksjon på ca. 277 000 kWh. Dette gir en samlet årlig utslippsreduksjon på 310 tonn CO₂-ekvivalenter. Utslippsfaktor 0,119 kg CO₂/kWh. Biogassturbinene er etablert i 2023, solcellene planlegges installert 2023 med full effekt fra 2024. Utslippsreduksjonen fra gassturbinene er på 277 tonn CO₂-ekvivalenter, fra solcelleproduksjon ca. 33 tonn. Den utslippsreducerende effekten fra solcelleproduksjonen er tatt med i tiltaket "Lokalt produsert fornybar energi".

Bruk av trevirke og lavkarbon-betong i byggeprosjekter

Kommunen skal i alle byggeprosjekter vurdere å benytte en større andel trevirke, både i byggekonstruksjonen, reisverk og som kledning. Andelen trevirke i byggeprosjektene skal være minst 30 m³ per 100 m² BTA (bruttoareal av bygget) for bygg i bindingsverk, og 40 m³ per 100 m² BTA for bygg i massivtre/limtre. I byggeprosjektene der betong benyttes skal det som hovedregel brukes lav-karbon betong som reduserer klimagassutslippet ved produksjon av betongen. Effekt og kostnad vurderes i det enkelte byggeprosjekt. For kommunens byggearbeider som er planlagt frem mot 2030 har Asplan Viak regnet på utslippseffektene i byggeårene. Et overslag over utslipp er beregnet ved å legge til grunn en utslippsfaktor på 120 kg CO₂/m³ for trevirke i konstruksjon, plasstøpt betong - lavkarbon A og hulldekket betong - lavkarbon A.

Lokalt produsert fornybar energi

Kommunen skal jobbe for at en større andel av formålsbyggs energibehov er produsert lokalt, eks. fra solcelleanlegg, solfangere, brønnpark, varmepumper og flisfyring. Målet er at ved bygging av nye større formålsbygg skal 70 % av byggets energibehov dekkes av lokalt produsert fornybar energi. Effekt og kostnad vurderes i det enkelte byggeprosjekt. For utslippstallene er det lagt til grunn beregninger utført av Asplan Viak basert på planlagte byggeprosjekt og nye energianlegg som solceller i perioden frem til 2030.

Ombruk av byggematerialer

Ved ombygging og riving av bygninger er det bygningsmaterialer og inventar som kan ombrukes i andre og nye prosjekter. Et system for registrering og kategorisering av ombruksmaterialer er under etablering, som grunnlag for å kunne bruke materialene i andre og nye prosjekter. Kostnaden for tiltaket dekkes innenfor eksisterende økonomiske ramme. Beregninger fra Asplan Viak basert på planlagte byggearbeider i perioden frem til 2030 er lagt til grunn for tallene for utslippsreduksjon.

Energioppfølgingssystem (EOS) i kommunale bygg

Energioppfølgingssystem (EOS) og Sentralt driftsstyringsanlegg (SD) jobbes det med å innføre i kommunens bygg, og tiltakene er i rute med målet for 2030. EOS er innført for kommunens bygningsmasse, og er nå over i driftsfase for videre oppfølging. Forventet utslippsreduksjon frem mot 2026 er 3-5 % av kommunens totale energibruk. Dette utgjør anslagsvis 1,9 mill. kWh. Reduksjonen i energiforbruk er likt fordelt på årene 2022 - 2026. Det er benyttet en utslippsfaktor på 0,119 kg CO₂/kWh, hentet fra Miljøfyrtårn. Redusert energibruk gir en indirekte effekt, da utslippet er knyttet til produksjon og distribusjon og vil da ikke foregå innenfor kommunens geografiske grenser. Tiltaket er en del av ENØK-tiltaket som det er avsatt midler til i finansieringsbudsjettet

Sentralt driftsstyringsanlegg for kommunal bygningsmasse (SD)

Energioppfølgingssystem (EOS) og Sentralt driftsstyringsanlegg (SD) jobbes det med å innføre i kommunens bygg, og tiltaket er i rute med målet for 2030. SD-anlegg er i stor grad innført for kommunens bygningsmasse, og mye av de utslippsreducerende effektene er hentet ut allerede. Det er ønskelig å legge inn flere funksjoner i SD-anleggene. Forventet utslippsreduksjon frem mot 2026 er anslagsvis 2,4 mill. kWh. Reduksjonen i energibruk er fordelt på årene 2022-2026. Det er benyttet en utslippsfaktor på 0,119 kg CO₂/kWh, hentet fra Miljøfyrtårn. Redusert energibruk gir en indirekte effekt, da utslippet er knyttet til produksjon og distribusjon og vil da ikke foregå innenfor kommunens geografiske grenser

Fyringssentral, vannbåren varme og solcelleanlegg i Andebu sentrum

Tiltaket er å skifte ut et aldrende pellets-fyringsanlegg tilknyttet Andebu ungdomsskole til et fyringsanlegg basert på bergvarme og varmepumper. Dette produserer varmtvann til ungdomsskolen, barneskolen og Møylandsenteret via fjernvarmerør (nærværme). Andebuhallen og Andebu sentrum 26 konverteres til vannbåren varme og knyttes også til varme-/ fyringssentralen. I tillegg monteres det solceller på Andebuhallen, Andebu sentrum 26 og ungdomsskolen (ca. 1200 m² totalt). Alt dette gjøres i sammenheng med en rehabilitering av det såkalte gymbygget (det østlige bygget knyttet til ungdomsskolen) der etterisolering av vegger og tak allerede er planlagt. Det er forventet en årlig besparelse på ca. 230 000 kWh, i tillegg til bedret innelima og mulighetene for temperaturstyring i byggene. Dette kan gi et redusert indirekte klimagassutslipp på 27 tonn CO₂ pr. år. Omregningsfaktor er 0,119 gram CO₂ pr kWh. Tiltaket er en del av ENØK-tiltaket som det er avsatt midler til i investeringsbudsjettet, og forventes å bli gjennomført i 2024

Solcelleanlegg på rådhuset i Sandefjord

Tiltaket, som ble gjennomført i 2023, var å etablere solcelleanlegg på taket av rådhuset i Sandefjord. Det er etablert 440,8 kWp solcellepaneler som kan produsere 600 000 kWh årlig. En årlig produsert strømmengde på 600 000 kWh gir et indirekte redusert klimagassutslipp på 71,4 tonn CO₂. Omregningsfaktor fra kWh til CO₂ er 0,119 kg CO₂ / kWh. Utslippsreduksjonen er lagt til tiltaket "lokalt produsert fornybar energi", som tar for seg alle energitiltak. Levetiden til anlegget er 25-30 år og forventes nedbetalt på betydelig kortere tid. Tiltaket er en del av ENØK-tiltaket som det er avsatt midler til i investeringsbudsjettet

7.6.5 Kommunal virksomhet

Reduksjoner vises i tonn CO₂ ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon 2027	Reduksjon 2028	Reduksjon 2029	Reduksjon 2030
Fossilfri byggeplass	Annen mobil forbrenning	Dieseldrevne motorredskaper	0,0	192,0	126,0	231,0	0,0	242,0	0,0	0,0
Kommunens bilpool	Veitrafikk	Personbiler	300,0	400,0	500,0	600,0	700,0	800,0	900,0	1 000,0
Utslippsfrie kommunale kjøretøy	Veitrafikk	Tunge kjøretøy	0,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Sum			300,0	610,0	644,0	849,0	718,0	1 060,0	918,0	1 018,0

Fossilfri byggeplass

Ved bygging av større kommunale formålsbygg (over terskelverdi for anskaffelser, del 3) skal byggeplassen være fossilfri. Dette gjelder blant annet både bruk av anleggsmaskiner, transport av varer og tjenester og byggtørke. Effekt av tiltaket på klimagassreduksjon vil variere avhengig av byggeaktivitet, og blir vurdert i de enkelte byggeprosjektene. Bygging av nytt offentlig tjenestebygget i Helgerødveien 109 vil bli kommunens første utslippsfrie prosjekt, tiltaket har også fått økonomisk støtte fra klimasatsordningen. Asplan Viak har beregnet effekt basert på planlagte større byggarbeider frem mot 2030.

Kommunens bilpool

Det er utarbeidet en ladepunktsplan og plan for utskiftning til elbil. Planen ble lagt frem for Hovedutvalg for miljø- og plansaker i sak 095/20 13.05. 2020 som vedtok å ta planen til orientering. Målet om 80 % andel kommunale el-tjenestebiler i 2025 og 100 % i 2030 kan nås dersom planen følges. I perioden 2020-2022 er det etablert 145 ladepunkt for kommunale tjenestebiler. I planen er det forutsatt at 50 fossilbiler byttes ut til elbiler pr. år. Rutine for bruk av tjenestebiler er innarbeidet i kommunens arbeidsreglement. Forutsetning for beregningen er: Diesel (50 %) 3,22 kg CO₂/l. Bensin (50 %) 3,01 kg CO₂/l. 30 000 liter totalt pr. år i reduksjonspotensial, 50 biler byttes til elbil pr. år. 10 000 km pr. bil, forbruk 0,6 l/mil

Utslippsfrie kommunale kjøretøy

Kommunens kjøretøy skal vurderes med både el., biogass og hydrogen. Dette forutsetter tilgjengelige fyllestasjoner i rimelig nærhet samt nødvendige el-ladepunkter på de ulike lokasjonene. Tiltaket ses i sammenheng med tiltakene "fyllestasjoner for biogass" og "kommunens bilpool". Utover planlagt innkjøp av elektrisk hjullaster og gravemaskin vurderes det fortløpende utskiftning av øvrige maskiner. Forventet effekt av elektrisk hjullaster og gravemaskin er 18 tonn CO₂ årlig reduksjon. Utslippsfaktor er 3,22644 kg CO₂/l. Klimaregnskap for 2020 viser et totalutslipp på ca. 1300 tonn CO₂-ekvivalenter fra forbruk av diesel og bensin i kommunen. Forventet utslippsreduksjon for utskiftning til elbil er 100 tonn årlig, dette er vurdert under tiltaket "Kommunens bilpool"

7.6.6 Utslipp og opptak fra skog og annen arealbruk

Reduksjoner vises i tonn CO₂ ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon 2027	Reduksjon 2028	Reduksjon 2029	Reduksjon 2030
Utbygging av boliger, næring og offentlig tjenesteyting på utmarksarealer og dyrket mark	Arealbruk	Utslipp og opptak av klimagasser	-4 355,0	-8 182,0	-12 272,0	-16 496,0	-20 720,0	-24 944,0	-29 168,0	-33 392,0
Bevaring av dyrka jord	Jordbruk	Jordbruksarealer	0,0	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
Karbonbinding i skog	Jordbruk	Jordbruksarealer	0,0	638,0	638,0	638,0	638,0	638,0	638,0	638,0
Sum			-4 355,0	-7 557,0	-11 647,0	-15 871,0	-20 095,0	-24 319,0	-28 543,0	-32 767,0

Utbygging av boliger, næring og offentlig tjenesteyting på utmarksarealer og dyrket mark

Med utgangspunkt i boligreserven til Sandefjord kommune for perioden 2023 - 2035 og ikke utbygde næringsarealer med godkjent reguleringsplan er det beregnet konsekvens for klimagassutslipp ved omdisponering av arealbruken fra skog og dyrket mark til bolig- og næringsformål. Miljødirektoratets klimakalkulator for arealbruksendringer er benyttet for å beregne effekten, og den beregnes for en 20-årig periode. Dette tilsvarer den tid det tar fra at en arealbruksendring gjennomføres og til at utslipp / opptak fra arealet ikke lenger innvirkes av tidligere arealbruk. Dette er i tråd med FN sine retningslinjer for rapportering. For hele boligreserven inkludert perioden etter 2035 og ikke utbygde næringsarealer med godkjent reguleringsplan ble det i 2022 beregnet at klimagassutslippet vil bli i størrelsesorden 60 000 tonn CO₂-ekvivalenter. I henhold til klimaregnskapet fra Miljødirektoratet er netto opptak av klimagasser på over 80 000 tonn CO₂. Det betyr at "netto null - målet" kan nås for Sandefjord kommune, som vil si at samlet utslipp fra skog- og arealbruksektoren ikke skal være større enn samlet opptak i sektoren over perioden 2021-2030. Hensikten med tiltaket er å vise klimautslippene ved omdisponering av utmark, skog og dyrket mark. Vedtak om omdisponering av utmark, skog og dyrket mark gjøres i forbindelse med planarbeid knyttet til arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner

Bevaring av dyrka jord

I pkt. 1.5 Rekkefølgekrav i gjeldende kommuneplan er det satt krav om at det utarbeides en plan for håndteringen av jordressursene der utbygging medfører tap av matjord. Det er et sterkt fokus på bevaring av dyrket eller dyrkbar jord i behandling av jordsaker, kommuneplan og reguleringsplaner. I vedtatt kommuneplanens arealdel er det omdisponert 10 daa dyrket mark og 4,4 dyrkbar mark til boliger, 10 daa dyrkbar mark til næring, og 14,1 daa dyrket mark og 1,5 daa dyrkbar mark til offentlig tjenesteyting (skoleformål). Asplan Viak har beregnet at dette vil gi et utslipp på grunn av arealbruksendringen på 13 tonn årlig. Utslippet inngår i tiltaket utbygging av dyrket mark og utmark til boliger, næring og offentlig tjeneste.

Karbonbinding i skog

Sandefjord kommune samarbeider med skognæringen om økt karbonbinding i skog og oppfølging av foryngelsesplikten. Kommunens rolle er å stimulere til økt aktivitet for foryngelse og pleie av skog. Asplan Viak har regnet på effekten av økt ungskogpleie og vurdert at dette kan være opp til 638 tonn årlig reduksjon i CO₂-utslipp. Det plantes mye, men ikke tilsvarende det som avvirkes. Det forekommer ikke gjødsling av skog i Sandefjord kommune, foruten område som er tilplantet med juletrær, men det er små arealer i denne sammenhengen

7.7 Ordforklaring klimabudsjettet

CO₂-ekvivalent er en enhet som brukes i klimagassregnskap. Enheten tilsvarer den effekten en gitt mengde (som regel et tonn) CO₂ har på den globale oppvarmingen over en gitt tidsperiode (som regel 100 år). De øvrige drivhusgassene har et sterkere oppvarmingspotensial enn CO₂, og utslipp av disse gassene omregnes derfor til CO₂-ekvivalenter for å være sammenlignbare. Når betegnelsen er CO₂ i klimabudsjettet, har den alltid betydningen CO₂-ekvivalenter.

Hva tilsvarer et tonn CO₂? Et tonn CO₂ tilsvarer eksempelvis 44 kg storfekjøtt, en flytur en vei til Gran Canaria eller 12 mobiltelefoner (kilde: Framtiden i våre hender)

Direkte utslipp for en kommune vil si de utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske grenser. Eksempel på dette er eksos som inneholder CO₂ fra en fossilbil i Sandefjord.

Indirekte utslipp er utslipp som skjer utenfor kommunegrensen som en konsekvens av forbruk av varer og tjenester innenfor kommunegrensen. Et eksempel på indirekte utslipp kan være utslipp i forbindelse med produksjon av en vare som produseres utenfor kommunens grenser, men som forbrukes av kommunen. Forbruk av elektrisitet er et annet eksempel.

En **referansebane** er en framskrivning av utslipp som skyldes forhold utenfor klimabudsjettet, slik som befolkningsvekst, teknologiutvikling og økonomiske konjunkturer. Sett i sammenheng med kommunens utslippsmål, viser referansebanen hvor store utslipp kommunen og andre aktører må kutte i løpet av de neste årene for å nå sitt utslippsmål. Den er et overslag med betydelig usikkerhet, og kan kun gjenspeile de faktorene og antakelsene som er tatt med i beregningene.

8 Befolkningsutvikling

God planlegging krever generell kunnskap om befolkningsutviklingen i landet og mer detaljert kunnskap om utviklingen i egen kommune.

SSB (Statistisk Sentralbyrå) lager befolkningsframskrivninger med ulike alternativer for befolkningsutviklingen. Hovedalternativet viser hvordan utviklingen blir når vi legger til grunn middels utvikling i fruktbarhet, levealder, innenlandske flyttinger og netto innvandring (MMMM).

SSBs seneste befolkningsframskrivninger er fra juli 2022. For landet gir hovedalternativet en økning i befolkningen på om lag 532.000 personer (10 %,) fram til 2048. Forskjellen mellom alternativene for høy nasjonal vekst og lav nasjonal vekst gir en differanse på omtrent 1,2 millioner innbyggere i Norge i 2048, fordelt med 0,6 millioner innbyggere i hver retning fra hovedalternativet.

For Sandefjord gir hovedalternativet en økning i befolkningen på 7.457 personer (11 %). Differansen mellom lav vekst og høy vekst er om lag 14.000 innbyggere, fordelt med om lag 7.000 innbyggere i hver retning fra hovedalternativet. Dette illustrerer noe av usikkerheten i befolkningsframskrivningene.

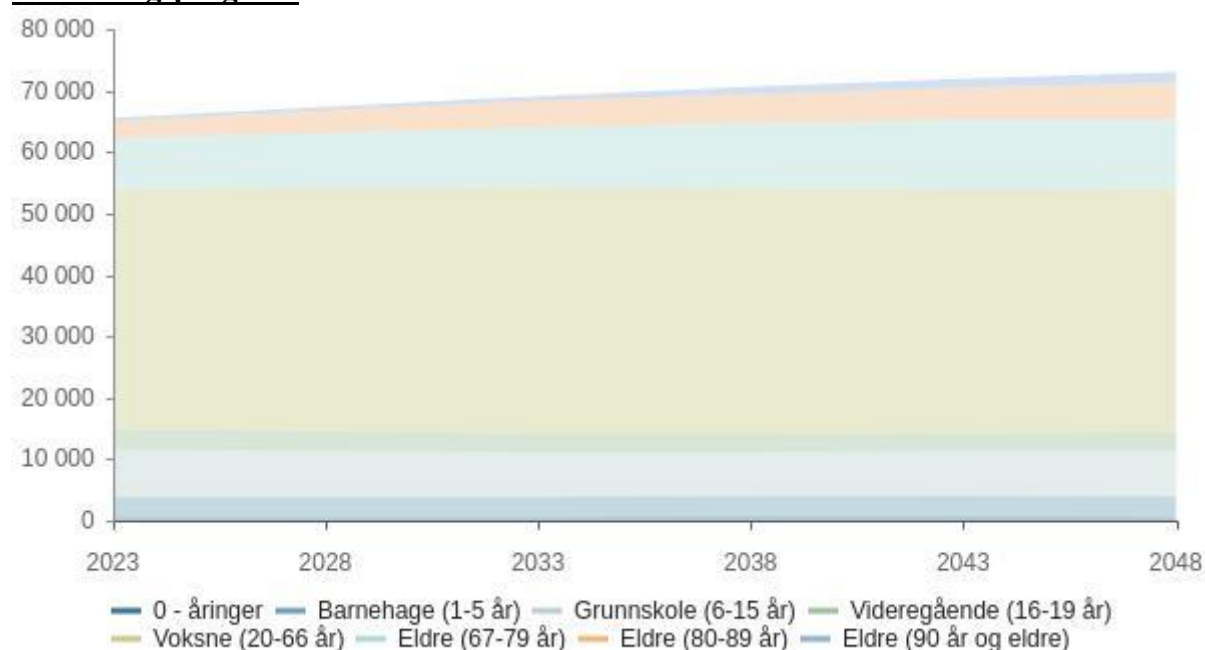
I etterfølgende tabeller er SSBs prognosetall for 2023 (65.511) erstattet med registrerte tall (65.574), mens SSBs framskrevne tall for etterfølgende år er uendret. Dette påvirker tabellenes vekstprosjenter, men dog med en begrenset betydning for utviklingsbildet med unntak for veksten i antall 0-åringer og antall 16-19-åringer. Registrerte 0-åringer 1.1.2023 var 10,3 % lavere enn i SSBs prognose. Dette medfører at SSBs vekstprosjenter gjennomgående er om lag 10 % -enheter lavere enn vist i tabellene. Registrerte 16-19-åringer var 3,5 % høyere enn i SSBs prognose, slik at for denne gruppen er vekstprosjentene gjennomgående for høyt angitt. For de øvrige aldergrupperingene ligger differansen mellom registrerte og SSBs prognosetall for 2023 mellom -1,2 % til 1,6 %.

Oppgitte befolkningstall er per 1. januar. Befolkningstallet ved utløpet av handlings- og økonomiplanen 2024-2027 vil derfor finnes under kolonnene for 2028 (67.370).

Sandefjords innbyggertall økte med 0,97 % i 2022 (fra 64.943 til 65.574), mot 1,17 % for landet.

8.1 Demografi

Befolkningsprognose

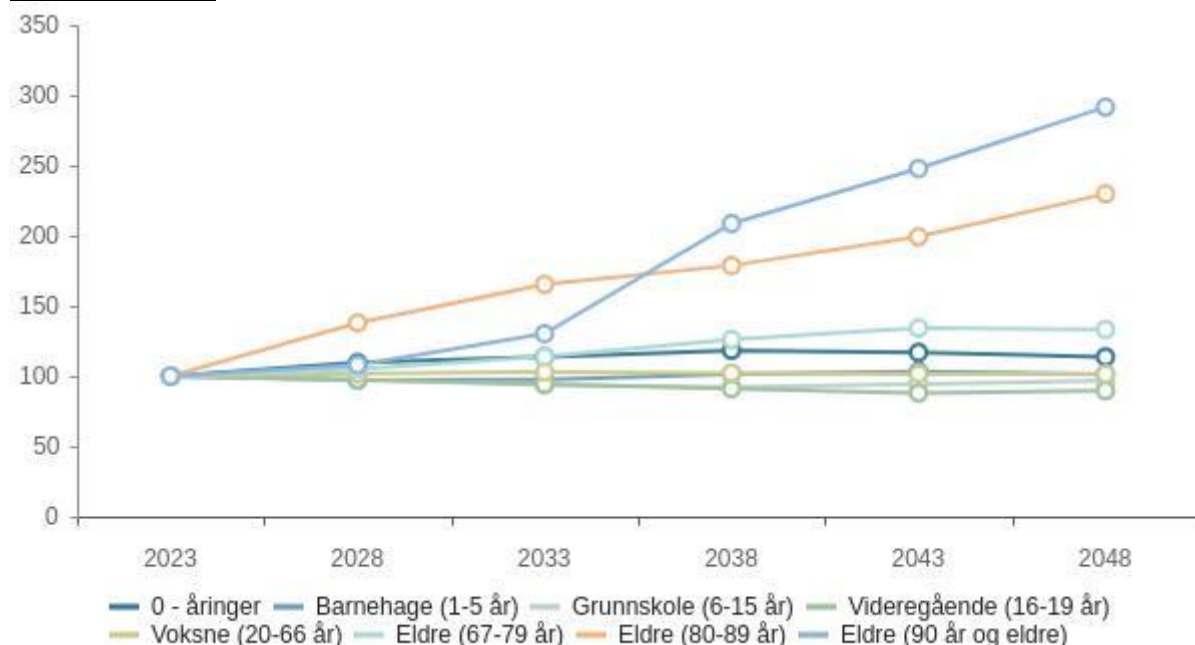

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
0 - åringer	534	585	607	632	624	607
Barnehage (1-5 år)	3 313	3 216	3 234	3 366	3 420	3 360
Grunnskole (6-15 år)	7 740	7 531	7 252	7 125	7 298	7 483
Videregående (16-19 år)	3 248	3 166	3 064	2 955	2 856	2 911
Voksne (20-66 år)	39 050	39 708	40 168	39 937	39 651	39 568
Eldre (67-79 år)	8 475	8 906	9 648	10 680	11 375	11 295
Eldre (80-89 år)	2 635	3 633	4 356	4 710	5 249	6 056
Eldre (90 år og eldre)	579	625	754	1 208	1 435	1 688

Total	65 574	67 370	69 083	70 613	71 908	72 968
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 25

Prognose vekst

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
0 - åringar	100,0 %	109,6 %	113,7 %	118,4 %	116,9 %	113,7 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	97,1 %	97,6 %	101,6 %	103,2 %	101,4 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	97,3 %	93,7 %	92,1 %	94,3 %	96,7 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	97,5 %	94,3 %	91,0 %	87,9 %	89,6 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	101,7 %	102,9 %	102,3 %	101,5 %	101,3 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	105,1 %	113,8 %	126,0 %	134,2 %	133,3 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	137,9 %	165,3 %	178,7 %	199,2 %	229,8 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	107,9 %	130,2 %	208,6 %	247,8 %	291,5 %
Total	100,0 %	102,7 %	105,4 %	107,7 %	109,7 %	111,3 %

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 25

Kommunene har ansvaret for blant annet barnehage, grunnskole og pleie- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper i befolkningen. Hovedtyngden av kommunens tjenestetilbud går derfor til innbyggere mellom 1 og 15 år og innbyggere som er 67 år og eldre. Befolkningsframskrivninger vil derfor gi viktige signaler om hvordan kommunalområdenes driftsrammer kan forventes å utvikle seg. Forventninger om endringer i den demografiske utviklingen vil også inngå som en viktig premisse for investeringsbudsjettets prioriteringer.

Staten kompenserer kommunene for økte kostnader knyttet til demografi via de frie inntektene, (skatt og rammetilskudd). Fordelingen til den enkelte kommune skjer først og fremst via fordelingsmekanismene i rammetilskuddet. Basert på kostnadsnøkler som består av objektive demografiske, geografiske og sosiale kriterier for hver enkelt kommune, beregnes et utgiftsbehov per kommune. Kriterieverdiene oppdateres årlig. Ulikheter i utgiftsbehov per innbygger utjevnes fullt ut. Det er kommunenes andeler, ikke absolutte størrelser, som legges til grunn ved fordelingen av rammetilskuddet.

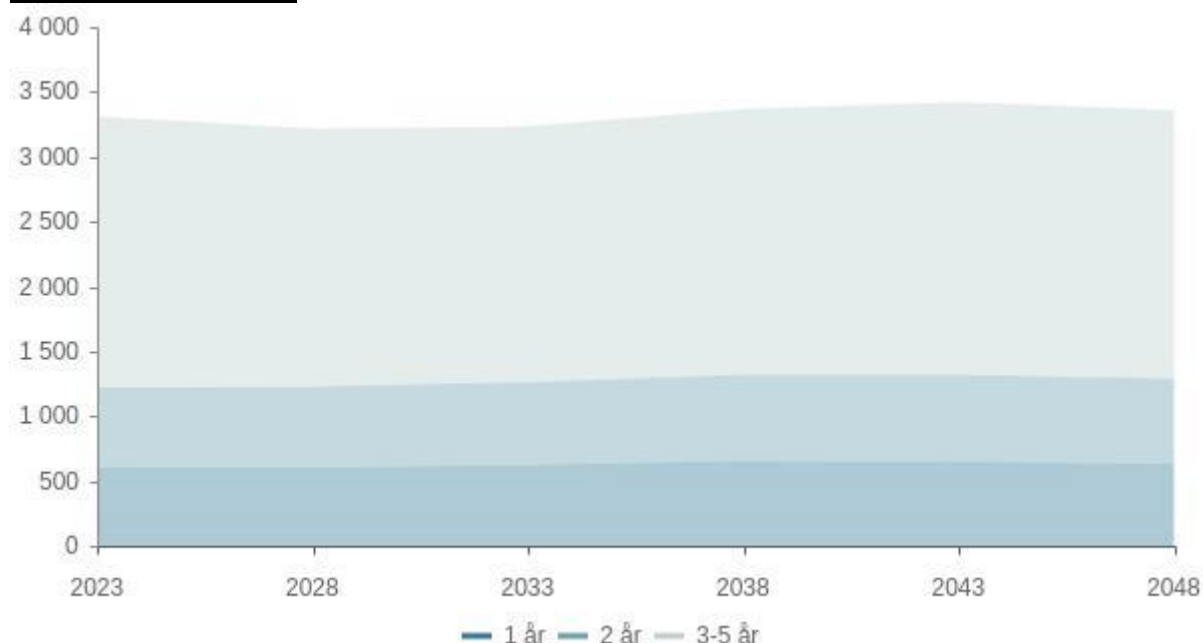
Figuren og grafen over viser med tydelighet aldringen i befolkningen og dens økte levetid med en kraftig vekst i personer over 67 år, mens veksten i gruppene under 67 år vil ligge under veksten i samlet innbyggertall. Antall personer over 80 år viser en særskilt høy vekst.

Veksten i antall innbyggere 20-66 år ligger i hele perioden fram til 2048 lavere enn veksten i kommunen sett under ett. Dvs. denne gruppen vil utgjøre en fallende andel av kommunens innbyggermasse, slik at forsørgelsesbyrden vil øke.

Befolkningsframskrivningene viser at det ikke vil være mulig å opprettholde dagens tjenestetilbud uten å endre dagens finansieringsordninger. Det er positivt at vi lever lenger. Samtidig er det en utfordring for offentlige finanser at antall pensjonister i forhold til yrkesaktive øker. Ved at flere som i dag står utenfor arbeidsmarkedet får komme inn, at flere eldre står lenger i arbeidslivet og gjennom reformer som f.eks. Leve hele livet og økt digitalisering, kan den økonomiske bærekraften bedres.

8.2 Barnehage (1-5 år)

Befolkningsprognose

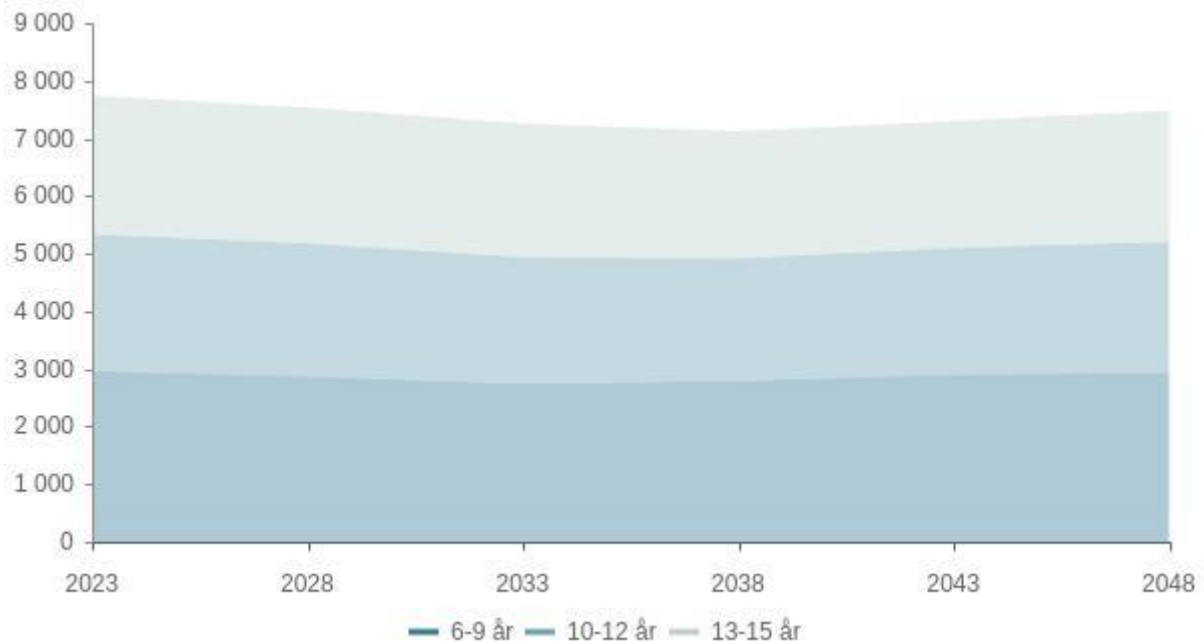

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
1 år	610	606	624	655	649	634
2 år	611	623	639	667	671	656
3-5 år	2 092	1 987	1 971	2 044	2 100	2 070
Total	3 313	3 216	3 234	3 366	3 420	3 360

Barnetallet for 1-5-åringer faller med 3 % fra 2023 til 2028. Deretter øker antallet, dog ikke mer enn at vi først etter 2038 vil være tilbake til nivået fra 2023. Dette tilsier at det er rom for å øke andelen av barn som går i barnehage (økt dekningsgrad) uten at nåværende kapasitet må utvides.

8.3 Grunnskole (6-15 år)

Befolkningsprognose

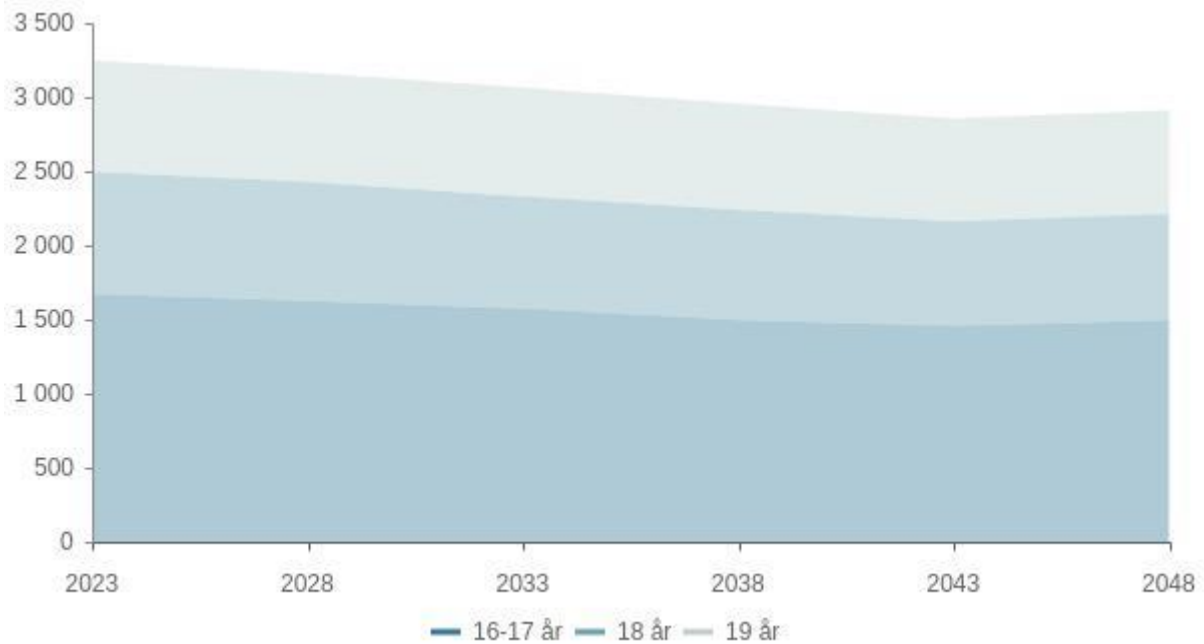
	2023	2028	2033	2038	2043	2048
6-9 år	2 962	2 866	2 744	2 792	2 904	2 928
10-12 år	2 372	2 310	2 194	2 129	2 193	2 280
13-15 år	2 406	2 355	2 314	2 204	2 201	2 275
Total	7 740	7 531	7 252	7 125	7 298	7 483

Barnetallet for 6-15-åringer faller med 3 % fra 2023 til 2028, og det faller videre i de neste 10 årene. Deretter øker antallet fram mot 2048, men ikke helt opp til antallet i 2028.

Prognosen antyder ut fra befolkningstallene at det ikke er behov for å utvide skolekapasiteten de kommende årene. Dette gjelder både for barnetrinnet (6-12 år) og ungdomstrinnet (13-15 år).

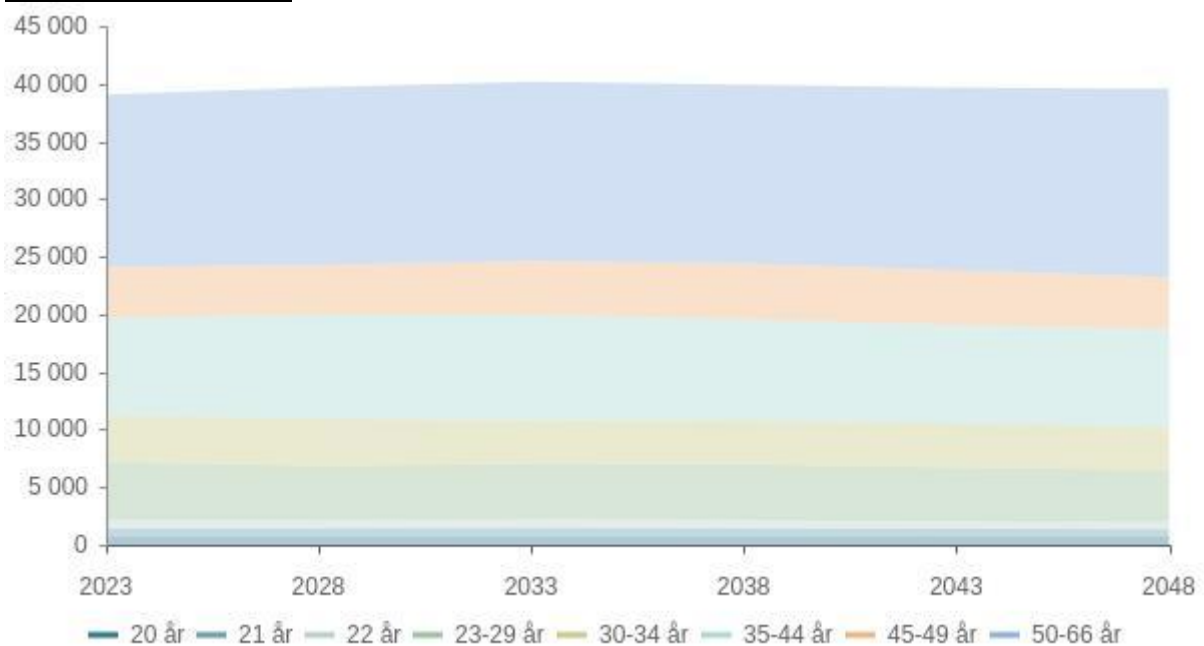
8.4 Videregående (16-19 år)

Befolkningsprognose

8.5 Voksne (20-66 år)

Befolkningsprognose

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
20 år	734	719	736	717	688	677
21 år	688	708	726	718	692	668
22 år	712	702	732	690	648	647
23-29 år	5 032	4 737	4 823	4 865	4 675	4 499
30-34 år	4 094	4 070	3 798	3 777	3 870	3 703
35-44 år	8 423	9 059	9 147	8 773	8 482	8 535
45-49 år	4 413	4 288	4 663	4 873	4 755	4 496
50-66 år	14 954	15 425	15 543	15 524	15 841	16 343
Total	39 050	39 708	40 168	39 937	39 651	39 568

I Strategisk næringsplan 2023-2026 er et av målene at Sandefjord skal være en levende by og en kommune med høy bostedsattraktivitet. Et av delmålene er at byen og kommunen skal utvikles slik at den særlig tiltrekker seg 20-40-åringene.

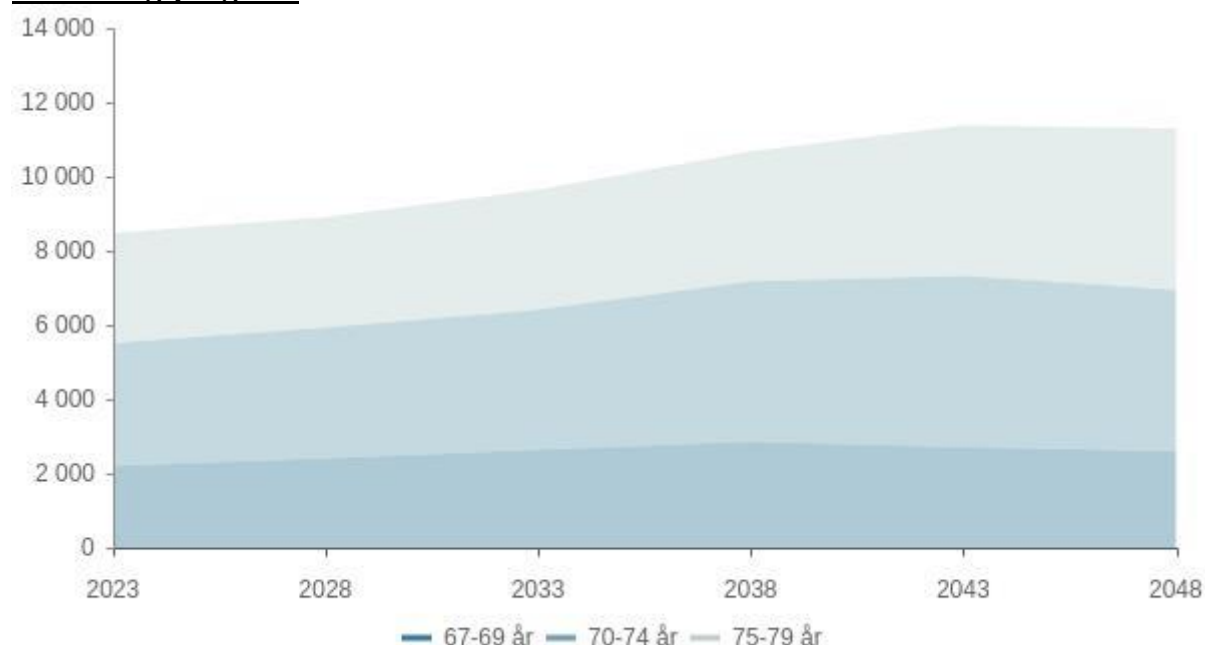
Tabellen viser en samlet nedgang for gruppen 20-29 år på 9 % fra 2023 fram mot 2048.

Tabellen viser utviklingen for gruppene 30-34 år og 35-44 år. SSBs framskrivninger for gruppen 30-39 år viser en vekst fram til 2026 på 2 %, og deretter en nedgang slik at gruppen 30-39 år fra 2026 til 2047 reduseres med 8 %. For hele perioden 2023-2048 reduseres antall personer i gruppen 30-39 år med 6 %.

Samlet forventes antallet 20-39-åringene å bli redusert med 8 % fra 2023 til 2048.

8.6 Eldre (67-79 år)

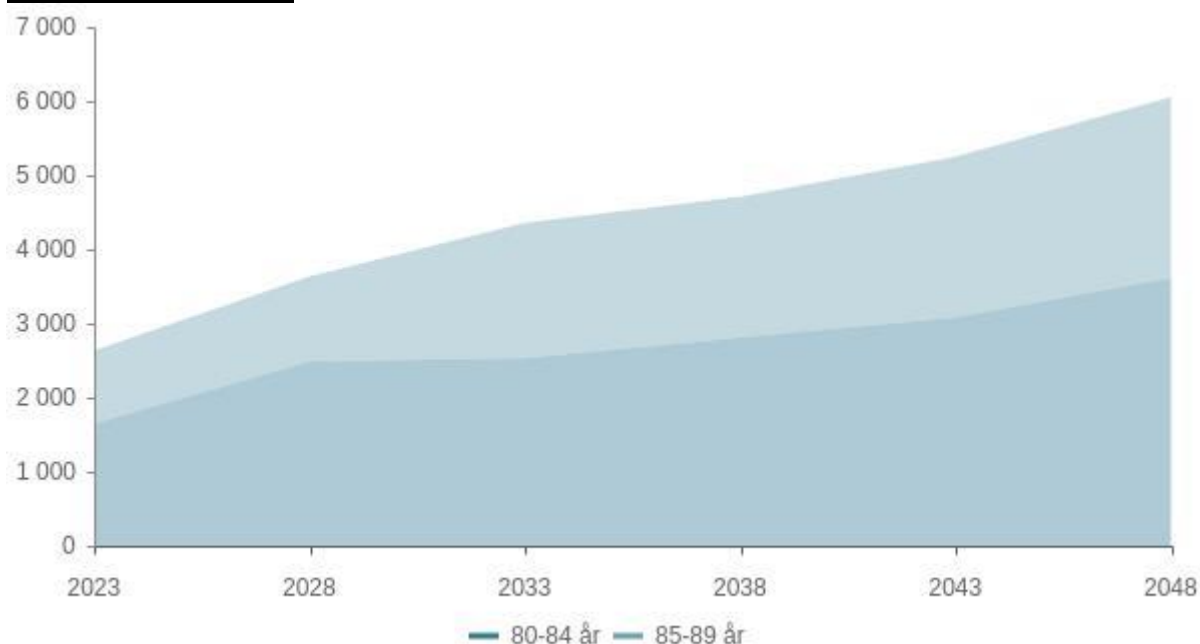
Befolkningsprognose

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
67-69 år	2 196	2 405	2 640	2 856	2 709	2 600
70-74 år	3 312	3 526	3 773	4 326	4 621	4 340
75-79 år	2 967	2 975	3 235	3 498	4 045	4 355
Total	8 475	8 906	9 648	10 680	11 375	11 295

8.7 Eldre (80-89 år)

Befolkningsprognose

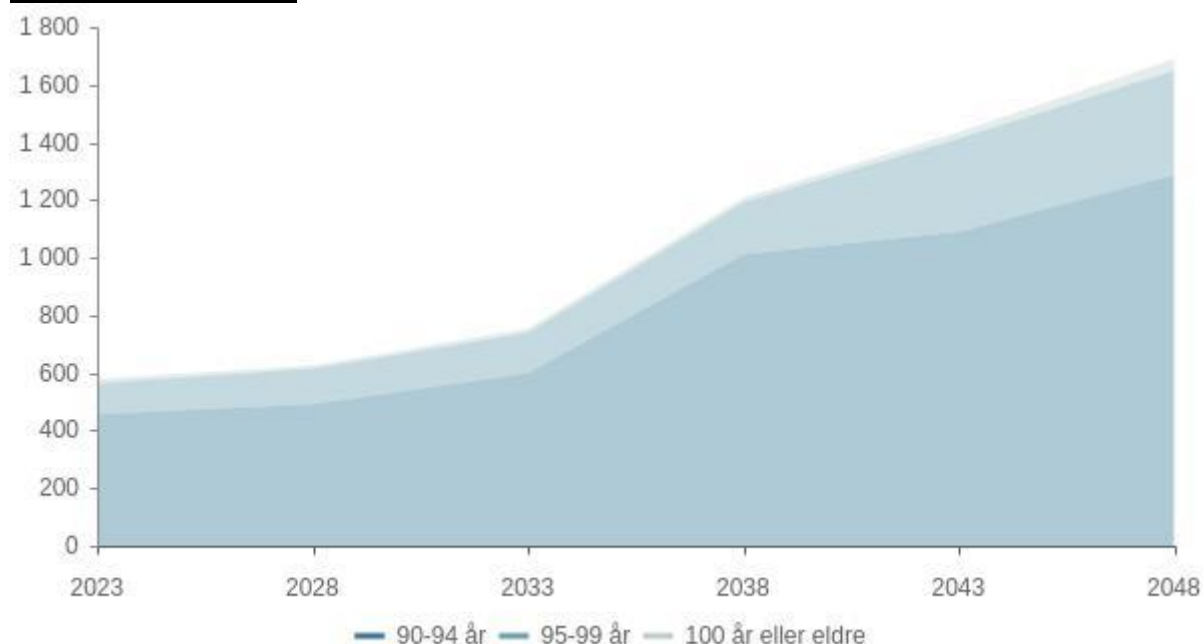

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
80-84 år	1 650	2 484	2 537	2 808	3 084	3 618
85-89 år	985	1 149	1 819	1 902	2 165	2 438
Total	2 635	3 633	4 356	4 710	5 249	6 056

Antall personer over 80 år viser en særskilt høy vekst. Aldersgruppene 80-89 år og 90 år og eldre (se neste tabell) forventes i sum å stige med 32 % (1.044 personer) fra 2023 til 2028 og med 59 % (1896 personer) fra 2023 til 2033. Dette vil kreve en vesentlig vekst i kommunens tjenester overfor disse gruppene. Dette gjelder spesielt pleie og omsorg i hjemmet og i institusjon. I kapitlet for investeringer etter økonomiplanperiodens utløp omtales bl.a. det langsiktige behovet for sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

8.8 Eldre (90 år og eldre)

Befolkningsprognose

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
90-94 år	457	492	599	1 012	1 089	1 287
95-99 år	108	123	141	180	325	362
100 år eller eldre	14	10	14	16	21	39
Total	579	625	754	1 208	1 435	1 688

9 Hovedtallene i økonomiplanen

Årsbudsjett og økonomiplan inndeles begge i en drifts- og investeringsdel.

Kommunale regnskap avviker fra regnskapene til selskaper som følger regnskapsloven (Norsk Standard). De viktigste avvikene er knyttet til avdrag på lån, avskrivninger og anordningsprinsippet. All tilgang på og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet, skal fremgå av drifts- og investeringsregnskapet. Tilsvarende oversikter kreves for årsbudsjettet og økonomiplanen.

Kommunens økonomiske evne til å utvide tjenestetilbudet på noen områder, eller å realisere høyt prioriterte investeringer, vil som regel være et resultat av utviklingen i de sentrale inntektene (primært frie inntekter) kombinert med viljen til å redusere øvrige deler av tjenestetilbudet innenfor kommunalområdenes nettorammer. Innenfor gitte rammer, vil økt bruk av penger på ett område, enten føre til samtidig redusert bruk på et annet område, eller kommunen kan framskynde bruk av tidligere oppsparte midler (fond) og/eller ta opp større lån og dermed utsette, og til dels øke, behovet for reduksjoner på et senere tidspunkt.

For å illustrere den økonomiske utviklingen som er lagt til grunn for denne økonomiplanen, kan vi sammenlikne hovedtallene i planens siste med planens første år. Etterfølgende tabeller viser at de sentrale inntektene i 2027 er 113 mill. kr høyere enn i 2024. Denne veksten dekker netto økte finansutgifter på 68 mill. kr og reduserte avsetninger (ekskl. netto økt bruk av disposisjonsfondet til finansiering av investeringer på 11 mill. kr) i underkant av 1 mill. kr. Nettobeløpet på 45 mill. kr kan brukes til å styrke kommunalområdenes driftsrammer og/eller øke driftens bidrag til å finansiere investeringer. Tabellene viser at kommunalområdenes rammer øker med 121 mill. kr slik at bidraget til å finansiere investeringer reduseres med 76 mill. kr, fra 117 mill. kr i 2024 til 41 mill. kr i 2027. Bidrag til

finansiering av investeringer er dermed lang unna det midlertidige målet på 150 mill. kr som er satt for å kunne gjennomføre høyt prioriterte investeringer.

For å reetablere en sunn og bærekraftig økonomi, kan kommunestyret i denne eller kommende økonomiplaner enten dempe investeringsnivået eller redusere utgiftene til løpende drift. Alternativet der kommunen eventuelt lånefinansierer en større del av investeringene, vil forsterke behovet for framtidige tilpasninger. Kommunedirektøren kan ikke anbefale en slik løsning.

9.1 Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Rev. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
				2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-1 863 760	-2 035 700	-2 069 700	-2 177 900	-2 230 100	-2 259 400	-2 295 100
Inntekts- og formuesskatt	-2 326 318	-2 146 000	-2 214 000	-2 344 000	-2 344 000	-2 344 000	-2 344 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 880	-15 625	-13 157	-16 646	-14 685	-13 302	-12 053
Sum sentrale inntekter	-4 199 958	-4 197 325	-4 296 857	-4 538 546	-4 588 785	-4 616 702	-4 651 153

Sentrale inntekter

Sentrale inntekter består av skatt og rammetilskudd samt andre overføringer og tilskudd fra staten. Skatt og rammetilskudd omtales samlet som frie inntekter. De frie inntektene kan kommunen disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. "Andre overføringer og tilskudd fra staten" gjelder rentekompensasjonsordninger knyttet til gjennomførte investeringer i skoler, sykehjem og omsorgsboliger og kirker. Øvrige overføringer og tilskudd fra staten inngår i nettorammene for kommunalområdene.

Sandefjords budsjetterte frie inntekter for 2024 utgjør om lag 96 % av landsgjennomsnittet målt per innbygger. Avstanden opp til landsgjennomsnittet er beregnet å utgjøre 206 mill. kr.

Rammetilskudd

Inntektssystemet er et system for fordeling av statlige rammetilskudd til kommuner. Systemet skal jevne ut de økonomiske forutsetningene for å kunne gi innbyggerne et likeverdig kommunalt tjenestetilbud over hele landet. Dette ivaretas først og fremst gjennom ordningen med full kompensasjon for forskjeller i beregnet utgiftsbehov (utgiftsutjevningen) og delvis utjevning av skatteinntekter (inntektsutjevningen).

Kommunaldepartementet vil ta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i en egen melding til Stortinget våren 2024. Budsjettert rammetilskudd for årene 2024-2027 for Sandefjord er basert på eksisterende modellen som anvendes for 2024.

Sandefjords utgiftsbehov ligger svakt over landsgjennomsnittet (100,5 %). Utgiftsbehovet i kommunene beregnes via rammetilskuddets kostnadsnøkkel. Denne består av 24 ulike kriterier med tilhørende vektorer som omfatter ufrivillige forhold med dokumentert betydning for kommunenes utgifter.

I forslaget til statsbudsjett for 2024 er rammetilskuddet til kommunene på 173,2 mrd. kr. Dette er 9,3 mrd. kr mer enn anslag på regnskap for 2023. Denne veksten består av 1) kompensasjon for lønns- og prisveksten (deflatoren) på 7,1 mrd. kr, 2) endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene, regelendringer og innlemminger av øremerkede tilskudd m.m., på 3,7 mrd. kr og 3) en realvekst på -1,5 mrd. kr for at realveksten i de frie inntektene i sum skal bli som fastsatt i statsbudsjettforslaget.

Kommunens rammetilskudd for 2024 er budsjettert med 2 177,9 mill. kr. Tilskuddene for 2025-2027 ligger hhv. 52,2 mill. kr, 81,5 mill. kr og 117,2 mill. kr over tilskuddet for 2024.

Rammetilskuddet er ytterligere kommentert i kapitlet for generelle driftsinntekter, finans og avsetninger.

Skatteinntekter

Regjeringens skatteanslag bygger bl.a. på en sysselsettingsvekst på 0,1 % og en lønnsvekst på 4,9 % fra 2023 til 2024. Den kommunale skattøren reduseres med 0,2 % -enheter til 10,95 %. Dette er et ledd i tilpasningen til regjeringens mål om at kommunesektorens samlede skatteinntekter skal utgjøre 40 % av sektorens inntekter.

Regjeringen forventer at kommunenes skatt på inntekt og formue vil øke nominelt med 7,6 % neste år, til 220,25 mrd. kr, målt i forhold til anslått nivå etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2023, som er det nivået realveksten måles i forhold til. Anslag på regnskap for 2023 er på 208,2 mrd. kr. Dette inkluderer en oppjustert prognose på 3,5 mrd. kr fra da statsbudsjettforslaget for 2024 ble lagt fram. I forhold dette anslaget går skatteinntektene for neste år opp med 5,8 %.

Skatteinntektene til Sandefjord er budsjettert med 2 344 mill. kr for hvert av årene 2024-2027. Som for 2023, er det også for 2024-2027 forutsatt at kommunens skatteinntekter målt per innbygger vil ligge på 89,0 % av landsgjennomsnittet.

Skatteinntektene er ytterligere kommentert i kapitlet for generelle driftsinntekter, finans og avsetninger.

Andre overføringer og tilskudd fra staten

Som hovedregel vil generelle driftsinntekter utover rammetilskuddet og skatteinntektene inngå i budsjetttrammene til kommunalomsrådene. Kommunen mottar imidlertid ulike tilskudd som skal kompensere utgifter til renter og avdrag. Dette gjelder investeringstilskudd til skolebygg og svømmeanlegg, til kirkebygg og til omsorgsbolig- og sykehjemsprosjekter. De er foreløpig ikke budsjettert med tilskudd fra ny rentekompensasjonsordning for investeringer i læringsarenaer og større utstyr som bidrar til mer praktisk og variert opplæring. Den nye ordningen fases inn med virkning fra andre halvår 2024.

Tilskuddene er ytterligere kommentert i kapitlet for generelle driftsinntekter, finans og avsetninger.

9.2 Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Rev. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
				2024	2025	2026	2027
Renteinntekter	-32 549	-151 500	-	-	-	-	-134 941
			141 235	184 629	161 468	143 777	
Utbytter	-39 302	-35 300	-35 411	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Renteutgifter	40 142	100 269	96 463	138 952	132 704	138 558	139 559
Avdrag på lån	71 459	80 396	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079
Netto finansinntekter/finansutgifter	39 750	-6 135	213	4 419	27 021	54 817	72 397
Finansutgifter i tjenesteområdene	-38	0	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	39 712	-6 135	213	4 419	27 021	54 817	72 397

Kommentarer til finansinntekter og -utgifter

Tabellen over viser utviklingen i kommunens finansinntekter og -utgifter. Kraftfondet, kommunens likviditet og kommunens lån forvaltes i henhold til kommunens reglement for finansforvaltning (KST-sak 96/20). Renteforutsetningene er basert på en forventet pengemarkedsrente (3 md NIBOR) på 4,75 % i 2024, 4,25 % i 2025, 4,00 % i 2026 og 3,75 % i 2027.

- Renteinntekter - kraftfondet: Kraftfondets avkastning tar utgangspunkt i budsjettert hovedstol per 1.1.2024 på 1207 mill. kr. Modellporteføljen tar utgangspunkt i at 35 % er plassert i aksjer og 65 % i rentebærende papirer. Beregningsteknisk forutsettes det at rentebærende papirer vil gi en avkastning lik pengemarkedsrenten (3 md. NIBOR) + 0,6 % -enheter, og at aksjeandelen i kraftfondet vil gi en gjennomsnittlig risikopremie på 4,0 % -enheter utover de rentebærende papirene. Med dette budsjetteres kraftfondet samlet med en risikopremie på 2,0 % -enheter per år i forhold til pengemarkedsrenten, eller samlet 6,75 % i 2024, 6,25 % i 2025, 6,00 % i 2026 og 5,75 % i 2027. Samlet risikopremie for 2023 er budsjettert med 1,75 % -enheter. Det er generelt en betydelig finansiell usikkerhet når årets avkastning benyttes til å finansiere årets aktivitet. For å dempe de umiddelbare virkningene av eventuelt sviktende avkastning, er det et mål at kommunen skal ha et bufferfond som skal kunne dekke et negativt avvik i fondets avkastning med opp til 95 % sannsynlighet. Sandefjords bufferfond er, i tråd med finansreglementets mål, på 140 mill. kr ved inngangen til 2023. Bufferfondet er å anse som et "førstelinjeforsvar" dersom finansmarkedene svikter sammenholdt med forventet avkastning. Kommunedirektøren har i handlings- og økonomiplan 2024-2027 ikke funnet rom for en overgang til å opprettholde kraftfondets realverdi som alternativ til nåværende ordning der den nominelle verdien på 1207 mill. kr holdes uendret. Kommunedirektøren vil vurdere handlingsrommet for opprettholdelse av realverdien ved disponering av årsresultatet for 2023 og i neste års rammesak. Kommunedirektøren vil også vurdere opprettholdelse av realverdi i egen sak om endringer i finansreglementet.
- Renteinntekter ekskl. kraftfondet: Disse inntektene er knyttet til kommunens likviditet, renter fra innbyggere med formidlingslån og renter av diverse mindre fond (som avsettes til de samme fondene). Gjennomsnittslikviditeten er anslått til 1,15 mrd. kr i 2024. Denne faller i økonomiplanperioden, primært som følge av økt akkumulert premieavvik og bruk av fond til finansiering av investeringer. Likviditeten er budsjettert med en avkastning som ligger 0,6 % -enheter over pengemarkedsrenten (3 md. NIBOR).
- Utbytter: Det er budsjettert med årlige utbytter på 40 mill. kr fra Sandefjord Bredbånd AS i 2024 og 2025 og deretter 45 mill. kr i 2026 og 2027. I tillegg er det forutsatt utbytte fra Sandefjord Lufthavn AS på 2,0 mill. kr og fra Gigafib AS på 0,3 mill. kr for hvert av årene 2024-2027.
- Renteutgifter gjelder renter på gjeld til investeringer (ordinære og selvkost) inkludert planlagte nye lån, og renteinntekter fra innbyggere med Startlån (formidlingslån fra Husbanken). Som bidrag til å dekke administrative kostnader, betaler kommunens lånekunder en rentesats som ligger 0,25 % -enheter over kommunens innlånsrente. Det er forutsatt at kommunen tar opp 150 mill. kr i 2024 og 100 mill. kr per år fra 2025 som nye formidlingslån (Startlån).
- Avdrag på lån: Kommunen forventes å ha samlet gjeld på 2.535 mill. kr per 31.12.2023. Av dette er 1.848 mill. kr gjeld til investeringer (923 mill. kr til ordinære investeringer og 925 mill. kr til selvkostområdene (bokførte restverdier av anleggsmidlene)) og 687 mill. kr er formidlingslån. Avdrag på gjeld til investeringer budsjetteres med om lag 5 % av gjelden ved inngangen av året, og nye lån budsjetteres med 20 års nedbetalingstid. Dette er i tråd med forutsetningene for økonomireglementets mål om maksimalt å lånefinansiere ordinære investeringer med 50 %.

Planlagte lån for 2024-2027 medfører at gjeld til ordinære investeringer vil øke med 456 mill. kr, fra 923 mill. kr ved utløpet av 2023 til 1379 mill. kr ved utløpet av 2027 (se vedlegg).

9.3 Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Rev. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
				2024	2025	2026	2027
Overføring til investering	173 255	137 724	265 267	175 530	313 051	166 950	110 450
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	682	1 487	1 487	1 872	1 462	1 604	1 232
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-10 545	-50 220	-96 296	-57 718	-210 257	-91 731	-68 785
Netto avsetninger	163 392	88 991	170 458	119 684	104 256	76 823	42 897
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	28 974	17 548	1 572	21 372	25 346	11 554	7 339
Totale avsetninger	207 940	106 539	172 030	141 056	129 602	88 377	50 236

Kommentarer til avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Overføring til investering for 2024-2027, som vist i tabellen over, består av driftens bidrag til finansiering av investeringsprosjekter og overført bruk av disposisjonsfondet til finansiering av investeringer. Ettersom bruk av disposisjonsfondet skal skje i driftsregnskapet, inntektsføres disposisjonsfondets bidrag til finansiering av investeringer samtidig som det inngår i beløpet som overføres til investeringer. Overføring til investering består av følgende:

Overføring til investering (beløp i 1000 2024-kr):	2024	2025	2026	2027
Fra årets drift (rammen for investeringsprosjekter)	117 390	102 353	74 746	41 165
Overført bruk av disposisjonsfondet (til investeringsprosjekter)	58 140	210 698	92 204	69 285
Sum	175 530	313 051	166 950	110 450

Kommunedirektøren bruker beløpene som overføres fra årets drift til investeringsprosjektene som den primære, operasjonelle indikatoren for å vurdere bærekraften i økonomiplanen. Han har tidligere uttrykt at driftens bidrag til å finansiere investeringer bør økes til om lag 150 mill. kr per år. Bidraget i 2024 ligger på om lag 117 mill. kr og faller mot 2027 til 41 mill. kr. I framtidige handlings- og økonomiplaner må det derfor fortsatt forventes innsparingstiltak som kan bidra til å øke driftens bidrag til finansiering av framtidige investeringer, og/eller investeringsambisjonene må dempes.

Netto avsetninger for 2024-2027, som vist i tabellen "Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner", består av driftens bidrag til finansiering av investeringsprosjektene ("Fra årets drift") og renter av fond som tilføres de samme fondene. (Renteinntektene som avsettes til fond, budsjetteres sammen med øvrige renteinntekter.)

Driftsrammene til de ulike kommunalområdene inkluderer diverse avsetninger til og bruk av fond. I tillegg finansieres overføringer til egenkapital i Sandefjord kommunale Pensjonskasse og Kommunal Landspensjonskasse og bruk av havnefondet til å finansiere havnekassens investeringer:

Netto avsetninger i kommunalområdene (beløp i 1000 2024-kr):	2024	2025	2026	2027
Overført til EK-innskudd i pensjonskasser	16 318	17 218	18 118	19 118
Overført til finansiering av havneinvesteringer	10 000	7 500	-	30 000
Netto avsetninger til fond	-4 946	628	-6 564	-41 779
Sum	21 372	25 346	11 554	7 339

Linjen "Netto avsetninger til fond" inkluderer bruk av havnefondet som finansierer overføringene til havneinvesteringer. I tillegg inngår øvrig bruk av og avsetning til ulike disposisjonsfond og bundne driftsfond som er direkte knyttet til bestemte formål innenfor kommunalområdenes ansvarsområder (for det meste innenfor selvkostområdene, havnevesenet og integrering av flyktninger).

Etter dette vil totale, netto avsetninger i driftsbudsjettet bestå av:

Totale, netto avsetninger (beløp i 1000 2024-kr):	2024	2025	2026	2027
Frå årets drift (til investeringsprosjekter)	117 390	102 353	74 746	41 165
Overført til EK-innskudd i pensjonskasser (div. kapitalformål)	16 318	17 218	18 118	19 118
Overført til finansiering av havneinvesteringer	10 000	7 500	-	30 000
Netto avsetninger til fond (i driftsbudsjettet)	-2 652	2 531	-4 487	-40 047
Sum	141 056	129 602	88 377	50 236

9.4 Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Rev. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
				2024	2025	2026	2027
Sentraladministrasjonen	180 923	228 569	217 129	290 944	325 404	343 885	373 510
Kunnskap, barn og unge	1 586 855	1 659 672	1 715 536	1 794 204	1 803 457	1 796 446	1 790 696
Helse, sosial og omsorg	1 644 487	1 627 684	1 714 658	1 758 716	1 753 161	1 764 670	1 777 065
Kultur, idrett og fritid	125 015	129 768	133 443	143 504	141 844	142 384	142 524
Miljø- og plansaker	400 629	386 477	339 126	305 483	298 142	288 977	287 364
Næringsutvikling og eiendomsforvaltning	0	0	0	0	0	0	0
Tilleggsbevilgninger	0	82 299	6 405	121 592	135 500	148 700	164 700
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Generelle driftsinntekter, finans og disponeringer	-38	0	-111	0	0	0	0
Driftsutgifter per tjenesteområde	3 937 872	4 114 469	4 126 186	4 414 443	4 457 508	4 485 062	4 535 859

Kommentarer til driftsutgifter per tjenesteområde

Kommunalområdene står for kommunens tjenesteproduksjon, og nettorammene gir uttrykk for hva den planlagte tjenesteproduksjonen forventes å koste etter at det er gjort fradrag for tilhørende inntekter, slik som brukerbetaling, øremerkede tilskudd mm. Tabellen over viser utviklingen i rammene til de ulike kommunalområdene fra regnskap 2022 til vedtatt og revidert budsjett 2023 og økonomiplanen for 2024-2027.

Driftsbudsjettet (og investeringene) per kommunalområde er kommentert i handlings- og økonomiplanens seksjon "Kommunalområder", mens hovedtallene bak de samlede endringene i driftsbudsjettet er kommentert etter neste tabell.

9.5 Disponering av driftsrammen**Driftsbudsjettet - forslag til rammeendringer fordelt på endringskategorier**

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	4 114 469	4 114 469	4 114 469	4 114 469
Korreksjon ved etablering av siste år i ny plan	0	0	0	42 851
Vedtak forrige periode	-28 934	-6 794	7 441	7 441
Budsjettendring i år	103 446	114 292	119 805	120 119
Andre endringer	18 371	40 912	39 763	40 147
Lønns- og prisvekst	193 987	195 228	196 532	194 551
Konsekvensjusteringer	286 870	343 638	363 541	405 109
Konsekvensjustert ramme	4 401 339	4 458 107	4 478 010	4 519 578
Driftskonsekvens av investeringer	500	3 670	19 720	20 430
Innsparingstiltak	-7 607	-21 696	-30 596	-40 596
Nye tiltak	20 211	17 427	17 928	36 447
Nye tiltak og realendringer	13 104	-599	7 052	16 281
Ramme 2024-2027	4 414 443	4 457 508	4 485 062	4 535 859

Kommentarer til driftsrammen

I tabellen over grupperes alle endringene fra opprinnelig vedtatt budsjett for 2023 til den samlede driftsrammen for hvert av årene 2024-2027, i såkalte endringskategorier. Endringskategoriene inngår enten i gruppen for "Konsekvensjusteringer" eller "Nye tiltak og realendringer". Når utgangspunktet er vedtatt budsjett for 2023, så medfører det blant annet at engangsbevilgninger som kun er vedtatt for 2023, vil inngå i linjen "Opprinnelig budsjett", mens tilsvarende beløp trekkes ut i linjen "Vedtak forrige periode". Tilsvarende vil delårseffekter knyttet til tiltak i 2023 i handlings- og økonomiplanen 2023-2026, inngå i "Opprinnelig budsjett", mens tillegget for helårseffekten som inngår i "Sum Vedtak forrige periode".

I handlings- og økonomiplanens seksjon "Kommunalområder", kommenteres innholdet i endringskategoriene per kommunalområde.

Konsekvensjusteringer

Endringskategoriene i konsekvensjusteringene inneholder:

Korreksjon ved etablering av siste år i ny plan gjelder korreksjoner etter rullering av økonomiplanen som følge av at planens siste år først settes lik planens nest siste år.

Vedtak forrige periode inneholder beløp knyttet til 2024-2026 (2027) i vedtatt handlings- og økonomiplan 2023-2026 utover beløpet som ligger i opprinnelig budsjett 2023.

Budsjettendring i år inneholder først og fremst videreføringseffekter fra 1.- og 2.- tertialsakene. I tillegg inkluderer tallene videreføringseffekter fra to andre kommunestyresaker fra 2023. Den store kostnadsveksten må ses i lys av at staten i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023 kompenserte kommunene for høyere lønns- og prisvekst enn lagt til grunn i vedtatt statsbudsjett for 2023.

Lønns- og prisvekst: Dette er midler som forutsetningsvis sikrer at det i økonomiplanen er dekning for den generelle lønns- og prisveksten (lønn 4,9 % og pris 3,8 %). Midlene er fordelt både på kommunalområdene og i rammen for tilleggsbevilgninger. (Kostnadsveksten kompenseres i hovedsak via et påslag (deflator på 4,3 %) i skatteinntektene og rammetilskuddet før realveksten i de samme inntektene beregnes.)

Andre endringer inneholder alle andre konsekvensjusteringer som inngår i den konsekvensjusterte rammen.

Nye tiltak og realendringer

Endringskategoriene i nye tiltak og realendringer inneholder:

Driftskonsekvens av investeringer: Disse er knyttet til investeringene i planens fire år. Beløp per prosjekt spesifiseres i investeringsvedlegget og kommentarene til hvert kommunalområde.

Innsparingstiltak: Det er forutsatt uspesifiserte innsparinger for samlet 10 mill. kr i 2025, 20 mill. kr i 2026 og 30 mill. kr fra 2027. Innsparingene er fordelt på alle kommunalområdene med utgangspunkt i deres netto driftsramme. Øvrige innsparingstiltakene er spesifisert under hvert kommunalområde.

Nye tiltak: Alle nye tiltak er spesifisert under hvert kommunalområde.

Driftsbudsjettet - forslag til rammeendring per tjenesteområde i årsbudsjettet og økonomiplanen

I tabellene under er konsekvensjusteringer, innsparingstiltak og nye tiltak og driftskonsekvenser av investeringer beløpsmessig fordelt per kommunalområde. I denne sammenheng nevnes at den relativt store veksten i rammene for sentraladministrasjonen forklares i hovedsak at økte kostnader knyttet til pensjon, mens reduksjonene rammene for kommunalområdet miljø- og plansaker for det meste er knyttet til høye energiutgifter i 2023 og økende inntekter fra selvkostområdene som følge av økte kapitalkostnader.

Driftsbudsjettet - forslag til rammeendringer per tjenesteområde i årsbudsjettet

Beløp i 1000

Tjenesteområde	Vedtatt budsjett 2023	Konsekvensjusteringer	Innsparingstiltak	Nye tiltak og driftskonsekvenser av investeringer	Budsjett	Realendring i % 2024
Sentraladministrasjonen	228 569	61 934	0	441	290 944	0,2 %
Kunnskap, barn og unge	1 659 672	134 037	-3 100	3 595	1 794 204	0,2 %
Helse, sosial og omsorg	1 627 684	119 270	-1 050	12 812	1 758 716	0,8 %
Kultur, idrett og fritid	129 768	12 546	0	1 190	143 504	0,9 %
Miljø- og plansaker	386 477	-78 210	-3 457	673	305 483	0,2 %
Tilleggsbevilgninger	82 299	37 293	0	2 000	121 592	2,4 %
Sum netto driftsutgifter	4 114 469	286 870	-7 607	20 711	4 414 443	0,5 %

Driftsbudsjettet - forslag til rammeendringer per tjenesteområde i økonomiplanperioden

Beløp i 1000

Tjenesteområde	Vedtatt budsjett 2023	Prisjustering og diverse endringer	Innsparingstiltak	Nye tiltak og realendringer budsjett	Budsjett 2027	Realendring i %
Sentraladministrasjonen	228 569	147 146	-3 000	795	373 510	0,3 %
Kunnskap, barn og unge	1 659 672	145 457	-14 500	67	1 790 696	0,0 %
Helse, sosial og omsorg	1 627 684	114 996	-16 050	50 435	1 777 065	3,1 %
Kultur, idrett og fritid	129 768	10 796	-1 200	3 160	142 524	2,4 %
Miljø- og plansaker	386 477	-93 687	-5 846	420	287 364	0,1 %
Tilleggsbevilgninger	82 299	80 401	0	2 000	164 700	2,4 %
Sum netto driftsutgifter	4 114 469	405 109	-40 596	56 877	4 535 859	1,4 %

10 Investeringer i økonomiplanen

10.1 Generelt

Kommunedirektøren vil presisere at investeringsprosjekter som inngår i handlings- og økonomiplanen vil være i ulike faser, fra det første grove anslaget med skisser, til det er laget forprosjekt, mottatt anbud, påbegynt eller i avslutningsfasen. Det må derfor legges til grunn at presisjonen i de angitte beløpene også vil variere etter hvilken fase prosjektene er i. Budsjetterte beløp knyttet til prosjekter tidlig i fasen vil heller være å anse som en reservasjon av budsjettmidler mer enn en forventet regnskapsført utgift. Dette er en fremgangsmåte som gir en oversikt over forventet disponering av tilgjengelige budsjettmidler. Et alternativ er å operere med en budsjettpost for udisponerte investeringsmidler. Dette gir et svakere beslutningsgrunnlag ved folkevalgtes behandling av handlings- og økonomiplanen.

Det formelle investeringsbudsjettet er vist i de obligatoriske oppstillingene (se vedlegg).

Investeringsbudsjettet er delt i egne rammeområder for: Investeringsprosjekter, tomtefelt, Sandefjord havnevesen og diverse kapitalformål. Innledningsvis kommenteres rammen for investeringsprosjekter. Deretter vises tabeller for de ulike investeringstiltakene i hver av de fire rammeområdene før rammene for tomtefelt, havnevesenet og diverse kapitalformål kommenteres.

10.2 Investeringsprosjekter - kommentarer

Handlings- og økonomiplanen fastsetter hvor mye av kommunens løpende inntekter som skal brukes til drift og hvor mye som skal overføres for å finansiere investeringer. Samlet, netto investeringsramme finansieres med bidraget fra driften, bruk av fondsmidler og lån.

Differansen mellom brutto og netto investeringsramme består av inntekter fra salg av anleggsmidler og tilskudd knyttet til hvert enkelt investeringsprosjekt.

Som hovedregel inngår ikke utgifter til merverdiavgift i beløpene når investeringenes brutto og netto utgifter oppgis. Dette skyldes at kommuner med enkelte unntak, får kompensert sine utgifter til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester (momskompensasjon). (I den obligatoriske bevilgningsoversikten for investeringer inngår dog utgifter til merverdiavgift i sumtallet for investeringer i varige driftsmidler, samtidig som kompensasjonen vises i egen linje). Selvkostområdenes omsetning er avgiftspliktig, og derfor tas heller ikke merverdiavgiften med i de tilhørende investeringsbeløpene.

Størrelsen på beløp som overføres fra årets drift til investeringsprosjektene gir et visst uttrykk for hvor robust kommunen er overfor brå endringer i økonomien og dens bærekraft over tid.

Investeringsprosjektene består av “ordinære” investeringer og investeringer i selvkostområdene. Kommunestyret har fastsatt som mål at ordinære investeringer maksimalt kan lånefinansieres med 50 %, mens investeringer i selvkostområdene lånefinansieres i sin helhet.

Tabellen under viser rammene for investeringsprosjekter og hvordan disse er finansiert:

INVESTERINGSPROSJEKTER					
	BUDSJETT				Sum
(beløp 2024-2027 i 1 000 2024-kr)	2024	2025	2026	2027	2024-2027
Ordinære investeringer (netto)	353 130	558 651	487 950	196 950	1 596 681
Investeringer i selvkostområder	77 400	80 400	82 000	80 500	320 300
Investeringsprosjekter (netto)	450 530	639 051	569 950	277 450	1 916 981
Overført fra årets drift	117 390	102 353	74 746	41 165	335 654
Overført bruk av driftsfond	58 140	210 698	92 204	69 285	430 327
Bruk av investeringsfond	22 000	0	106 000	0	128 000
Lån til ordinære investeringer	155 600	245 600	215 000	86 500	702 700
Lån til selvkostområder	77 400	80 400	82 000	80 500	320 300
Finansiering:	430 530	639 051	569 950	277 450	1 916 981
Lånegrad for ordinære investeringer	44 %	44 %	44 %	44 %	44 %

Handlings- og økonomiplanen 2023-2026 ble vedtatt med en fireårsramme for investeringsprosjektene på 1.820 mill. kr (2023-kr), fordelt med 413 mill. kr til selvkostområdene og 1.407 mill. kr til ordinære prosjekter. Av sistnevnte er 1.032 mill. kr knyttet til årene 2024-2026.

Investeringsrammen for 2024-2027 på 1.920 mill. kr, ligger 100 mill. kr over rammen i handlings- og økonomiplanen for 2023-2026 og 63 mill. kr over forutsetningene lagt til grunn i rammesaken i juni. Sistnevnte beløp er et resultat av en økning på ordinære investeringer da investering i selvkostområdene er uendret. Reduksjonen i selvkostområdene fra forrige økonomiplan er først og fremst knyttet til bevilgningen til sekundærrensekrav ved Enga renseanlegg i 2023.

Til investeringer innen selvkostområdene ligger det 320 mill. kr for årene 2024-2027. Disse investeringene ligger i driftsbudsjettet som forutsetninger for beregnede gebyrer. Eventuelle endringer

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum	Inntekt
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Avlastningsbolig for voksne (Hauanskogen)	4 000	0	60 000	-9 500	26 000	-14 300	0	0	90 000	-23 800
Dagaktivitetssenter Helgerødveien (Ranvik)	62 000	-31 000	138 500	-70 213	0	0	0	0	200 500	-101 213
Diverse investeringer HSO	2 000	0	2 000	0	2 000	0	2 000	0	8 000	0
Kjøp og salg av boliger	12 000	-12 000	12 000	-12 000	12 000	-12 000	12 000	-12 000	48 000	-48 000
Myreskauen bofellesskap (omsorgsbolig BOA)	2 000	-0	32 000	-10 836	0	0	0	0	34 000	-10 836
Nye omsorgsboliger Stokke	3 000	0	36 000	-27 000	214 000	-30 600	71 600	-10 400	324 600	-68 000
Nye sykehjemsplasser i Stokke	0	0	0	0	1 000	0	10 000	0	11 000	0
Omsorgsbolig i BOA for 8 personer	0	0	30 000	-5 400	30 000	-8 200	0	0	60 000	-13 600
Oppføring av ny utleiebolig Martin Larsens vei	24 000	-4 000	0	0	0	0	0	0	24 000	-4 000
Rehabilitering Kamfjordhjemmet	2 700	0	2 700	0	0	0	0	0	5 400	0
Reservestrøm Soletunet	4 000	0	0	0	0	0	0	0	4 000	0
Sandar Herredshus - oppgradering	30 000	0	15 000	0	0	0	0	0	45 000	0
Sykesignalanlegg Kamfjordhjemmet	7 500	-5 170	0	0	0	0	0	0	7 500	-5 170
Utsifting velferdsteknologi HSO	3 600	0	1 700	0	850	0	850	0	7 000	0
Sum Helse, sosial og omsorg	156 800	-52 170	329 900	-134 949	285 850	-65 100	96 450	-22 400	869 000	-274 619
Kultur, idrett og fritid										
Flytting av bibliotek og kulturskolen	0	0	1 000	0	4 000	0	0	0	5 000	0
Hjertnes - ombygging kiosk	2 200	-800	0	0	0	0	0	0	2 200	-800
Hjertnes – ombygging kjeller	1 000	-500	0	0	0	0	0	0	1 000	-500
Kulturarena utstyr	3 200	0	0	0	0	0	0	0	3 200	0
Navnede minnelunder	0	0	1 500	0	0	0	0	0	1 500	0
Opparbeidelse/rehabilitering av friområder	4 300	-300	2 500	0	2 500	0	2 500	0	11 800	-300
Oppgradering av lekeplasser	3 000	0	3 000	0	2 000	0	2 000	0	10 000	0
Oppgradering og rehabilitering av idrettsanlegg	8 000	-1 000	8 000	-1 000	8 500	-1 000	8 500	-1 000	33 000	-4 000
Sum Kultur, idrett og fritid	21 700	-2 600	16 000	-1 000	17 000	-1 000	13 000	-1 000	67 700	-5 600
Miljø- og plansaker										
Aldersvennlige Sandefjord - benker	500	0	500	0	500	0	0	0	1 500	0
Bil- og maskinpark - utskiftinger	33 200	-2 900	31 000	-2 900	36 700	-3 700	31 350	-2 650	132 250	-12 150
Diverse mindre grunnkjøp	100	0	100	0	100	0	100	0	400	0
Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	4 000	0
Enøk-tiltak, diverse bygg	20 000	0	10 000	0	10 000	0	15 000	0	55 000	0
Erstatningsbygg brann og bydrift	15 000	0	49 000	0	0	0	0	0	64 000	0
Framskutte enheter	0	0	1 500	0	1 500	0	0	0	3 000	0
GS-veier og trafiksikkerhetstiltak	17 000	-8 400	18 600	-6 600	21 500	-7 500	20 300	-2 300	77 400	-24 800
Hovedplan avløp - gjennomføring av tiltak	37 000	0	37 000	0	37 000	0	37 000	0	148 000	0
Hovedplan vann - gjennomføring av tiltak	35 600	0	36 600	0	36 600	0	36 600	0	145 400	0
Kjøp av bygningen - Idrettens hus	6 500	0	0	0	0	0	0	0	6 500	0
Kjøp av eiendom i Bugården	3 500	0	0	0	0	0	0	0	3 500	0
Ny brannbåt	0	0	0	0	0	0	1 000	0	1 000	0
Ny tankbil Sandefjord stasjon	0	0	0	0	5 500	0	0	0	5 500	0

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum	Inntekt
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Oppgradering av bygg i Bugården	1 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	0
Oppgradering av Sandefjord brannstasjon	5 000	0	0	0	0	0	0	0	5 000	0
Regulering for GS-veier	500	0	500	0	500	0	500	0	2 000	0
Renholdsutvikling maskin/inngang	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	4 000	0
Strømforsyning ladestasjoner (tjenestebiler)	2 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	5 000	0
Tilpasninger rådhuset for flere arbeidsplasser	3 000	0	0	0	0	0	0	0	3 000	0
Utvidelse av verkstedet - Bekkeveien 12	12 000	0	0	0	0	0	0	0	12 000	0
Økt fremkommelighet gående og syklende (Mobilitetsplan)	3 000	0	3 000	0	3 000	0	3 000	0	12 000	0
Økt trafiksikkerhetstiltak skoler	1 500	0	1 500	0	1 500	0	1 500	0	6 000	0
Sum Miljø- og plansaker	198 400	-11 300	192 300	-9 500	157 400	-11 200	149 350	-4 950	697 450	-36 950
Sum	579 568	-66 070	954 863	-145 449	795 050	-97 300	352 275	-28 350	2 681 756	-337 169

Sentraladministrasjonen

Investering Infrastruktur IKT i HSO

Helse, sosial og omsorg (HSO) er i drift med ulike teknologiske løsninger, og må tilrettelegge videre for å møte fremtidens helsetjenester. Digital infrastruktur er en forutsetning for å lykkes med nye løsninger og nye tjenester. IKT har gjennomført kartlegging av alle lokasjoner, vurdert de endrede behovene og gjort en kostnadsvurdering på hva som trengs av tilrettelegging.

Kjøp av hytte på Høk

Styret i Sandefjord kommunale Pensjonskasse (SkP) har vedtatt å selge hytta på Høk, Dagalifjell, fortrinnsvis til Sandefjord kommune, da denne ikke er en naturlig del av pensjonskassens portefølje. Hytta har vært disponert av ansatte i Stokke kommune før kommunesammenslåingen, og av ansatte i nye Sandefjord kommune etter sammenslåingen. Ved å kjøpe hytta opprettholdes tilbudet til ansatte.

I forbindelse med kommunestyrets behandling av handlings- og økonomiplan 2023 - 2026 ble det vedtatt at tiltaket skal utsettes i ett år og at kjøpet gjennomføres i 2025.

Kompensasjonsberettiget moms investeringer

Kommunen har valgt å budsjettere all kompensasjonsberettiget moms med tilhørende kompensasjon på et felles prosjekt. Dette gjøres for å isolere denne fra det enkelte investeringsprosjekt. Netto investeringskostnad på de enkelte prosjektene viser dermed behov for annen generell finansiering enn inntekter/bruk av fondsmidler som knyttes direkte til prosjektet.

Kunnskap, barn og unge

Ny skole Vesterøya

Rammen for dette prosjektet er i denne handlings- og økonomiplanen videreført på samme nivå som i forrige periode. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til bevilgningsbehov. Dette vil bli avklart etter gjennomført anbudsrunde. Det er innarbeidet 480 mill. kr fordelt med 80 mill. kr i 2024, 225 mill. kr i 2025 og 175 mill. kr i 2026 (netto 155 mill. kr i 2026). Det er tidligere bevilget 14 mill. kr til dette prosjektet. Det er lagt til grunn at eiendom kan selges når ny skole er tatt i bruk og det er innarbeidet en salgsinntekt på 20 mill. kr i 2026, uten at det er tatt stilling til omfang av et salg. Tiltaket medfører behov for bygging av GS-veier og andre trafiksikkerhetstiltak som finansieres innenfor prosjektet "GS-veier og trafiksikkerhetstiltak". Driftsøkonomiske konsekvenser omfatter reduserte driftsutgifter for skolene som utgjør 2,5 mill. kr i 2026 og med en videreføringseffekt på 5 mill. kr i året fra 2027.

Omstilling gamle skolebygg til ny bruk

Det er reservert 45 mill. kr til omstilling av skolebygg til ny bruk fordelt med 1 mill. kr i 2025 og 15 mill. kr i 2026 og 29 mill. kr i 2027. Hensikten er å synliggjøre behov for midler til dette formålet og en bruksendring av Ormestad skole. Endelig bevilgningsbehov vil bli innarbeidet når det foreligger en mer konkret vurdering av dette og det legges frem egen politisk sak. Omstilling av skolebygg er forutsatt påbegynt når ny Vesterøy skole er tatt i bruk høsten 2026.

Oppfølging tematisk kommunedelplan skoler og barnehager

Det er reservert 1 mill. kr i 2027 til videreføring av arbeidet med skolestruktur. Det er forutsatt at det i hver periode skal bygges en ny skole. Denne bevilgningen legger opp til at oppstart av neste struktursak blir siste år i denne handlings- og økonomiplanen.

Oppgradering/tilpasninger skoler og barnehager

Det er innarbeidet 17 mill. kr hvert år til oppgradering og bygningsmessige tilpasninger av KBU-bygg. Tiltakene omfatter nye funksjoner eller arealutvidelser som følge av lovpålagte krav eller tilpasninger av bygningsmassen i forbindelse med tilretteleggingsbehov. Den årlige bevilgningen er økt i forhold til gjeldende handlings- og økonomiplan med 2 mill. kr i året som følge av at tiltakene ikke skal begrenses til skoler og barnehager.

Helse, sosial og omsorg

Avlastningsbolig for voksne (Hauanskogen)

Det er innarbeidet 90 mill. kr (netto 66,2 mill. kr) til oppføring av ny avlastningsbolig til erstatning for Hauanskogen. Avlastningsboligen samlokaliseres med Myreskauen bofelleskap. Bevilgningen er fordelt med 4 mill. kr i 2024, 60 mill. kr i 2025 og 26 mill. kr i 2026. Det er tidligere bevilget 9,7 mill. kr til dette prosjektet. Prosjektet er skjøvet frem i tid slik at dette tiltaket kan gjennomføres samtidig som prosjektet Myreskauen bofellesskap (7-er bolig). Dette innebærer at bygget kan tas i bruk noe tidligere enn utløpet av leieavtalen for Hauanskogen. Besparelsen på samtidig gjennomføring av prosjektene er vesentlig større enn leieutgiftene.

Det er forutsatt at prosjektet får et investeringstilskudd på 23,8 mill. kr som er fordelt med 9,5 mill. kr i 2025 og 14, mill. kr i 2026.

Dagaktivitetssenter Helgerødveien (Ranvik)

Det er innarbeidet 200,5 mill. kr (netto 99,3 mill. kr) til nytt bygg som skal erstatte leide lokaler på Ranvik brygge. Bevilgningen er fordelt med 62 mill. kr i 2024 og 138,50 mill. kr i 2026. Det er tidligere bevilget 34 mill. kr som gir en brutto bevilgning på 234,5 mill. kr. Det er forutsatt et investeringstilskudd på 108,2 mill. kr hvor 7 mill. kr er budsjettert tidligere. Dette gir et tilskudd i denne perioden på 101,2 mill. kr som er fordelt med 31 mill. kr i 2024 og 70,2 mill. kr i 2025. Det er forutsatt at nytt bygg er ferdigstilt og kan tas i bruk i løpet av 2025. Fra 2026 vil det gi en årlig innsparing på 2,1 mill. kr (redusert husleie og netto FDV-kostnader) ved flytting fra leide lokaler. Det vises til formannskapetets behandling av sak 180/20 «Dagaktivitetstilbud til mennesker med nedsatt funksjonsevne» i møtet den 27. oktober 2020.

Diverse investeringer HSO

Det er lagt inn 2 mill. kr til diverse investeringer i 2024-2027 i kommunalområdet. Prioritering av prosjekter innenfor denne rammen avklares mellom eiendomsavdelingen og HSO.

Kjøp og salg av boliger

Til utskifting av kommunale boliger er det innarbeidet kjøp og salg av boliger med 12 mill. kr i året som avregnes mot boligfondet.

Myreskauen bofellesskap (omsorgsbolig BOA)

Dette prosjektet ble i handlings- og økonomiplan 2023-2026 omtalt som «Mokollveien bofellesskap (Glassmesterløkka)». På grunn av vanskelige grunnforhold, er lokalisering av nytt bofellesskap lagt til Myreskauen. Det er innarbeidet 34 mill. kr (netto 23,2 mill. kr) til oppføring av 7 boenheter med personalbase. Bevilgningen er fordelt med 2 mill. kr i 2024 og 32 mill. kr i 2025. Det er tidligere bevilget 6 mill. kr til dette prosjektet.

Prosjektet har fått tilsagn om investeringstilskudd fra Husbanken på 10,8 mill. kr i 2025.

Det er innarbeidet 3 mill. kr i 2025 og 6 mill. kr i året fra 2026 til drift av boligen.

Nye omsorgsboliger Stokke

Kommunestyret behandlet i møtet den 23. august 2021 sak 092/21 Sykehjemsplasser og omsorgsboliger i Stokke.

I forbindelse med kommunestyrets behandling av sak 075/23 Rammer for handlings- og økonomiplan 2024-2027 ble det blant annet vedtatt at «nye omsorgsboliger i Stokke og utvidelse Sole sykehjem fremskyndes til opprinnelig plan». På bakgrunn av dette er det innarbeidet 324,6 mill. kr (netto 256,6 mill. kr) til oppføring av 40 omsorgsboliger i Stokke. Prosjektet omfatter også dagaktivitetssenter, base for hjemmesykepleie, familiesenter og frisklivsentrall. Bevilgningen er fordelt med 3 mill. kr i 2024, 36 mill. kr i 2025, 214 mill. kr i 2026 og 71,6 mill. kr i 2027. Denne fremdriften innebærer at omsorgsboligene er klare til bruk våren 2027. Det er forutsatt investeringstilskudd på 68 mill. kr som er fordelt med 27 mill. kr i 2025, 30,6 mill. kr i 2026 og 10,4 mill. kr i 2027.

Når omsorgsboligene er ferdige kan det bli aktuelt å benytte en del av disse til pasienter fra Soletunet bo- og behandlingssenter, mens det bygges nytt/renoveres der. Dette er anslått til å ta cirka 2 år. Det vil bli lagt fram sak om dette på et senere tidspunkt.

Det er innarbeidet 3,5 mill. kr i FDV-utgifter i deler av 2027. Når bygget omsider kan tas i bruk som ordinære omsorgsboliger må det vurderes lagt inn årsverk knyttet til miljøarbeider og kokk.

Nye sykehjemsplasser i Stokke

Det er innarbeidet 11 mill. kr fordelt med 1 mill. kr i 2026 og 10 mill. kr i 2027 til oppstart av planlegging for nye sykehjemsplasser i Stokke. Prosjektet gjennomføres etter at 40 omsorgsboliger i Stokke er etablert, da omsorgsboligene er tenkt brukt til midlertidige sykehjemsplasser i forbindelse med gjennomføring av dette prosjektet.

Det vises til kommunestyrets behandling av sak 092/21 "Sykehjemsplasser og omsorgsboliger i Stokke".

Omsorgsbolig i BOA for 8 personer

Dette prosjektet ble i handlings- og økonomiplan 2023-2026 omtalt som «Oppfølging av boligsosial handlingsplan». Det er innarbeidet 60 mill. kr (netto 50 mill. kr) til oppføring av ny bolig for 8 personer. Det er innarbeidet 17,9 mill. kr til økt bemanning i boligen og til drift- og vedlikehold av bygningsmassen.

Det er forutsatt at prosjektet får et investeringstilskudd fra Husbanken med 10 mill. kr.

Det er innarbeidet 17,9 mill. kr i året til drift av boligene.

Oppføring av ny utleiebolig Martin Larsens vei

Utleieboligen i Martin Larsens vei er revet etter omfattende skader etter brann. Det er innarbeidet 24 mill. kr etter gjennomført anbudskonkurranse til oppføring av bygning med 9 boenheter. Bevilgningen inkluderer 20 mill. kr som ble utsatt i forbindelse med regnskapsgjennomgangen pr 2. tertial 2023. Tiltaket finansieres ved investeringstilskudd med 4 mill. kr.

Rehabilitering Kamfjordhjemmet

Det er innarbeidet 5,4 mill. kr til oppgradering av Kamfjordhjemmet. Bevilgningen er fordelt med 2,7 mill. kr i 2024 og 2025. Det er tidligere bevilget 3,8 mill. kr i 2023. Oppgraderingen skal sikre at bygget er bedre tilpasset beboerne på Kamfjordhjemmet.

Reservestrøm Soletunet

Soletunet har i dag ikke et fungerende reservekrafts anlegg. Dagens løsning består av aggregat som kun betjener deler av bygningsmassen. Dette skaper ved lengre strømbrydd utfordrende situasjoner for sykehjemsdriften og det er derfor nødvendig med en ny løsning som kan forsyne hele komplekset med reservekraft. Denne løsningen tar også høyde for fremtidige utvidelser og er tenkt gjenbrukt når sykehjemmet en dag skal rehabiliteres.

Sandar Herredshus - oppgradering

Oppgraderingen av Sandar herredshus er innarbeidet med 45 mill. kr. Bevilgningen inkluderer utsatt bevilgning fra 2. tertialsaken med 30 mill. kr. Det er tidligere bevilget 2,5 mill. kr til dette prosjektet. Bevilgningen omfatter også arealer som disponeres av dagsenteret i ett av sidebyggene til herredshuset. Økt bevilgningsbehov skyldes at utgangspunktet var en bygningsteknisk oppgradering for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Prosjekteringen viser et betydelig behov for endringer også i funksjonalitet for virksomheten, samt nye krav til brannsikkerhet og godkjenning av Arbeidstilsynet. Bevilgningen på 45 mill. kr vil ikke være tilstrekkelig for tilbakeføring av antikvariske kvaliteter.

Sykesignalanlegg Kamfjordhjemmet

Det er lagt inn midler til å skifte ut sykesignalanlegget på Kamfjordhjemmet, med et nytt anlegg som er kompatibelt med andre systemer/velferdsteknologi. Kommunen har fått tilsagn om investeringstilskudd fra Husbanken, som dekker deler av investeringsutgiften.

Utskifting velferdsteknologi HSO

Det er lagt inn 3,6 mill. kr i 2024, 1,7 mill. kr i 2025 og 0,85 mill. kr i 2026 og 2027. Midlene er til utskifting av trygghetsalarmer, røykvarslere og røykdetektorer i forbindelse med at 2G-nettet stenges. Videre til utskifting av diverse velferdsteknologiutstyr.

Kultur, idrett og fritid

Flytting av bibliotek og kulturskolen

Arbeidet med utarbeidelse av områdeplan og mulighetsstudie for Tivolitomta er avsluttet og reguleringsplanarbeidet er påbegynt i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 030/22 «*Tivolitomta – prinsipper for arbeidet med reguleringsplan*». Det vises også til kommunestyrets behandling av sak 147/21 «*Nytt bibliotek – alternative modeller*». Når det foreligger en godkjent reguleringsplan, skal det gjennomføres et forprosjekt for utvikling/utbygging av Tivolitomta og det er innarbeidet 1 mill. kr i 2025 og 4 mill. kr i 2026 til dette.

Hjertnes - ombygging kiosk

Det er innarbeidet 2,2 mill. kr til ombygging av kiosk og kontorer på Hjertnes. Det er allerede satt av 0,8 mill. i driftsregnskapet til dette. Netto kostnad 1,4 mill. kr.

Hjertnes – ombygging kjeller

Det er innarbeidet 0,5 mill. kr til ombygging av kjeller på Hjertnes for sambruk med Harmonie. Arena - Norsk kulturfond yter et tilskudd på tilsvarende beløp.

Kulturarena utstyr

Det er innarbeidet 3,2 mill. kr til manglende utstyr i Harmonie arena som i dag leies og påfører leietaker og kommunen merutgifter.

Navnede minnelunder

I 2023 ble det etablert navnet minnelund ved Ekeberg, og det planlegges tilsvarende etablering på Orelund i 2025. Dette er siste navnede minnelund som etableres og ambisjonsnivået er nådd.

Opparbeidelse/rehabilitering av friområder

«Temaplan for friluftsliv med tiltakslistor for perioden 2019 – 2028» ble politisk vedtatt i 2019, jfr. KFBS-sak 10/19. Dette er en helhetlig og samlet plan for utvikling og oppgradering av friområder i kommunen. Tiltakslisten rulleres årlig, og legges frem til politisk behandling i januar/februar hvert år. Hvilke tiltak som prioriteres det enkelt år er avhengig av den årlige bevilgningen ved budsjettbehandlingen. Bevilgningen har økt med 2 mill. kr og inneholder også midler til ny badebenge/baderampe og toaletter friluftsområde.

Oppgradering av lekeplasser

Kommunen eier mange lekeplasser, og det arbeides med plan for rehabilitering og oppgradering av lekeplasser. Denne planen vil sammen med økonomiske bevilgninger være førende på hvilke lekeplasser som prioriteres de kommende år.

Oppgradering og rehabilitering av idrettsanlegg

Temaplan for idrett og fysisk aktivitet med tiltakslistor for perioden 2019 – 2028» ble vedtatt i 2019, jfr. KFBS-sak 9/19. Tiltakslisten rulleres årlig i samarbeid med idretten. Hvilke tiltak som prioriteres det enkelt år er avhengig av den årlige bevilgningen

Miljø- og plansaker

Aldersvennlige Sandefjord - benker

Kommunestyret behandlet i møtet den 10. mars 2022 sak 017/22 «Aldersvennlige Sandefjord, handlingsplan». I tråd med denne saken er det innarbeidet 1,5 mill. kr fordelt med 0,5 mill. kr i årene 2024, 2025 og 2026 til utplassering av benker ved ferdselsårer, ved holdeplasser og turområder. Hensikten er å legge til rette for at eldre i større grad kan benytte uteområdene mer aktivt når det er mulig å sette seg ned.

Bil- og maskinpark - utskiftinger

Sandefjord kommune har en ambisjon om at kommunale kjøretøy skal være utslippsfrie. I tillegg er det behov for en kontinuerlig utskifting av biler og maskiner for å sikre en kostnadseffektiv drift. Samlet er det innarbeidet en brutto/netto utgift på 132,4/120,1 mill. kr i perioden. Av bevilgningen i denne perioden er 11 mill. kr utsatt bevilgning i forbindelse med regnskapsgjennomgangen pr 2. tertial 2023, som i hovedsak gjelder utskifting til utslippsfrie kjøretøy. Det er også lagt opp til anskaffelse av flere kjøretøy til HSO. Flere kjøretøy medfører økte driftsutgifter med 240.000 kr fra 2024, 210.000 kr i 2025, 330.000 kr i 2026 og 450.000 kr i året fra 2027. Utenfor selvkost fordeler dette seg med 27,2 mill. kr i 2024, 23 mill. kr i 2025, 20,9 mill. kr i 2025 og 26,5 mill. kr i 2026 og 23,7 mill. kr i 2027. Innenfor selvkost fordeler investeringen seg med 6,1 mill. i 2024, 8,1 mill. kr i 2025, 10,2 mill. kr i 2026 og 7,6 mill. kr i 2027. Det er forutsatt salg av biler og maskiner med ca. 12,3 mill. kr i perioden.

Driftsmessige konsekvenser av investeringer gjelder drift og vedlikehold av flere kjøretøy, samt redusert utgift som følge av at det anskaffes tjenestebiler i stedet for at private biler brukes i tjenesten.

Diverse mindre grunnkjøp

Det er budsjettet med 0,1 mill. kr hvert år til mindre grunnkjøp, hovedsakelig til veiformål.

Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)

Det er innarbeidet 4 mill. kr til etablering og oppgradering av Driftsovervåking - sentral driftskontroll. Bevilgningen er fordelt med 1 mill. kr i året. Tiltaket er en oppfølging av klima- og energiplanen. Tiltaket er forutsatt å gi en årlig reduksjon i energiutgiftene på 100.000 kr.

Enøk-tiltak, diverse bygg

Det er innarbeidet 55 mill. kr til ENØK-tiltak. Bevilgningen er fordelt med 20 mill. kr i 2024, 10 mill. kr i årene 2025 og 2026 og 15 mill. kr i 2027. I handlings- og økonomiplanen 2023-2026 ble det lagt opp til en større innsats i de 2 første årene enn de 2 siste ved at bevilgningen. Som følge av dette er bevilgningen større i 2024, lavere i 2025 og 2026 og videreført på opprinnelig nivå i 2027. Tiltakene som gjennomføres gir reduserte energiutgifter med 0,6 mill. kr i 2024, 1,4 mill. kr i 2025, 2 mill. kr i 2026 og 2,7 mill. kr i 2027.

Erstatningsbygg brann og bydrift

Det skal etableres 40 nye omsorgsboliger i Stokke. Aktuell tomt er Kornmagasingata 6, som eies av kommunen. Tomten benyttes i dag av deltidsstyrken, brann og redning i Stokke og lager og kontorer for bydrift.

Kommunen har plikt til å stille lokaler for lager for sivilforvarets materiell. Midlertidig lager er etablert i leide lokaler, men er tenkt innplassert i permanent bygg med brannstyrken i Stokke.

Det er innarbeidet 64 mill. kr til etablering av erstatningsbygg for virksomheten som pr i dag er lokalisert i dette bygget. Bevilgningsbehovet har økt som følge av etablering av sivilforvarslager og høyere byggekostnader som følge av ekstraordinær prisvekst. I tillegg er nytt bygg dimensjonert for lagerbygg for sivilforsvarsmateriell. Bevilgningen er fordelt med 15 mill. kr i 2024 og 49 mill. kr i 2025.

Framskutte enheter

Det er innarbeidet 1,5 mill. kr i 2025 og 2026 til kjøp av framskutte enheter. Sandefjord brannstasjon disponerer et kjøretøy som er i drift som framskutt enhet og som bærer preg av å være i daglig drift. Den andre framskutte enheten skal disponeres ved brannstasjonen i Stokke.

GS-veier og trafikksikkerhetstiltak

Det er innarbeidet 77,4 mill. kr (netto 52,6 mill. kr) til GS-veier og trafikksikkerhetstiltak fordelt med 17 mill. kr i 2024 og 18,6 mill. kr i 2025, 21,5 mill. kr i 2026 og 20,3 mill. kr i 2027. Utover dette vil infrastrukturtiltak i forbindelse med fremtidige skoleutbygginger bli prioritert i tillegg til andre trafikksikkerhetstiltak. Rammen er økt de siste 2 årene i perioden for å finansiere nødvendige infrastrukturtiltak for ny skole på Vesterøya og neste skolestrukturprosjekt. Det er forutsatt tilskudd til gjennomføring av prosjektene med 24,8 mill. kr. Det er innarbeidet 400.000 kr i 2024 og som øker med 400.000 kr i året som følge av drift og vedlikehold av flere km GS-veier og andre infrastrukturtiltak.

Hovedplan avløp - gjennomføring av tiltak

Det er innarbeidet 148 mill. kr til gjennomføring av tiltak i tråd med ny hovedplan for vann og avløp. Bevilgningen er fordelt med 37 mill. kr i 2024 og 37,0 mill. kr i året fra 2025. Tiltakene skal sikre en forsvarlig og bærekraftig avløpshåndtering, ved å redusere risikoen for forurensing fra avløpssystemet. Gjennomgang av alder og tilstand på ledningsnett viser at det er behov for å øke utskiftningstakten slik at etterslepet ikke stiger, og kostnadene utsettes til fremtidige generasjoner. For å redusere gebyrveksten fra 2023 til 2024 er utsatt bevilgning i forbindelse med 2. tertialsaken ikke innarbeidet i denne handlings- og økonomiplanen. Dette innebærer at bevilgningsnivået for gjennomføring av

hovedplan vann og avløp reduseres med 10 mill. kr i forhold til vedtatt handlings- og økonomiplan for 2023-2026.

Hovedplan vann - gjennomføring av tiltak

Det er innarbeidet 145,4 mill. kr til gjennomføring av tiltak i tråd med ny hovedplan for vann og avløp. Bevilgningen er fordelt med 35,6 mill. kr i 2024, 36,6 mill. kr i året fra 2025. Tiltakene skal sikre god og sikker vannforsyning for kommunens innbyggere, og lokalisere og fjerne lekkasjer på ledningsnettet. Gjennomgang av alder og tilstand på ledningsnettet viser at det er behov for å øke utskiftningstakten slik at etterslepet ikke stiger, og kostnadene utsettes til fremtidige generasjoner. For å redusere gebyrveksten fra 2023 til 2024 er utsatt bevilgning i forbindelse med 2. tertialsaken ikke innarbeidet i denne handlings- og økonomiplanen. Dette innebærer at bevilgningsnivået for gjennomføring av hovedplan vann og avløp reduseres med 10 mill. kr i forhold til vedtatt handlings- og økonomiplan for 2023-2026.

Kjøp av bygningen - Idrettens hus

Det er innarbeid 6,5 mill. kr til kjøp av idrettens hus. Det legges frem egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen og vises også til kommunestyrets behandling av sak 028/21 Idrettens hus. Det er enighet mellom partene om vilkåret for avvikling av festekontrakten og overføring av eierskapet for bygningen.

Kjøp av eiendom i Bugården

Bydrift leier en eiendom i Bugården (tidligere Berg planteskole) som disponeres av grøntvedlikehold. Det er et ønske fra både utleier og leietaker om at kommunen kjøper denne eiendommen og at leieavtalen avvikles. Til kjøp av denne eiendommen er det innarbeidet 3,5 mill. kr. Driftskonsekvensen utgjøres av redusert leieutgift.

Ny brannbåt

Det er reservert 1 mill. kr til anskaffelse av brannbåt. Bevilgningen skal disponeres til anskaffelse av en båt som er mer egnet til formålet og som kan frakte mer utstyr enn den som er i bruk i dag. I tillegg er det behov for en lettere bår til bruk på innlandsvann og ved utkallinger til steder som er raskere tilgjengelig med bil og båthenger.

Ny tankbil Sandefjord stasjon

Det er innarbeidet 5,5 mill. kr til kjøp av ny tankbil som skal benyttes ved brannstasjonen i Sandefjord. Tankbil er en viktig beredskapsressurs i områder med dårlig vannforsyning og i skogbrannsesongen. Sandefjord brann og redning er satt opp med to tankbiler, som er stasjonert ved stasjonene i Sandefjord og Stokke. Tankbilen i Sandefjord er en Scania (2011 mod). I 2026 vil denne være 15 år, en alder der vedlikeholdsbehov og reparasjoner erfaringsmessig genererer uforholdsmessig store utgifter.

Oppgradering av bygg i Bugården

Grøntvedlikehold disponerer et bygg i Bugården der det er kontorer og andre fasiliteter. Bygget har imidlertid ikke tilfredsstillende garderobe for de ansatte. Til etablering av dette er det innarbeidet 1 mill. kr i 2024.

Oppgradering av Sandefjord brannstasjon

Arbeidstilsynet stiller krav til utforming av brannstasjoner for å ivareta forsvarlige arbeidsforhold for de ansatte. Dette innebærer blant annet at områder der det kan finnes helsefarlige og giftige stoffer (skitten sone) fysisk skal skilles fra øvrige områder (ren sone). For å ivareta dette kravet er det bevilget 5 mill. kr i 2024 til etablering av en midlertidig modulbasert løsning som inneholder garderober, toaletter og dusj.

Regulering for GS-veier

Det er innarbeidet 0,5 mill. kr i året til utarbeidelse av reguleringsplaner for GS-veier. Tiltaket er en oppfølging av og videreføring av kommunestyrets behandling av sak 065/19 "Rammer for budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023".

Renholdsutvikling maskin/inngang

Det skal gjennomføres tiltak for å redusere renholdsutgiftene. Tiltakene er forutsatt å gi en redusert renholdsutgift på 3 mill. kr i 2023 og 6 mill. kr i året fra 2024. Utover reduksjon i frekvens og standard skal det også tas i bruk ny teknologi for å levere bedre tjenester og bidra til å redusere utgiftene. Til dette er det innarbeidet 4 mill. kr fordelt med 1 mill. kr i året. Ny teknologi er forutsatt å gi en ytterligere redusert utgift på 150.000 kr i 2025, 300.000 kr i 2026 og 450.000 kr i 2027. Anskaffelsene omfatter verktøy for å ha kontroll på og bruken av renholdsmaskiner, sensorer for bedre kunnskap om behov for renhold på for eksempel toaletter (frekvens) og autonome gulvvaskemaskiner.

Strømforsyning ladestasjoner (tjenestebiler)

Sandefjord kommune har vedtatt en målsetting om utskifting til utslippsfrie biler. I den forbindelse er det behov for ladestasjoner for kommunens tjenestebiler og det er innarbeidet 2 mill. kr i 2024 og 1 mill. kr i året fra 2025.

Tilpasninger rådhuset for flere arbeidsplasser

Det er innarbeidet 3 mill. kr til kjøp av inventar og utstyr og bygningsmessige tilpasninger for å legge til rette for flere arbeidsplasser på rådhuset. Tiltaket gjennomføres som følge av flytting av arbeidsplasser fra kommunehuset i Stokke til rådhuset. Det er tidligere bevilget 5 mill. kr til dette tiltaket.

Utvidelse av verkstedet - Bekkeveien 12

Det er innarbeidet 12 mill. kr til utvidelse av kommunens bilverksted på Bekkeveien. Sandefjord kommune har en ambisjon om at kommunale kjøretøy skal være utslippsfrie. Reparasjon og vedlikehold av elbiler må gjøres i et lokale som har adgangskontroll. For å legge til rette for dette må verkstedlokalene utvides. Foreløpige vurderinger tilsier at reparasjon og vedlikehold gjennomføres til en lavere timepris enn det som følger ved kjøp av slike tjenester.

Økt fremkommelighet gående og syklende (Mobilitetsplan)

I tråd med Kommunedelplan for mobilitet for Sandefjord 2022-2034 er det innarbeidet 12 mill. kr fordelt med 3 mill kr i året for bedre tilrettelegging for gående og syklende.

Økt trafikksikkerhetstiltak skoler

Det er innarbeidet 1,5 mill. kr i året til løpende forbedring av trafikksikkerheten ved skolene i hele økonomiplanperioden.

10.3 Tomtefelt - kommentarer

Innenfor dette rammeområdet foretas kjøp og utvikling av ulike tomter og arealer som senere selges eksternt eller som "kjøpes" internt til bruk i kommunens virksomhet. Differansen mellom utgifter og inntekter de enkelte år dekkes ved bruk av eller avsetning til kommunens "tomtefond", eventuelt også ved bruk av lån. Tomtefondet anslås å være på ca. 28,1 mill. kr per 1. januar 2024 og om lag 25,1 mill. kr ved utgangen av 2027 (løpende pris). De ulike prosjektene er spesifisert i tabell foran. Tabellen viser investeringsprosjekter med tilhørende finansiering. Den inneholder ikke andre kapitalposter som f.eks. salg av eiendommer som ikke er knyttet til investeringsprosjekter. Tabellen under viser komplett oversikt over den budsjetterte aktiviteten og tomtefeltenes del av kommunens totale investeringsbudsjett i *Bevilgningsoversikter investering (se vedlegg)*.

Beløp i 1.000 kr	2024	2025	2026	2027
Investering i varige driftsmidler	6 000	5 000	4 000	4 000
Tilskudd fra andre	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Salg av anleggsmidler	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Netto avsetning til ubundet investeringsfond (tomtefondet)	-2 000	-1 000	0	0
Totalt	0	0	0	0

Beløp i 1000

	Økonomiplan								Sum	Inntekt
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Investeringsprosjekter										
Miljø- og plansaker										
Tomtefelt Fokserød vest (pukkverket)	500	-500	0	0	0	0	0	0	500	-500
Tomtefelt Torp flyplassområdet/næringsområdet	1 500	-1 500	1 000	-1 000	0	0	0	0	2 500	-2 500
Tomtefelt uspesifisert	4 000	-4 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	16 000	-16 000
Sum Miljø- og plansaker	6 000	-6 000	5 000	-5 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	19 000	-19 000
Sum	6 000	-6 000	5 000	-5 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	19 000	-19 000

Tomtefelt Fokserød vest (pukkverket)

Det er innarbeidet 500.000 kr i 2024 til utredning og planlegging av blant annet rekkefølgekrav og avklaring av kommunens rolle i den videre utviklingen av tomtefeltet.

Tomtefelt Torp flyplassområdet/næringsområdet

Det er innarbeidet 2,5 mill. kr til oppfølging av oppdrag i handlingsdelen til kommuneplanen. Tiltakene omfatter områderegulering og utredning av eierstrategi. Det vises til kommunestyrets behandling av sak 061/23 *Torp øst - utvikling av næringsområde*.

Tomtefelt uspesifisert

I tråd med praksis budsjetteres det med 4 mill. kr i året til kjøp og opparbeidelse av uspesifiserte boligfelt som finansieres med tomtsalg og refusjoner.

10.4 Sandefjord havnevesen - kommentarer

Havneloven § 32 Forvaltning av kapital i kommunalt eide havner, fastslår at kommunen skal holde inntekter og kapital i havnevirksomheten regnskapsmessig adskilt fra kommunens øvrige virksomhet. Derfor håndteres havnekassens investeringer som eget selvfinansierende rammeområde.

Investeringene på havneområdet finansieres ved overføring fra havnefondet i driftsbudsjettet. Tabellen under viser havnevesenets del av kommunens totale investeringsbudsjett i *Bevilgningsoversikter investering (se vedlegg)*.

Havnefondet anslås å være på ca. 40,2 mill. kr per 1. januar 2024 og om lag 18,4 mill. kr ved utgangen av 2027 (løpende pris). Det er lagt til grunn at inntektene i denne handlings- og økonomiplanperioden blir lavere som følge av at Fjordline avvikler sin ferjetrafikk.

Beløp i 1.000 kr	2024	2025	2026	2027
Investerings i varige driftsmidler	10 000	7 500	0	30 000
Overføring fra drift	-10 000	-7 500	0	-30 000
Totalt	0	0	0	0

Beløp i 1000

			Økonomiplan						Sum	Inntekt
Investeringsprosjekter	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Miljø- og plansaker										
Heis tuben	4 000	-4 000	0	0	0	0	0	0	4 000	-4 000
Oppgradering Utstikker 2	0	0	0	-0	0	-0	30 000	-30 000	30 000	-30 000
Solcelleanlegg terminalbygget	0	-0	2 500	-2 500	0	0	0	0	2 500	-2 500
Tollboden oppgradering ventilasjon	1 000	-1 000	0	0	0	0	0	0	1 000	-1 000
Utsikker i	5 000	-5 000	5 000	-5 000	0	0	0	0	10 000	-10 000
Sum Miljø- og plansaker	10 000	-10 000	7 500	-7 500	0	0	30 000	-30 000	47 500	-47 500
Sum	10 000	-10 000	7 500	-7 500	0	0	30 000	-30 000	47 500	-47 500

Heis tuben

Det er innarbeidet 4 mill. kr til oppgradering av heisen i tuben/terminalbygget. Det har vært utfordringer med hensyn til universell utforming i og med dagens heis ikke har kapasitet til å flytte de største motoriserte rullestolene.

Oppgradering Utstikker 2

Det er reservert 30,0 mill. kr til en omfattende oppgradering av utstikker 2. Bevilgningsbehovet er foreløpig uavklart og vil bli vurdert på nytt i forbindelse med handlings- og økonomiplan 2025 - 2028. Tiltaket er utsatt i denne handlings- og økonomiplanperioden på grunn av endrede inntekter etter at den ene operatøren avviklet sin rute og avklaringer om fremtidig bruk av området.

Solcelleanlegg terminalbygget

I forbindelse med rehabilitering av taket på terminalbygget er det dimensjonert og klargjort for å kunne montere solcellepaneler på taket. Det er innarbeidet 2,5 mill. kr i 2025 til dette tiltaket.

Tollboden oppgradering ventilasjon

Det har vært utfordringer knyttet til inneklima i Tollboden og spesielt i lokalene som Tollvesenet disponerer. Det er derfor innarbeidet 1 mill. kr til oppgradering av ventilasjonsanlegget i Tollboden i 2024.

Utsikker i

Det er innarbeidet 10 mill. kr fordelt med 5 mill. kr i 2024 og 2025. Det er behov for å etablere 3-4 nye pullere (fortøyningspunkter) for fergene. Pullerne som benyttes i dag nærmer seg sin «tekniske levetid». Det er også behov for rehabilitering av kaipilarer og mulig utvidelse av kapasitet på landstrøm til fergene.

10.5 Diverse kapitalformål - kommentarer

Under "Diverse kapitalformål" føres utgifter og inntekter som etter forskriftene skal i investeringsbudsjettet, men som ikke er en del av de ordinære investeringsprosjektene og heller ikke defineres inn i rammen for tomtefelt eller Sandefjord havnevesen.

Vanligvis vil dette i hovedsak omfatte salg av anleggsmidler uten tilknytning til de ordinære investeringsprosjektene og transaksjoner knyttet til kommunens formidlingslån (ekskl. renter som inngår i driftsregnskapet). Rammeområdet skal som hovedregel balanseres, enten ved avsetning til / bruk av øremerkede investeringsfond eller kapitalfondet. Tabellen under gir en totaloversikt over rammeområdet slik det inngår i *Bevilgningsoversikt investering (se vedlegg)*.

Beløp i 1.000 kr	2024	2025	2026	2027
Investering i aksjer og andeler	16 318	17 218	18 118	19 118
Overføring fra drift	-16 318	-17 218	-18 118	-19 118
Salg av varige driftsmidler	-10 200	-200	-200	-200
Avsetning til ubundne investeringsfond	50 200	10 200	10 200	10 200
Bruk av ubundne investeringsfond	-40 000	-10 000	-10 000	-10 000
Videreutlån:				
Videreutlån	150 000	98 039	96 117	94 233
Bruk av lån til videreutlån	-150 000	-98 039	-96 117	-94 233
Avdrag på lån til videreutlån	44 707	48 467	51 583	54 006
Mottatte avdrag på videreutlån	-44 707	-48 467	-51 583	-54 006
Avsetning til ubundne investeringsfond	20 000	19 608	19 223	18 847
Bruk av ubundne investeringsfond	-20 000	-19 608	-19 223	-18 847
Totalt	0	0	0	0

"Investering i aksjer og andeler" gjelder egenkapitalinnskudd i Sandefjord kommunale Pensjonskasse og Kommunal Landspensjonskasse. Utgiftene dekkes ved overføring fra driftsbudsjettet (pensjon (felles) under sentraladministrasjonen).

"Salg av varige driftsmidler": Det budsjetteres vanligvis med salg av diverse mindre tomter for 0,2 mill. kr per år. I tillegg var det i forrige handlings- og økonomiplan budsjettert med salg av eiendom for 10,0 mill. kr for hvert av årene 2023 og 2024. Salgsinntektene settes av til kapitalfondet.

Kommunestyret vedtok ved behandling av sak 100/23 at det skal opprettes et fond for forskuttering av spillemidler og momskompensasjon. Kommunedirektøren har lagt til grunn at det opprettes et fond på 30 mill. kr, finansiert ved å bruke av kapitalfondet. Videre er det budsjetteknisk lagt til grunn utlån og tilbakebetaling med 10 mill. kr per år.

I budsjettet for 2023 var det opprinnelig lagt til grunn at kommunene skulle låne 100 mill. kr fra Husbanken (Startlån) for videreutlån til kommunens innbyggere. Ved regnskapsgjennomgangen etter 2. tertial ble dette økt til 150 mill. kr. Kommunedirektøren har lagt til grunn at låneopptaket i 2024 også blir på 150 mill. kr, og deretter 100 mill. kr per år. Startlån gis til kommuner for videre utlån til enkeltpersoner. Startlån fra kommunen er behovsprøvd og kan omfatte blant andre barnefamilier, enslige, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre økonomisk vanskeligstilte husstander. Startlån er et viktig virkemiddel for å bidra til målet om at flest mulig av de som ønsker det skal kunne etablere seg i egen eid bolig. Kommunens lån i Husbanken er ventet å øke fra 853 mill. kr til 1.052 mill. kr gjennom årene 2024-2027. Det er i 2024 budsjettet med ordinære avdrag på formidlingslån på ca. 25 mill. kr, og ekstraordinære avdrag på ca. 20 mill. kr og tilsvarende innbetaling fra våre låntakere. Ekstraordinære avdrag er budsjettet med nominelt samme beløp i økonomiplanperioden, mens ordinære avdrag stiger som følge av at nye utlån er høyere enn avdrag på eksisterende lån.

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum	Inntekt
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Generelle driftsinntekter, finans og disponeringer										
Diverse kapitalformål, tiltak	26 318	-26 318	27 218	-27 218	28 118	-28 118	29 118	-29 118	110 772	-110 772
Sum Generelle driftsinntekter, finans og disponeringer	26 318	-26 318	27 218	-27 218	28 118	-28 118	29 118	-29 118	110 772	-110 772
Sum	26 318	-26 318	27 218	-27 218	28 118	-28 118	29 118	-29 118	110 772	-110 772

Diverse kapitalformål, tiltak

Under "Diverse kapitalformål" føres utgifter og inntekter som etter forskriftene skal i investeringsbudsjettet, men som ikke er en del av de ordinære investeringsprosjektene og heller ikke defineres inn i rammen for tomtefelter eller havnekassen.

Vanligvis vil dette i hovedsak omfatte salg av anleggsmidler uten tilknytning til de ordinære investeringsprosjektene og transaksjoner knyttet til kommunens formidlingslån (ekskl. renter som inngår i driftsregnskapet). Rammeområdet skal som hovedregel balanseres, enten ved avsetning til / bruk av øremerkede investeringsfond eller kapitalfondet.

Budsjettet for "Diverse kapitalformål" vedtas som en del av det totale investeringsbudsjettet i «Bevilgningsoversikt - investering».

Egenkapital pensjonskasser

Det er budsjettet med årlige innskudd til egenkapital i KLP (1,7 mill. kr per år) og Sandefjord kommunale Pensjonskasse (13,4 mill. kr i 2023, økende til 16 mill. kr i 2026). De årlige beløpene finansieres over driftsbudsjettet ved årlige overføringer lik egenkapitalinnskuddene. Overføringen på driftsbudsjettet brukes samme år til å finansiere utbetalingen på "diverse kapitalformål" (se for øvrig kommentarer under Sentraladministrasjonen, Pensjon (felles)).

Tilskudd omsorgsbygg

Det er budsjettet med at kommunen mottar tilskudd knyttet til utvidelse av Solvangsenteret med 45,4 mill. kr i 2023. Beløpet avsettes til eget fond samme år, og inngår i finansieringen av nye omsorgsboliger i Stokke, hovedsakelig i 2026.

Salg av tomter avsatt til kapitalfondet

Det budsjetteres årlig med tilfældig salg av tomter på 200.000 kr som tilføres kapitalfondet. Kommunestyret vedtok ved behandling av handlings- og økonomiplanen 17. desember 2020 at det budsjetteres med salg av eiendommer på 10 mill. kr per år i økonomiplanen for 2021 til 2024. Dette er budsjettet her med tilsvarende avsetning til kapitalfondet. I 2024 er det forutsatt et større salg av festetomter, slik at totalt tomtsalg utgjør 21,9 mill. kr. Fra 2025 er forutsatt salg tilbake til 200.000 kr.

Salg av kommunehuset i Stokke

Det er lagt til grunn at kommunehuset i Stokke selges i 2023. Antatt salgsinntekt er 75 mill. kr som settes av til kapitalfondet. Salget innebærer flytting av arbeidsplasser fra kommunehuset til rådhuset i Sandefjord. For å tilrettelegge for flere arbeidsplasser i rådhuset i Sandefjord er det innarbeidet 5 mill. kr som et nytt investeringsprosjekt i 2023. Salg av kommunehuset i Stokke innebærer dermed en netto inntekt på 70 mill. kr, som disponeres til investeringer i andre formålsbygg. Dette reduserer behovet for låneopptak og dermed også reduserte renter og avdrag, som i denne økonomiplanperioden utgjør ca. 6 mill. kr per år.

Ved salget er det forutsatt leie av lokaler for noen av virksomhetene i kommunehuset. Dette omfatter biblioteket, lokaler til hjemmesykepleien, psykisk helse og rom for datasentral. Salg av eiendommen og leie lokaler medfører en redusert driftsutgift på 370.000 kr i 2023 og 300.000 kr i året fra 2024 som er innarbeidet som del av innsparingstiltakene i kommunalområdet for miljø- og plansaker. Endring i beløp fra 2023 til etterfølgende år skyldes lavere strømpriser fra 2024, samt at det er innarbeidet delårseffekt av dette tiltaket i 2023 for reduserte FDV-utgifter og økte leieutgifter.

Startlån

Det er budsjettet med årlig opptak av Startlån på 100 mill. kr per år, med tilsvarende videreutlån. Avdrag og mottatte avdrag fra våre låntakere, både ordinære og ekstraordinære budsjetteres også under dette området, og forutsettes like. Ordinære avdrag er på om lag 25 mill. kr i 2023, stigende til 33 mill. kr og ekstraordinære avdrag budsjetteres med 15 mill. kr per år.

11 Investeringer og finansiering etter utløpet av økonomiplanperioden

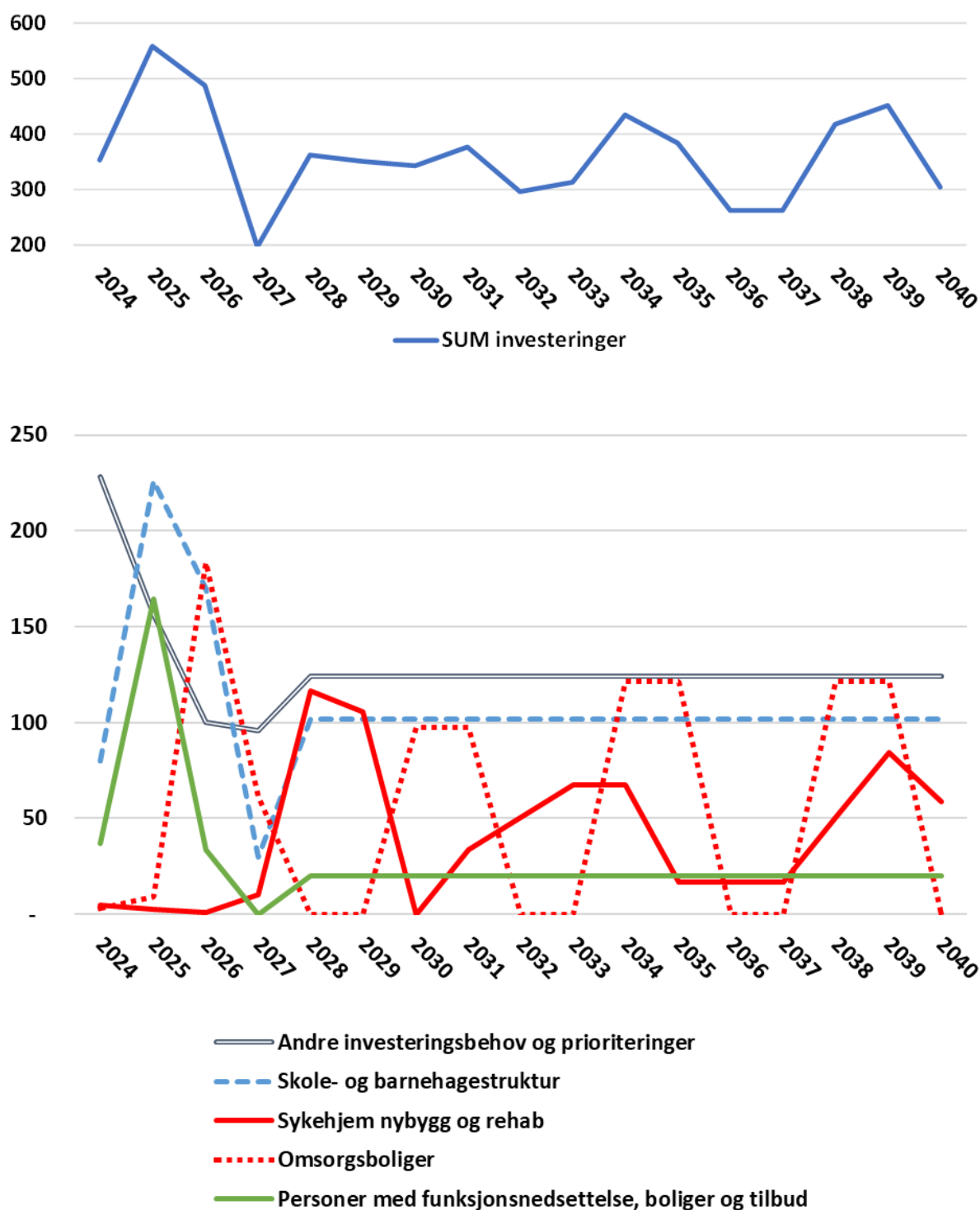
Investeringer frem til 2040 og finansiering

Kommunens formål er å levere tjenester til kommunens innbyggere i evighetens perspektiv. Tidshorisonten på fire år er her forlenget til 2040 og viser hvordan kommunen kan finansiere og planlegge for investeringer. Investeringene skal dekke fremtidige endringer i kapasitet, kvalitet og funksjonalitet i bygningsmassen.

Det legges frem en langsiktig investeringsprofil frem til 2040 slik at avgjørelser som blir fattet i en økonomiplanperiode er avstemt med de behov og muligheter som kommer etter utløpet av økonomiplanperioden. En slik vurdering er spesielt viktig når de økonomiske utfordringene for planperioden er store og betydelige investeringer innenfor omsorgsboliger og heldøgns omsorg gjennomføres etter planperioden.

Årene frem til 2030 har størst verdi i forhold til planlegging av konkrete prosjekter, perioden etter dette er med på å vise en langsiktig investeringsprofil og behovet for finansiering.

I grafene under vises en oppsummering av behovene for investeringer i perioden 2024-2040 i mill. kr. Tallene for 2024-2027 sammenfaller med forslaget til handlings- og økonomiplan. Forutsetningene for investeringsnivåene og driftsøkonomiske konsekvenser er omtalt lenger ned. Det presiseres at store deler av innholdet med denne planhorisonten ikke er politisk behandlet og vurdert i utvalgene.

I økonomiplanperioden 2024-2027 er det lagt til grunn et gjennomsnittlig årlig investeringsnivå på 400 mill. kr per år. Investeringene forutsetter betydelig fondsfinansiering, overføring fra drift og låneopptak.

Grafene over inneholder et gjennomsnittlig investeringsnivå på om lag 350 mill. kr per år fra 2028 til 2040. Ett vedvarende høyt investeringsnivå skyldes at det investeres betydelig i både skoler og barnehager samtidig som det etableres nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Når investeringer i skoler og barnehager er utført i 2040 vil de årlige gjennomsnittlige investeringene kunne reduseres med om lag 100 mill. kr per år.

Finansiering av investeringer 2028-2040

I denne handlings- og økonomiplanen er det forutsatt betydelige innsparinger for perioden 2024-2027. Det er krevende å finne innsparinger i Sandefjord kommune når mange av tjenestene allerede leveres med lave kostnadsnivåer sammenlignet med andre kommuner. Det er derfor viktig å vurdere behovet for innsparinger etter planperioden. Beregningene for perioden etter 2027 viser at kommunen må finne flere innsparinger i denne planperioden og årene fremover for å kunne opprettholde et offensivt ambisjonsnivå for investeringer etter 2027 og samtidig begrense kommunens opptak av ny gjeld.

Alternativet som benyttes av flere kommuner med store investeringsplaner, er å fullfinansiere investeringer med lån. Det avhjelper de økonomiske kravene på kort sikt, men på lang sikt er ikke dette en god løsning for kommuneøkonomien. Renter og avdrag må på et tidspunkt håndteres og kommunene oppnår i de fleste tilfeller en vedvarende svekket økonomi. Kommuner med svakere finansiell stilling og samme inntektsgrunnlag som Sandefjord, vil i økende grad være avhengig av inntekter fra eiendomsskatt. Kommunedirektøren vil derfor legge til grunn at investeringer må finansieres på en langsiktig og bærekraftig måte.

I perioden frem til 2040 løftes flere barnehager og skoler betydelig i form av nye og rehabiliterte bygg. Dette er en satsing på kvalitet og funksjonalitet til formålsbygg som betjener en prioritert gruppe, barn og unge. Investeringene forutsettes å bli gjennomført slik at strukturelle endringer i skoler og barnehager bidrar til finansieringen. Dette er en prioritert satsing som likevel vil innebære en økning i låneopptak frem til satsingen er gjennomført. En slik satsing bør likevel ikke medføre en for høy opplåning. Det bør derfor tilstrebes å begrense utviklingen i opplåning til ordinære investeringer til under 2 milliarder kr (1,4 milliarder kr i kommunedirektørens forslag til HØP for året 2027).

For å finansiere investeringene som er omtalt over, og samtidig begrense låneopptaket til 2 milliarder kr, er det rom for låneopptak i størrelsesorden 35 % av de ordinære investeringene fram til 2040. Bidraget fra drift til investeringer er på dette grunnlaget beregnet til om lag 250 mill. kr per år.

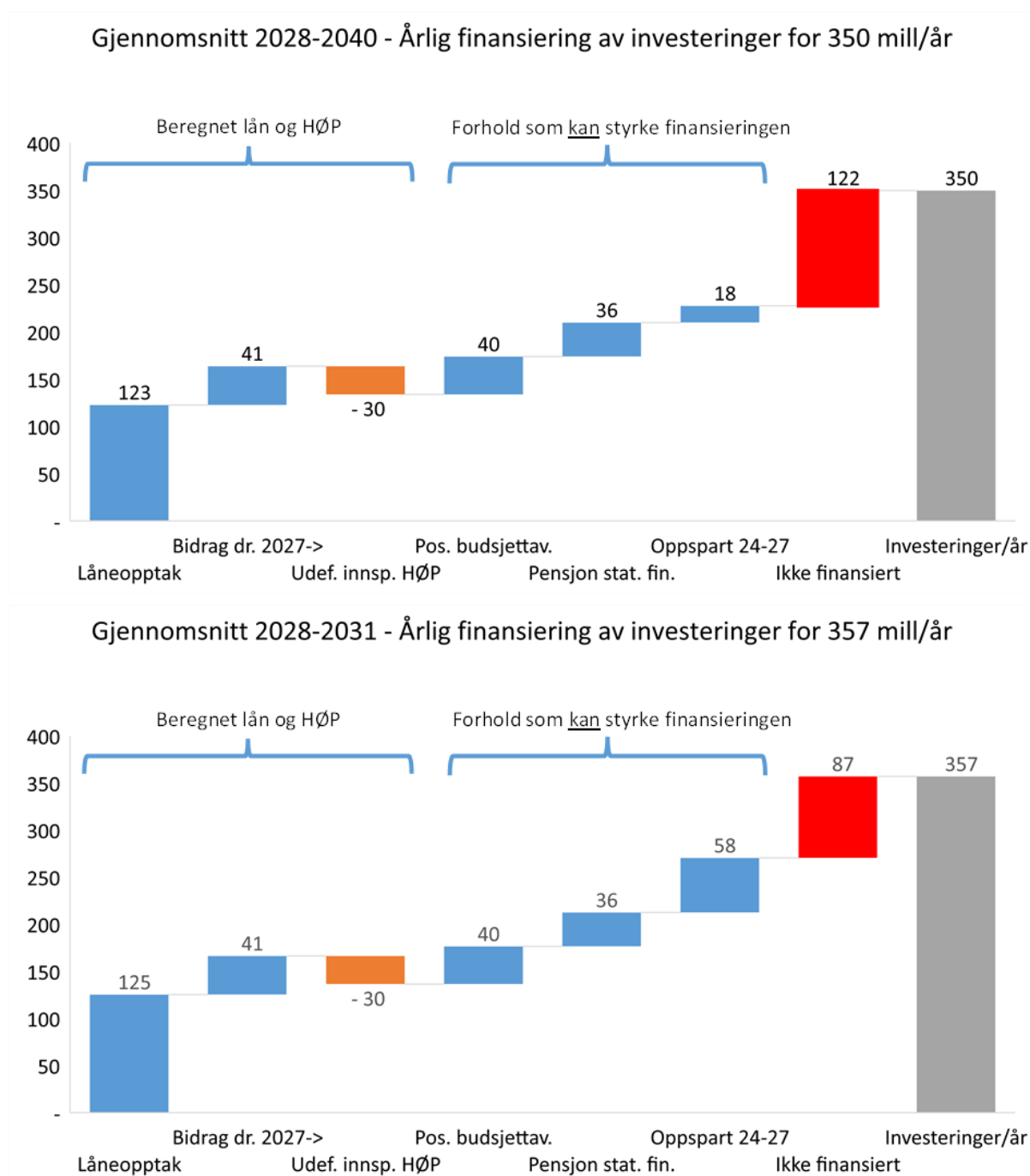
I handlings- og økonomiplan 2024-2027 blir bidraget fra drift til investeringer vesentlig redusert gjennom planperioden. I 2027 utgjør bidraget 41 mill. kr, hvorav 30 mill. kr er udefinerte innsparinger. Dette er betydelig lavere enn det som er beregnet i tidligere handlings- og økonomiplaner.

Mulige forhold som kan bidra til styrket finansiering

En vesentlig faktor som bidrar til svekket resultat, er økningen i premieinnbetalinger og derav høyere (amortisert) kostnad til pensjon. Det er stor usikkerhet rundt de forventede premieinnbetalingene utover i planperioden. For budsjett 2024 kompenserte staten kommunene for deler av den ekstraordinære kostnadsveksten (1,8 mrd.). I foreliggende handlings- og økonomiplan 2024-2027 er det ikke lagt til grunn ytterligere statlig finansiering fra 2025 og årene fremover. Dersom staten skulle bidra med 1 milliard kr for hvert budsjettår fra 2025 vil det utgjøre om lag 36 mill. kr fra 2027.

Årsresultatene til Sandefjord kommune har historisk vist et betydelig positivt avvik fra budsjett. De senere årene har dette i hovedsak vært drevet av betydelig høyere skatteinntekter enn det finansdepartementet har forutsatt. Det er liten grunn til å anta at avvikene vil være like store som de foregående årene. Positive avvik fra budsjett bør likevel inngå som en del av vurderingen om kommunen har langsiktig bærekraft til å gjennomføre investeringer. På usikkert grunnlag, men basert på en historikk med positive avvik er det i denne vurderingen lagt til grunn 40 mill. kr i positivt avvik fra budsjett.

En samlet vurdering av kommunens evne til å finansiere investeringene og hva som ikke er finansiert, er vist i grafene under. Forutsetningene er omtalt over og det er brukt et gjennomsnitt for årene 2028-2040 og neste fireårsplan 2028-2031.

Slik det fremkommer av grafene over er det en stor andel av de årlige investeringsambisjonene som ikke vil være finansiert (rød stolpe). Anslagsvis om lag 100 mill. kr per år.

En kort oppstilling av innholdet og forutsetningene for den grafiske fremstillingen:

- Låneopptak: – 35 % av investeringsbudsjettet og overstiger ikke 2 milliarder totalt.
- Bidrag dr. 2027->: Beregnet bidrag fra drift til investeringer det siste året i handlings- og økonomiplanen. Dette beløpet er videreført etter planperioden.
- Udef. innsp HØP: Det er innsparinger som er fordelt på kommunalområder i handlings- og økonomiplan 2024-2027, men der tiltakene må spesifiseres i rammesakene for 2024, 2025 og 2026.

Forhold som kan styrke finansieringen;

- Pos. budsjettavv.: Basert på historisk erfaring leverer kommunen positive avvik fra budsjett. På usikkert grunnlag definert til 40 mill. kr per år.
- Pensjon stat. fin: Alle kommuner forventer høyere pensjonskostnader. På usikkert grunnlag er det lagt inn en forventning om tilførsel til kommunesektoren på 3 mrd. kr fram til 2027 og som videreføres. Kommunens andel vil være 36 mill. kr.
- Oppspart 24-27: De to forholdene over kan bidra til fondsfinansiering i neste fireårsperiode.
- Ikke finansiert: Midler fra drift som mangler for å finansiere investeringene, alternativt må ambisjonene om investeringer redusere.

Dersom ambisjonene om investeringer skal opprettholdes, må kommunen både kreve inn inntekter som er mulige å kreve inn og gjennomføre reduksjoner i tjenester der det er mulig, men innenfor et forsvarlig nivå. Det er også nødvendig å følge noen prinsipper:

- Ved gjennomføring av investeringer i nye skoler og barnehager med nye strukturer, må reduksjoner i driftskostnader realiseres.
- Digitalisering og ny funksjonalitet i IT-systemene medfører endrede arbeidsprosesser. Potensielle besparelser må følges opp med konkrete budsjettreduksjoner for aktuelle tjenestekområder.
- Kostnadskreven tjenester for eldre (heldøgn omsorg) og personer med nedsatt funksjonsevne må i større grad forebygges.
- Andre prioriterte økninger i tilbud/kostnader forutsettes finansiert med andre reduksjoner i tjenester og/eller andre konkrete tiltak for besparelser slik at kommunens evne til å håndtere investeringsnivået ikke blir redusert.

Basert på disse forutsetningene vil det med den betydelige reduksjonen i bidrag fra drift til investeringer i planperioden, likevel være svært krevende å finansiere investeringsplanene.

Kommunens låneopptak til ordinære investeringer

Kommunens lån til ordinære investeringer utgjør 1,4 milliarder kr i 2027 i forslaget til handlings- og økonomiplan 2024-2027. Forutsetningen for låneopptak er i denne planen lagt innenfor tidligere langtidsplaner med et maksimalt låneopptak til ordinære investeringer på 2 milliarder kr. Det innebærer om lag 35 % lånefinansiering av ordinære investeringer. Dersom kommunen følger den historiske restriktive linje for låneopptak, skal det etter gjennomføring av investeringene i skoler og barnehager være mulig å redusere det totale lånevolumet.

Forutsetningene for investeringsnivåene

Det redegjøres kort for forutsetningene som er tatt innenfor investeringsområdene og det presiseres at store deler av innholdet med denne planhorisonten ikke er politisk behandlet og vurdert i utvalgene.

Heldøgns plasser (sykehjem/døgnbemannede omsorgsboliger) og omsorgsboliger

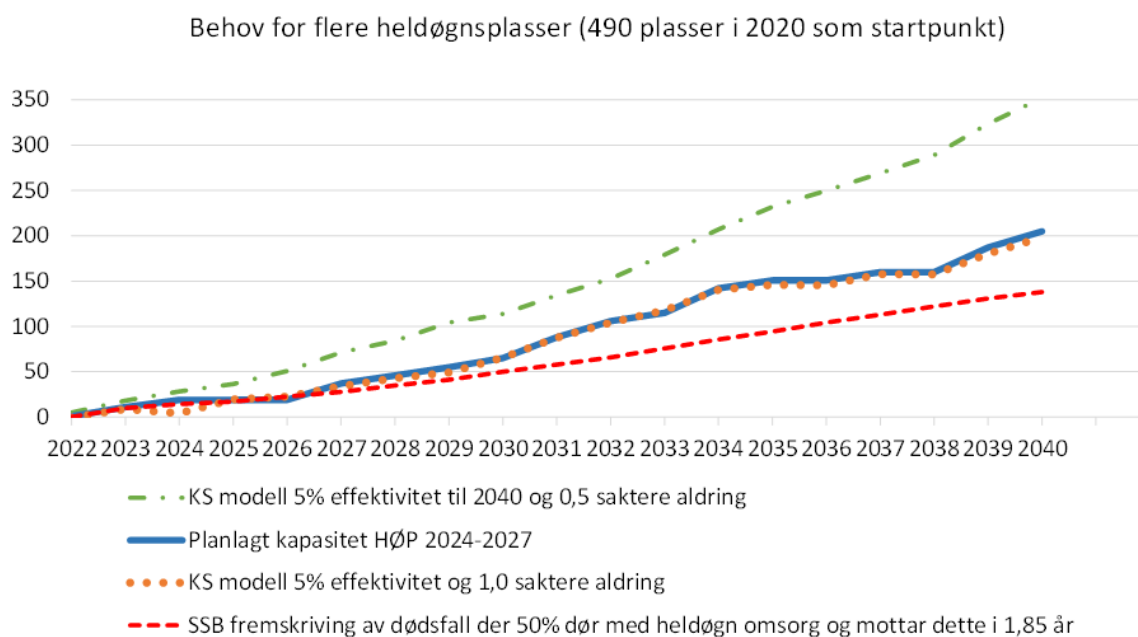
Antallet eldre er med på å styre behovet for heldøgns plasser og omsorgsboliger. Det forventes mer enn en dobling i antallet innbyggere over 80 år, fra i overkant av tre tusen i dag til over seks tusen i 2040. Tidligere ble behovet for sykehjems plasser beregnet med utgangspunkt i denne økningen, men med en forutsetning om at færre eldre vil trenge plasser i fremtiden (lavere dekningsgrader).

Kommunen sentralforbund (KS) har utviklet en modell som Sandefjord kommunen har benyttet fra høsten 2021. Modellen beregner langsiktig behov for heldøgns plasser. Modellen er basert på befolkningsutviklingen og behovet justeres med to forutsetninger. Disse forutsetningene er økt produktivitet/effektivitet og saktere aldring i befolkningen. Økt produktivitet/effektivitet er avhengig av kommunens innsats for å forebygge behovet for sykehjems plasser. En slik innsats er «Leve hele livet»

som består av en rekke tiltak som er ment å gi et redusert behov for heldøgnsplasser. Saktere aldring er den andre forutsetningen og kan til en viss grad påvirkes av kommunen, men er i hovedsak drevet av velstandsutviklingen og den store endringen i forventet levetid for befolkningen i Norge.

I grafen under er det beregnet behovet for flere heldøgnsplasser med to alternativer i KS' modell. Det er i begge beregningene vurdert at kommunen bør ha en ambisjon om 5 % produktivitetsforbedring frem til 2040. I den grønne stiplede linjen vises behovet for nye heldøgnsplasser med ½ år saktere aldring i løpet av ti år og den oransje prikkete linjen viser behovet med 1 år saktere aldring i løpet av 10 år. Planlegging av nye plasser og investeringer i denne handlings- og økonomiplanen vises i den blå linjen og tar høyde for KS' modell med 1,0 år saktere aldring.

Det er i tillegg lagt inn en rød stiplet linje. Dette er en framskriving av behov som er basert på SSB sin middels vurdering av antallet dødsfall i kommunen. Denne utviklingen i behovet for heldøgnsplasser forutsetter at andelen av de døde som dør mens de er på heldøgnsplassene i kommunen, forblir uforandret på om lag 50 % av totalt antall døde. I tillegg er det forutsatt at gjennomsnittlig opphold er på 1,9 år også i fremtiden. KS har ikke foretatt en slik beregning, men beregningen indikerer et grunnleggende lavere behov for økning i antallet heldøgnsplasser, men uten at det er tatt hensyn til andre påvirkningsfaktorer.

Nygård hadde 126 sykehjemsplasser før ombygging og nybygg og har nå kapasitet på 180 plasser, en økning på 54 plasser. Nybygget ble ferdigstilt i 2022 med 72 plasser og den gamle delen ble bygget om til 108 plasser. Det nye sykehjemsbygget ble tatt i bruk straks det var ferdig i 2022. 54 plasser sto ledige (uten bemanning) for å kunne øke kapasiteten etter en vurdering av økningen i behov (framskrivninger). 10 plasser ble tatt i bruk i 2023 og ytterligere 8 plasser tas i bruk allerede i 2024 og det er basert på vedtak i rammesaken i 2023 om framskynding av plassene. I handlings- og økonomiplan 2024-2027 er det forutsatt at 18 nye plasser tas i bruk fra 2027. I framtidig rammesak i 2025 må det vurderes om deler av opptrappingen på 18 plasser må fremskyndes til 2026. De siste 18 ledige plassene tas i bruk i 2028 og 2029.

Planlegging og budsjettering er basert på framskriving av behovet for sykehjemsplasser. Tabellen under viser planlagt bruk av sykehjemsplasser med opptrapping og framskrevet behov. Som det framgår av tabellen under vil det med framskynding av antallet plasser etter vedtak i rammesak være en

«overdekning» av plasser sett opp mot framskriving av behov. For 2026 kan det basert på beregningene, bli noe underdekning. Ved utarbeidelse av framtidige handlings- og økonomiplaner kan det være behov for å framskynde halvparten av de 18 nye plassene til 2026. Etter en budsjettert opptrapping med 18 plasser i 2027 er det 18 ledige senger. Disse sengene kan tas i bruk i 2028 og 2029. Fra 2030 vil det være behov for økt kapasitet utover det Nygård har tilført og Soletunet bør stå klart senest i 2030. Det er foreløpig planlagt med 80 sykehjemsplasser på Soletunet. Det innebærer en økning på 33 plasser. Allerede fra 2032 kan det være behov for ytterligere økning i antallet sykehjemsplasser med 18 plasser. Planlegging for denne økningen bør starte i denne planperioden (2024-2027).

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Sykehjem											
Økning i sykehjemsplasser	1	10	8	0	0	18	9	9	10	23	18
Økning i bygg		Nyg	Nyg			Nyg	Nyg	Nyg	Solet	Solet	Annet
Sum sykehjemsplasser	491	501	509	509	509	527	536	545	555	578	596
Framskriving s.hj. plasser	490	499	494	509	512	524	533	539	555	577	594
Over/underdekning ift framskr	1	2	15	-0	-3	3	3	6	-0	1	2

Med KS' framskrivningsmodell kan det fra 2031 til 2040 være behov for ytterligere om lag 120 plasser. Tabellen under viser endringene:

Heldøgns plasser	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2040
Oppusset Nygård	64	72	72	72	90	99	108	108	108	108	108
Nybygg Nygård	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72
Soletunet	47	47	47	47	47	47	47	57	80	80	80
Alle andre plasser	318	318	318	318	318	318	318	318	318	318	318
Nye plasser etter 2031	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	117
Sum plasser	501	509	509	509	527	536	545	555	578	596	695
Nygård ledige senger (ikke bemanning)	44	36	36	36	18	9	0	0	0	0	0

I tillegg til tilførsel av økt kapasitet, er det i investeringsbudsjettet for 2028 og 2029 lagt til grunn et reinvesteringsbehov på 21 sykehjemsplasser ved Soletunet (Stokke) og mindre oppgraderinger av eksisterende plasser.

Omsorgsboliger

Dagens dekningsgrad for omsorgsboliger er på om lag 15 % av antallet innbyggere over 80 år. Det eksisterer ikke en egen framskrivningsmodell for behovet for omsorgsboliger. Dersom kommunen skal styre mot en dekningsgrad som tilsvarer framskriving på sykehjemsplasser innebærer det en dekning på i overkant av 11 % av de over 80 år i 2040. Dette innebærer om lag 140 boliger utover de 40 boligene som er budsjettert i Stokke i planperioden.

Bruken av omsorgsboligene i Stokke må avstemmes med midlertidig behov for alternative lokaler for 21 sykehjemsbeboere på Soletunet der bygget er planlagt revet.

Tabellen under viser endringene:

Omsorgsboliger	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2040
Solvangsenteret	54	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
Aagaards plass	0	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Stokke (sykehjem første året)	0	0	0	0	0	40	40	40	40	40	40	40
Alle andre boliger	413	413	413	413	413	413	413	413	413	413	413	413
Nye omsorgsboliger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	40	140
Sum boliger	467	533	533	533	533	573	573	573	573	613	613	713
Nye plasser		66	0	0	0	40	0	0	0	40	0	100

Omsorgsboliger er inkludert i de fremskrevne investeringene. Det er vurdert at etablering av omsorgsboliger kan gi en mulighet for styrt og kostnadseffektiv ivaretagelse av de eldre med tiltagende behov for omsorgstjenester. Bruken av omsorgsboliger og hvordan dette kan påvirke behovet for sykehjemsplasser, er ikke utredet. Det pågår et arbeid i administrasjonen med definering av en helhetlig innsatstrapp. Mer dokumentasjon og vurdering knyttet til bruken av nivåene i omsorgstrappen der omsorgsboliger og sykehjemsplasser inngår, vil bli lagt fram som egen sak til politisk behandling.

Boligene som bygges forutsettes ikke å være fullstendig selvfinansierende basert på leieinntekter og avdragstid på 25 år. I et noe lengre tidsperspektiv er likevel både erfaringen og forventningen at kommunalt eierskap gir et positivt økonomisk bidrag.

Skoler og barnehager

Det er tidligere lagt frem en kartlegging (Norconsult) av tilstand og funksjon knyttet til hvert enkelt skole- og barnehagebygg i kommunen og en anbefaling om fremtidige investeringer og skolestruktur (kommunestyresak 5/19). Norconsult vurderte nødvendige investeringsbehov ved å beholde dagens struktur til om lag 1,3 milliarder kr justert til 2024-priser. Norconsults mest omfattende forslag til restruktureringer viste et samlet investeringsbehov for skoler og barnehager på om lag 2,2 milliarder kr justert til 2024-priser. Det mest kostnadskrevende investeringsalternativet innebærer sammenslåinger av skoler og barnehager, men dette gir samtidig muligheter for reduksjoner i driftskostnader som delfinansierer investeringene.

Temaplan for skole- og barnehagestruktur for to nye skoler som erstatter fem gamle skoler, blir politisk behandlet i høstsesjonen. Nytt skolebygg på Vesterøya forutsettes gjennomført i planperioden.

I dette langtidsbudsjettet er det lagt til grunn det mest kostnadskrevende alternativet fra Norconsult for å belyse kommunens mulige evne til å håndtere dette investeringsnivået. Investeringene starter i økonomiplanperioden med en første ny skole, ombygging av Ormestad til flere barnehageplasser og generelle investeringer i barnehager og skoler for 17 mill. kr per år. Fra 2028 er de resterende 1,3 milliarder kr fordelt frem til 2040 med om lag 100 mill. kr per år. Dette gir anslagsvis rom for bygging av to nye skoler til erstatning for fem skoler med 1 milliard kr og om lag 300 mill. kroner til andre barnehage- og skolebygg i tillegg til de årlige 17 mill. kroner som disponeres til disse formålsbyggene.

Andre investeringsbehov og prioriteringer

Fra 2027-2040 er det lagt til grunn 124 mill. kr årlig til disse formålene.

Prioriteringer:

I handlings- og økonomiplanen 2024-2027 er det lagt til grunn fullføring og gjennomføring av flere prioriterte investeringer. Dette gjelder oppgradering Sandar, brannstasjon i Stokke, Martin Larsen vei, oppstart prosjektering Tivolitomta, kjøp av idrettens hus og utkjøp av hytte på Høk. Disse investeringene utgjør 141 mill. kr i planperioden. Fra 2027 inngår andre prioriteringer med 30 mill. kr per år.

Klima:

I planen for 2024-2027 er det lagt til grunn 76 mill. kr totalt i klimarelaterte investeringer i bygg, ladestasjoner, solcelleanlegg og sentrale driftskontroller. Investeringene gir driftsmessige besparelser. Det er videreført 20 mill. kr per år til disse formålene fra 2028-2040.

Andre behov:

Det er lagt til grunn andre underliggende investeringsbehov i underkant 90 mill. kr per år i perioden 2027-2040. Dette er et sjablonmessig anslag og skal dekke følgende i kommunalområdene:

- 5 mill. kr innen helse, sosial og omsorg med diverse investeringsformål
- 12 mill. kr innen kultur, idrett og fritid til dekning av idrettsanlegg, friområder, lekeplasser med mer.
- 40 mill. kr innen miljø- og plansaker til bil/maskinpark, vei og andre oppgraderinger av gater med mer.
- 17 mill. kr til tilpasninger av eksisterende skoler og barnehager.

Driftsøkonomiske konsekvenser av investeringer

Driftsøkonomiske konsekvenser av investeringer er primært knyttet til økningen i antallet eldre og behovet for både nye heldøgns plasser og omsorgsboliger med bemanning. Økningen i antallet heldøgns plasser er beregnet til 268 fra 2027 til 2040. Økningen vil med sannsynlighet medføre økte årlige driftskostnader med mer enn 200 mill. kr. Det vil være usikkert hvor stor andel av økte kostnader til eldreomsorgen som vil bli finansiert med demografimidler over statsbudsjettet for denne tidsperioden. Det må også påregnes økte kostnader knyttet til levering av tjenester til omsorgsboliger, men tiltaket er ment som en effektiv måte å levere lovpålagte tjenester på. «Leve hele livet» videreføres med finansiering og vil evalueres fortløpende.

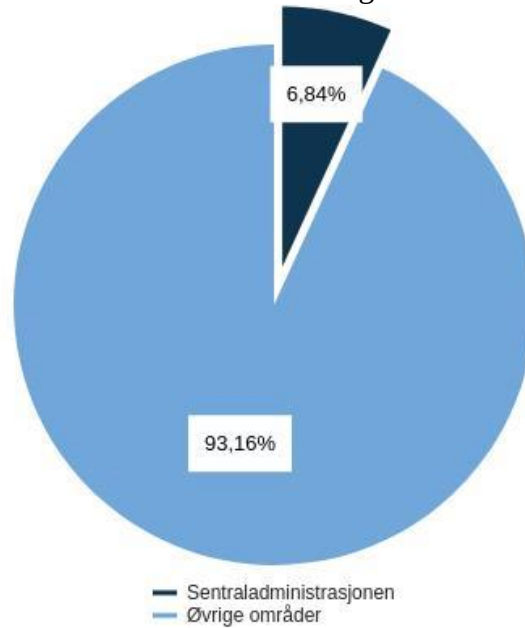
Investeringene i skoler og barnehager er ikke knyttet til økt antall barn/elever, men reinvestering i bygg som er mer tilpasset dagens standarder og læringsmiljø. Endringer i struktur med noen større skoler vil også øke forutsigbarheten for kapasitetsbehov og derav kunne redusere det totale arealbehovet. Det innføres rentekompensasjonsordning for investeringer i arealer som legger til rette for fysiske aktiviteter knyttet til læring. Dette vil imidlertid kun gjelde en liten andel av investeringene. De driftsøkonomiske konsekvensene fra investeringene forventes å gi et positivt bidrag ved endring i skolestrukturer.

For andre investeringer er det særskilt investeringer i boliger for personer med nedsatt funksjonsevne som medfører betydelige driftsøkonomiske konsekvenser. I 2023 blir prosjektet «På lik linje» og boligsosial handlingsplan politisk behandlet og avklarer mer om tjenestelige behov i fremtiden. Investeringer i klimatiltak vil over tid redusere energibehovet til kommunen og effekten er også innarbeidet for perioden 2024-2027.

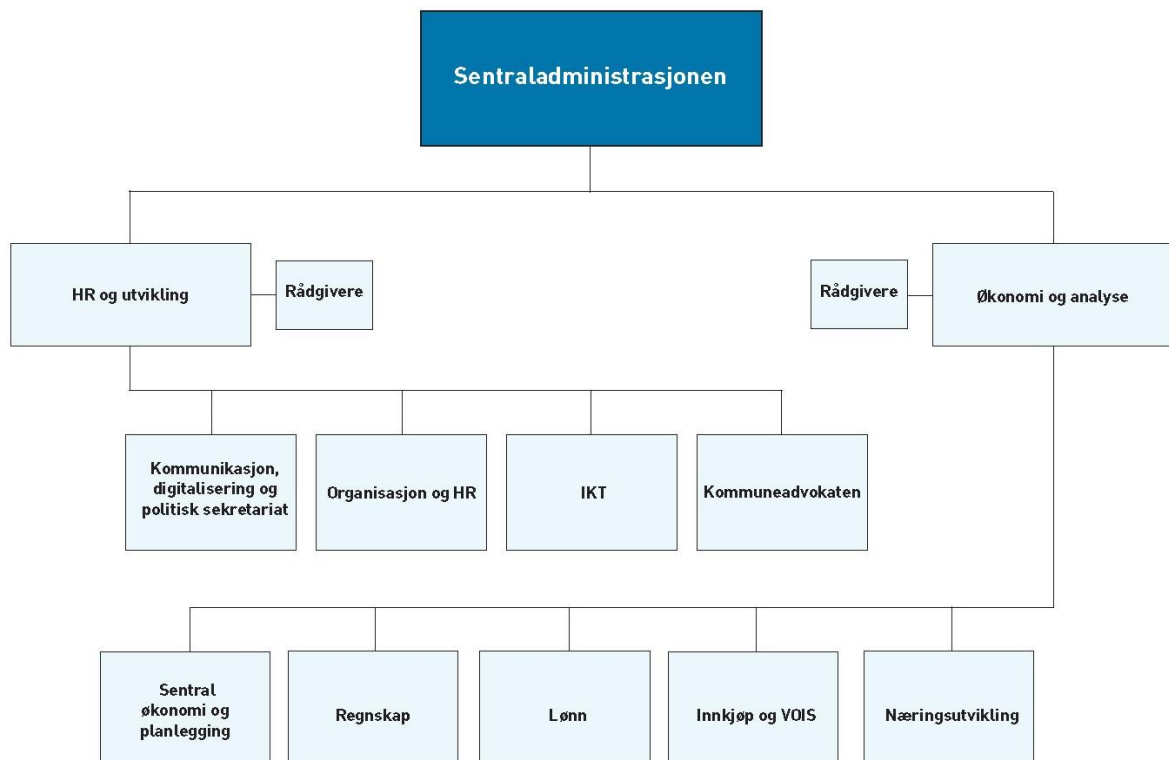
KOMMUNALOMRÅDER

12 Sentraladministrasjonen

- Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

12.1 Organisasjon

12.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

Sentraladministrasjonen er en fellesbetegnelse for kommunedirektøren og de to kommunalområdene økonomi og analyse (ØA) og HR og utvikling (HRU). I tillegg føres felles pensjonskostnader og kompensasjonsberettiget mva. på sentraladministrasjonen. Sentraladministrasjonen eksklusive felles pensjonskostnader og kompensasjonsberettiget mva. utgjør 3,37 % brutto utgifter av kommunens totale brutto utgifter.

Overordnet mål er å bidra til en effektiv, utviklende og forsvarlig forvaltning av seksjonenes ansvarsområder innenfor bestemmelser gitt i lover og forskrifter og en personalpolitikk som får kommunen til å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver.

Kommunalområdet HR og utvikling er delt opp i 4 seksjoner og har i tillegg 2 rådgivere som ivaretar beredskap, internkontroll og kommunens sikkerhetsansvar (gjennomføre plan for håndtering av informasjonssikkerhet i kommunen).

Kommunalområdet økonomi og analyse er delt opp i 5 seksjoner og har 2 rådgivere som rapporterer direkte til kommunalsjef, folekehelsekoordinator og samfunnsplanlegger.

Hva som ligger i de ulike organisatoriske enhetene, er nærmere beskrevet under det enkelte kommunalområde.

12.3 Måltabell

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
04.3 Kommunen skal bidra til at næringslivet har tilgang til spesialisert og relevant kompetanse	4-God utdanning	Sandefjord kommune skal sikre kompetanse ved å tiltrekke oss et utdanningstibud på høyskole- eller universitetsnivå, og utvikle fagskole og annet videreutdanning.	Gokstad akademiet (kun fysiske studieplasser)	262	300	500	1 000
			Pilot Flight Academy	100	150	175	200
			European Helikopter Centre	30	30	30	50
			Kommunen som virksomhet tilbyr lærlingeplasser	97	98	101	130
08.2 Sandefjord er en smart, digital, innovativ og levende by med attraktivt nærings- og arbeidsliv som gir trivsel og vekst for innbyggerne	8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst	Sandefjord kommune, næringslivet, eiendomsbesittere og kulturliv skal samarbeide aktivt om å utvikle hele Sandefjord kommune	Netto innflytting (antall)	700	735	835	1 000
08.3 Sandefjord kommune skal skape regionens mest attraktive arealer for næring	8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst	Regionens mest attraktive næringsarealer skal skapes og utvikles i Sandefjord, og infrastruktur skal utvikles slik at den fungerer godt for bedrifter og ansatte	Tilflytting av bedrifter	5	10	15	15
			Sparebank1 Sørøsts konjunkturbarometer. Prosenttall, sum "fornøyd" og "svært fornøyd" med måten kommunen tilrettelegger for næringsvirksomhet	57	58	60	60

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
09.1 Digitalisering bidrar til innbyggerdialog og riktig bruk av velferdsteknologi	9-Industri, innovasjon og infrastruktur	Kommunen bruker anskaffelser som et verktøy for å styrke innovasjon, som beskrevet i vedtatt anskaffelsesstrategi	Oppfølging av handlingsplan for anskaffelsesstrategi. Viser antall innovative anskaffelser.	3	7	10	10
09.2 Kommunen skal bli regionens mest offensive tilrettelegger for næringslivet	9-Industri, innovasjon og infrastruktur	Kommunen fremmer gründerskap, innovasjon og kompetanse	Nyetablering av bedrifter målt etter etableringsfrekvens. Prosentpoeng for frekvens høyere enn landsgjennomsnittet	0,2	0,3	0,4	0,5
			Vekt i antall arbeidsplasser pr år. SSBs statistikk 07984, sortert på arbeidssted	0	100	300	500
		Det er attraktivt for nye, grønne næringsaktører å etablere seg i Sandefjord	Nye miljøfyrtårnsertifiseringer pr. år	30	30	30	30
10.1 Innbyggerne opplever trygghet og tilhørighet, og muligheter til å bidra i samfunnet	10-Mindre ulikhet	Folkehelseperspektivet er tydelig og prioritert innenfor all kommunal planlegging	Kommunen har brukt kunnskapen fra folkehelseoversiktsdokumentet i planstrategiarbeidet	0	0	0	0
			Kommunen har fastsatt overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor med utgangspunkt i folkehelseoversiktsdokumentet	0	0	0	0
11.3 Det jobbes systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap, i daglig drift og i alt utviklingsarbeid	11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn	Kommunen skal være forberedt på å beskytte innbyggerne når farer truer liv og helse.	Øve plan for evakuering minimum en gang pr år.	1	1	1	1
			Øvelse i kriseledelse minimum en gang pr år	2	1	1	1
		Kommunen skal gjøre innbyggerne best mulig i stand til å greie seg godt gjennom en krise	Antall gjennomførte informasjonstiltak for å øke egenberedskap mot ulike målgrupper.	1	1	1	1

Kommentarer til måltabellen

Tabellen viser de kommunale målene for sentraladministrasjonen, og hvordan disse bidrar til å nå de prioriterte bærekraftsmålene. Inndelingen av målene fra samfunnsdelen, i hovedmål og delmål, er forklart i introduksjonens kapittel "Kommunens samfunnsmål".

De prioriterte målene for sentraladministrasjonen har en tydelig innretning mot arbeidsplasser og næringsliv. I tillegg vektlegges folkehelseperspektivet. Erfaringer fra pandemien og fokus på klimarelaterte hendelser, har styrket at systematisk arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap legges til grunn i daglig drift og i alt utviklingsarbeid.

For flere kommunale mål foreligger ikke gode indikatorer. Flere mål vil derfor bli redegjort for i egne politiske saker.

12.4 Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Revisjon av kommunal ROS og administrativ beredskapsplan	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Rullering av kommunens anskaffelsesstrategi	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	30.06.2025
HØP 21-24	Årlig rullering av handlingsplanen til Strategisk næringsplan	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2023
HØP 22-25	Folkehelseoversikt og levekårskartlegging 2023	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2023
HØP 22-25	Innbyggerundersøkelse	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 22-25	Planstrategi 2024-28	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 23-26	Revisjon Arbeidsgiverpolitikk	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 23-26	Rullere Digitaliseringsstrategi	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024

Kommentarer til oppdrag i handlingsplanen

Oversikten viser oppdrag som skal til politisk behandling, enten som en kommunedelplan (tematisk eller geografisk) eller fagplan/sectorplan av prinsipiell betydning. Større, lovpålagte oppgaver som skal til politisk behandling, er også tatt med i oversikten.

Nye oppdrag vil i hovedsak vurderes i arbeidet med planstrategi hvert fjerde år, og når større planoppgaver som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel rulleres. Det kan likevel komme nye oppdrag i den årlige rulleringen av handlings- og økonomiplanen (HØP).

I tabellen vises oppdrag enten som tiltak fra (den første) handlings- og økonomiplan 2021-2024, i senere økonomiplaner eller som egne vedtak. Oppdrag som er gjennomført er tatt ut av oversikten.

12.5 Kostra-analyse

	Sandefjord 2021	Sandefjord 2022	Tønsberg	Larvik	Kostragruppe 11	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger (B)	59 281	64 068	62 993	64 660	66 265	70 807
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B)	233	208	189	231	272	402
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B)	50	55	50	72	63	109
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B)	3 174	3 275	3 279	2 748	3 249	4 126
Netto driftsutgifter per innbygger (180) diverse fellesutgifter (B)	17	11	38	52	30	95
Netto driftsutgifter per innbygger (285) tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde (B)	-4	197	189	-12	122	88
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B)	3 879	4 171	4 045	3 385	4 347	5 556

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Tilrettelegging og bistand for næringslivet	130	163	31	110	255	276
nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)						
Dekningsgrad						
Begge kjønn Lønnstakere med sykefravær i prosent av arbeidstakere i alt	6,6	6,5	6,5	6,9		
Økonomi						
Frie inntekter i kroner per innbygger	60 847	63 898	64 537	65 484	64 458	67 020
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	7,1 %	3,6 %	3,3 %	-0,5 %	2,8 %	2,6 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	27 107	29 547	89 429	86 625	83 324	94 244
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	30,9 %	33,8 %	98,3 %	94,8 %	89,0 %	92,9 %
Levekår						
Indeks berekna utgiftsbehov	0,998	0,997	0,988	1,015	0,993	1,012

12.6 Driftsbudsjett

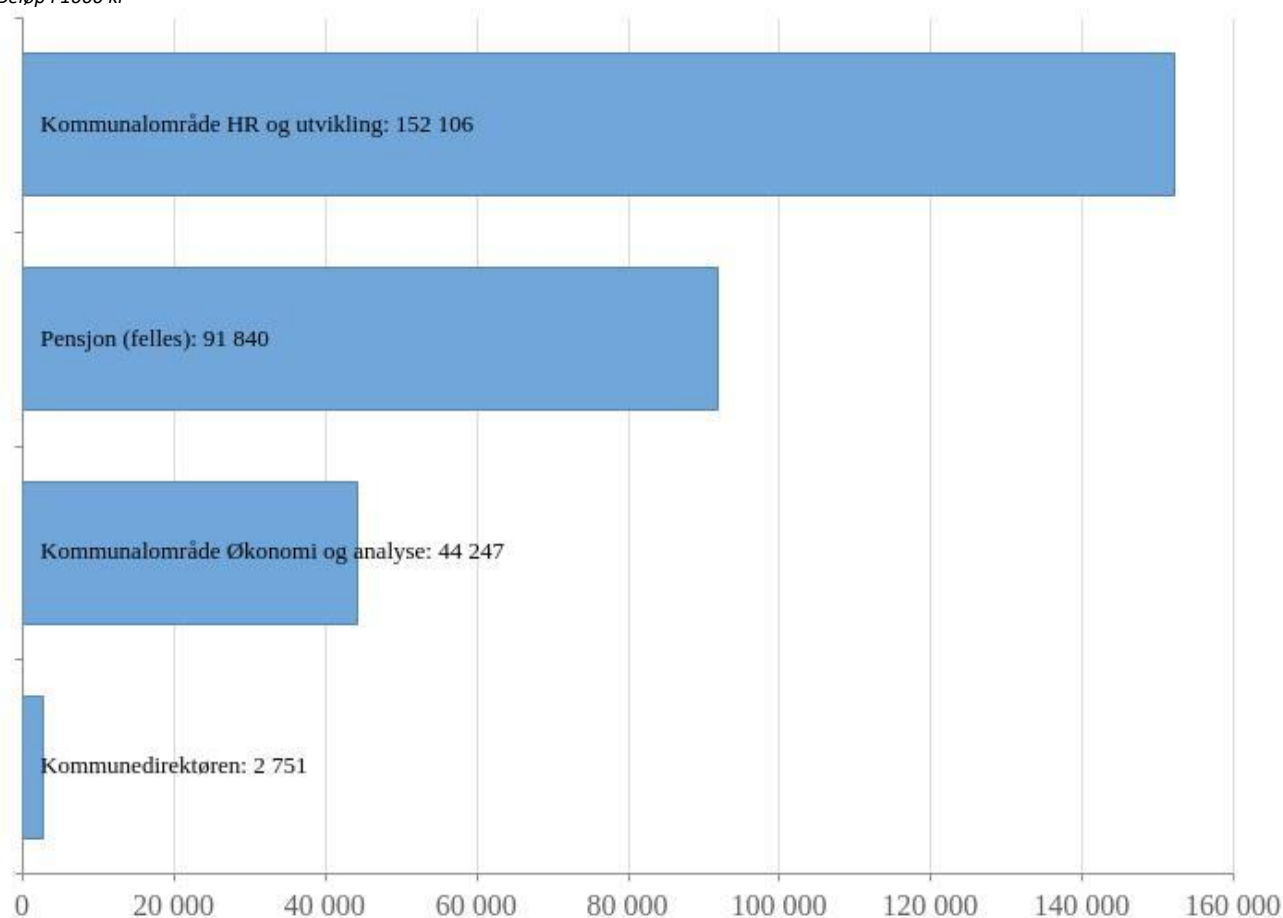
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	106 886	148 445	216 034	254 889	273 328	301 461
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	78 027	52 580	55 905	55 044	55 489	56 781
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	30 030	3 359	1 250	1 250	1 250	1 250
Overføringsutgifter	138 973	133 310	129 425	124 699	123 396	122 596
Finansutgifter	34 930	15 103	16 318	17 218	18 118	19 118
Sum Driftsutgifter	388 847	352 797	418 932	453 100	471 581	501 206
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 554	-3 307	-3 422	-3 422	-3 422	-3 422
Refusjoner	-168 960	-119 891	-123 734	-123 442	-123 442	-123 442
Overføringsinntekter	-2 958	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-32 452	-1 030	-832	-832	-832	-832
Sum Driftsinntekter	-207 923	-124 228	-127 988	-127 696	-127 696	-127 696
Sum	180 923	228 569	290 944	325 404	343 885	373 510

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunedirektøren	2 589	2 810	2 751	1 951	1 151	351
Kommunalområde HR og utvikling	128 389	137 903	152 106	150 580	149 075	152 447
Kommunalområde Økonomi og analyse	46 406	46 051	44 247	44 169	43 666	43 666
Pensjon (felles)	3 540	41 805	91 840	128 704	149 993	177 046
Sum	180 923	228 569	290 944	325 404	343 885	373 510

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	228 569	228 569	228 569	228 569
Sum Korleksjon ved etablering av siste år i ny plan	0	0	0	27 141
Sum Vedtak forrige periode	29 885	51 841	65 949	65 949
Sum Budsjettendring i år	-3 031	450	3 603	5 047
Sum Andre endringer	25 673	34 829	36 239	38 078
Sum Lønns- og prisvekst	9 379	9 992	10 902	10 903
Sum Tekniske justeringer som balanserer	28	28	28	28
Konsekvensjusteringer	61 934	97 140	116 721	147 146
Konsekvensjustert ramme	290 503	325 709	345 290	375 715
Innsparingstiltak				
Lønn 1 stilling - naturlig avgang fra medio 2025	0	-300	-600	-600
Uspesifiserte innsparinger	0	-800	-1 600	-2 400

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Sum Innsparingstiltak	0	-1 100	-2 200	-3 000
Nye tiltak				
Læringsplasser 3 stk i økning fra 2024	309	663	663	663
Medbyggerne - Kommunal delfinansiering	132	132	132	132
Sum Nye tiltak	441	795	795	795
Nye tiltak og realendringer	441	-305	-1 405	-2 205
Ramme 2024-2027	290 944	325 404	343 885	373 510

Kommentarer til rammeoversikt

Sum Korreksjon ved etablering av siste år i ny plan

Beløpet gjelder hovedsakelig pensjon og amortisering av premieavviket, men også utgifter til valget i 2027.

Sum Vedtak forrige periode

Pensjonskostnader utgjør her en stor del av endringene med disse økningene; 38,8 mill. kr for 2024, 51,8 mill. kr på 2025 og 65,9 mill. kr for 2026 og 2027. En samlet framstilling av utgiftene til pensjon (felles) er gitt under seksjonen for Pensjon (felles).

I henhold til IKT-planen er det prosjekter som er ferdigstilt eller som trappes ned i løpet av økonomiplanperioden. Disse IKT-prosjektene får derfor en lavere ramme. Det er i 2024 en rammereduksjon på 4 mill. kr og for årene 2025 til 2027 en reduksjon på 8 mill. kr.

I forbindelse med lokalvalg i 2025 er det lagt inn en økning i rammen på 2 mill. kr til å avvikle valget.

Vedtatte endringer gjort ved regnskapsgjennomgangene etter 1. tertial og 2. tertial 2022 har konsekvenser for perioden 2024-2027 med 0,5 mill. kr for 2024, 0,6 mill. kr for 2025 og 1,3 mill. kr for 2026 og 2027.

Sum Budsjettendring i år

Denne inneholder vedtatte endringer gjort ved regnskapsgjennomgangene etter 1. tertial og 2. tertial 2023 som har konsekvenser for perioden 2024-2027.

Sum Andre endringer

Det er lagt inn konsekvenser av oppdaterte pensjonsberegninger på henholdsvis 22,0 mill. kr, 31,2 mill. kr, 32,5 mill. kr og 33,7 mill. kr for økonomiplanperioden 2024-2027. En samlet framstilling av utgiftene til pensjon (felles) er gitt under seksjonen for pensjon (felles).

Kontrollutvalget behandlet i KU-sak 41/23, budsjett for kontrollarbeid 2024. I vedtaket innstiller kontrollutvalget til Sandefjord kommunestyre på at budsjett for kontrollarbeid 2024 skal ha en ramme på 3.940.000 kr. Kommunedirektøren har lagt til grunn kontrollutvalgets innstilling og økt rammen med 57.000 kr i forhold til budsjett 2023 i dette forslaget til økonomiplan.

Tiltaket "Synstolking IKT" ble lagt inn som en ettårig bevilgning i 2023 og blir nå videreført med 162.000 kr i økonomiplanperioden. Kommunen kompenseres via rammetilskuddet.

Det er lagt inn 500.000 kr i 2024 og 2027 til utvidelse av backupdisker og 100.000 kr per år til backup i SKY, lisenser Veeam, Epost, Teams, Onedrive.

Avtalen på Microsoft lisenser skal fornyes i juni 2024, og det forventes en økning i pris. Det er derfor lagt inn 1.500.000 kr per år.

Styret i OKOS (Opplæringskontoret for offentlig sektor - lærlinger) har vedtatt en økning i satsene fra 20 % til 25 % med virkning fra 1.1.2025. Det er derfor lagt inn 388.000 kr fra og med 2025 til å dekke de økte utgiftene.

Tilskudd til Gründeriet var i gjeldende økonomiplan 1 mill. kr høyere enn for etterfølgende år. Som en oppfølging av kommunestyrets vedtak i rammesaken, er tilskuddet videreført på samme reelle nivå som i 2023. Det er derfor lagt inn en økning på 1.034.000 kr per år i økonomiplanperioden.

Ny lisensordning og mange nye Cisco lisenser har ført til en økning i lisenser på henholdsvis 300.000 kr, 400.000 kr, 500.000 kr og 600.000 kr for økonomiplanperioden.

Sum Tekniske justeringer

Beløp dreier seg om overføring av midler for å dekke nye Cisco lisenser i andre kommunalområder (KBU og MP).

Sum Nye tiltak

I tillegg til tiltakene som kommer frem av oversikten foran, er det lagt inn to nye stillinger i innkjøpsseksjonen. Disse er forutsatt å være selvfinansierende ved at kommunen kan oppnå bedre rammeavtaler på innkjøp. Gevinster ved dette vil bli overført fra kommunalområdene som omfattes av den enkelte rammeavtale.

Innsparingstiltak

Lønn 1 stilling - naturlig avgang fra medio 2025

Lønn 1 stilling - naturlig avgang fra medio 2025. Det vurderes 1 stilling på lang sikt, som et resultat av tettere samarbeid og endrede oppgaver.

Uspesifiserte innsparinger

Det er innarbeidet uspesifiserte innsparinger i Sandefjord kommune med 10 mill. kr i 2025, 20 mill. kr i 2026 og 30 mill. kr i året fra 2027.

Dette er fordelt slik på de ulike kommunalområdene:

	2025	2026	2027
Sentraladministrasjonen	800.000	1.600.000	2.400.000
Kunnskap, barn og unge	3.000.000	6.000.000	9.000.000
Helse, sosial og omsorg	5.000.000	10.000.000	15.000.000
Kultur, idrett og fritid	400.000	800.000	1.200.000
Miljø- og plansaker	800.000	1.600.000	2.400.000

Nye tiltak**Lærlingeplasser 3 stk i økning fra 2024**

Økning på 3 lærlinger fra 97 stk. til 100 stk. fra august 2024, helårsvirkning fra 2025.

Medbyggerne - Kommunal delfinansiering

Årlig tilskudd til fylkeskommunen for kommunal delfinansiering av Medbyggerne - 2 kr per innbygger.

Dette er et samarbeid mellom offentlig sektor, partene i arbeidslivet og bygge- og anleggsbransjen i Vestfold og Telemark, for å fremme seriøst arbeid, skape gode ambassadører og få flere medbyggere til å handle "hvitt"

12.7 Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum	Inntekt
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Investeringsprosjekter										
Generell finansiering av inv.prosjekter	0	-430 530	0	-	0	-569 950	0	-277 450	0	-1 916 981
Investering Infrastruktur IKT i HSO	22 700	0	0	0	0	0	0	0	22 700	0
Kjøp av hytte på Høk	0	0	3 300	0	0	0	0	0	3 300	0
Kompensasjonsberettiget moms investeringer	82 968	0	170 363	0	127 800	0	46 475	0	427 606	0
Sum	105 668	-430 530	173 663	-	127 800	-569 950	46 475	-277 450	453 606	-1 916 981
Investeringsprosjekter	8			639 051	0					

12.8 Kommunedirektøren**Beskrivelse av dagens virksomhet**

Ansvarsområdet dekker kommunedirektøren og diverse administrative oppgaver som er tillagt kommunedirektøren.

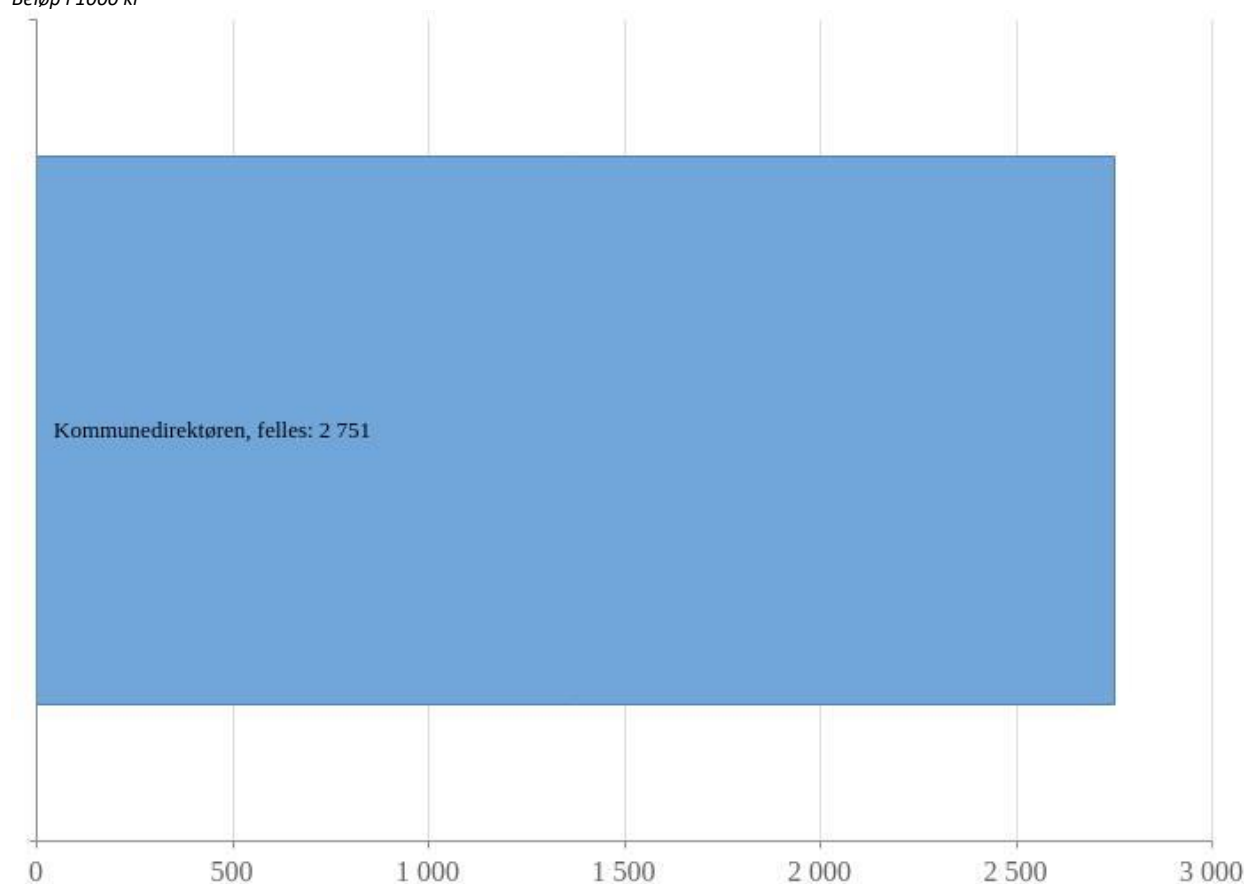
Driftsbudsjett*Fordeling på hovedart*

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	2 226	2 141	2 137	2 137	2 137	2 137
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	363	352	284	284	284	284
Overføringsutgifter	0	317	330	-470	-1 270	-2 070
Sum Driftsutgifter	2 589	2 810	2 751	1 951	1 151	351
Sum	2 589	2 810	2 751	1 951	1 151	351

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Kommunedirektøren, felles	2 751 000	1 951 000	1 151 000	351 000
Totalsum	2 751 000	1 951 000	1 151 000	351 000

Det ligger i utgangspunktet 2.751.000 kr per år på enheten.

Det er innarbeidet uspesifiserte innsparinger i Sandefjord kommune med 10 mill. kr i 2025, 20 mill. kr i 2026 og 30 mill. kr i året fra 2027. Sentraladministrasjonens andel er inntil spesifikasjon av innsparingene foreligger, plassert hos kommunedirektøren. Innsparingene utgjør 800.000 kr i 2025, 1.600.000 kr i 2026 og 2.400.000 kr i 2027.

12.9 Kommunalområde HR og utvikling

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområde HR og utvikling består av følgende seksjoner:

- HR og utvikling, felles
- Kommunikasjon, digitalisering og politisk sekretariat
- Organisasjon og HR
- IKT
- Kommuneadvokaten

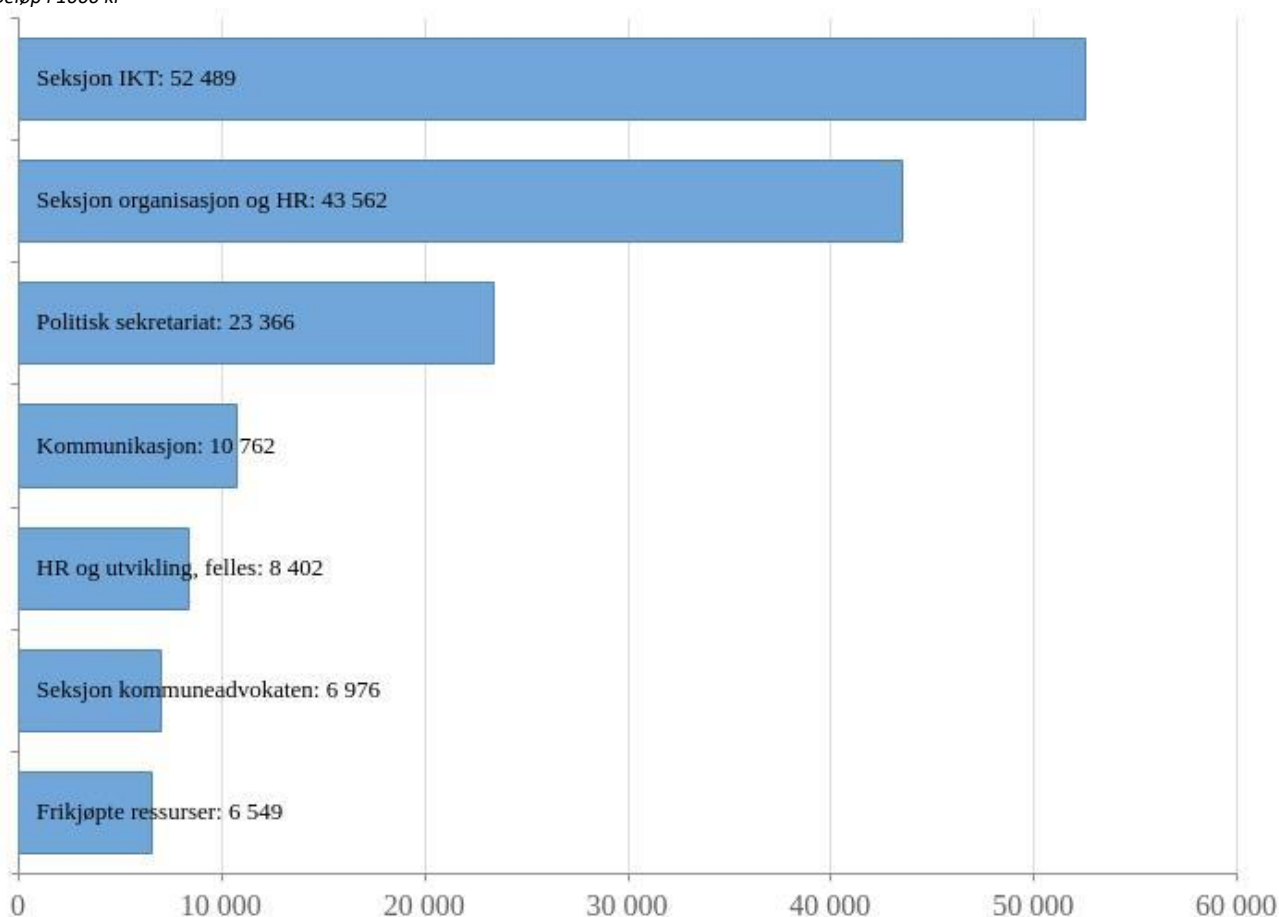
Driftsbudsjett*Fordeling på hovedart*

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	71 088	88 621	96 081	98 472	96 522	98 602
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	60 700	41 388	48 784	48 075	48 520	49 812
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	29 903	1 029	1 074	1 074	1 074	1 074
Overføringsutgifter	483	13 835	13 509	10 009	10 009	10 009
Finansutgifter	13 620	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	175 794	144 873	159 448	157 630	156 125	159 497
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-897	-494	-508	-508	-508	-508
Refusjoner	-25 985	-6 476	-6 834	-6 542	-6 542	-6 542
Overføringsinntekter	-153	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-20 369	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-47 405	-6 970	-7 342	-7 050	-7 050	-7 050
Sum	128 389	137 903	152 106	150 580	149 075	152 447

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted***Beløp i kroner*

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
HR og utvikling, felles	8 402 000	8 402 000	8 402 000	8 402 000
Seksjon kommunikasjon, digitalisering og politisk sekretariat	0	0	0	0
Kommunikasjon	10 762 000	11 262 000	11 262 000	11 262 000
Politisk sekretariat	23 366 000	25 356 000	23 391 000	26 522 000
Seksjon organisasjon og HR	43 562 000	43 944 000	44 304 000	43 944 000
Frikjøpte ressurser	6 549 000	6 549 000	6 549 000	6 549 000
Seksjon IKT	52 489 000	48 091 000	48 191 000	48 792 000
Seksjon kommuneadvokaten	6 976 000	6 976 000	6 976 000	6 976 000
Totalsum	152 106 000	150 580 000	149 075 000	152 447 000

Seksjon HR og utvikling, felles, består av kommunalsjef og rådgiver for samfunnssikkerhet og beredskap. I tillegg ligger det her midler til en nyopprettet ressursenhet som skal jobbe målrettet med heltidskultur i kommunen. Det er forutsatt betydelige innsparinger knyttet til dette arbeidet som er nedfelt i budsjettet til HSO.

Seksjon kommunikasjon, digitalisering og politisk sekretariat innehar oppgaver som internt og eksternt kommunikasjonsarbeid, igangsette og gjennomføre en rekke digitaliseringsprosjekter for å effektivisere driften, tilrettelegging for arbeidet i de folkevalgte styringsorganer, herunder folkevalgtmøter for den politiske ledelsen samt publikumsmottak og trykkeri. Seksjonen er nå delt opp i to seksjoner; Kommunikasjon (som også ivaretar digitaliseringsarbeidet) og politisk sekretariat.

Innenfor digitalisering har kommunen for 2024 overført 500.000 kr fra seksjonens digitaliserings- og porteføljestyrmidler til kommunalområdet for kultur, idrett og fritid til å dekke kostnader på det nye systemet Websak+.

Politisk sekretariat har lagt inn 570.000 kr i 2027 til innkjøp av Ipad/PC til nytt kommunestyre. I tillegg er det lagt inn kostnader til kommune- og stortingsvalg med 1.990.000 kr i 2025, 25.000 kr i 2026 og 2.586.000 kr i 2027.

Kontrollutvalget har vedtatt forslag til budsjett for kontrollarbeid og revisjon med en ramme på kr 3.940.000. Kontrollutvalget sitt budsjettforslag, som ble vedtatt i kontrollutvalgets sak 41/23– «Budsjett for kontrollarbeid 2024», er innarbeidet i handlings- og økonomiplanen.

Seksjon organisasjon og HR ivaretar kommunens overordnede arbeidsgiverfunksjon og omhandler blant annet organisasjons- og ledelsesutvikling, lederopplæring, HMS systemer, nettverks- og informasjonsarbeid, personalutvikling, rekruttering, forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår, ansvar for kjøp av bedriftshelsetjenester og løpende personalforvaltningsoppgaver. Seksjonen har også overordnet ansvar for koordinering av lærlingene i kommunen. Det er lagt inn 360.000 kr i 2024 og 2026 til å gjennomføre kommunelekene for kommunens ansatte.

Kommunen har per 1/1-2024 budsjettmessig dekning til 97 lærlingeplasser. Kommunestyret har vedtatt et langsiktig mål om 2 lærlingeplasser per 1000 innbyggere som gir til sammen 131 lærlinger (basert på folketallet per 1.1.2023 - 65.574). Kommunestyret har vedtatt at antall lærlinger skal økes til 130, men økonomiplanen inneholder en økning på 3 lærlinger til 100 lærlinger fra 2024. Det er ikke funnet

økonomisk dekning for ytterligere bevilgning, og det er samtidig utfordringer med å rekruttere det antall lærlinger kommunen har i 2023. Kostnaden for å øke fra 100 og opp til 130 lærlinger vil på helårsbasis utgjøre 6,3 mill. kr. I tillegg vil en slik økning utfordre den administrative kapasiteten. Helårseffekten av dette, og en økning i OKOS kostnaden, kan gi en ytterligere økning på 742.000 kr på helårsbasis. Dette gir en total kostnadsøkning ved å gå fra 100 til 130 lærlinger på 7 mill. kr på helårsbasis.

Frikjøpte ressurser er en del av seksjon organisasjon og HR og inneholder midler til vernetjenesten i kommunen, frikjøpte tillitsvalgte og intern attføring.

Seksjon IKT har som oppgave å sørge for drift og utvikling av kommunens IKT-plattform. IKT skal bidra til at kommunens tjenester effektiviseres, forenkles og at det videreutvikles brukerrettede tjenester, god innbyggerdialog og fremtidsrettede løsninger. Seksjonen skal sørge for stabile og effektive IKT-systemer med høy «oppetid» (dvs. tilgjengelighet). Det er lagt inn midler til Cisco-lisenser med en økning på 102.000 kr i 2025, 202.000 kr i 2026 og 303.000 kr i 2027. I 2024 og 2026 er det også lagt inn 500.000 kr til utvidelse av backupdisker. Ett prosjekt i IKT planen (opprusting/oppgradering nettverktstyr skoler og barnehager) medførte en større innsats i ett gitt antall år og trappes nå ned til vanlig vedlikehold/oppgradering fra 2025, seksjonen får derfor en reduksjon i rammen på 4.000.000 kr

Seksjon kommuneadvokaten skal ivareta kommunens behov for juridisk bistand. Arbeidsoppgavene er fordelt mellom intern rådgivning for kommunens tjenesteområder, administrativ og politisk ledelse, samt tvisteløsning og prosedyre for nemnder og domstoler. Kommuneadvokaten er deltaker i eierskapsteamet som ivaretar kommunens eierskap.

Øvrige kommentarer

IKT i Sandefjord kommune

Seksjon IKT i kommunen har de siste årene optimalisert driften, effektivisert mye og fått god kontroll på lisensavtaler og utstyr. Vi ser at den generelle prisstigningen, dårlige valutakurser og ønsker om økt sikkerhetsnivå og funksjonalitet i forbindelse med effektivisering fører til økte lisenskostnader.

Seksjonen er organisert i ulike team med egen koordinator:

Team	Ansvar
IKT ledergruppe	Økonomi, innkjøp, lisensforvaltning, administrasjon, strategi, informasjonssikkerhet og drift.
Applikasjon & system	Brukeropplevelse og sikkerhet til 15.000 sluttbrukere. Leverer fagsystemer og tjenester og forvalter ca. 10.000 klienter. Drift av kommunens 250 servere og 2 datarom. Overvåking av systemer og tjenester.
Nettverk	Kommunens fiber kjernenett som driftes internt, kablet og trådløst nettverk og telefoni på alle kommunens 180 lokasjoner. Sikkerhet i nettverk og brannmur.
Service & Support	IT helpdesk 1. linje, 5 stk. ansattressurser fordelt på skoler og barnehage. Videreutvikling og trening av kommunens chatbots. Lærlinger.

Overordnet sikkerhetsansvarlig og beredskapskoordinator er overført til IKT, og nå organisert under IKT.

Antall fast ansatte:	Antall ansatte , engasjement:	Antall IKT fagarbeidere skole:	Antall lærlinger:
19	2	5	6

Oversikt over budsjett og de største prosjektene:

Kostnadspost IKT-drift	Regnskap 2023
IKT-drift IKT-plattform	18 311 000
IKT-lønn	17 546 000
Totale IKT-kostnader	35 857 000

Prosjekt (tall i 1000- kr)	R - 2021	R - 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Nettverk fiber	100						
Datarom Sandefjord rådhus	3 420	2 381		500			500
Opprusting/oppgradering nettverksutstyr skoler og barnehager		5 724	6 882	6 188	1 895	1 895	1 895
Oppgradering av nettverkskabler - fysisk kabling alle lokasjoner		2 437	2 477	2 576	2 576	2 576	2 576
Nettverks-infrastruktur	441	1 383	761	791	791	791	791
Trådløst nett - bedre dekning	4 280	483	1 445	1 453	1 453	1 453	1 453
Utvidet dekning bredbånd/mobiltlf	1 800	4 105	4 429				
SUM	10 041	16 513	15 994	11 508	6 715	6 715	7 215

Det er flere prosjekter som omhandler oppgradering av nettverk, dette gjelder både nettverkskabling, nettverksutstyr som switcher og trådløse basestasjoner. Det er spesielt fokus på skoler for å bedre kapasiteten i økonomiplanperioden.

IKT i kommunalområdene

Kommunen har en desentral ansvars- og kostnadsstruktur på programvare og oppgraderinger som er tillagt kommunalområdene. Det som dekkes utenfor IKT seksjonen av vesentlig størrelse ligger innunder

SA, KBU, HSO og KIF og vises i tabellene under. Beløpene som fremgår er faste årlige lisens-/grunnkostnader for de respektive systemene.

Sentraladministrasjonen

Kommunalområdet økonomi og analyse har utvidet porteføljen på moduler i Framsikt og arbeider for ytterligere effektivisering gjennom de ulike IKT-systemer kommunalområdet benytter.

Kommunalområdet HR og utvikling har i tillegg til IKT-seksjonen 2 stillinger knyttet til digitalisering. Kommunalområdet koordinerer og initierer kommunens satsing på forenkling, samspill og effektivisering ved hjelp av digitale verktøy og systemer, med basis i den vedtatte digitaliseringsstrategien.

Område	System	Beløp
Regnskap	Agresso/Unit 4 - regnskapssystem	2 655 000
Lønn	Visma - lønningssystem	835 000
Økonomi/budsjett	Framsikt	970 000
Sum		4 460 000

Kunnskap, barn og unge

Kommunalområdet har de siste årene forbedret sikkerhet og kapasitet i nettverk og på utstyr som brukes i skolen. Hver elev disponerer egen enhet. Det er fokus på videreutvikling av systemer for å gi gode brukeropplevelser for lærere og elever og for å ivareta samhandling hjem og skole på en god måte.

Område	System	Beløp
Skole	Visma - skoleadministrativt og vikarhåndtering	1 800 000
SFO/barnehage	IST - opptakssystem barnehage og system SFO	500 000
Oppvekst og helse	Visma barnevern inkl. arkivkobling og HK data (PPT)	1 550 000
Oppvekst og helse	Visma Hspro - Jordmortjenesten og familiesentrene	900 000
Sum		4 750 000

Helse, sosial og omsorg

I HSO er bruk av velferdsteknologi spesielt viktig for å redusere fremtidige kostnader ved et økt antall tjenestemottakere og for å sikre effektiv ressursutnyttelse. Flere av systemene som benyttes er direkte knyttet til dette. Det er etablert en egen stabsseksjon Digitalisering og utvikling HSO som har dette som satsningsområde. Beløpene endrer seg i tråd med at systemene tas mer i bruk og systemene utvides.

Område	System	Beløp
Pleie og omsorg	Aktiv forsyning	385 000
Pleie og omsorg	Sykesignalanlegg	4 424 000
Pleie og omsorg	VAR healthcare	141 000

Pleie og omsorg	CosDoc (Dips front)- journalsystem med ulike integrasjoner	1 792 000
Pleie og omsorg	CarAdmin	73 000
Pleie og omsorg	Fysioterapeutsystem	83 000
HSO	KS læring	153 000
HSO	Norsk Helsenett	4 671 000
Pleie og omsorg	Sensio: E-låser, IKOS, Roommate, SmartMobil, SmartMed m.m.	5 509 000
HSO	Visma Veilederen	961 000
Pleie og omsorg	Medisinautomat	267 000
Legevakt	Journalsystem	260 000
Flyktninger	Fagsystem	454 000
Sosialtjeneste	Fagsystem	404 000
Nødnett	Nødnett	1 752 000
Pleie og omsorg	Hospital IT – varslingssystemer, SafeMate, e-låser m.m.	2 500 000
Pleie og omsorg	Nettbrett	800 000
Sum		24 629 000

Kultur, idrett og fritid

Kommunalområdet har ansvar for dokumentcenteret i kommunen. Dokumentcenteret er inne i en spennende fase der de effektiviserer, digitaliserer og tenker nytt om fagfeltet. Acos WebSak har gjennomgått en stor oppgradering i 2023.

Område	System	Beløp
Dokumentcenteret	Dokumentforvaltning og arkivering	1 850 000
Bibliotek	BiblioFil	370 000
Gravferd	Ecclesia	60 000
Sum		2 280 000

12.10 Kommunalområde Økonomi og analyse

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområde økonomi og analyse består av:

- Økonomi, felles (kommunalsjef)
- Rådgivere
- Sentral økonomi og planlegging
- Regnskap og innfordring
- Lønn
- Innkjøp og VOIS
- Næringsutvikling

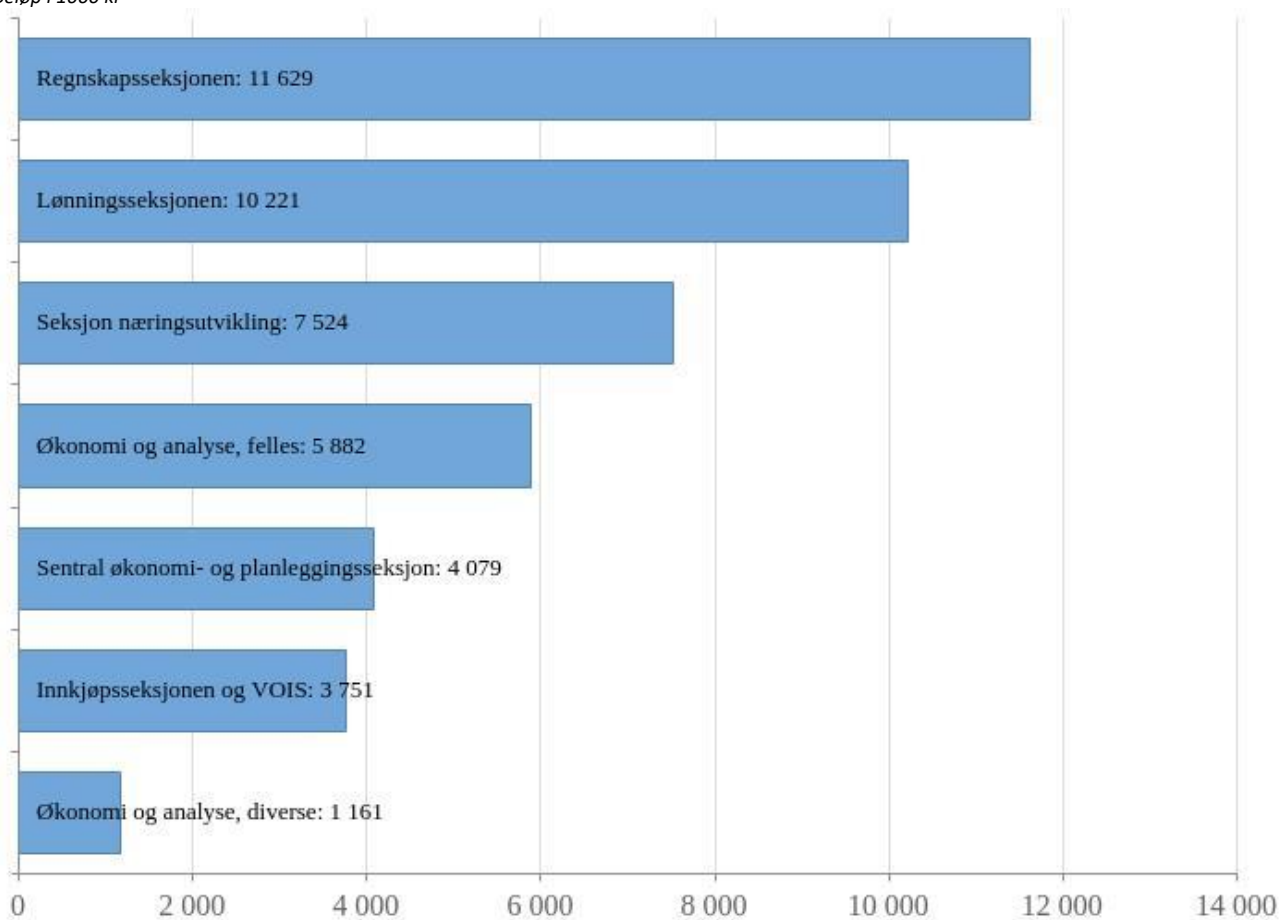
Driftsbudsjett*Fordeling på hovedart*

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	40 742	36 531	39 451	39 951	39 951	39 951
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20 293	12 466	9 680	9 528	9 528	9 528
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	128	2 330	176	176	176	176
Overføringsutgifter	138 490	111 982	115 586	115 160	114 657	114 657
Finansutgifter	7 271	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	206 924	163 309	164 893	164 815	164 312	164 312
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 656	-2 813	-2 914	-2 914	-2 914	-2 914
Refusjoner	-142 974	-113 415	-116 900	-116 900	-116 900	-116 900
Overføringsinntekter	-2 805	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-12 083	-1 030	-832	-832	-832	-832
Sum Driftsinntekter	-160 519	-117 258	-120 646	-120 646	-120 646	-120 646
Sum	46 406	46 051	44 247	44 169	43 666	43 666

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted***Beløp i kroner*

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Økonomi og analyse, felles	5 882 000	5 373 000	5 301 000	5 301 000
Økonomi og analyse, diverse	1 161 000	1 161 000	1 161 000	1 161 000
Sentral økonomi- og planleggingsseksjon	4 079 000	4 079 000	4 079 000	4 079 000
Regnskapsseksjonen	11 629 000	12 060 000	11 629 000	11 629 000
Momskompensasjon	0	0	0	0
Lønningsseksjonen	10 221 000	10 221 000	10 221 000	10 221 000
Innkjøpsseksjonen og VOIS	3 751 000	3 751 000	3 751 000	3 751 000
Seksjon næringsutvikling	7 524 000	7 524 000	7 524 000	7 524 000
Totalsum	44 247 000	44 169 000	43 666 000	43 666 000

Budsjettområdet økonomi og analyse, felles dekker utgifter til økonomisjef, folkehelsekoordinator, samfunnsplanlegger, diverse fellesutgifter, varslingssekretariat og opplæringsbudsjett for kommunalrådet økonomi og analyse. Seksjonen har ansvaret for kommuneplanens samfunns- og handlingsdel og folkehelseplaner. Budsjettet for 2024 inneholder midler til å dekke kjøp av kontormaskiner på 152.000 kr. Kommunalrådets innsparinger ligger her med 300.000 kr i 2025 og 600.000 kr i 2026 og 2027. Kostnader til å dekke arbeidet med kommuneplan er lagt inn her med en reduksjon i 2025 på 57.000 kr og en økning i 2026 og 2027 med 171.000 kr, sett i forhold til 2024.

“Økonomi og analyse, diverse” dekker en periodiseringskostnad til den årlige veksten i ansattes tilgodehavende ved årsskiftet som følge av at timelønnede lønnes månedlig etterskuddsvis (desemberlønn som utbetales i etterfølgende års regnskap). Samlet utgiftsført beløp til å dekke skyldig lønn ved utløpet av 2022 var 46,7 mill. kr.

Seksjon sentral økonomi- og planlegging har som hovedoppgave å levere et dekkende beslutningsgrunnlag for kommunedirektør og folkevalgte til tertialsaker og handlings- og økonomiplan.

Regnskapsseksjonen har det faglige ansvaret for kommunens regnskap, dette innebærer at regnskapet skal føres løpende, være à jour og avlagt i samsvar med lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Regnskapet skal gi uttrykk for kommunens økonomiske stilling ved regnskapsavleggelsen. Seksjonen fører også regnskap for Sandefjord kommunale pensjonskasse og ett legat. Seksjonen utvikler seg i takt med digitalisering og forbedring i arbeidsprosesser og jobber med å effektivisere antall årsverk. I 2025 ligger det inne 431.000 kr til å oppgradere regnskapssystemet Agresso.

Lønningsseksjonens hovedoppgave er å legge til rette for utbetaling av riktig lønn og ytelser til rett person til rett tid for to selskap; Sandefjord kommune og Sandefjord kommunale Pensjonskasse. Lønningsseksjonen skal være en ressurs og yte service utad i organisasjonen. Hver måned utbetales ytelser til ca. 12.000 mottakere. Seksjonen har utviklet bedre arbeidsprosesser og rutiner og har redusert antallet årsverk.

Innkjøpsseksjonen har bl.a. ansvaret for e-handel og for å inngå innkjøpsavtaler innenfor lov om offentlige anskaffelser. Sandefjord kommune har vedtatt en anskaffelsesstrategi for perioden 2021-2025: «Sandefjord kommunes anskaffelser gjennomføres på en formålseffektiv, kostnadseffektiv og bærekraftig måte i henhold til lover og regler.» Det kjøpes hvert år inn varer, tjenester og bygg- og anleggsanskaffelser for ca. 1,5 milliarder kr. Strategien peker ut retning og gir tydelige mål for hvordan

anskaffelser kan benyttes som strategisk virkemiddel for å oppnå kommunens mål og visjoner. Det er lagt inn to nye stillinger i innkjøpsseksjonen fra våren 2024. Disse er forutsatt å være selvfinansierende ved at kommunen kan oppnå bedre rammeavtaler på innkjøp. Gevinster ved dette vil bli overført fra kommunalområdene som omfattes av den enkelte rammeavtalen. Sandefjord har siden 01.06.02 hatt sekretariatsfunksjonen for Vestfold offentlige innkjøpssamarbeid (VOIS). VOIS er organisert som et vertskommunesamarbeid i henhold til Kommunelovens § 20-2, der Sandefjord kommune er vertskommune. VOIS har et rådgivende styre som består av representanter fra alle medlemskommunene.

Seksjon næringsutviklings mål er å bidra til arbeidsplassvekst i Sandefjord. Dette skjer gjennom å tilrettelegge for eksisterende næringsliv, få bedrifter til å flytte til Sandefjord og stimulere til at nye bedrifter skapes. Seksjonen jobber med eksterne samarbeidsprosjekter med næringslivet, som omdømmebygging og drift av gründerhuset Gründeriet. Strategisk næringsplan er førende for kommunens arbeid med næringsutvikling. Denne peker også på viktigheten av utvikling av næringsarealer, kompetansetiltak og byutvikling. På disse områdene samarbeider seksjonen med de relevante kommunalområdene.

Øvrige kommentarer

Kommunalområdet yter tilskudd til ulike aktører:

Tilskuddsmottaker	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027
Folkehelsemidler til fordeling	238 722				
Trygge lokalsamfunn midler til fordeling	50 000				
Gründeriet	2 160 000	2 253 000	2 253 000	2 253 000	2 253 000
Grenseløse muligheter (Tenk Sandefjord)	1 000 000	803 000	803 000	803 000	803 000
Visit Vestfold (kjøp av tjenester)	712 000	739 000	739 000	739 000	739 000
Kommunal delfinansiering Medbyggerne	0	132 000	132 000	132 000	132 000
Midtåsen AS - driftstilskudd	410 000	488 000	488 000	488 000	488 000
Nettverk for sosialt entreprenørskap	107 000	111 000	111 000	111 000	111 000
Start i Vestfold	184 000	189 000	189 000	189 000	189 000

Folkehelsemidlene og trygge lokalsamfunns-midler mottas årlig fra fylkeskommunen etter søknad og fordeles ut internt og eksternt i kommunen til ulike tiltak. Beløpet vi får per år kan variere og er kun tatt med for 2023 (har mottatt penger for 2023) i tabellen. Beløp for resten av økonomiplanperioden ikke tatt med i tabellen.

12.11 Pensjon (felles)

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunens ansatte er enten medlem i Sandefjord kommunale Pensjonskasse (SkP), Kommunal Landspensjonskasse (KLP, for sykepleiere) eller i Statens Pensjonskasse (SPK, for pedagogisk personale). Den del av premien som utgjør en fast andel av lønnsutgiftene, føres sammen med ordinære lønnsutgifter på de ulike kommunalområdene. Satsene er som følger:

Premie som fast andel (%) av lønn for medlemmer i:	2023	2024	Endr.
Sandefjord kommunale Pensjonskasse (SkP)	9,40	9,40	-
Kommunale Landspensjonskasse (KLP)	10,36	10,28	-0,08
Statens Pensjonskasse (SPK) (beregnet gjennomsnitt)	8,80	8,00	-0,80
I tillegg dekker den ansatte selv ved trekk i lønn:	2,00	2,00	-

Øvrige premier og kostnader knyttet til pensjon føres samlet for kommunen på sentraladministrasjonen, pensjon (felles).

Med unntak for egenkapitalinnskudd, betales det arbeidsgiveravgift av alle utgifter til pensjon.

Driftsbudsjett

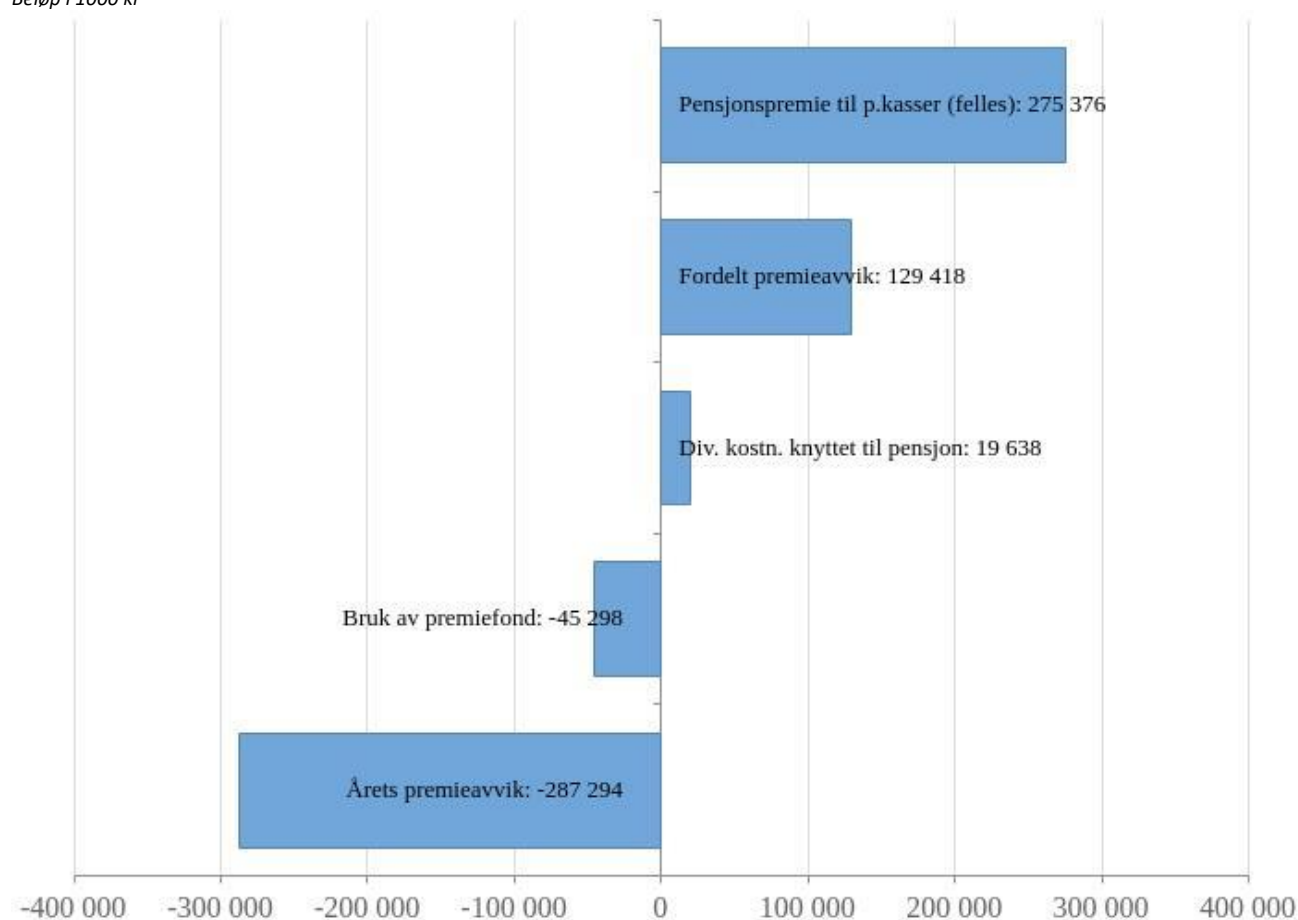
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	-7 171	21 152	78 365	114 329	134 718	160 771
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-3 329	-1 626	-2 843	-2 843	-2 843	-2 843
Overføringsutgifter	0	7 176	0	0	0	0
Finansutgifter	14 039	15 103	16 318	17 218	18 118	19 118
Sum Driftsutgifter	3 540	41 805	91 840	128 704	149 993	177 046
Sum	3 540	41 805	91 840	128 704	149 993	177 046

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted**

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Pensjonspremie til p.kasser (felles)	275 376 000	215 279 000	215 279 000	215 279 000
Bruk av premiefond	-45 298 000	-45 298 000	-45 298 000	-45 298 000
Årets premieavvik	-287 294 000	-227 803 000	-227 517 000	-227 460 000
Fordelt premieavvik	129 418 000	166 510 000	186 613 000	212 609 000
Div. kostn. knyttet til pensjon	19 638 000	20 016 000	20 916 000	21 916 000
Totalsum	91 840 000	128 704 000	149 993 000	177 046 000

Utviklingen i pensjonskostnadene (pensjon (felles)) fra 2023 til 2024 vises i tabellen "Fordeling på hovedart". Budsjett 2023 viser opprinnelig budsjett på 41,8 mill. kr. Ved regnskapsgjennomgangene etter 1.- og 2.-tertial ble budsjettet for 2023 justert ned til 26,4 mill. kr. I 2024 er budsjettet økt med 65,4 mill. kr til 91,8 mill. kr, regnet fra regulert budsjett 2023. Av dette er 46,8 mill. kr knyttet til fordelt premieavvik fra tidligere år, mens 18,6 mill. kr primært er knyttet til netto reduserte premier (netto etter bruk av premiefond) og redusert inntektsført premieavvik.

Utgiftene til pensjon (felles) øker videre i 2025-2027 hhv. med om lag 37, 58 og 85 mill. kr i forhold til 2024.

Via de realveksten i de frie inntektene kompenserer staten kommunene med 1,8 mrd. kr til veksten i pensjonskostnadene fra 2023 til 2024. Sandefjords andel utgjør 21,6 mill. kr. Det er ikke budsjettet med statlig kompensasjon fra 2025.

Pensjonspremie til pensjonskasser (felles)

I 2024 er premier utover det som betales løpende som andeler i prosent av pensjongivende lønn, budsjettet med 278,5 mill. kr inkl. arbeidsgiveravgift (reguleringspremie 251,1 mill. kr og avtalefestet pensjon (AFP 62-64 år) 27,4 mill. kr). Av dette overføres 3,1 mill. kr til selvkostområder og andre tjenestekområder som har egen inndekking av sine utgifter. Pensjonspremie til pensjonskasser (felles) viser derfor nettobeløpet 275,4 mill. kr for 2024. Beløpet for årene 2025-2027 ligger 60,1 mill. kr lavere enn i 2024 som følge av en forventet reduksjon i reguleringspremiene på 60,5 mill. kr og en rentegarantipremie på 0,4 mill. kr for disse årene.

Bruk av premiefond

Kommunen har premiefond i Sandefjord kommunale Pensjonskasse (SkP) og i Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Disse fondene tilføres midler ved tilbakeførte premier, disponering av overskudd i pensjonskassene og ved tilførsel av renter fra fondene. I tillegg kan fondet tilføres midler ved regelendringer knyttet til størrelsen på premiereserven i pensjonskassene. Fondet kan kun brukes til å erstatte innbetaling av premie fra kommunen. Bruk premiefond bruttoføres slik at netto innbetalt premie består av utgiftsført premie minus bruk av premiefond.

Ny offentlig tjenestepensjon ble innført med virkning fra 1. januar 2020. Dette medførte at kravet til premiereserve i SkP og KLP ble redusert og kommunens premiefond i disse pensjonskassene ble tilført hhv. 208 mill. kr og 25 mill. kr i 2021. Disse midlene er for det meste brukt i 2022 og 2023. Før eventuelle årsoppgjørdisposisjoner for 2023, forventes kommunens premiefond i SkP og KLP å være på hhv. 36 mill. kr og 13 mill. kr ved utløpet av 2023. Kommunens bruk av premiefond erstatter innbetaling av tilsvarende premiebeløp fra kommunekassen.

Kommunedirektøren har budsjettet med årlig bruk av premiefondene på hhv. 33,2 mill. kr og 6,5 mill. kr (ekskl. arbeidsgiveravgift). Budsjettet bruk er tilpasset innestående saldo på fondene og forventet årlig tilførsel.

Årets premieavvik og fordelt premieavvik fra tidligere år

Årets premieavvik er differansen mellom årets pensjonspremie og årets beregnede netto pensjonskostnad. Årets premie består utgiftsført premie fra kommunen og ansattes andel av premien (2 % av pensjongivende lønn) til de tre pensjonskassene SkP, KLP og SPK, minus bruk av premiefond, Netto pensjonskostnad beregnes en ekstern forsikringsteknisk ekspert (aktuar) for hver av de tre pensjonskassene. Årets premieavvik inntektsføres og balanseføres hvis pensjonspremien er større enn netto pensjonskostnad, eller det utgiftsføres og balanseføres hvis pensjonspremien er mindre enn netto pensjonskostnad.

Over tid skal hele premien belastes i regnskapet. Premieavvik som er balanseført, skal fra og med påfølgende år tilbakeføres over 7 år med like årlige beløp. Premieavvik som oppsto i regnskapsårene 2011 til og med 2013 tilbakeføres over 10 år. Premieavvik som oppsto i regnskapsårene til og med 2010 skal tilbakeføres over 15 år. Sum balanseførte (akkumulerte) premieavvik, dvs. foreløpig ikke tilbakeførte premieavvik, viser hvor mye av kommunens betalte pensjonspremier som foreløpig ikke er utgiftsført i bevilgningsregnskapet. Det akkumulerte premieavviket bidrar således til å redusere kommunens likviditet.

I tabellene foran er årets og tidligere års premieavvik i økonomiplanperioden oppgitt i 2024-kr. I tabellen under er de ulike beløpene oppgitt i løpende/nominelle kroneverdier for å vise sammenhengen med utviklingen i balanseført/akkumulert premieavvik:

Pensjonspremie, -kostnad og premieavvik (inkludert arbeidsgiveravgift)				
(beløp i nominelle mill. kroner)	2024	2025	2026	2027
Årets pensjonspremie	587,7	538,8	549,2	560,2
Årets beregnede netto pensjonskostnad	300,4	306,4	312,5	318,8
Årets premieavvik	-287,3	-232,4	-236,7	-241,4
Fordelt premieavvik fra tidligere år	129,4	169,8	194,2	225,6
Netto økt akkumulert premieavvik:	-157,9	-62,5	-42,6	-15,8
Balanseført (akkumulert) premieavvik per 31.12.	885,2	947,7	990,3	1 006,0

Akkumulert premieavvik ved utløpet av 2022 var på 468,2 mill. kr, og dette forventes å øke til om lag 727 mill. kr ved utløpet av 2023 og til 1 006 mill. kr ved utløpet av 2027. Langsiktige prognoser antyder at det akkumulerte premieavviket for de nærmeste årene etter 2027 vil ligge om lag på samme nivå som vist i tabellen for 2026 og 2027.

Tabellen viser at det er et betydelig gap mellom betalt pensjonspremie og pensjonskostnaden som kostnadsføres i bevilgningsregnskapet. For å dempe veksten, eller bygge ned det akkumulerte premieavviket, kan forutsetningene som ligger bak beregningene av netto pensjonskostnader endres. For å få dette til kan Kommunaldepartementet redusere det såkalte forholdstallet. ("Forholdstallet" angir forholdet mellom risikofri diskonteringsrente og lønnsveksten.) Dette er retningsgivende for de beregningstekniske forutsetningene som anvendes når årets netto pensjonskostnader fastsettes. Forholdstallet har stått uendret siden 2014. Det har fra pensjonsfaglig hold blitt påpekt at forholdstallet burde blitt redusert slik at det ble bedre samsvar mellom pensjonskostnadene og -premiene samtidig som det akkumulerte premieavviket også ville blitt redusert.

Selv om kommunene fullt ut er ansvarlig for egne pensjonskostnader, gjør regjeringen anslag for endringer i pensjonskostnadene som del av vurderingene når realveksten i kommunenes frie inntekter fastsettes. Endringer i forholdstallet som øker kommunenes pensjonskostnader, vil dermed også kunne påvirke kommuneopplegget og de statlige overføringene til kommunene.

Budsjettert utvikling i pensjonspremiene og -kostnadene er beheftet med stor usikkerhet.

Diverse kostnader knyttet til pensjon

Kommunen betaler årlig egenkapitalinnskudd til SkP og KLP og diverse andre utgifter relatert til pensjon. Disse utgiftene, som ikke inngår ved beregning av premieavvik, er budsjettert som følger:

Diverse kostnader knyttet til pensjon (1.000 2024-kr)	2024	2025	2026	2027
Overført til egenkapitalinnskudd i SkP	14 500	15 400	16 300	17 300
Overført til egenkapitalinnskudd i KLP	1 818	1 818	1 818	1 818
Overføringsavtalen, Pensjonskontoret, kommunal pensjon m.m.	3 320	2 798	2 798	2 798
Sum kostnader	19 638	20 016	20 916	21 916

Styret i SkP vurderer årlig kassens egenkapitalbehov. Budsjettet EK-innskudd til SkP vokser som følge av forventet vekst i pensjonskassens premiereserve. EK-innskudd i KLP er forutsatt å utgjøre 0,55 % av pensjonsgrunnlaget.

Egenkapitalinnskudd utgiftsføres i investeringsregnskapet i investeringsrammen diverse kapitalformål. Krav om EK-innskudd i pensjonskassene må forventes å påløpe årlig. Derfor overføres tilsvarende beløp fra driften til finansiering av kapitalinnskuddene.

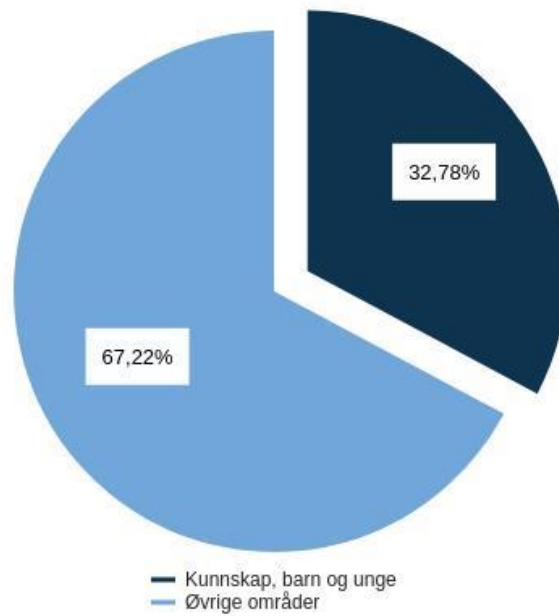
Overføringsavtalens sikringsordning skal fremme mobilitet av arbeidskraft mellom arbeidsgivere med offentlige tjenstepensjonsordninger. Avtalen skal sikre at arbeidstakere som har vært medlem av flere offentlige tjeneste-pensjonsordninger, får pensjon som om de hele tiden har vært medlem av en og samme pensjonsordning. Satsen for årlig tilskudd er som i 2023, satt til 0,075 % av pensjonsgrunnlaget for aktive medlemmer av pensjonsordningen.

Pensjonskontoret fører tilsyn med leverandører av tjenstepensjon innen KS' tariffområde (livsforsikringsforetak og pensjonskasser) og deres praktisering av gjeldende pensjonsbestemmelser. Driften av Pensjonskontoret finansieres ved at alle medlemmer innen KS' tariffområde innbetaler en årlig kontingent lik 0,007 % av samlet pensjonsgrunnlag pr. 31.12 det foregående år, eksklusive arbeidstakere forsikret i Statens Pensjonskasse.

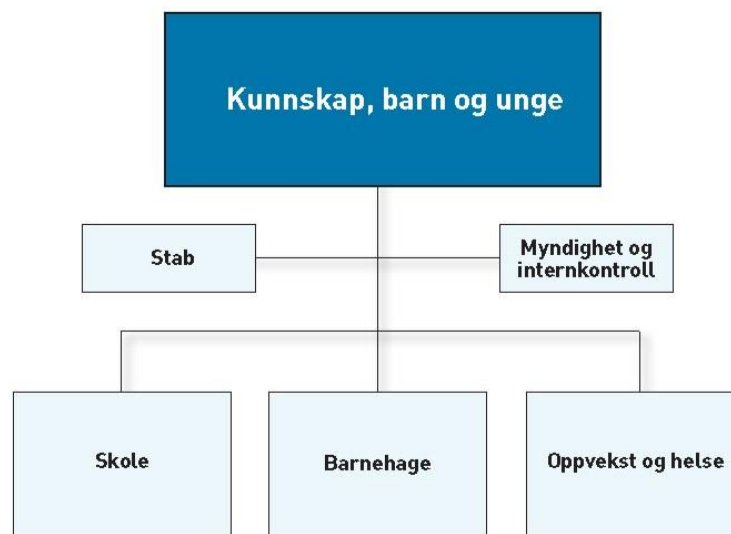
For øvrig dekker kommunen enkelte ytelser utover ordinære vilkår til tidligere ansatte samt utgifter til aktuares pensjonsberegninger.

13 Kunnskap, barn og unge

- Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

13.1 Organisasjon

13.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunen har ansvar for å sikre at alle barn og unge har et trygt og godt barnehage- og skolemiljø som fremmer trivsel og læring. Felles mål for kommunalområdet kunnskap, barn og unge (KBU):

Alle barn og unge skal sikres en god oppvekst, og gis likeverdige muligheter til å gjennomføre det videregående opplæringsløpet

For å oppnå dette målet er det sentralt at kommunen lykkes med å bygge utviklingskraft, styrke kommunen som samfunnsutvikler og bedre den fag- og sektorovergripende samhandlingen for alle tjenestene som tilhører kommunalområdet.

Det er utviklet en lokal samhandlingsmodell, kalt "Tenk sammen". "Tenk sammen" startet som et prosjekt i 2019, men er nå en fellesbetegnelse for all innsats som retter seg mot tjenestene på tvers av kommunalområdet, Kunnskap barn og unge. "Tenk sammen" fokuserer på samhandlingen og sammenhengen mellom alle kommunale tjenester til barn og unge. Forebyggende helsefremmende tiltak og tidlig innsats står sentralt. Arbeidet er nå i en implementeringsfase.

Kommunedirektøren har en forventning om at Sandefjord kommune skal være blant de beste kommunene på de områdene som måles i kommunebarometeret. Relevante måleområder og tjenester i KBU er barnehage, grunnskole, barnevern, helse- og omsorgstjenester for barn og unge, herunder frafall i skolen, spesialundervisning, bistand, omsorg, saksbehandlingstid, institusjonstilbud, skolehelse, hjemmebesøk og forebygging.

13.3 Måltabell

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
03.1 Barn med et vanskelig utgangspunkt klarer seg bedre som voksne	3-God helse og livskvalitet	Gravide, barn, unge og familier som trenger hjelp blir oppdaget tidlig og får helhetlig oppfølging uavhengig av om utfordringene gjelder fysisk eller psykisk helse, familiesituasjon, lærevansker eller annet.	Pulsmåleren rettet mot ansatte i Sandefjord kommune "I hvilken grad opplever du at tjenestene i KBU samarbeider?" (Skala 1-5)	3,2	3,4	4,5	4,5
			Pulsmåleren rettet mot foresatte i Sandefjord "I hvilken grad opplever du at tjenestene i KBU samarbeider?" (Skala 1-5)	4,0	4,3	4,5	4,5
			0-17 år Andel barn med barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet i løpet av året	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %
			0-17 år Andel barn med barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet i løpet av året	2,0 %	1,9 %	1,9 %	1,9 %
			Alle ansatte i KBU har riktig og god kompetanse	4,0	4,2	4,2	4,2
			"I hvilken grad opplever du at du har den kompetansen du trenger for ivareta behovene hos gravide/barn/unge/familier som du jobber med?" (Skala 1-5)				

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
			Det foreligger oppdaterte kompetanseplaner ved alle tjenestesteder	0,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Vold og overgrep mot barn og unge forebygges og avdekkes gjennom tidlig og helhetlig innsats, og barn og unge som er utsatt for dette blir ivaretatt.	Andel ansatte som har gjennomført kurs fra Regionalt kunnskapssenter barn og unge (RKBU). Oppstart 2024.	0,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
			Antall bekymringsmeldinger til barneverntjenesten i Sandefjord knyttet til vold og overgrep	20,0 %	18,0 %	16,0 %	15,0 %
			Andel barn i ungdomsskolen som rapporterer at de har blitt slått av en voksen i familien. (Tall fra 2021, Ungdata)	4,8 %	4,5 %	4,2 %	4,0 %
04.1 Sikre alle barn et godt barnehagetilbud som bidrar til sammenheng i læringsløpet	4-God utdanning	Barnehagedeltakelse blant barn med minoritetsspråklig bakgrunn økes	Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år	85,8 %	86,5 %	87,0 %	90,0 %
			Andel barnehager som har spesifikk fokus på arbeid med mangfold og språk i årsplanene	10,0 %	25,0 %	35,0 %	100,0 %
			Andel ansatte med minoritetsspråklig bakgrunn	14,0 %	14,0 %	16,0 %	19,0 %
		Alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole	Andel barn som får spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven §31 i forhold til antall barn i de ordinære barnehagene	5,0 %	4,8 %	4,5 %	3,5 %
			Andel elever som får spesialundervisning etter opplæringsloven (GSI).	8,7 %	8,2 %	7,9 %	7,5 %
		Alle barn og unge opplever trygge og inkluderende omgivelser som fremmer læring, mestring og trivsel	Mobbing på skolen, elevundersøkelsen 10.trinn	14,3 %	12,0 %	9,0 %	7,0 %
			Mobbing på skolen, elevundersøkelsen 7.trinn	12,1 %	10,0 %	8,0 %	7,0 %
			Trivsel på skolen, elevundersøkelsen 10.trinn (skala fra 1-5)	3,9	4,2	4,3	4,3
			Trivsel på skolen, elevundersøkelsen 7.trinn (skala fra 1-5)	4,1	4,2	4,2	4,3
			Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen	45,0 %	45,0 %	47,0 %	50,0 %
04.2 Sikre at grunnskolen bidrar til at flest mulig fullfører og består videregående skole	4-God utdanning	Sandefjordskolen har god undervisningskvalitet og gode resultater samlet sett	Nasjonale prøver 5. trinn - mestringsnivå 1	21,3 %	21,0 %	20,0 %	20,0 %
			Nasjonale prøver 8. trinn - mestringsnivå 1 og 2	31,5 %	30,0 %	29,0 %	28,0 %
			Nasjonale prøver 9. trinn - mestringsnivå 1 og 2	21,0 %	20,0 %	19,0 %	18,5 %
			Læringskultur elevundersøkelsen 7.trinn. (skala fra 1-5)	3,7	3,9	4,0	4,0

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
			Mestring elevundersøkelsen 7.trinn. (skala fra 1-5)	3,9	4,1	4,2	4,2
			Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	40,9	41,5	43,0	43,0
			Skolebidragsindikator, gjennomført og bestått vgs	81,0 %	81,5 %	82,5 %	83,0 %
		Barnehage- og skolestrukturen sikrer likeverdig, bærekraftig og helhetlig tilbud.	Arbeidet med barnehage- og skolestruktur følges opp ihht. politisk vedtak	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Det er et regelmessig samarbeid og samordning mellom sektorer, forvaltningsnivåer og tjenester som er relevante for å kunne identifisere behov hos barn og unge tidligst mulig.	Andel som svarer "helt enig" på spørsmål om samhandling med oppfølgende tjenester i kommunen fungerer godt	50,0 %	75,0 %	100,0 %	100,0 %
		Barn og unge medvirker i saker som angår dem	Resultat på elevdemokrati og medvirkning i elevundersøkelsen - 7. trinn (skala 1-5)	3,6	3,7	3,7	3,7
			Resultat på elevdemokrati og medvirkning i elevundersøkelsen - 10. trinn (skala 1-5)	3,1	3,3	3,5	3,5
			Pulsmåleren punkt 17c rettet mot ansatte: I hvilken grad opplever du at barn/unge og foresatte er aktivt med i utformingen av eget tjenestetilbud?	3,2	3,5	3,5	3,5
			Pulsmåleren punkt 17c rettet mot foresatte: I hvilken grad opplever du at barn/unge og foresatte er aktivt med i utformingen av eget tjenestetilbud?	2,3	2,5	2,7	3,0

Kommentarer til måltabellen

Tabellen viser de kommunale målene for kunnskap, barn og unge, og hvordan disse bidrar til å nå de prioriterte bærekraftsmålene. Inndelingen av målene fra samfunnsdelen, i hovedmål og delmål, er forklart i introduksjonens kapitel "Kommunens samfunnsmål".

De prioriterte målene for KBU knytter seg til bærekraftsmålene god helse og livskvalitet og god utdanning (mål nr. 3 og 4), og støttes opp av kommunalombudets mål om at alle barn og unge skal sikres en god oppvekst, og gis likeverdige muligheter til å gjennomføre det videregående opplæringsløpet.

For flere kommunale mål foreligger ikke gode indikatorer. Flere mål vil derfor bli redegjort for i egne politiske saker eller i neste handlings- og økonomiplan.

13.4 Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Forbedre systemer for koordinering av tilbudet til utsatte barn og unge	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 21-24	Plan for barnehage- og skolestruktur	Kommunedelplan - tema (plan- og bygn.loven)	31.12.2024
HØP 21-24	Øke andelen minoritetsspråklige barn i barnehage	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
Planoppfølging	Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
Planoppfølging	Plan for forebyggende arbeid (Oppvekst)	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
Planoppfølging	Strategisk plan KBU	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024

Kommentarer til oppdrag i handlingsplanen

Oversikten viser oppdrag som skal til politisk behandling, enten som en kommunedelplan (tematisk eller geografisk) eller fagplan/sectorplan av prinsipiell betydning. Større, lovpålagte oppgaver som skal til politisk behandling er også tatt med i oversikten.

Nye oppdrag vil i hovedsak vurderes i arbeidet med planstrategi hvert fjerde år, og når større planoppgaver som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel rulleres. Det kan likevel komme nye oppdrag i den årlige rulleringen av handlings- og økonomiplanen (HØP).

I tabellen vises oppdrag enten som tiltak fra (den første) handlings- og økonomiplan 2021-2024, i senere økonomiplaner eller som egne vedtak. Oppdrag som er gjennomført er tatt ut av oversikten.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Hovedutvalget ber om en sak som viser hvordan omfanget av spesialundervisning i skole og spesialpedagogisk hjelp/tilrettelegging i barnehage kan reduseres. Den bør inneholde tiltak for tidligere innsats, forebygging samt mulighet for å flytte tjenestene nærmere brukeren.

Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det.

Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole.

Det igangsettes et arbeid med ulike utredninger som ser på ulike drivere for spesialundervisning, samt kompetansebehov.

Strategisk plan KBU

I KBU-utvalget 24. november 2021 ble følgende vedtatt: "Det utarbeides en strategi for kommunalområdet, hvor overgripende mål for samhandling mellom tjenestene skaper felles retning i det videre arbeid".

Behovet ses i sammenheng med innfasing av Framsikt, utarbeidelse av ny planstrategi og rullering av kommuneplanens samfunnsdel.

Bruk av Framsikt i utviklingen av en temaplan for hele KBU vil ventelig gi et presisert mål- og indikatorarbeid i HØP, og på sikt bedre sammenheng og tydelig retning for samhandlingen i kommunalområdet.

Plan for forebyggende arbeid (Oppvekst)

Ifølge barnevernloven § 3 -1, 2. ledd skal kommunen ha en plan for forebyggende arbeid. Det er kommunestyret som skal vedta planen.

«Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide». Dette inngår i kommunes ansvar for å forebygge omsorgssvikt og fremme gode oppvekstsvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt og utvikler atferdsproblemer.

Planforslaget har vært ute til høring og skal nå ferdigstilles. Planforslaget tar for seg følgende:

- Mål
- Grunnleggende verdier
- Tenk sammen for en god oppvekst
- Utfordringsbildet i Sandefjord
- Anbefalte nye satsingsområder

13.5 Kostra-analyse

	Sandefjord 2021	Sandefjord 2022	Tønsberg	Larvik	Kostragruppe 11	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	7 479	9 546	11 884	13 807	13 004	13 213
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	170 439	184 121	176 740	174 372	181 263	187 725
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	117 168	123 560	122 778	122 772	121 762	133 179
Produktivitet						
Elever per kommunal grunnskole	258	260	322	275	292	234
Grunnbemannning barnehagelærer andel årsverk fordelt på utdanningsbakgrunn (prosent)	45,8 %	44,5 %	47,1 %	44,0 %	43,6 %	42,1 %
Dekningsgrad						
0-17 år Andel barn med barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet i løpet av året	0,9 %	0,9 %	1,2 %	1,3 %	1,1 %	1,0 %
0-17 år Andel barn med barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet i løpet av året	2,3 %	2,0 %	1,9 %	1,9 %	2,6 %	2,6 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	82,0 %	84,9 %	88,4 %	85,6 %	85,9 %	87,8 %

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Andel barn 1-5 år med barnehageplass (B)	91,3 %	92,8 %	93,9 %	92,1 %	92,6 %	93,6 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (B)	37,3 %	37,1 %	65,0 %	56,3 %	45,1 %	50,4 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	6,2 %	6,1 %	5,2 %	2,9 %	4,9 %	5,1 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	11,3 %	9,8 %	10,5 %	8,1 %	9,2 %	9,4 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	12,7 %	12,6 %	11,7 %	9,7 %	10,7 %	10,0 %
Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år (B)	91,2 %	90,9 %	90,3 %	96,9 %	93,3 %	94,4 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	20,9 %	21,6 %	16,8 %	18,1 %	20,1 %	18,6 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år ekskl. utvalgte la (B)	81,7 %	85,3 %	83,3 %	82,3 %	84,8 %	84,6 %
Kvalitet						
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	42,8	42,8	43,9	41,5	43,2	43,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	12,0	11,5	12,2	12,3	11,8	11,6
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	12,8	12,8	14,3	12,1	13,2	12,6
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	16,0	15,9	13,4	13,8	14,9	13,9
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Elever i kommunale og private grunnskoler (antall)	7 590	7 659	6 761	5 326	67 081	566 914

13.6 Driftsbudsjett

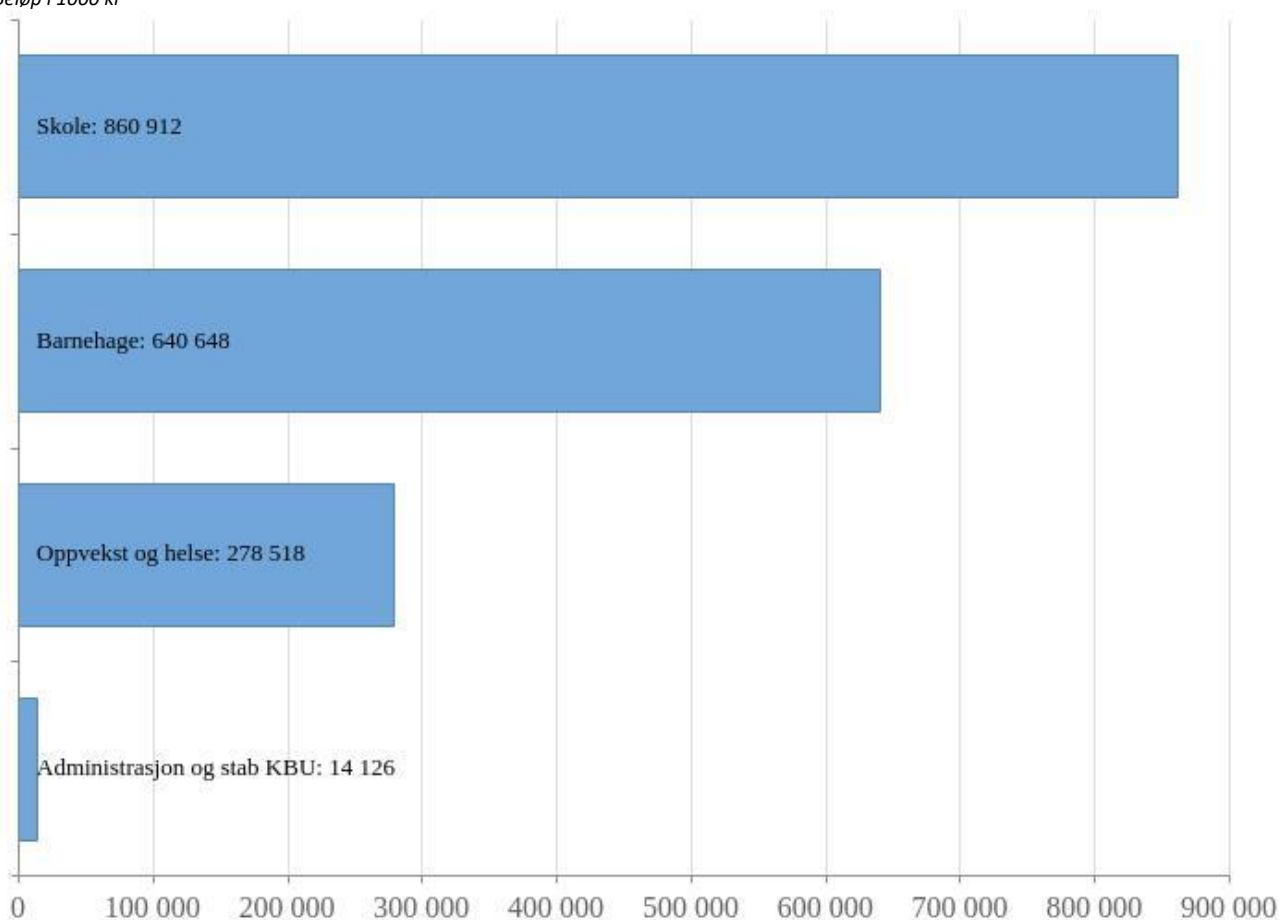
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	1 237 153	1 191 888	1 278 055	1 278 637	1 278 537	1 278 487
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	116 990	90 564	92 214	90 414	91 814	91 814
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	415 060	440 949	477 637	475 878	473 067	472 867
Overføringsutgifter	41 451	72 570	80 665	76 455	70 955	65 455
Finansutgifter	58 200	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	1 868 854	1 795 971	1 928 571	1 921 384	1 914 373	1 908 623
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-72 521	-70 773	-65 764	-59 376	-59 376	-59 376
Refusjoner	-132 405	-48 716	-52 454	-52 454	-52 454	-52 454
Overføringsinntekter	-22 444	-6 620	-6 149	-6 097	-6 097	-6 097
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-54 629	-10 190	-10 000	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-281 999	-136 299	-134 367	-117 927	-117 927	-117 927
Sum	1 586 855	1 659 672	1 794 204	1 803 457	1 796 446	1 790 696

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og stab KBU	13 899	11 663	14 126	11 126	8 126	5 126
Oppvekst og helse	248 286	265 177	278 518	279 252	279 252	279 252
Skole	771 201	795 649	860 912	857 902	856 802	854 302
Barnehage	553 469	587 183	640 648	655 177	652 266	652 016
Sum	1 586 855	1 659 672	1 794 204	1 803 457	1 796 446	1 790 696

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	1 659 672	1 659 672	1 659 672	1 659 672
Sum Vedtak forrige periode	11 833	8 433	2 133	2 133
Sum Budsjettendring i år	20 828	21 428	24 828	24 828
Sum Andre endringer	6 398	23 828	23 828	23 578
Sum Lønns- og prisvekst	94 988	94 939	94 928	94 928
Sum Tekniske justeringer som balanserer	-10	-10	-10	-10
Konsekvensjusteringer	134 037	148 618	145 707	145 457
Konsekvensjustert ramme	1 793 709	1 808 290	1 805 379	1 805 129
Driftskonsekvens av investeringer				
Ny skole Vesterøya	0	0	-2 500	-5 000
Sum Driftskonsekvens av investeringer	0	0	-2 500	-5 000
Innsparingstiltak				
Gj.gang av adm. og ledelse alle skoler. Øvrige enheter vurderes også	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
Leirskole - nærleirskole og flytting til 8. trinn	0	-1 800	-400	-400
Lokalt drevet trivselslederprogram (TL) på skolene	-150	-150	-150	-150
Nivå på tjenestene, tildelingspraksis	-500	-500	-500	-500
Uspesifiserte innsparinger	0	-3 000	-6 000	-9 000
Åpne barnehager reduseres fra 3 til 2	-450	-450	-450	-450
Sum Innsparingstiltak	-3 100	-9 900	-11 500	-14 500
Nye tiltak				
På lik linje	818	1 500	1 500	1 500
Ressursteam KBU	1 750	1 750	1 750	1 750
Statsbud: Ny opplæringslov - kons. for kommunen	564	1 354	1 354	1 354
Statsbud: Skolehelse- og helsestasjonstjenesten	463	463	463	463
Sum Nye tiltak	3 595	5 067	5 067	5 067
Nye tiltak og realendringer	495	-4 833	-8 933	-14 433
Ramme 2024-2027	1 794 204	1 803 457	1 796 446	1 790 696

Kommentarer til rammeoversikt

Kommentarer til enkelte sumposter i tabellen ovenfor:

Sum vedtak forrige periode

Beløpet består hovedsakelig av helårsvirkningene av endringene gjort i forrige økonomiplan. De største beløpene gjelder

- Helårsvirkning av gratis 12 timer SFO for 2. trinn
- Helårsvirkning av 1. og 2. tertial 2022
- Reversering kjøp av Noahs Ark barnehage

Sum budsjettendringer i år

Beløpene gjelder i all hovedsak videreføringskonsekvensene av 1. og 2. tertial 2023

Sum andre endringer

Beløpene er knyttet til følgende tiltak:

Tiltak (tall i hele 1.000 kr)	2024	2025	2026	2027
Redusert Pensjonspremie SkP og KLP fra 2024	-4 536	-4 536	-4 536	-4 536
Endret tilskudd til ressurskrevende tjenester pga. økte pensjonspremier	-73	-21	-21	-21
Redusert makspris bhg. fra 01.08.24 (fra 3.000 til 2.000 per mnd.)	16 908	34 286	34 286	34 286
Redusert omfang ped.ledertillegget i bhg. (Del av tidl. innsparingstiltak)	0	0	0	-250
Tilskudd priv. bhg. - Endret behov etter regnskap 2022	-7 062	-7 062	-7 062	-7 062
Tilskudd priv. bhg. - Endret deflator (4,5 for 2023 og 4,3 for 2024)	-1 702	-1 702	-1 702	-1 702
Tilskudd priv. bhg. - Endret sats for kapitaltilskudd	2 863	2 863	2 863	2 863
Sum andre endringer	6 398	23 828	23 828	23 578

Driftskonsekvens av investeringer

Driftskonsekvens av investeringsprosjektene budsjetteres under det kommunalområdet de enkelte budsjettpostene hører til. Det innebærer at et investeringsprosjekt kan ha driftskonsekvenser på flere kommunalområder. Tiltakene i tabellen foran er kommentert nærmere under de enkelte investeringsprosjektene.

Ny skole Vesterøya

Driftskonsekvens av ny skole Vesterøya. I besparelsen er det hensyntatt redusert behov for rektor, avdelingsledere og bemanning ved SFO. Det er også tatt høyde for økte utgifter til skoleskys.

Innsparingstiltak**Gj.gang av adm. og ledelse alle skoler. Øvrige enheter vurderes også**

Det vil bli foretatt en bred gjennomgang av administrasjons- og ledelsesoppgavene ved skolene, der harmonisering mellom skolene vil stå sentralt. Det vil også bli sett på oppgaver som er naturlig å sentralisere, for å få bedre og mer effektive tjenester.

Gjennomgangen vil også omfatte de øvrige enhetene innenfor hele KBU, med tanke på harmonisering og effektiv ressursutnyttelse lokalt og på tvers av enheter.

I kommunedirektørens budsjettforslag var tiltaket lagt inn med høsteffekt fra 2023, men i kommunestyrebehandlingen av HØP 23-26 ble dette forskjøvet til å gjelde fra 01.01.2024.

I behandlingen av rammesaken i 2023, ble innsparingen ytterligere forskjøvet, og er i HØP 24-27 lagt inn med oppstart fra høsten 2024.

Leirskole - nærleirskole og flytting til 8. trinn

Etter utgangen av gjeldende leirskoleavtale, legges det opp til å bruke leirskoler som ligger nærmere Sandefjord enn de som benyttes i dag. Dette reduserer transportkostnadene og antall lærertimer på turen. Ved å flytte leirskoletilbudet fra 7. til 8. trinn, vil det være ett år uten leirskole. Leirskole går dermed fra å være en avsluttende del av barneskolen til å bli en del av oppstarten i ungdomsskolen, som vil bidra til at elevene blir bedre kjent.

Lokalt drevet trivselslederprogram (TL) på skolene

Dagens ordning der skolene betaler for et eksternt opplegg erstattes med tilsvarende ordning i egen regi. Tiltaket var en del av HØP 2022-2026, men med oppstart fra 2024

Nivå på tjenestene, tildelingspraksis

Det planlegges en gjennomgang av tildelingspraksis, herunder nivået på tjenester i Sandefjord kommune. Det benyttes ekstern konsulentbistand til gjennomgangen, og prosjektet har navnet "helhetlig innsatstrapp". Det er forventet at gjennomgangen vil vise ulike områder hvor det vil være mulig å redusere tildelingen av tjenester. Det er forutsatt at tjenestene kan reduseres fra 2024. Gjennomgangen vil omfatte omsorgstjenester både i HSO og KBU.

Uspesifiserte innsparinger

Det er innarbeidet uspesifiserte innsparinger i Sandefjord kommune med 10 mill. kr i 2025, 20 mill. kr i 2026 og 30 mill. kr i året fra 2027.

Dette er fordelt slik på de ulike kommunalområdene:

	2025	2026	2027
Sentraladministrasjonen	800.000	1.600.000	2.400.000
Kunnskap, barn og unge	3.000.000	6.000.000	9.000.000
Helse, sosial og omsorg	5.000.000	10.000.000	15.000.000
Kultur, idrett og fritid	400.000	800.000	1.200.000
Miljø- og plansaker	800.000	1.600.000	2.400.000

Åpne barnehager reduseres fra 3 til 2

Åpen barnehage er ikke et lovpålagt tilbud, men erfaringer viser at tilbud om åpen barnehage kan være et viktig virkemiddel bl.a. for rekruttering av barn til barnehage. Særlig for minoritetsspråklige familier er tilbudet en tillitsskapende arena. Samtidig er barnehagedekningen de siste 20 årene gått betydelig opp for alle barn, inklusive barn av minoritetsspråklige foreldre. Reduserte makspriser i 2023 og for budsjett 2024 er regjeringens største satsing i kommunesektoren. Det er en forventning om at dette skal bidra til enda høyere barnehagedekning. På landsbasis har det kommunale tilbudet om åpen barnehage blitt redusert de siste 20 årene i takt med høyere barnehagedekning. Dette har frem til nå ikke vært tilfelle i Sandefjord kommune, som har opprettholdt tilbudet.

Gjennomsnittsbetøket per dag for de ulike avdelingene er om lag 15 for Kroken, 12 for Sentrum og 7 for Grenda. Tilbudet ved Grenda åpen barnehagene foreslås derfor lagt ned. Tilbudet om åpen barnehage i sentrum og på Kroken opprettholdes. Innsparingseffekten er som følge av dette lavere enn det som ble innarbeidet i handlings- og økonomiplan 2023-2026. Åpen barnehage i sentrum flyttes fra Sjøberg til Rosenvoldsgate 19.

I tillegg til innsparingene i KBU medfører avvikling av tilbudet reduserte utgifter i kommunalområdet Miljø og plan, til forvaltning, drift og vedlikehold av lokalene i Grenda åpen barnehage

Nye tiltak

På lik linje

Temaplanen «På lik linje» ferdigstilles høsten 2023. «På lik linje» skal sikre at Sandefjord kommune gir effektive og kvalitativt gode tjenester, samt at tilbudene blir bærekraftige i en fremtid med press på økonomiske og personellmessige ressurser. Digitalisering og bruk av velferdsteknologi er særlig vektlagt når morgendagens tjenester skal utformes. De fleste tiltakene i planen er finansiert internt i seksjonen. I tillegg overføres et beløp til KBU, som finansierer deler av to stillinger til hjemmeveiledning. Det vises forøvrig til kommentarer under seksjon 34 *Bolig, aktivitet og avlastning* samt sak om handlingsplanen *På Lik Linje* som legges frem i november.

Ressursteam KBU

Ressursteam KBU er innarbeidet etter verbalvedtaket i rammesaken i juni

Statsbud: Ny opplæringslov - kons. for kommunen

Statsbud: Ny opplæringslov - kons. for kommunen grunnet økte oppgaver og ansvar

Statsbud: Skolehelse- og helsestasjonstjenesten

Som en del av regjeringens satsing på psykisk helse for barn og unge er skolehelse- og helsestasjonstjenesten styrket med 463 000 kr fra 2024

13.7 Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum	
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Investeringsprosjekter										
Ny skole Vesterøya	80 000	0	225 000	0	175 000	-20 000	0	0	480 000	-20 000
Omstilling gamle skolebygg til ny bruk	0	0	1 000	0	15 000	0	29 000	0	45 000	0
Oppfølging tematisk kommunedelplan skoler og barnehager	-0	0	-0	0	-0	0	1 000	0	1 000	0
Oppgradering/tilpasninger skoler og barnehager	17 000	0	17 000	0	17 000	0	17 000	0	68 000	0
Sum	97 000	0	243 000	0	207 000	-20 000	47 000	0	594 000	-20 000
Investeringsprosjekter										

13.8 Administrasjon og stab KBU

Beskrivelse av dagens virksomhet

Administrasjonen består av kommunalsjef med stabsfunksjoner. Staben bistår seksjonene med blant annet:

1. Budsjettarbeid/-oppfølging og regnskapsrapportering
2. Fakturering og oppfølging av brukerbetalinger
3. Refusjoner og mellomoppgjør mellom kommuner
4. Større innkjøp, og oppfølging av avtaler
5. Ansvar for kommunalomsrådets system for internkontroll
6. Oppgaver som sikkerhetsansvarlig i kommunalomsrådet
7. Beregning av kommunalt tilskudd til private barnehager
8. Oppfølging av fellesoppgaver innenfor kommunalomsrådets ansvarsområde

Driftsbudsjett

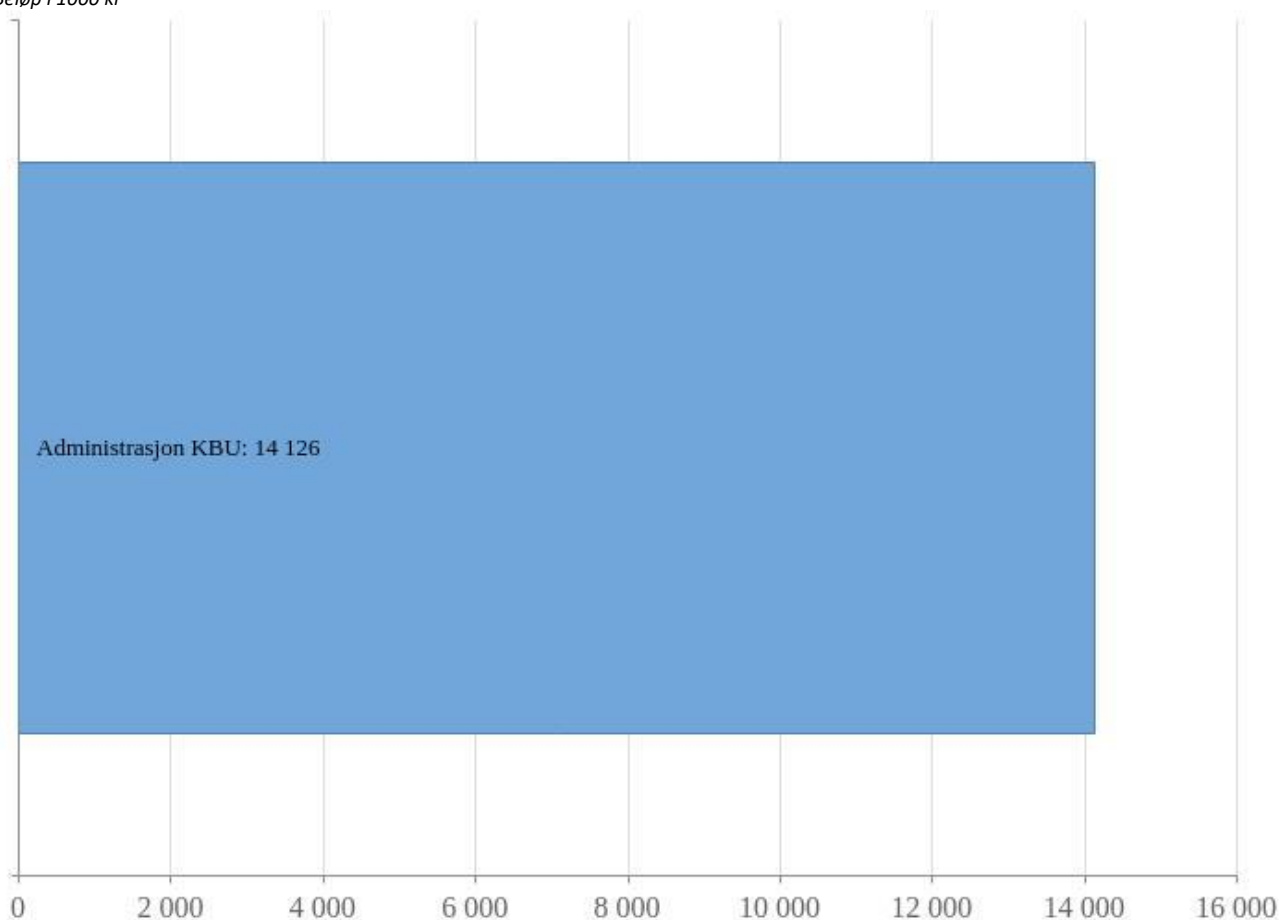
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	13 804	10 741	13 183	13 183	13 183	13 183
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	410	895	915	915	915	915
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	27	28	28	28	28
Overføringsutgifter	0	0	-0	-3 000	-6 000	-9 000
Finansutgifter	107	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	14 321	11 663	14 126	11 126	8 126	5 126
Driftsinntekter						
Refusjoner	-120	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-301	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-422	0	0	0	0	0
Sum	13 899	11 663	14 126	11 126	8 126	5 126

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon KBU	14 126 000	11 126 000	8 126 000	5 126 000
Totalsum	14 126 000	11 126 000	8 126 000	5 126 000

Endringene i perioden gjelder kommunalområdets andel av de uspesifiserte innsparingene fra 2025. Etter at innsparingene er konkretisert, vil de bli fordelt ut på den enkelte seksjon.

Det er lagt inn midler til to stillinger for å etablere et ressursteam innenfor skole. Ressursteamet ble lagt inn som et nytt tiltak i rammesaken i juni.

13.9 Oppvekst og helse

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjon oppvekst og helse består av ulike oppfølgende og lovpålagte tjenester. I tillegg har seksjonen ansvar for SLT-koordinator.

Barn og unge kan av ulike grunner ha behov for ekstra støtte og oppfølging i kortere eller lengre perioder. Dette er utfordringer som har betydning for barns læring og utvikling og for deres samhandling med andre i barnehage, skole og SFO. Oppfølgende tjenester i seksjon oppvekst og helse arbeider tett sammen med ulike fagmiljøer, og tett på skoler og barnehager. Et godt tverrfaglig samarbeid er viktig. Et

slikt samarbeid handler om at ulike fagmiljøer arbeider sammen og ser tilbudene til barn og unge i sammenheng. I dette samarbeidet har seksjon oppvekst og helse en særlig viktig rolle. Barnas behov er alltid utgangspunkt for samarbeidet.

Seksjon Oppvekst og helse har følgende enheter:

1. Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT),
2. Barnevernstjenesten
3. Avlastningstjenester
4. Psykisk helse barn og unge,
5. Jordmor og helsestasjonstjenester
6. Skolehelse, ungdomshelse og migrasjonshelse
7. Fysio- og ergoterapitjenesten.

Øvrige tjenester som er lagt til seksjonen:

- Koordinerende enhet
- SLT- koordinator (Samordningsmodell for Lokale, forebyggende Tiltak mot rus og kriminalitet)

Driftsbudsjett

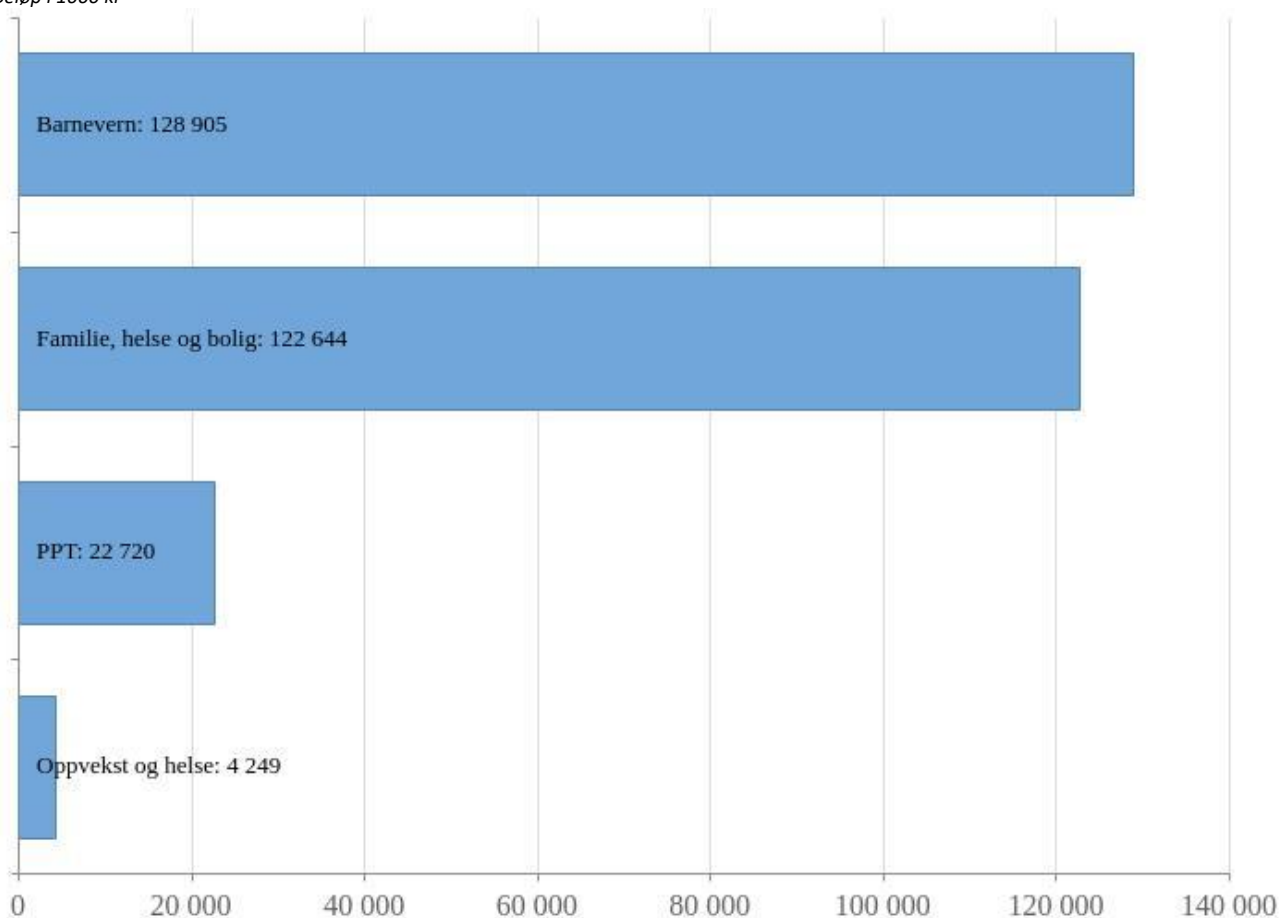
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	213 237	209 962	222 018	222 700	222 700	222 700
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	22 734	17 602	18 076	18 076	18 076	18 076
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 865	11 084	11 292	11 292	11 292	11 292
Overføringsutgifter	36 946	42 120	43 251	43 251	43 251	43 251
Finansutgifter	3 635	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	290 417	280 768	294 637	295 319	295 319	295 319
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 149	-2 009	-2 090	-2 090	-2 090	-2 090
Refusjoner	-17 929	-8 192	-8 540	-8 540	-8 540	-8 540
Overføringsinntekter	-14 495	-5 390	-5 489	-5 437	-5 437	-5 437
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-7 558	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-42 132	-15 591	-16 119	-16 067	-16 067	-16 067
Sum	248 286	265 177	278 518	279 252	279 252	279 252

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Oppvekst og helse	4 249 000	4 249 000	4 249 000	4 249 000
PPT	22 720 000	22 720 000	22 720 000	22 720 000
Barnevern	128 905 000	128 905 000	128 905 000	128 905 000
Familie, helse og bolig	122 644 000	123 378 000	123 378 000	123 378 000
Totalsum	278 518 000	279 252 000	279 252 000	279 252 000

Endringer i økonomiplanperioden:

De budsjettmessige endringene i økonomiplanperioden skyldes følgende:

- Endret tilskudd til ressurskrevende tjenester pga. økte pensjonspremier
- Helårseffekt av to stillinger til hjemmeveiledning (Et tiltak i temaplanen "På lik linje")

Øvrige kommentarer

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Pedagogisk-psykologisk tjeneste er en lovpålagt sakkyndig tjeneste, regulert i barnehageloven og opplæringsloven. PPT støtter barnehager og skoler i kompetanseheving og organisasjonsutvikling, og utarbeider sakkyndige vurderinger av om barn har behov for spesialpedagogisk hjelp, eller om elever i grunnskole eller i voksenopplæring har behov for spesialundervisning.

Tjenestens mål er å bidra til at:

- Barn, unge og voksne i kommunen får vurdert rett hjelp til rett tid.
- Flere barn og elever enn i dag får tilpasset hjelp og opplæring i et ordinært og tilrettelagt tilbud i barnehagen eller opplæring i skolen.
- Tjenesten arbeider tverrfaglig for helhetlig hjelp til barn, unge og voksne.

PP-tjenesten har de siste årene hatt økt systemrettet veiledning til personalet i skoler og barnehager. Veiledning knytter seg til alle typer fag- og lærevansker, men det har vært overvekt av veiledning og samarbeid knyttet til reguleringsstøttende opplæring og læringsmiljø.

Barnevernstjenesten

Barnevernets oppgave er å ta vare på de mest utsatte barna. De skal beskytte barn mot omsorgssvikt og sikre barn trygghet og utviklingsmuligheter. Ansvar og arbeidsoppgavene til barnevernet er regulert i barnevernsloven med forskrifter.

Både kommunene og staten har oppgaver og ansvar på barnevernsområdet. Barnevernsreformen som trådte i kraft 1.1.2022, og har gitt kommunene større ansvar, både faglig og økonomisk. Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Dette innebærer at oppgaver fra det statlige barnevernet (Bufetat) ble overført til kommunalt barnevern. Kommunen får fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem og økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak, spesialiserte fosterhjem, institusjon og akutttiltak som plass på akutt institusjon og beredskapshjem. Kommunen har ansvaret for både valg og godkjenning av fosterhjem uavhengig om fosterhjemmet ligger i en annen kommune enn Sandefjord.

1. januar 2023 kom det ny barnevernslov. Den styrker blant annet det forebyggende arbeidet, skal bidra til et bedre barnevernsfaglig arbeid og styrke barns og foreldres rettssikkerhet. som innebærer at barnevernstjenesten vil få høyere krav til utførelse av de barnevernsfaglige oppgavene både med tanke på kapasitet og kompetanse. Den nye barnevernloven inneholder en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med. Kommunen har fått tilført midler til dette, og det kommer krav til kompetanse for ansatte i barnevernet. For ansatte som skal gjennomgå og vurdere bekymringsmeldinger, gjennomføre undersøkelser av barnets omsorgssituasjon, treffe vedtak om hjelpetiltak, forberede saker for behandling i barneverns- og helsenemnda, iverksette og følge opp tiltak må oppfylle følgende vilkår:

- barnevernfaglig mastergrad eller annen relevant utdanning på tilsvarende nivå
- relevant bachelorutdanning dersom det innen 1. januar 2031 kan dokumenteres minst fire års arbeidserfaring fra barnevernet + gjennomført barnevernfaglig eller annen relevant videreutdanning med minst 30 studiepoeng.

Økende kompetanse- og dokumentasjonskrav, samt økte geografiske avstander til barn, unge og familier som skal følges opp, vil kunne utfordre barnevernstjenestens kapasitet.

OM HELSETJENESTENE

Helsetjenestene i oppvekst og helse arbeider for følgende:

- At helsefremmende og forebyggende arbeid prioriteres
- At det legges til rette for økt brukermedvirkning
- At det sikres rett kvalitet og sammenheng i tjenestetilbudet
- At det tilbys likeverdige og tilgjengelige tjenester

Enhet fysio- og ergoterapitjenester til barn og unge

Enheten gir tjenester innenfor områdene helsestasjons- og skolehelsetjeneste, habilitering og friskliv/folkehelse. Tjenestene strekker seg fra universelle helsefremmende og forebyggende oppgaver i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, til spesialisert undersøkelse, habilitering, rehabilitering, hjelpemiddelformidling, trening og oppfølging av barn og unge med lange- eller kortvarige behov, individuelt eller i grupper.

Gjennom koordinert habiliteringstilbud skal tjenestene bidra til at barn med nedsatt funksjonsevne får et fullverdig liv ut fra sine forutsetninger. Tjenestene gis i helsestasjon, barnehager, skole, avlastningsbolig eller hjemme hos brukere.

Enhet jordmor og helsestasjonstjenesten

Tjenesten skal bidra til at den gravide familien og foreldre til barn fra 0-5 år blir trygge i foreldrerollen. Dette innebærer foreldreveiledning med fokus på alt fra samspill, ernæring, søvn, rusbruk, vold og omsorgssvikt, i tillegg til oppfølging av barnet gjennom barnevaksinasjonsprogram og helsekontroller etter retningslinjer for helsestasjonstjenesten. Gjennom tidlig innsats i svangerskapet og barseltiden kan tjenesten påvirke de sosiale ulikhetene i helse, og kunne bryte den eventuelt negative sosiale arven. Opp mot 100 % av de som får barn i Sandefjord kommune får hjemmebesøk av jordmor og helsesykepleier fra tjenesten innen ca.14 dager etter fødsel.

Helsestasjonen er en tverrfaglig arena med jordmødre, helsesykepleiere, lege, fysioterapeuter, ergoterapeuter og skolehelsesykepleiere. Ofte foregår konsultasjoner på tvers av faggrupper. En viktig del av arbeidet er å samarbeide med andre tjenester som jobber med barn, unge, gravide og deres familier, spesielt barnehagene.

Enhet skolehelsetjeneste, ungdomshelse og migrasjon

Helsesykepleiere i enheten tilbyr lovpålagte tjenester til alle elever på alle skoler i kommunen – også de videregående- og private skolene. I tillegg driftes helsestasjon for ungdom (HFU), tuberkulosearbeid/smittevern og reisevaksinasjon.

Et viktig mål for tjenesten er, i samarbeid med andre kommunale tjenester, å utjevne sosial ulikhet og forebygge både psykisk og fysisk sykdom så tidlig som mulig slik at kommunens barn og ungdom blir velfungerende voksne.

I en tid med mye uro internasjonalt har Migrasjonshelse en større rolle enn foregående år, med oppfølging og støtte til kommunens økende pågang av flyktninger. Dette i tett samarbeid med NAV.

Innholdet i Skolehelsetjenesten strekker seg fra helseundersøkelser, samtaler og vaksinerings- og kriminalitetsforebyggende tiltak og undervisning om vold i nære relasjoner, seksuell helse og prevensjon. Helseesykepleiere har også en sentral rolle i koordinering av tverrfaglig samhandling rundt sårbare barn og deres familier, både innad mellom kommunale tjenester og mellom kommunen og 2. linjetjenesten.

Vi ser et økende behov for gratis og lett tilgjengelige helsetjenester for ungdom. Som et supplement til skolehelsetjenesten på videregående skole brukes derfor Helsestasjon for ungdom mer og mer av ungdom opp til og med 23 år.

Kommunen mottar midler via tilskuddsordningen «Styrking og utvikling av helsestasjons- og skolehelsetjenesten» (Hdir) for å sikre tilstrekkelig jordmor- og fysioterapeutkompetanse og øke andelen helseesykepleiere i hele tjenesten - til alle barn, unge og deres familier.

Som en del av regjeringens satsing på psykisk helse for barn og unge er skolehelse- og helsestasjon styrket med 463 000 kr fra 2024.

Enhet psykisk helse barn og unge

Enhet psykisk helse barn og unge yter helsetjenester til barn, ungdom og deres pårørende når barnet enten har utviklet vansker med rusmiddelbruk, har utfordringer knyttet til psykisk helse eller at barnet viser betydelige atferdsvansker. Tjenesten er et lavterskeltilbud som skal komme tidlig inn og bidra til å forebygge før vanskene blir mer alvorlige, og å bidra til at barnet opplever økt livskvalitet og mestring.

Bistand gis gjennom individuell oppfølging og behandling, familie- og systemveiledning eller gruppebehandling. For noen familier iverksettes flere tilbud samtidig slik at både barnet/ungdommen og foresatte får oppfølging og veiledning, og foresatte blir bedre i stand til å forstå og hjelpe barnet sitt uten behov for tjenester.

Oppsøkende ungdomstjeneste (OUT) er organisert under enheten og startet opp høsten 2023. OUT er en forebyggende lavterskeltjeneste som driver med oppsøkende arbeid for ungdom i målgruppen 12-18 år. OUT skal i et kriminalitets- og rusforebyggende perspektiv forebygge problemutvikling blant sårbare og risikoutsatte barn og unge. Kommunen mottar tilskuddsmidler fra Statsforvalteren til to av de fire stillingene i OUT. Tilskuddet innvilges for ett år av gangen i inntil fire år, og Sandefjord kommune mottok høsten 2023 første tilskudd.

Enheten har høy kompetanse og stor tverrfaglighet med psykologspesialist, psykologer, familierapeuter, PMTO-terapeuter, miljøterapeuter og ungdomskonsulenter med bred erfaring og kompetanse på både psykisk helse, atferds- og reguleringsvansker og rus.

Enhet avlastningstjenester

For å ta vare på de pårørende som har særlig tyngende omsorgsoppgaver i hjemmet, tilbys ulike avlastende tiltak. Målet med tjenesten er å gi pårørende rom for normal fritid, mulighet for reise og tid til å bevare sosialt nettverk.

Hovedandelen av barna som er på avlastning har behov for et helhetlig og samordnet tilbud innen habiliteringsfeltet. Enheten gir tjenester til barn og ungdom (0-18år) og har et differensiert tilbud med utgangspunkt i den enkeltes behov. Avlastende tiltak som tilbys er døgnavlastning i bolig ved Teksleåsen og Eikelunden, privatavlastning, timeavlastning, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), samt barnekoordinator og veiledningstjeneste.

Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, har rett til barnekoordinator. Barnekoordinator skal hjelpe med blant annet å koordinere tjenestetilbudet og informere og veilede familien.

Veiledningstjenesten gir veiledning og støtte til familier med barn og unge som har ulike funksjonsnedsettelse, henholdsvis innen utviklingshemming og nevroutviklingsforstyrrelser. Veiledningstjenesten skal bidra til å styrke de spesielle foreldreferdighetene opp mot barnets konkrete habiliteringsbehov, og bidra til å skape gode overganger og tettere samarbeid med interne og eksterne instanser.

Som en del av temaplanen "På lik linje" styrkes hjemmeveiledning med to stillinger i 2024.

Øvrige tjenester:

Koordinerende enhet

Koordinerende enhet skal bidra til å sikre helhetlig tilbud til pasienter og brukere med behov for sosial, psykososial eller medisinsk habilitering og rehabilitering. Enheten skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator. I Sandefjord kommune er koordinerende enhet (KE) organisert i to kommunalområder:

- KE for barn/unge 0 til 18 år, er i kunnskap, barn og unge plassert sentralt i seksjon oppvekst og helse.
- KE for voksne ligger i kommunalområdet HSO seksjon bolig og tjenestekontor.

Koordinerende enhet for barn og unge 0-18 år utgjør et årsverk og samarbeider tett med koordinerende enhet for voksne.

SLT-koordinator

SLT står for Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak for barn og unge. SLT-arbeid tar utgangspunkt i den sentrale SLT-modellen og er tilpasset Sandefjord kommunes organisering og behov. Modellen skal sørge for å koordinere kunnskap og ressurser mellom politi, relevante kommunale enheter og andre samarbeidspartnere.

SLT-arbeid er i hovedsak rettet mot barn og unge og deres foreldre og foresatte, men har en klar betydning for lokalsamfunnet som helhet. Målet er at kommunens barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid, av et hjelpeapparat som samarbeider godt på tvers av kommunale områder og faggrupper. Blant hovedoppgavene er å avdekke utfordringer knyttet til barne- og ungdomskriminalitet og bidra til forebyggende tiltak.

13.10 Skole

Beskrivelse av dagens virksomhet

Skolenes samfunnsmandat er hjemlet i opplæringslovens formålsparagraf § 1-1. Samfunnsmandatet er bredt, og favner individet, den enkelte elev, som skal tilegne seg kunnskaper, ferdigheter og kompetanse. Videre bygger formålsparagrafen på norske grunnverdier, slik de er nedfelt i Norges Grunnlov. Skolen skal sørge for at elevene rustes til å mestre egne liv og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Læreplanene (LK20) har en overordnet del som er gjennomgående i alle fag, og

utdyper verdigrunnlaget i opplæringslovens formålsparagraf og de overordnede prinsippene for grunnopplæringen.

Sandefjord har 21 kommunale barneskoler med skolefritidsordning (SFO), samt seks kommunale ungdomsskoler og voksenopplæring. 1. januar 2022 overtok kommunalområdet også ansvaret for undervisningen i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne flyktninger og innvandrere.

Driftsbudsjett

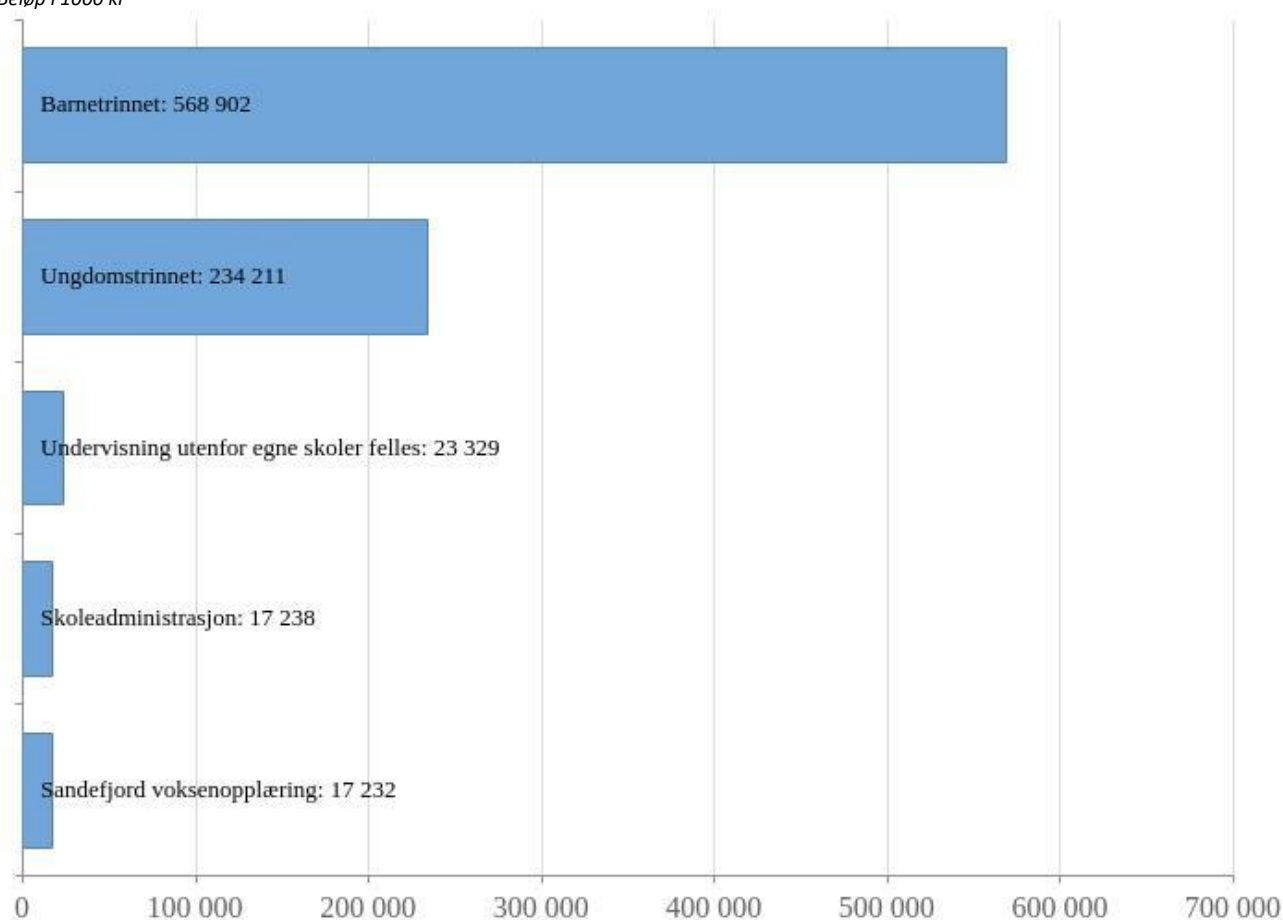
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	769 668	746 316	805 291	805 291	805 291	805 291
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	82 904	65 223	66 207	64 407	65 807	65 807
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	40 047	33 949	35 458	35 458	35 458	35 458
Overføringsutgifter	3 137	25 805	33 715	32 505	30 005	27 505
Finansutgifter	29 536	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	925 292	871 293	940 671	937 661	936 561	934 061
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-35 497	-39 652	-41 231	-41 231	-41 231	-41 231
Refusjoner	-89 703	-34 762	-37 868	-37 868	-37 868	-37 868
Overføringsinntekter	-5 059	-1 230	-660	-660	-660	-660
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-23 833	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-154 091	-75 644	-79 759	-79 759	-79 759	-79 759
Sum	771 201	795 649	860 912	857 902	856 802	854 302

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Skoleadministrasjon	17 238 000	16 028 000	16 028 000	16 028 000
Barnetrinnet	568 902 000	567 102 000	566 002 000	563 502 000
Ungdomstrinnet	234 211 000	234 211 000	234 211 000	234 211 000
Undervisning utenfor egne skoler felles	23 329 000	23 329 000	23 329 000	23 329 000
Sandefjord voksenopplæring	17 232 000	17 232 000	17 232 000	17 232 000
Totalsum	860 912 000	857 902 000	856 802 000	854 302 000

Endringer i økonomiplanperioden:

De budsjettmessige endringene i økonomiplanperioden gjelder følgende:

- Gjennomgang av administrasjon og ledelse i KBU, med tanke på harmonisering og effektivisering i kommunalområdet. Innsparingstiltaket ble skjøvet med et halvt år i forbindelse med behandlingen av rammesaken i juni.
- Overgang til leirskole på ungdomstrinnet i stedet for barnetrinnet, samt økt bruk av nærleirskole
- Statsbudsjettet - ny opplæringslov fra høsten 2024 gir økte krav til kommunen

- Ny skole på Vesterøya - driftskonsekvenser ved å ha en skole i stedet for tre

Øvrige kommentarer

Videreutdanning

Den nasjonale videreutdanningsstrategien «Kompetanse for kvalitet - Strategi for videreutdanning for lærere fram mot 2025» har til hensikt å bidra til at flest mulig lærere har kompetanse i tråd med kompetansekravene til undervisning, beskrevet i Opplæringsloven §10-2. Studietilbudene dekker et bredt spekter av fag og fagområder, og hovedvekten er på fag med kompetansekrav innført i 2014. I Sandefjord har fagene norsk, matematikk og engelsk vært prioritert. Et betydelig antall lærere i Sandefjord har deltatt på videreutdanningen siden ordningen trådte i kraft, og dette skoleåret år deltar hele 42 lærere på ordningen. I tillegg til videreutdanning innen basisfag er også spesialundervisning, andrespråkspedagogikk og programmering prioritert dette skoleåret, samt andre enkeltfag som skolene har meldt behov for. Lærere som er utdannet før 2014 har dispensasjon fra kompetansekravet i basisfag fram til 2025.

Tall fra GSI (Grunnskolen informasjonssystem) viser at det er svært få lærere i undervisningsstillinger i Sandefjord som ikke oppfyller kompetansekrav ved tilsetting (under 1 %). Årsaken er god tilgang på kompetente lærere ved rekruttering og høy grad av gjennomført videreutdanning for lærere som er ansatt i Sandefjord kommune. En viktig forutsetning for elevenes læring, er å ha lærere med høy faglig og pedagogisk kompetanse og kompetente skoleledere. Målet er å øke elevenes læring og motivasjon, gjennom å styrke lærernes kompetanse. Gjennom den statlige vikarordningen frikjøpes lærere i grader av sin arbeidstid, slik at de kan studere på dagtid. Hvor mye læreren frikjøpes avhenger av hvor mange studiepoeng læreren tar.

Etterutdanning

Etterutdanningsløpet “Dekomp” (desentralisert kompetanseutvikling) fortsetter også dette skoleåret. Ordningen legger til rette for kvalitetsutvikling lokalt, og er et statlig supplement til kommunenes egne etterutdanningstiltak. Ordningen har tre sentrale kriterier:

1. Kompetansetiltakene skal være forankret i lokalt definerte behov.
2. Midlene skal brukes til barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling som fremmer kollektive prosesser for profesjonsutvikling.
3. Tiltakene skal gjennomføres i partnerskap mellom barnehage- eller skoleeieren og universitet eller høyskole.

Tilskuddsordningen baserer seg på et etablert partnerskap mellom skoleeier og universitet eller høyskole. Sandefjord kommune er partnerkommune med USN (Universitetet i Sørøst-Norge) og samtlige lærere og skoleledere deltar i ordningen. Andelen midler som tildeles kommunen baseres på en årlig behovsmelding. I desentralisert ordning er det krav om egenfinansiering av 30 prosent av summen som tildeles skoleeierne. I Sandefjord kommune er det valgt å bruke midlene til en koordinatorfunksjon som samordner og samarbeider om tiltak med USN innen Dekomp; lesing i fagene. Utbetalingen til Sandefjord kommune er for 2023 til sammen 1 012 800 kroner, der 822 800 er utbetalt fra Statsforvalteren direkte til USN og 190 000 kroner til Sandefjord kommune. Tilskudd for 2023 kan overføres til bruk i 2024 uten søknad til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Rapportering på bruk av midlene skal skje innen 15. juni 2024.

Resultater

Etter tre år uten skriftlig eksamen ble eksamen i år gjeninnført. Sandefjord skåret på linje med nasjonalt snitt i engelsk og norsk skriftlig hovedmål, men 0,1 karakterpoeng under nasjonalt i matematikk. Jentene gjør det bedre enn gutter i alle skriftlige eksamensfag. Samlede grunnskolepoeng i Sandefjord var 40,9 for Sandefjord kommune (42,4 nasjonalt). Sandefjord har mindre avvik mellom eksamen og standpunkt enn nasjonalt i både norsk og engelsk.

Det er en sterk sammenheng mellom elevenes kvalifikasjoner ved avsluttet grunnskole (målt ved samlede grunnskolepoeng) og gjennomføring av videregående skole. Videre har gode resultater på nasjonale prøver en positiv innvirkning på gjennomføringsgraden.

13.11 Barnehage

Beskrivelse av dagens virksomhet

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme danning og læring som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barnehagen er første trinn i opplæringsløpet og skal legge grunnlag for videre læring og utvikling.

Sandefjord kommune har 22 kommunale barnehager og 36 private barnehager. Dette ivaretar kommunens forpliktelse til full barnehagedekning gjennom et mangfoldig og variert tilbud.

I tillegg til de ordinære barnehagene har Sandefjord kommune to kommunale og en privat åpen barnehage. Åpen barnehage er et gratis tilbud for alle barnefamilier og erfaringer viser at tilbud om åpen barnehage kan være et viktig virkemiddel for rekruttering av barn til barnehage. Særlig kan dette gjelde for minoritetsspråklige familier som gjennom tilbudet i åpen barnehage trygges på de tjenestene barnehage gir, og erfarer å møte ansatte på en tillitsbasert måte. Samtidig kan åpen barnehage være et godt forebyggende tiltak for barnefamilier, særlig sårbare familier som av ulike årsaker ikke benytter seg av offentlige tjenester rettet mot barn og familier.

Driftsbudsjett

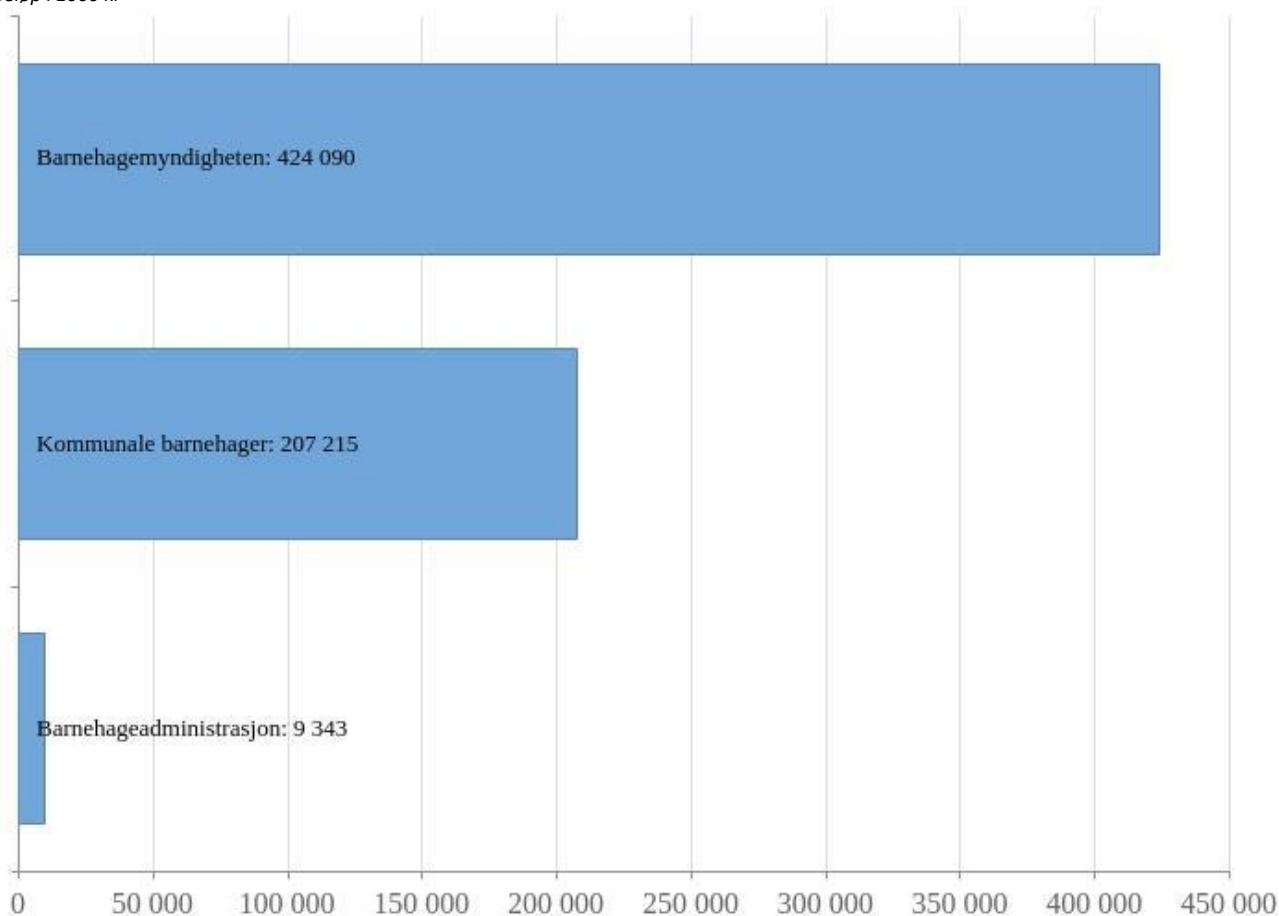
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	240 444	224 869	237 563	237 463	237 363	237 313
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10 943	6 844	7 016	7 016	7 016	7 016
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	361 148	395 889	430 859	429 100	426 289	426 089
Overføringsutgifter	1 367	4 645	3 699	3 699	3 699	3 699
Finansutgifter	24 922	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	638 824	632 247	679 137	677 278	674 367	674 117
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-34 875	-29 112	-22 443	-16 055	-16 055	-16 055
Refusjoner	-24 652	-5 762	-6 046	-6 046	-6 046	-6 046
Overføringsinntekter	-2 890	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-22 938	-10 190	-10 000	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-85 355	-45 064	-38 489	-22 101	-22 101	-22 101
Sum	553 469	587 183	640 648	655 177	652 266	652 016

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Barnehageadministrasjon	9 343 000	9 343 000	9 343 000	9 343 000
Kommunale barnehager	207 215 000	213 503 000	213 403 000	213 353 000
Barnehagemyndigheten	424 090 000	432 331 000	429 520 000	429 320 000
Totalsum	640 648 000	655 177 000	652 266 000	652 016 000

Endringer i økonomiplanperioden:

Den største endringen i perioden er helårsvirkningen av at maksprisen i barnehage reduseres fra 3 000 kr til 2 000 kr per måned fra 1. august 2024.

Andre endringer består av opptrapping av innsparingstiltakene fra HØP 2023-2026 og videreføringskonsekvenser av tertialsakene, der konsekvensene av endrede strømpriser er det største elementet.

Fra januar 2024 er det lagt inn midler til å videreføre Åpen barnehage ved to lokasjoner, i Sentrum (som flytter fra Sjøberg til Rosenvolds gate) og på Kroken. Tilbudet som nå er på Grenda videreføres ikke.

Øvrige kommentarer

Organisasjon

Kommunen har full barnehagedekning i henhold til barnehageloven. Kommunen har et samordnet opptak som bidrar til effektiv fordeling av barnehageplasser utfra søkerens ønsker og behov. Det er allikevel utfordringer med plasser i enkelte områder av kommunen, og det arbeides med løsninger for dette utfra et helhetlig perspektiv, slik det fremkommer i ny skole- og barnehagestruktur.

Kommunens oppgaver på barnehageområdet er todelt. Som eier har kommunen ansvaret for administrasjon, drift og utvikling av kommunale barnehager. Kommunen som barnehagemyndighet har ansvar for å gi veiledning om og påse at alle barnehager i kommunen, både kommunale og private, drives i samsvar med barnehageloven med forskrifter. Rollen som barnehagemyndighet innebærer ansvar for tilsyn, kontroll og tildeling av tilskudd, i tillegg til felles kvalitetsutvikling i sektoren.

Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud

Barnehagesektoren i Sandefjord har utarbeidet en standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud. Standarden tar utgangspunkt i rammeplanen, og fastsetter mål og kjennetegn på god praksis for fire fokusområder; barnehagen som lærende organisasjon, inkluderende fellesskap, språk og kommunikasjon, og lek og læring. Fokusområdene er valgt med bakgrunn i folkevalgtes mål for barnehagesektoren i Sandefjord, kartlegging og innspill fra barnehagene samt nasjonale satsinger. Sammen danner fokusområdene et bredt fundament, der barnehagens verdigrunnlag, egenart og arbeidsmåter fremheves.

Hovedmålet med standarden er å sikre et likeverdig tilbud av høy kvalitet for alle barnehagebarn i Sandefjord kommune. Barnehagene får hjelp og støtte i bruk av standarden gjennom kommunens kompetansehevingstiltak, og kvalitetsutvikling følges opp gjennom tilsyn fra barnehagemyndigheten.

Personalets kompetanse

Det er godt dokumentert at kvaliteten på barnehagetilbudet er avhengig av personalets kompetanse. Både kommunale og private barnehager i Sandefjord kommune oppfyller pedagog- og bemanningsnormen. Kompetanseheving av ansatte i barnehagene planlegges og gjennomføres i samarbeid med kommunale og private barnehager slik at det sikres at alle barnehagene i kommunen får det samme tilbudet.

Regional kompetanseheving: Gjennom lokalt planlagte tiltak gjennomføres det barnehagebasert kompetanseheving i alle barnehager i Sandefjord. Kompetansehevingen legger implementering av ny rammeplan og standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud til grunn. USN har faglig ansvar for kompetanseutviklingen som gjennomføres ved veiledning i nettverk og til enkeltbarnehager.

Kompetanseløftet: Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er en nasjonal satsing og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet med satsningen er at alle som arbeider med barn og unge har tilstrekkelig med kompetanse tett på barna for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset spesialpedagogisk tilbud til alle, uansett behov. Satsningen bygger på St. meld. 6 (2019- 2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.

Tilskuddssatser 2024 private barnehager

Kommunen skal gi driftstilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass. Driftstilskuddet skal beregnes ut fra hva tilsvarende plasser i kommunale barnehager koster.

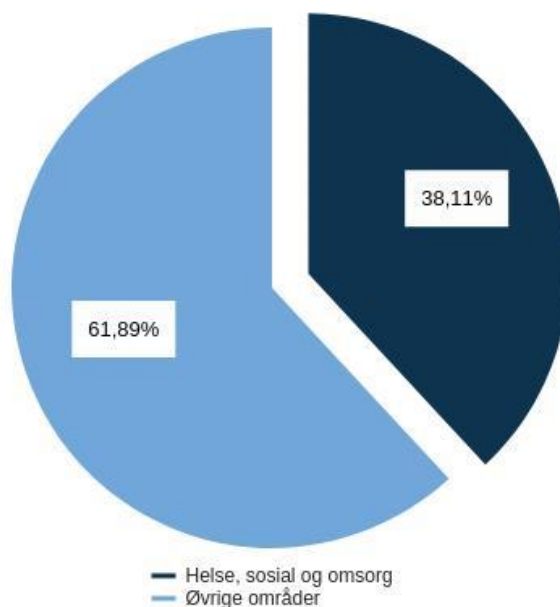
Driftstilskudd private barnehager	Små barn	Store barn
Satser per plass i private barnehager*	281 124	142 686

*) I tillegg kommer kapitaltilskudd fra kr 12 900 kr til 36 500 per plass avhengig av byggeår.

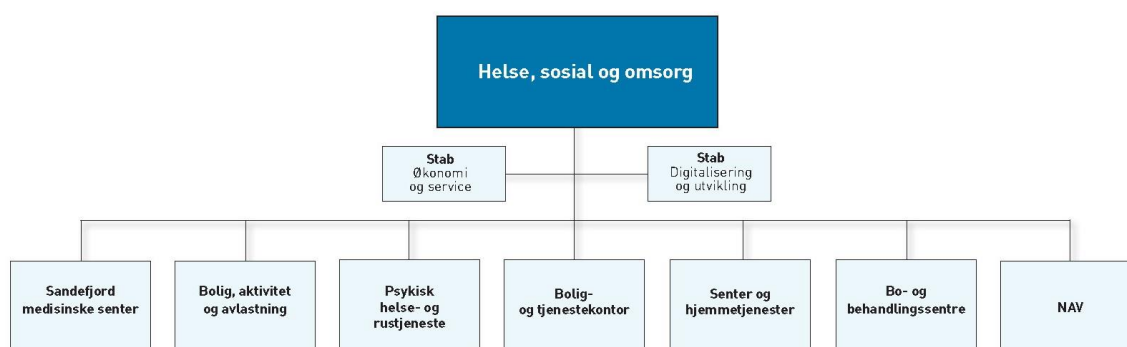
Driftstilskudd med kapitaltilskudd til de private barnehagene utgjør ca. 404 mill. kr i 2024.

14 Helse, sosial og omsorg

- Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

14.1 Organisasjon

14.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområdet har i hovedsak ansvar for helse- og omsorgstjenester til innbyggere over 18 år. Framskrivninger viser at det er en aldrende befolkning med økt behov for helse- og omsorgstjenester. Samtidig blir andelen av befolkningen som er mellom 20-66 år redusert, og det er denne aldersgruppen som danner grunnlaget for andelen sysselsatte (inkludert helsepersonell) av befolkningen. Helsepersonellkommisjonens NOU 2023: 4 "Tid for handling" viser behov for løsninger som sikrer bærekraftige helse- og omsorgstjenester, og peker på områder som blir viktig for kommunalområdet i denne planperioden. Arbeidstidsordninger som tilrettelegger for økte heltidsstillinger og oppgavedeling mellom helsefagarbeidere og sykepleiere er satsninger som skal gi rett kompetanse til rett tid. Vi må ta i bruk mer forebyggende tjenester og mobilisere frivilligheten for å styrke mestring og livskvalitet hos innbygger. Prosjektet "Helhetlig innsatstrapp og bolig og tjenestetildeling" er satsning for finne gode og bærekraftige løsninger sammen med hele kommunen.

Tjenestene til personer med utviklingshemming er et stort område i HSO, både målt i antall tjenestemottakere, ansatte og ressursbruk. I 2023 ble temaplanen "På lik linje" vedtatt. Denne viser en retningsendring med et offensivt og systematisk arbeid for at innbyggere med utviklingshemming og/eller autismespekterforstyrrelser skal oppnå så høy grad av selvstendighet som mulig. Selvstendighet er en kjerneverdi i satsningen og bærekraftig tjenesteutvikling skal sikre forsvarlige tjenester i en fremtid med press på personellmessige og økonomiske ressurser.

Psykiske plager og rusmiddelavhengighet er store sykdomsgrupper. I planperioden vil temaplan for psykisk helse og rus legges frem. Vi må utvikle tjenester som bidrar til å styrke befolkningens helsekompetanse og innbyggers mulighet til å være en aktiv deltaker i egen helse. Selvmord er et samfunns- og folkehelseproblem og det vil utarbeides en handlingsplan for forebygging av selvmord i perioden.

Som følge av krigen i Ukraina er bosetting av flyktninger en utfordring. Antall flyktninger var 250 i 2023, og trolig øker det ytterligere i 2024. Økt mottak av flyktninger gir press på boligmarkedet og flere står utenfor. I planperioden skal det arbeides med tiltakene i temaplanen Bolig "Alle trenger et trygt hjem". Det må tilrettelegges for et effektivt integreringsprogram for flyktninger under kollektiv beskyttelse som sikrer "raskeste vei ut i arbeid", slik at flyktninger integreres og mestrer egne liv.

14.3 Måltabell

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål Langsiktig 2027 målsetting
03.2 Innbyggere er i stand til å ta vare på seg selv/ivareta egen helse	3-God helse og livskvalitet	Digitalisering og bruk av teknologi tas i bruk der tiltaket vurderes å gi økt grad av mestring, trygghet og bedre helse for den enkelte	Antall iverksatte elektroniske medisindispensere fordelt på alder			
			Antall personer med digitalt tilsyn (BOA)			
			Antall personer med lokaliseringsteknologi BBS og SHT			
			Antall tjenestesteder som bruker IKOS tavler i daglig drift			
		Flere innbyggere settes i stand til å leve med minst mulig inngripen fra kommunen	Andel innbyggere 80 år og over som mottar hjemmesykepleie	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Andel innbyggere i alder 18-49 år som mottar hjemmesykepleie	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Andel innbyggere i alder 50-66 år som mottar hjemmesykepleie	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Andel innbyggere i alder 67-79 år som mottar hjemmesykepleie	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Andel over 80 år som ikke har vedtaksbaserte tjenester fra og med nivå 7 i Innsatstrappen	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Andel som mottar ambulerende tjenester (av total antall tjenestemottakere) (BOA)	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Andel som mottar ambulerende tjenester (av	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
			total antall tjenestemottakere) (PHR)				
			Andel vedtakstimer ambulerende vs. stedbudne tjenester (av total antall timer) (BOA)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Andel vedtakstimer ambulerende vs. stedbudne tjenester (av total antall timer) (PHR)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Innbyggere med utviklingshemming og/eller autismspekterforstyrrelser skal motiveres og stimuleres til å nå sitt potensiale for selvstendighet i livet	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Kommunen bidrar til samskaping og gode pasientforløp som sikrer helhetlige tjenester				
			Antall overliggerdøgn pr. måned				
			Antall tjenestemottakere med langtidsvedtak på korttids plass				
			Tjenestene utvikles slik at etterspørselen etter heldøgns plasser reduseres	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Andel innbyggere med utviklingshemming som bor i bolig med heldøgns omsorg	0	0	0	0
			Antall personer med vedtak om dagaktivitetstilbud (demens)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Søknader om langtidsopphold i institusjon i prosent av innbyggere 67 år og yngre	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Søknader om langtidsopphold i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og eldre				
			08.1 Det er flere i arbeid og aktivitet, og færre på stønad				
			8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst				
			Flere seniorer i Sandefjord kommune står lengre i arbeid				
			Gjennomsnittlig stillingsstørrelse, og andelen heltidsstillinger er økt fra 2022-nivå	Andel 80-100% stillinger (kontinuitetsbærere) (35,5t uke, turnus)	0,0 %	0,0 %	0,0 %
				Andel ansatte i 100% stillinger (35,5t uke, turnus)	0,0 %	0,0 %	0,0 %
				Andel enheter/avdelinger i kalenderplan (35,5t uke, turnus)	0,0 %	0,0 %	0,0 %
				Gjennomsnittlig helgetimer pr. ansatt (35,5t uke, turnus)	0,0 %	0,0 %	0,0 %
				Gjennomsnittlig stillingsstørrelse (35,5t uke, turnus)	0,0 %	0,0 %	0,0 %
				Stillinger under 50% (35,5t uke, turnus)	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Utenforskapet i Sandefjord skal reduseres	Antall "Helt med" plasser			
			09.1 Digitalisering bidrar til innbyggerdialog og riktig bruk av velferdsteknologi				
			9-Industri, innovasjon og infrastruktur				
			Kommunen legger til rette og bidrar til at innbyggere øker sin digitale				

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
		kompetanse, som er nødvendig for å leve selvstendig liv					
		Kommunen tar i bruk digitale løsninger for å sikre god innbyggerdialog					
10.1 Innbyggerne opplever trygghet og tilhørighet, og muligheter til å bidra i samfunnet	10-Mindre ulikhet	Hensiktsmessige transportløsninger bidrar til at alle har mulighet for å være aktive og bruke egne ressurser					
		HSO er pådriver i bolig- og stedsutvikling som gjør den enkelte mest mulig selvhjulpen	Antall boliger med nærhet til base (PLL)				
		Kommunen bidrar til varige og stabile boforhold	Antall boliger finansiert med Startlån				
			Antall boliger til målgruppen psykisk helse og rus				
			Antall bostedsløse				
		Kommunen jobber kontinuerlig for å redusere sosial ulikhet i helse	Andel boliger til personer med rus og psykiske helseutfordringer	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
			Antall med tiltak Individuell jobbstøtte - IPS				
10.2 Styrke frivilligheten som viktige samarbeidspartnere for å sikre deltakelse, utvikling og mangfold i lokalmiljøene	10-Mindre ulikhet	HSO legger til rette for at flest mulig kan delta som frivillige					

Kommentarer til måltabellen

Tabellen viser de kommunale målene for helse, sosial og omsorg, og hvordan disse bidrar til å nå de prioriterte bærekraftsmålene. Inndelingen av målene fra samfunnsdelen, i hovedmål og delmål, er forklart i introduksjonens kapittel "Kommunens samfunns mål".

De prioriterte målene for helse, sosial og omsorg har en tydelig innretning mot å gjøre innbyggerne i stand til å ta vare på seg selv. Å få flere i arbeid øker innbyggers opplevelse av mestring og livskvalitet. Å klare seg lengst mulig vil redusere etterspørselen etter heldøgns-omsorg. Satsning på ulike arbeidstidsordninger og oppgavedeling er områder som sikrer bærekraftige løsninger for helse og omsorgstjenestene fremover.

Arbeidet med å definere måleindikatorer for målene pågår fortsatt, og det vil derfor bli lagt til/endret flere måleindikatorer til målene senere. Det pågår også et arbeid knyttet til å bestemme verdier for måleindikatorer, og det er derfor ikke lagt inn verdier foreløpig.

14.4 Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Arbeid med heltidskultur	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 21-24	Handlingsplanen Leve hele livet	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2023

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Planlegge for hvilke områder kommunen ønsker bosetting av eldre	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 21-24	Satsing på og strategi for frivillighet	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 21-24	Utrede muligheter for samarbeid med private aktører, utbyggere og tjenesteleverandører	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 22-25	Plan for legetjenesten	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 22-25	Plan for å beholde og rekruttere sykepleiere og vernepleiere i Sandefjord kommune	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 23-26	Helhetlig innsatstrapp og bolig- og tjenestetildeling	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
Planoppfølging	Plan for rus og psykisk helse	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
Planoppfølging	På Lik Linje	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2023
Planoppfølging	Temaplan bolig - Alle trenger et trygt hjem	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2023

Kommentarer til oppdrag i handlingsplanen

Oversikten viser oppdrag som skal til politisk behandling, enten som en kommunedelplan (tematisk eller geografisk) eller fagplan/sectorplan av prinsipiell betydning. Større, lovpålagte oppgaver som skal til politisk behandling er også tatt med i oversikten.

Nye oppdrag vil i hovedsak vurderes i arbeidet med planstrategi hvert fjerde år, og når større planoppgaver som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel rulleres. Det kan likevel komme nye oppdrag i den årlige rulleringen av HØP.

I tabellen vises oppdrag enten som tiltak fra første handlings- og økonomiplan (HØP) for 2021-24, i senere økonomiplaner, eller som egne vedtak. Oppdrag som er gjennomført er tatt ut av oversikten.

Her følger kommentarer til noen av oppdragene:

Handlingsplanen *Leve hele livet*

Handlingsplanen ble evaluert og rullert i 2021. Det ble også vedtatt nye tiltak, både med og uten økonomiske konsekvenser. Dette er en løpende plan, som har vært evaluert og rullert ved jevne mellomrom. Det er tenkt at planen etter hvert fases ut og oppfølging av ulike tiltak vil gjøres i andre planer.

Plan for legetjenesten

Planen ble vedtatt i 2021, med mange ulike tiltak. Planen ble evaluert og rullert våren 2022. Dette er en løpende plan, som bør evalueres og rulleres ved jevne mellomrom.

Temaplan bolig - Alle trenger et trygt hjem

Gjeldende handlingsplan ble evaluert og rullert våren 2023. Boligsosial handlingsplan har endret navn til temaplan bolig - Alle trenger et trygt hjem. Forslag til ny strategi ble sendt til politisk behandling i HSO hovedutvalg i juni 2023. De folkevalgte ønsket at strategien skulle ut på høring og høringsfrist var

01.09.2023. Høringsinnspillene skal bearbeides og tas med når planen går til ny politisk behandling høsten 2023. Planen er at strategien kommer til behandling i HSO hovedutvalg i november 2023.

Plan for å beholde og rekruttere sykepleiere og vernepleiere i Sandefjord kommune

Planen ble vedtatt i oktober 2022. Dette er også en plan som vil bli evaluert ved jevne mellomrom, og hvor iverksetting og finansiering av ulike tiltak vil bli vurdert i kommende handlings- og økonomiplaner.

På lik linje

En temaplan for tjenestene til personer med utviklingshemming og/eller autismespekterforstyrrelser i Sandefjord kommune. Temaplanen tar utgangspunkt i NOU: På lik linje 2016:17, som blant annet viser til hvordan mennesker med utviklingshemming kan få oppfylt sine rettigheter.

Temaplanen skal sikre at tilbudene blir bærekraftige i en fremtid med press på økonomiske og personellmessige ressurser. Handlingsplanen til temaplanen legges frem til politisk behandling parallelt med behandlingen av HØP 2024-2027.

14.5 Kostra-analyse

	Sandefjord 2021	Sandefjord 2022	Tønsberg	Larvik	Kostragruppe 11	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B)	6 218	6 876	6 758	5 563	6 272	6 089
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over (B)	125 144	137 643	141 653	120 312	139 978	144 366
Produktivitet						
Netto driftsutgift per bruker av hjemmebaserte tjenester (254)	256 549	282 290	346 183	249 647	320 634	308 247
Netto utgift per beboer på sykehjem (B)	1 509 987	1 687 877	1 335 959	1 451 024	1 465 470	1 461 980
Dekningsgrad						
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov (B)	22,8 %	22,4 %	33,4 %	29,6 %	29,4 %	31,2 %
Andel beboere på institusjon under 67 år (B)	11,4 %	8,3 %	12,9 %	8,5 %	12,6 %	13,5 %
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	54,4 %	51,5 %	51,3 %	49,7 %	50,3 %	49,0 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	8,7 %	7,5 %	9,9 %	10,7 %	9,5 %	10,4 %
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	37,5 %	35,6 %	45,6 %	42,8 %	40,3 %	36,3 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	6,6 %	5,8 %	6,4 %	6,8 %	5,8 %	4,9 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 18-66 år (B)	4,5 %	4,4 %	4,5 %	4,6 %	4,2 %	4,1 %
Gjennomsnittlig stønadslengde for mottakere med sosialhjelp som hovedinntekt (måneder)	7,7	7,1	6,5	7,0	6,4	5,8
Kvalitet						
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	66,4 %	98,7 %	98,8 %	98,5 %	89,2 %	93,3 %
Antall åpne fastlegelister	5	0	0	0	14	390
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,86	1,15	0,58	0,84	0,73	0,64

Reservekapasitet fastlege	99,0	95,0	98,0	99,0	99,0	100,0
Andre nøkkeltall						
Gjennomsnittlig listelengde (B)	1 114,9	1 092,2	1 165,8	1 133,7	1 093,6	993,8

14.6 Driftsbudsjett

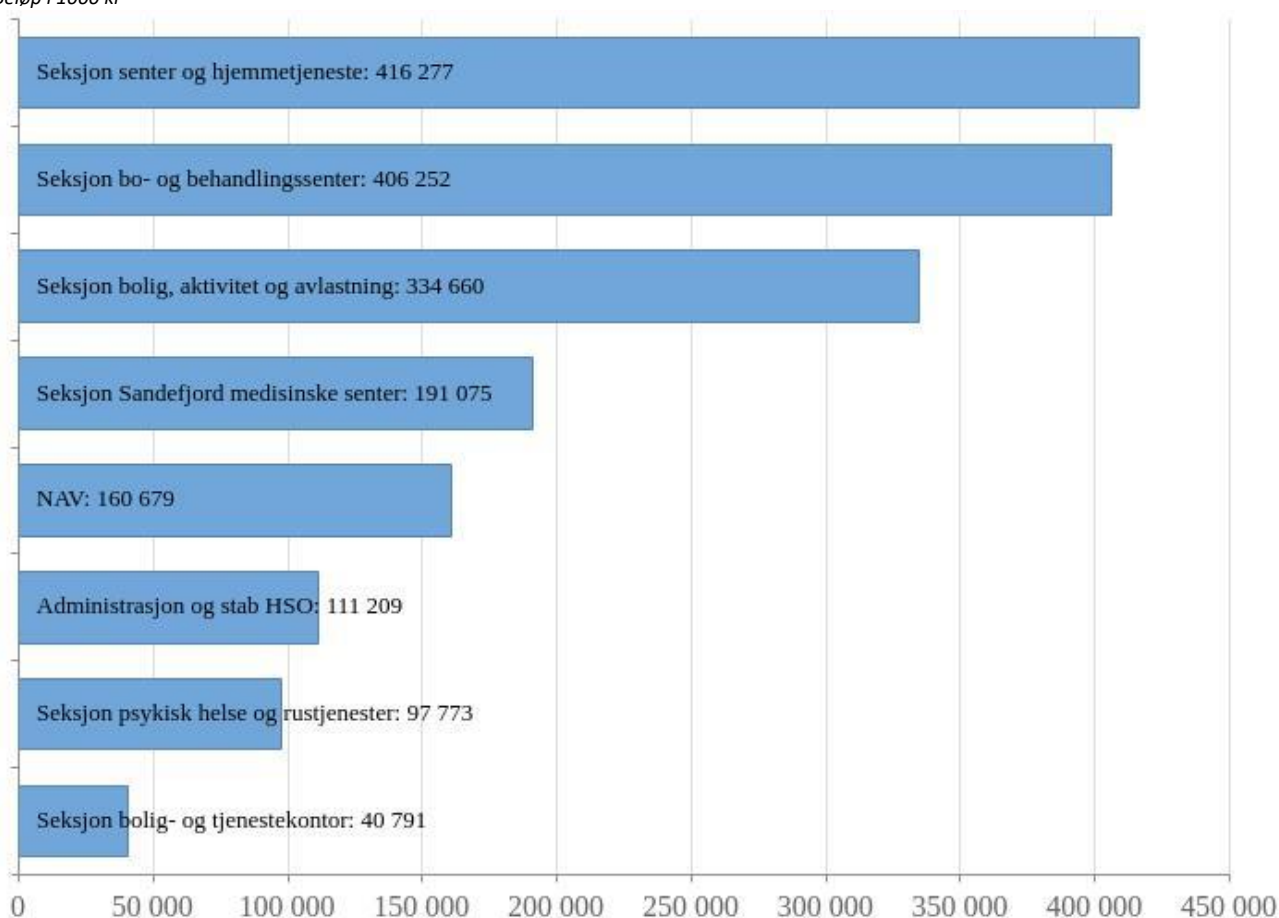
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	1 659 775	1 592 055	1 710 524	1 702 583	1 693 836	1 690 350
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	173 443	121 213	131 672	132 127	132 393	132 695
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	188 868	183 934	210 890	211 007	210 822	210 797
Overføringsutgifter	133 178	159 613	185 287	170 418	182 088	186 283
Finansutgifter	79 782	14 359	25 432	9 721	3 659	3 659
Sum Driftsutgifter	2 235 046	2 071 174	2 263 805	2 225 856	2 222 798	2 223 784
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-119 129	-109 287	-119 749	-121 693	-121 693	-121 693
Refusjoner	-138 136	-89 094	-91 989	-92 433	-92 433	-92 433
Overføringsinntekter	-265 325	-238 278	-286 477	-251 695	-229 367	-212 951
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-67 969	-6 831	-6 874	-6 874	-14 635	-19 642
Sum Driftsinntekter	-590 559	-443 490	-505 089	-472 695	-458 128	-446 719
Sum	1 644 487	1 627 684	1 758 716	1 753 161	1 764 670	1 777 065

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Administrasjon og stab HSO	72 632	109 901	111 209	99 294	90 961	84 700
NAV	138 473	146 430	160 679	153 301	152 428	152 354
Seksjon bolig, aktivitet og avlastning	312 904	314 287	334 660	343 519	364 234	364 234
Seksjon psykisk helse og rustjenester	92 490	90 681	97 773	98 254	98 254	98 254
Seksjon bolig- og tjenestekontor	44 346	38 576	40 791	40 791	40 791	40 791
Seksjon Sandefjord medisinske senter	230 799	181 639	191 075	191 555	191 555	191 555
Seksjon bo- og behandlingssenter	383 855	373 327	406 252	408 700	408 700	426 800
Seksjon senter og hjemmetjeneste	368 988	372 843	416 277	417 747	417 747	418 377
Sum	1 644 487	1 627 684	1 758 716	1 753 161	1 764 670	1 777 065

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	1 627 684	1 627 684	1 627 684	1 627 684
Sum Korreksjon ved etablering av siste år i ny plan	0	0	0	-273
Sum Vedtak forrige periode	8 620	10 666	8 156	8 156
Sum Budsjettendring i år	25 628	22 553	21 553	20 553
Sum Andre endringer	6 050	7 498	6 620	7 142
Sum Lønns- og prisvekst	87 994	88 513	88 514	88 440
Sum Tekniske justeringer som balanserer	-9 022	-9 022	-9 022	-9 022
Konsekvensjusteringer	119 270	120 208	115 821	114 996
Konsekvensjustert ramme	1 746 954	1 747 892	1 743 505	1 742 680
Driftskonsekvens av investeringer				
Bil og maskinpark - utskiftinger	390	510	630	750
Myreskauen bofellesskap omsorgsbolig BOA)	0	3 000	6 000	6 000
Omsorgsbolig i BOA for 8 personer	0	0	17 900	17 900
Sykesignalanlegg Kamfjordhjemmet	700	1 400	1 400	1 400
Sum Driftskonsekvens av investeringer	1 090	4 910	25 930	26 050
Innsparingstiltak				
Reduksjon 1 årsverk PHR	-550	-550	-550	-550
Reduksjon merkantile/administrative stillinger	-500	-500	-500	-500
Uspesifiserte innsparinger	0	-5 000	-10 000	-15 000
Sum Innsparingstiltak	-1 050	-6 050	-11 050	-16 050
Nye tiltak				
Digital hjemmeoppfølging (prosjekt)	300	124	0	0
Legeskontor Søberg	1 500	0	0	0
Livsgledehjem på sykehjemmene	600	385	385	385
På lik linje	-118	-350	-350	-350
Signo Vivo - kjøp av plass	3 700	4 300	4 300	4 300
Økte bruk av plasser på Nygård	5 740	1 950	1 950	20 050
Sum Nye tiltak	11 722	6 409	6 285	24 385
Nye tiltak og realendringer	11 762	5 269	21 165	34 385
Ramme 2024-2027	1 758 716	1 753 161	1 764 670	1 777 065

Kommentarer til rammeoversikt

Her følger kommentarer til noen av linjene i tabellen ovenfor:

Sum Tidligere vedtatte tiltak - øvrige

Beløpet består hovedsakelig av helårsvirkningene av endringene gjort i forrige økonomiplan. De største beløpene gjelder:

- endret tilskudd til ressurskrevende tjenester som følge av endret pensjonspremie
- helårseffekt og endringer i 2024-2027 utover det som ble bevilget til opptrapping av plasser på Nygård i 2023
- helårseffekt av nytt styrket, risikojustert basistilskudd til fastleger
- innsparinger som er forutsatt i forbindelse med etablering av ressursenhet
- innsparinger knyttet til tildeling og nivå på tjenester

Sum Budsjettendringer i år

Beløpene er knyttet til videreføringskonsekvenser fra 1. tertial og 2. tertial i 2023.

Sum Andre endringer

Beløpene er knyttet til følgende tiltak:

Tiltak (tall i hele 1.000 kr)	2024	2025	2026	2027
Forvaltning og drift av nasjonale e-helsetj. - videreføring av 2023--nivå	223	223	223	223
Vertskommunetilskudd - omlegging og reduksjon av statstilskudd	4 756	4 756	4 756	4 756
Ny prognose Norsk Pasientskadeerstatning	787	787	787	787
Tilskudd til ress.kr. tjenester HSO - endr. pga. økte pensjonspremier	-6 861	-2 130	-2 130	-2 130
Overføring til boligstiftelse - endrede rentesatser	771	490	487	379
Redusert pensjonssats KLP	-172	-174	-174	-174
Ambulant oppfølging (BOA)	900	900	900	900
Avlønning utdanningskomite leger	75	75	75	75
Dagaktivitet (BOA)	900	2 300	2 300	2 300
Drift av Room-mate (overvåking)	336	336	336	336
Globale Sandefjord - 2 stillinger	1 750	875	0	0
Hjemmesykepleie, 3 nye stillinger	1 275	2 550	2 550	2 550
Leie av medisindispensere (Evondos)	630	1 260	1 260	1 260

Sammensenteret - koordinatorstilling	680	680	680	680
Økonomisk sosialhjelp - forutsatt redusert behov	0	-5 430	-5 430	-5 430
Sum andre endringer	6 050	7 498	6 620	7 142

Tabellen viser innholdet i linjen Andre endringer.

Driftskonsekvens av investeringer

Bil og maskinpark - utskiftinger

Driftskonsekvens gjelder kjøp av tjenestebiler som i stedet for bruk av private biler i tjenesten.

Myreskauen bofellesskap omsorgsbolig BOA)

Driftsmidler er i hovedsak til bemanning. Dette er en bolig for 7 personer med nedsatt funksjonsevne hvor det er behov for døgnbemanning. Boligen er initiert av foreldrene til de syv personene som skal flytte inn når boligen står klar. I og med de fremtidige beboerne ikke har bodd utenfor foreldrehjemmet er bemanningsbehovet noe usikkert, det er lagt til grunn er bemanning tilsvarende 1:2,3 på kveld og helg.

Omsorgsbolig i BOA for 8 personer

Driftskonsekvenser er i hovedsak lønnsmidler. Dette er en bolig for 8 personer med nedsatt funksjonsevne. Boligen vil tilrettelegges for nødvendige hjelpemidler som til eksempel takheis, rullestoler, nødvendig sansestimulering mm. Bemanningsfaktoren vil i det fleste tilfeller være 1:1 på dag, kveld og helg da beboerne har store fysiske hjelpebehov.

Sykesignalanlegg Kamfjordhjemmet

Det er lagt inn midler til årlige lisenser, samt 25 % stillingsressurs til å følge opp systemet.

Innsparingstiltak

Reduksjon 1 årsverk PHR

Det gjennomføres en reduksjon på 1 årsverk i seksjon psykisk helse og rus fra 2025. Dette er behandlerårsverk. Det er p.t. vikar i vakant stilling og reduksjonen skjer ved at det ikke ansettes når vikariatet løper ut. Konsekvensen vil være redusert kapasitet i tjenesten.

Reduksjon merkantile/administrative stillinger

Det er innarbeidet innsparinger tilsvarende 0,5 mill. kr i administrative/merkantile stillinger i HSO. Dette er foretatt ved reduksjon i merkantil stilling ved kjøkken på Nygård, en administrativ stilling i Stab HSO og ved Sandefjord medisinske senter. Samlet utgjør dette 0,8 årsverk. Tidligere er det foretatt flere innsparinger i administrative stillinger, jf. sak om organisering i HSO som behandles i HSO-utvalget i november 2023.

Uspesifiserte innsparinger

Det er innarbeidet uspesifiserte innsparinger i Sandefjord kommune med 10 mill. kr i 2025, 20 mill. kr i 2026 og 30 mill. kr i året fra 2027.

Dette er fordelt slik på de ulike kommunalområdene:

	2025	2026	2027
Sentraladministrasjonen	800.000	1.600.000	2.400.000
Kunnskap, barn og unge	3.000.000	6.000.000	9.000.000
Helse, sosial og omsorg	5.000.000	10.000.000	15.000.000
Kultur, idrett og fritid	400.000	800.000	1.200.000
Miljø- og plansaker	800.000	1.600.000	2.400.000

Nye tiltak

Digital hjemmeoppfølging (prosjekt)

50 % prosjektleder for prosjekt Digital hjemmeoppfølging, som varer i 2024/2025.

Legekontor Søberg

Det er bevilget 1,5 mill. kr til nytt legekontor på Søberg. Dette er i tillegg til bevilgning i 2023 på 3,5 mill. kr. Dette skal dekke oppstartskostnader og delvis drift i en periode. Det er forutsatt at legekontoret finansieres fullt ut av legene fra 2025. Kontoret startet opp fra november 2023.

Livsgledehem på sykehjemmene

Det er lagt inn midler til å etablere Livsgledehem på Nygård bo- og behandlingssenter, Andebu bo- og behandlingssenter og Mosserødhjemmet. Fra tidligere er Kamfjordhjemmet og Soletunet Livsgledehem. Sertifiseringsordningen Livsgledehem er et systemverktøy for personsentrert omsorg, som sikrer at de som bor på virksomheter med heldøgns eldreomsorg får tilrettelagte aktiviteter, frisk luft og meningsfulle øyeblikk hver eneste uke.

På lik linje

Temaplanen «På lik linje» ferdigstilles høsten 2023. «På lik linje» skal sikre at Sandefjord kommune gir effektive og kvalitativt gode tjenester, samt at tilbudene blir bærekraftige i en fremtid med press på økonomiske og personellmessige ressurser. Digitalisering og bruk av velferdsteknologi er særlig vektlagt når morgendagens tjenester skal utformes. De fleste tiltakene i planen er finansiert internt i seksjonen. I tillegg overføres et beløp til KBU, som finansierer deler av to stillinger til hjemmeveiledning. Det vises for øvrig til kommentarer under seksjon 34 *Bolig, aktivitet og avlastning* samt sak om handlingsplanen *På Lik Linje* som legges frem i november.

Signo Vivo - kjøp av plass

To tjenestemottakere har behov for plass ved Signo Vivo, og det er satt av midler til kjøp av plasser fra 2024. Kommunen har ikke mulighet til å gi dette tilbudet i egen regi.

Økte bruk av plasser på Nygård

I september 2023 åpnet 10 nye plasser på Nygård. 136 av totalt 180 plasser er da tatt i bruk. Den videre planen er at 8 nye plasser skal tas i bruk i løpet av våren 2024. Deretter 18 nye plasser fra 2027. Det vil i rammesaken i 2025 vurderes om det er behov for å framskynde åpning av 9 av de 18 plassene allerede i 2026. De siste 18 plassene er det forutsatt at tas i bruk fra 2028 og 2029.

Beløpet i 2024 er knyttet til tidligere oppstart av 8 plasser enn forutsatt i HØP 2023-2026 (da var disse forutsatt fra 2025). Budsjettet i 2025-2027 er økt med 1,95 mill. kr i forhold til tidligere bevilgning. Dette er knyttet til at nye beregninger viser at de 8 nye plassene koster mer enn tidligere forutsatt. Det er satt av ca. 18 mill. kr fra 2027 til ytterligere 18 plasser.

14.7 Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Inntekt	
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Investeringsprosjekter										
Avlastningsbolig for voksne (Hauanskogen)	4 000	0	60 000	-9 500	26 000	-14 300	0	0	90 000	-23 800
Dagaktivitetssenter Helgerødveien (Ranvik)	62 000	-31 000	138 500	-70 213	0	0	0	0	200 500	-101 213
Diverse investeringer HSO	2 000	0	2 000	0	2 000	0	2 000	0	8 000	0
Kjøp og salg av boliger	12 000	-12 000	12 000	-12 000	12 000	-12 000	12 000	-12 000	48 000	-48 000
Myreskauen bofellesskap (omsorgsbolig BOA)	2 000	-0	32 000	-10 836	0	0	0	0	34 000	-10 836
Nye omsorgsboliger Stokke	3 000	0	36 000	-27 000	214 000	-30 600	71 600	-10 400	324 600	-68 000
Nye sykehjemsplasser i Stokke	0	0	0	0	1 000	0	10 000	0	11 000	0
Omsorgsbolig i BOA for 8 personer	0	0	30 000	-5 400	30 000	-8 200	0	0	60 000	-13 600
Oppføring av ny utleiebolig Martin Larsens vei	24 000	-4 000	0	0	0	0	0	0	24 000	-4 000
Rehabilitering Kamfjordhjemmet	2 700	0	2 700	0	-0	0	0	0	5 400	0
Reservestrøm Soletunet	4 000	0	0	0	0	0	0	0	4 000	0
Sandar Herredshus - oppgradering	30 000	0	15 000	0	0	0	0	0	45 000	0
Sykesignalanlegg Kamfjordhjemmet	7 500	-5 170	0	0	0	0	0	0	7 500	-5 170
Utsifting velferdsteknologi HSO	3 600	0	1 700	0	850	0	850	0	7 000	0
Sum	156 800	-52 170	329 900	-134 949	285 850	-65 100	96 450	-22 400	869 000	-274 619
Investeringsprosjekter										

14.8 Administrasjon og stab HSO

Beskrivelse av dagens virksomhet

Administrasjon i HSO består av følgende hovedkostnadssteder, som er nærmere omtalt nedenfor:

- Administrasjon HSO
- Stab HSO
- Fastlegeordningen

Driftsbudsjett

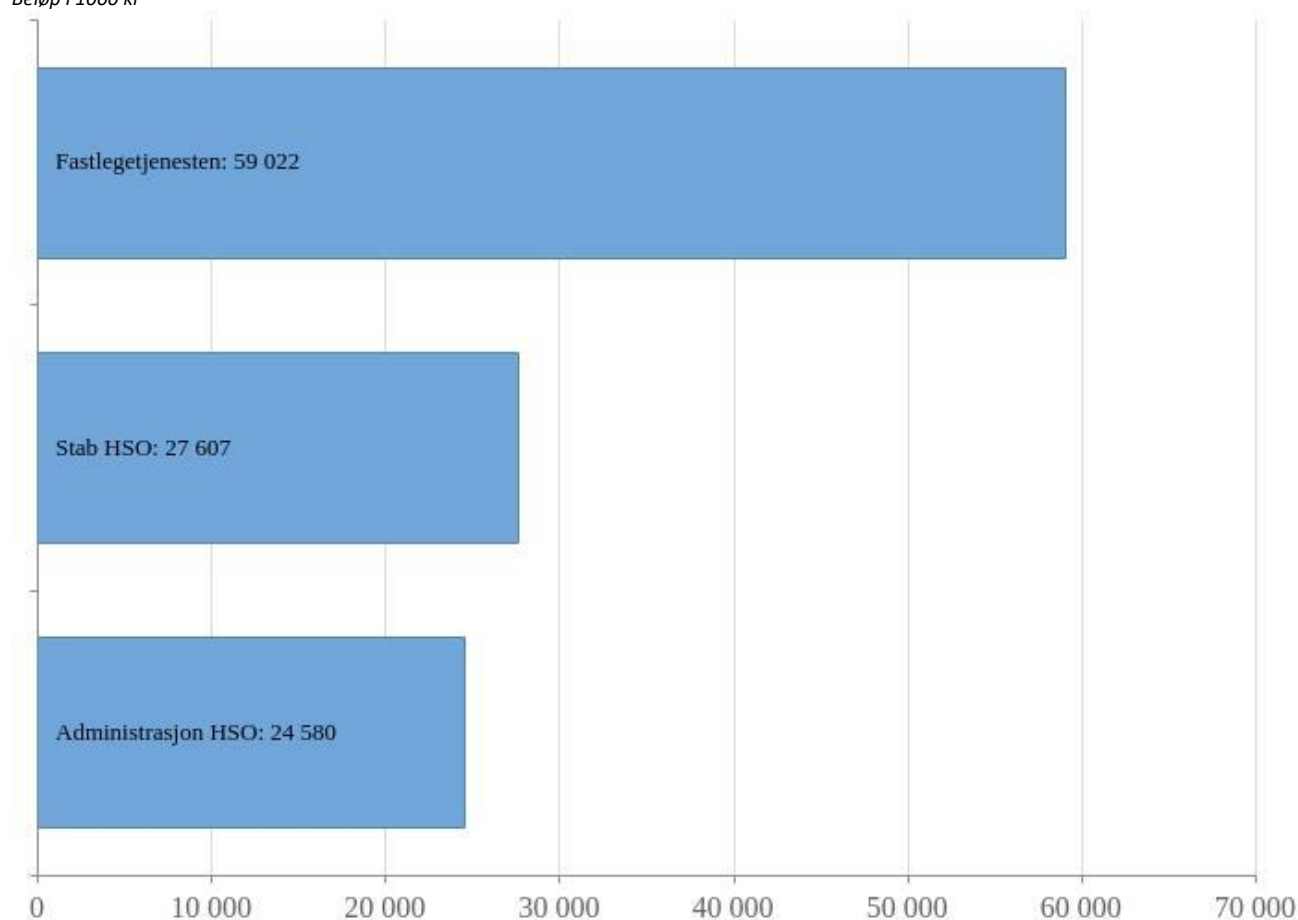
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	44 297	29 749	32 321	32 058	32 058	32 058
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20 273	13 548	16 111	15 911	15 911	15 911
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 611	54 002	57 716	57 541	57 541	57 541
Overføringsutgifter	15 913	23 340	16 855	5 318	-3 015	-9 276
Finansutgifter	30 530	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	112 624	120 639	123 003	110 828	102 495	96 234
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 956	-1 842	-2 015	-2 015	-2 015	-2 015
Refusjoner	-6 834	-7 813	-8 392	-8 392	-8 392	-8 392
Overføringsinntekter	323	-1 083	-1 387	-1 127	-1 127	-1 127
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-31 525	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-39 992	-10 738	-11 794	-11 534	-11 534	-11 534
Sum	72 632	109 901	111 209	99 294	90 961	84 700

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted***Beløp i kroner*

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon HSO	24 580 000	14 719 000	6 510 000	249 000
Stab HSO	27 607 000	27 428 000	27 304 000	27 304 000
Fastlegetjenesten	59 022 000	57 147 000	57 147 000	57 147 000
Totalsum	111 209 000	99 294 000	90 961 000	84 700 000

Administrasjon HSO

Under *Administrasjon HSO* ligger lønnsmidler til kommunalsjef, økonomi- og stabssjef, to kommuneoverleger og to rådgivere. Utover lønnsmidler er utgifter som er budsjettet for hele kommunalområdet plassert her. Midler til tilskudd til frivillige lag og foreninger (625.000 kr) som fordeles av HSO-utvalget, samt overføring til Sandefjord kommunes boligstiftelse (9,2 mill. kr) er også plassert her.

Hovedkostnadsstedet inneholder i tillegg innsparinger som ikke er fordelt på seksjonene og foreløpig plassert under Administrasjonen. De utgjør følgende:

	2024	2025	2026	2027
Redusert sykefravær	-1.374.000	-2.074.000	-3.074.000	-3.074.000
Etablere ressursenhet	0	-2.500.000	-4.500.000	-5.500.000
Tildeling av tjenester/nivå på tjenester	-1.592.000	-2.892.000	-2.892.000	-2.892.000
Uspesifiserte innsparinger	0	-5.000.000	-10.000.000	-15.000.000
Sum ufordelte innsparinger	3.466.000	-12.966.000	-20.966.000	-26.966.000

Endringer i økonomiplanperioden fremkommer i hovedsak i tabellen ovenfor. I tillegg er det endringer i perioden knyttet til overføringer til Sandefjord kommunes boligstiftelse. Dette skyldes forutsetninger om ulike rentesatser på stiftelsens lån i perioden.

Stab HSO

Stab HSO består av to stabsseksjoner.

HSO økonomi og service

Stabsseksjonen har totalt 12,8 årsverk, og utfører i hovedsak oppgaver knyttet til:

- Økonomioppfølging i kommunalområdet
- Salgs- og skjenkebevillinger
- Internkontroll (systemnivå)
- Startlån og boligtilskudd
- Egenbetaling (vedtak, beregninger m.m.)
- Miljørettet helsevern
- Overgrepsmottak for Vestfold
- Diverse administrative oppgaver

HSO Digitalisering og utvikling (HDU)

HDU er en stabsenhet i kommunalområdet helse, sosial og omsorg, og har 7 årsverk. Enheten inngår som en del av en større digitaliseringsstrategi i kommunen.

Enheten har som mål å bidra til at ansatte og brukere av tjenester i Sandefjord opplever at kommunen er fremtidsrettet og at det er muligheter for å tilpasse og tilrettelegge tjenester ut fra den enkeltes behov. Enheten skal bidra til at overordnede føringer og satsninger nasjonalt oversettes til praksis og bistår med nye rutiner og implementering lokalt.

Her utføres i hovedsak oppgaver knyttet til:

- E-helse
- Digitalisering
- Velferdsteknologiske løsninger
- Tjeneste- og teknologi utviklingsarbeid
- Opplæring/kurs
- Utvikle kompetanseplaner og oppfølging/tildeling av kompetansemidler
- Oppfølging og ansvar for flere av kommunalområdets fagsystemer
- Kvalitetsarbeid/internkontroll
- Intern support og oppfølging av utførerenhetene
- Ulike prosjekter som “Leve hele livet”, “På lik linje” og “Tjenestetildeling-/innsatstrapp”
- Koordinering av frivillighetsarbeid m.m.
- Logistikk og praktisk oppfølging av teknologi, retur/reklamasjon etc.

I 2021 vedtok kommunestyret i Sandefjord *Digitaliseringsstrategi 2021-2024*. I løpet av denne planperioden er i tillegg *Leve hele livet* og *På lik linje* vedtatt. Strategiene/planene setter retning og gir grunnlag for de velferdsteknologiske tiltakene som implementeres i HSO. Stabsseksjon HSO Digitalisering og utvikling sin hovedoppgave er å bidra til iverksettelse av ulike tiltak fra lokale, regionale og nasjonale aktører, implementering, opplæring, teknologi- og tjenesteutvikling, lære opp og veilede ansatte, pasienter og pårørende, sette de i stand til å dra nytte av og kjenne til ulike tiltak og systemer.

Endringer i økonomiplanperioden er knyttet til at det er lagt inn midler til en 50 % stilling til prosjekt Digital hjemmeoppfølging i 2024 og 2025.

Fastlegetjenesten

Oppfølging av private fastlegekontor er overført fra Sandefjord medisinske senter fra 2023. I dette ansvaret ligger overføring av basistilskudd til fastlegene, etableringstilskudd til nyetablerte fastleger og refusjon til fastleger for sykefraværsdager. I regjeringens forslag til statsbudsjett ble endringen i basistilskuddet fra 1. mai 2023 videreført. Basistilskuddet har fått en ny innretning knyttet til pasientenes alder, kjønn og helsetilstand. Økningen kan se ut til å gi Sandefjord kommune noe høyere utgift enn først antatt, men økningen er videreført mot en foreløpig reduksjon i bruk av kompensasjon til fastlegenes sykefraværsdager. Det arbeides aktivt for å få nye leger inn i ledige fastlegehemler og å skaffe vikarer uten bruk av vikarbyrå. Sammenlignet med andre kommuner har Sandefjord kommune lyktes i å rekruttere vikarer uten bruk av kostbare vikarbyråer.

Opprettelse av et nytt kommunalt fastlegekontor, Sjøberg legekontor, er lagt til dette området. Legekontoret starter opp 01.11.23. Det vil være 9 leger hvorav 6 som starter opp med 0-hjemler og fire årsverk helsesekretærer. Helsepersonell er ansatt i kommunen mens alle legene er selvstendig næringsdrivende. Det ble avsatt 3,5 mill. til oppstart av legekontoret i 2023 og 1,5 mill. i 2024. På sikt

forventes legekantoret å være selvfinansiert med at legene betaler kommunen "husleie" for det det koster å drifte legesenteret.

Endringen fra 2024 til 2025 er knyttet til bevillingen på 1,5 mill. kr i 2024 til oppstart av nytt legekantor på Søberg. Her ble det bevilget midler i 2023 og 2024, og det forutsetter at kostnadene dekkes av legene i kantoret fullt ut fra 2025. I tillegg er det forutsatt at kommunens kostnader til ekstraordinære tiltak knyttet til fastlegjetjenesten reduseres fra 2025.

14.9 NAV

Beskrivelse av dagens virksomhet

NAV Sandefjord er sammensatt av både statlige og kommunale tjenester, og har 160 ansatte. Samfunnsoppdraget er todelt hvor hovedmålet er å bistå og veilede brukere til å bli økonomisk selvhjulpne gjennom ordinært lønnet arbeid. Sandefjord kommune har utfordringer knyttet til høy andel unge på sosialhjelp, barnefattigdom, lavt utdanningsnivå i befolkningen som igjen fører til høye utbetalinger av sosialhjelp.

Driftsbudsjett

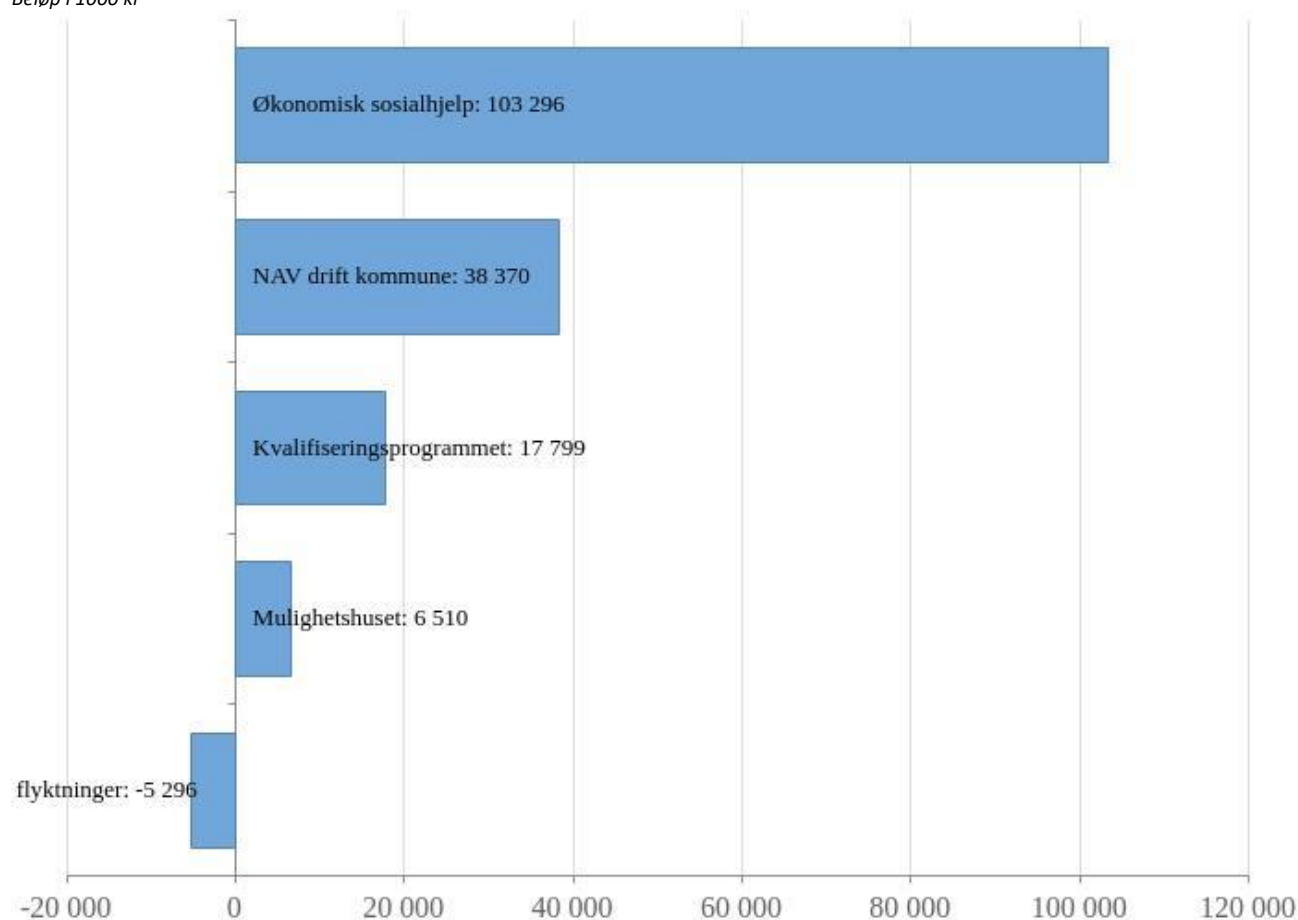
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	74 065	86 879	102 089	87 370	78 623	75 137
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	15 925	12 993	15 301	15 210	15 476	15 148
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 820	4 086	4 111	3 986	3 986	3 961
Overføringsutgifter	111 532	107 523	138 270	131 747	130 850	123 206
Finansutgifter	35 325	14 359	25 432	9 721	3 659	3 659
Sum Driftsutgifter	242 667	225 840	285 203	248 034	232 594	221 111
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-63	0	0	0	0	0
Refusjoner	-11 783	-6 478	-5 693	-5 693	-5 693	-5 693
Overføringsinntekter	-80 815	-66 101	-111 957	-82 166	-59 838	-43 422
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-11 533	-6 831	-6 874	-6 874	-14 635	-19 642
Sum Driftsinntekter	-104 193	-79 410	-124 524	-94 733	-80 166	-68 757
Sum	138 473	146 430	160 679	153 301	152 428	152 354

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
NAV drift kommune	38 370 000	37 495 000	36 620 000	36 620 000
Kvalifiseringsprogrammet	17 799 000	17 799 000	17 799 000	17 799 000
Økonomisk sosialhjelp	103 296 000	96 825 000	96 827 000	96 753 000
Introteam flyktninger	-5 296 000	-5 296 000	-5 296 000	-5 296 000
Mulighetshuset	6 510 000	6 478 000	6 478 000	6 478 000
Totalsum	160 679 000	153 301 000	152 428 000	152 354 000

Fra kostnadsstedet **Drift NAV** kommune lønnes kommunalt ansatte ved NAV-kontoret, med unntak av de som jobber med kvalifiseringsordningen og introteam flyktninger; disse stillingene utgiftsføres på egne ansvarsområder. I tillegg er kommunens driftsutgifter til NAV-kontoret samlet her. Driftskostnadene fordeles mellom stat og kommune, med en fordelingsnøkkel der kommunen betaler 50 prosent og staten betaler 50 prosent.

Globale Sandefjord er budsjettert med 2 årsverk i 2024 og 1 årsverk i 2025. Det er ikke avsatt midler til Globale Sandefjord fra 2026. Det legges frem sak til politisk behandling parallelt med HØP om framtidig organisering og finansiering.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er en lovpålagt ytelse og et viktig virkemiddel for å bekjempe fattigdom. Programmet skal gi deltakerne mulighet til å komme i arbeid/aktivitet gjennom tettere og mer forpliktende bistand og oppfølging. Kommunen, ved NAV-kontoret, har lovfestet plikt til å tilby dette programmet. Målgruppen er langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp. Personer som mottar, eller har rett på, en ytelse gjennom folketrygdloven vil ikke fylle inngangsvilkårene til kvalifiseringsprogrammet. Deltakere i programmet mottar en kvalifiseringsstønad. Stønaden er skattepliktig. I samarbeid med den enkelte deltaker utarbeides en plan som viser aktiviteter og mål. Programmet skal så langt som mulig være lik en ordinær arbeidsuke (37,5 t). Ureglementert fravær fører til trekk i stønaden. Programmet omfattes av arbeidsmiljøloven foruten regler om oppsigelsesvern.

Det har vært færre deltager enn forutsatt i kvalifiseringsprogrammet i 2023 og utgiften er derfor redusert med til sammen 4 mill. i forhold til opprinnelig budsjett fra 2024.

Formålet med **Økonomisk sosialhjelp** er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Videre skal tjenesten fremme overgang til arbeid og må sees i sammenheng med NAV- kontorets samlede tjenestetilbud.

De som kan få tjenesten er:

- Den som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre andre økonomiske rettigheter gjeldende.
- Den som trenger hjelp til å overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon.
- Den som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet.
- Den som har behov for økonomisk råd og veiledning.
- Den som har utfordringer på mange livsområder og som har behov for individuell opplysning, råd og veiledning.

Personer kan søke om bidrag eller lån til livsopphold, boutgifter og andre utgifter. Søknaden gis en individuell vurdering. Tjenestens innhold er lovpålagt og regulert i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Det har vært en stor økning i søknader og vedtak om økonomisk sosialhjelp i løpet av 2023. Økningen henger i stor grad sammen med økte kostnader for husholdningene som økte matvarepriser, bokostnader, renter, strøm osv. Satsene for økonomisk sosialhjelp ble økt med 10 % fra 01.07.23. Økning av satsene er kompensert ved en økning i rammetilskuddet til kommunen på 7,7 mill. kr fra 2024.

Økonomisk sosialhjelp ble styrket med 16,8 mill. kr i løpet av 2023, hvorav 12 mill. kr er videreført i 2024. Det er forutsatt at situasjonen vil bedre seg og videreføringen er derfor redusert med 6,5 mill. kr fra 2025.

Bosetting av flyktninger

NAV har ansvar for bosetting av flyktninger som mottas etter avtale med IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet), samt oppfølging av deltakerne i introduksjonsprogrammet; for å sikre at disse kommer ut i arbeid eller utdanning. Oppfølgingsansvaret varer i inntil fem år fra de starter i introduksjonsprogrammet.

Anmodning fra IMDI om bosetting av flyktninger for 2023 ble behandlet av kommunestyret i desember 2022. Det ble i utgangspunktet vedtatt å bosette 230 flyktninger i 2023, i tråd med anmodningen fra

IMDI. Som følge av krigen i Ukraina ble kommunen bedt om å bosette ytterligere 20, til sammen 250 flyktninger i 2023, hvorav de langt fleste fra Ukraina. Da kommunen ennå ikke har mottatt ny anmodning om mottak av flyktninger i 2024, er det i økonomiplanen 2024-2027 foreløpig lagt til grunn at kommunen skal bosette 33 flyktninger hvert år og at ingen av disse er enslige mindreårige flyktninger. Det er i tillegg budsjettmessig forutsatt familiejenforening av syv personer samt netto tilflytting av fem personer per år. Signaler fra UDI og IMDI tilsier imidlertid at kommunen også i 2024 vil bli anmodet om å bosette Ukrainske flyktninger. En eventuell økt anmodning, vil legges frem i egen sak når anmodningen kommer.

Integreringstilskuddet for flyktninger er i forslag til statsbudsjett på kr til 781.300 kr pr person for hele femårsperioden. For enslige voksne gis det et tillegg på 46.700 kr første året. Statstilskuddet er ment å dekke kommunenes gjennomsnittskostnader til flyktninger de første fem årene. Differansen mellom samlet statstilskudd og netto utgifter for det enkelte år dekkes ved å bruke av eller sette av til flyktningefondet.

Ved behandlingen av økonomiplanen for 2017-2020 ble det vedtatt å bruke 5 mill. kr fra flyktningefondet for å finansiere ulike tiltak i økonomiplanen, som ikke kan henføres direkte til målgruppa for integreringstilskuddet. Beløpet har etter prisvekst blitt 5.296.000 kr pr. år fra 2022. I HØP 2023 ble det lagt inn en forutsetning om at disse tiltakene ikke lengre skulle finansieres av fondet fra 2026, men på grunn av kommunens økonomiske situasjon, er bruken av flyktningefondet på 5.296.000 kr pr år, lagt tilbake.

Med forutsetningene som ligger i HØP, vil flyktningefondet ha en saldo på ca. 45 mill. kr ved utløpet av 2027. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til både utgiftene til flyktninger og integreringstilskuddet. Usikkerheten er nå større en noen gang på grunn av krigen i Ukraina. I tillegg vil utviklingen av fondet henge sammen med hvor mange som bosettes inneværende år, sammensetningen av bosatte, f.eks. om det er enslige, familier, barn eller voksne, og i hvilken grad flyktningene raskt kommer ut i inntektsgivende arbeid. Fondet bør ha en robust størrelse, for å kunne håndtere ulike svingninger. I år ved store mottak vil fondet øke raskt de første 2-3 årene med tilsvarende større bruk i årene etter. Dette pga. at tilskuddet pr flyktning er størst de to første årene for så å bli redusert de neste tre årene med tilskudd.

I Sandefjord er det forutsatt følgende bruk av integreringstilskudd/flyktningefondet i 2024:

Budsjettert bruk av integreringstilskuddet	2024
PPT	593.000
Skole, barnetrinnet	660.000
Helsestasjonstjeneste	944.000
Fysioterapi barn og unge	558.000
NAV, stillinger og andel drift	3.024.000
Administrasjonsarbeid HSO	1.127.000
Utviklingssenteret HSO adm. stilling knyttet til Ukrainere	260.000
Barnevern stilling	638.000

Enslige mindreårige flyktninger	7.000
Økonomisk sosialhjelp	29.052.000
Introduksjonsstønad	34.981.000
Introteam	23.127.000
Bibliotek	89.000
Voksenopplæring	1.800.000
Div. tiltak, ikke knyttet til målgruppen	5.296.000
Sum utgifter	102.156.000
Integreringstilskudd	-118.633.000
Avsetning til flyktningefond netto	16.477.000
Sum inntekter	-102.156.000

Øvrige kommentarer

Overordnede målsettinger for NAV Sandefjord er:

- Riktige og enhetlige tjenester til innbyggerne i Sandefjord.
- Flere i arbeid og aktivitet og færre på stønad.

Den arbeidsrettede brukeroppfølgingen skal ha høy prioritet. For å øke overgangen til arbeid skal det legges vekt på økt bruk av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena. God samhandling og dialog med arbeidsgivere er viktig for at flere av NAVs brukere skal komme i og/eller beholde arbeid. Veiledere i NAV skal ha god kunnskap om etterspørselen etter arbeidskraft og formidle brukere til ledige stillinger. Virksomheter som har behov for bistand fra NAV skal gis god oppfølging.

NAV Sandefjord har intensivert arbeidet med å stille krav om aktivitet for brukere som får økonomiske ytelser. Det er satt som mål å øke andelen i kvalifiseringsprogrammet, for å sikre at langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp skal få tett oppfølging hvor lønnet arbeid er målet.

Det er også innført aktivitetsplikt for mottakere av sosialhjelp både over og under 30 år, for å sikre at brukere umiddelbart kommer i gang med meningsfull daglig aktivitet. Erfaringer er at aktivitet både bidrar til å bedre den enkelte brukers helse, samtidig som aktiviteten gir et godt grunnlag for riktig og god kartlegging som gjør det videre oppfølgingsarbeidet lettere.

NAV Sandefjord jobber med å koordinere, samle og utvide de kommunale aktivitetspliktstiltakene. Mulighetshuset skal koordinere/samle de aktivitetene som allerede eksisterer i Sandefjord, i tillegg til at det skal utvikles nye arenaer for å bidra til å snu en uheldig utvikling. Mulighetshuset skal være NAVs viktigste virkemiddel for å bidra til at brukere med sosialhjelp skal få en rask avklaring av ressurser og begrensninger, og bli tilbudt kompetanse og bistand til å innfri kravene

som etterspørres i ordinært arbeidsliv. Mulighetshuset tar sikte på å inkludere og samarbeide med både sosiale entreprenører, samt offentlig og privat næringsliv. Mulighetshuset åpnet i september 2022.

14.10 Seksjon bolig, aktivitet og avlastning

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjon for bolig, aktivitet og avlastning (BOA) gir tjenester til personer med utviklingshemming og/eller autismespekterforstyrrelser over 18 år. Seksjonen har et differensiert tilbud som tar utgangspunkt i den enkeltes ressurser og behov. Tjenestene omfatter døgnbemannede boliger, ambulerende tjenester, avlastning, BPA (brukerstyrt personlig assistent) og aktivitets- og arbeidstilbud for seksjonens målgruppe.

Driftsbudsjett

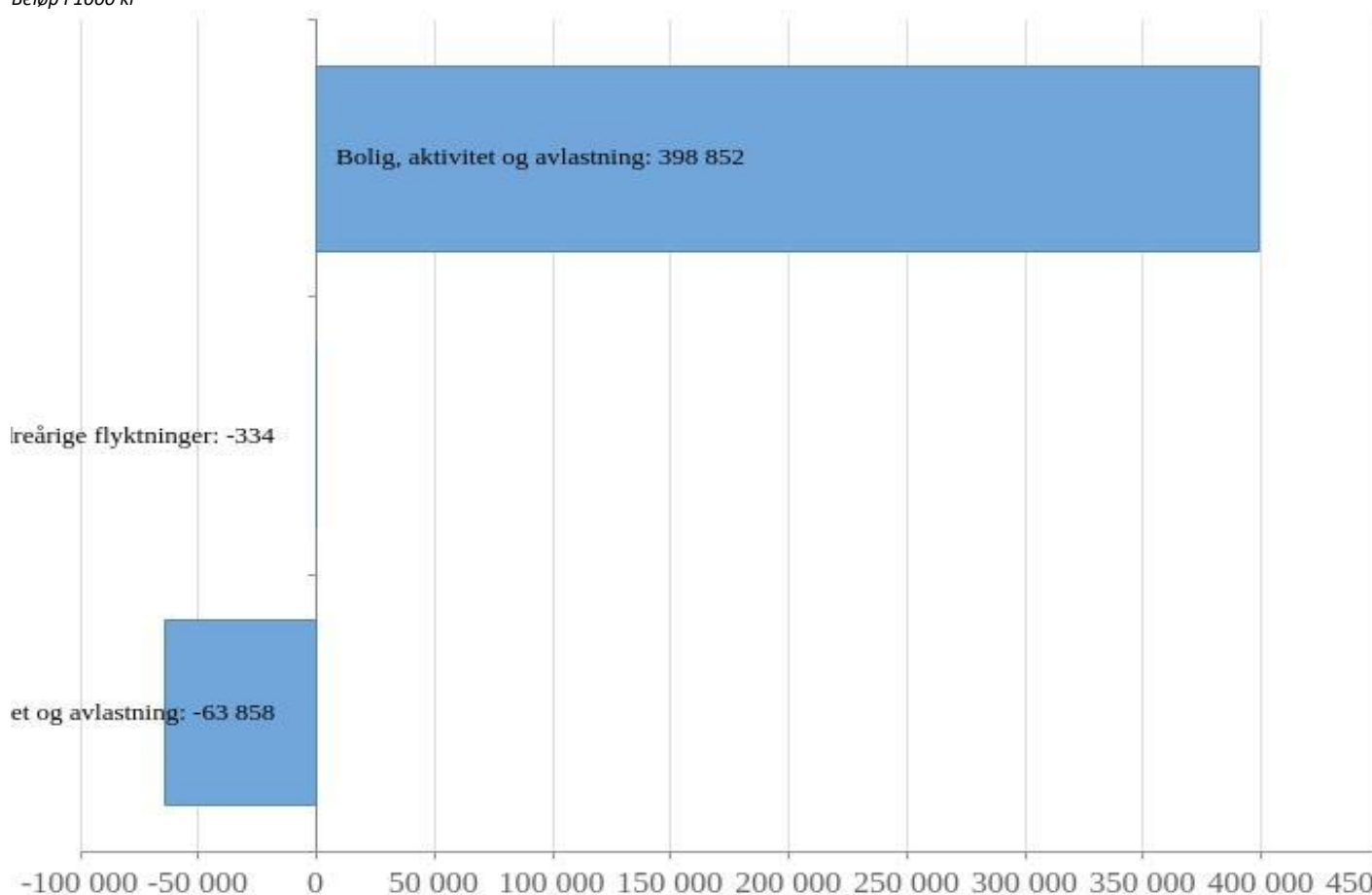
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	401 286	409 414	418 774	418 774	418 774	418 774
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 079	7 414	6 558	6 558	6 558	6 558
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	32 611	29 582	42 201	42 618	42 433	42 433
Overføringsutgifter	22	6 560	6 127	11 405	32 305	32 305
Finansutgifter	2 204	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	448 202	452 970	473 660	479 355	500 070	500 070
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 881	-2 033	-2 097	-2 097	-2 097	-2 097
Refusjoner	-29 294	-23 177	-23 678	-23 678	-23 678	-23 678
Overføringsinntekter	-103 267	-113 473	-113 225	-110 061	-110 061	-110 061
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-858	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-135 299	-138 683	-139 000	-135 836	-135 836	-135 836
Sum	312 904	314 287	334 660	343 519	364 234	364 234

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted**

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon bolig, aktivitet og avlastning	-63 858 000	-54 999 000	-34 284 000	-34 284 000
Bolig, aktivitet og avlastning	398 852 000	398 852 000	398 852 000	398 852 000
Boliger og tiltak enslige mindreårige flyktninger	-334 000	-334 000	-334 000	-334 000
Totalsum	334 660 000	343 519 000	364 234 000	364 234 000

Administrasjon bolig, aktivitet og avlastning: Kostnadsstedet inneholder lønnsmidler til seksjonens ledelse, kjøp av plasser, refusjoner av ressurskrevende tjenester og demografimidler til arbeids- og aktivitetstilbud og ambulant oppfølging. I løpet av økonomiplanperioden er det planlagt oppstart av to nye bofellesskap. Myreskauen bofellesskap har halvårseffekt fra 2025, og ny omsorgsbolig har helårseffekt fra 2026. Det er tilført demografimidler for økt behov for arbeids- og aktivitetstilbud og for ambulant oppfølging i perioden.

Bolig, aktivitet og avlastning: Kostnadsstedet inneholder 12 enheter som gir heldøgns omsorg, to enheter som gir arbeids- og aktivitetstilbud, en enhet som gir ambulant oppfølging og en enhet som gir avlastningstjenester. Fra 2024 er støttekontakt tjenesten flyttet fra seksjon BOA til kultur, idrett og fritid (KIF), dette som en del av retningsendringen som skisseres i temaplanen "På lik linje".

Boliger og tiltak enslige mindreårige flyktninger: Avviklet i 2021, beløpet må ses i sammenheng med bevilgning på NAV.

Øvrige kommentarer

En andel av utgiftene knyttet til tjenestemottakere med omfattende ressursbehov finansieres med statlig tilskudd. Dette vises i linjen Overføringsinntekter.

Nøkkeltall/aktivitetstall	Antall
Antall personer i tilrettelagt bolig	141
Antall personer som mottar ambulante tjenester	78
Antall personer som mottar avlastning	20
Antall personer tilrettelagt dagtilbud i kommunal regi (Ranvik/YME)	122
Antall plasser i VTA bedrift	102

Seksjon BOA har påstartet implementeringen av positiv atferdsstøtte (PAS) som felles faglig fag- og verdigrunnlag, implementeringen er prosjektorganisert og arbeidet videreføres i 2024.

Temaplanen «På lik linje»:

Temaplanen «På lik linje» ble påstartet i 2022 og politisk behandles i kommunestyret 21. desember 2023, parallelt med handlings- og økonomiplanen 2024-2027. «På lik linje» skal sikre at Sandefjord kommune gir effektive og kvalitativt gode tjenester, samt at tilbudene blir bærekraftige i en fremtid med press på økonomiske og personellmessige ressurser. Digitalisering og bruk av velferdsteknologi er særlig vektlagt når morgendagens tjenester skal utformes. Iverksettelse og implementering av handlingsplanen i «På lik linje» er prosjektorganisert. Prosjektleder vil ha en særlig viktig rolle for å sikre retningsendringen som planen beskriver.

Det er definert totalt 43 tiltak, hvorav det er fem tiltak som krever finansiering. Dette er to årsverk hjemmeveiledning i kommunalområdet kunnskap, barn og unge (KBU), ett årsverk i seksjon digitalisering og utvikling (HDU) for å sikre satsingen på digitalisering. De øvrige tiltakene er økte kostnader til lisenser og utstyr velferdsteknologi, base for ambulerende tjeneste og økt satsing på arbeid gjennom «Helt Med» og VTA. Summen for disse tiltakene utgjør 2,75 mill. kr i 2024 økende til 3,65 mill. kr i økonomiplanperioden. Tiltakene finansieres gjennom tilføring av nye midler tilsvarende 0,7 mill. kr i 2024 økende til 1,15 mill. kr i økonomiplanperioden. Den resterende finansieringen dekkes gjennom omorganisering av boliger og etablering av et nytt botilbud for eldre personer i målgruppen (1,15 mill. kr), omgjøring demografimidler dagtilbud (0,35 mill. kr). Det foretas en reduksjon i årsverk tilknyttet to enheter grunnet et lavere tjenestlig behov (0,8 mill. kr)

14.11 Seksjon psykisk helse og rustjenester

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjon Psykisk helse og rustjenester innbefatter 120 årsverk fordelt på rundt 200 ansatte. Tjenesten har ulike lokaler sentralt i Sandefjord, Stokke og Andebu.

Tjenestene innenfor seksjon psykisk helse og rustjenester (PHR) ble samlet i en seksjon som en del av omorganiseringen av kommunalområdene og tjenestene i Sandefjord kommune i 2020. Seksjonen er tverrfaglig sammensatt med psykologer, spesialsykepleiere, vernepleiere, sosionomer, helsefagarbeidere og flere andre yrkesgrupper.

Seksjon psykisk helse og rustjenester bistår blant annet med disse tjenestene:

- *Bistand til å kartlegge og skaffe oversikt, over problemområdet det søkes hjelp for, hjelp til å oppnå kontakt med andre hjelpeinstanser, samt bistand i prosessen frem til avklaring av videre hjelpebehov*
- *Lav terskel inn - innbyggerne kan selv booke time hos behandler via kommunens nettsider. Kort ventetid.*
- *Behandling for milde til moderate lidelser, individuelt og i ulike gruppe-/kurstilbud*
- *Oppfølging av tjenestebrukere med alvorlige og langvarige tilstander*
- *Dagaktivitetstilbud som gir hjelp til å dekke daglige grunnleggende behov*
- *Bistand til å søke egnet behandlingstilbud, og samarbeid med pasient og behandlende instans før, under og etter behandlingsforløpet.*
- *Nasjonale pasientforløp psykisk helse og rus*
- *Planlegging og iverksetting av lokale/frivillige støttetiltak under og etter behandling. Dette omfatter også bolig, arbeid, sosialt nettverk, etc.*
- *Boliger med bemanning. Boliger med ambulant oppfølging*
- *Ambulant oppfølging av personer som ikke bor i kommunalt tildelte boliger*
- *Rådgivende enhet for rus-saker i samarbeid med Politiet*
- *Rus og psykiatri konsulenter(ROP)*
- *Kommunal feltpleie - utdeling av brukerutstyr, vaksiner, sårstell og forebygging av somatisk forfall. Overdoseforebygging - Nalokson nesespray*
- *Oppfølging og støtte til tjenestebrukere på vei tilbake til arbeidslivet. IPS (Individual placement and support) i tett samarbeid med jobbspesialister hos NAV*
- *Tilrettelagt bolig driftet med medlever turnus*

Driftsbudsjett

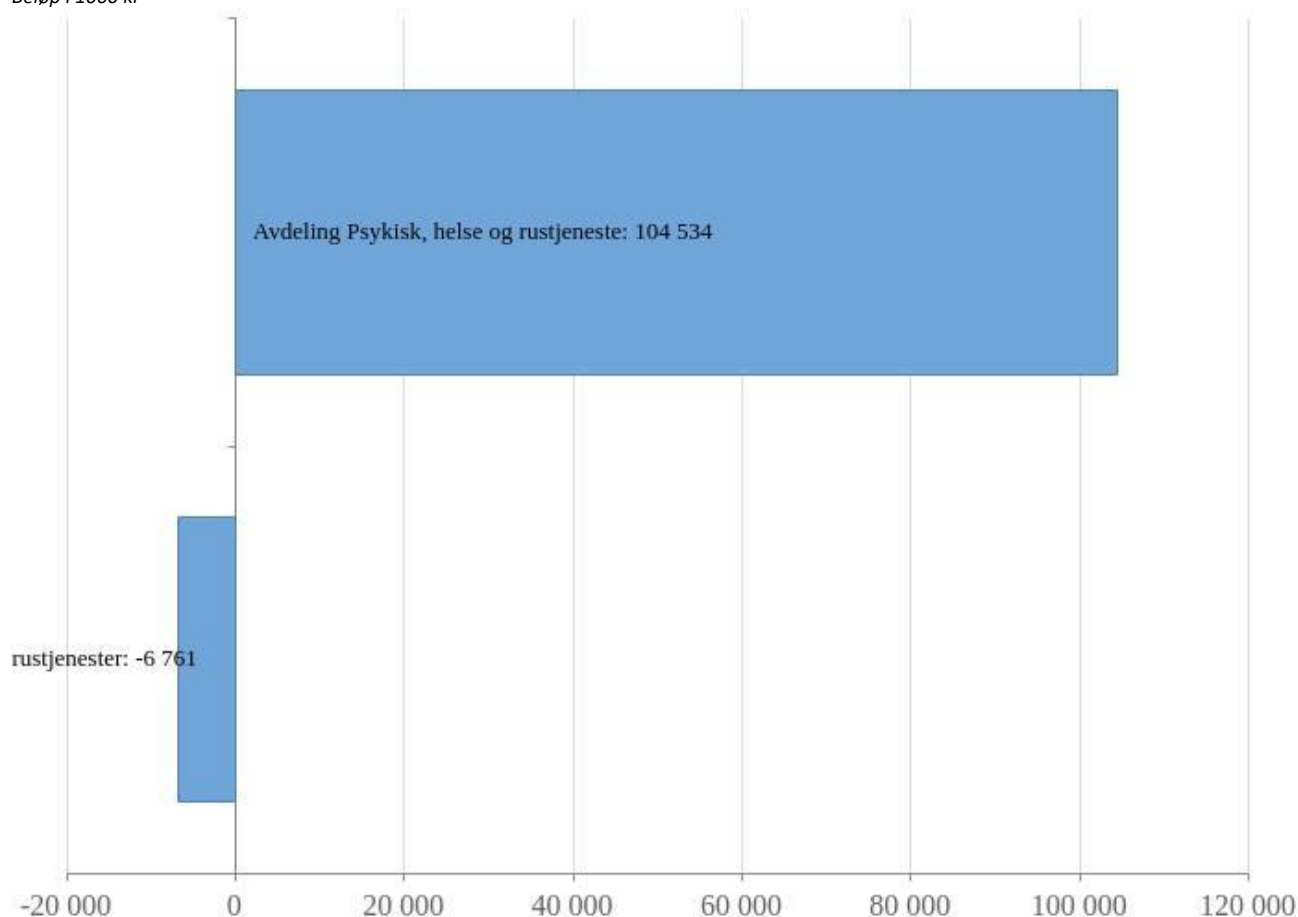
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	108 326	99 699	111 868	111 868	111 868	111 868
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 788	2 966	2 996	2 996	2 996	2 996
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	679	404	241	241	241	241
Overføringsutgifter	4 871	5 767	5 017	5 017	5 017	5 017
Finansutgifter	3 098	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	121 762	108 836	120 122	120 122	120 122	120 122
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 344	-112	-466	-466	-466	-466
Refusjoner	-8 205	-3 547	-4 291	-4 291	-4 291	-4 291
Overføringsinntekter	-17 634	-14 496	-17 592	-17 111	-17 111	-17 111
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 089	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-29 272	-18 155	-22 349	-21 868	-21 868	-21 868
Sum	92 490	90 681	97 773	98 254	98 254	98 254

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted***Beløp i kroner*

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon Psykisk, helse og rustjenester	-6 761 000	-6 280 000	-6 280 000	-6 280 000
Avdeling Psykisk, helse og rustjeneste	104 534 000	104 534 000	104 534 000	104 534 000
Totalsum	97 773 000	98 254 000	98 254 000	98 254 000

Administrasjon psykisk helse og rustjenester består av seksjonsleder og 7 enhetsledere. Det er budsjettet med i overkant av 17 millioner kr for refusjon vedrørende ressurskrevende tjenester. Beløpet inntektsføres i administrasjonen, mens kostnadene bokføres i de enhetene tjenestene gis. Endring i økonomiplanperioden skyldes endring i pensjonssatsen for refusjon vedrørende ressurskrevende tjenester.

Hovedkostnadssted psykisk helse og rustjenester består av 7 enheter. Tjenestene i seksjonen er for personer over 18 år, og er organisert etter modell fra den nasjonale veilederen "Sammen om Mestring". Seksjonen er tverrfaglig sammensatt med psykologspesialister, spesialsykepleiere, vernepleiere, sosionomer, helsefagarbeidere og flere andre yrkesgrupper.

Seksjon psykisk helse og rustjenester består av følgende enheter:

- *PHR Sandar Herredshus - oppfølging av pasienter med alvorlig og langvarige lidelser*
- *Psykisk helse og aktivitet (PHA)- Sandefjord og Stokke. Behandling og oppfølging av pasienter med milde til moderate tilstander*
- *Enhet Hvidtgården 4. eta. og Vardeveien ambulerende - bemannet bofellesskap og ambulerende tjenester*
- *Enhet Heimdal og Prestegårdstunet - bemannede boliger rus og psykiatri*
- *PHR Andebu ambulerende tjenester - bemannet bofellesskap og ambulerende tjenester*
- *Enhet Østerøyveien tilrettelagt bolig*
- *Overgrepsmottaket i Vestfold - leder for mottaket har pt. 20% stilling i PHR*

Øvrige kommentarer

Intensjonen til seksjon psykisk helse og rustjenester er å utvikle gode og trygge tjenester til målgruppa. Tjenesten skal gjenspeile det hjelpebehovet innbyggerne i kommunen har. Økte forventinger og krav om effektiv drift krever ny tilnærming slik at man kan yte faglig forsvarlige tjenester innenfor de rammer man har. Det er igangsatt et arbeid for å oppnå mer effektiv organisering. Økt samhandling både internt og eksternt, forebyggende tiltak, lavterskeltilbud, økt brukermedvirkning, digitalisering og avklaring på hva som faller innenfor kommunalt område er tydelige prioriteringer fremover.

Kommunen mottar tilskudd fra Statsforvalteren til 3 stillinger i forbyggende team rus. Stillingene startet opp i august/september 2023 og har foreløpig en varighet på 2 år. Det er p.t. usikkert vedrørende videre finansiering.

14.12 Seksjon bolig- og tjenestekontor

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjon bolig og tjenestekontor har 32,3 årsverk og er kommunens tildelingskontor. Seksjonen har ansvar for saksbehandling av søknader om helse- og omsorgstjenester og søknader om kommunale boliger (f.eks. senterleiligheter, gjennomgangsligheter, boliger med bemanning m.fl.).

Alle innbyggere med behov for helse- og omsorgstjenester kan henvende seg til seksjon bolig og tjenestekontor for råd/ veiledning og søknad. Tildeling av helse og omsorgstjenester vurderes etter helse og omsorgsloven og pasient og brukerrettighetsloven.

Seksjonen skal sikre likeverdig, forsvarlig og kvalitativ god tildelingspraksis. Nivået og omfang på tjenester må reflektere kommunens innsats for å styrke innbyggernes egne ressurser og evne til mestring. Seksjonen er sentral i samhandlingen med sykehuset når det gjelder utskrivningsklare pasienter. Pasientene skal meldes til kommunen med funksjonsbeskrivelser. Kommunen vurderer om pasientene kan reise hjem med eller uten helsetjenester, eller om det er behov for opphold på korttidsplass før pasienten kan komme hjem. Det er budsjettert med 2 395 000 kr til dekning av overliggerdøgn, dette utgjør ca. 420 døgn i 2024.

Koordinerende enhet for voksne ligger til seksjon bolig og tjenestekontor. Dette er en lovpålagt funksjon i kommunen. Koordinerende enhet har ansvar for å oppnevne koordinator og igangsette arbeidet med individuell plan når pasienter/brukere har sammensatte helse- og omsorgstjenester som strekker seg over tid, og det er behov for koordinering.

I tillegg til dette arbeidet deltar bolig og tjenestekontoret i en rekke prosjekter og satsninger slik som «aldersvennlige Sandefjord», «På lik linje» og «Helhetlig innsatstrapp og bolig og tjenestetildeling».

Driftsbudsjett

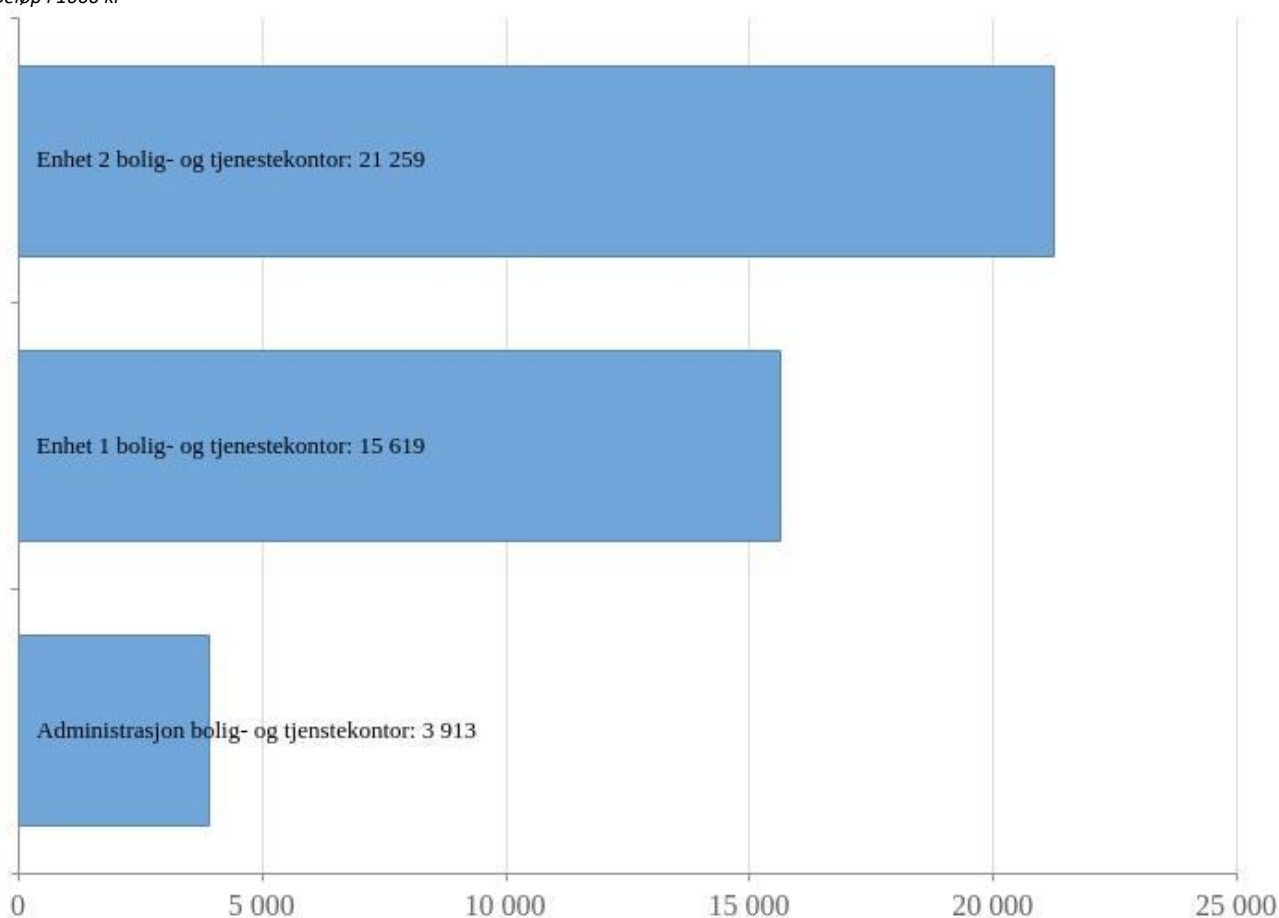
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	34 866	34 931	36 252	36 252	36 252	36 252
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 783	1 591	2 088	2 088	2 088	2 088
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	7 777	2 054	2 451	2 451	2 451	2 451
Finansutgifter	115	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	45 541	38 576	40 791	40 791	40 791	40 791
Driftsinntekter						
Refusjoner	-1 001	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-194	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 195	0	0	0	0	0
Sum	44 346	38 576	40 791	40 791	40 791	40 791

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon bolig- og tjenestekontor	3 913 000	3 913 000	3 913 000	3 913 000
Enhet 1 bolig- og tjenestekontor	15 619 000	15 619 000	15 619 000	15 619 000
Enhet 2 bolig- og tjenestekontor	21 259 000	21 259 000	21 259 000	21 259 000
Totalsum	40 791 000	40 791 000	40 791 000	40 791 000

Seksjon bolig og tjenestekontor fatter ca. 8 000 vedtak i året. Hovedtyngden av vedtakene gjelder hjemmesykepleie og støttesamtaler psykiske helse og rus, men det er også mange vedtak knyttet til korttidsopphold i institusjon.

I 2023 har Sandefjord kommune jobbet for å få ned antallet overliggerdøgn på sykehuset. Antallet er lavere enn i 2022, men det er fremdeles utfordringer å forstå de store variasjonene. Antall innleggelser til sykehuset og sykehusets utskrivningspraksis er faktorer, men det handler også om hvordan dette håndteres mellom helsetjenester i hjemmet, korttidsplasser og langtidsplasser i kommunen. Arbeidet internt i kommunen vil fortsette videre for å begrense antall overliggere.

Seksjonen har tildelingsrett til ca. 1 600 boliger. Noen boliger eies av kommunen, andre boliger eies av stiftelser og noen boliger er prisregulerte innskuddsboliger med kommunal tildelingsrett. Seksjonen har

et utstrakt samarbeid internt og eksternt knyttet til dette ansvaret. Våren 2023 åpnet Aagaardstunet med 40 nye leiligheter til seniorer og personer med funksjonsnedsettelser. Høsten 2023 er Solvangsenteret ferdig utbygd, og har økt med 31 boliger til seniorer. Det er nå 79 boliger i Solvangsenteret som kommunen har tildelingsrett til.

Øvrige kommentarer

Seksjonen har i 2023 arbeidet med å rullere boligsosial handlingsplan. Den nye boligsosiale strategien ble sendt til politisk behandling i juni 2023. Politikerne ønsket en høringsrunde og planen kommer til ny politisk behandling i løpet av høsten 2023. Hovedmål for strategien er at kommunen skal gi bistand til vanskeligstilte som bidrar til god helse, varige og stabile boforhold, og integrering og deltakelse i samfunnet. Arbeidet har to hovedpilarer; Gi bistand som skal hjelpe vanskeligstilte til å mestre boforholdet, og enten jobbe seg videre mot egen eid bolig, leid bolig på det private markedet eller beholde den kommunale boligen som en varig løsning. Og fremskaffe egnede boliger i gode bomiljø for vanskeligstilte husstander.

Sandefjord kommune har over lang tid arbeidet med å innføre aktivitetsbasert finansiering knyttet til noen helse og omsorgstjenester. I 2023 har kommunen teste en pilot der noen saksbehandlere ved seksjon bolig og tjenestekontoret og noen enheter i seksjon senter og hjemmetjenester jobber etter metoden aktivitetsbasert finansiering. Resultatet av arbeidet kommer til politisk behandling høsten 2023.

Seksjon bolig og tjenestekontor har begynt arbeidet med fremtidens bolig- og tjenestekontor. Behovet for helse- og omsorgstjenester er stort, og for at tjenesteytingen skal være bærekraftig fremover, så må endringer til. Det kan være endringer i nivået på tjenester, i måten å tildele tjenester på mm. Seksjonen har hatt opplæring i ressurskalkulator og er aktivt deltakende i arbeidet med helhetlig innsatstrapp i Sandefjord kommune.

14.13 Seksjon Sandefjord medisinske senter

Beskrivelse av dagens virksomhet

Sandefjord medisinske senter (SMS) har 59 døgnplasser, i tillegg er det to plasser knyttet til legevakt. SMS har tre døgnenheter; rehabiliterings- og korttidsenhet, intermediaær enhet med øyeblikkelig hjelp døgntilbud (ØHD) og lindrende- og korttidsenhet.

I tillegg til døgnenhetene er følgende funksjoner og enheter organisert i seksjonen Sandefjord medisinske senter:

- 24-timers legevakt med to ØHD/observasjonssenger
- Ergo- og fysioterapitjenester til voksne og privatpraktiserende fysioterapeuter
- Legetjenester for kommunalt ansatte leger
- Lunden kommunale fastlegekontor
- Korttidslager for hjelpemidler
- Lærings- og mestringssenter, inkl. pårørendesenter og seniorveiviseren
- Frisklivssentral
- Ferdighetssenter

Sandefjord medisinske senter har basseng- og treningsarealer som benyttes både av inneliggende pasienter og hjemmeboende med treningsbehov.

Sandefjord medisinske senter har i alle enheter et fokus på rehabilitering og mestring, et godt samarbeid med brukernes organisasjoner, samt en utstrakt aktivitet mht. kurs og opplæring for fagpersonell og pasienter/brukere.

SMS har også ansvar for drift av kommunens ferdighetssenter som gir tilbud om praktisk trening og teoretisk opplæring av fagpersonell.

Driftsbudsjett

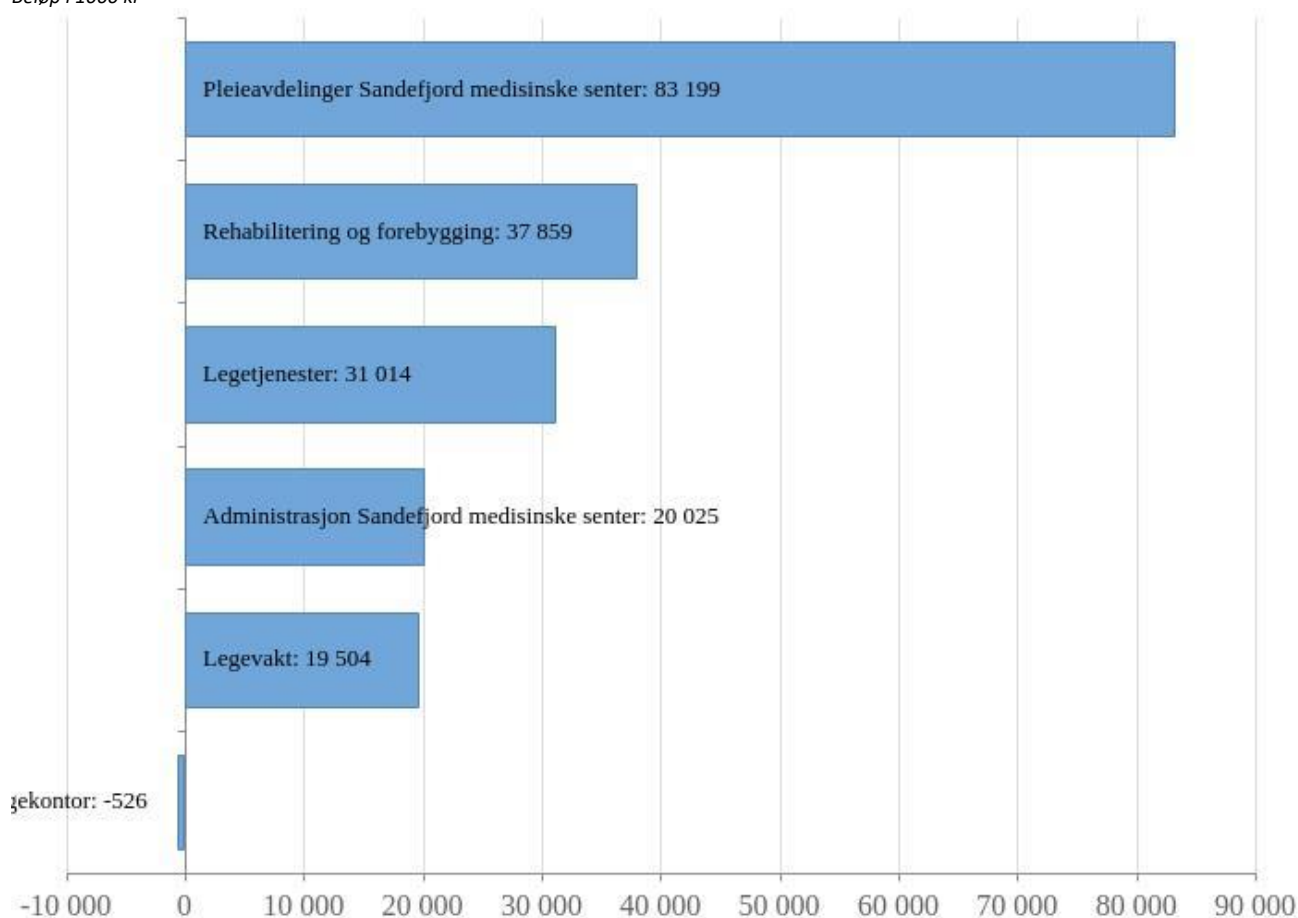
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	178 946	172 096	181 558	182 038	182 038	182 038
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	30 889	15 115	15 512	15 512	15 512	15 512
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	70 802	21 904	22 518	22 518	22 518	22 518
Overføringsutgifter	411	1 625	917	917	917	917
Finansutgifter	5 817	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	286 865	210 740	220 505	220 985	220 985	220 985
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-9 498	-10 012	-10 922	-10 922	-10 922	-10 922
Refusjoner	-27 943	-17 577	-17 834	-17 834	-17 834	-17 834
Overføringsinntekter	-1 071	-1 512	-674	-674	-674	-674
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-17 554	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-56 066	-29 101	-29 430	-29 430	-29 430	-29 430
Sum	230 799	181 639	191 075	191 555	191 555	191 555

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon Sandefjord medisinske senter	20 025 000	20 203 000	20 203 000	20 203 000
Legetjenester	31 014 000	31 014 000	31 014 000	31 014 000
Legevakt	19 504 000	19 504 000	19 504 000	19 504 000
Fastlegekontor	-526 000	-526 000	-526 000	-526 000
Rehabilitering og forebygging	37 859 000	38 161 000	38 161 000	38 161 000
Pleieavdelinger Sandefjord medisinske senter	83 199 000	83 199 000	83 199 000	83 199 000
Totalsum	191 075 000	191 555 000	191 555 000	191 555 000

Administrasjonssenheten omfatter seksjonsleder med stab inkl. ansatte i ferdighetssenteret, og serviceavdeling med medarbeidere innenfor områdene resepsjon og merkantile funksjoner. Det meste av senterets driftskostnader utover lønn er sentralisert til ansvarsområdet felleskostnader.

Legetjenestene som er organisert under Sandefjord medisinske senter omfatter legetjenester i legevakt, sykehjem, helsestasjoner, oppfølging av turnuskandidater (Lis1) og kommunalt ansatte leger ved Lunden kommunale fastlegekontor. Utgifter knyttet til fastlegetjenester er fra 01.01.23 flyttet over til seksjon for Administrasjon og stab HSO.

Budsjettet omfatter i hovedsak lønnskostnader til fast ansatte leger, kostnader til legeberedskap opp mot ØHD, lønns- og praksiskompensasjon til legene som utfører kommunale oppgaver; blant annet på helsestasjon, godtgjørelse for legenes beredskapsvakter på legevakta, og utgifter knyttet til turnusleger.

Legevakten skal sikre personer som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen nødvendig behandling ved tilstander der hjelpen, av medisinske årsaker, ikke kan utsettes til neste dag eller til fastlege er tilgjengelig. Legevakten har i tillegg to ØHD/observasjonssenger. Enheten er døgnbemannet.

Lunden kommunale fastlegekontor ble startet opp i 2022. Det er per i dag 4 årsverk helsepersonell og 0,5 leder som lønnes her mens de kommunalt ansatte legene ligger under legetjenester. Egenbetaling, Helforefusjon og driftstilskudd føres her, noe som gjør at kostnadsstedet fremkommet med en netto inntekt i HØP.

Ergo og fysioterapitjenester skal sikre personer over 18 år med funksjonssvikt, og personer som står i fare for å utvikle funksjonssvikt, en rask og systematisk kartlegging, utredning og et anbefalt tilbud. Tjenestene gis enten i pasientenes hjem, via poliklinisk behandling eller i gruppetrening

Tjenestene som gis er:

- Behandling og tiltak i pasientenes hjem.
- Ergo- og fysioterapitjenester i samarbeid med seksjon for senter og hjemmetjeneste. Tjenesten har et stort fokus på fallforebyggende gruppetrening. Tilbud om balansegruppe ledet av fysioterapeut gis på bo- og servicesentrene. Sterk og stødig – balansetreningssgrupper ledet av frivillige som veiledes av fysioterapeuter.
- Tilretteleggende og kompenserende tiltak i samarbeid med NAV/Hjelpemiddelsentralen. - Rådgivning i boligtilretteleggingsaker.

Tjenesten utfordres på å få satt i gang innsats så tidlig som mulig. Behovet for utkjøring og montering av hjelpemidler øker med et økende antall eldre og syke hjemmeboende pasienter. Lager for hjelpemiddel er for lite og det er behov for større lokaler.

Frisklivssentralen er en lokal aktør for utvikling av folkehelse. I regi av frisklivssentralen kan man få tilbud om hjelp til å endre livsstil for å bedre egen helse.

Lærings- og mestringssenteret gir tilbud til personer som har fått endret sin helse og livssituasjon og som har behov for ny kunnskap, støtte og veiledning. LMS gjør i samarbeid med pårørendesenteret, samtaler, kurs, selvhjelpsgrupper, koordinering av ulikt likepersonsarbeid, livsstyrketrening. Det satses på forebyggende seniorarbeid og voksne og barn som pårørende. 0,8 årsverk seniorveiviser er lagt inn fra 01.07.24. Budsjettmessig gir dette helårseffekt fra 2025.

Frisklivssentralen og lærings- og mestringssenteret er *ikke* lovpålagte tjenester, men prioriterte tiltak i et helhetlig rehabiliterings- og forebyggingsløp.

Sandefjord medisinske senter har tre døgnenheter hvor opphold for brukerne tildeles via tjenestekontoret. Hovedfokus i døgnenhetene er å bidra til at de aller fleste pasientene skal kunne bli i stand til å klare seg i egen bolig. Alle plassene er korttidsplasser og døgnenhetene har fysioterapi- og ergoterapitjeneste som en viktig del av tjenestetilbudet. Behovet for disse tjenestene er økende. De tre døgnenhetene er:

Rehabiliterings- og korttidsenhet har 18 døgnplasser, hvorav 8 rehabiliteringsplasser, og gir tilbud til pasienter med behov for rehabilitering etter skade/sykdom, samt de som har behov for opptrening etter sykehusopphold. Enheten har også 10 plasser til korttidsopphold.

Intermediær enhet med ØHD-plasser har 22 døgnplasser, hvorav fem plasser til «øyeblikkelig hjelp døgntilbud» som kan benyttes av fastleger og legevakt. Enheten gir, utover øyeblikkelig hjelp, hovedsakelig tilbud til pasienter som trenger viderebehandling og oppstart av tverrfaglig rehabilitering etter sykehusopphold.

Lindrende- og korttidsenhet har 19 døgnplasser. Her gis det tilbud om lindrende behandling og korttidsopphold, samt etterbehandling etter kreftbehandling i spesialisthelsetjenesten. Fagteamet av kreftsykepleiere som yter tjenester i pasientens hjem er også organisert i denne enheten.

Øvrige kommentarer

Døgnenheter ved Sandefjord medisinske senter:

Aktivitetstall- og indikatorer	2020	2021	2022
Sum innleggelser Sandefjord medisinske senter	1 166	1 267	1233
Herav innleggelser fra sykehuset	776	947	1021
NB tall for 2021 er beregnet, ikke faktisk tall			

Sandefjord medisinske senter har som hovedmålsetting å bidra til at pasienter og brukere bedrer eller opprettholder sitt funksjonsnivå. I tillegg, er det på senteret stor aktivitet knyttet til forebygging. Både lærings- og mestringscenteret med pårørendesenter og Seniorveiviseren, er i stadig utvikling.

Samarbeidet med frivillige organisasjoner er en viktig del av dette. Det er etablert et eget brukerkontor ved senteret hvor likepersonsarbeidet er sentralt. Brukerorganisasjonene har egne dager hvor det er veiledning og bistand til mennesker med kroniske lidelser. Aktiviteten i treningssaler og basseng er stor, og det er fokus på å utnytte lokalitetene store deler av døgnet, både til grupper og enkeltbrukere/pasienter. Lærings- og mestringscenteret skal også, i samarbeid med stabssesjon digitalisering og utvikling, utvikle et system for informasjon og veiledning av digitale løsninger og velferdsteknologi.

Det har vært et mål å øke sykepleiemangelen på døgnavdelingene til 75 %. Andelen har nå passert 60 %. Etter Helsekommisjonens rapport er det nødvendig å se på dette tallet, og ev. oppgaveglidning kan løse noe av sykepleiemangelen. Det er også nødvendig å fortsette arbeidet mot å oppnå en heltidskultur i døgnenhetene.

14.14 Seksjon bo- og behandlingssenter

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonen gir døgntilbud til pasienter med et høyt omsorgsbehov. I tillegg til drift av disse institusjonene er kostnader til kjøp av institusjonsplasser på Mosserød hjemmet budsjettert i seksjon bo- og behandlingssentre.

Institusjonenes døgnplasser benyttes i hovedsak til langtidsopphold, men også til avlastningsopphold.

Driftsbudsjett

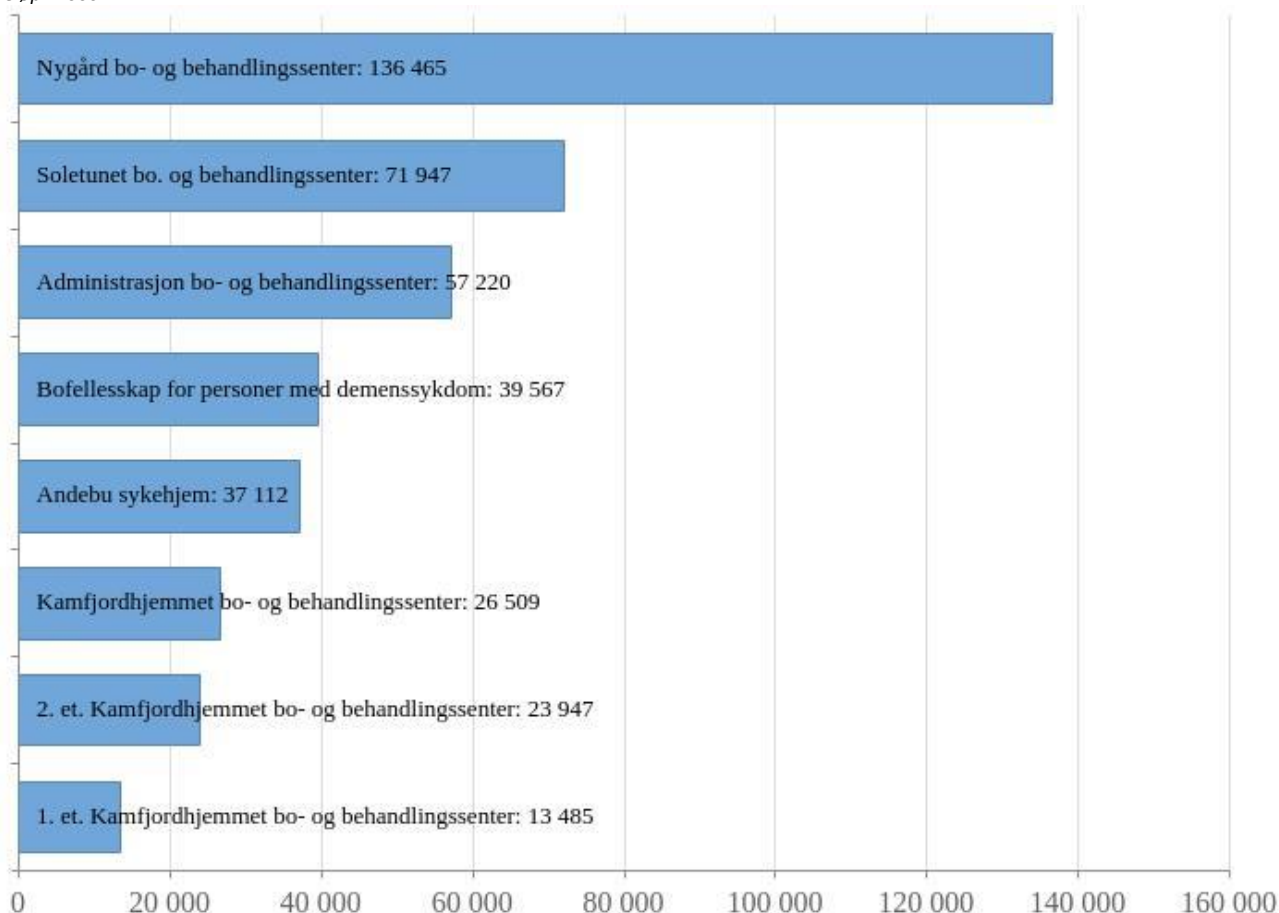
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	428 488	381 338	414 413	420 974	420 974	420 974
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	44 233	36 920	40 152	40 268	40 268	40 268
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	60 800	59 237	63 288	63 288	63 288	63 288
Overføringsutgifter	400	8 749	8 303	5 606	5 606	23 706
Finansutgifter	1 373	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	535 293	486 244	526 156	530 136	530 136	548 236
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-70 327	-69 500	-77 136	-79 080	-79 080	-79 080
Refusjoner	-28 598	-15 848	-16 671	-17 115	-17 115	-17 115
Overføringsinntekter	-49 838	-27 569	-26 097	-25 241	-25 241	-25 241
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 674	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-151 438	-112 917	-119 904	-121 436	-121 436	-121 436
Sum	383 855	373 327	406 252	408 700	408 700	426 800

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Seksjon bo- og behandlingssenter	383 855	373 327	406 252	408 700	408 700	426 800
Sum	383 855	373 327	406 252	408 700	408 700	426 800

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted**

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon bo- og behandlingssenter	57 220 000	56 824 000	56 824 000	56 824 000
Nygård bo- og behandlingssenter	136 465 000	137 859 000	137 859 000	155 959 000
Bofellesskap for personer med demenssykdom	39 567 000	39 639 000	39 639 000	39 639 000
Kamfjordhjemmet bo- og behandlingssenter	26 509 000	27 219 000	27 219 000	27 219 000
1. et. Kamfjordhjemmet bo- og behandlingssenter	13 485 000	13 694 000	13 694 000	13 694 000
2. et. Kamfjordhjemmet bo- og behandlingssenter	23 947 000	24 091 000	24 091 000	24 091 000
Soletunet bo- og behandlingssenter	71 947 000	72 237 000	72 237 000	72 237 000
Andebu sykehjem	37 112 000	37 137 000	37 137 000	37 137 000
Totalsum	406 252 000	408 700 000	408 700 000	426 800 000

Administrasjonen i bo- og behandlingssentre består av seksjonsleder, rådgivere, fysioterapeuter og livsgledekonulent. I tillegg er kommunens utgifter til kjøp av institusjonsplasser på Mosserødhjemmet budsjettetert her (53 plasser). Endringer i økonomiplanperioden på dette hovedkostnadsstedet skyldes at tre nye enheter skal sertifiseres til livsgledehjem; Nygård, Andebu og Mosserødhjemmet. Kostnaden i oppstartsåret er høyere enn de neste årene.

Nygård bo- og behandlingssenter består av sju døgnavdelinger (128 langtidsplasser og åtte avlastningsplasser), fag og fellesfunksjoner (felles natt-tjeneste og aktivitetsavdeling), serviceavdeling, samt sentralkjøkken. Nygård er produksjonskjøkken for Nygård bo- og behandlingssenter og for Sandefjord medisinske senter, samt at kantine driftes på begge stedene. De leverer også middag til bofellesskapene og noen dagtilbud i Sandefjord.

Åtte nye plasser er budsjettetert på Nygård fra 2024. Oppstart av disse plassene er planlagt fra april, derfor er beløpet i 2024 noe lavere enn i 2025 og 2026. Øvrig endring i økonomiplanperioden for Nygård skyldes oppstart av 18 nye plasser fra 2027.

Enhet bofellesskap for personer med demenssykdom består av Bokeveien, Ranvikskogen og Nygårdsvollen. I hvert av bofellesskapene er det 16 langtidsplasser, hovedsakelig for personer med demenssykdom.

Kamfjordhjemmet er fordelt på fire avdelinger med to boenheter på åtte plasser i hver boenhet. Seks av boenhetene er tilrettelagt for beboere med et spesielt behov for tett oppfølging på grunn av utfordrende adferd, og for mennesker med alderspsykiatriske lidelser. Av de 64 plassene er det 16 avlastningsplasser, øvrige er langtidsplasser. Kamfjordhjemmet har eget kjøkken med kantinedrift.

Soletunet bo- og behandlingssenter består av tre døgnavdelinger (45 langtidsplasser og to avlastningsplasser), bemannet omsorgsbolig (21 boenheter, samt bofelleskap med seks leiligheter), og kjøkken med kantinedrift.

Andebu bo- og behandlingssenter består av tre døgnavdelinger (37 langtidsplasser og to avlastningsplasser), samt kjøkken med kantinedrift.

Endring i økonomiplanperioden utover det som tidligere er nevnt skyldes endring i pensjonssatsen for refusjon vedrørende ressurskrevende tjenester.

Øvrige kommentarer

Seksjonen har som målsetting å legge til rette for at tjenesten overholder lovpålagte oppgaver, og at tilstrekkelig fagkompetanse sikres.

Ambisjonene for seksjonen fremover er å bruke virksomhets- og kompetanseplanen som et styringsverktøy for å måle, evaluere tiltakene og synliggjøre en helhetlig fellesforståelse av fremtidig behov og retningsvalg. Planen danner grunnlaget for en systematisk og strategisk kompetansestyring med satsingsområder slik at seksjonen lykkes med å utføre og utvikle tjenestene til pasient og bruker. De viktigste satsingsområdene er:

- Øke andelen heltidsansatte. Alle stillinger, bortsett fra helgestillinger, som lyses ut skal være over 80 %. Bruke alternative arbeidstidsordninger (turnuser) som et virkemiddel for å oppnå dette.
- Forbedringsarbeid med læringssløyfer.
- Endringsprosesser, særlig i forbindelse med Nygård bo- og behandlingssenter.
- Resertifisering av Livsgledehem på Kamfjordhjemmet og Soletunet.
- Lederutvikling og innføring av lederavtaler som følges opp med ledersamtaler.
- Leve hele livet - blant annet tiltak som aktivitetsplan for alle med langtidsplass og sammenheng i tjenestene med turnuser som gir færre personer å forholde seg til.

En kompetansekartlegging i seksjonen viser at 30 % av de ansatte har utdanning fra høyskole/universitet, 58 % har fagutdanning (helsefag, hjelpepleier) mens 12 % er assistenter uten formell kompetanse. De fleste av sistnevnte gruppe arbeider i helg.

Tabellen nedenfor viser institusjonsplasser og bemannede omsorgsboliger (primært for eldre) ved inngangen til 2024. Disse er organisert under flere seksjoner.

Det er forutsatt at 8 nye plasser tas i bruk på Nygård fra våren 2024. 18 plasser tas i bruk i 2027. Resterende 18 plasser tas i bruk fra 2028 eller senere.

Institusjonsplasser/bemannede omsorgsboliger	Seksjon	Antall plasser
Sandefjord medisinske senter	SMS	61
Nygård bo- og behandlingssenter	BBS	136
Kamfjordhjemmet	BBS	64
Soletunet bo- og behandlingssenter	BBS	47

Andebu bo- og behandlingssenter	BBS	39
Mosserødhjemmet	BBS	53
Bofellesskap for personer med demenssykdom	BBS	48
Somatisk avdeling Hvidtgården	SHT	13
Parken bofellesskap	SHT	5
Stokke bemannet omsorgsbolig	BBS	27
Møylandsenteret, bemannet omsorgsbolig	SHT	8
Sum		501

14.15 Seksjon senter og hjemmetjeneste

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonen omfatter helsetjenester i hjemmet (hjemmesykepleie), praktisk bistand, brukerstyrt personlig assistent ordning (BPA), seniorsenter, bofellesskap og bemannede omsorgsboliger, fagteam demens og dagaktivitetstilbud for personer med demenssykdom.

Det er nødvendig å ta i bruk forebyggende tjenester, teknologiske løsninger og velferdsteknologi, og samhandling med forebyggende aktiviteter og helsetjenester i hjemmet må økes. Dette skal styrke fokus på innbyggernes egne ressurser for å bevare egen mestring, og bidra til en mer bærekraftig utnyttelse av kapasiteten og ressursene i seksjonen fremover.

Driftsbudsjett

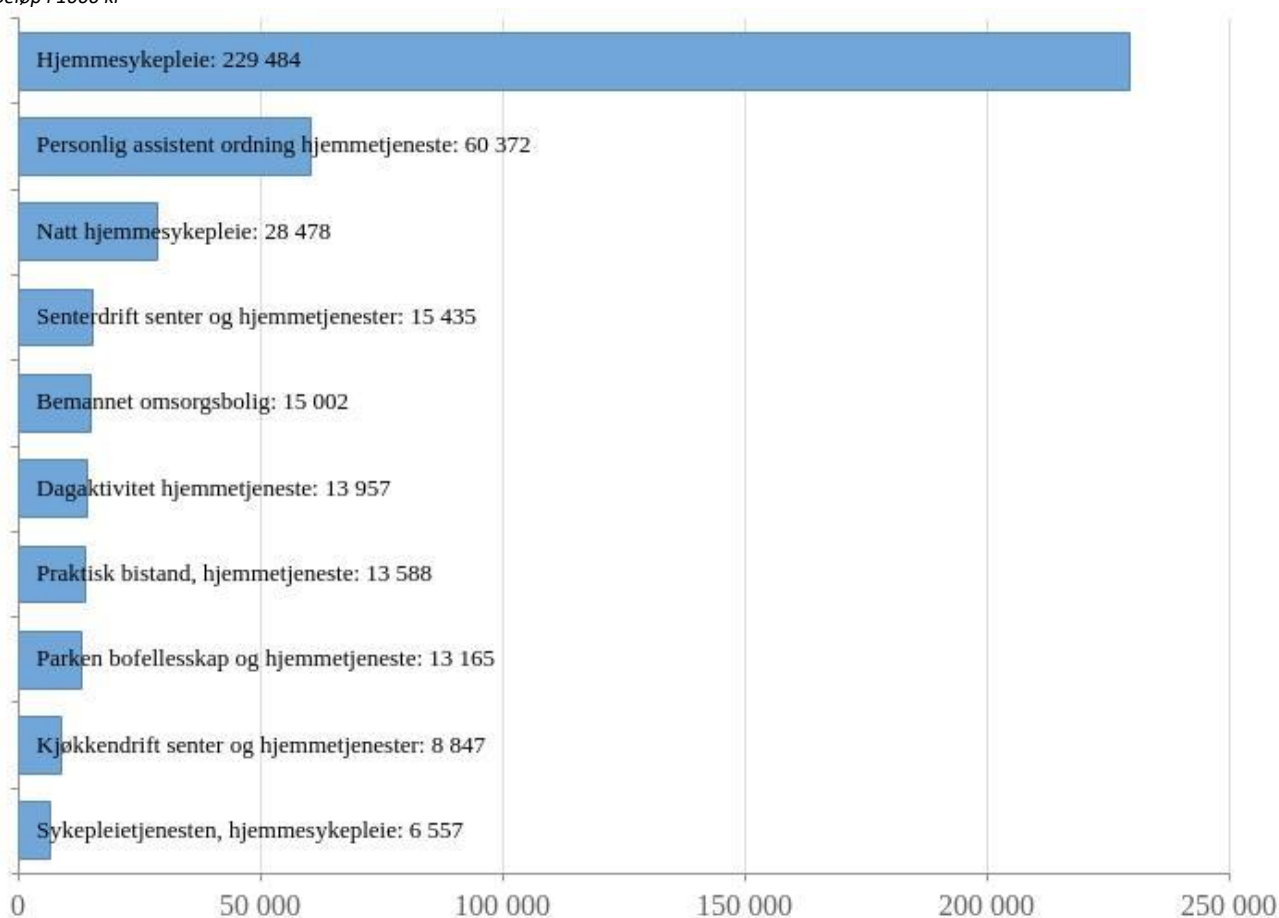
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	389 502	377 949	413 249	413 249	413 249	413 249
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	42 473	30 666	32 954	33 584	33 584	34 214
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 768	12 665	18 364	18 364	18 364	18 364
Overføringsutgifter	29	6 049	9 798	10 408	10 408	10 408
Finansutgifter	1 321	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	442 092	427 329	474 365	475 605	475 605	476 235
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-34 060	-25 788	-27 113	-27 113	-27 113	-27 113
Refusjoner	-24 478	-14 654	-15 430	-15 430	-15 430	-15 430
Overføringsinntekter	-13 024	-14 044	-15 545	-15 315	-15 315	-15 315
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 542	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-73 104	-54 486	-58 088	-57 858	-57 858	-57 858
Sum	368 988	372 843	416 277	417 747	417 747	418 377

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon senter og hjemmetjenester	2 903 000	4 373 000	4 373 000	5 003 000
Hjemmesykepleie	229 484 000	229 484 000	229 484 000	229 484 000
Hjemmetjenester, enhet 1	1 014 000	1 014 000	1 014 000	1 014 000
Hjemmetjenester, enhet 2	1 014 000	1 014 000	1 014 000	1 014 000
Hjemmetjenester, enhet 3	5 377 000	5 377 000	5 377 000	5 377 000
Helsefremmende og forebyggende enhet	1 040 000	1 040 000	1 040 000	1 040 000
Natt hjemmesykepleie	28 478 000	28 478 000	28 478 000	28 478 000
Sykepleietjenesten, hjemmesykepleie	6 557 000	6 557 000	6 557 000	6 557 000
Parken bofellesskap og hjemmetjeneste	13 165 000	13 165 000	13 165 000	13 165 000
Bemannet omsorgsbolig	15 002 000	15 002 000	15 002 000	15 002 000
Praktisk bistand, hjemmetjeneste	13 588 000	13 588 000	13 588 000	13 588 000
Personlig assistent ordning hjemmetjeneste	60 372 000	60 372 000	60 372 000	60 372 000
Senterdrift senter og hjemmetjenester	15 435 000	15 435 000	15 435 000	15 435 000
Kjøkkendrift senter og hjemmetjenester	8 847 000	8 847 000	8 847 000	8 847 000
Prosjekter senterdrift miljø og aktivitet	44 000	44 000	44 000	44 000
Dagaktivitet hjemmetjeneste	13 957 000	13 957 000	13 957 000	13 957 000
Totalsum	416 277 000	417 747 000	417 747 000	418 377 000

Administrasjon senter og hjemmetjeneste består av seksjonsleder og to stabskonsulenter. Budsjettet omfatter også felleskostnader for seksjonen og all refusjon knyttet til ressurskrevende tjenester. Kostnader knyttet til disse refusjonene føres på andre kostnadssteder i seksjonen. Midler til nye årsverk i hjemmesykepleien ligger foreløpig samlet i administrasjonen fram til de blir fordelt ut i avdelingene.

Det er endringer i økonomiplanen vedrørende flere tiltak:

- Det er budsjettmidler til 3 årsverk i hjemmesykepleien knyttet til demografiutviklingen, med halvårseffekt i 2024 og helårseffekt fra 2025 og fremover.
- Hjemmesykepleien er styrket med 6 årsverk i 2024 og 5 årsverk i 2025 og fremover.
- Opptrapping av midler til multidosedispensere (velferdsteknologi), det økes med 25 enheter i 2024, 50 enheter i 2025 og 2026 og 75 enheter i 2027.
- Det er midler til 70% stilling til oppfølging av demente i hjemmesykepleieavdelinger med halvårseffekt fra 2024 og helårseffekt fra 2025 og fremover.
- Det er også endring i pensjonssatsen i planperioden som man benytter i beregningen av refusjons knyttet til ressurskrevende tjenester.

Hovedkostnadsstedene hjemmesykepleie, hjemmetjenester enhet 1-3, natt, sykepleietjenesten, Parken bofellesskap og hjemmesykepleie, bemannet omsorgsbolig, praktisk bistand og personlig assistent ordning må sees samlet som hjemmetjenester.

Hjemmetjenester skal gjøre det mulig å bo hjemme og ha en aktiv og meningsfylt tilværelse, til tross for sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne. Målet er å forebygge, behandle og tilrettelegge slik at innbyggerne kan mestre hverdagen sin.

Den som bor eller oppholder seg i Sandefjord kommune og som har behov for tjenester etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester kan få tjenesten. Loven betinger en individuell faglig vurdering.

Tjenester blir vurdert ut fra søkers konkrete situasjon og politisk vedtatt standard på tjenesten. Der det er flere i husholdningen, er dette en del av vurderingen.

Tjenestens innhold:

- Helsetjenester i hjemmet inkl. hjemmerehabilitering
- Praktisk bistand til dagliglivets gjøremål
- Opplæring i dagliglivets gjøremål
- Brukerstyrt personlig assistent ordning
- Trygghetsalarm

For hver av tjenestene er det utarbeidet spesifikke kriterier som fås ved henvendelse og ved tildeling av tjenester. Det spesifiseres hva det ytes bistand til. I vedtak på praktisk bistand spesifiseres også timeantall.

Hovedkostnadsstedene helsefremmende og forebyggende enhet, senterdrift, kjøkkendrift, prosjekter senterdrift må ses samlet

Senterenes tilbud er for alle seniorer, personer som mottar trygd og frivillige i alle aldre. Her kan innbyggerne benytte seg av en rekke aktiviteter og arrangementer, og nyte hjemmelaget mat i kafeteriaen. Deler av senterets varierte tilbud er basert på frivillig innsats. Seniorsentrene skal gi tilbud om trygge boliger og aktiviserende og forebyggende tiltak som tar utgangspunkt i brukerens egne ønsker. Fokusområdet er det vanlige livet, det vil si aktivitet, sosialt nettverk, opplevelser, kultur i

hverdagen og ernæring. En av målsettingene i handlingsplanen «Leve hele livet» i Sandefjord er å redusere dekningsgraden på institusjonsplasser samtidig som dekningsgraden på seniorsenter leiligheter økes.

Kjøkken- og kafeteriavirksomheten tilbyr alle typer måltider til seniorsenternes beboere samt middag til hjemmeboende med vedtak.

Dagaktivitet er for de som har en demenssykdom eller kognitiv svikt, som bor hjemme og har behov for aktivitet og kontakt med andre. Tjenesten kan i tillegg ha avlastende effekt for pårørende.

Målet for tjenesten er at den enkelte skal kunne vedlikeholde og bruke egne ressurser så lenge som mulig, og oppleve mening og mestring. Tjenestemottakeren skal kunne ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre, til tross for sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne. Dagsentrene er organisert noe ulikt. Antall dager med tilbud, og hvor mange brukere som tas imot på de enkelte dagene, varierer. Det arbeides aktivt med å tilpasse tilbudet til brukerne og samtidig øke antall tjenestemottakere. Det tilbys dagsenter både på dagtid og kveldstid.

Øvrige kommentarer

Nøkkeltall/aktivitetstall

Per september 2023 mottar 1014 brukere praktisk bistand og 1.403 pasienter er innskrevet i hjemmesykepleien. Gitt samme andel innenfor hvert aldersintervall fremover (f.eks. 23,1 % i aldersgruppen over 80), vil antallet pasienter i hjemmesykepleien øke til om lag 1.650 ved utløpet av økonomiplanperioden og om lag 1.820 i 2030. Det ble etablert en ny hjemmesykepleie avdeling på Aagaardstunet våren 2023, samt utvidelse av antall leiligheter på Solvangsenteret høsten 2023. Hvidtgården og leilighetene i Stokke trygdeboligers borettslag har tidligere vært kategorisert som senter, men betraktes nå som seniorboliger da det ikke er kafé drift eller aktiviteter i bygget. Noen av leilighetene i seniorsentrene benyttes til korttidsbruk, f.eks. avlastning.

Leiligheter i senter:

Senter	Antall leil.
Bugårdssenteret	41
Forsmannsenteret	97
Framnessenteret	42
Parkensenteret	52
Ranviksenteret	59
Solvangsenteret	79
Engveiensenteret	61
Hvidtgården	25

Møylandsenteret	32
Aagaardstunet	32
Antall leiligheter	520

Plasser og brukere av dagsenter:

Dagsenter	Antall plasser	Ant. brukere
Odberggården	8	23
Hvidtgården	8	10
Kamfjordhjemmet - dagplasser	10	26*
Kamfjordhjemmet - kveldsplasser	7	
Møteplassen	7	12
Møyland	8	11
Engveien/Kuben (7 av plassene gjelder kun 1 dag pr uke)	10	16
Totalt antall plasser	58	98

*Gjelder brukere både dag og kveld

Dagsentrene er organisert noe ulikt. Antall dager med tilbud, og hvor mange brukere som tas imot på de enkelte dagene, varierer. Dette avhenger av funksjonsnivået til hver enkelt bruker. Antall plasser vil derfor kunne variere. Det arbeides aktivt med å tilpasse tilbudet til brukerne og samtidig øke antall tjenestemottakere.

Alle planer i HSO vil få betydning for seksjonens videre arbeide, utvikling og tjenesteleveranse. Av disse vil følgende få størst betydning:

- Leve hele livet
- Satsning og strategi for frivillighet
- Arbeid med heltidskultur
- Aldersvennlige Sandefjord
- Å leve med demens

Kommunens retningsvalg for fremtidige omsorgstjenester samsvarer med seksjonens hovedmål Best hjemme lengst mulig. Seksjonens viktigste satsningsområder er beskrevet i Leve hele livet i Sandefjord: Velferdsteknologi, styrke brukerrollen, støtte opp om pårørendes rolle, tilrettelegge for frivillig innsats og engasjement, demensvennlig samfunn, samarbeid med øvrige samfunnsaktører og heltidskultur.

Ernæring, hverdags mestring, det sosiale livet og deltagelse, fysisk aktivitet og egnede boforhold er vesentlig for at innbyggerne istandsettes til å ivareta egen helse.

Hjemmerehabilitering/hverdagsmestring og aktiv bruk av velferdsteknologi og andre innovative løsninger er prioriterte tiltak. Tidlig oppdagelse av ernæringsvikt og funksjonsfall er vesentlig for å hindre sykdomsutvikling.

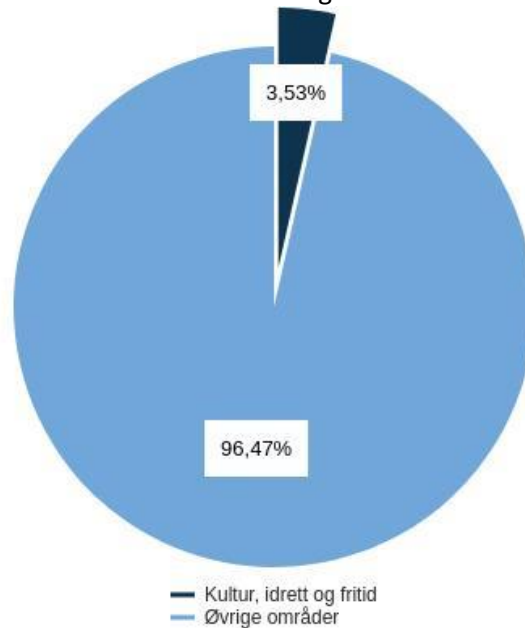
Framtidige demografiutfordringer vil kreve innovasjon og nytenking i seksjonen. Fremtidens senter og hjemmetjenester vil måtte tenke annerledes rundt både oppgaveløsning, oppgavedeling, organisering og bruk av kompetanse for å håndtere veksten. Organiseringen må legge til rette for at tjenestene stimulerer til at eldre kan delta aktivt i samfunnet, ivareta sine ressurser og utsette hjelpebehov. Heltidskultur vil kunne ivareta kompetansebehov, kontinuitet og mer effektiv bruk av ressurser. Økningen i antall eldre vil gi et større tjenestebehov enn det kommunale ressurser kan imøtekomme. Arbeid med prosjekt helhetlig innsatstrapp skal hjelpe oss med å redusere fremtidig tjenestebehov. Innenfor helsefremmende og forebyggende arbeid vil samarbeid med frivillige kunne ha stor effekt; ikke minst innenfor områdene ernæring, det sosiale liv, deltagelse og fysisk aktivitet.

Antall personer med demenssykdom er forventet økt proporsjonalt med et økende antall eldre. Seksjon senter og hjemmetjenesters tjenester og tjenestelevering må organiseres slik at også denne brukergruppens behov ivaretas og kan bo hjemme så lenge som mulig. Pårørende må også ivaretas.

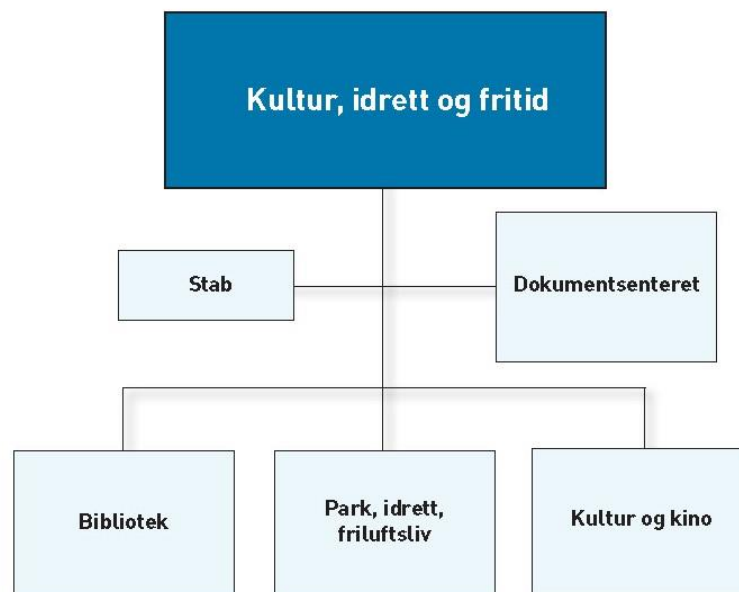
For å møte utfordringene med demografiutviklingen, vil implementering av helhetlig innsatstrapp og arbeid med oppgavedeling være fokusområder i perioden fremover.

15 Kultur, idrett og fritid

- Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

15.1 Organisasjon

15.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområdet skal bidra til god folkehelse og gode bo- og oppvekstmiljøer for alle innbyggere i Sandefjord. Dette gjøres ved å gi muligheter for kulturell og fysisk utfoldelse, ved å sikre lokaler og arenaer, legge til rette for sosiale møteplasser og gi muligheter for innflytelse på utviklingen i eget nærmiljø.

Kommunalområdet har ansvar for utvikling og forvaltning av kommunens kultur- og idrettsarenaer, gravplasser, lekeplasser, parker og friområder. Gjennom ulike tilskuddsordninger gis støtte til aktiviteter innenfor kultur, idrett og frivillighet.

Kommunalområdet skal legge til rette for et mangfold av kultur- og fritidstilbud for alle aldersgrupper, der idrettsanlegg og grøntområder, kulturskolen, bibliotekene, museet, kulturhusene og kinoen spiller viktige roller.

Kommunalområdet skal sikre en god og verdig gravplassforvaltning.

Dokumentsenteret har faglig ansvar for kommunens arkiv og dokumentasjonsforvaltning, og drift av kommunens sentraliserte arkivtjeneste.

15.3 Måltabell

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
03.3 Sikre innbyggerne tilgang til mange ulike arenaer for fysisk og kulturell aktivitet og rekreasjon hele året	3-God helse og livskvalitet	Videreføre og utvikle kino som en integrert del av kommunens kulturtilbud	Antall kinoforestillinger	3 400	3 600	3 600	3 600
			Totalt antall kinobesøk	69 000	90 000	90 000	90 000
		Videreutvikle bærekraftige idrettsanlegg o.a. arenaer for idrett og fysisk aktivitet, med hovedfokus på barn og unge, rekruttering og bredde. Planene for videreutvikling av idrettsanlegg, friluftsområder og lekeplasser videreføres.	Antall besøkende svømmehallen	138 000	138 000	140 000	140 000
			Antall spillemiddelsøknader	49	48	50	50
			Antall arrangement kulturskolen	55	55	55	60
			Antall kulturarrangement	242	250	250	250
			Totalt antall besøk kulturarrangement	55 000	66 000	66 000	66 000
			Totalt antall besøk på kulturskolens arrangement	4 000	4 000	4 000	4 600
		Videreutvikle gode bibliotek, som kan stimulere til språklig mestring, lese-ferdig-heter og leseglede, og aktiv bruk av andre aktuelle media.	Antall arrangement i biblioteket	270	270	260	260
			Antall besøk på arrangement i biblioteket	7 500	7 000	7 000	7 000
			Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	3,8	3,8	3,8	3,8
04.4 Legge til rette for kulturell læring	4-God utdanning						

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
			Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (B)	4,2	4,2	4,0	4,0
		Videreutvikle kulturskolen som et kompetansesenter for kunstfaglig undervisning der rammeplanens differensiering i bredde-, kjerne- og fordypningsprogram ivaretas.	Antall elever i kommunens musikk- og kulturskole	580	575	580	600
			Antall elever i kortere tilbud enn et semester	117	120	120	120
			Antall elever som får undervisning i institusjon	8	40	50	60
			Antall elevplasser i musikk- og kulturskole	716	720	720	720
10.2 Styrke frivilligheten som viktige samarbeidspartnere for å sikre deltakelse, utvikling og mangfold i lokalmiljøene	10-Mindre ulikhet	Legge til rette for et bredt kultur- og fritidstilbud, for at alle, spesielt barn og unge, skal kunne delta i aktuelle, utfordrende og inkluderende aktiviteter. Dette uavhengig av kjønn, legning, alder, økonomisk og sosial status, funksjonsevne, etnisitet og religion og andre forhold som kan skape skillelinjer og hindre inkludering.	Andel av kulturutgiftene som er overført frivillige - rangering	90,00	90,00	85,00	80,00
			Antall frivillige lag og foreninger som mottar tilskudd	149	150	170	180
			Kommunens tilskudd til frivillige lag og foreninger	27 527 000	27 101 000	27 500 000	30 000 000
		Videreutvikle verdige gravlunder, gravplasser, minne- og seremonisteder for kommunens innbyggere, og sikre en god og verdig gravplassforvaltning.	Antall bisetelser, begravelser og urner som er satt ned	550	560	600	700
			Antall festa gravsteder	11 841	12 000	12 000	10 000
10.3 Bidra til at hele befolkningen kan ta del i kultur- og fritidstilbudene, enten som deltakere eller publikum	10-Mindre ulikhet	Videreutvikle attraktive og gode arenaer for friluftsliv og rekreasjon, og sikre kommunens innbyggere tilgjengelighet til flere kyst- og naturområder.	Antall saker som er behandlet etter friluftsløven	6	8	8	6
			Antall spillemiddelsøknader til friluftstiltak	9	9	10	12
			Antall tiltak etter temaplanen for friluftsliv	4	5	7	10
		Videreutvikle formidlingen av kommunens historie og identitet, med hovedfokus på vikingtid, kurbadtid, hvalfangsttid og lokal by- og bygdehistorie, i samarbeid med	Antall produksjoner Den kulturelle skolesekken	7	7	10	10

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
		Vestfoldmuseene og andre aktuelle aktører.					
			Driftstilskudd til historiske organisasjoner	5 688 000	5 567 000	5 567 000	5 567 000
11.2 Stimulere til et mangfoldig kultur- og fritidstilbud i samarbeid med frivillige organisasjoner og lokal kulturnæring	11- Bærekraftige byer og lokalsamfunn	Legge til rette for eksterne kulturarrangører og utfylle med egne arrangement, kulturprogram, seminarer, kurs og event der dette er hensiktsmessig.	Aktivitetstilbud barn og unge nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	180	182	185	190
			Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B)	2 230	2 250	2 300	2 500
		Videreutvikle arbeidet for gode bo- og oppvekstmiljø og nærdemokrati, i samarbeid med beboere, barnehage, skole og frivillige organisasjoner.	Antall spillemiddelsøknader nærmiljøanlegg	10	10	12	15
			Tilskudd til NMU	4 726 000	2 777 000	2 777 000	2 777 000
		Videreføre forutsigbare rammer og vilkår for kirken for at de skal kunne gi gode tilbud til sine medlemmer og kommunens innbyggere.	Tilskudd til kirkelig fellesråd	23 896 000	24 725 000	24 725 000	24 725 000

Kommentarer til måltabellen

Tabellen viser de kommunale målene for kultur, idrett og fritid, og hvordan disse bidrar til å nå de prioriterte bærekraftsmålene. Inndelingen av målene fra samfunnsdelen, i hovedmål og delmål, er forklart i introduksjonens kapittel "Kommunens samfunns mål".

Kultur, idrett og fritid blir stadig viktigere i samfunnet. Samfunnet utvikler seg i retning av flere mindre fellesskap, og mennesker møtes i mindre grad. Samtidig er norsk nærings- og arbeidsliv inne i en større omstilling drevet fram av bl.a. klimautfordringer og teknologisk utvikling. Læring og skaperkraft blir viktig i denne utviklingen og kultur- og fritidssektoren kan medvirke positivt til dette, i tillegg til å ha en egenverdi.

De prioriterte målene for kultur, idrett og fritid har en profil på byggende og forebyggende arbeid for befolkningen generelt, og for barn og unge spesielt, og er arbeid for god folkehelse i praksis.

Et bredt spekter av virksomheter og tiltak for alle aldersgrupper gjennom hele året bidrar til å gjøre kommunen attraktiv for innbyggere, besøkende, bosetting og næringsliv. Det kan gi gode opplevelser, overskudd, livsglede og trivsel, og bidra til at innbyggeren ikke bare får noe å leve av, men også noe å leve for. Det bidrar til at kommunen er et godt sted å bo, vokse opp og leve i.

For flere kommunale mål foreligger ikke gode indikatorer. Flere mål vil derfor bli redegjort for i egne politiske saker.

Bibliotekene er kommunens største sosiale møteplass, og biblioteket er kommunens aller beste funksjon for å skape byliv og møteplass. Kulturskolen er en viktig arena for barn og unges utvikling og forståelse av kultur og sosiale sammenhenger. Det jobbes med å øke rekrutteringen til kulturskolen, men med

dagens lokaliteter er det vanskelig. Det pågår en prosess med utredning av et nytt samlokalisert bibliotek og kulturskole i Sandefjord sentrum, jf. KST sak 45/21.

15.4 Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Plan for fremtidsrettet bibliotek og kulturskole	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 21-24	Plan for rekreasjon og tilgjengelighet i indre Sandefjordsfjord	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 21-24	Rullering av strategisk KIF-plan	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 22-25	Rehabiliteringsplaner for park, idrett og friluftsliv	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2023
Planoppfølging	Etablere skolestartfestival	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2024
Planoppfølging	Gjennomføre forprosjekt for oppgradering av Haslebekken	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2027
Planoppfølging	Juridisk sikring av turdrag/smett i etablerte boligområder	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2027
Planoppfølging	Kartlegge behov og muligheter for oppkjøp av strategiske eiendommer mht. grønnstruktur og/eller utvidelse av friområder	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2027
Planoppfølging	Utarbeide detaljplan for opparbeidelse av Kamfjordkilen bydelspark	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2027
Planoppfølging	Utarbeide ny gravplassmelding	Fagplan/sekterplan/lovpålagt	31.12.2025

Kommentarer til oppdrag i handlingsplanen

Oversikten viser oppdrag som skal til politisk behandling, enten som en kommunedelplan (tematisk eller geografisk) eller fagplan/sekterplan av prinsipiell betydning. Større, lovpålagte oppgaver som skal til politisk behandling, er også tatt med i oversikten.

Nye oppdrag vil i hovedsak vurderes i arbeidet med planstrategi hvert fjerde år, og når større planoppgaver som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel rulleres. Det kan likevel komme nye oppdrag i den årlige rulleringen av handlings- og økonomiplanen (HØP).

I tabellen vises oppdrag enten som tiltak fra (den første) handlings- og økonomiplan 2021-2024, i senere økonomiplaner eller som egne vedtak. Oppdrag som er gjennomført er tatt ut av oversikten.

Plan for rekreasjon og tilgjengelighet i indre del av Sandefjordsfjorden

Sak om retningsvalg for planarbeidet ble behandlet i KST-sak 044/22. Kommunestyret vedtok at planen skal gjennomføres som en reguleringsplan, men i all hovedsak være basert på frivillighet. Samtidig ble det vedtatt en rekke føringer for arbeidet, slik som at ny trasé (kyststi) for gående fortrinnsvis skal legges på sjøsiden av bebyggelse, hindre at småbåtbrygger stenges med gjerde, ivareta universell utforming og fjerne stengsler. Det videre arbeidet skal også vurdere behovet for mer areal til rekreasjon og opphold

Etablere skolestartfestival

Etablere en tre dagers skolestartfestival i Hjertnes Amfi 1, for barnetrinnet, ungdomstrinnet og videregående skole i samarbeid med Den kulturelle skolesekken og Ung Kultur Møtes regionalt og nasjonalt

Gjennomføre forprosjekt for oppgradering av Haslebekken

Tiltaket gjennomføres i samarbeid med MP og KIF, og synliggjøres under KIF. I tillegg til avklaring av naturverdier ønskes det samtidig gjennomgang av grunnlagt for allmennhetens ferdsel. Hensyn til naturverdier vil være førende for gjennomføring av tiltak.

Utarbeide detaljplan for opparbeidelse av Kamfjordkilen bydelspark

Ved forrige kommuneplanrullering ble et areal innerst i Kamfjordkilen omdisponert til grønnstruktur. Det foreslås å lage en detaljplan for transformasjonen av dette arealet til bydelspark.

15.5 Kostra-analyse

	Sandefjord 2021	Sandefjord 2022	Tønsberg	Larvik	Kostragruppe 11	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)	2 028	2 226	2 354	2 853	2 530	2 878
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner (B)	618	611	540	737	585	689
Produktivitet						
Kommunale driftstilskudd til idrettslaglag per lag som får tilskudd	104 409,1	123 868,9	57 693,5	240 867,9	110 734,8	117 322,2
Dekningsgrad						
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	5,5 %	6,0 %	10,5 %	10,7 %	9,9 %	13,3 %
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	62,7 %	61,6 %	63,0 %	67,1 %	63,8 %	66,8 %
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (B)	3,0	3,2	4,4	2,5	2,2	2,4
Kvalitet						
Besøk i folkebibliotek per innbygger	2,7	3,8	5,4	3,6	3,7	3,8
Besøk per kinoforestilling	16,7	20,5	12,9	21,4	16,6	21,0

15.6 Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027
Antall årsverk	103,0	102,0	102,0	103,0	103,0	103,0
Brutto driftsutgifter	190 755	180 785	176 325	176 345	176 365	176 365
Inntekter	-64 535	-51 017	-52 167	-52 317	-52 417	-52 417
Netto driftsutgifter	126 220	129 768	124 158	124 028	123 948	123 948
Tilskudd	54 480	53 482	51 482	51 482	51 482	51 482

Kommentar til Aktivitet (nøkkeltall)

Tilskudd inkluderer drifts- og prosjekttilskudd til frivillige lag og foreninger, ref. sak i hovedutvalg for kultur, idrett og fritid 60/21, rammetilskudd til kirken og tilskudd til nærmiljøutvalgene.

15.7 Driftsbudsjett

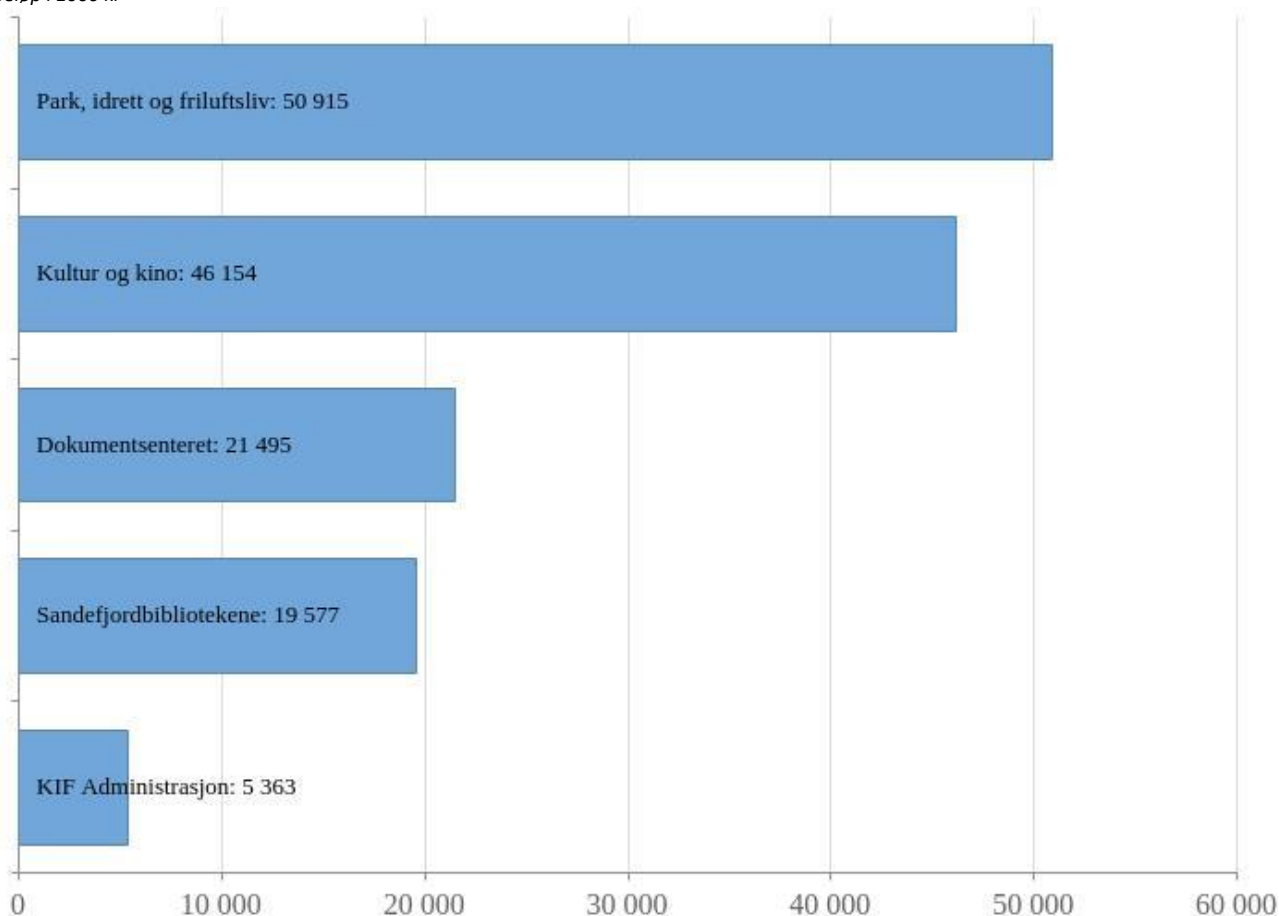
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	81 738	79 691	91 972	91 972	91 972	91 972
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	34 943	32 189	35 003	33 353	33 353	33 353
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	21 380	16 310	18 056	18 056	18 056	18 056
Overføringsutgifter	74 482	51 595	62 886	63 026	63 666	63 806
Finansutgifter	12 021	1 000	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	224 564	180 785	207 917	206 407	207 047	207 187
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-39 460	-41 287	-42 353	-42 503	-42 603	-42 603
Refusjoner	-10 039	-4 755	-4 480	-4 480	-4 480	-4 480
Overføringsinntekter	-36 809	-4 975	-17 580	-17 580	-17 580	-17 580
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-13 241	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-99 549	-51 017	-64 413	-64 563	-64 663	-64 663
Sum	125 015	129 768	143 504	141 844	142 384	142 524

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
KIF Administrasjon	4 535	5 017	5 363	4 963	4 563	4 163
Dokumentsenteret	19 650	19 067	21 495	19 995	19 995	19 995
Sandefjordbibliotekene	18 215	18 283	19 577	19 577	19 577	19 577
Kultur og kino	40 368	43 407	46 154	46 354	47 254	47 754
Park, idrett og friluftsliv	42 247	43 994	50 915	50 955	50 995	51 035
Sum	125 015	129 768	143 504	141 844	142 384	142 524

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	129 768	129 768	129 768	129 768
Sum Vedtak forrige periode	-2 430	-3 580	-3 680	-3 680
Sum Budsjettendring i år	-176	-676	-676	-676
Sum Andre endringer	-117	-117	-117	-117
Sum Lønns- og prisvekst	6 331	6 331	6 331	6 331
Sum Tekniske justeringer som balanserer	8 938	8 938	8 938	8 938
Konsekvensjusteringer	12 546	10 896	10 796	10 796
Konsekvensjustert ramme	142 314	140 664	140 564	140 564
Driftskonsekvens av investeringer				
Opparbeidelse/rehabilitering av friområder	40	80	120	160
Sum Driftskonsekvens av investeringer	40	80	120	160
Innsparingstiltak				
Uspesifiserte innsparinger	0	-400	-800	-1 200
Sum Innsparingstiltak	0	-400	-800	-1 200
Nye tiltak				
Digitalisering av ledsagerbevis	150	0	0	0
Guttas campus	1 000	1 500	2 500	3 000
Sum Nye tiltak	1 150	1 500	2 500	3 000
Nye tiltak og realendringer	1 190	1 180	1 820	1 960
Ramme 2024-2027	143 504	141 844	142 384	142 524

Kommentarer til rammeoversikt**Vedtak forrige periode**

Endringene gjelder i hovedsak ny bevilgning til prosjekt “gamle arkiver”, reduksjon i tilskudd til Napern, ungdomslederstilling Stokke, opphør av strømfond og opphør av 2 mill. kr i tilskudd til NMU til aktivitet for ungdom på ungdomstrinnet (KIF-sak 073/21) for å delfinansiere vedtatt “Helhetlig plan for fritidsaktiviteter for ungdom” (KST-sak 113/22).

Det er bevilget 5 mill. kr i 4-års perioden til Dokumentsenterets prosjekt “avlevering gamle arkiver”.

Gratis tilbudet i svømmehallen for aldersgruppen 0-18 år mandag til fredag fra 2022 videreføres i 2024.

Sum budsjettendringer i år

Inneholder vedtatte endringer i 1. og 2. tertialrapport som har konsekvenser for perioden 2024 - 2027. Endringene utgjør i hovedsak overføring av midler til oppsøkende ungdomstjeneste (OUT) til KBU, økt tilskudd til kirkelig fellesråd grunnet økt deflator og overføring av digimidler fra HRU.

Sum andre endringer

Endringene gjelder økt eiertilskudd til IKA Kongsberg og redusert tilskudd til kirkelig fellesråd som følge av nedgang i antall medlemmer i DNK.

Tekniske endringer

Endringen omfatter overføring av bevilgning til støttekontakttjenesten fra HSO til KIF.

Nye tiltak

Det er bevilget 1 mill. kr til Guttas Campus i 2024, 1,5 mill. kr i 2025, 2,5 mill. kr i 2026 og 3 mill. kr i 2027 ref. FSK-sak 115/23. SpareBank 1 Stiftelsen BV gir i tillegg gavemidler til dette prosjektet i økonomiplanperioden. Guttas Campus er en to uker intensiv læringscamp, for gutter som opplever skolen som utfordrende, med oppfølging på mentorsenter i ett år etter campen.

Finansiering Guttas Campus (alle tall i hele tusen)	2024	2025	2026	2027
Sandefjord kommune	1000	1500	2500	3000
SpareBank 1 Stiftelsen BV	4000	3000	2000	1000
Salg av plasser		500	500	1000
Sum finansiering pr år	5000	5000	5000	5000

Dersom tiltaket skal videreføres i 2028 med 40 plasser, uten ekstern finansiering, vil det kreve en bevilgning på 4 mill. kr.

En digital løsning for godkjenning av ledsagerbevis er lagt inn med 150 000 kr.

Driftskonsekvens av investeringer

Opparbeidelse/rehabilitering av friområder

Driftskonsekvens Opparbeidelse/rehabilitering av friområder

Innsparingstiltak

Uspesifiserte innsparinger

Det er innarbeidet uspesifiserte innsparinger i Sandefjord kommune med 10 mill. kr i 2025, 20 mill. kr i 2026 og 30 mill. kr i året fra 2027.

Dette er fordelt slik på de ulike kommunalområdene:

	2025	2026	2027
Sentraladministrasjonen	800.000	1.600.000	2.400.000
Kunnskap, barn og unge	3.000.000	6.000.000	9.000.000
Helse, sosial og omsorg	5.000.000	10.000.000	15.000.000
Kultur, idrett og fritid	400.000	800.000	1.200.000
Miljø- og plansaker	800.000	1.600.000	2.400.000

Nye tiltak

Digitalisering av ledsagerbevis

Digitalisering av ledsagerbevis

Guttas campus

Guttas campus er en to ukers intensiv læringscamp for gutter i ungdomskolealder med oppfølging på mentorsenter i ett år etter campen. Ref FSK-sak 115/23

15.8 Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Inntekt	
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt 2025	2026	Inntekt 2026	2027	Inntekt 2027	2024-27	2024-27
Investeringsprosjekter										
Flytting av bibliotek og kulturskolen	0	0	1 000	0	4 000	0	0	0	5 000	0
Hjertnes - ombygging kiosk	2 200	-800	0	0	0	0	0	0	2 200	-800
Hjertnes – ombygging kjeller	1 000	-500	0	0	0	0	0	0	1 000	-500
Kulturarena utstyr	3 200	0	0	0	0	0	0	0	3 200	0
Navnede minnelunder	0	0	1 500	0	0	0	0	0	1 500	0
Opparbeidelse/rehabilitering av friområder	4 300	-300	2 500	0	2 500	0	2 500	0	11 800	-300
Oppgradering av lekeplasser	3 000	0	3 000	0	2 000	0	2 000	0	10 000	0
Oppgradering og rehabilitering av idrettsanlegg	8 000	-1 000	8 000	-1 000	8 500	-1 000	8 500	-1 000	33 000	-4 000
Sum Investeringsprosjekter	21 700	-2 600	16 000	-1 000	17 000	-1 000	13 000	-1 000	67 700	-5 600

15.9 KIF Administrasjon**Beskrivelse av dagens virksomhet**

Seksjonen omfatter i hovedsak koordinering og ledelse av kommunalområdet, større utredningsoppgaver, budsjettarbeid og regnskapskontroll og rapportering, personaladministrasjon og oppfølging av fellesoppgaver innenfor kommunalområdets samlede ansvarsområde.

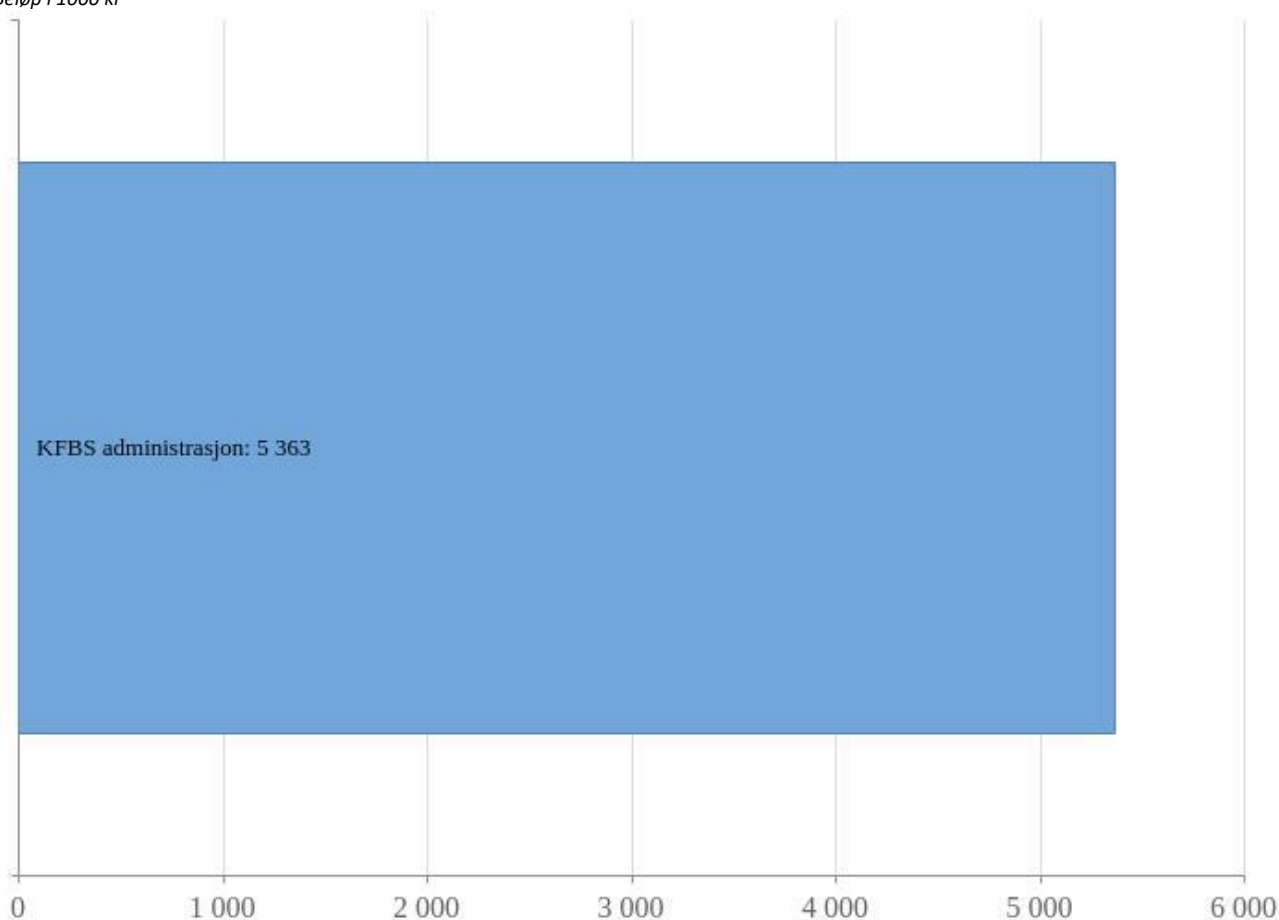
Driftsbudsjett*Fordeling på hovedart*

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	4 515	4 342	4 437	4 437	4 437	4 437
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	222	675	1 134	1 134	1 134	1 134
Overføringsutgifter	0	0	-208	-608	-1 008	-1 408
Sum Driftsutgifter	4 736	5 017	5 363	4 963	4 563	4 163
Driftsinntekter						
Refusjoner	-1	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-200	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-201	0	0	0	0	0
Sum	4 535	5 017	5 363	4 963	4 563	4 163

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
KFBS administrasjon	5 363 000	4 963 000	4 563 000	4 163 000
Totalsum	5 363 000	4 963 000	4 563 000	4 163 000

Kommentarer

Reduksjonen i bevilgning på 0,4 mill. kr i 2025, 0,8 mill. kr i 2026 og 1,2 mill. kr i 2027 skyldes uspesifiserte innsparinger for hele kommunalområdet.

15.10 Dokumentsenteret

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonen har et overordnet faglig ansvar for kommunens samlede arkiv og dokumentasjonsforvaltning, og fagansvar for drift av kommunens sentraliserte arkivtjeneste.

Dokumentsenteret vektlegger utvikling av internkontroll for dokumentasjonsforvaltningen som en integrert del av kommunens internkontroll. Det arbeides for å levere effektive, sikre digitale tjenester, samt å få etablert økt bruk av innebygd arkivering i samhandlingsløsninger og fagsystemer.

Seksjonen har ansvar for deponering av papir- og elektroniske arkiver fra de tidligere kommunene til kommunens arkivdepot.

Deponering av gamle arkiver til IKA Kongsberg hadde oppstart i 2018 med finansiering ut 2023. Det er bevilget ytterligere 5 mill. kr til prosjektet i perioden 2024-2027 for å imøtese Arkivverkets pålegg og krav for fremtiden samt en modernisering av prosjektet med fokus på digitalisering.

Driftsbudsjett

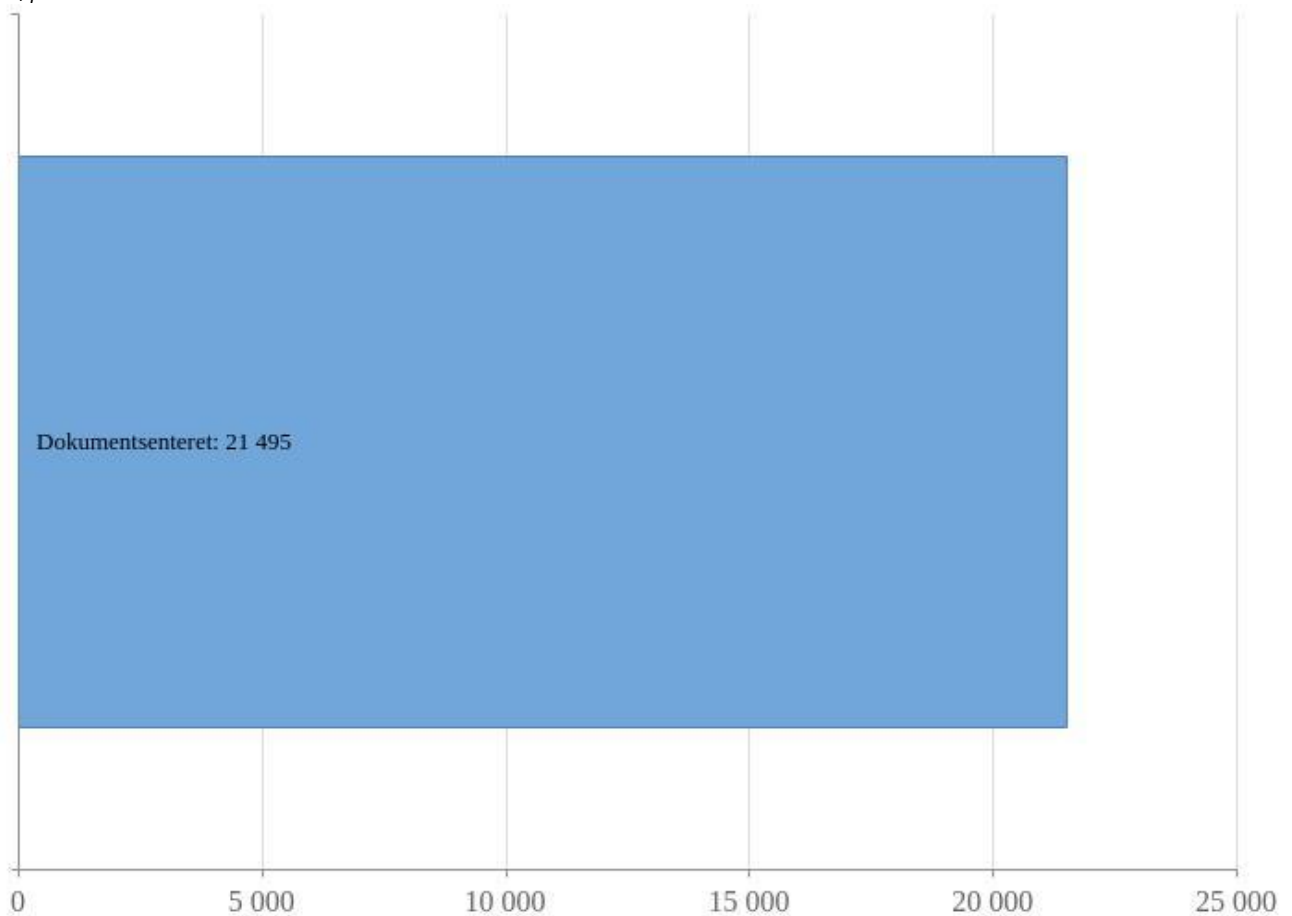
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	14 375	12 761	13 709	13 709	13 709	13 709
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 728	4 455	5 730	4 230	4 230	4 230
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 336	2 422	2 643	2 643	2 643	2 643
Finansutgifter	951	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	21 390	19 638	22 082	20 582	20 582	20 582
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-70	0	0	0	0	0
Refusjoner	-944	-571	-587	-587	-587	-587
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-725	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 740	-571	-587	-587	-587	-587
Sum	19 650	19 067	21 495	19 995	19 995	19 995

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Dokumentensenteret	21 495 000	19 995 000	19 995 000	19 995 000
Totalsum	21 495 000	19 995 000	19 995 000	19 995 000

Kommentarer

Reduksjon i bevilgning på 1.500.000 fra 2024 til 2025 skyldes prosjekt “avlevering gamle arkiver” og drift og vedlikehold av programvare.

15.11 Sandefjordbibliotekene

Beskrivelse av dagens virksomhet

Bibliotekenes hovedoppgaver og rolle er nedfelt i «strategisk kultur-, idretts- og fritidsplan 2019 – 2031». I tillegg ble «temaplan for bibliotek, for perioden 2020 – 2023» vedtatt våren 2020 (KIF-sak 18/20). Fokusområder i planen er:

- Biblioteket som litteraturhus og samfunnsarena og møteplass
- Biblioteket som kunnskaps- og inspirasjonsrom
- Det synlige og åpne bibliotek

Driftsbudsjett

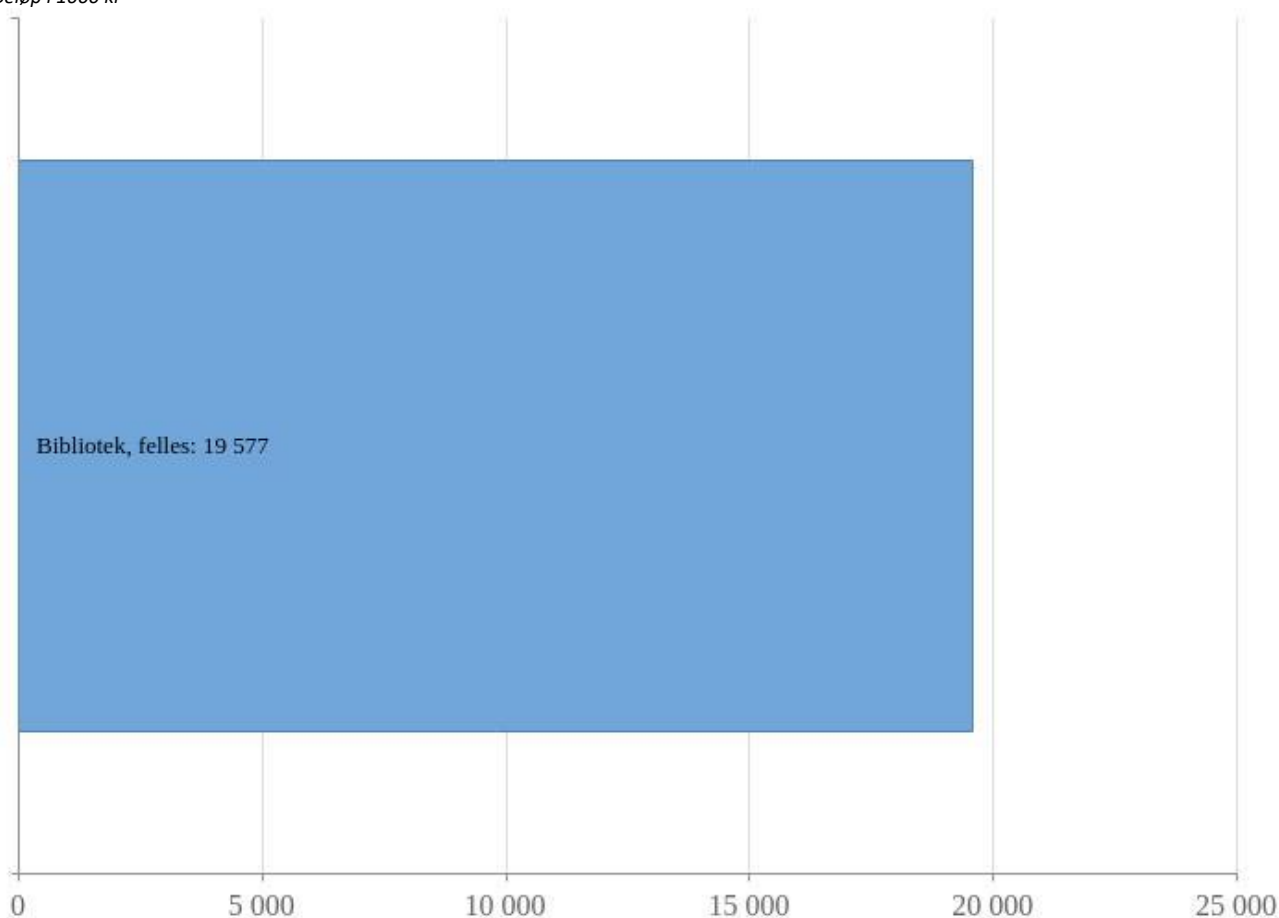
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	15 692	15 505	16 445	16 445	16 445	16 445
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 808	3 601	3 925	3 925	3 925	3 925
Finansutgifter	269	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	19 768	19 106	20 370	20 370	20 370	20 370
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-347	-576	-537	-537	-537	-537
Refusjoner	-558	-161	-167	-167	-167	-167
Overføringsinntekter	-203	-86	-89	-89	-89	-89
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-444	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 553	-823	-793	-793	-793	-793
Sum	18 215	18 283	19 577	19 577	19 577	19 577

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bibliotek, felles	19 577 000	19 577 000	19 577 000	19 577 000
Totalsum	19 577 000	19 577 000	19 577 000	19 577 000

Biblioteket skal være tilgjengelig der folk bor, og ha åpningstider som gir innbyggerne mulighet til å nyttiggjøre seg tilbudene. Biblioteket har avdelinger i Stokke, Andebu og Sandefjord, og for å øke tilgjengeligheten er alle avdelinger «meråpne». Publikum har tilgang til biblioteklokalene ut over ordinær åpningstid ved hjelp av digital teknologi og selvbetjening.

Bibliotekene driver aktiv formidling av litteratur, kunnskap, informasjon og kulturopplevelser. Tilbud overfor studenter og skoleelever står sentralt. Biblioteket samarbeider nært med skole og barnehager i arbeidet med å stimulere til leseglede og økt leseferdighet. Et viktig tiltak på dette feltet er «Sommerles-kampanjen».

Ved Sandefjord bibliotek selges billetter på dagtid til kino og kulturarrangementer. Stokke bibliotek har en utlånsordning for bildekunst.

Med sine nærmere 275.000 besøk årlig er bibliotekene kommunens største sosiale møteplass.

Bibliotekene er viktige læringsarenaer og sosiale møteplasser som gir muligheter for byutvikling og et mangfold av aktiviteter som kan samle barn og unge, voksne og eldre. Det pågår en prosess med utredning av et nytt samlokalisert bibliotek og kulturskole i Sandefjord sentrum, jf. KST.-sak 45/21.

15.12 Kultur og kino

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kultur og kino sine hovedoppgaver og rolle er nedfelt i "Strategisk kultur-, idrett- og fritidsplan 2019-2031".

Seksjonen omfatter drift av Hjertnes kulturhus inkl. kino, Sandefjord kulturskole, den kulturelle skolesekken og den kulturelle vandringsstaven, Markedet for scenekunst, og diverse arrangementer inkl. eget kulturprogram for barn og unge. Prosjekttilskudd og faste driftstilskudd til foreninger, fritidskort for barn og unge, aktivitetskort for eldre og ledsagerbevis ivaretas også under denne seksjonen i tillegg til Frisklivscentralen i Andebu og samarbeid med frivilligsentralene i Sandefjord, Stokke og Andebu. Seksjonen har ansvar for oppfølging av kommunens kunstregister, er sekretariat for 17. mai-komiteen og har ansvar for å gjennomføre den årlige TV-aksjonen.

Driftsbudsjett

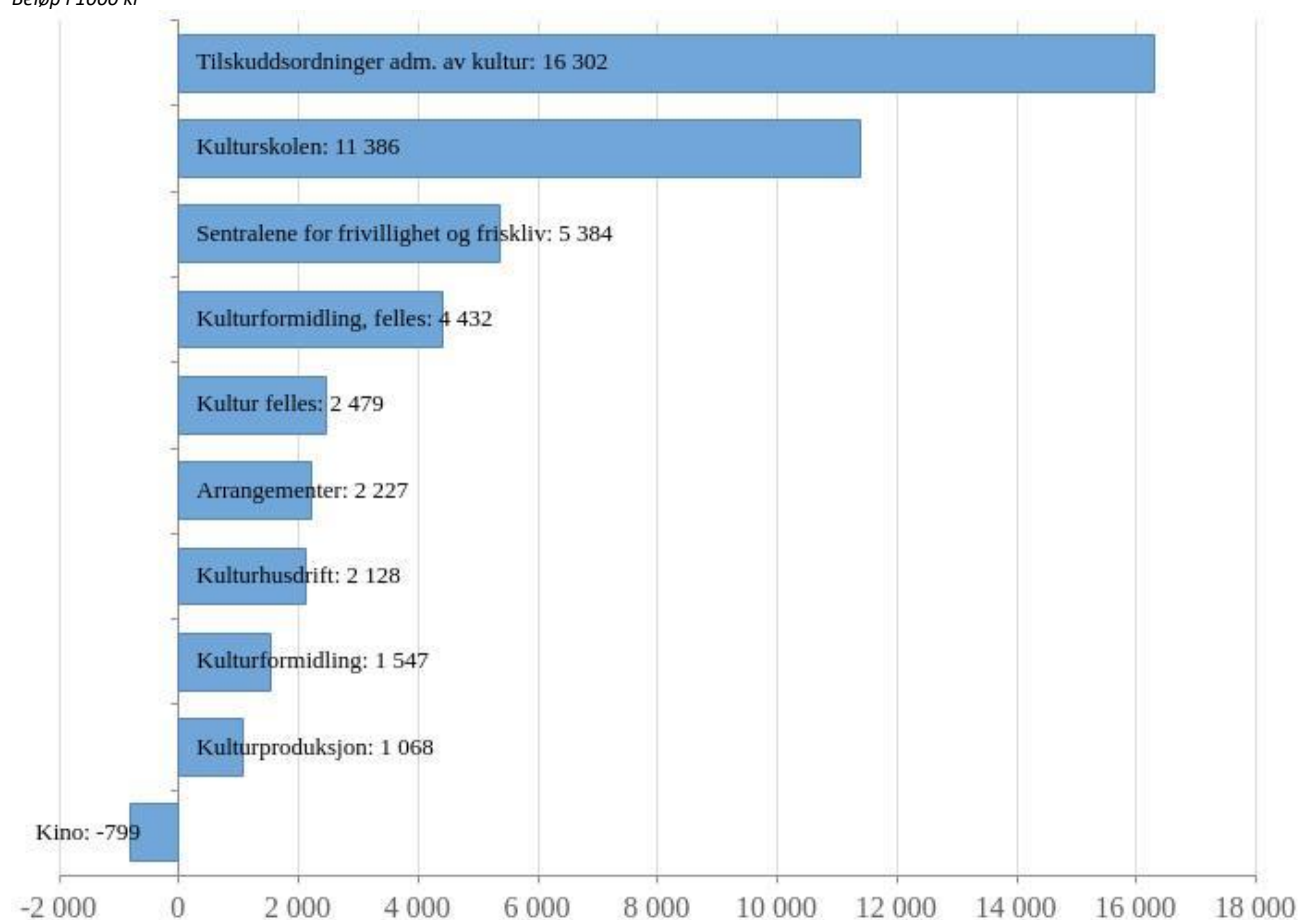
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	34 229	33 387	35 041	35 041	35 041	35 041
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	22 988	18 830	19 139	18 989	18 989	18 989
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 737	8 495	9 804	9 804	9 804	9 804
Overføringsutgifter	27 663	12 489	24 909	25 409	26 409	26 909
Finansutgifter	7 641	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	101 259	73 201	88 893	89 243	90 243	90 743
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-19 298	-20 882	-21 528	-21 678	-21 778	-21 778
Refusjoner	-8 395	-4 023	-3 720	-3 720	-3 720	-3 720
Overføringsinntekter	-24 217	-4 889	-17 491	-17 491	-17 491	-17 491
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-8 981	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-60 891	-29 794	-42 739	-42 889	-42 989	-42 989
Sum	40 368	43 407	46 154	46 354	47 254	47 754

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted**

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Kultur felles	2 479 000	2 329 000	2 329 000	2 329 000
Sentralene for frivillighet og friskliv	5 384 000	5 717 000	5 717 000	5 717 000
Tilskuddsordninger adm. av kultur	16 302 000	16 469 000	17 469 000	17 969 000
Kulturhusdrift	2 128 000	2 078 000	2 078 000	2 078 000
Arrangementer	2 227 000	2 127 000	2 027 000	2 027 000
Kino	-799 000	-799 000	-799 000	-799 000
Kulturformidling, felles	4 432 000	4 432 000	4 432 000	4 432 000
Kulturproduksjon	1 068 000	1 068 000	1 068 000	1 068 000
Kulturformidling	1 547 000	1 547 000	1 547 000	1 547 000
Kulturskolen	11 386 000	11 386 000	11 386 000	11 386 000
Totalsum	46 154 000	46 354 000	47 254 000	47 754 000

Kultur felles

Det er i 2024 bevilget 150 000 kr til digitalisering av ledsagerbeviset.

Sentralene for frivillighet og friskliv

Det er etablert frivilligsentraler i Stokke, Andebu og Sandefjord. Frivilligsentralene er selvstendige sentraler, og det er inngått samarbeidsavtaler mellom sentralene og kommunen. Sentralene finansieres

av tilskudd fra stat og kommune, samt av gaver, tilskudd og egenbetaling. 01.08.2022 kom det ny forskrift om tilskudd til frivilligsentraler. Alle kommuner som søker ordningen mottar et tilskudd basert på antallet frivilligsentraler i kommunen som oppfyller krav iht. forskriften. Kommunen fører regnskap for sentralene, og har arbeidsgiveransvar.

Oversikt over kommunalt tilskudd:

*	Sandefjord frivilligsentral	1 985 000 kr
*	Stokke frivilligsentral	1 554 000 kr
*	Andebu frivilligsentral	591 000 kr
	Sum	4 130 000 kr

Stokke frivilligsentral har fått ansvar for økt ungdomssatsing i Stokke, og mottar et tilskudd fra Sandefjord kommune til drift av tilbudet og en ungdomsleder stilling.

Fra 2025 bevilges det 333 000 kr til prosjekt "Morella og mekking" i regi av Frisklivsentralen i Andebu.

Prosjekt "Trygge voksne" som er en del av helhetlig plan for fritidsaktiviteter for ungdom bevilger midler til en 100 % stilling i BUA aktiv som fordeles med 40 % i Sandefjord og 30 % i Andebu og Stokke.

Sandefjord og Stokke frivilligsentraler leier lokaler eksternt, mens Andebu frivilligsentral holder til i Andebu herredshus, og benytter her lokaler vederlagsfritt.

Tilskuddsordninger administrert av seksjon kultur og kino

Det er budsjettet med totalt ca. 16,3 mill. kr i ulike tilskuddsordninger til frivillige lag og foreninger og andre aktører som omfattes av seksjonens område. Tilskuddsordningene fordeler seg som følger:

*	Driftstilskudd	14 160 000 kr
*	Prosjekttilskudd	1 850 000 kr
*	Priser og stipender	121 000 kr
*	Til korpsmusikk på 17. mai	144 000 kr
*	Beverting	27 000 kr
	Sum	16 302 000 kr

Driftstilskudd for 2024 er fordelt som følger:

*	Vestfoldmuseene IKS	3 099 000 kr
*	Southern Actor	1 545 000 kr
*	Stokke bygdetun	376 000 kr
*	Stiftelsen Sandefjord kurbad	547 000 kr
*	Ungdomssatsing Stokke - Stokke frivilligsentral	416 000 kr
*	Andebu ungdomslag	136 000 kr
*	Høyjord ungdomslag	136 000 kr
*	Kodal ungdomslag	159 000 kr
*	Frilynt Norge – «Naper'n»	3 151 000 kr
*	Ungdomshuset «Fellesverket» i regi av Røde kors	553 000 kr

*	Meråpne skoler	565 000 kr
*	Guttas Campus	1 000 000 kr
*	Tilrettelagte kulturtiltak i Stokke – Torsdagsklubben	92 000 kr
*	Musikk i Sandefjord kirke	542 000 kr
*	Foreningen Kulturelt Initiativ	519 000 kr
*	«Hælja Hime»	64 000 kr
*	Sandefjord kunstforening	540 000 kr
*	Stiftelsen Sti for øyet	472 000 kr
*	Dyrebeskyttelsen	57 000 kr
*	Sandefjord byen vår – julegatebelysning	61 000 kr
*	Vinterbelysning i Sandefjord	108 000 kr
*	Vinterbelysning i Stokke	22 000 kr
	Sum	14 160 000 kr

Søknader om prosjekttilskudd behandles etter politisk vedtatte retningslinjer.

Tilskuddsordningen videreføres på samme nivå i hele planperioden med to unntak. Fra 2025 reduseres det årlige tilskuddet til Napern med 333 000 kr. Bevilgningen til Guttas Campus øker til 1,5 mill. kr i 2025, 2,5 mill. kr i 2026 og 3 mill. kr i 2027.

Kulturhusdrift

Kulturhusdrift består av drift av kulturhuset, billettformidling og Hjertneskiosken. Hjertnes kulturhus er et sambrukshus for kino, kulturarrangementer, konferanser og lignende. Kommunens hovedfokus er å legge til rette for eksterne arrangører, og å utfylle med egne arrangementer der dette er hensiktsmessig.

Kulturhuset selger ca. 150.000 billetter i året inkludert salg for eksterne arrangører.

Samlet er det budsjettert med utgifter på ca. 24,6 mill. kr, som delvis finansieres av billettinntekter, kiosksalg og diverse refusjoner og leieinntekter på til sammen ca. 22,5 mill. kr.

Arrangementer

Det er forventet ca. 66.000 besøk på ulike arrangementer og konferanser. Det er lagt inn en forventning om økte inntekter på 100.000 kr i 2025 og ytterligere 100.000 kr i 2026.

Kino

Det er forventet ca. 90.000 besøk på kino.

Kulturformidling felles

Fritidskortet for barn og unge

Fritidskortet er en ordning som skal sikre at barn og unge (opptil 18 år) fra familier med svak økonomi, får bedre muligheter til å delta på kultur- og fritidsaktiviteter. Retningslinjer for tildeling av kortet er vedtatt av formannskapet 13.03.18 (sak 39/18). Det er satt av 852.000 kr til ordningen fordelt på 600 kort. I forbindelse med oppfølging av verbalvedtaket legges det frem en sak til politisk behandling parallelt med behandling av Handlings- og økonomiplanen hvor "det kommunale opplevelseskortet/fritidskortet for lavinntektsgrupper erstattes med et kommunal fritidskort for alle i alderen 7-18 år".

Aktivitetskortet

Tiltak for minstepensjonister som kan oppleve isolasjon og liten tilgang på opplevelser og aktiviteter. Det er satt av 472.000 kr til ordningen fordelt på 600 kort.

Kulturproduksjon

Diverse andre arrangementer

Diverse andre arrangementer omfatter budsjetterte midler til:

*	Gjennomføring av 17. mai feiring	565 000 kr
*	Ung kultur møtes (ungdommens kulturmønstring)	192 000 kr
*	Arrangementet «Speil»	244 000 kr
*	Innflytter treff	8 000 kr
	Sum	1 009 000 kr

Gjennomføring av 17. mai-feiring

Administrasjonen gjennomfører 17. mai i samarbeid med den valgte 17. mai-komiteen. Det er for 2024 satt av 565.000 kr til en tradisjonell feiring.

Ung kultur møtes (tidligere Ungdommens kulturmønstring)

Det er satt av 192.000 kr til den lokale satsingen av UKM i 2024. I tillegg søker administrasjonen om stimuleringsmidler fra UKM Norge til diverse arrangement og verksteder.

Det ble i 2021 inngått samarbeid med lokale fritidsklubber, kulturskole, bibliotek og andre som arbeider direkte med ungdom.

Arrangementet "Speil"

Kommunens forestilling som vises årlig i Hjertnes kulturhus der kommunens priser deles ut. Det er satt av 244.000 kr til arrangementet.

Innflyttertreff

Kommunen ønsker nye innbyggere velkommen til Sandefjord med et arrangement i kommunestyresalen i forkant av "Speil". Det er satt av 8.000 kr til dette, i tillegg er Sandefjords Blad inne med en tilsvarende sum.

Markedet for scenekunst

Markedet er landets viktigste arena for visning av ny scenekunst for barn og unge, og gjennomføres i samarbeid med fylkeskommunen og Kulturtanken over tre dager i august. Markedet samler oppkjøpere fra hele landet, og er en viktig arena for kjøp av produksjoner til bl.a. Den kulturelle skolesekken, kulturhus, bibliotek og festivaler. Kommunens bidrag er i hovedsak knyttet til kunstnerisk ledelse, planlegging, gjennomføring og administrasjon, mens gjennomføringen i hovedsak finansieres av tilskudd. De årlige tilskuddene beløper seg til ca. 400.000 kr fra Vestfold og Telemark fylkeskommune og 155.000 kr fra Kulturtanken. Disse justeres årlig med deflator.

Kulturprogram for barn og unge

Kulturprogrammet er et tilbud spesielt rettet mot barn og unge. Antall forestillinger varierer fra år til år, og januar - september 2023 ble det vist 16 forestillinger, konserter og verksteder med totalt 1660 besøk. 7 av disse var gratis arrangement i forbindelse med Markedet for scenekunst og kulturdøgn. For høsten 2023 er det booket ytterligere 8 aktiviteter. Det er budsjettert med utgifter på 224.000 kr hvorav 146.000 kr finansieres av billettinntekter.

Kulturformidling

Den kulturelle skolesekken (DKS)

Kunst og kultur formidles systematisk til alle barn i grunnskolen gjennom DKS gir alle barn i grunnskolen 4 unike opplevelser hvert år innen temaene scenekunst, musikk, film, visuell kunst, litteratur og kulturarv. Snittet på landsbasis er 1,8. I forbindelse med fagfornyelsen og de lokale planene er det inngått et samarbeid med kommunalområdet kunnskap, barn og unge om ytterligere forankring av DKS i grunnskolen. Det er budsjettet med utgifter på ca. 2,6 mill. kr, hvorav ca. 900.000 kr finansieres av et tilskudd fra staten.

Den kulturelle vandringsstaven

Den kulturelle vandringsstaven har fokus på formidling av gode kulturopplevelser for seniorene i kommunen, og skal bidra til at eldre får et tilpasset kulturtilbud på de arenaene de befinner seg på i dagliglivet. Vandringsstaven tilbys i hele kommunen, og er et samarbeidsprosjekt hvor kommunen finansierer planlegging og administrasjon av ordningen, mens aktiviteten finansieres med ulike tilskuddsordninger, bl.a. fra staten. For 2023 er tilskuddet på ca. 330.000 kr.

Kulturskolen

Kulturskolen tilbyr undervisning i musikk, teater, visuell kunst, gjøgling/sirkus, tilrettelagt undervisning og musikkterapi i Andebu, Stokke og Sandefjord sentrum. Det er registrert 572 ordinære elever i skoleåret 23/24. Dette er en økning på 25 elever fra året før og en økning på 98 elever siste fire år. I tillegg gir kulturskolen undervisning til 117 elever i samarbeid med barnehagene og strategien Aldersvennlige Sandefjord, til sammen 689 elever.

Det er stort fokus på kvalitet i tilbudene og på å øke antall elever i kulturskolen. Det er imidlertid utfordringer med økt aktivitet både innenfor nåværende økonomiske rammer og i eksisterende lokaler, spesielt i Sandefjord sentrum. Publikums forventninger til at undervisningen skal være individuell (en - til - en) gjør rekruttering til endel gruppetilbud krevende, blant annet til barne- og ungdomskor, der kulturskolen har kapasitet til store grupper og mange elever. Det pågår en prosess med utredning av et nytt samlokalisert bibliotek og kulturskole i Sandefjord sentrum, jf. KST-sak 45/21

Det er budsjettet med utgifter på ca. 13,9 mill. kr, som delvis finansieres av egenbetaling, billettinntekter og andre refusjoner på til sammen ca. 2,5 mill. kr. Sandefjord kulturskoles fordypningsprogram finansieres hovedsakelig med midler fra Sparebankstiftelsen. For skoleåret 23/24 mottar kulturskolen også folkehelsemidler til kor på dagtid - helsekor for voksne.

15.13 Park, idrett og friluftsliv

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonens hovedoppgaver og rolle er nedfelt i Strategisk kultur-, idrett- og fritidsplan for 2019-2031.

Seksjonens oppgaver er i hovedsak knyttet til saksbehandling, utvikling, utleie/utlån og forvaltning av innendørs og utendørs idrettsanlegg, parker, friområder, lekeplasser og gravplasser. Drift og vedlikehold av disse områdene er samlet under seksjonen bydrift i kommunalområdet for miljø- og plansaker. Seksjonen har også ansvar for tilskudd til kirkelig fellesråd, ulike tilskuddsordninger til frivillige lag og foreninger og oppfølging av nærdemokratiordningen.

Driftsbudsjett

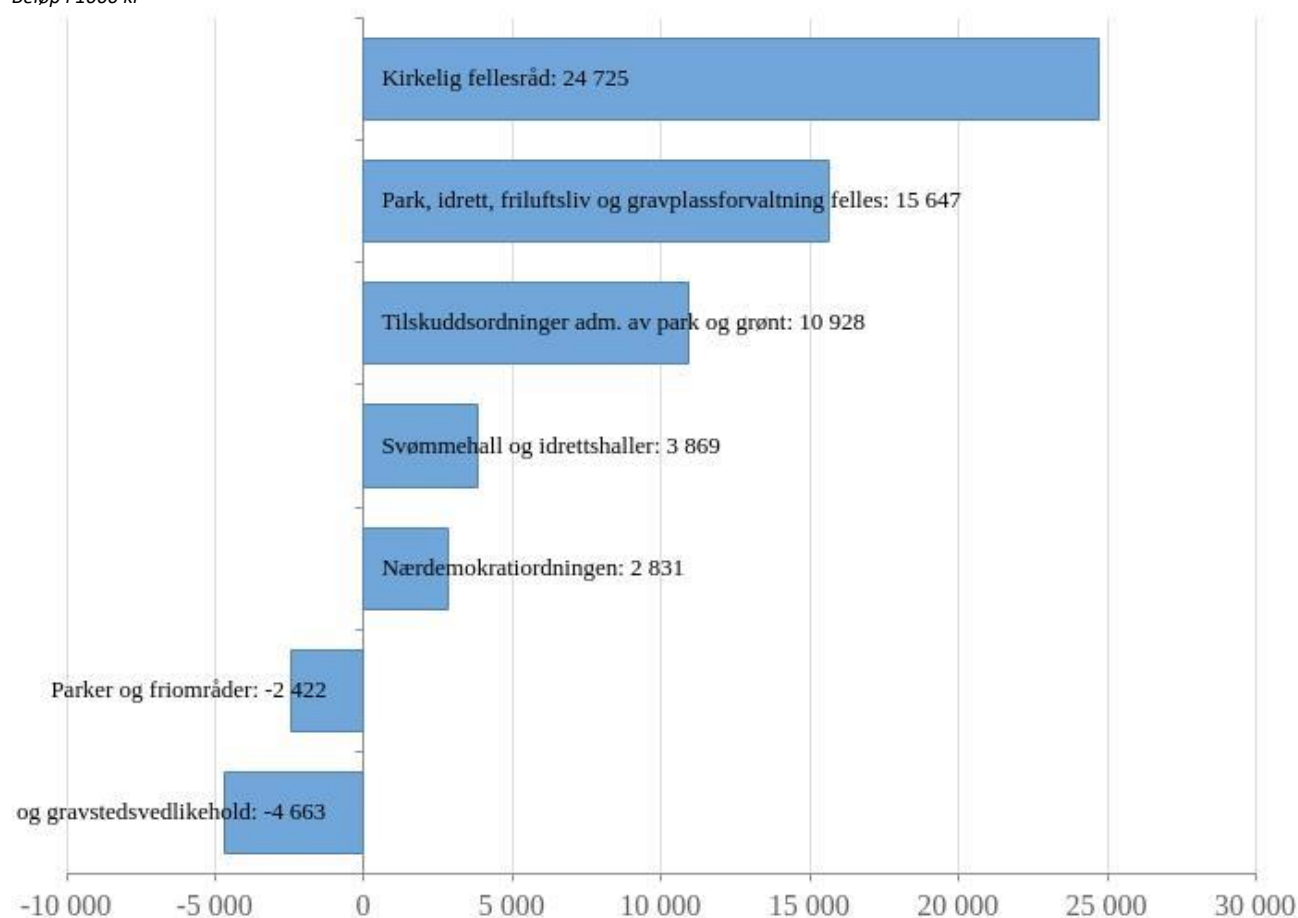
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	12 928	13 696	22 340	22 340	22 340	22 340
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 198	4 628	5 075	5 075	5 075	5 075
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 307	5 393	5 609	5 609	5 609	5 609
Overføringsutgifter	46 818	39 106	38 185	38 225	38 265	38 305
Finansutgifter	3 159	1 000	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	77 411	63 823	71 209	71 249	71 289	71 329
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-19 745	-19 829	-20 288	-20 288	-20 288	-20 288
Refusjoner	-140	0	-6	-6	-6	-6
Overføringsinntekter	-12 389	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 891	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-35 164	-19 829	-20 294	-20 294	-20 294	-20 294
Sum	42 247	43 994	50 915	50 955	50 995	51 035

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted***Beløp i kroner*

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Park, idrett, friluftsliv og gravplassforvaltning felles	15 647 000	15 647 000	15 647 000	15 647 000
Nærdemokratiordningen	2 831 000	2 831 000	2 831 000	2 831 000
Tilskuddsordninger adm. av park og grønt	10 928 000	10 928 000	10 928 000	10 928 000
Kirkelig fellesråd	24 725 000	24 725 000	24 725 000	24 725 000
Parker og friområder	-2 422 000	-2 382 000	-2 342 000	-2 302 000
Gravlund- og gravstedsvedlikehold	-4 663 000	-4 663 000	-4 663 000	-4 663 000
Svømmehall og idrettshaller	3 869 000	3 869 000	3 869 000	3 869 000
Totalsum	50 915 000	50 955 000	50 995 000	51 035 000

Park, idrett og friluftsliv og gravplassforvaltning fellesIdrett og idrettsanlegg

Det er i hovedsak et godt tilbud til den organiserte idretten, men få arenaer for egenorganisert aktivitet. Hallkapasiteten er god, og det er en eller flere kunstgressbaner på hvert idrettsanlegg.

Temaplan for idrett og fysisk aktivitet med tiltakslistor for perioden 2019 – 2028 ble vedtatt i 2019, jf. KFBS-sak 9/19. Dette er en helhetlig og samlet plan for idrettsanleggene i kommunen, uavhengig av om anlegget er eid av et idrettslag eller kommunen. Tiltaks listen rulleres årlig i samarbeid med idretten. Hvilke tiltak som prioriteres det enkelt år er avhengig av den årlige bevilgningen. I investeringsbudsjettet for 2024 – 2027 foreslås en bevilgning på 7 mill. kr netto første to år og 7,5 mill. kr netto siste to år til oppfølging av tiltakene.

Utendørs idrettsanlegg

Kommunen eier og drifter utendørs anlegg som ligger i Sandefjord. Tilsvarende anlegg i Stokke og Andebu eies og driftes av idrettslagene. Det ble satt av 1 mill. kr i et fond i 2023 med formål om utskifting av lysarmaturer som er mindre energikrevende og mer miljøvennlige på uteanleggene. I 2023 ble det etablert treningsparker i Bugårdsparken og i Badeparken. I 2024 etableres det treningsparker i Andebuparken og Eikelunden i Stokke. Hver med en kostnadsramme på 1,5 mill. kr.

Nærdemokratiordningen

Nærdemokrati sikrer medvirkning basert på informasjon, høring og dialog i samarbeid mellom kommune og nærmiljøutvalgene. Nærmiljøutvalgene (20 stk.) har hovedfokus på barn og unge, men er også høringsinstans i forhold som angår alle innbyggerne i nærmiljøet. De er egne juridiske enheter med hvert sitt organisasjonsnummer. Innbyggere, organisasjoner og institusjoner i hver krets hører til sitt nærmiljø, og kan selv velge grad av engasjement. Det er ingen innmelding eller kontingent, nærmiljøutvalgene er ikke en medlemsorganisasjon slik for eksempel et idrettslag er. Nærmiljøutvalgene arbeider etter vedtatte retningslinjer for ordningen, og oppfølging skjer i henhold til vedtatt plan for nærdemokratiordningen. Det er totalt avsatt i underkant av 2,8 mill. kr til ordningen. Tilskudd til nærmiljøutvalgene består av et fast grunntilskudd, og et beløp beregnet på bakgrunn av antall innbyggere til og med 19 år i den enkelte grunnskolekrets. Grunntilskuddet for 2024 er på 87.000 kr.

Tilskuddsordninger administrert av park, idrett og friluftsliv

Tilskudd til frivillige lag og foreninger

Det er budsjettet med totalt ca. 10,9 mill. kr i ulike tilskuddsordninger til frivillige lag og foreninger. Tilskuddsordningene fordeler seg som følger:

*	Driftstilskudd	2 533 000 kr
*	Ordinære tilskudd (hovedtildelingen)	8 049 000 kr
*	Prosjekttilskudd	228 000 kr
*	Lisenser/arrangement	108 000 kr
*	Idrettsprisen	10 000 kr
	Sum	10 928 000 kr

Driftstilskudd for 2024 er fordelt som følger:

	Foreningseide anlegg:	
*	Runar IL – drift og utleie av hall	750 000 kr
*	Sandar IL – drift og utleie av hall	750 000 kr
*	Sandefjord tennisklubb – drift av hall	112 000 kr
*	Stokke IL – utendørs anlegg	51 000 kr
*	Arnadal IL – utendørs anlegg	19 000 kr
	Driftstilskudd knyttet til konkrete driftsoppgaver som utføres etter avtale med kommunen:	
*	Stokke IL – drift av folkebad på Bokemoa skole	161 000 kr
*	Løypekjøring, løypemaskin og drift av løyper (flere foreninger i Sandefjord og Stokke)	396 000 kr
*	Store Bergan IL – vedlikehold av kunstgressbaner	137 000 kr
*	Andebu IL - kunstgressbaner	134 000 kr
*	Interesseorganisasjonen Gokstadholmens venner	23 000 kr
	Sum	2 533 000 kr

Søknader om prosjekttilskudd behandles fortløpende gjennom året, og tilskudd beregnes etter vedtatte retningslinjer. Tilskuddsordningene videreføres på samme nivå i hele planperioden.

Kirkelig

fellesråd

Kommunen har et økonomisk ansvar for kirken, jf. kirkeloven § 15. For 2024 er det budsjettet med et rammetilskudd til kirken på 24,2 mill. kr. Beløpet justeres årlig med deflator og endring i antall medlemmer i kirken. Det er også budsjettet med et tilskudd til ny diakon i forbindelse med prosjekt 13-20 på 0,5 mill. kr per år i perioden 2024-2027.

Parker og friområder

Seksjonen har ansvar for forvaltning og utvikling av kommunens grøntområder, lekeplasser, friområder, kyststier og andre turløyper mv. Det jobbes målrettet med å legge til rette for aktivitet året rundt.

Temaplan for friluftsliv med tiltakslistene for perioden 2019 – 2028 er en helhetlig og samlet plan for utvikling og oppgradering av friområder i kommunen. Planen ble rullert i 2023, KIF-sak 012/23.

Tiltakslisten vurderes årlig, og legges frem til politisk behandling i januar/februar hvert år. I investeringsbudsjettet for 2024-2027 er det i 2024 bevilget 4,3 mill. kr. til parker og friområder og 3 mill. kr til lekeplasser.

Temaplan for lekeplasser med tiltaksliste for perioden 2022-2031 ble politisk vedtatt i 2022, jf. KST-sak 064/22. I investeringsbudsjettet for 2024-2027 er det bevilget 3 mill. kr for 2024

På de kommunale friområdene Vøra, Asnes, Langeby og Granholmen drives det camping i perioden 01.05 - 31.08. Campingdriften og drift av bobil plassen på Hjertnesstranda utføres av private aktører etter avtale med kommunen. Leieinntektene er anslått til ca. 2,1 mill. kr.

Plan for rekreasjon og tilgjengelighet i indre Sandefjordsfjord (KS-sak 44/22) vil gi føringer i dette området f.eks. forlenget trase for Fjordpromenaden. Dette vil være viktig for byutvikling og det å fremme et aldersvennlig Sandefjord. Arbeidet med regulering av planområdet ble påbegynt i 2023.

Foto: Tore Forsberg

Gravlunder og gravstedsvedlikehold

I 2022 ble det avholdt 523 seremonier. Seremoniene er fordelt på 11 seremonisteder og gravlegging skjer på 12 ulike gravplasser. I kommunen er det i underkant av 27.000 graver fordelt på om lag 12 000 festeavtaler. Det er i 2023 inngått ca. 2 800 avtaler om vedlikehold av grav mot betaling.

Gravstedsvedlikeholdet utføres av privat aktør, etter avtale med kommunen. Kommunen er gravplassmyndighet.

Det var 288 kremasjoner i 2022, og det ser ut til at denne seremoniformen er økende sammenliknet med tidligere år. Kremasjonsavgiften til Vestfold krematorium IKS er i 2024 satt til 10.000 kr per kremasjon. Kremasjonsavgiften som kommunen viderefakturerer til pårørende, er 5.000 kr.

Festeavgiften per gravplass beløper seg til 300 kr per år. Denne er også gjeldende for feste i navnet minnelund.

Svømmehall og idrettshaller

Idrettshaller

I kommunen vår er det 8 kommunalt eide idrettshaller, Jotunhallen, Bugårdshallen, Helgerødhallen, Ormestadhallen, Store Bergan hallen, Stokkehallen, Kodalhallen og Andebuhallen.

Seksjonen har ansvar for utleie og oppfølging låntakere. Det er budsjettert med 0,93 mill. kr i utgifter til tilsyn og forbruksvarer, og leieinntektene er anslått til 1,93 mill. kr. Etablering av nytt garderobebygg til Jotunhallen pågår, jf. FSK-sak 166/21 og er planlagt ferdigstilt mai 2024.

Bugården ishall

I 2023 har det vært islagt hall fra 01.01. - 15.04. Etter over 1,5 år med islagt hall. Ble det utfordringer med telehiv mot slutten av sesongen. Isflaten løftet seg flere steder og man var redde for hva som ville skje med banen. Etter at kulden ble slått av og isen smeltet stabiliserte banen seg igjen, og ujevnheterne forsvant. Det ble lagt is igjen i august, og banen åpnet igjen 17. 08. Isen skal nå ligge til 15.04.24.

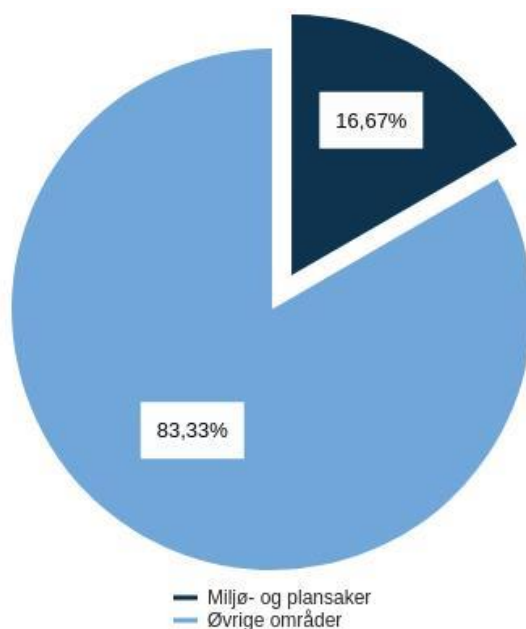
Det er stor aktivitet både av den organiserte idretten og av andre. I tillegg er det budsjettert med 0,8 mill. kr til islegging, preparering og forbruksvarer. Leieinntekter er anslått til ca. 0,37 mill. kr.

Svømmehallen

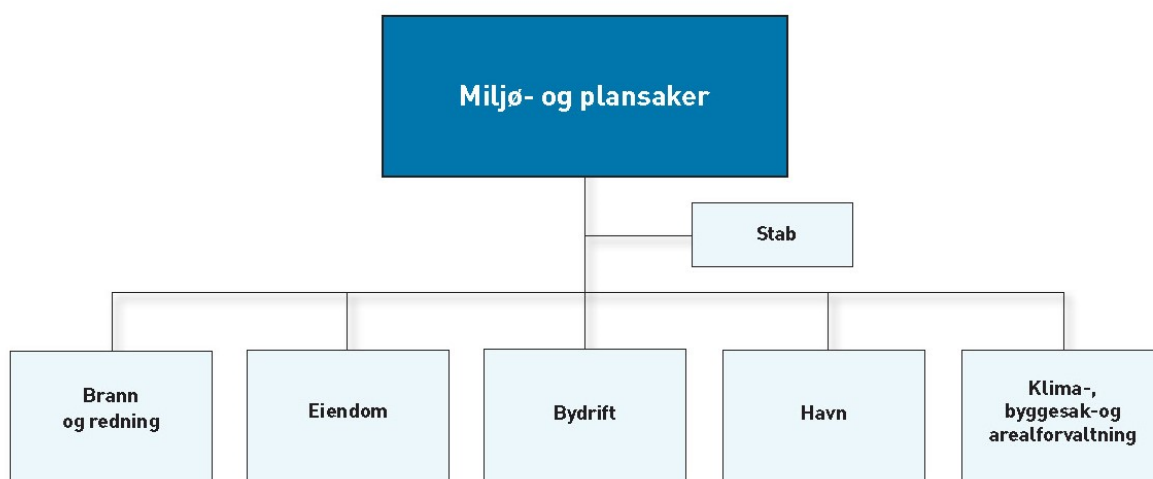
Seksjonen har ansvar for Sandefjord svømmehall. Det er forventet ca. 138.000 besøk i løpet av året, og hallens kapasitet utover publikums bad er fullt utnyttet. Det er budsjettert med utgifter på ca. 9,4 mill. kr, som delvis finansieres av ca. 5 mill. kr i billetinntekter, leieinntekter og salgsinntekter fra kafeteria. Gratis tilbudet for aldersgruppen 0-18 år mandag til fredag videreføres i 2024.

16 Miljø- og plansaker

- Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

16.1 Organisasjon

16.2 Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalområdet er delt opp i 5 seksjoner i tillegg til stabsfunksjonene.

Kommunalområdet har ansvar for behandling av arealplaner og byggesøknader, teknisk infrastruktur, kommunens eiendommer og brann- og redningstjenester. Kommunalområdets oppgaver og prioriteringer har betydning for hvordan Sandefjord kommune kan nå bærekraftsmålene som ble prioritert i samfunnsdelen.

Viktige oppgaver og utfordringer i denne handlings- og økonomiplanperioden er gjennomføring av hovedplan vann og avløp, utvikling av Kastet gjenvinningsstasjon. Byggeprosjekter og blant annet ny skole Vesterøya og utbygging av infrastruktur/GS-veier. Videre skal samarbeidet med nabobrannvesen utvikles.

16.3 Måltabell

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
08.3 Sandefjord kommune skal skape regionens mest attraktive arealer for næring	8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst	Regionens mest attraktive næringsarealer skal skapes og utvikles i Sandefjord, og infrastruktur skal utvikles slik at den fungerer godt for bedrifter og ansatte.	Sysselsatte i Sandefjord kommune etter arbeidssted	31 200	31 500	32 700	36 400
			Eid areal regulert til næring	40	30	300	150
			Antall virksomheter	7 390,0	7 480,0	7 750,0	8 350,0
			Næringsarealer under utvikling - totalt areal til næring	1 000	900	800	500
			Sysselsetting	31 400,0	32 100,0	32 850,0	35 000,0
			Sandefjord kommune skal ha regionens raskeste, mest effektive og forutsigbare saksbehandling overfor næringslivet	36	36	30	30
			Gjennomsnittlig saksbehandlingstid under kommunalt ansvar for private reguleringsforslag (dager)	120,0	120,0	120,0	120,0
			Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	1,2	0,9	1,2	1,4
			Andel km tilrettelagt for syklende i prosent av alle kommunale veier (prosent)	19,0	19,0	20,0	23,0
			Antall kloakkstopper i avløpsledninger og kummer per kilometer kommunalt spillvannsnett (antall)	0,02	0,02	0,02	0,01
09.2 Kommunen skal bli regionens mest offensive tilrettelegger for næringslivet	9-Industri, innovasjon og infrastruktur	Kommunen skal sikre grønn og blå infrastruktur og være pådriver for god teknisk infrastruktur.	Antall lyspunkt langs kommunale veier og gater	8 800	8 800	8 800	8 800
			Areal avsatt til grønnstruktur	10 030 000,0	10 030 000,0	10 030 000,0	10 030 000,0
			Antall trafikkulykker på kommunale veier	9,0	8,9	8,8	8,5
			Renovasjon - Andel levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	68,0 %	68,0 %	70,0 %	70,0 %
			11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn	70 % av husholdningsavfallet skal utsorteres til materialgjenvinning i Sandefjord kommune.			
			11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn	70 % av husholdningsavfallet skal utsorteres til materialgjenvinning i Sandefjord kommune.			
11.1 Kommunen skal score høyere enn sammenlignbare kommuner på bostedsattraktivitet	11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn	70 % av husholdningsavfallet skal utsorteres til materialgjenvinning i Sandefjord kommune.	11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn	70 % av husholdningsavfallet skal utsorteres til materialgjenvinning i Sandefjord kommune.			
			11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn	70 % av husholdningsavfallet skal utsorteres til materialgjenvinning i Sandefjord kommune.			

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
13.1 Innen 2030 skal klimagassutslippene i kommunen være redusert med minst 40 % sammenlignet med 1990 nivå.	13-Stoppe klimaendringene	Bevare og utvikle kommunens grønne preg med parker, plasser og friområder.	Andel av areal avsatt til grønnstruktur som eies av kommunen	50,0 %	50,0 %	50,0 %	55,0 %
			Regulert areal til grønnstruktur og uteoppholdsareal i områder avsatt til sentrumsformål	5 000	5 750	6 900	7 500
		Sandefjord kommune skal ha lavere vann, avløps og renovasjonsgebyr enn nabokommunene.	Lavere vanngebyr enn nabokommunene.	Ja	Ja	Ja	Ja
			Lavere avløpsgebyr enn nabokommunene.	Ja	Ja	Ja	Ja
			Lavere renovasjonsgebyr enn nabokommunene.	Ja	Ja	Ja	Ja
		Framtidsrettede klimatiltak vurderes i alle plan- og byggesaker, og kommunen har nødvendig kunnskap, planer og beredskap for å begrense konsekvensene av klimaendringene.	Andel leiligheter av boligmassen	19,0 %	20,0 %	22,0 %	25,0 %
			Antall boenheter innenfor gang- og sykkelbyen Sandefjord	8 650	8 700	8 850	10 000
			Miljø, skader og ulykker - Luftkvalitet, fint svevestøv	4,4	4,4	4,4	4,4
			Klimagassutslipp	170 249,0	158 606,0	142 340,0	125 897,0
			Sandefjord kommune skal tilrettelegge for et transportsystem som er bærekraftig, effektivt, brukervennlig og trygt for innbyggerne og næringslivet.	67 200,0	64 400,0	56 000,0	47 600,0
		I byområdene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykkel og gange.	Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for pr. 10 000 innb	8,2	8,2	12,0	15,0
			Antall kollektivreiser	1 581 392,0	1 739 531,0	2 315 315,0	0,0
			Antall privatreiser med bil - tellepunkt Kamfjord	16 569,0	16 569,0	16 569,0	16 569,0
			Antall syklende per døgn ved tellepunkt Hvaltorget	170,0	170,0	170,0	170,0
			Formålsbygg, kommune Alle	135	125	110	91
13.2 Sandefjord kommunes egen virksomhet skal være	13-Stoppe klimaendringene	Kommunen skal ha fokus på klimafotavtrykk i egne					

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål	Indikator	Forventet 2023	Mål 2024	Mål 2027	Langsiktig målsetting
klimateutral innen 2050.		utbyggingsprosjekt, egen drift samt ved innkjøp og tjenestereiser	energityper Energibruk per m2 eid areal (kWh)				
			Klimaregnskap for Sandefjord kommunes egen virksomhet (utslipp CO2)	9 288	8 931	7 860	0

Kommentarer til måltabellen

Tabellen viser de kommunale målene for miljø og plansaker, og hvordan disse bidrar til å nå de prioriterte bærekraftsmålene. Inndelingen av målene fra samfunnsdelen, i hovedmål og delmål, er forklart i introduksjonens kapittel "Kommunens samfunns mål".

De prioriterte målene for miljø og plansaker har en tydelig innretning mot en bærekraftig utvikling av Sandefjord kommune. Dette gjennomføres ved satsing på blant annet overordnet planlegging som helhetlig plan for byutvikling av Sandefjord sentrum, plan for utviklingen av Torp-området og mobilitetsplan.

Kommunalområdets bidrag til bærekraftsmål nr. 08 - anstendig arbeid og økonomisk vekst skjer blant annet ved å ta vare på og utvikle bærekraftige sentrumsområder i kommunen samt utvikle nye og attraktive næringsarealer. Byutviklingsplanen for Sandefjord og Torp øst blir viktige bidrag i denne sammenhengen.

Fornyelse av kommunalt ledningsnett og gjennomføring av hovedplan vann og avløp, utvikling og oppgradering av kommunens renseanlegg, tilrettelegging for syklende og annet arbeid for å fremme trygg ferdsel i kommunen og mobilitetsplan er prioriterte områder i kommunalområdet og bidrag til å nå bærekraftsmål nr. 09 - industri, innovasjon og infrastruktur.

For bærekraftsmål nr. 11 - bærekraftige byer og lokalsamfunn realiseres blant annet ved fokus på framtidsrettede klimatiltak i planlegging og utvikling av arealer til parker, plasser og friområder. Det er også viktig å legge til rette for bynær fortetting og flere boenheter innenfor gang- og sykkelbyen Sandefjord.

I forbindelse med kommunestyrets behandling av planstrategien ble samfunnsdelen utvidet med FNs mål nr. 13 – stoppe klimaendringene. En stor og viktig del av tiltakene for å stoppe klimaendringene skjer gjennom arealutvikling og materialvalg i bygninger. Dette målet har påvirket prioriteringen av tiltak i handlingsdelen til kommuneplanen.

16.4 Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Barnetråkkregistrering	Fagplan/sekterplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 21-24	Følge opp tiltak opplistet i handlingsdel til klima- og energiplan.	Oppdraget består i å følge opp handlingsdelen i klima- og energiplanen. Kommunalområdet skal ha en koordinerrolle hvor de øvrige kommunalområdene er	31.12.2028

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
		ansvarlig for å gjennomføre og rapportere på tiltakene.	
HØP 21-24	Gjennomføre en kartlegging av forskriftseiker i hele kommunen.	Forskriftseiker i kommunen kartlegges i forbindelse med pågående naturkartlegging både sør og nord for E-18 i to separate kartleggingsprosjekter. Når dette arbeidet ferdigstilles er nødvendig kartlegging gjennomført.	31.12.2024
HØP 21-24	Gjennomføre kommunale gang-/sykkelveiprosjekter og øvrige trafikksikkerhetstiltak	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2026
HØP 21-24	Helhetlig plan for Torpområdet	Det skal lages en helhetlig plan for Torpområdet. Planen skal ta utgangspunkt i det båndlagte området avsatt i kommuneplanens arealdel, og minst dekke kommunens potensiale næringsarealer på Torp Øst og nødvendig infrastruktur til dette. Oppdraget sees i sammenheng med oppdraget om å utrede eierstrategi for Torp Øst.	31.12.2024
HØP 21-24	Kommunedelplan for knutepunktsutvikling Sandefjord stasjon.	Kommunedelplan - areal (plan- og bygn. loven).	31.12.2024
HØP 21-24	Kommunedelplan for knutepunktsutvikling Stokke stasjon.	Kommunedelplan - areal (plan- og bygn. loven)	31.12.2026
HØP 21-24	Kommunedelplan/byutviklingsplan for Sandefjord sentrum.	Tematisk kommunedelplan for byutvikling av Sandefjord sentrum	30.06.2023
HØP 21-24	Kontinuerlig utskifting av eldre VA-ledninger, pumpestasjoner mm.	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2026
HØP 21-24	Områdeplan for Sentrum øst/Byenga i Stokke	Det skal utarbeides en områdeplan for området Stokke sentrum øst. Området er markert med hensynssone krav til felles plan i kommuneplanens arealdel. Arbeidet ble startet opp i tidligere Stokke kommune, men har ligget i bero i påvente av avklaringer fra Bane Nor når det gjelder planlegging av dobbeltspor på jernbanen. Arbeidet tas opp igjen høsten 2023 i dialog med Bane Nor. Kommunen ønsker blant annet å legge til rette for omsorgsboliger på sin eiendom innenfor området.	31.12.2025
HØP 21-24	Oppfølging av kommunedelplan for skole- og barnehagestruktur: Bistå med arealsøk	Løpende bistand til prosjektet for kommunedelplan for skole- og	31.12.2027

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
		barnehagestruktur. Bistand utgjør i hovedsak analyse og delutredning av lokaliseringalternativer.	
HØP 21-24	Oppgradere Kastet gjenvinningsstasjon	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2023
HØP 21-24	Skape regionens mest attraktive arealer for næring.	Som grunneier kan kommunen påvirke næringsutvikling ved regulering og salg av næringsarealer. Dette arbeidet må sees i sammenheng med kommuneplanens arealdel og temaplaner som byutvikling og næringsplan.	31.12.2027
HØP 21-24	Strategisk eiendomsplan	Det utarbeides en temaplan for eiendomsforvaltning. Hvordan skal kommunen forvalte og utvikle sin eiendomsmasse og eiendomsportefølje. Og hvordan kan kommunens formålsbygg og eiendommer også tjene til samfunnsutvikling.	31.12.2023
HØP 21-24	Utbygge avløpssystemet i Stokke (legge ned Fossnes renseanlegg)	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2027
HØP 21-24	Utrede eierstrategi for Torp øst.	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2023
HØP 21-24	Utrede fremtidig stasjonsstruktur for brann- og redningstjenesten.	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 21-24	Utvikle strategi og gjennomføring av ENØK-tiltak for å redusere energiutgiftene på kommunale bygg.	Det er satt av 15 millioner pr år i 10 år for å gjennomføre energiøkonomiserende tiltak. Strategien skal beskrive hvilke parametere som skal ligge til grunn for prioritering av tiltak og hvilke tiltak som er planlagt gjennomført.	31.12.2024
HØP 21-24	Videreføre arbeidet med Sykkelparken Sandefjord	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2027
HØP 21-24	Vurdere ulike løsninger for en mer aktiv rolle i tilrettelegging og utvikling av næringsarealer	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 22-25	Gjennomføre hovedplan vann og avløp	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2030
HØP 23-26	Regulering av "Tivolitomta"	Det skal utarbeides en områdeplan for Tivolitomta inkludert "Folkets hus"-eiendommen. Hensikten med planen er å legge til rette for nytt bibliotek og kulturskole på Tivolitomta. I tillegg til nytt bibliotek og kulturskole skal det	30.09.2024

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
		vurderes å tilrettelegge for andre tilbud, for eksempel utdanningsinstitusjoner, aktiviteter og sosiale møteplasser med fellesnevneren læring gjennom lek – for alle aldre. Folkevalgte er orientert om justert framdriftsplan og frist i denne HØP er tilpasset denne.	
HØP 24-27	Biologisk mangfold i byggeområder	Grad av utnytting i boligområder kan påvirke muligheten for å ivareta biologisk mangfold i etablerte boligområder. Kommunen har per i dag ikke nok kunnskap om hvilke tiltak som er hensiktsmessige for å opprettholde/stimulere til økt biologisk mangfold. Det planlegges derfor å gjennomføre en vurdering av hvilke tiltak som kan bidra til dette i byggeområder.	31.12.2027
HØP 24-27	Følge opp arbeidet med dekningsanalysen for grønnstruktur	I forbindelse med kommuneplanrulleringen er det utarbeidet en dekningsanalyse for grønnstruktur. Denne har bidratt til å identifisere områder med underdekning av grønnstruktur, samt det faktiske potensialet. Arbeidet skal følges opp med en kvalitativ vurdering av områder der det er tydelig underdekning av tilgang til sikret grønnstruktur. Vurderingen skal også omhandle muligheten for juridisk sikring og/eller erverv av areal til ny grønnstruktur. Leveransen skal bestå av innspill til grep som kan tas ved detaljregulering av områder og i kommende kommuneplanrullering. I tillegg kan leveransen inneholde forslag til strategi når det gjelder erverv av aktuelle arealer.	01.01.2028
HØP 24-27	Gjennomføre en mulighetsstudie for transformasjonsområde T1 i Sandefjord (ny/eksisterende stasjon)	Lage studie av muligheter for utvikling av kommunens eiendommer evt. i samarbeid med private/statlige aktører i området. Studiet må tidsmessig koordineres med planlegging av jernbane og har svært usikker tidshorisont.	01.01.2028
HØP 24-27	Gjennomføre tiltak som forbedrer vannkvaliteten i Goksjø og Akersvannet	Gjennomføre tiltak knyttet til forbedring av vannkvalitet i Goksjø og Akersvannet. Tiltakene er delt	01.01.2028

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
		mellom kommune og stat og skjer i samråd med tiltaksplan for de regionale vannområdene. Aktuelle tiltak er sanering/utbedring av separate avløp, redusert avrenning fra landbruk og naturforvaltning (fjerning av uønskede arter). Kommunale tiltak vil avvente implementering av statlige reguleringer på området og vurderes fortløpende.	
HØP 24-27	Gjenåpning av lukkede bekker	Bekker som er lagt i rør er negativt for naturmangfold, selvrensningsevne av bekkevannet og hydrologiske forhold. Lukkede bekker kan også være vandringshindre for fisk. Prosjektet skal vurdere aktuelle bekkestrekninger som er lukkede med tanke på gjenåpning.	31.12.2027
HØP 24-27	Helhetlig plan Andebu sentrum	Det er i forbindelse med kommuneplanrulleringen utarbeidet en kulturhistorisk stedsanalyse for Andebu, samt en rapport om boligutviklingen og boligpotensialet i og rundt Andebu sentrum. Som oppfølging av disse arbeidene, samt tiltak anført i handlingsdelen til mobilitetsplan, skal det utarbeides en helhetlig plan for Andebu sentrum. Sentrale tema i planen kan være etablering av miljøgate, bolig- og næringsutvikling, oppgradering av byrom, arkitektur/lokal byggeskikk med mer.	01.01.2028
HØP 24-27	Kommunedelplan naturmangfold	Utarbeidelse av en kommunedelplan for naturmangfold vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag om naturkvaliteter, og en høyere kvalitet og potensielt lavere konfliktnivå i kommunal saksbehandling og arealplanlegging slik at tapet av naturmangfold kan reduseres. Informasjon om naturmangfold blir lettere tilgjengelig og krav i naturmangfoldloven blir enklere å følge opp	31.12.2025
HØP 24-27	Omregulere eldre næringsområder	I gjeldende kommuneplanens arealdel er grad av utnytting i næringsområder satt til 90% BYA. Dette overstyrer mange eldre	31.12.2027

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
		reguleringsplaner. Byggehøyder i gjeldende planer overstyres imidlertid ikke av kommuneplanen. Med bakgrunn i dette gjennomgås eksisterende regulerte næringsområder med formål å gjøre planendringer for å optimalisere utnyttelse (også økte byggehøyder bør vurderes).	
HØP 24-27	Oppfølging av kommunedelplan for mobilitet: Bypakke sekretariat	Det er vedtatt at Sandefjord kommune skal søke å inngå Bypakke-samarbeid med øvrige aktører i regionen. Midlene som settes av her danner kommunens bidrag til oppstart og drift av sekretariatet for Bypakke-samarbeidet. Det forutsettes at det også ytes bidrag fra fylkeskommunen på samme sum (250000).	31.12.2027
HØP 24-27	Oppfølging av kommunedelplan for mobilitet: Mobilitetsplan Stokke sentrum	Oppfølging av tiltak i mobilitetsplanen: Lage plan for Stokke sentrum.	31.12.2025
HØP 24-27	Oppfølging av kommunedelplan for mobilitet: Ny parkeringsstrategi Sandefjord	Oppfølging av kommunedelplan for mobilitet. Oppdraget har nær sammenheng med oppdrag om revidert gatebruksplan	31.12.2025
HØP 24-27	Oppfølging av kommunedelplan for mobilitet: Revidering av gatebruksplanen	Oppfølging av tiltak i mobilitetsplanen. Tiltaket har sterk sammenheng med annet oppdrag, Utvikling av parkeringsstrategi.	31.12.2025
HØP 24-27	Oppfølging av kommunedelplan for mobilitet: Utredning av konsekvenser ved mer kø	Oppfølging av tiltak i mobilitetsplanen: Utredningen skal vise hvilke nye trafikkmønstre som oppstår og nye flaskehalser når kømengden på veiene øker som forutsatt mot 2030. Hensikten er også å kunne planlegge forebyggende tiltak for å ivareta trafiksikkerhet.	31.12.2026
HØP 24-27	Oppfølging av kommunedelplan for skole- og barnehagestruktur: Utredning av etterbruk av dagens skoletomter	Utrede etterbruk av dagens skoletomter og bygningsmasse etterhvert som prosjektet for kommunedelplan for skole- og barnehagestruktur konkluderer med hvilke skoler som skal nedlegges.	31.12.2027
HØP 24-27	Prosjekt for å redusere avrenning fra Landbruket	Utarbeide støtteordning/stimuleringsordning	01.01.2028

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
		for landbruket som gjør det attraktivt å gjennomføre tiltak som reduserer avrenning. Dagens statlige ordninger har for lav oppslutning og det vurderes kommunale ordninger til å supplere de statlige.	
HØP 24-27	Prosjekt for å øke kantsonene mot vassdrag i landbruket	Det er ønskelig å stimulere til økte kantsoner mot vassdrag i landbruket for å redusere avrenning. Statlige ordninger gir utilstrekkelig tilskudd for å oppnå kommunens ønske om 15 meter kantsoner. Det skal vurderes økonomiske tilskudd som har særlig fokus på kantsonen opp til 10 meter.	01.01.2028
HØP 24-27	Regulere og bygge ny brannstasjon på Sundland i Stokke	Gjennomføre en reguleringsprosess og oppføre nytt brannstasjonsbygg på Sundland i Stokke.	30.09.2025
HØP 24-27	Regulere sammenhengende kyststi langs Sandefjordsfjorden	Oppdraget består i løpende bistand til hovedprosjektet "Plan for rekreasjon og tilgjengelighet i indre Sandefjordsfjorden". Bistanden gjelder utarbeidelse av reguleringsplaner.	31.12.2027
HØP 24-27	Revisjon klima- og energiplan	Kommunedelplan for klima og energi er fra 2019 og det er planlagt å revidere planen for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget, som basis for revisjon av mål, strategier og tiltak.	31.12.2025
HØP 24-27	Utarbeide handlingsplan for stormflo	Det skal lages en handlingsplan for konkrete langsiktige tiltak som kan gjennomføres enten som permanente tiltak eller som midlertidige tiltak. Hensikten er å hindre eller begrense negative konsekvenser av stormflohendelser.	31.12.2024
HØP 24-27	Utrede arealbehov, byggtekniske forhold, grunnforhold og kostnader for eventuelt nytt rensetrinn ved Enga renseanlegg (Nitrogenrensing)	Oppdraget skal danne kunnskapsgrunnlag for beslutning om Nitrogenrensing for Sandefjord kommune. Det skal utredes plassering, hvilke konkrete arealbehov som er nødvendige inkludert beregning av bygningstekniske forhold ved evt. utvidelse ved Enga renseanlegg og det skal gjøres økonomiske beregninger av kostnadene ved	31.12.2026

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
		denne lokaliseringen. Grunnlaget skal også være en del av argumentasjonen til neste kommuneplanrullering for å dokumentere evt. disponering av areal i kommuneplanen.	
HØP 24-27	Utrede kommunalt "massehotell"	Sandefjord kommune deltar i fylkeskommunens utredningsarbeid for å vurdere massehåndtering med tanke på mellomlagring og gjenbruk i et regionalt perspektiv. Dersom store massehåndteringsprosjekter som utbygging av jernbane aktualiseres i Sandefjord bør kommunen intensivere sin innsats på dette området.	31.12.2024
HØP 24-27	Utrede nytt rensetrinn på Vårnes renseanlegg	Utrede nytt rensetrinn for Vårnes renseanlegg med Nitrogenrensing. Vurdere om løsninger sammen med nabokommuner skal etableres.	31.12.2025
HØP 24-27	Veileder for overvannshåndtering/blågrønn faktor	Det utredes og lages en veileder for overvannshåndtering / blågrønnfaktor som beskriver gjeldende regelverk og evt. nye anbefalinger. Hensikten er å kunne veilede utbyggere m.m. i forbindelse med saksbehandling.	31.12.2025
HØP 24-27	Videreføre og videreutvikle kommunens tilskuddsordning for natur- og miljøtiltak	Ordningen gir kommunale tilskudd til offentlig, private eller organisasjoner som ønsker å gjennom tiltak for å forbedre miljø og/eller klima. Ordninger var tidligere begrenset til "miljøtiltak i vassdrag", men er utvidet i virkeområde.	31.12.2027
HØP 24-27	Vurdere farepotensial for kvikkleiresoner i tettbebygde områder	Oppdraget består i kartlegge utvalgte tettbygde områder i kommunen for kvikkleirerisiko. Hensikten er å kunne "friskmelde" deler av kommunens areal som ligger under marin grense der det er påregnelig at det vil komme ny byggeaktivitet.	31.12.2025
HØP 24-27	Vurdere mulighet for regulering av større næringslokaler i sentrum	Oppdraget skal utrede muligheten for reguleringsmessige grep for å sikre eller stimulere til større sammenhengende næringslokaler i sentrum av Sandefjord. Leveransen skal bestå av innspill til kommuneplanens arealdel ved	31.12.2025

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
		neste rullering, innspill til byutviklingsplanen samt forslag til endringer i eksisterende reguleringsplaner/forslag til bestemmelser til nye reguleringsplaner.	
HØP 24-27	Vurdere muligheten for frivillig sanering av enkeltbrygge	Prosjekt som skal velge områder hvor det kan være potensiale for å redusere antallet brygger og lage samleanlegg med hensikt å bedre allmennhetens tilgang til området eller mer rasjonell bruk av sjøområder.	31.12.2027
HØP 24-27	Årlig klimaregnskap og klimabudsjett, samt følge opp budsjetterte klimatiltak	Som en del av kommunens Handlings- og Økonomiplan (HØP) skal denne inneholde et klimabudsjett og klimaregnskap.	31.12.2027

Kommentarer til oppdrag i handlingsplanen

Oversikten viser oppdrag som skal til politisk behandling, enten som en kommunedelplan (tematisk eller geografisk) eller fagplan/sectorplan av prinsipiell betydning. Større, lovpålagte oppgaver som skal til politisk behandling, er også tatt med i oversikten.

Nye oppdrag vil i hovedsak vurderes i arbeidet med planstrategi hvert fjerde år, og når større planoppgaver som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel rulleres. Det kan likevel komme nye oppdrag i den årlige rulleringen av handlings- og økonomiplanen (HØP).

I tabellen vises oppdrag enten som tiltak fra (den første) handlings- og økonomiplan 2021-2024, i senere økonomiplaner eller som egne vedtak. Oppdrag som er gjennomført er tatt ut av oversikten.

Kommunedelplan for byutvikling

Byutviklingen i Sandefjord vil ha stor virkning på kommunalområdets mål og flere av de øvrige bærekraftsmålene, og er et av kommunalområdets viktigste satsingsområder og vil bli fullført i løpet av første kvartal 2024. Planen skal gi føringer for ønsket utvikling av Sandefjord og kan være avgjørende for å nå målet om bærekraftig by og bidra til å stoppe klimaendringene. I den kommende økonomiplanperioden må det jobbes med å følge opp tiltakene i kommunedelplanens handlingsdel.

Helhetlig plan for Torp-området

Utviklingen av Torp-området til et regionalt næringsområde er en viktig faktor for å nå målet om å skape regionens mest attraktive arealer for næring. Området er krevende å utvikle og har mange utfordringer knyttet til infrastruktur. Samtidig gjør plassering og områdets potensial det mulig å skape et bærekraftig næringsområde som kan bli attraktivt på nasjonalt nivå. Det må derfor jobbes ut en eierstrategi med konseptutvikling, med påfølgende regulering av Torp Øst med høye ambisjoner om et bærekraftig, attraktivt og fremtidsrettet næringsområde.

Kommunedelplan for mobilitet

Hensikten med planarbeidet er å vurdere infrastrukturen og de langsiktige trafikktutfordringene i hele kommunen, herunder behovet for veiutbedringer. Planen er vedtatt i 2023. I den kommende økonomiplanperioden må det jobbes med å følge opp tiltakene i kommunedelplanens handlingsdel, blant annet revisjon av gatebruksplanen for Sandefjord sentrum og utarbeidelse av en parkeringsstrategi. Det er også vedtatt at det skal etableres en bypakke for Sandefjord, dette vil kreve midler til oppfølging og nødvendig utredningsarbeid.

Områdeplan for sentrum øst/Byenga i Stokke

Tiltaket er prioritert i perioden 2023 - 2026, men har lenge blitt vurdert til å være avhengig av sporoptimalisering for strekningen Stokke - Sandefjord togstasjon. Tidligere har man tenkt at handlingen også måtte avvente avklaringer av krysningspunkt for dagens Fredrik Stangs gate eventuelt annet krysningspunkt, og at denne avklaringen vil først kunne skje gjennom BaneNors planlegging av stasjonsområdet. I løpet av 2023 er det imidlertid blitt klart at regjeringen ikke vil sette av midler til videre planlegging av dobbeltspor på Vestfoldbanen med det første. Dette, sammen med at kommunen ønsker å legge til rette for nye omsorgsboliger innenfor området, medførte at det er satt i gang arbeidet med områdeplanen. Kommunen har knyttet til seg en reguleringskonsulent og det planlegges tett dialog med BaneNor når det gjelder løsning for eventuell omlegging av Fredrik Stangs gate. Oppstartsmøte om områdeplanen ble gjennomført oktober 2023.

Utrede framtidig stasjonsstruktur for brann- og redningstjenesten

Tettsteder med mer enn 50 000 innbyggere har krav om to døgnkasernerte vaktlag. Estimerer som tar utgangspunkt i en årlig vekst i innbyggertall på 1 % viser at tettstedet Sandefjord vil passere 50 000 innbyggere rundt 2031. Dette utløser et krav om to kasernerte vaktlag som dekker tettstedet Sandefjord, og er en betydelig organisatorisk vekst for Sandefjord brann og redning. I lys av dette står brann- og redningstjenesten overfor store investeringer både på kort og lengre sikt. Fokus på et sterkere regionalt samarbeid og bedre utnyttelse av ressurser på tvers av kommunegrensene er tydelig signalisert både fra justis- og beredskapsdepartementet, og direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Det er inngått politisk avtale for Høyre, Frp og KrF - perioden 2023-2027. I pkt. 11 inngår følgende «*Larvik Brannvesen vurderes lagt inn i Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS*». Tiden er derfor inne for å starte et utredningsarbeid som ser på mulighetene for en felles brann- og redningstjeneste i Vestfold.

Mulighetsstudie Indre Havn

I forbindelse med utredning av ferge drift fra indre havn, ble det vedtatt ved kommunestyrets behandling i møtet den 22. oktober 2020 at det skal gjennomføres en mulighetsstudie innen 2024. Mulighetsstudien er under utarbeidelse og det blir lagt frem sak om dette i årsskiftet 2023/2024.

Utvikling av "Tivolitomta"

Oppdraget er gitt ved kommunestyrets behandling i sak 30/22 av 07.04.22 som gir rammer for oppdraget. Etter oppstarten for planarbeidet i juni 2022, er det utarbeidet 4 mulighetsstudier i et parallelloppdrag og gjennomført en bred medvirkningsprosess med utgangspunkt i disse. Planprogrammet for områdeplanen ble fastsatt september 2023. Av planprogrammet går det frem at planen kan vedtas siste kvartal 2024. Kommunen har knyttet til seg plankonsulent for å få utarbeidet områdeplanen.

Kommunedelplan for klima og energi – revisjon

Gjeldende kommunedelplan for klima og energi i Sandefjord kommune er fra 2019, og det er behov for å revidere denne slik at den er basert på oppdatert og ny kunnskap, og at mål, strategi og innhold kan vurderes på nytt. Planen er grunnlaget for klimabudsjettet, som er integrert i HØP.

Kommunedelplan for naturmangfold

Utarbeidelse av en kommunedelplan for naturmangfold vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag om naturkvaliteter, og en høyere kvalitet og potensielt lavere konfliktnivå i kommunal saksbehandling og arealplanlegging slik at tapet av naturmangfold kan reduseres. Informasjon om naturmangfold blir lettere tilgjengelig, og krav i naturmangfoldloven blir enklere å følge opp.

Tiltak for bedring av vannkvalitet i Akersvannet og Goksjø

Kommunen skal følge opp de vedtatte tiltakene i regional vannforvaltningplan. Dette innebærer økt innsats på spredte avløp og oppfølging av bøndene med begrenset miljøveiledning innenfor de økonomiske rammene som foreligger i dag. Det vies et særlig fokus på områdene som har Akersvannet og Goksjø som nedslagsfelt. Kommunens økonomiske bidrag er begrenset i denne fasen da man avventer statlig regulering av flere forhold som knytter seg til avrenning fra landbruket. Det forventes at staten har laget sitt regelverk og gitt dette virkning fra 2025. I påvente av statlige reguleringer blir det utført fjerning av uønskede fiskesorter i samarbeid med private aktører i Goksjø samt en intensivering av oppfølging av separate avløp som har utslipp til disse vannene. Dersom statlige reguleringer uteblir eller viser seg å være utilstrekkelige, vil kommunen vurdere egne økonomiske intensiver til landbruksnæring for å redusere avrenning.

16.5 Kostra-analyse

	Sandefjord 2021	Sandefjord 2022	Tønsberg	Larvik	Kostragruppe 11	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger (B)	73	108	118	11	102	98
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger (B)	594	644	691	813	864	952
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B)	174	171	122	120	126	190
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B)	337	346	390	354	283	307
Område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år	17	18	4	10	87	1 121
Produktivitet						
Behandlede søknader om opprettelse av grunneiendom (antall)	88	136	72	148	908	12 362
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	232 756	268 750	233 686	215 019	250 384	199 255
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	145	150	177	196	173	175
Korrigerte brutto driftsutgifter totalt eiendomsforvaltning, kommune utgifter per kvadratmeter bygg (kr)	1 218,6	1 419,9	1 312,9	1 281,9	1 468,4	1 371,1

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	712	906	712	727	775	715
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)	2 352	2 344	2 677	3 048	2 792	3 305
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	2 976	3 326	4 304	3 611	4 083	4 621
Årsgebyr for septiktømming - ekskl. mva. (kr)	1 695	1 536	894	757	1 643	1 736
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)	2 192	2 374	2 489	2 607	2 921	4 204
Dekningsgrad						
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	36,9 %	31,6 %	18,0 %	39,0 %		29,2 %
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,8 %	0,8 %	0,8 %	1,0 %		0,6 %
Kvalitet						
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannsnett med kjent alder (år)	35,0	36,0	33,0	34,0		35,0
Renovasjon - Leverert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)	338	360	316	319	0	0
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (kr)	200	133	397	358	360	556
Økonomi						
Bygge- og delesaksbehandling Selvkostgrad (prosent)	100	100	87	92	94	43
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	14,2 %	11,4 %	10,0 %	15,2 %	19,6 %	21,8 %
Byggesaker med tilsyn (antall)	86	40	37	204	668	5 416
Byggesaksgebyr for oppføring av enebolig (kr)	23 400	22 900	45 525	23 870	29 973	16 612
Gebyr for opprettelse av grunneiendom (kr)	21 838	21 838	30 640	30 300	26 915	20 426
Gebyr for privat forslag til reguleringsplan (kr)	159 520	159 520	395 760	126 150	236 698	90 313
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for private forslag til detaljreguleringer (dager)	816	817	1 438	1 220	1 013	779
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	31	36	66	69	54	40
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	9	11	18	20	21	19
Tilsyn i ikke omsøkte byggesaker for byggevirksomhet som er søknadspliktige (antall)	108	31	22	49	154	2 029
Andre nøkkeltall						
Antall bygningsbranner pr. 1000 innbyggere	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	0,6

16.6 Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027
Behandlede byggesøknader i alt (antall)	928	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Vannforbruk i alt (m3)	8 020 000	7 548 000	7 526 000	7 375 000	7 352 000	7 352 000

16.7 Driftsbudsjett

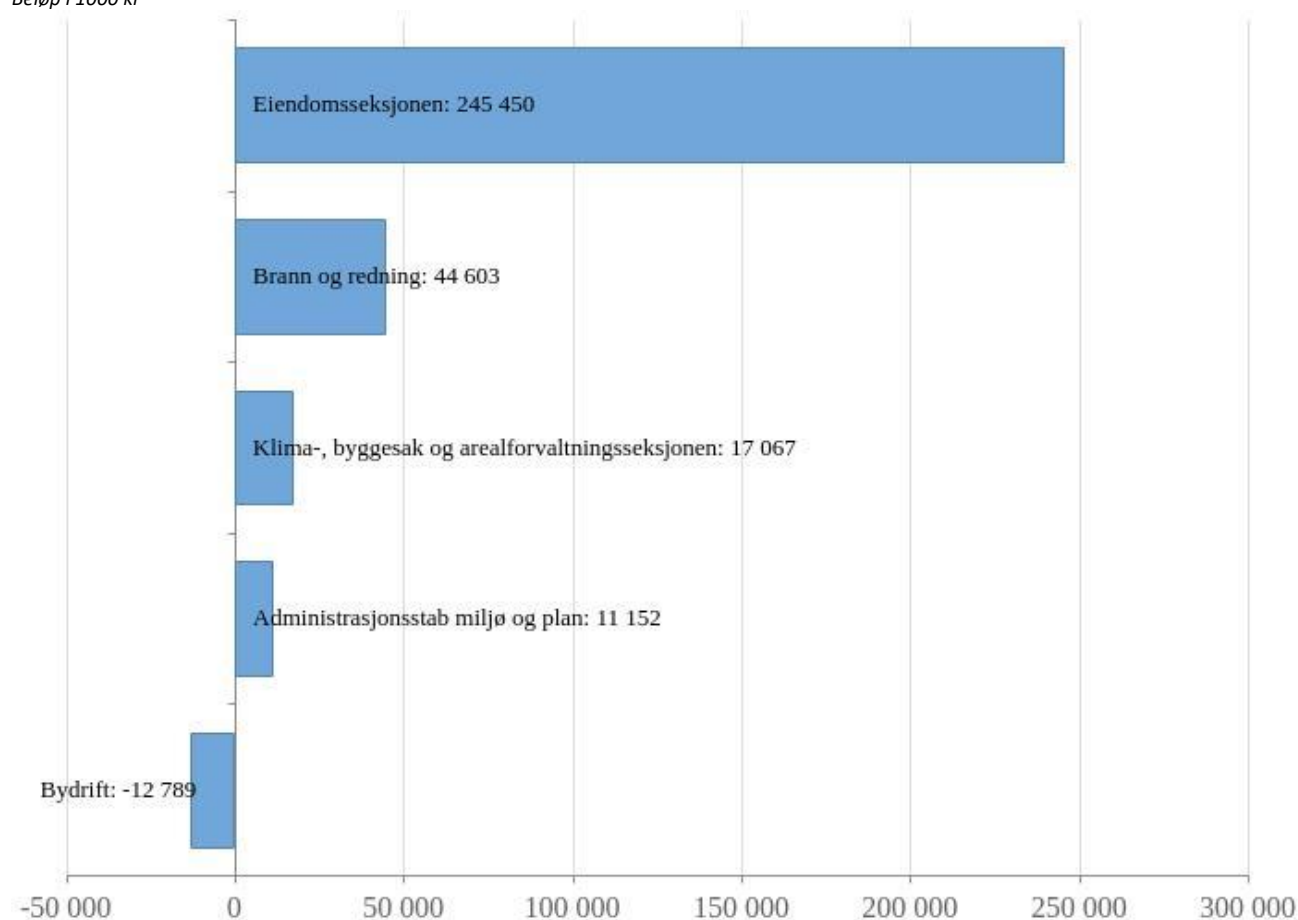
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	316 187	327 070	349 816	353 110	353 110	353 110
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	539 760	570 794	513 578	526 165	524 407	524 325
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	95 024	115 511	116 120	125 293	134 217	141 201
Overføringsutgifter	6 657	-2 494	1 019	-3 131	-6 661	-4 411
Finansutgifter	83 180	36 742	15 377	16 124	8 762	38 624
Sum Driftsutgifter	1 040 807	1 047 623	995 910	1 017 561	1 013 835	1 052 849
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-551 183	-629 378	-670 613	-709 405	-721 587	-732 144
Refusjoner	-13 621	-2 067	-1 921	-1 959	-1 709	-1 709
Overføringsinntekter	-6 078	-120	-1 925	-125	-125	-125
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-69 296	-29 581	-15 968	-7 930	-1 437	-31 507
Sum Driftsinntekter	-640 178	-661 146	-690 427	-719 419	-724 858	-765 485
Sum	400 629	386 477	305 483	298 142	288 977	287 364

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Administrasjonsstab miljø og plan	9 881	10 901	11 152	10 202	9 402	8 602
Bydrift	25 508	4 864	-12 789	-15 674	-19 050	-22 512
Eiendomsseksjonen	310 224	312 730	245 450	242 270	238 485	241 151
Klima-, byggesak og arealforvaltningsseksjonen	15 870	15 920	17 067	16 756	15 577	15 534
Brann og redning	39 145	42 062	44 603	44 588	44 563	44 589
Sum	400 629	386 477	305 483	298 142	288 977	287 364

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	386 477	386 477	386 477	386 477
Sum Korleksjon ved etablering av siste år i ny plan	0	0	0	-17
Sum Vedtak forrige periode	-89 508	-93 381	-97 044	-97 044
Driftskonsekvens investering ift. opprinnelig budsjett				
Sum Driftskonsekvens investering ift. opprinnelig budsjett	0	0	0	0
Sum Budsjettendring i år	-73	3 267	3 227	3 097
Sum Andre endringer	-9 033	-14 526	-16 207	-17 934
Sum Lønns- og prisvekst	20 422	20 233	20 137	18 229
Sum Tekniske justeringer som balanserer	-18	-18	-18	-18
Konsekvensjusteringer	-78 210	-84 425	-89 905	-93 687

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Konsekvensjustert ramme	308 267	302 052	296 572	292 790
Driftskonsekvens av investeringer				
Bil og maskinpark - utskiftinger	-150	-300	-300	-300
Dagaktivitetssenter Helgerødveien (Ranvik)	0	0	-2 100	-2 100
Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)	-100	-200	-300	-300
Enøk-tiltak, diverse bygg	-560	-1 400	-1 960	-2 660
GS-veier og trafikksikkerhetstiltak	400	800	1 200	1 600
Kjøp av eiendom i Bugården	-220	-220	-220	-220
Kjøp av hytta på Høk	0	150	150	150
Nye omsorgsboliger i Stokke	0	0	0	3 500
Renholdsutvikling maskin/inngang	0	-150	-300	-450
Sum Driftskonsekvens av investeringer	-630	-1 320	-3 830	-780
Innsparingstiltak				
Avvikling/overføring ansvar veilys private veier	-480	-480	-480	-480
Uspesifiserte innsparinger	0	-800	-1 600	-2 400
Økte parkeringsinntekter - KPI-justering	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Åpne barnehager reduseres fra 3 til 2	-477	-466	-466	-466
Sum Innsparingstiltak	-3 457	-4 246	-5 046	-5 846
Nye tiltak				
Utfisking - Goksjø og Akersvannet	220	220	0	0
Økt plankapasitet	1 083	1 436	1 281	1 200
Sum Nye tiltak	1 303	1 656	1 281	1 200
Nye tiltak og realendringer	-2 784	-3 910	-7 595	-5 426
Ramme 2024-2027	305 483	298 142	288 977	287 364

Kommentarer til rammeoversikt

Vedtak forrige periode

Dette skyldes i hovedsak at energibudsjettet for 2023 er basert på en vesentlig høyere pris enn det som gjelder for 2024 og etterfølgende år. Utover dette omfatter endringene selvkostområdene og at reduksjon i bevilgning til vedlikehold av bygg og kommunale veier er halvert i 2024 og etterfølgende år i forhold til 2023. Helårseffekten av innsparingskravet på renhold reduserer rammen for kommunalområdet med 3 mill. kr utover det som ble innarbeidet i budsjettet for 2023.

Budsjettendring i år

Inneholder vedtatte endringer i 1. og 2. tertialrapport som har konsekvenser for perioden 2024 - 2027. Endringene utgjøres i hovedsak av helårsvirkning av nye leieavtaler blant annet for nye lokaler til Sandefjord voksenopplæring (KST-sak 011/23) og ny paviljong på Mosserød skole.

Andre endringer

Her inngår flere forhold og blant annet endringer på selvkostområdene som følge av høyere renter for beregning av kapitalkostnader, høyere pensjonspremier (AFP- og reguleringspremie) og utsatte gebyrinntekter på oppmålingsområdet. Det er også lagt til grunn en lavere energipris for perioden 2024-2027 enn i 2023 og det som var utgangspunktet for den gjeldende handlings- og økonomiplanperioden.

Det er inngått fastprisavtale for kjøp av strøm for ca. 50 % av strømforbruket. Fastprisavtalen innebærer en strømpris for vårt prisområde på 75 øre. Avtalen er 3-årig og gjelder for årene 2024-2026. Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig strømpris på 83 øre med tillegg for nettleie. Bevilgningene i denne handlings- og økonomiplanen gir rom for en spotpris på 90 øre. I forbindelse med lukking av kontrakter for sikret strømpris må det betales en noe høyere strømpris i 2024 og 2025. Fastprisavtalen gir likevel en lavere strømpris enn det som ville blitt resultatet med sikret strømpris.

Tekniske justeringer som balanserer

Endringen omfatter overføring av bevilgning til lisenser fra kommunalområdet for miljø- og plansaker til annet kommunalområde.

Driftskonsekvens av investeringer

Bil og maskinpark - utskiftinger

Driftskonsekvens gjelder kjøp av tjenestebiler som i stedet for bruk av private biler i tjenesten.

Dagaktivitetssenter Helgerødveien (Ranvik)

Driftskonsekvens Dagaktivitetssenter Helgerødveien (Ranvik)

Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)

Driftskonsekvens Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)

Enøk-tiltak, diverse bygg

Driftskonsekvensene utgjøres av reduserte energiutgifter.

GS-veier og trafikksikkerhetstiltak

Det er innarbeidet 400.000 kr i 2024 og som øker med 400.000 kr i året som følge av drift og vedlikehold av flere km GS-veier og andre infrastrukturtiltak.

Kjøp av eiendom i Bugården

Driftskonsekvens kjøp av eiendom i Bugården omfatter redusert leieutgift etter erverv av eiendommen.

Kjøp av hytta på Høk

Driftskonsekvens Kjøp av hytta på Høk

Nye omsorgsboliger i Stokke

Driftskonsekvens Nye omsorgsboliger i Stokke

Renholdsutvikling maskin/inngang

Driftskonsekvens av kjøp av ny teknologi er forutsatt å gi en ytterligere redusert utgift på 150.000 kr i 2025, 300.000 kr i 2026 og 450.000 kr i 2027 utover det innsparingskravet som allerede skal gjennomføres.

Innsparingstiltak

Avvikling/overføring ansvar veilys private veier

Det gjennomføres en omfattende oppgradering av veilyset langs kommunale veier i 2023. I forbindelse med denne oppgraderingen vil kommunal strømforsyning til veilys langs private veier bli avviklet. Dette vil bli gjennomført når de ulike områdene blir oppgradert. Tiltaket forventes å gi en redusert energiutgift på 480.000 kr i året fra 2024. Det vises til kommunestyrets behandling av sak 117/22 Tiltak for å redusere energiforbruket som ble behandlet i møtet den 20. desember 2022.

Uspesifiserte innsparinger

Det er innarbeidet uspesifiserte innsparinger i Sandefjord kommune med 10 mill. kr i 2025, 20 mill. kr i 2026 og 30 mill. kr i året fra 2027.

Dette er fordelt slik på de ulike kommunalområdene:

	2025	2026	2027
Sentraladministrasjonen	800.000	1.600.000	2.400.000
Kunnskap, barn og unge	3.000.000	6.000.000	9.000.000
Helse, sosial og omsorg	5.000.000	10.000.000	15.000.000
Kultur, idrett og fritid	400.000	800.000	1.200.000
Miljø- og plansaker	800.000	1.600.000	2.400.000

Økte parkeringsinntekter - KPI-justering

Det legges opp til at parkeringsavgiftene økes fra 2024. Økningen er basert på endring i konsumprisindeksen fra forrige gang disse ble justert i 2011. Økte parkeringsinntekter, og inntekter fra parkeringsgebyr og kontrollsanksjoner vil gi en økt inntekt på 2,5 mill. kr i året fra 2024.

Parkeringsavgiften for en times parkering i Sandefjord sentrum vil etter reguleringen ligge på kr 24,- pr time. Til sammenligning koster det kr 25 pr time å parkere i Larvik sentrum, og kr 21 til kr 33 å parkere i Tønsberg sentrum, i 2023.

Åpne barnehager reduseres fra 3 til 2

Åpen barnehage er ikke et lovpålagt tilbud, men erfaringer viser at tilbud om åpen barnehage kan være et viktig virkemiddel bl.a. for rekruttering av barn til barnehage. Særlig for minoritetsspråklige familier er tilbudet en tillitsskapende arena. Samtidig er barnehagedekningen de siste 20 årene gått betydelig opp for alle barn, inklusive barn av minoritetsspråklige foreldre. Reduserte makspriser i 2023 og for budsjett 2024 er regjeringens største satsing i kommunesektoren. Det er en forventning om at dette skal bidra til enda høyere barnehagedekning. På landsbasis har det kommunale tilbudet om åpen barnehage blitt redusert de siste 20 årene i takt med høyere barnehagedekning. Dette har frem til nå ikke vært tilfelle i Sandefjord kommune, som har opprettholdt tilbudet.

Gjennomsnittsbesøket per dag for de ulike avdelingene er om lag 15 for Kroken, 12 for Sentrum og 7 for Grenda. Tilbudet ved Grenda åpen barnehagene foreslås derfor lagt ned. Tilbudet om åpen barnehage i sentrum og på Kroken opprettholdes. Innsparingseffekten er som følge av dette lavere enn det som ble innarbeidet i handlings- og økonomiplan 2023-2026. Åpen barnehage i sentrum flyttes fra Sjøberg til Rosenvoldsgate 19.

I tillegg til innsparingene i KBU medfører avvikling av tilbudet reduserte utgifter i kommunalområdet Miljø og plan, til forvaltning, drift og vedlikehold av lokalene i Grenda åpen barnehage

Nye tiltak

Utfisking - Goksjø og Akersvannet

Det er innarbeidet 220.000 kr i 2024 og 2025 til å finansiere bortkjøring/transport for å støtte arbeidet med utfisking i Goksjø og Akersvannet. Det gjenstår en avklaring om gjennomføring av dette tiltaket for Akersvannet.

Økt plankapasitet

Økt plankapasitet - bestilte planer

16.8 Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan								Sum Inntekt	
	2024 Inntekt 2024		2025 Inntekt 2025		2026 Inntekt 2026		2027 Inntekt 2027		2024- 27	2024- 27
Investeringsprosjekter										
Aldersvennlige Sandefjord - benker	500	0	500	0	500	0	0	0	1 500	0
Bil- og maskinpark - utskiftinger	33 200	-2 900	31 000	-2 900	36 700	-3 700	31 350	-2 650	132 250	-12 150
Diverse mindre grunnkjøp	100	0	100	0	100	0	100	0	400	0
Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	4 000	0
Enøk-tiltak, diverse bygg	20 000	0	10 000	0	10 000	0	15 000	0	55 000	0
Erstatningsbygg brann og bydrift	15 000	0	49 000	0	0	0	0	0	64 000	0
Framskutte enheter	0	0	1 500	0	1 500	0	0	0	3 000	0
GS-veier og trafikksikkerhetstiltak	17 000	-8 400	18 600	-6 600	21 500	-7 500	20 300	-2 300	77 400	-24 800
Hovedplan avløp - gjennomføring av tiltak	37 000	0	37 000	0	37 000	0	37 000	0	148 000	0
Hovedplan vann - gjennomføring av tiltak	35 600	0	36 600	0	36 600	0	36 600	0	145 400	0
Kjøp av bygningen - Idrettens hus	6 500	0	0	0	0	0	0	0	6 500	0
Kjøp av eiendom i Bugården	3 500	0	0	0	0	0	0	0	3 500	0
Ny brannbåt	0	0	0	0	0	0	1 000	0	1 000	0
Ny tankbil Sandefjord stasjon	0	0	0	0	5 500	0	0	0	5 500	0
Oppgradering av bygg i Bugården	1 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000	0
Oppgradering av Sandefjord brannstasjon	5 000	0	0	0	0	0	0	0	5 000	0
Regulering for GS-veier	500	0	500	0	500	0	500	0	2 000	0
Renholdsutvikling maskin/inngang	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	4 000	0
Strømforsyning ladestasjoner (tjenestebiler)	2 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	5 000	0
Tilpasninger rådhuset for flere arbeidsplasser	3 000	0	0	0	0	0	0	0	3 000	0
Utvidelse av verkstedet - Bekkeveien 12	12 000	0	0	0	0	0	0	0	12 000	0
Økt fremkommelighet gående og syklende (Mobilitetsplan)	3 000	0	3 000	0	3 000	0	3 000	0	12 000	0
Økt trafikksikkerhetstiltak skoler	1 500	0	1 500	0	1 500	0	1 500	0	6 000	0
Sum Investeringsprosjekter	198 400	-11 300	192 300	-9 500	157 400	-11 200	149 350	-4 950	697 450	-36 950
Havnevesen										
Heis tuben	4 000	-4 000	0	0	0	0	0	0	4 000	-4 000
Oppgradering Utstikker 2	0	0	-0	-0	-0	-0	30 000	-30 000	30 000	-30 000
Solcelleanlegg terminalbygget	-0	-0	2 500	-2 500	0	0	0	0	2 500	-2 500
Tollboden oppgradering ventilasjon	1 000	-1 000	0	0	0	0	0	0	1 000	-1 000
Utsikker i	5 000	-5 000	5 000	-5 000	0	0	0	0	10 000	-10 000
Sum Havnevesen	10 000	-10 000	7 500	-7 500	0	0	30 000	-30 000	47 500	-47 500
Tomtefelt										
Tomtefelt Fokserød vest (pukkverket)	500	-500	0	0	0	0	0	0	500	-500
Tomtefelt Torp flyplassområdet/næringsområdet	1 500	-1 500	1 000	-1 000	0	0	0	0	2 500	-2 500
Tomtefelt uspesifisert	4 000	-4 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	16 000	-16 000
Sum Tomtefelt	6 000	-6 000	5 000	-5 000	4 000	-4 000	4 000	-4 000	19 000	-19 000

16.9 Administrasjonsstab miljø og plan

Beskrivelse av dagens virksomhet

Administrasjon består av kommunalsjef, leder og ansatte i administrasjonsseksjonen. Staben bistår seksjonene på flere områder, blant annet:

- Budsjettarbeid/-oppfølging og regnskapsrapportering.
- Selvkostberegning.
- Beregning av kommunale gebyr, ajourhold av grunnlag og fakturering av disse.
- Kontering av inngående fakturaer og fakturering.
- Bistand ved informasjonsarbeid og rekruttering.
- Oppfølging av felles oppgaver innenfor kommunalområdets ansvarsområde.

Driftsbudsjett

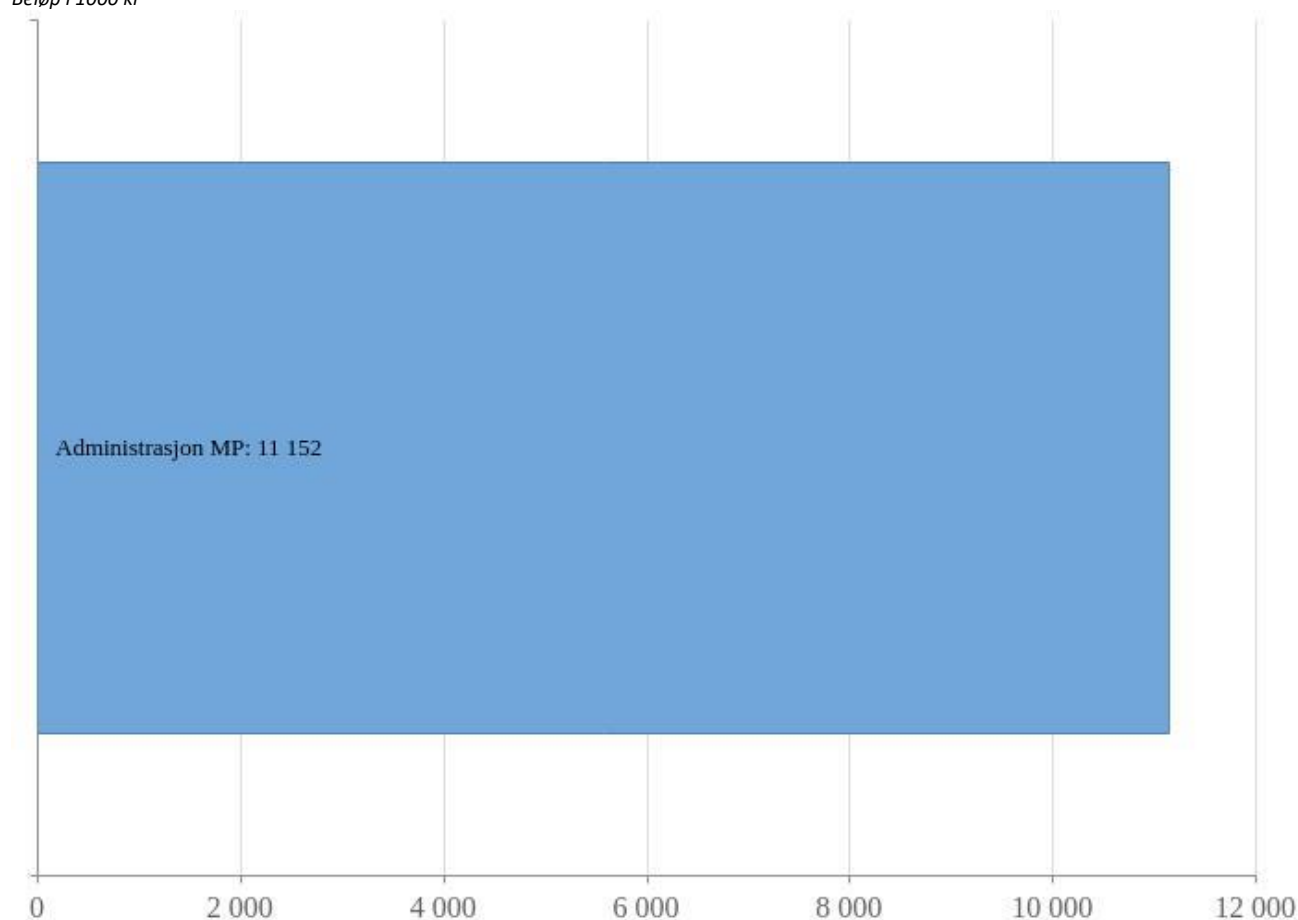
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	8 754	9 360	9 955	9 955	9 955	9 955
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 351	1 613	1 572	1 572	1 572	1 572
Overføringsutgifter	0	300	12	-938	-1 738	-2 538
Finansutgifter	90	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	10 196	11 273	11 539	10 589	9 789	8 989
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3	-101	-104	-104	-104	-104
Refusjoner	-128	-271	-283	-283	-283	-283
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-184	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-315	-372	-387	-387	-387	-387
Sum	9 881	10 901	11 152	10 202	9 402	8 602

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Administrasjon MP	11 152 000	10 202 000	9 402 000	8 602 000
Totalsum	11 152 000	10 202 000	9 402 000	8 602 000

Det er innarbeidet lønnsmidler til en ny stilling som økonomirådgiver for å bistå prosjektledere i gjennomføring av investeringsprosjektene. Utgiftene finansieres ved å belaste investeringsprosjektene.

Endringene i netto ramme for enhet gjelder uspesifiserte innsparinger med 800.000 kr i 2025, 1,6 mill. kr i 2026 og 2,4 mill. kr i 2027 og driftsmessige konsekvenser av investeringer.

16.10 Bydrift

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonen har følgende oppgaver:

- Drift og vedlikehold av kommunale veier og veilys
- Drift, vedlikehold og fornyelse av vann- og avløpsledninger
- Drift, vedlikehold og fornyelse av kommunens renseanlegg, vannproduksjonsanlegg og pumpestasjoner
- Drift, vedlikehold og fornyelse av kommunens biler og maskiner

- Drift og vedlikehold av parker, friluftsområder, lekeplasser og uteanlegg/grøntanlegg rundt offentlige bygg.
- Kommunens renovasjonsordning med gjenvinningsstasjoner
- Planlegging for gjennomføring av drift, vedlikehold og fornyelse av kommunaltekniske anlegg
- Forvaltning av kommunens offentlig parkeringsplasser og håndheving av veilovgivningen og kommunens parkeringsregler.

Flere av FNs bærekraftsmål er viktige for bydrift, jamfør oppgaver og ansvar:

9. Industri, innovasjon og Infrastruktur

Det jobbes kontinuerlig med å forbedre sikkerheten for de kommunale vannverkene.

Hovedplan vann og avløp, renovasjonsplanen og trafikksikkerhetsplanen gir retning og tiltak innenfor fagområdene.

Et viktig mål er å øke gjenvinningsgraden fra husholdningsavfall. I tråd med renovasjonsplanen skal ambisjonsnivået balansere mot andre mål og lave årsgebyrer på renovasjonsområdet. Tiltakene i hovedplan vann og avløp skal bidra til å redusere lekkasjeandelen. I 2024 vil Enga Renseanlegg være ferdig ombygd og solcelleanlegg og gassturbin vil være i drift. Metangassen fra renseanlegget vil bli brukt til produksjon av strøm og varme som brukes i produksjonen i anlegget.

11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Etablere bedre transportløsninger for myke trafikanter er en viktig oppgave for seksjonen. Flere reguleringsplaner som har blitt vedtatt legger til rette for bygging av fortau og GS-veier. Det å gjennomføre nødvendig grunnnerverv før bygging vil være en viktig arbeidsoppgave for seksjonen.

I 2023 ble det innarbeidet økt kapasitet til oppfølging av spredt avløp og er videreført i denne handlings- og økonomiplanperioden. Hensikten er blant annet å redusere utslipp til vassdragene og med utslipp til Oslofjorden. Dette følges opp i denne perioden med etablering av og omlegging av gebyrene på området og utarbeidelse av ny lokal forskrift og god oppfølging av anleggene.

13. Stoppe klimaendringene

Utskifting til utslippsfrie kjøretøy gjennomføres også i denne handlings- og økonomiplanen.

Gebyrene for vann, avløp og renovasjon

Gebyrene er beregnet i tråd med *Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyr(selvkostforskriften)*.

Gebyrveksten fra 2023 til 2024 skyldes flere forhold:

- HØP 2022-2025 vedtas med en prisvekst fra 2023 til 2024 på 4,9 %
- Nye lønns- og prisforutsetninger utgjør 0,7 %
- Nye renteforutsetninger medfører en vekst i gebyrene på 2,8 %
- Endringer i bevilgningsnivået i 1. tertial og 2. tertial, som i hovedsak skyldes avregning fra Vestfold Vann og prisjustering av avtaler for renovasjon, dette utgjør en prisvekst på 3,9 %

- Endringer i bevilgningsnivået til hovedplan VA, i tillegg til forventet avregning fra Vestfold vann reduserer gebyrveksten med 3,2 %
- Andre endringer utgjør en endring på -0,4 %

Endring i VAR-gebyr for et standardabonnement vises i tabellen nedenfor:

	Vann	Avløp	Renovasjon	Sum	Endring
Gebyr 2017	2 521	3 764	2 288	8 573	
Gebyr 2018	2 521	3 764	2 336	8 621	0,6 %
Gebyr 2019	2 618	3 750	2 577	8 945	3,8 %
Gebyr 2020	2 724	3 753	2 650	9 127	2,0 %
Gebyr 2021	2 740	3 720	2 940	9 400	3,0 %
Gebyr 2022	2 968	4 158	2 930	10 055	7,0 %
Gebyr 2023	4 394	5 435	2 938	12 767	27,0 %
Gebyr 2024	4 539	6 042	3 413	13 994	9,6 %

For de etterfølgende årene i handlings- og økonomiplanperioden er det lagt til grunn en realvekst i gebyrene for et standard husholdningsabonnement for vann, avløp og renovasjon på 9,4 % i 2025 og 3,0 % i 2026 og 2,7% i 2027 . Det vil si at generell prisvekst og andre endringer vil komme i tillegg.

Driftsbudsjett

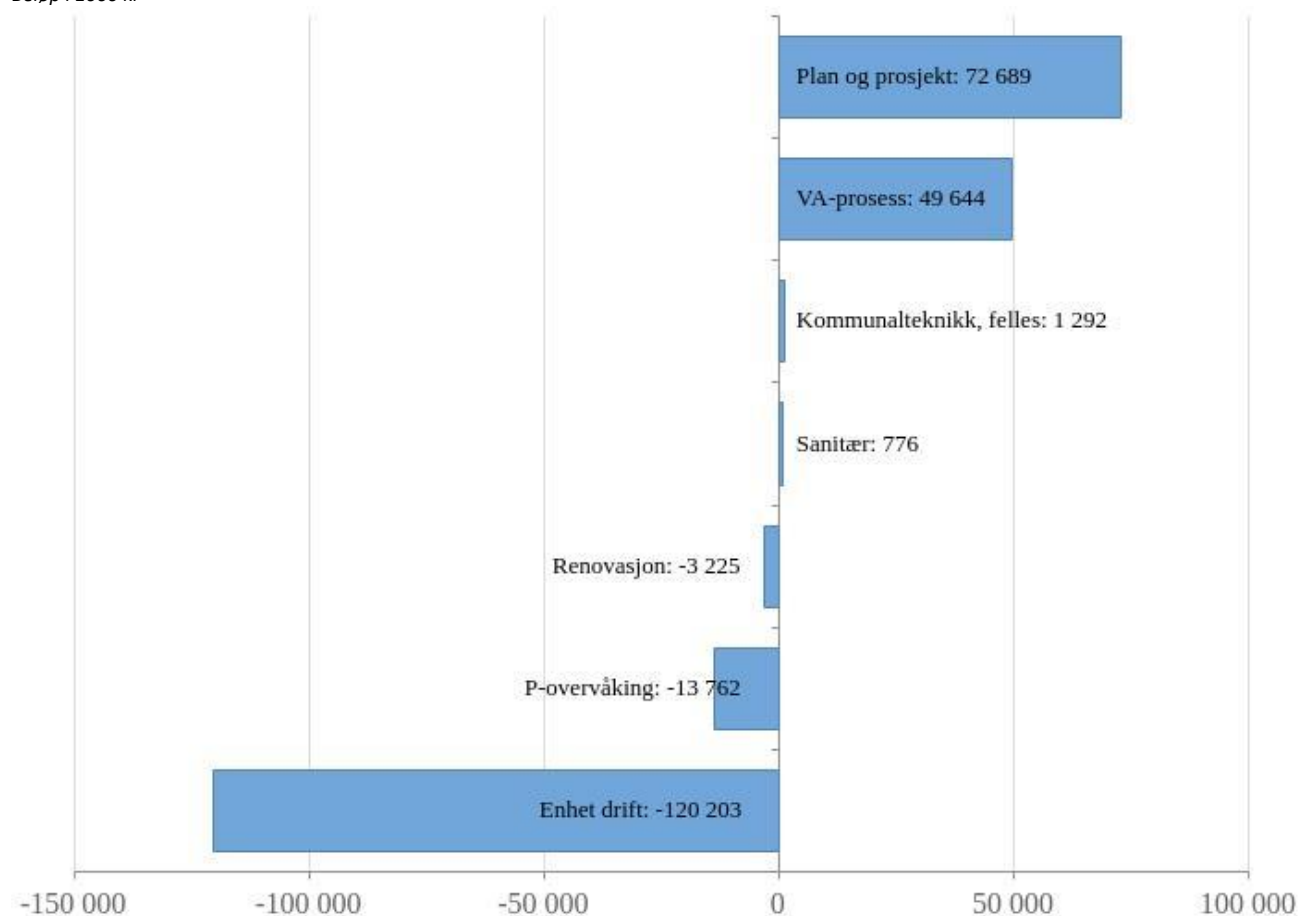
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	102 873	107 725	116 157	116 157	116 157	116 157
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	253 018	248 735	251 870	275 589	275 747	275 747
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	87 625	109 105	110 592	119 765	128 689	135 673
Overføringsutgifter	1 672	-3 889	2 055	2 455	2 855	3 255
Finansutgifter	7 687	1 197	4 423	38	0	0
Sum Driftsutgifter	452 876	462 873	485 097	514 004	523 448	530 832
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-380 741	-450 486	-493 871	-528 245	-540 058	-550 834
Refusjoner	-4 607	-871	-902	-902	-902	-902
Overføringsinntekter	-10	-97	-101	-101	-101	-101
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-42 009	-6 555	-3 012	-430	-1 437	-1 507
Sum Driftsinntekter	-427 367	-458 009	-497 886	-529 678	-542 498	-553 344
Sum	25 508	4 864	-12 789	-15 674	-19 050	-22 512

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Kommunalteknikk, felles	1 292 000	1 292 000	1 292 000	1 292 000
Drift kommunalteknikk	0	0	0	0
VA-prosess	49 644 000	49 357 000	49 212 000	49 212 000
Renovasjon	-3 225 000	-3 292 000	-3 398 000	-3 361 000
Plan og prosjekt	72 689 000	98 389 000	98 389 000	98 389 000
Sanitær	776 000	778 000	776 000	771 000
P-overvåking	-13 762 000	-13 776 000	-13 782 000	-13 782 000
Enhet drift	-120 203 000	-148 422 000	-151 539 000	-155 033 000
Totalsum	-12 789 000	-15 674 000	-19 050 000	-22 512 000

Kommunalteknisk felles

Budsjettet omfatter ledelse av seksjonen.

VA-prosess

Enheten har ansvar for drift og vedlikehold av renseanlegg, vannproduksjonsanlegg, pumpestasjoner, trykkøkingsstasjoner og høydebasseng på vannledningsnettet.

Renovasjon

Enheten har ansvar for renovasjon og avfallsbehandling for husholdningene i kommunen. Inntektene fra renovasjonsgebyrene dekker, foruten driftsutgiftene, også kapitalkostnader for tjenesten samt indirekte kostnader knyttet til tjenesten. Det ble i formannskapet sak 144/18 fattet vedtak om løsning for gjenvinningsstasjoner i Sandefjord kommune. Gjennomført mulighetsstudien anbefalte alternativ om nye gjenvinningsstasjon på Kastet og Rygg som gjenvinningsstasjoner i Sandefjord kommune. Det ble i 2021 startet planlegging av ny gjenvinningsstasjon på Kastet, og videre planlegging fortsetter i 2024. Det vises til vedtak i sak 081/20 behandlet i hovedutvalg for miljø- og plansaker.

Plan og prosjekt

Enheten planlegger og følger opp prosjekter innenfor vei, trafikk, vann, avløp, renovasjon og utbygging av bolig- og næringsområder. Budsjettet for 2024 er redusert med 4,2 mill. kr på vann og 3,5 mill. kr på avløp for å dempe gebyrveksten fra 2023 til 2024. Reduserte bevilgninger på disse områdene innebærer at forutsatt tiltak på ledningsnettet i tråd med hovedplan vann og avløp må utsettes. Utsettelse av innsats innebærer også at lekkasjereduserende tiltak ikke blir gjennomført i tråd med planen som kan medføre at forutsatt reduksjon i vannforbruk ikke lar seg realisere. Dette medfører også redusert innsats på planlagt vedlikehold/oppgradering fordi en større andel av ressursene må brukes til reparasjon.

Sanitær

Enheten har oppgaver som saksbehandling innenfor bestemmelsene for vann- og avløpsnettet og det som gjelder private stikkledninger. I tillegg har enheten kontroll og tilsyn av private og kommunale avløpsanlegg, olje- og fettutskillere, og saksbehandling av utslippstillatelser og godkjenning av tiltaksplaner for forurenset grunn. I begynnelsen av 2024 vil saksbehandling og tilsyn etter forurensningsloven bli et eget selvkostområde. Det innføres et miljøgebyr som faktureres abonnenter med private avløpsanlegg.

P-overvåkning

Enheten skal bidra til økt trafiksikkerhet, tilgjengelighet og fremkommelighet i sentrum og veinettet for øvrig. Parkeringsavgiftene ble sist regulert i 2011, en regulering av parkeringsavgiftene, i tillegg til økte inntekter fra parkeringsgebyr og kontrollsanksjoner vil gi en økt inntekt på 2,5 mill. kr i året fra 2024. Parkeringsavgiften for en times parkering i Sandefjord sentrum vil etter reguleringen ligge på kr 24,- per time. Timepris i Sandefjord er lavere enn timeprisen i Larvik i 2023 (25 kr per time). I Tønsberg varierer timesprisene fra kr 21 til kr 33 per time.

Enhet drift

Enheten drifter og vedlikeholder kommunens vann- og avløpsledninger, og har en netto inntekt på ca. 120,2 mill. kr. Dette skyldes at gebyrinntekter for vann og avløp føres her.

Endring i handlings- og økonomiplanperioden skyldes i hovedsak planlagt opptrapping i innsatsen på Hovedplan vann og avløp. I tillegg er bevilgning til kjøp av vann fra Vestfold Vann basert på nye priser fra selskapet. Det er også tatt hensyn til en forventet tilbakebetaling fra Vestfold Vann som følge av en for

høy pris på strøm og en redusert innsats på Hovedplan vann og avløp, for å redusere gebyrveksten til 2024. Avløpsfond som skulle vært tilbakeført i løpet av 2024, vil bli tilbakeført i løpet av 2024 og 2025 for få en jevn gebyrvekst.

Veidrift har utgifter til sommer- og vinterdrift av kommunens veier samt gang- og sykkelveier, parkeringsplasser, torg, fortau, faste dekker ved kommunens formålsbygg, samt utgifter til drift og vedlikehold av veibelysning langs kommunale veier og noen fylkesveier i kommunen.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling og energiutnyttelse (prosent)	65,0 %	68,0 %	68,0 %	68,0 %	69,0 %	70,0 %
Avløp - antall km ledningsnett	485	488	490	493	496	496
Avløp - utskiftingstakt ledningsnett	95	90	80	75	75	75
Renovasjon - avfallsmengde pr innbygger i kg	530	543	549	556	556	556
Renovasjon - farlig avfall i tonn	1 400	1 265	1 280	1 295	1 295	1 295
Renseanlegg - rensegrad avløp tilført renseanlegget	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %
Renseanlegg - utnyttet slam i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Rensegrad hele avløpssystemet i %	85,0 %	85,0 %	86,0 %	88,0 %	88,0 %	88,0 %
Vann - antall km ledning	546	548	550	553	556	556
Vann - antall lekkasjer og brudd	50	50	50	40	40	40
Vann - lekkasjevolum i mill. m3	2,6	1,8	1,4	1,2	1,2	1,2
Vann - utskiftingstakt ledningsnett	80	80	70	60	60	60
Vei - antall km	355,5	356,0	356,5	357,0	357,5	357,5

16.11 Eiendomsseksjonen

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonen har totalansvaret for forvaltning av kommunens eiendomsmasse. Herunder blant annet:

- Ivareta kommunens rolle som grunneier og byggeier
- Forvaltning av eiendommer
- Tilsyn og drift av eide og innleide bygg
- Renhold av bygningsmassen
- Vedlikehold av eid og leid bygningsmasse
- Gjennomføring av byggeprosjekter og være kommunens byggherreombud
- Bistå kommunalområdene i kartlegging av behov for arealer
- Energiøkonomisering og bygningstekniske klimatiltak
- Forsikring av eiendomsporteføljen
- Kantine

Bærekraftig eiendomsforvaltning

Bygningsmassen til Sandefjord kommune omfatter eide og leide bygg. Totalt forvalter kommunen ca. 450 000 m2 i formålsbygg og boliger. Av disse er 420 000 m2 finansiert over eiendomsseksjonens driftsbudsjett, mens 30 000 m2 er finansiert ved selvkost eller havn. Generelt er bygningsmassen gammel, snittalder 55 år, og har nedsatt funksjonalitet i forhold til dagens krav. I løpet av 2022 og 2023 har den tekniske tilstanden ved Sandefjord kommune sine formålsbygg og boliger blitt kartlagt. Gjennomgangen har vist at bygningsmassen har et kartlagt vedlikeholdsbehov på 987 millioner kroner

de neste 10 årene. Av dette er 300 millioner kroner tilknyttet kommunens boliger og snaue 700 millioner kroner tilknyttet formålsbygg.

Kommunenes sentralforbund (KS) gjennomførte en landsomfattende kartlegging av kommunal bygningsmasse i 2008. Kartlegging dokumenterte et betydelig vedlikeholdsetterslep i kommunal bygningsmasse og KS anbefalte at vedlikeholdsnivået i kommunene burde ligge på ca. 240 kr/m² (prisjustert) for å ivareta et verdibevarende vedlikehold. I handlings- og økonomiplanen for 2024-27 er vedlikeholdsbudsjettet 119 kr/m². De vil si ca. 50 mill. kr. Dette gir en tidshorisont på 20 år for å dekke kartlagt vedlikeholdsbehov. Kommunedirektøren vil komme med egen sak om tilstandsanalysene og vedlikeholdsbehovet våren 2024.

For å nå Paris-avtalens mål må det på generelt grunnlag bygges mindre nye bygg og fokuseres på verdibevarende vedlikehold og rehabilitering av eksisterende bygningsmasse. Ut over midler til verdibevarende vedlikehold, er det i handlings- og økonomiplanen for 2024-27 innarbeidet 55 millioner kroner i investeringsbudsjettet til energiøkonomiserende- og bærekraftiltak i eksisterende bygningsmasse for å møte klima- og energikravene til kommunen.

Det ble i HØP 2023-26 vedtatt en årlig innsparing på 6 millioner kroner innenfor renhold. Innsparingen gjennomføres uten reduksjon i kvaliteten på renholdet, men ved effektivisering gjennom bruk av sensorløsninger, robotisering og ambulerende tjenester. Tidlig innsats i byggets levetid gjennom godt tilsyn, kvalitativt renhold og god drift er en forutsetning for en bærekraftig eiendomsforvaltning.

Kommunalområdet har mål og indikatorer knyttet til 4 av FN's 17 bærekraftsmål. Eiendomsseksjonen har ansvaret for konkrete tiltak knyttet til bærekraftsmål 8 og 13:

8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

1. Sandefjord kommune skal skape regionens mest attraktive arealer for næring
Eiendomsseksjonen arbeider med utvikling av kommunens egne arealer for næring. Blant annet Fokserød vest og Torp Øst. Slik at disse skal utvikles til å bli attraktive næringsarealer. For Fokserød Vest er det utarbeidet forslag til reguleringsplan som har vært til 1.gangs behandling og som søkes ferdigbehandlet i løpet av våren 2024. For Torp Øst er det i 1. halvår 2023 lagt frem politisk sak om strategisk veivalg for bruk av næringsområdet. Det ble vedtatt at arealene skal benyttes til lufthavn, energiproduksjon og næringsarealer. Kommunedirektøren vil i 2024 starte arbeidet med en områdeplan for hele Torp-området og se på en strategi for mulig finansiering av fremtidig infrastruktur for området.

13 Stoppe klimaendringene

1. Innen 2030 skal klimagassutslippene i kommunen være redusert med minst 40% sammenliknet med 1990-nivå og energiforbruket skal innen 2025 være redusert med 20% sammenliknet med 2009
Det er satt av 60 millioner kroner til energiøkonomiserende og CO₂-reduserende tiltak i planperioden. Eiendomsseksjonen gjennomfører tiltak etter en 4-årsplan, hvor effekten av tiltakene er lagt inn i HØP 2024-27, både for driftsbudsjettet og klimabudsjettet.
2. Det skal innen 2025 bygges minst et større formålsbygg som miljøsertifiseres for BREEAM NOR Excellent
Eiendomsseksjonen legger opp til miljøsertifisering av nytt dagaktivitetssenter på BREEAM NOR Excellent nivå. Aktivitetssenteret er i HØP 2024-27 planlagt ferdigstilt i løpet av 2025. Samtidig

legges det opp til at ny skole på Vesterøya også sertifiseres for BREEAM NOR Excellent, samt bygges etter EU-taksonomiens direktiver for bærekraft.

Driftsbudsjett

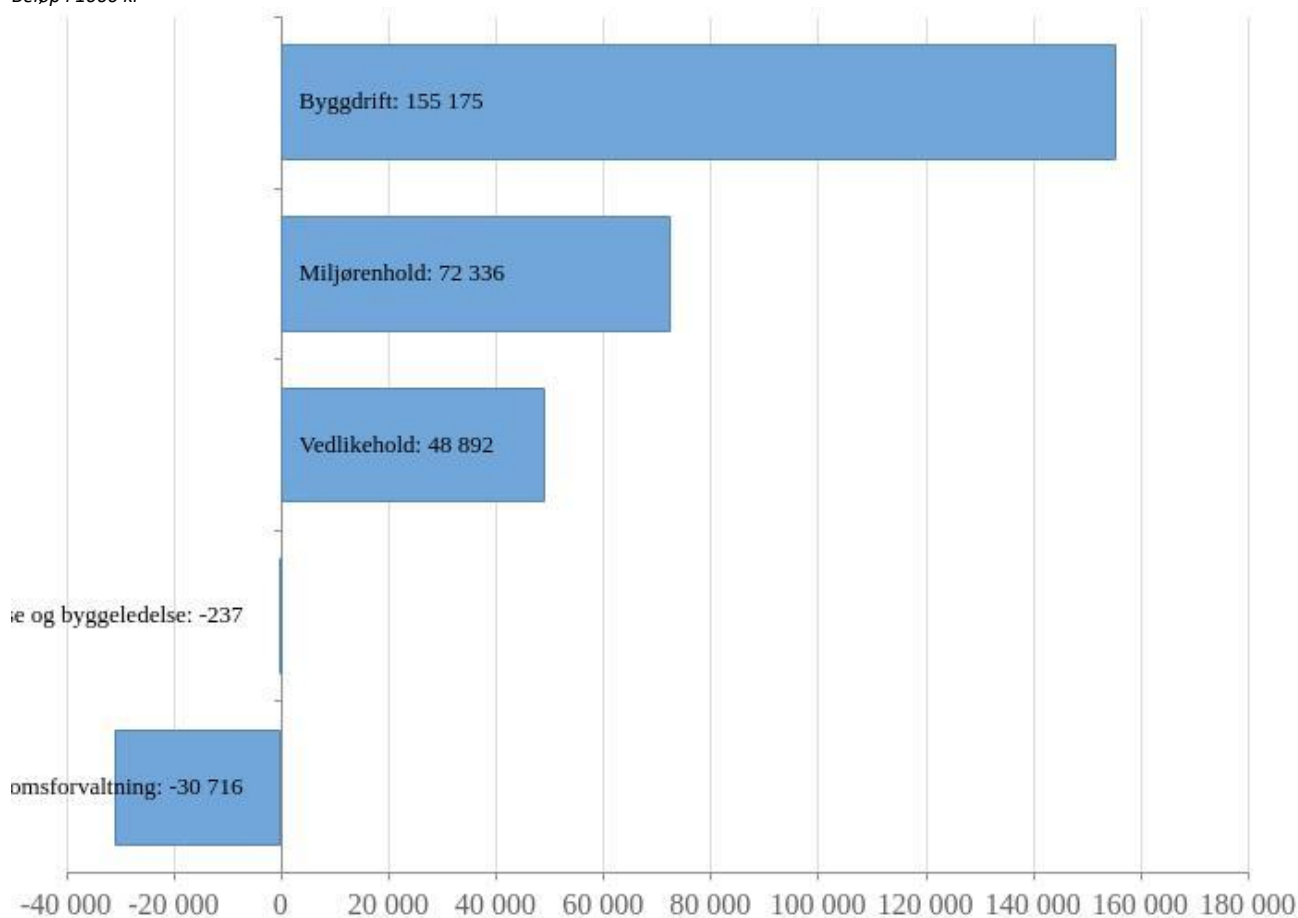
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	122 325	123 800	134 780	135 155	135 155	135 155
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	256 897	289 299	220 217	218 462	217 587	217 603
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5	105	3	3	3	3
Overføringsutgifter	4 878	858	-1 513	-5 113	-8 023	-5 373
Finansutgifter	47 265	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	431 370	414 062	353 487	348 507	344 722	347 388
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-92 569	-100 991	-105 881	-105 881	-105 881	-105 881
Refusjoner	-5 284	-341	-356	-356	-356	-356
Overføringsinntekter	-5 932	0	-1 800	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-17 361	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-121 145	-101 332	-108 037	-106 237	-106 237	-106 237
Sum	310 224	312 730	245 450	242 270	238 485	241 151

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

*Fordeling på enhet***Netto per hovedkostnadssted***Beløp i kroner*

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Eiendomsforvaltning	-30 716 000	-32 773 000	-35 573 000	-32 903 000
Forsikring leie- utgifter og -inntekter	0	0	0	0
Byggteknisk	0	0	0	0
Vedlikehold	48 892 000	48 892 000	48 892 000	48 892 000
Byggdrift	155 175 000	153 827 000	152 992 000	153 138 000
Miljørenhold	72 336 000	72 561 000	72 411 000	72 261 000
Prosjektledelse og byggeledelse	-237 000	-237 000	-237 000	-237 000
Eiendomsforvaltning- fordeling på funksjon	0	0	0	0
Totalsum	245 450 000	242 270 000	238 485 000	241 151 000

Eiendomsforvaltning

Ut over oppgavene ivaretatt av de øvrige enhetene, har seksjonen ansvar for oppfølging av eiendomsporteføljen til kommunen. Dette består i kjøp og salg av eiendom, oppfølging og inngåelse av leie-/festeavtaler, utvikling av eiendommer gjennom plan- og reguleringsprosesser, ivaretagelse av kommunens eierrolle og strategisk planlegging av utvikling og forvaltning av bygg- og eiendomsmassen. Hovedfokus vil være slutføring av kommunens eiendomsstrategi og implementering av denne i seksjonen, samt tilrettelegging for økt næringsvirksomhet og porteføljeforvaltning.

Utgiftene omfatter også utgifter til leie av bygg, forsikring og leieinntekter.

Endringene i perioden omfatter flere forhold og blant annet at leieavtalen for brakkeriggen til voksenopplæringen på Virik avvikles i løpet av 2024, reduserte leieutgifter i Sjøberg i forbindelse med flytting av familiesenteret Rosenvoldsgate 19. I tillegg kommer driftsmessige konsekvenser av investeringer, regulering av festeavgifter, salg av regulerte områder som f.eks. Fevangsletta og Fokserød Vest, samt økonomiske gevinster som følge av Enøk-tiltak.

Forsikring, leie-utgifter og -inntekter

Budsjettet inngår som del av enheten eiendomsforvaltning.

Byggteknisk

Enheten ble i 2023 omorganisert til enhetene vedlikehold og byggdrift.

Vedlikehold

Enheten har ansvaret for planlegging og gjennomføring av planlagte vedlikeholdstiltak i kommunens bygningsmasse, samt ajourføring av tegningsarkiv og internkontrollsystemet IK-bygg. Hovedoppgavene er kartlegging av vedlikeholdsbehov, planlegging av tiltak og gjennomføring av tiltak gjennom kjøp av tjenester. Hovedfokus vil være verdibevarende vedlikehold, koordinering med brukere og helhetlig vedlikeholds planlegging.

Byggheldrift

Enheten er ansvarlig for drift og tilsyn av kommunens bygningsmasse og oppfølging og drift av alle bygningstekniske anlegg. Enheten består av 4 avdelinger. Tjenesten består av tilsyn, forebyggende drift og 1.linjes reparasjoner. Koordinering, rapportering og dokumentasjon ivaretas ved bruk av internkontrollsystemet IK-bygg og bruker portalen Mitt bygg. I tillegg kommer regulering og styring av tekniske anlegg, service og 1. linje reparasjoner av tekniske anlegg. Hovedfokus vil være forebyggende drift for ivaretagelse av bygningsmassens verdi og funksjon, redusert energiforbruk, samt oppfølging og reduksjon av avvik fra offentlige tilsyn. Enheten har 24/7 vaktordning for døgnbemannede HSO-bygg. Øvrige formålsbygg har ikke vaktordning knyttet til bygningsteknisk drift og tilsyn.

Det er inngått fastprisavtale for kjøp av strøm for ca. 50 % av strømforbruket. Fastprisavtalen innebærer en strømpris for vårt prisområde på 75 øre. Avtalen er 3-årig og gjelder for årene 2024-2026. Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig strømpris på 83 øre med tillegg for nettleie. I forbindelse med lukking av kontrakter for sikret strømpris må det betales en noe høyere strømpris i 2024 og 2025. Bevilgningene i denne handlings- og økonomiplanen gir at det budsjetteres med en spotpris på 90 øre. Fastprisavtalen gir en lavere strømpris enn det som ville blitt resultatet med sikret strømpris.

For øvrig øker bevilgningen til kommunale gebyr som følge av forutsatt prisvekst på vann, avløp og renovasjon.

Miljørenhold

Enheten er ansvarlig for daglig og periodisk renhold av kommunens bygningsmasse. Renholdet er basert på renholdstandarden INSTA 800 og bruk av digital renholdplanlegging og dokumentasjon. Hovedfokus vil være videre arbeid med modernisering, tilstedeværelse, heltidskultur og kompetanseheving (fagbrev).

Prosjektledelse og byggeledelse

Enheten er byggherreombud for Sandefjord kommune og gjennomfører alle byggeprosjekter i investeringsplanen. Hovedoppgavene er intern koordinering i prosjekters tidligfase, gjennomføring av anbudskonkurranser og prosjektledelse og byggeledelse under gjennomføring. Hovedfokus vil være videreutvikling av interne prosedyrer for prosjektgjennomføring, kvalitetssikre brukermedvirkning og byggeledelse.

16.12 Klima-, byggesak og arealforvaltningsseksjonen

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonen har følgende oppgaver:

- Utarbeide kommuneplanens arealplan
- Utarbeidelse av arealplaner og områdeplaner
- Behandle private reguleringsplaner
- Behandle byggesaker og eierseksjoneringsaker
- Utøve tilsyn i byggesaker og forurensningssaker
- Behandle søknader om oppretting av nye eiendommer og arealoverføring og gjennomføre oppmålingsforretninger
- Overordnet planlegging
- Behandle saker etter jordlov, skoglov, konsesjonslov

- Behandle søknader om tilskudd i landbruket
- Veiledning overfor landbruksnæringen og publikum
- Naturforvaltningsoppgaver
- Bidra i saker som omhandler klima- og miljø

Seksjonen skal bidra til at kommunen oppfyller sine forpliktelser i forhold til reduserte klimagassutslipp. I dette ligger blant annet koordineringsansvar innenfor flere saksområder, mens gjennomføringsansvaret påhviler øvrige seksjoner. Tiltak og effekten av disse fremgår av klimabudsjettet.

Seksjonen har et særlig ansvar for å følge opp flere av tiltakene i handlingsdelen til kommuneplanen. For noen av disse oppgavene er det satt av midler til kjøp av tjenester for nødvendig ekstern kompetanse og kapasitet. Bevilgningene til de ulike tiltakene fremgår av egen tabell nedenfor og under omtalen av enhet for overordnet plan og miljø.

FNs bærekraftsmål

Seksjonen utfører arbeid som har stor påvirkning på flere av FNs bærekraftsmål:

3. God helse og livskvalitet

Gjennom planlegging av gode muligheter for rekreasjonsområder og tilgjengelighet for alle gir seksjonen viktige premisser for utvikling av areal og godkjenning av tiltak som bedrer folkehelsen.

8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst

En effektiv og aktiv plan- og bygningsmyndighetsutøvelse i seksjonen, gir forutsigbare og rasjonelle rammer for utvikling av arbeidsplasser og næringsliv.

9. Innovasjon og infrastruktur

Seksjonen er en viktig premissgiver og utreder for innbyggernes mobilitetsbehov.

11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel og andre reguleringsplaner utformer seksjonen regler for og foreslår lokalisering av byggeområder for å fremme bærekraft lokalt og i regionen.

13. Stoppe klimaendringene

Seksjonens bidrag over flere fagfelt er viktig for kommunens bidrag til å stoppe klimaendringene. Seksjonen har også et overordnet ansvar for å koordinere øvrige deler av kommunes arbeid gjennom forvaltning av kommunens klimabudsjett.

Gebyrer for byggesak, reguleringsplaner, oppmåling og eierseksjonering

Sandefjord kommune legger til grunn *Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyr (selvkostforskriften)*. Forskriften angir hvordan selvkost skal beregnes og at et overskudd skal tilbakeføres innen det femte året etter at overskuddet oppsto.

Reduksjon i saksmengder/reduerte gebyrinntekter i 2023 har medført at fondsmidlene i sin helhet ble disponert på alle selvkostområdene i løpet av 2023. Tidligere forutsatte fondsbruk i 2024 må derfor erstattes med økte gebyrinntekter. Dette bidrar til en større gebyrvekst enn normalt. Sandefjord kommune har i hovedsak gebyrer på nivå med eller lavere enn andre kommuner i regionen.

På grunn av redusert saksmengde/reduert gebyrinntekter i 2023 er det lagt til grunn at store deler av 2024 også vil påvirkes av redusert saksmengde/lavere gebyrinntekter. Dette er delvis kompensert med lavere kapasitet/reduert bemanning i 2024 for behandling av private reguleringsforslag og byggesaksbehandling. Dersom situasjonen vedvarer, kan det bli nødvendig med ytterligere tilpasninger i kapasiteten. På bakgrunn av dette er det ikke lagt til grunn at gebyrene i 2024 gir 100 % selvkost, med unntak av byggesaksområdet, der ledig kapasitet utover bemanningsreduksjonen, omdisponeres til økt innsats på tilsyn/ulovlighetsoppfølging

Det legges frem egen sak om gebyrene for behandling av private reguleringsforslag, byggesaksgebyr og eierseksjoneringsgebyr og oppmålingsgebyrene. For alle gebyrområdene er det gjort nye vurderinger av de ulike gebyrene slik at disse baseres på tidsbruk.

Gebyrene for behandling av reguleringsforslag økes i hovedsak med 5,9 %, men noen av gebyrene/satsene har høyere vekst enn dette. Det er også innarbeidet noen nye gebyrer.

For oppmålingsområdet er det lagt opp til en større omlegging av gebyrregulativet. Dette innebærer at gebyroversikten for 2023 ikke kan sammenlignes med forslaget for 2024. Sammenligningen må derfor gjøres ved konkrete eksempler. Beregning av oppmålingsgebyr ved fradeling med 4 punkter i 2024 medfører et gebyr på 29.850 kr som øker med 6.650 kr fra 2023 som utgjør en gebyrvekst på 29 %. Påvisning av ukjent grense vil i 2024 medføre et gebyr på 20.880 kr som øker fra 12.182 kr i 2023, som utgjør en gebyrvekst på 71,4 %. Samtidig er det slik at gebyrveksten fra 2018 til 2024 er mindre dramatisk. De eksemplene som er nevnt foran har en gebyrvekst fra 2018 til 2024 på henholdsvis 11,3 % og 62,4 %. Veksten skyldes dels at det er nødvendig å erstatte forutsatt fondsbruk i 2024 med gebyrinntekter når fondet i sin helhet ble brukt i 2023. Det er også lagt til grunn lavere saksmengde i 2024 enn det som normalt er situasjonen.

På byggesaksområdet økes gebyrene generelt med 5,9 %. Noen gebyrer har større vekst enn dette og opptil 82 %. Dette gjelder timepris som beregnes på en annen måte enn tidligere. Det er også innarbeidet noen nye gebyrer.

For alle selvkostområdene er det også foretatt en grundigere analyse av tidsbruk på ulike sakstyper slik at enkelte tjenester som tar lang tid å produsere er justert i forhold til reell tidsbruk. Det legges frem egen sak parallelt med handlings- og økonomiplan 2024-2027 og endringer av gebyrene på disse områdene.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

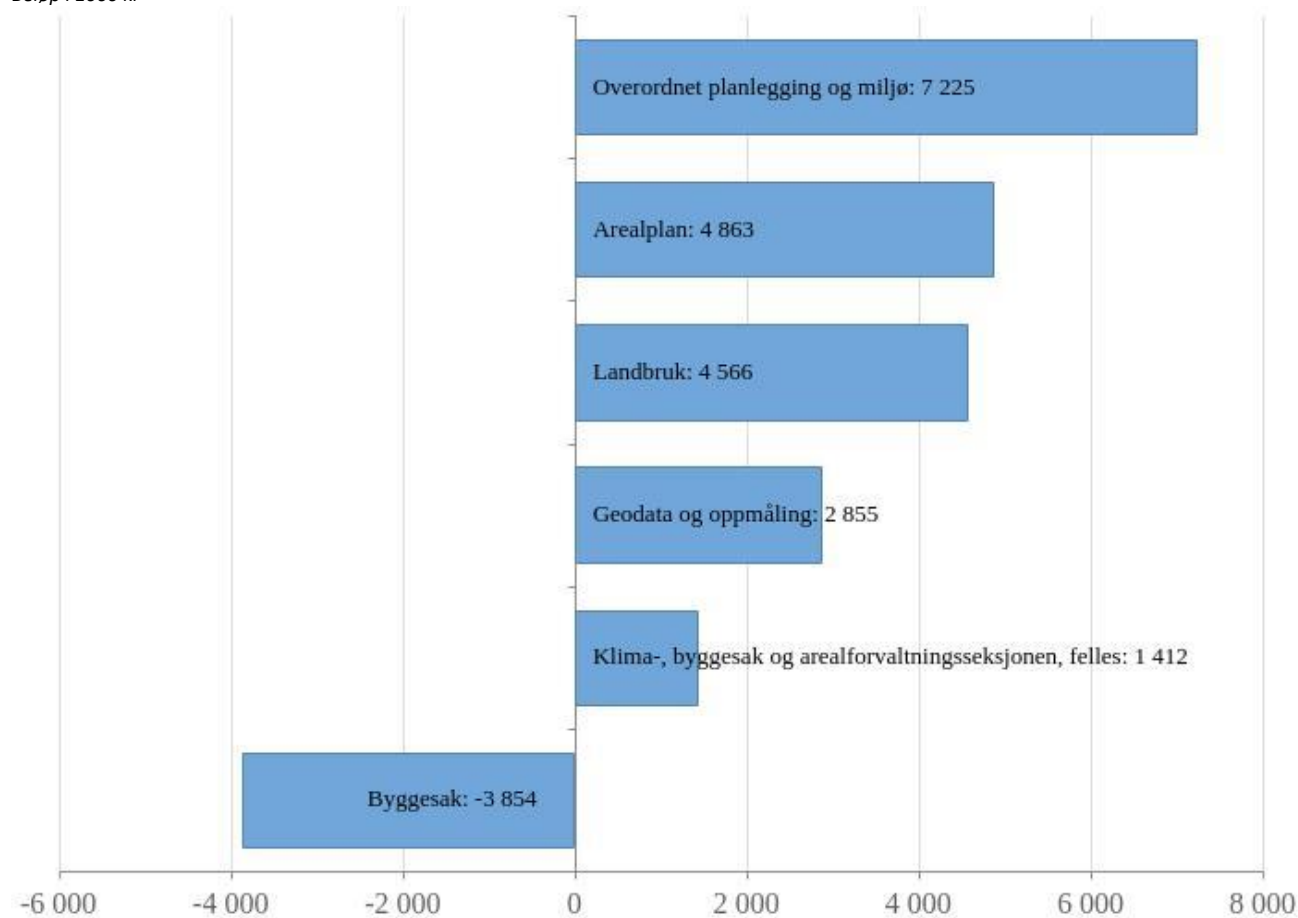
	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	37 155	39 369	38 886	41 805	41 805	41 805
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 029	5 227	7 738	8 346	7 321	7 223
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 876	1 119	123	123	123	123
Overføringsutgifter	92	210	437	437	217	217
Finansutgifter	5 317	2 500	2	0	18	18

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sum Driftsutgifter	52 469	48 425	47 186	50 711	49 484	49 386
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-27 960	-27 744	-29 708	-33 607	-33 809	-33 754
Refusjoner	-1 624	-330	-343	-343	-93	-93
Overføringsinntekter	-3	-5	-5	-5	-5	-5
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-7 012	-4 426	-63	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-36 598	-32 505	-30 119	-33 955	-33 907	-33 852
Sum	15 870	15 920	17 067	16 756	15 577	15 534

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Klima-, byggesak og arealforvaltningsseksjonen, felles	1 412 000	1 412 000	1 412 000	1 412 000
Arealplan	4 863 000	4 863 000	4 863 000	4 863 000
Byggesak	-3 854 000	-3 780 000	-3 762 000	-3 762 000
Geodata og oppmåling	2 855 000	1 057 000	855 000	910 000
Landbruk	4 566 000	4 566 000	4 346 000	4 346 000
Overordnet planlegging og miljø	7 225 000	8 638 000	7 863 000	7 765 000
Totalsum	17 067 000	16 756 000	15 577 000	15 534 000

Klima-, byggesak og arealforvaltningsseksjonen, felles

Enheten omfatter ledelse av seksjonen.

Arealplan

Oppgavene på arealplan er i hovedsak knyttet til behandling av private reguleringsplaner. I tillegg utarbeider arealplan egne kommunale reguleringsplaner. Arealplanarbeidet omfatter også arbeid med overordnet arealplanlegging samt utredninger/analyser. I arbeidet med private utbyggere er arealplan en pådriver for å nå FNs bærekraftsmål.

Byggesak

Enheten har ansvar for behandling av byggesaker og delingssaker, og føre tilsyn og følge opp ulovligheter i tråd med bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Videre har byggesak ansvar for seksjoneringssaker.

Geodata og oppmåling

Enheten har ansvar for kommunens kartverk, oppmåling og registrering av eiendommer, oppdatering av matrikkel (grunneiendom-, adresse- og bygningsregister) og andre nasjonale og lokale datasett, saksbehandling for nye veinavn, adressering, temakart og geografiske informasjonssystemer og geografisk analyse.

Endringen i perioden skyldes at det er lagt til grunn økte gebyrinntekter på oppmålingssaker fra 2025.

Landbruk

Oppgavene på landbruksområdet omfatter behandling av saker etter jordlov, skoglov, konsesjonslov og viltlov. Enheten har ansvar knyttet til lovforvaltning og tilskuddssaker i landbruket, og det skal arbeides for å nå fastsatte mål for norsk landbrukspolitikk. Dette omfatter sikring av: matjord, trygg matproduksjon, god dyre- og plantehelse, et robust og effektivt landbruk, konkurransedyktig råvareproduksjon, lønnsom utnyttelse av gårdens samlede ressurser, bærekraftig skogbruk, landbrukets kulturlandskap, vern om landbrukets areal- og ressursgrunnlag samt redusert utslipp av klimagasser, økt lagring av karbon og gode klimatilpasninger.

Overordnet planlegging og miljø

Enhet for overordnet planlegging og miljø har oppgaver som gjelder kommuneplanens arealdel, utredningsoppgaver og oppgaver knyttet til overordnet planlegging for å ivareta klima- og miljøhensyn.

Handlingsdelen til Kommunedelplan for mobilitet skal følges opp med blant annet revisjon av gatebruksplanen for Sandefjord, parkeringsstrategi, og etablering og oppfølging av arbeidet med bypakke for Sandefjord.

Kommunedelplan for klima- og energi skal revideres for å imøtekomme reviderte klimamål. Enheten har en særskilt rolle for å koordinere kommunens innsats på dette området.

Kommunen ønsker å utarbeide en kommunedelplan for naturmangfold for å sikre verdifull natur. Planen vil være viktig underlag for mange enheter i kommunen og andre som må ta hensyn til naturmangfold i sitt arbeid.

Klimasatsmidler avsettes for å sikre kommunens egenandel ved tiltak i klimabudsjettet der det kan forventes statlig bidrag fra tilskuddsordningen klimasats, dersom denne videreføres.

Handlingsdelen til byutviklingsplanen vil kreve midler til oppfølging kommende år. Prosjektet Sykkelbyen Sandefjord videreføres, prosjekttiltak dekkes også av tilskuddsmidler fra fylkeskommunen.

Tabellen nedenfor viser prioriteringene og rekkefølgen på handlingene som skal gjennomføres i perioden.

Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Mobilitetsplan revisjon gatebruksplan	200 000	200 000		
Mobilitetsplan ny parkeringsstrategi	300 000	200 000		
Mobilitetsplan handlingsdel (bypakke sekretæriat)	250 000	250 000	250 000	250 000
Mobilitetsplan konsekvenser av mer kø			300 000	
Mobilitetsplan Stokke sentrum		300 000		
Revisjon av klima og energiplanen	250 000	250 000		
Gjennomføre studie av en bekker for åpning			150 000	150 000
Kommuneplan naturmangfold	250 000	250 000		
Plan for rekreasjon og tilgjengelighet i indre del av Sandefjordsfjorden	50 000	50 000	50 000	50 000
Vurdere mulighet for frivillig sanering av enkeltbrygger			200 000	200 000
Omregulere eldre næringsområder (utenfor sentrum)			250 000	250 000
Vurdere mulighet for regulering av større næringsarealer i sentrum		250 000		
Vurdere tiltak for å opprettholde biologisk mangfold i byggeområder				200 000
Knutepunktsutvikling Sandefjord stasjon		200 000	300 000	
Klimasatsmidler	523 000	523 000	523 000	523 000
Knutepunktsutvikling Stokke Stasjon			200 000	400 000
Tiltak handlingsdel mobilitetsplan		300 000	300 000	300 000

Kommuneplanens arealdel	100 000	563 000	38 000	140 000
Medvirkning store planer	100 000	100 000	100 000	100 000
Byutvikling - handlingsdel	200 000	200 000	200 000	200 000
Sykkelby	536 000	536 000	536 000	536 000
Miljøfyrtårn	268 000	268 000	268 000	268 000
Miljøtiltak i vassdrag	200 000	200 000	200 000	200 000

Endringen i netto driftsutgift i tabellen *netto per hovedkostnadssted* foran skyldes variasjon i bevilgninger til gjennomføring av prosjektene vist i tabellen ovenfor.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027
Behandlede søknader om opprettelse av grunneiendom (antall)	70	70	70	70	70	70
Byggesøknader behandlet i alt	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Reguleringsplaner vedtatt (antall)	15	15	15	15	15	15

16.13 Brann og redning

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonen har følgende oppgaver

- Innsatsstyrke ved brann- og andre ulykker, samt nære sjøområder
- Gjennomføre feiing
- Gjennomføre tilsyn og utøve tilsynsmyndigheten
- Brannforebygging
- Innsats ved akutt forurensing

Sandefjord brann og redning i fremtiden

Samfunnet er i endring og det samme er forventningene til brann- og redningstjenesten. Stortingsmeldingen (Meld.St.5 2020-2021) *Samfunnssikkerhet i en usikker verden* omhandler blant annet hvordan brann- og redningstjenesten bør og kan tilpasse seg for å være best mulig rustet til å møte nye utfordringer som følge av f.eks. klimaendringer og en aldrende befolkning. Et bredt samarbeid med de andre nødetatene, interesseorganisasjoner og andre sivile aktører, samt med andre seksjoner internt i kommunen er avgjørende for å lykkes.

Flere av FNs bærekraftsmål er viktige for samfunnssikkerheten og for brann- og redningstjenestens oppgaver og ansvar:

3. God helse og livskvalitet

Arbeid med risikoutsatte grupper bidrar til trygge lokalsamfunn. Høyt fokus på HMS for brann- og redningstjenestens ansatte ivaretar helse og livskvalitet.

8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Det å benytte beste tilgjengelige teknologi for effektiv ressursutnyttelse krever at organisasjonen er åpen for innovasjon og digitalisering.

11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Gjennom forebyggende arbeid kan man påvirke prosjekterende og utførende aktører til å integrere brannsikkerhet i bygninger og infrastruktur.

13. Stoppe klimaendringene

Brann- og redningstjenesten er beredskap mot akutte hendelser som følge av klimaendringer. Fokuset på kompetanseheving innen dette området vil øke framover.

Driftsbudsjett

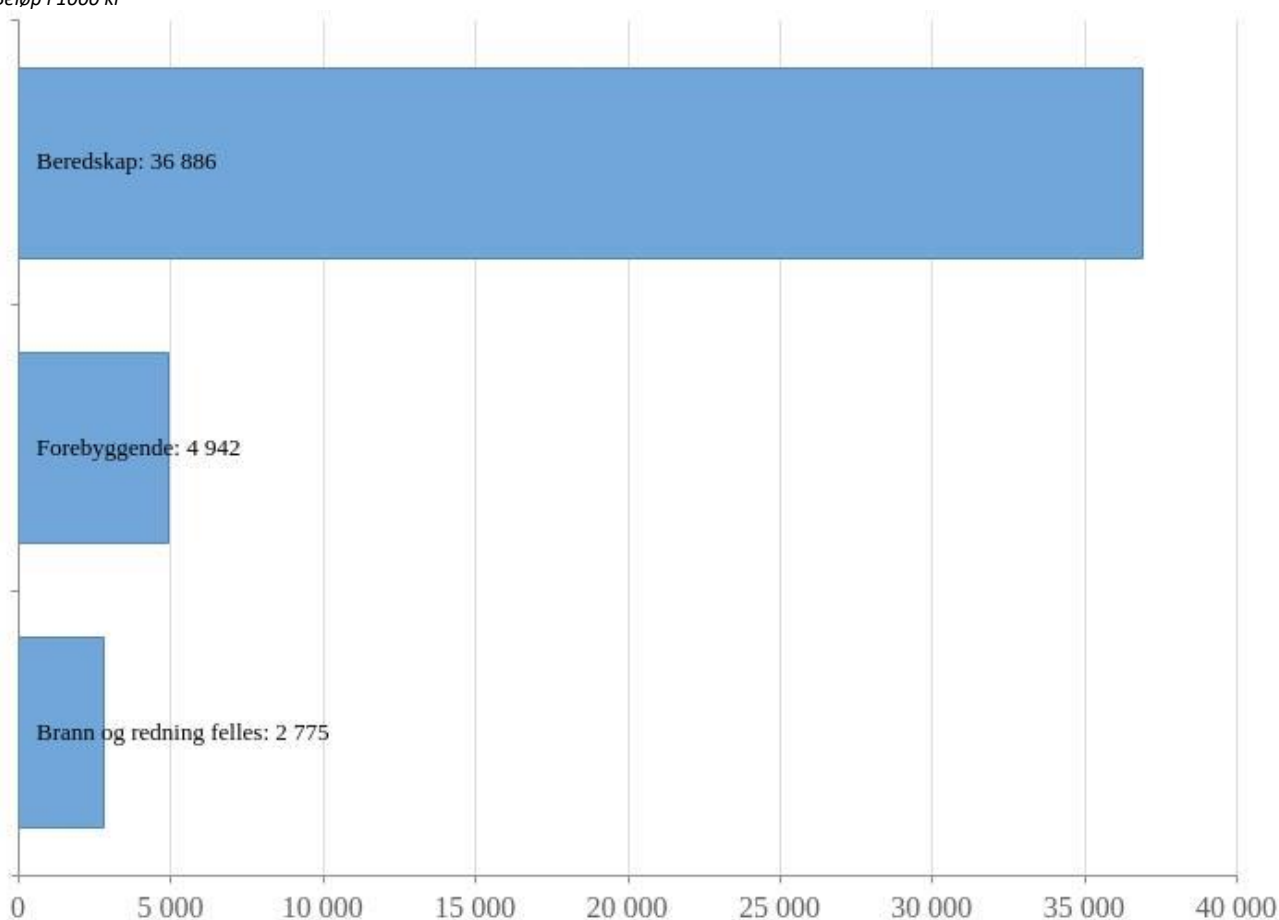
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	40 597	41 923	44 764	44 764	44 764	44 764
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 161	4 701	4 646	4 646	4 646	4 646
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 492	5 086	5 302	5 302	5 302	5 302
Overføringsutgifter	0	-1	-1	-1	-1	-1
Finansutgifter	537	44	0	6	148	10
Sum Driftsutgifter	51 787	51 753	54 711	54 717	54 859	54 721
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-7 873	-9 673	-9 591	-10 110	-10 277	-10 113
Refusjoner	-1 905	0	0	0	0	0
Overføringsinntekter	-132	-18	-19	-19	-19	-19
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 731	0	-498	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-12 642	-9 691	-10 108	-10 129	-10 296	-10 132
Sum	39 145	42 062	44 603	44 588	44 563	44 589

Fordeling på enhet (graf)

Beløp i 1000 kr

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Brann og redning felles	2 775 000	2 775 000	2 775 000	2 775 000
Forebyggende	4 942 000	4 927 000	4 902 000	4 928 000
Beredskap	36 886 000	36 886 000	36 886 000	36 886 000
Totalsum	44 603 000	44 588 000	44 563 000	44 589 000

Brann- og redning, felles

Brann- og redning, felles omfatter ledelse av seksjonen, merkantile funksjoner og oppgaver med trygghetsalarmene.

Større oppgaveportefølje for brann og redning krever at man samarbeider på andre måter enn i dag. Signalene fra Justis- og beredskapsdepartementet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, og fagmiljøene i brann-Norge peker tydelig mot større enheter og et sterkere regionalt samarbeid. Både Sandefjord brann og redning, Larvik brann og redning og Vestfold interkommunale brannvesen står foran utfordringer som vil kreve endringer i organisering og store investeringer for å tilpasse seg samfunnsutviklingen med nye krav til HMS, arbeidsformer og samvirke. Innen utgangen av 2023

innledes det samtaler på tvers av brann- og redningstjenestene i Vestfold for å se på hvordan vi kan styrke et allerede godt samarbeid.

Forebyggende

Forebyggende har oppgaver knyttet til forebygging av branner og andre ulykker, samt feietjenesten. Innsatsen på det forebyggende arbeidet er regulert av dimensjoneringsforskriften gitt med medhold i brann- og eksplosjonsvernloven.

Feietjenesten finansieres av gebyrinntektene. Gebyrene beregnes i tråd med bestemmelsene om selvkost. Feiegebyret for 2024 reduseres til 285 kr fra 305 kr i 2023 (priser inkl. mva.). Hensikten med gebyrreduksjonen er å innfri forskriftens krav om disponering av overskudd som er eldre enn 5 år. Pr. utgangen av 2024 skal dette kravet være ivaretatt og ekstraordinær fondsbruk i 2024 må erstattes med gebyrinntekter i 2025.

Beredskap

Når tettstedet Sandefjord passerer 50 000 innbyggere utløser dette krav om to kasernerte vaktlag, noe som krever at fremtidig stasjonsstruktur må endres i forhold til dagens oppsett med en heltidskasernert stasjon og deltidsstasjon. Overgang til to kasernerte vaktlag er en stor endring i dimensjoneringen av Sandefjord brann og redning, og vi har per i dag ikke en stasjonsstruktur som kan håndtere denne endringen. Befolkningsframskrivningene spriker, men innbyggertallet kan forventes å passere 50 000 innbyggere mellom 2031 og 2040. Kommuneplanen legger opp til en befolkningsvekst på 1% i året, og da vil grensen passes i 2031.

Det er foretatt en omdisponering internt i seksjonen for å finansiere en ny stilling som rådgiver stab og utvikling. Stillingen skal ivareta kravene som er satt for utvikling, implementering, drift og dokumentasjon av analyser, planverk, rutiner, prosedyrer og evalueringer. Den skal også strukturere og systematisere kompetanseutvikling, øvingsplaner og evalueringer etter hendelser for å sikre organisatorisk læring. Stillingen er en stabsfunksjon som jobber på tvers av enhetene for å sikre en helhetlig tilnærming til samfunnsoppdraget.

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA) er et samarbeid mellom kommunene. Det er budsjettert med et gitt tilskudd per innbygger.

Sandefjord kommune er tilknyttet Sør Øst 110 IKS som håndterer nødansrop på vegne av eierkommunene. Tilskuddet fra eierkommunene er basert på innbyggertallet i den enkelte kommune.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027
Antall forebyggende tiltak	288,0	288,0	288,0	288,0	288,0	288,0
Antall oppdrag for helse, sosial og omsorg	59,0	59,0	59,0	59,0	59,0	59,0
Antall utrykninger	1 355,0	1 355,0	1 355,0	1 355,0	1 355,0	1 355,0

16.14 Havn

Beskrivelse av dagens virksomhet

Seksjonen har følgende oppgaver

- Utvikle, drifte og vedlikeholde havneteknisk infrastruktur
- Forvaltnings- og kontrolloppgaver
- Småbåthavner

Havnekassens budsjett og regnskap er innlemmet i kontoplanen for kommunekassen og er organisert som en egen seksjon i kommunalområdet for miljø- og plansaker. Ny havnelov gjeldende fra 1. januar 2020 innebærer endringer i reglene for forvaltning av havnekapitalen. Den nye bestemmelsen som regulerer dette, er havnelovens § 32. Den nye loven åpner for uttak av midler fra havnefondet til andre formål enn havn. Det må imidlertid være avsatt tilstrekkelig midler til drift og vedlikehold av havna og tilstrekkelig midler til investeringer.

Fjord Line har varslet at Oslofjord tas ut av drift høsten 2023. Dette skaper ny usikkerhet med hensyn til framtidige inntekter i havneseksjonen. Budsjetterte trafikk tall er basert på antagelsen om at noe av trafikken går over på Color Hybrid. Det er for 2024 budsjettert med en reduksjon i inntektene på ca. 8,0 mill. kr. Det er rom for å gjennomføre planlagte drifts- og investeringstiltak i 2024, men aktivitetsnivået må vurderes på nytt for etterfølgende år og basert på ny informasjon om trafikkmengdene over havnen fremover.

Budsjetterte utgifter og inntekter avregnes mot fond. Det forventes et fond per 31. desember 2023 på 40,2 mill. kr, 29,6 mill. kr per 31. desember 2024, 31,2 mill. kr per 31. desember 2025, 40,8 mill. kr per 31. desember 2026 og 18,4 mill. kr per 31. desember 2027.

På grunn av reduserte inntekter i perioden med stopp i fergetrafikken i 2020 og 2021 ble kun et minimum av nødvendig vedlikehold gjennomført. Annet planlagt vedlikehold ble utsatt og blant annet ble oppgradering av spuntvegger og annen oppgradering av kaifronter og kaianlegg ble ikke gjennomført som forutsatt. Det er konstatert et betydelig etterslep som gjelder vedlikehold og oppgradering av havneteknisk infrastruktur. Det legges frem en egen sak om tilstand og vedlikeholds- og oppgraderingsbehovene i havnen. Det er innarbeidet en økt bevilgning til oppgradering av spuntvegg fra Stub til Hestekoen med 15 mill. kr i 2024.

Mulighetsstudien som ser på en mer detaljert bruk av indre havn til byutvikling, er nå i slutfasen, og det planlegges en orienteringssak 1. år.

Det er behov for betydelige rehabilitering av Utstikker 2. Nødvendig oppgradering er foreløpig kostnadsvurdert til ca. 60 mill. kr, samtidig vurderes det som fornuftig å avvente rehabilitering av utstikker 2 til hva som blir besluttet basert på mulighetsstudien. Det er reservert 30 mill. kr til en eventuell oppstart av denne oppgraderingen i 2027.

Med utsikter til at det fremover kun vil være Color Hybrid som vil trafikkere strekningen Sandefjord-Strømstad, vil dette slå positivt ut på klimagassutslippene for Sandefjord Kommune.

Det legges frem sak om havneseksjonens budsjett til hovedutvalg for miljø- og plansaker parallelt med behandlingen av handlings- og økonomiplan for 2024 – 2027. Samtidig legges det også frem sak med forslag til priser og farvannsavgift for 2024. Priser og farvannsavgift er i sum økt i tråd med indeks for kommunal tjenesteyting.

Drift og vedlikehold av småbåthavnene finansieres i sin helhet med inntekter fra leietakere. Leien av småbåtplassene økes i tråd med indeks for kommunal tjenesteyting.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	4 484	4 893	5 274	5 274	5 274	5 274
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	15 304	21 219	27 535	17 550	17 534	17 534
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	26	96	100	100	100	100
Overføringsutgifter	14	28	29	29	29	29
Finansutgifter	22 283	33 001	10 952	16 080	8 596	38 596
Sum Driftsutgifter	42 111	59 237	43 890	39 033	31 533	61 533
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-42 038	-40 383	-31 458	-31 458	-31 458	-31 458
Refusjoner	-73	-254	-37	-75	-75	-75
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	-18 600	-12 395	-7 500	-0	-30 000
Sum Driftsinntekter	-42 111	-59 237	-43 890	-39 033	-31 533	-61 533
Sum	-0	0	0	0	0	0

Fordeling på enhet

Netto pr hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Havneseksjon, felles	0	0	0	0
Småbåthavner	0	0	0	0
Totalsum	0	0	0	0

Havneseksjonen, felles

Hovedoppgaven for seksjonen er ettersyn og vedlikehold av kaier, bryggeanlegg og redningsutstyr.

Havnevesenet forvalter og har oppsyn med Sandefjord kommunes sjøområde. Avgrenset i vest mot Larvik ved Hemskilen, og i nordøst mot Tønsberg ved Sjustokkstranda.

Fergeterminalen med internasjonal trafikk er klassifisert som en ISPS terminal med godkjenning fra Kystverket. Som eier av anlegget skal Havnevesenet påse at oppgaver og forpliktelser i forskrift om sikring av havneanlegg overholdes. En viktig oppgave for havneseksjonen er at infrastruktur og bygningsmasse er i drift for å betjene ferjetrafikken.

Småbåthavner

Havnevesenet drifter og leier totalt ca. 700 småbåtplasser på 12 forskjellige lokasjoner i Sandefjord Kommune.

Aktivitet (Nøkkeltall)

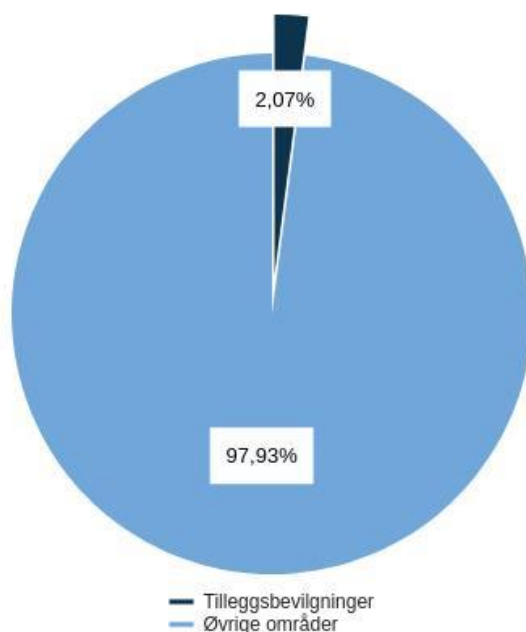
Indikatornavn	Resultat 2022	Anslag 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026	Planlagt 2027
Antall anløp	1 900	2 250	900	900	900	900
Antall passasjerer	1 500 000	1 500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Antall personbiler	430 000	450 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Tonn gods over havnen	1 100 000	1 100 000	600 000	600 000	600 000	600 000

Kommentar til Aktivitet (nøkkeltall)

Trafikktall for 2024 er basert på et anslag om at Color Hybrid vil frakte ca. 1 000 000 passasjerer i 2024.

17 Tilleggsbevilgninger

- Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Beskrivelse av dagens virksomhet

Rammeområdet *Tilleggsbevilgninger* inneholder midler reservert til tilleggsbevilgninger og nye bevilgninger. Budsjettmidlene disponeres av formannskapet og kommunedirektøren. Ved disponering av midlene reduseres rammen *Tilleggsbevilgninger* ved en tilsvarende økning i andre rammeområder.

17.1 Reservert formannskapet

Det er reservert 500.000 kr per år til formannskapets disposisjon.

17.2 Reservert kommunedirektøren

Beløpene reservert til kommunedirektørens disposisjon skal dekke forventet lønnsjustering og øvrige tilleggsbevilgninger.

Forventet lønnsjustering

Lønnsveksten er som i statsbudsjettet, forutsatt å bli på 4,9 % i 2024. Veksten består av følgende komponenter:

- 1,8 % til overheng (forskjellen mellom lønnsnivået ved utgangen av et kalenderår og gjennomsnittslønnen det samme året, dvs. lønnen i desember minus gjennomsnittlig månedslønn for kalenderåret),
- 2,9 % til sentralt fastsatte tillegg per 01.05.
- 0,2 % til lønnsglidning (øvrige lønnsvekst, for eksempel ansiennitetsopprykk, lokale forhandlinger utover en sentralt fastsatt ramme, kompetanseopprykk og andre strukturelle endringer i sysselsettingen alderssammensetning, utdanningsstruktur, omfanget av skift-/turnusarbeid m.m.).

Lønnsoverhenget fra 2023 inngår i kommunalområdenes budsjetttrammer som er basert på lønns-tariffene per 1. januar 2024.

Budsjetterte beløp er som følger:

Forventet lønnsjustering (beløp i hele 1000)	2024	2025	2026	2027
Lønnsoppgjør 2023: Rest til gjenværende deler av årets lønnsoppgjør	1 492	900	900	900
Lønnsoppgjør 2024: Lønnsglidning ekskl. ansiennitetsopprykk	3 500	3 500	3 500	3 500
Lønnsoppgjør 2024: Tillegg per 1. mai og ansiennitetsopprykk	105 000	105 000	105 500	105 500
Sum forventet lønnsjustering	109 992	109 400	109 400	109 400

Øvrige tilleggsbevilgninger

Tilleggsbevilgninger (beløp i hele 1.000 kr)	2024	2025	2026	2027
Til demografivekst	3 000	17 500	30 700	46 700
Omstillings- og utredningsmidler	400	400	400	400
IKT-tiltak	500	500	500	500
Ekstra arbeidsgiveravgift på 5 %, felles pott	5 200	5 200	5 200	5 200
Psykisk helse og rus, bl.a. oppfølging av ny opptr.plan for psykisk helse	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum tilleggsbevilgninger	11 100	25 600	38 800	54 800

Kommentarer til de reserverte midlene:

- Kommunen kompenseres gjennom rammetilskuddet for vekst i demografien året etter veksten har funnet sted. Det er satt av 45 % av denne veksten på tilleggsbevilgningene til å håndtere kostnadsveksten. I tillegg er det satt av 3 mill. kr i det året veksten oppstår (året før kompensasjon blir gitt). For 2024 er alle demografimidlene disponert med unntak av nevnte 3 mill. kr.
- Det er reservert 0,4 mill. kr per år til omstillinger og utredninger.
- Det er reservert 0,5 mill. kr til uforutsette IKT-tiltak av engangskarakter.
- Det er reservert 5,2 mill. kr per år til den midlertidige ekstra arbeidsgiveravgiften på 5 % som ble innført fra 2023. Ekstra arbeidsgiveravgift slår inn for ytelser over 750 000 kr i 2023. For 2024 er innslagspunktet hevet til 850 000 kr. Dette er om lag 60 000 kr utover justering av innslagspunktet med forventet lønnsvekst.
- Innenfor realveksten i de frie inntektene til kommunene er 150 mill. kr grunngitt med satsing på psykisk helse og rus. Sandefjords andel utgjør om lag 2 mill. kr. I påvente av endelig avklaring om anvendelse av midlene og eventuell fordeling mellom kommunalområdene KBU og HSO, er midlene reservert i rammen for tilleggsbevilgninger.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	0	70 399	115 192	114 600	114 600	114 600
Overføringsutgifter	0	11 900	6 400	20 900	34 100	50 100
Sum Driftsutgifter	0	82 299	121 592	135 500	148 700	164 700
Sum	0	82 299	121 592	135 500	148 700	164 700

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Reservert formannskapet	0	500	500	500	500	500
Reservert kommunedirektøren	0	81 799	121 092	135 000	148 200	164 200
Sum	0	82 299	121 592	135 500	148 700	164 700

18 Generelle driftsinntekter, finans og disponeringer

18.1 Beskrivelse av dagens virksomhet

Rammeområdet består av frie inntekter, andre generelle driftsinntekter som ikke inngår i kommunal-områdenes budsjetttrammer (rentekompensasjonsordninger), finansposter, disponeringer og balansering av (overføring mellom) drifts- og investeringsregnskapet.

Kraftfondet, kommunens likviditet og kommunens lån forvaltes i henhold til kommunens finansreglement, sist oppdatert i KST-sak 96/20.

Budsjetterte finansinntekter og -utgifter tar utgangspunkt i de generelle forutsetningene om nivået på fremtidige pengemarkedsrenter (3 md NIBOR): 4,75 % i 2024 og 4,25 % i 2025 og 4,00 % i 2026 og 3,75 % i 2027.

18.2 Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Frie disponible inntekter	-4 199 958	-4 197 325	-4 538 546	-4 588 785	-4 616 702	-4 651 153
Renteinntekter	7 449	-151 500	-184 629	-161 468	-143 777	-134 941
Utbytte	-20 335	-35 300	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Lånerenter	40 083	100 269	138 952	132 704	138 558	139 559
Avdrag	71 459	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079
Avsetninger	-9 860	-48 733	-55 846	-208 795	-90 127	-67 553
Balansering drifts- og investeringsregnskap	173 251	137 724	175 530	313 051	166 950	110 450
Sum	-3 937 910	-4 114 469	-4 414 443	-4 457 508	-4 485 062	-4 535 859

18.2.1 Frie disponible inntekter

Beskrivelse av dagens virksomhet

Frie disponible inntekter består primært av de frie inntektene skatt og rammetilskudd. I tillegg inngår også inntekter fra statlige rentekompensasjonsordninger som for Sandefjord utgjør 0,4 % av sum frie disponible inntekter. De relative størrelsene er vist i tabellen under "Fordeling på enhet".

Statsbudsjettet legger opp til en samlet realvekst i kommunenes frie inntekter i 2024 på 5,1 mrd. kr. Realveksten er fordelt som følger (målt i forhold til anslått nivå etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2023):

Statsbudsjettet: Realvekst i kommunenes frie inntekter	
	(beløp i mill. kr)
Skatt på inntekt og formue	6 797
Andre skatteinntekter	-109
Rammetilskudd	-1 549
Realvekst i frie inntekter	5 140

Samlet realvekst er vekst utover 4,3 % (deflatoren) som skal dekke lønns- og prisveksten. Regjeringen har tilpasset skatteinntektene og rammetilskuddet slik at kommunesektorens skatteinntekter skal utgjøre 40 % av kommunesektorens samlede inntekter.

Kommunens andel av realveksten i skatt på inntekt og formue og rammetilskuddet vises i de neste kapitlene. Sandefjord har ingen inntekter definert under “andre skatteinntekter”.

Fordeling på enhet

Netto per hovedkostnadssted

Beløp i kroner

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Skatt på inntekt og formue	-2 344 000 000	-2 344 000 000	-2 344 000 000	-2 344 000 000
Rammetilskudd	-2 177 900 000	-2 230 100 000	-2 259 400 000	-2 295 100 000
Andre generelle statstilskudd	-16 646 000	-14 685 000	-13 302 000	-12 053 000
Totalsum	-4 538 546 000	-4 588 785 000	-4 616 702 000	-4 651 153 000

Øvrige kommentarer

Skatt på inntekt og formue

Regjeringens skatteanslag bygger bl.a. på en sysselsettingsvekst på 0,1 % og en lønnsvekst på 4,9 % fra 2023 til 2024. Den kommunale skattøren reduseres med 0,2 % -enheter til 10,95 %. Dette er et ledd i tilpasningen til regjeringens mål om at kommunesektorens samlede skatteinntekter skal utgjøre 40 % av sektorens inntekter.

Regjeringen forventer at kommunenes skatt på inntekt og formue vil øke nominelt med 7,6 % neste år, til 220,25 mrd. kr, målt i forhold til anslått nivå etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2023, som er det nivået realveksten måles i forhold til. Anslag på regnskap for 2023 er på 208,2 mrd. kr. Dette inkluderer en oppjustert prognose på 3,5 mrd. kr fra da statsbudsjettforslaget for 2024 ble lagt fram. I forhold dette anslaget går skatteinntektene for neste år opp med 5,8 %.

Veksten på 7,6 % kompenserer for 4,3 % -enheter som generell lønns- og prisvekst (deflatoren), mens realveksten trekker opp øvrige 3,3 % -enheter (6 797 mill. kr). Kommunedirektøren legger de samme vekstforutsetningene til grunn for kommunens skatteprognose for neste år. I 2.-tertialsaken er det forutsatt at kommunens skatteinntekter, målt per innbygger, vil ligge på 89,0 % av landsgjennomsnittet for 2023. Dette nivået er også lagt til grunn for skatteprognosen i 2024. Skatteprognosen for 2024 blir etter dette som følger:

Skatteinntekter 2024	(beløp i mill. kr)
Prognose for 2023	2 214
Vekst for landet i 2023 utover anslag gitt i revidert nasjonalbudsjett, videreføres ikke	-38
Kompensasjon for økt lønns- og prisvekst (deflator lik 4,3 %)	94
Økt skatt pga. økt befolkningsandel	1
Realvekst, andel av 6 797 mill. kr	73
Prognose for 2024	2 344

Skatteinntektene i 2025 -2027 (i 2024-kr) er lik prognosen for 2024.

Via inntektsutjevningen i rammetilskuddet får kommuner med skatteinntekter som er lavere enn landsgjennomsnittet per innbygger, kompensert 60 % av differansen opp til landsgjennomsnittet. Kommuner med mindre enn 90 % av landsgjennomsnittet blir i tillegg kompensert med ytterligere 35 % av differansen mellom 90 % av landsgjennomsnittet og egne skatteinntekter. Det framlagte budsjettet tilsier at Sandefjords skatteinntekter ligger 26 mill. kr under grensen på 90 %. Dette betyr at økte (reduserte) skatteinntekter på inntil 26 mill. kr bare vil endre kommunens samlede inntekter med 5 % av endringen i egne skatteinntekter. Av en eventuell økt skatteinntekt utover 26 mill. kr, vil kommunen beholde 40 % av inntektsveksten etter omfordelingen som finner sted via inntektsutjevningen i rammetilskuddet. Skatteprognosen tilsier at kommunens skatteinntekter vil ligge 289 mill. kr under landsgjennomsnittet.

Kommunens skatt på inntekt utgjør en andel av skattesatsen på 22 % for personlige skattyteres skatt på alminnelig/netto inntekt. I tillegg krever kommunen inn skatt på formue. Skatteprognosen er basert på følgende skattøre:

Skatt på alminnelig inntekt						
	Personlige skattytere			Selskaper		
Skattører i prosent for:	2023	2024	Endr.	2023	2024	Endr.
Kommuner *	11,15	10,95	-0,20			0,00
Fylkeskommuner *	2,45	2,35	-0,05			0,00
Staten	8,40	8,70	0,25	22,00	22,00	0,00
Skatt på alminnelig inntekt	22,00	22,00	0,00	22,00	22,00	0,00
* Maksimalsatser						

Kommunens maksimale skattesats for formue holdes uendret på 0,7 %.

Rammetilskudd

Tabellen nedenfor viser rammetilskuddet til Sandefjord slik det er forutsatt i økonomiplanen, fordelt på de ulike tilskuddstypene som inngår i rammetilskuddet:

Rammetilskudd						
(Beløp 2024-2027 i 1000 2024-kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd	1 637 442	1 877 279	1 966 508	1 986 508	1 986 508	1 986 508
Netto inntektsutjevning	170 862	136 225	144 014	144 014	144 014	144 014
Utgiftsutjevning	-35 065	-21 617	-12 060	-12 060	-12 060	-12 060
Tilskudd etter kriterier	1773 239	1991 887	2 098 462	2 118 462	2 118 462	2 118 462
Saker med særskilt fordeling	62 757	67 782	71 164	71 164	71 164	71 164
Inntektsgarantitilskudd (INGAR)	-3 117	-2 684	-4 813	-4 813	-4 813	-4 813
Regionsentertilskudd	7 848	8 209	8 601	8 601	8 601	8 601
Skjønnstilskudd	23 033	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Realvekst frie innt. 2025-2027				32 200	61 500	97 200
Avrundinger		6	-14	-14	-14	-14
Sum rammetilskudd	1 863 760	2 069 700	2 177 900	2 230 100	2 259 400	2 295 100

"Innbyggertilskudd" fordeles med likt kronebeløp per innbygger før omfordeling via utgiftsutjevningen.

"Netto inntektsutjevning": Med statens anslag for landets skatteinntekter og Sandefjords forutsatte andel på 89,0 % av landsgjennomsnittet per innbygger, vil kommunen motta 144,0 mill. kr via rammetilskuddets ordning for utjevning av skatteinntektene.

"Utgiftsutjevning": Utgiftsbehovet i kommunene beregnes via rammetilskuddets kostnadsnøkkel. Denne består av 24 kriterier med ulike vektorer. Sandefjords utgiftsbehov for 2024 utgjør 100,51 % av landsgjennomsnittet. Sandefjord mottar 22,0 mill. kr som resultat av kommunens andel over landsgjennomsnittet. På den annen side trekkes kommunen 34,1 mill. kr fordi Sandefjord har flere elever i statlige og private skoler enn gjennomsnittskommunen. Samlet trekk knyttet til utgiftsutjevningen utgjør dermed 12,1 mill. kr.

"Saker med særskilt fordeling": En del av innbyggertilskuddet blir holdt utenfor fordeling etter de ordinære kriteriene og i stedet gitt en særskilt fordeling. For Sandefjord gjelder dette følgende:

- Inndelingstilskudd, gis til kommuner som har slått seg sammen: Sandefjord får 33,5 mill. kr.
- Tilskudd til helsestasjons-, skolehelse- og jordmortjeneste: Sandefjord får 12,8 mill. kr.
- Deler av statens overføring til kommunene ifm. barnevernsreformen gis som særskilt tilskudd: Sandefjords får 10,3 mill. kr.
- Grunnskoletilskudd på 541.317 kr per kommunal grunnskole. Sandefjord får for 27 skoler 14,6 mill. kr.

"Inntektsgarantitilskudd" skal sikre at ingen kommuner har en beregnet vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kr per innbygger under beregnet, korrigert vekst på landsbasis, før finansieringen av selve ordningen (likt trekk per innbygger fra alle landets kommuner). Alle kommuner trekkes 73 kr/innbygger til å finansiere ordningen. Sandefjord mottar ikke inntektsgarantitilskudd, men bidrar til finansiering av ordningen med et trekk på 4,8 mill. kr.

"Regionsentertilskudd" utgjør samlet 222 mill. kr. Tilskuddet gis til kommuner der det er fattet et nasjonalt vedtak om sammenslåing i perioden 2014-2017 og som etter sammenslåingen får over om lag 8000 innbyggere. 40 % av det samlede tilskuddet fordeles med lik sats per innbygger, mens 60 % blir fordelt med lik sats per sammenslåing. Sandefjord får 8,2 mill. kr av tilskuddet i 2024.

"Skjønnstilskudd": Deler av tilskuddet fordeles via statsbudsjettet og deler fordeles gjennom året av Statsforvalteren. I 2024 tildeles Sandefjord 4,5 mill. kr via statsbudsjettet. I nytt inntektssystem for fylkeskommunene avvikles skjønnstilskuddet, og 50 mill. kroner overføres til inntektsrammen for kommunene. Fylkeskommunene vil etter dette kunne søke om skjønnstilskudd over skjønnrammen til kommunene ved store uventete hendelser.

"Realvekst i frie inntekter 2025-2027": Basert på Statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivninger har KS laget en modell som anslår hvordan endringer i befolkningens størrelse og alderssammensetning påvirker kommunenes utgifter til tjenesteområdene som inngår i rammetilskuddets utgiftsutjevning. Økonomiplanen bygger på en forutsetning om at kommunene, via realveksten i de frie inntektene, også får dekket merkostnadene som følger av demografisk vekst gjennom årene 2024-2026.

Endring i kommunens rammetilskudd fra 2023 til 2024

Rammetilskuddet øker med 108,2 mill. kr fra 2023 til 2024. I tabellen nedenfor forklares veksten:

Rammetilskuddet - endring fra 2023 til 2024		
Budsjett 2023	(beløp i mill. kr)	2 069,7
Uendret realverdi (nominelt tillegg 4,3 %)		89,0
Netto endring inntektsgaranti-, regionsenter- og skjønnstilskudd		-2,2
Endringer i oppgavefordelinger, regelendringer m.m.		35,0
Realvekst (andel av -1 549 mill. kr)		-9,7
Andre endringer		-4,0
Budsjett 2024		2 177,9

“Andre endringer” er knyttet til konsekvenser av skatteinntekter i 2023 som ikke er videreført til 2024, redusert innbyggertilskudd som følge av kommuner som kompenseres for bortfall av inntekter fra eiendomsskatt og omfordelinger mellom rammetilskuddets ulike delrammer.

I det samlede rammetilskuddet for 2024 er det, som tidligere år, gjort en rekke korrigeringer på grunn av endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene, regelendringer m.m. og innlemming av øremerket tilskudd. Slike endringer inngår ikke ved beregning av realveksten i de frie inntektene. For 2024 gjelder dette:

Endr. i oppgavefordeling mellom ulike forvaltningsnivåer, regelendringer, innlemming av øremerkede tilskudd m.m.		
Fordelt etter delkostnadsnøkler (ev. særskilt fordeling) (beløp i mill. kr)	Landet	Sandefjord
Helårseffekt av korreksjoner fra 2023:		
Gratis deltids plass på SFO på 2. trinn	863 567	10 225
Gratis barnehage i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms	71 352	-
Gratis barnehage fra tredje barn i barnehagen	24 000	272
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen	66 778	757
Pasienttilpasset basistilskudd	250 000	2 883
Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet	1 043	14
Økte rettledende satser for sosialhjelp	295 788	3 870
Nye korreksjoner fra 2024:		
Statlige og private skoler - endring i elevtall	-119 955	-1 441
Ny opplæringslov – regelendringer med økonomiske konsekvenser	47 235	564
Gevinster knyttet til nytt prøvegjenomføringssystem i skolen	-6 571	-78
Redusert pensjonspåslag for private barnehager	-57 469	-651
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024	1 560 065	17 675
Endringer i kontantstøtten – konsekvenser for barnehage	119 700	1 356
O.f. av fylkeskommunenes skjønnstilskudd til kommunenes innbyggertilskudd	44 000	526
Korreksjoner i 2024 med særskilt fordeling:		

Ytterligere red. maksbetaling i barnehagen (sentr. sone 5 og 6)	72 340	-
Ekstraordinære inntekter fra konsesjonskraft – reversert trekk i rammetilskuddet	558 005	-
Vaksinasjon mot covid-19 – engangsbevilgning i 2023	-70 924	-931
O.f. av fylkeskommunenes skjønnstilskudd til kommunenes skjønnstilskudd	8 200	-
Sum	3 727 154	35 041

Endring i kommunens rammetilskudd fra 2024 til 2027

I tabellen nedenfor forklares endringene i kommunens rammetilskudd fra 2024 til 2027 (beløp i mill. 2024-kr):

Rammetilskuddet - endring fra 2024 til 2027	
Budsjett 2024	2 177,9
Red. makspris i barnehage til 2000 kr per md. fra 1.8.2024, helårseff.	17,7
Endring i kontantstøtten - konsekvenser for barnehage (økt etterspørsel fra høsten 2024), helårseff.	1,7
Ny opplæringslov - regelendringer fra høsten 2024, helårseff.	0,8
Finansiering av komp. til kommuner for red. innt. fra eiendomsskatt	-0,3
Realvekst i frie inntekter	32,2
Avrundinger	0,1
Budsjett 2025	2 230,1
Realvekst i frie inntekter	29,3
Budsjett 2026	2 259,4
Realvekst i frie inntekter	35,7
Budsjett 2027	2 295,1

Andre generelle driftsinntekter

Som hovedregel vil generelle driftsinntekter utover rammetilskuddet og skatteinntektene inngå i budsjetttrammene til kommunalområdene. Kommunen mottar imidlertid ulike tilskudd som skal kompensere utgifter til renter og avdrag. I budsjettet er disse holdt utenfor kommunalområdenes budsjetttrammer. Dette gjelder:

- Investeringsrammer til skolebygg og svømmeanlegg som grunnlag for tilskudd til renter. Dette gjelder to kompensasjonsordninger som begge har en nasjonal ramme på 15 mrd. kr, hhv. for periodene 2002-09 og 2009-16. Siste tilskuddsår er 2038.
- Investeringsrammer til kirkebygg som grunnlag for tilskudd til renter. Tilsagnsrammer ble fastsatt årlig i statsbudsjettet i perioden 2005-2019. Siste tilskuddsår er 2033.
- Investeringsrammer til omsorgsbolig- og sykehjemsprosjekter som grunnlag for tilskudd til renter og avdrag knyttet til omsorgsbolig- og sykehjemsprosjekter som fikk oppstartingstilskudd under handlingsplan for eldreomsorgen 1998–2003 og opptrappingsplanen for psykisk helse 1999–2004. Siste tilskuddsår er 2036.
- Ny åtteårig rentekompensasjonsordning til kommunene for investeringer i læringsarenaer og større utstyr som bidrar til mer praktisk og variert opplæring. Regjeringen tar sikte på at rentekompensasjonsordningen skal ha en total investeringsramme på 8 mrd. kr, der 1 mrd. kr blir faset inn i statsbudsjettet for 2024. Ordningen trer i kraft fra og med andre halvår 2024.

I statsbudsjettet er disse ordningene budsjettet med en rentesats på 3,0 % for 2024. Kommunens budsjett forutsetter en rentesats på 4,80 % i 2024, 4,30 % i 2025, 4,05 % og 3,80 % i 2027. Dette gir følgende tilskudd:

Tilskudd til kompensasjon for renter og avdrag				
(Beløp i 1.000 2024-kr)	2024	2025	2026	2027
Skolebygg og svømmeanlegg (kun renter)	4 832	3 831	3 160	2 560
Kirkebygg (kun renter)	160	115	83	52
Omsorgsbolig- og sykehjemsprosjekter	11 654	10 739	10 059	9 441
Læringsarenaer og utstyr i skolebygg	-	-	-	-
Sum	16 646	14 685	13 302	12 053

18.2.2 Renteinntekter

Beskrivelse av dagens virksomhet

Renteinntekter (i 1.000 kr)	2024	2025	2026	2027
Renter av kommunens likviditet før fondsbruk	61 522	49 738	43 789	39 266
Renteendringer pga. fondsbruk/avsetning pga investeringer	-1 277	-7 374	-15 238	-19 000
Avkastning på kommunens likviditet	60 245	42 364	28 551	20 266
Avkastning på kraftfondet	81 459	73 946	69 596	65 389
Renteinntekter formidlingslån	40 631	43 255	43 553	47 554
Renter av fond avsatt fond	2 294	1 903	2 077	1 732
Sum renteinntekter	184 629	161 468	143 777	134 941

Avkastning på kommunens likviditet

Kommunens likviditet har store kortsiktige svingninger. Gjennomsnittslikviditeten i 2024 er anslått til 1,15 mrd. kr. Dette nivået faller i økonomiplanperioden, primært som følge av økt akkumulert premieavvik og bruk av fond til investeringer. Likviditeten er plassert som innskudd i kommunens hovedbankforbindelse SpareBank1 Buskerud Vestfold og, avhengig av markedet, som innskudd i andre norske banker, pengemarkedsfond og obligasjonsfond. Likviditeten er budsjettert med en avkastning som ligger 0,6 % -enheter over pengemarkedsrenten (3 md. NIBOR).

Avkastning på kraftfondet

Kraftfondets avkastning tar utgangspunkt i budsjettert hovedstol per 1.1.2024 på 1207 mill. kr. Modellporteføljen tar utgangspunkt i finansreglementets forutsetning om at 35 % er plassert i aksjer og 65 % i rentebærende papirer. Beregningsteknisk forutsettes det at rentebærende papirer vil gi en avkastning lik pengemarkedsrenten (3 md. NIBOR) + 0,6 %-enheter, og at aksjeandelen i kraftfondet vil gi en gjennomsnittlig risikopremie på 4,0 % -enheter utover de rentebærende papirene. Med dette budsjetteres kraftfondet samlet med en risikopremie på 2,0 % -enheter per år i forhold til pengemarkedsrenten, eller samlet 6,75 % i 2024, 6,25 % i 2025, 6,00 % i 2026 og 5,75 % i 2027.

Det er generelt en betydelig finansiell usikkerhet når årets avkastning benyttes til å finansiere årets aktivitet. For å dempe de umiddelbare virkningene av eventuelt sviktende avkastning, er det et mål at kommunen skal ha et bufferfond som skal kunne dekke et negativt avvik i fondets avkastning med opp til 95 % sannsynlighet. Sandefjords bufferfond er, i tråd med finansreglementets mål, på 140 mill. kr ved inngangen til 2023. Bufferfondet er å anse som et "førstelinjeforsvar" dersom finansmarkedene svikter sammenholdt med forventet avkastning.

Kommunedirektøren har i handlings- og økonomiplan 2024-2027 ikke funnet rom for en overgang til å opprettholde kraftfondets realverdi som alternativ til nåværende ordning der den nominelle verdien på 1207 mill. kr holdes uendret. Kommunedirektøren vil vurdere handlingsrommet for opprettholdelse av realverdien ved disponering av årsresultatet for 2023 og i neste års rammesak. Kommunedirektøren vil også vurdere opprettholdelse av realverdi i egen sak om endringer i finansreglementet.

Renteinntekter fra formidlingslån

Renteinntekter fra våre låntakere inngår i kommunens renteinntekter, mens våre renteutgifter til Husbanken inngår i kommunens renteutgifter. Kommunens utlånsrente ligger 0,25 % -enheter over Husbankens rente (kompensasjon for kommunens arbeid med ordningen). Som følge av noe tidsforskyvning mellom innlån og utlån, dempes kommunens positive rentemargin knyttet til ordningen. På den annen side gir tidsforskyvningen isolert sett et positivt bidrag til kommunens likviditet.

Renter av fond som avsettes fond

Enkelte fond tilføres renter og disse renteinntektene føres adskilt fra kommunens likviditet. Avsetningen til disse fondene føres på ansvaret *Avsetninger*.

Driftsbudsjett*Fordeling på hovedart*

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Finansutgifter	71 389	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	71 389	0	0	0	0	0
Driftsinntekter						
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-63 940	-151 500	-184 629	-161 468	-143 777	-134 941
Sum Driftsinntekter	-63 940	-151 500	-184 629	-161 468	-143 777	-134 941
Sum	7 449	-151 500	-184 629	-161 468	-143 777	-134 941

18.2.3 Utbytte**Beskrivelse av dagens virksomhet**

Det er budsjettet med følgende utbytte:

Selskap	2024	2025	2026	2027
Sandefjord Bredbånd AS	40 000 000	40 000 000	45 000 000	45 000 000
Sandefjord lufthavn AS	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Gigafib AS	300 000	300 000	300 000	300 000
Totalt	42 300 000	42 300 000	47 300 000	47 300 000

Det er budsjettet med utbyttet på 40,0 mill. kr per år i årene 2024 og 2025 og deretter 45 mill. kr per år fra Sandefjord Bredbånd AS. Utbyttet er basert på forventet overskudd for selskapet. I sak 54/23 vedtok kommunestyret å starte en prosess for å selge alle aksjene i Sandefjord Bredbånd AS til en minstepris på 1.100 mill. kroner. Videre vedtok kommunestyret i sak 95/23 "Mobilitetsplan - Sandefjord kommune, avtale om bypakke for Sandefjord" atBypakke i Sandefjord kommune finansieres ved et klima-miljø- og infrastrukturfond etablert ved et eventuelt salg av Sandefjord bredbånd. Utbyttet fra Sandefjord Bredbånd AS benyttes i sin helhet til finansiering av driftsbudsjettet Dersom hele eller deler av salgssummen skal settes av til et slikt fond medfører det et bortfall av inntekter som må finansieres.

Driftsbudsjett*Fordeling på hovedart*

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter						
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-20 335	-35 300	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Sum Driftsinntekter	-20 335	-35 300	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Sum	-20 335	-35 300	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300

18.2.4 Lånerenter**Beskrivelse av dagens virksomhet**

Renteutgifter (faste hele 1.000 kr)	2024	2025	2026	2027
Renter på lån til investeringer				
Renteutgifter, løpende lån	90 582	75 963	66 830	58 620
Renteutgifter, planlagte låneopptak	5 825	13 358	28 359	33 974
Renteutgifter, egne lån	96 407	89 321	95 189	92 594
Renteutgifter, formidlingslån	42 545	43 383	43 369	46 965
Renteutgifter	138 952	132 704	138 558	139 559

Renter på lån til investeringer

Kommunen har obligasjonslån, lån i Kommunalbanken og i sertifikatmarkedet. Lånene i Kommunalbanken er serielån og renten er knyttet til 3 md. NIBOR med et tillegg på 0,6 prosentenheter.

Ved utgangen av 2023 er samlet gjeld på 1.848 mill. kr, hvorav 925 mill. kr er knyttet til selvkostområdene, mens 923 mill. kr er knyttet til «ordinære» investeringer.

For økonomiplanperioden er det budsjettet med nye lån på 233 mill. kr i 2024, 326 mill. kr i 2025, 297 mill. kr i 2026 og 167 mill. kr i 2027 (faste 2023-kr).

Renter på formidlingslån

Kommunens budsjetterte opptak av nye lån i Husbanken tar utgangspunkt i forventet etterspørsel fra kommunens innbyggere. Budsjettet låneramme for startlån er 150 mill. kr i 2024 og 100 mill. kr per år fra 2025 og videre i økonomiplanperioden.

Budsjetterte renter på formidlingslån (etableringslån og startlån) fremgår av tabellen over.

Renteinntekter fra våre låntakere inngår i kommunens renteinntekter, mens våre renteutgifter til Husbanken inngår i kommunens renteutgifter. Kommunens utlånsrente ligger 0,25 %-enheter over Husbankens rente (kompensasjon for kommunens arbeid med ordningen). Som følge av noe tidsforskyvning mellom innlån og utlån, dempes kommunens positive rentemargin knyttet til ordningen. På den annen side gir tidsforskyvningen isolert sett et positivt bidrag til kommunens likviditet.

Som følge av noe tidsforskyvning mellom innlån og utlån, dempes kommunens positive rentemargin. Tidsforskyvningen inngår i beregning av avkastningen på kommunens likviditet.

Driftsbudsjett*Fordeling på hovedart*

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Finansutgifter	40 083	100 269	138 952	132 704	138 558	139 559
Sum Driftsutgifter	40 083	100 269	138 952	132 704	138 558	139 559
Driftsinntekter						
Sum Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum	40 083	100 269	138 952	132 704	138 558	139 559

18.2.5 Avdrag**Beskrivelse av dagens virksomhet**

Tabellen nedenfor viser driftsbudsjettets avdrag på lån til investeringer (avdrag på formidlingslån føres i investeringsbudsjettet som en del av *Diverse kapitalformål*):

Avdrag på lån (hele 1.000. 2024-kr)	2024	2025	2026	2027
Avdrag, løpende lån	92 396	86 663	80 158	73 875
Avdrag, planlagte låneopptak		11 422	27 178	41 204
Sum avdrag på lån	92 396	98 085	107 336	115 079

Kommunen forventes å ha samlet gjeld på 2.535 mill. kr per 31.12.2023. Av dette er 1.848 mill. kr gjeld til investeringer (923 mill. kr til ordinære investeringer og 925 mill. kr til selvkostområdene (bokførte restverdier av anleggsmidlene) og 687 mill. kr er formidlingslån.

Avdrag på lån til investeringer budsjetteres med om lag 5 % av gjelden ved inngangen av året, og nye lån budsjetteres med 20 års nedbetalingstid. Dette er i tråd med forutsetningene for økonomireglementets mål om maksimalt å lånefinansiere ordinære investeringer med 50 %.

Kommuneloven har bestemmelser som sier at avdrag på lån samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler. Beregnet minsteavdrag i sist avlagte regnskap (2022) var på 4,26 %.

Det henvises for øvrig til de obligatoriske oppstillingene som viser utviklingen av kommunens lånegjeld.

Driftsbudsjett*Fordeling på hovedart*

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Finansutgifter	71 459	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079
Sum Driftsutgifter	71 459	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079
Sum	71 459	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079

18.2.6 Avsetninger

Beskrivelse av dagens virksomhet

Netto avsetninger (hele 1.000 kr)	2024	2025	2026	2027
Avsatt renter til fond	2 294	1 903	2 077	1 732
Bruk av disposisjonsfondet til investeringer	-58 140	-210 698	-92 204	-69 285
Sum netto avsetninger	-55 846	-208 795	-90 127	-67 553

Avsetning av renter til fond er lik disse fondenes budsjetterte renteinntekter under *Renteinntekter*.

Disposisjonsfond kan ikke inntektsføres i investeringsregnskapet. Derfor inntektsføres bruk av fond som finansierer investeringene her og overføres sammen med bidraget fra årets drift til finansiering av investeringene.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Finansutgifter	208 215	1 780	2 294	1 903	2 077	1 732
Sum Driftsutgifter	208 215	1 780	2 294	1 903	2 077	1 732
Driftsinntekter						
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-218 074	-50 513	-58 140	-210 698	-92 204	-69 285
Sum Driftsinntekter	-218 074	-50 513	-58 140	-210 698	-92 204	-69 285
Sum	-9 860	-48 733	-55 846	-208 795	-90 127	-67 553

18.2.7 Balansering drifts- og investeringsregnskap

Beskrivelse av dagens virksomhet

Balansering drifts- og investeringsregnskap brukes regnskapsteknisk til å overføre driftsbudsjettets (og -regnskapets) bidrag til finansiering av investeringsbudsjettet.

Økonomiplanen forutsetter følgende bidrag fra driftsregnskapet til finansiering av investeringer:

Balansering drifts- og investeringsbudsjett (hele 1.000 kr)	2024	2025	2026	2027
Overf. til investeringer fra årets drift	117 390	102 353	74 746	41 165
Overf. til investeringer fra disposisjonsfondet	58 140	210 698	92 204	69 285
Sum balansering	175 530	313 051	166 950	110 450

Budsjettetert overføring fra drifts- til investeringsbudsjettet inngår i *Overføring til investering i Bevilgningsoversikt – drift*. Det overføres også midler fra drift til investering fra kommunalområdet for miljø- og plansaker (havnevesenet) og under sentraladministrasjonen (pensjon felles).

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Finansutgifter	173 251	137 724	175 530	313 051	166 950	110 450
Sum Driftsutgifter	173 251	137 724	175 530	313 051	166 950	110 450
Sum	173 251	137 724	175 530	313 051	166 950	110 450

19 Gebyrliste

19.1 Kunnskap, barn og unge

Skolefritidsordning (SFO)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
1 enkeltdag	Kr per dag	327,00	341,00	14,00	4,28%
2 dager morgen-/ettermiddagstilbud	Kr per md	1 773,00	1 849,00	76,00	4,29%
3 dager morgen-/ettermiddagstilbud	Kr per md	2 095,00	2 185,00	90,00	4,30%
3 ettermiddager og 5 morgener	Kr per md	2 266,00	2 363,00	97,00	4,28%
5 dager morgen-/ettermiddagstilbud	Kr per md	3 230,00	3 370,00	140,00	4,33%
5 dager morgentilbud	Kr per md	420,00	438,00	18,00	4,29%
2 ettermiddager og 5 morgener	Kr per md	2 033,00	2 120,00	87,00	4,28%

Det betales for 11 terminer i løpet av et skoleår.

Det finnes ordninger for søskenmoderasjon og redusert betaling for foreldre med liten betalingsevne.

SFO-tilbud for elever på 5.-7. med nedsatt funksjonsevne er gratis

Barnehage

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Fulltidsplass månedspris fra og med 01.08.	Kr per md	3 000,00	2 000,00	- 1 000,00	-33,33%
Tillegg for red. plass innenfor den enkelt barnehages åpningstid	Kr per md	187,00	195,00	8,00	4,28%

Det betales for 11 måneder, slik at juli er betalingsfri.

Det finnes ordninger for søskenmoderasjon og redusert betaling for foreldre med liten betalingsevne.

Øvrige satser (KBU)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Leirskoleundervisning - med inntil 27,5 timers undervisning Aarholt-tunet	Kr per elev	1 287,00	1 350,00	63,00	4,90%
Leirskoleundervisning - med inntil 27,5 timers undervisning Knattholmen	Kr per elev	1 425,00	1 486,00	61,00	4,28%

19.2 Helse, sosial og omsorg

Mat på bo- og aktivitetssentre

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Middag, liten porsjon ved lev. til hjemmeboende med vedtak	Kr per stk.	65,00	67,00	2,00	3,08%
Middag, liten porsjon ved salg i kafeteria *)	Kr per stk.	80,00	83,00	3,00	3,75%
Middag, ordinær porsjon ved salg i kafeteria *)	Kr per stk.	102,00	106,00	4,00	3,92%

Videre betales det særskilt for dessert

Egenbetaling for hjemmehjelp

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Abonnement - brukere med inntekt over 5 G	Kr per md	2 970,00	3 098,00	128,00	4,31%
Abonnement - brukere med inntekt mellom 0 - 2 G	Kr per md	220,00	230,00	10,00	4,55%
Abonnement - brukere med inntekt mellom 2 - 3 G	Kr per md	888,00	926,00	38,00	4,28%
Abonnement - brukere med inntekt mellom 3 - 4 G	Kr per md	1 530,00	1 596,00	66,00	4,31%
Abonnement - brukere med inntekt mellom 4 - 5 G	Kr per md	2 262,00	2 359,00	97,00	4,29%
Timepris - brukere med inntekt over 5 G	Kr per time	495,00	516,00	21,00	4,24%
Timepris - brukere med inntekt mellom 0 - 2 G	Kr per time	95,00	99,00	4,00	4,21%
Timepris - brukere med inntekt mellom 2 - 3 G	Kr per time	148,00	154,00	6,00	4,05%
Timepris - brukere med inntekt mellom 3 - 4 G	Kr per time	255,00	266,00	11,00	4,31%
Timepris - brukere med inntekt mellom 4 - 5 G	Kr per time	377,00	393,00	16,00	4,24%

G = Grunnbeløpet i folketrygden

Månedspris abonnement 0-2 G er basert på maksimalpris fra statsbudsjettet.

Abonnement - brukere med inntekt over 5 G

Prisen skal ikke overstige selvkost for tjenesten.

Abonnement - brukere med inntekt mellom 0 - 2 G

Prisen fastsettes i Statsbudsjettet.

Timepris - brukere med inntekt over 5 G

Timeprisen skal ikke overstige selvkost for tjenesten.

Egenbetaling for trygghetsalarmer

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Brukere med inntekt over 5 G	Kr per md	730,00	761,00	31,00	4,25%
Brukere med inntekt mellom 0 - 2 G	Kr per md	0,00	0,00	0,00	0,00%
Brukere med inntekt mellom 2 - 3 G	Kr per md	466,00	486,00	20,00	4,29%
Brukere med inntekt mellom 3 - 4 G	Kr per md	571,00	596,00	25,00	4,38%
Brukere med inntekt mellom 4 - 5 G	Kr per md	682,00	712,00	30,00	4,40%

G = Grunnbeløpet i folketrygden

Øvrige satser (HSO)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Korttidsopphold institusjon	Kr per døgn	185,00	193,00	8,00	4,32%
Opphold i korttidsleilighet	Kr per døgn	181,00	189,00	8,00	4,42%
Opphold på dagsenter	Kr per dag	105,00	110,00	5,00	4,76%

Korttidsopphold institusjon og opphold på dagsenter er basert på maksimalpris fra statsbudsjettet.

Ved lengre opphold i korttidsleilighet kan kommunedirektøren fastsette annen betaling.

Korttidsopphold institusjon

Prisen fastsettes i Statsbudsjettet.

Opphold på dagsenter

Prisen fastsettes i Statsbudsjettet.

19.3 Kultur, idrett og fritid**Bibliotek**

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Purregebyr barn	Kr	21,00	22,00	1,00	4,76%
Purregebyr voksne	Kr	54,00	56,00	2,00	3,70%

Ved purring utover 1. gang doubles gebyret

Kulturskolen

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Kor - gruppeundervisning	Kr per semester	870,00	910,00	40,00	4,60%

Kulturskolen har 25 % søskenmoderasjon

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Kulturskoleundervisning	Kr per semester	2 045,00	2 135,00	90,00	4,40%
Orkester/samspill - gruppeundervisning	Kr per semester	680,00	710,00	30,00	4,41%
Utvidet spilletid, en til en, kommer i tillegg til kostnad for ordinær undervisning	Kr per semester	1 690,00	1 765,00	75,00	4,44%
Videre kommer instrumentleie i tillegg til kostnad for undervisning	Pr per semester	450,00	470,00	20,00	4,44%
Videre prissettes andre kurs/tilbud etter faktisk kostnad					

Kulturskoleundervisning

Det gis gruppeundervisning for visuell kunst og teater (60 min, 75 min eller 90 min) og en til en undervisning i musikk, 22,5 min pr elev.

Utvidet spilletid, en til en, kommer i tillegg til kostnad for ordinær undervisning

Det tilbys en til en undervisning for elever med økt motivasjon og øvevilje. Dette kommer i tillegg til vanlig time. Dette er endel av kulturskolens fordypningsprogram.

Videre kommer instrumentleie i tillegg til kostnad for undervisning

For de som ikke har eget instrument og må leie av kulturskolen, kan instrument leies individuelt gjennom hele semesteret.

Park, idrett og friluftsliv

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Sandefjord svømmehall:					
Enkeltbillett barn (under 18 år) i helger	Kr	40,00	42,00	2,00	5,00%
Enkeltbillett voksen	Kr	90,00	95,00	5,00	5,56%
Månedskort barn	Kr per md	240,00	250,00	10,00	4,17%
Månedskort voksen	Kr per md	540,00	565,00	25,00	4,63%
Årskort barn	Kr per år	1 795,00	1 865,00	70,00	3,90%
Årskort voksen	Kr per år	4 050,00	4 210,00	160,00	3,95%
Enkeltbillett barn (u/18 år) hverdager (mandag-fredag)	Kr	0,00	0,00	0,00	0,00%
Folkebadtilbudet i Bokemoa basseng driftes av Stokke idrettslag					
Klippekort tilgjengelig, 12 besøk for prisen av 10 enkeltbilletter					

Øvrige satser (KIF)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Festeavgift gravsted	Kr per år	285,00	300,00	15,00	5,26%
Kremasjonsavgift	Kr	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00%

19.4 Miljø- og plansaker

Parkering

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Dagparkering - "Trekant" Peder Castbergsgate og "Sukkertoppen" *)	Kr per dag	20,00	28,00	8,00	40,00%
Dagparkering - Park syd og Esso tomte *)	Kr per dag	30,00	43,00	13,00	43,33%
Dagparkering - Sykehustomte *)	Kr per dag	36,00	51,00	15,00	41,67%
Dagparkering parkeringshus *)	Kr per dag	57,00	81,00	24,00	42,11%
Parkeringsavgift per time - Strandpromenaden, Park syd, Sykehustomte, "Trekant" Peder Castbergsgate, Esso tomte og "Sukkertoppen" *)	Kr per time	12,00	17,00	5,00	41,67%
Boligsoneparkering *)	Kr per md	250,00	355,00	105,00	42,00%
Frikjøpsbeløp for manglende parkering ved nybygg	Kr	149 100,00	155 500,00	6 400,00	4,29%
Ladestrøm kommunale perkeringsplasser pr time*)	Kr per time, per kWh ved 1 kWh effekt	6,00	3,00	-3,00	-50,00%
Parkeringsavgift per time *)	Kr per time	17,00	24,00	7,00	41,18%

Kastet gjenvinningsstasjon

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Levering av bildekk med og uten felg *)	Kr per stk	31,00	35,00	4,00	12,90%
Levering av kvist og hageavfall - Husholdningsabonnenter	Kr	0,00	0,00	0,00	0,00%
Levering av kvist og hageavfall - Lastebil og container *)	Kr per 10. m3	428,00	486,00	58,00	13,55%
Levering av masser fra oppussing (gips, leire, flis blandet) *)	Kr per m3	545,00	650,00	105,00	19,27%
Levering av møbler *)	Kr per sete/madrass	50,00	55,00	5,00	10,00%
Levering av naturmasser som jord og stein *)	Kr per m3	142,00	159,00	17,00	11,97%
Levering av restavfall *)	Kr per 1/2 m3	400,00	450,00	50,00	12,50%
Levering av restavfallssekker *)	Kr per 100 liters sekk	80,00	90,00	10,00	12,50%
Levering av sand og stein - Rene masser- Kun bilhenger *)	Kr per m3	141,00	141,00	0,00	0,00%
Levering av sortert avfall - fra husholdning	Kr	0,00	0,00	0,00	0,00%
Levering av stubb og røtter *)	Kr per m3	387,00	440,00	53,00	13,70%
Levering av tank av glassfiber opptil 1000 L *)	Kr per stk	500,00	550,00	50,00	10,00%

Levering av restavfallssekker *)

Restavfall som leveres ved Kastet gjenvinningsstasjon må leveres i gjennomsliktig avfallssekk.

Levering av tank av glassfiber opptil 1000 L *)

Tilsvare 1 kubikk

Øvrige satser (MP)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Satser for utleie av møterom i rådhuset - eksempel kommunestyresalen	Kr	1 872,00	1 952,00	80,00	4,27%

Kommunale gebyrer

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
0.7 Gebyr ved avslag			50 %		
Avløp - Forbruksgebyr bruksenhet mellom 50-70 kvm, 96 m3 *)	Kr per bruksenhet	2 052,00	2 275,20	223,20	10,88%
Avløp - Forbruksgebyr bruksenhet over 70 kvm, 160 m3 *)	Kr per bruksenhet	3 420,00	3 792,00	372,00	10,88%
Avløp - Forbruksgebyr bruksenhet under 50 kvm, 64 m3 *)	Kr per bruksenhet	1 368,00	1 516,80	148,80	10,88%
Avløp - Forbruksgebyr fritidsbolig med innlagt vann, 96 m3 *)	Kr per bruksenhet	2 052,00	2 275,20	223,20	10,88%
Avløp - Variabelt forbruksgebyr *)	Kr per m3	21,38	23,70	2,32	10,85%
Avløp - Årsgebyr for standard abonnent *)	Kr per år	5 435,00	6 042,00	607,00	11,17%
Feiing og tilsyn - Årsgebyr bolig *)	Kr per år	305,00	285,00	-20,00	-6,56%
Feiing og tilsyn - Årsgebyr fritidsbolig *)	Kr per år	152,50	142,50	-10,00	-6,56%
Miljøgebyr	Kr per stk	0,00	548,00	548,00	0,00%
Renovasjon - Ekstra restavfall fritidsboliger, 100 L restavfall sommerstid *)	Kr per stk	625,00	800,00	175,00	28,00%
Renovasjon - Ekstra restavfall per 100 L *)	Kr per 100 liter	1 250,00	1 600,00	350,00	28,00%
Renovasjon - Fellesløsning 140 L *)	Kr per stk	2 643,75	3 071,25	427,50	16,17%
Renovasjon - Fritidsboliger, 140 L restavfall, sommerstid *)	Kr per bruksenhet	1 468,75	1 807,50	338,75	23,06%
Renovasjon - Lang henteavstand 15-30 m *)	Kr per bruksenhet	0,00	2 250,00	2 250,00	0,00%
Renovasjon - Lang henteavstand 30 til maks 45 m *)	Kr per bruksenhet	0,00	3 500,00	3 500,00	0,00%
Renovasjon - Midlertidig stopp *)	Kr per stk	1 732,50	0,00	-	-
			1 732,50	100,00%	
Renovasjon - Minstepris (70L, restavfall) *)	Kr per stk	1 468,75	1 706,25	237,50	16,17%
Renovasjon - Årsgebyr for standard abonnent *)	Kr per år	2 937,50	3 412,50	475,00	16,17%
Renovasjon - Årsgebyr for standard abonnent med kompost *)	Kr per stk	2 496,88	2 900,63	403,75	16,17%
Slam - Fast gebyr per bruksenhet *)	Kr per år	908,75	743,75	-165,00	-18,16%
Slam - Variabel pris alle abonnenter *)	Kr per m3	411,25	307,50	-103,75	-25,23%
Vann - Forbruksgebyr fritidsbolig med innlagt vann, 96 m3 *)	Kr per bruksenhet	1 548,00	1 598,40	50,40	3,26%
Vann - Forbruksgebyr vannpost, 60 m3 *)	Kr per bruksenhet	967,50	999,00	31,50	3,26%
Vann - Forbruksgebyr, bruksenhet mellom 50-70 kvm, 96 m3 *)	Kr per bruksenhet	1 548,00	1 598,40	50,40	3,26%
Vann - Forbruksgebyr, bruksenhet over 70 kvm, 160 m3 *)	Kr per bruksenhet	2 580,00	2 664,00	84,00	3,26%
Vann - Forbruksgebyr, bruksenhet under 50 kvm, 64 m3 *)	Kr per bruksenhet	1 032,00	1 065,60	33,60	3,26%

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Vann - Stengegebyr/plombering *)	Kr per stk	1 238,75	1 292,50	53,75	4,34%
Vann - Variabelt forbruksgebyr *)	Kr per m3	16,13	16,65	0,52	3,22%
Vann - Årsgebyr for standard abonnent *)	Kr per år	4 393,75	4 539,00	145,25	3,31%
Vannmåler - Administrasjonsgebyr *)	Kr per stk, per år	308,75	258,00	-50,75	-16,44%
Årsgebyr - Tilsyn gassanlegg *)	Kr per år	130,00	122,50	-7,50	-5,77%
Årsgebyr - VAR samlet for standard abonnent *)	Kr per år	12 766,30	13 993,50	1 227,20	9,61%

0.7 Gebyr ved avslag

Gebyrene dekker kommunens arbeid og må betales selv om søknaden er avslått. Ved avslag beregnes 50% av fullt gebyr. Dersom avslag etter klage blir omgjort, beregnes gebyret fullt ut for det aktuelle tiltaket.

Miljøgebyr

Fast gebyr som dekker tilsyn ved slamanlegg etter forurensningsloven. Tilsyn utføres ved behov. Gebyret er en del av selvkostområdet; Forurensningsmyndighet etter forurensningsloven.

Renovasjon - Ekstra restavfall fritidsboliger, 100 L restavfall sommerstid *)

Årsbeløpet betales i 12 terminer

Renovasjon - Fritidsboliger, 140 L restavfall, sommerstid *)

Årsgebyres betales i 12 terminer

Renovasjon - Lang henteavstand 15-30 m *)

Lang henteavstand har tidligere blitt beregnet som en prosent av totalt renovasjonsgebyr

Renovasjon - Lang henteavstand 30 til maks 45 m *)

Lang henteavstand har tidligere blitt beregnet som en prosent av totalt renovasjonsgebyr

Renovasjon - Midlertidig stopp *)

Renovasjonsgebyret stoppes i minimum 6 måneder etter søknad

Årsgebyr - Tilsyn gassanlegg *)

Tilsyn i bruksenheter som har gassanlegg

Reguleringsplanforslag

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 0.0 Generelle bestemmelser					
§ 0.1 Betalingsplikt					
§ 0.2 Gebyr og priser i regulativet					
§ 0.3 Sakkyndig bistand					

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 0.4 Urimelig gebyr					
§ 0.5 Klage					
§ 0.6 Gebyr etter medgått tid	Kr per time	1 030	1 090	60	6%
§ 0.7 Annet					
§ 1 Oppstartsmøte					
§ 1.1 Forberedelser, gjennomføring og etterarbeid knyttet til oppstartsmøte i tråd med pbl § 12-8	Kr per møte	22 300,00	23 610,00	1 310,00	5,87%
§ 1.2 Behandling av planinitiativ i samsvar med overordnet plan	Kr per planinitiativ	0,00	5 000,00	5 000,00	0,00%
§ 1.3 Behandling av planinitiativ som ikke er i samsvar med overordnet plan	Kr per planinitiativ	0,00	25 000,00	25 000,00	0,00%
§ 1.4 Behandling av planprogram	Kr per planprogram	0,00	35 000,00	35 000,00	0,00%
§ 2 Forespørsel					
§ 2.1 Forespørsel om ny regulering eller endring av plan som behandles i utvalg	Kr per forespørsel	22 900,00	24 250,00	1 350,00	5,90%
§ 3 Reguleringsplaner. Forslag om endring av eller ny behandling av reguleringsplan etter pbl. § 12-11 betales et gebyr etter det regulerte områdets areal:					
§ 3.0.1 Areal mellom 0 - 5 daa	Kr per planforslag	89 400,00	101 860,00	12 460,00	13,94%
§ 3.0.2 Areal mellom 5 - 10 daa	Kr per planforslag	124 800,00	132 140,00	7 340,00	5,88%
§ 3.0.3 Areal mellom 10 - 20 daa	Kr per planforslag	147 800,00	156 490,00	8 690,00	5,88%
§ 3.0.4 Over 20 daa (maks 50 daa)	Kr per påbegynte daa	1 540,00	1 630,00	90,00	5,84%
§ 3.0.5 Over 20 daa industriformål (maks 50 daa)	Kr per påbegynte daa	770,00	820,00	50,00	6,49%
§ 3.1 Det beregnes i tillegg et gebyr etter bebyggelsens areal i reguleringsplanen. Kun ny bebyggelse skal medregnes. Areal i garasje under terreng og kjeller medregnes ikke.					
§ 3.1.1 For hver 100 m ² mulig BRA	Kr per 100 m ² BRA	1 100,00	1 160,00	60,00	5,45%
§ 3.1.2 For industriformål pr. 100 m ² BRA (maks opp til 100.000 m ²)	Kr per 100 m ² BRA	540,00	570,00	30,00	5,56%
§ 3.1.3 For hver 100 m ² mulig BYA	Kr per 100 m ² BYA	1 830,00	1 940,00	110,00	6,01%
§ 3.1.4 For hver 100 m ² mulig BYA betales industriformål (maks opp til 25.000 m ²)	Kr per 100 m ² BYA	1 830,00	1 940,00	110,00	6,01%
§ 3.2 Forkastede planer					
§ 3.2.1 Planer som forkastes (avvises) av hovedutvalget ved 1. gangs behandling belastes med 50 % av fullt gebyr etter § 3 og § 3.1.	Kr per planforslag				
§ 3.2.2 Planer som forkastes etter § 3.2.1, men som forslagsstiller forlanger fremlagt for kommunestyret, belastes med fullt gebyr etter § 3 og § 3.1.	Kr per planforslag				
§ 4 Mindre endring av arealplan					
§ 4.1 For behandling av mindre reguleringsendring etter pbl § 12-14	Kr per sak	26 300,00	27 850,00	1 550,00	5,89%
§ 5 Konsekvensutredning					

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 5.1 De tilfeller der plan- og bygningsloven krever konsekvensutredning etter § 4-2, skal det for behandling av konsekvensutredning betales et gebyr som tilsvarer 30 % av gebyr etter § 3 og § 3.1.	Kr per planforslag				
§ 6 Andre forhold					
§ 6.0.1 Ved bearbeiding av digitale data som ikke er i henhold til nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister, kan det beregnes et tilleggsgebyr etter medgått tid.	Kr per time	1 030,00	1 090,00	60,00	5,83%
§ 6.0.2 Idrettslag og ideelle organisasjoner kan, etter søknad, få redusert plangebyret med inntil 50%	Kr per planforslag				
§ 6.0.3 Når politisk utvalg ikke legger planforslaget ut på offentlig ettersyn, men sender planforslaget tilbake for endringer, beregnes det for arbeid frem til ny behandling etter medgått tid	Kr per time	1 030,00	1 090,00	60,00	5,83%
§ 6.0.4 Dersom tiltakshaver trekker plansaken, etter innsendt planforslag, før politisk behandling. 50 % av gebyr etter § 3 og § 3.1	Kr per planforslag				

§ 0.0 Generelle bestemmelser

Gebyrer etter dette regulativet betales etter faktura utstedt av kommunen. Betaling kan kreves før forretning berammes, arbeid igangsettes eller før tillatelser/vedtak fattes. Alle priser er angitt i norske kroner. Regulativet speiler det faktiske arbeidet de ulike sakstypene medfører. Samlet fakturert gebyr dekker saksbehandling, administrasjonsgebyr, tilsyn med videre.

§ 0.1 Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativet skal betale gebyr. Kommunen krever i tillegg inn tinglysningsgebyr og dokumentavgift i saker der kommunen må forskuttede dette.

§ 0.2 Gebyr og priser i regulativet

Regulativets gebyrer reflekterer kommunens arbeid med de ulike sakstypene og er beregnet i samsvar med selvkostprinsippet. Gebyrregulativet vedtas årlig av kommunestyret som har anledning til å prise gebyrene lavere enn selvkost.

§ 0.3 Sakkyndig bistand

Der kommunen leier inn sakkyndig bistand for kontroll, uttalelser, vurderinger ut fra lov- og forskriftskrav og lignende, vil kostnadene for slik bistand bli tillagt gebyret. I tillegg blir det fakturert for medgått tid for kommunens arbeid med å hente inn denne bistanden.

§ 0.4 Urimelig gebyr

Dersom kommunen etter egen vurdering eller etter skriftlig søknad anser gebyret som klart urimelig, kan gebyret settes ned. Søknad om redusert gebyr utsetter ikke betalingsfristen.

§ 0.5 Klage

Når gebyret er hjemlet i plan- og bygningsloven § 33-1 eller matrikkeloven § 32, er det ikke anledning til å klage på gebyret i den enkelte sak. Det gjøres unntak i de tilfellene hvor kommunen har tatt i bruk i § 0.4 om urimelig gebyr. Kommunens vedtak i sak om reduksjon av gebyr kan klages til Fylkesmannen i Vestfold og Telemark etter reglene i forvaltningsloven.

§ 0.6 Gebyr etter medgått tid

I enkelte tilfeller kan det være nødvendig å beregne gebyr etter medgått tid.

§ 0.7 Annet

Gebyrer beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig planforslag foreligger til behandling. Lokal forskrift for: Følgende reguleringsformål og planforslag er fritatt for gebyr: Bevaringssone, grav- og urnelunder, landbruks-, natur- og friluftsfomål, grønnstruktur og eksisterende offentlig samferdselsanlegg og eksisterende teknisk infrastruktur. For eksisterende bebyggelse, som tas med i reguleringsplanen av hensiktsmessige eller praktiske årsaker, kan det gjøres skjønnsmessig vurdering når det gjelder om arealene skal inngå i gebyrberegning etter § 3.1.

§ 6.0.2 Idrettslag og ideelle organisasjoner kan, etter søknad, få redusert plangebyret med inntil 50%

Reduksjon med inntil 50% av gebyret

Byggesaksgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 0.0 Generelle bestemmelser					
§ 0.1 Betalingsplikt					
§ 0.2 Gebyr og priser i regulativet					
§ 0.3 Sakkyndig bistand					
§ 0.4 Urimelig gebyr					
§ 0.5 Klage					
§ 0.6 Gebyr etter medgått tid	Kr per time	1 000,00	1 820,00	820,00	82,00%
§ 0.7 Gebyr ved avslag		50% av fullt gebyr	50% av fullt gebyr		
§ 0.8 Tilsyn					
§ 0.9 Areal					
§ 1.0 Tiltak som etter plan- og bygningsloven § 20-1 jf. § 20-4, krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver					
§ 1.1 Mindre tiltak på bebygd eiendom – jf. SAK10 § 3-1 a og b (f.eks tilbygg <50m ² , frittliggende garasje/uthus <70m ²)	Kr per tiltak	6 500,00	9 100,00	2 600,00	40,00%
§ 1.2 Mindre tiltak på bebygd eiendom - skilt/reklame, mindre tiltak etter § 20-4 bokstav e)	Kr per tiltak	4 300,00	4 600,00	300,00	6,98%
§ 1.3 Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav j) og som ikke skal plasseres for lengre tidsrom enn 2 år	Kr per tiltak	6 500,00	6 900,00	400,00	6,15%
§ 1.4 Rivning av mindre tiltak som nevnt i SAK10 § 3-1	Kr per tiltak	3 200,00	3 400,00	200,00	6,25%
§ 1.5 Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver, f. eks mindre fasadeendring/små terrasser/etc.	Kr per tiltak	2 200,00	2 300,00	100,00	4,55%

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 1.6 Alminnelige driftsbygninger i landbruket - jf. SAK10 § 3-2 (<1000m2)	Kr per tiltak	8 500,00	9 000,00	500,00	5,88%
§ 2.0 Helårsboliger og fritidsboliger som etter pbl § 20-1 jf. § 20-3 krever søknad og tillatelse, med ansvarlig foretak. Gebyrene inkluderer 1. igangsettingstillatelse					
§ 2.1 Eneboliger/fritidsboliger	Kr per tiltak	23 500,00	24 900,00	1 400,00	5,96%
§ 2.2 Enebolig m/sekundærleilighet	Kr per boenhet	28 800,00	30 500,00	1 700,00	5,90%
§ 2.3 Rekkehus, flermannsbolig, kjedehus og andre småhus fra 2 til 6 boenheter	Kr per boenhet	18 100,00	19 200,00	1 100,00	6,08%
§ 2.4.1 Store boligbygg (fra 7 til 20 boenheter) betales per boenhet	Kr per boenhet	15 000,00	16 400,00	1 400,00	9,33%
§ 2.4.2 Store boligbygg fra 21. boenhet gis 60 % rabatt per boenhet i henhold til § 2.4.1	Kr per boenhet	9 000,00	9 800,00	800,00	8,89%
§ 2.5 Tilleggsbygg, per bygning, som del av søknad (garasje, anneks, uthus e.l.)	Kr per tiltak	4 300,00	4 600,00	300,00	6,98%
§ 2.6 Tilbygg > 50 m2 BYA til bolig/fritidsbolig	Kr per tiltak	11 700,00	12 400,00	700,00	5,98%
§ 3.0 Nærings-, institusjons- og andre lignende bygg etter pbl. § 20-1. Nybygg, samt tilbygg, underbygg og påbygg som ikke dekkes av punkt 1 eller 2, fastsettes gebyr etter bruksareal iht NS 3940.					
§ 3.1 Næringsbygg, institusjonsbygg og andre lignende bygg mellom 0 - 200 m2	Kr per tiltak	17 100,00	18 100,00	1 000,00	5,85%
§ 3.2 Næringsbygg, institusjonsbygg og andre lignende bygg mellom 201 - 2000 m2, tillegg pr. 200 m2	Kr per tiltak	6 500,00	6 900,00	400,00	6,15%
§ 3.3 Næringsbygg, institusjonsbygg og andre lignende bygg mellom 2001 - 5000 m2, tillegg per 200 m2	Kr per tiltak	5 300,00	5 600,00	300,00	5,66%
§ 3.4 Næringsbygg, institusjonsbygg og andre lignende bygg > 5000 m2, tillegg per 200 m2	Kr per tiltak	3 200,00	3 400,00	200,00	6,25%
§ 4.0 Øvrige tiltak					
§ 4.1 Øvrige tiltak etter plan- og bygningsloven og/eller forurensningsloven m/forskrift (Se beskrivelse)	Kr per tiltak	6 500,00	6 900,00	400,00	6,15%
§ 4.2 For hver igangsettingstillatelse utover den første	Kr per søknad	5 300,00	5 600,00	300,00	5,66%
§ 4.3 Endring av gjeldende tillatelse som krever ny behandling og vedtak ilegges gebyr tilsvarende 20 % av opprinnelig gebyr	Kr per søknad	20%	20%		
§ 4.4 Midlertidig brukstillatelse	Kr per søknad	2 200,00	2 300,00	100,00	4,55%
§ 4.5 Ferdigattest	Kr per søknad	0,00	1 800,00	1 800,00	0,00%
§ 4.6 Behandling av unntak fra tekniske krav, jf. pbl. § 31-4 og fravik etter TEK17	Kr per tiltak	2 200,00	2 300,00	100,00	4,55%
§ 4.7 Tilleggsgebyr for tiltak som krever tillatelse/samtykke/uttalelse fra annen myndighet (f.eks. vegmyndighet, kulturminnemyndighet mv.), se pbl. § 21- 5, samt SAK10 § 6-2	Kr per søknad	2 200,00	2 300,00	100,00	4,55%
§ 4.8 Rehabilitering av pipe, installasjon av trappeheis, mindre bygningstekniske installasjoner	Kr per tiltak	2 200,00	2 300,00	100,00	4,55%
§ 4.9 Oppdeling av bruksenhet i bolig	Kr per boenhet	0,00	12 000,00	12 000,00	0,00%
§ 4-10 Sammenføyning av bruksenheter i bolig	Kr per søknad	0,00	8 000,00	8 000,00	0,00%

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 4-11 Tilleggsdel til hoveddel under 25 kvm	Kr per søknad	0,00	6 500,00	6 500,00	0,00%
§ 4-12 Tilleggsdel til hoveddel over 25 kvm	Kr per søknad	0,00	10 000,00	10 000,00	0,00%
§ 5.0 Dispensasjoner					
§ 5.1 For dispensasjoner i henhold til plan- og bygningslovens kap. 19	Kr per dispensasjon	7 500,00	7 300,00	-200,00	-2,67%
§ 5.2 Tillegg for dispensasjoner som krever ekstern høring	Kr per dispensasjon	3 200,00	5 500,00	2 300,00	71,88%
§ 5.3 Tillegg for dispensasjoner som gjelder flere forhold, per dispensasjon utover	Kr per dispensasjon	3 200,00	5 500,00	2 300,00	71,88%
§ 6.0 Brygger					
§ 6.1 Oppføring av ny brygge/erstatning for eksisterende brygge	Kr per tiltak	7 500,00	10 900,00	3 400,00	45,33%
§ 6.1.0 Tillegg for båtplasser					
§ 6.1.1 Tillegg mellom 5 - 15 plasser	Kr per tiltak	2 200,00	2 300,00	100,00	4,55%
§ 6.1.2 Tillegg mellom 16 - 30 plasser	Kr per tiltak	3 200,00	3 400,00	200,00	6,25%
§ 6.1.3 Tillegg over 30 plasser	Kr per tiltak	4 300,00	4 600,00	300,00	6,98%
§ 6.2 Mindre endring av eksisterende brygge	Kr per tiltak	3 200,00	3 400,00	200,00	6,25%
§ 6.3 Andre tiltak i marine områder, etablering av båtfeste, mudring o.l.	Kr per tiltak	5 300,00	5 600,00	300,00	5,66%
§ 7.0 Delingssøknader					
§ 7.1 Opprettelse av grunneiendom/arealoverføring i regulert område, grunnsats	Kr per søknad	6 500,00	6 900,00	400,00	6,15%
§ 7.2 Tillegg per enhet, utover den første enheten	Kr per enhet	3 200,00	3 400,00	200,00	6,25%
§ 7.3 Opprettelse av grunneiendom/arealoverføring utenfor regulert område, grunnsats	Kr per søknad	9 600,00	10 200,00	600,00	6,25%
§ 7.4 Tillegg per enhet, utover den første enheten	Kr per enhet	4 300,00	4 600,00	300,00	6,98%
§ 8.0 Byggetillatelse som utgår					
§ 8.1 Byggetillatelse utgår etter 3 år. Dersom søknaden fremmes på nytt uten endringer, beregnes et gebyr på 50% av det til enhver tid gjeldende gebyrregulativ	Kr per søknad	50%	50%		
§ 9.0 Landbruk					
§ 9.1 Behandling av konsesjonssøknader	Kr per søknad	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00%
§ 9.2 Delingssaker i henhold til jordloven	Kr per tiltak	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00%

§ 0.0 Generelle bestemmelser

Gebyrer etter dette regulativ betales etter faktura utstedt av kommunen. Betaling kan kreves før forretning berammes, arbeid igangsettes eller før tillatelser/vedtak fattes. Alle priser er angitt i norske kroner. Regulativet speiler det faktiske arbeidet de ulike sakstypene medfører. Samlet fakturert gebyr dekker saksbehandling, administrasjonskostnader, tilsyn med videre.

§ 0.1 Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativet skal betale gebyr. Kommunen krever i tillegg inn tinglysningsgebyr og dokumentavgift i saker der kommunen må forskuttere dette.

§ 0.2 Gebyr og priser i regulativet

Regulativets gebyrer reflekterer kommunens arbeid med de ulike sakstypene og er beregnet i samsvar med selvkostprinsippet. Gebyrregulativet vedtas årlig av kommunestyret som har anledning til å prise gebyrene lavere enn selvkost.

§ 0.3 Sakkyndig bistand

Der kommunen leier inn sakkyndig bistand for kontroll, uttalelser, vurderinger ut fra lov- og forskriftskrav og lignende, vil kostnadene for slik bistand bli tillagt gebyret. I tillegg blir det fakturert for medgått tid for kommunens arbeid med å hente inn denne bistanden.

§ 0.4 Urimelig gebyr

Dersom kommunen etter egen vurdering eller etter skriftlig søknad anser gebyret som klart urimelig, kan gebyret settes ned. Søknad om redusert gebyr utsetter ikke betalingsfristen.

§ 0.5 Klage

Når gebyret er hjemlet i plan- og bygningsloven § 33-1 eller matrikkelloven § 32, er det ikke anledning til å klage på gebyret i den enkelte sak. Det gjøres unntak i de tilfellene hvor kommunen har tatt i bruk § 0.4 om urimelig gebyr. Kommunens vedtak i sak om reduksjon av gebyr kan klages til Fylkesmannen i Vestfold og Telemark etter reglene i forvaltningsloven.

§ 0.6 Gebyr etter medgått tid

I enkelte tilfeller kan det være nødvendig å beregne gebyr etter medgått tid.

§ 0.7 Gebyr ved avslag

Gebyrene dekker kommunens arbeid og må betales selv om søknaden er avslått. Ved avslag beregnes 50% av fullt gebyr. Dersom avslag etter klage blir omgjort, beregnes gebyret fullt ut for det aktuelle tiltaket.

§ 0.8 Tilsyn

10% av gebyrinntekter fra byggesaksbehandling avsettes til dekning av kostnader ved tilsyn i byggesaker

§ 0.9 Areal

Arealene som legges til grunn for gebyrsatsene er bruksareal (BRA)/bebygd areal (BYA). Arealene beregnes i henhold til Norsk Standard NS 3940.

§ 4.1 Øvrige tiltak etter plan- og bygningsloven og/eller forurensningsloven m/forskrift (Se beskrivelse)

Dette kan eksempelvis være skilt (større), riving (større), sammenføring av bruksenheter, konstruksjoner og anlegg, tekniske installasjoner (større), fasadeendring (større), igangsettingstillatelser utover den første, registrerte avvik ved tilsyn.

Brann og redning (feiegebyr mm)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Avgift for utrykning til unødige og blinde alarmer *)	Kr per utrykning	9 591,00	10 003,00	412,00	4,30%
Fjerning av blanksot etter medgått tid *)	Kr per time	555,00	579,00	24,00	4,32%
For feiing på bedrifter, institusjoner o.l etter medgått tid *)	Kr per time	555,00	579,00	24,00	4,32%
Gebyr for saksbehandling og tilsyn ved salg av pyroteknisk vare	Kr per sak	2 000,00	2 090,00	90,00	4,50%

Oppmålingsgebyr (matrikkelloven)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 1-0 Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser					
§ 1-1 Formål og virkeområde					
§ 1-2 Betalingsplikt og gebyrsatser					
§ 1-3 Betalingstidspunkt					
§ 1-4 Reduksjon av gebyr					
§ 1-5 Klageadgang					
§ 2-0 Kapittel 2. Oppmålingsforretning					
§ 2-1 Tidspunkt for gebyrfastsetting og fakturering					
§ 2-2 Tidsfrister om vinteren					
§ 2-3 Oppmålingsforretninger					
§ 2-3-1 Gebyr for saksbehandling					
§ 2-3-1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn, og matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	Kr per første eiendom	0,00	22 620,00	22 620,00	0,00%
§ 2-3-1.2 - Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Kr per påfølgende eiendom	0,00	19 140,00	19 140,00	0,00%
§ 2-3-1.3 Oppretting av uteareal på eierseksjon, inntil to tilleggsdeler	Kr for de to første eierseksjoner	0,00	22 620,00	22 620,00	0,00%
§ 2-3-1.4 Tillegg for flere tilleggsdeler utover to	Kr per tilleggsdel	0,00	19 140,00	19 140,00	0,00%
§ 2-3-1.5 Oppretting av anleggseiendom	Kr per eiendom	0,00	22 620,00	22 620,00	0,00%
§ 2-3-1.6 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning (MUF)	Kr per matrikkelenhet	0,00	5 800,00	5 800,00	0,00%
§ 2-3-1.7 Grensejustering	Kr per delareal / rekvisisjon	0,00	13 920,00	13 920,00	0,00%
§ 2-3-1.8 Arealoverføring	Kr per delareal / rekvisisjon	0,00	22 620,00	22 620,00	0,00%
§ 2-3-1.9 Grensepåvisning av tidligere koordinatfestede grenser	Kr per rekvisisjon	0,00	6 960,00	6 960,00	0,00%
§ 2-3-1-10 Klarlegging av grense for grunneiendom som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning	Kr per rekvisisjon	0,00	13 920,00	13 920,00	0,00%
§ 2-3-1-11 Kontorforretning iht matrikkelforskriften § 40	Kr per forretning	3 870,00	5 800,00	1 930,00	49,87%
§ 2-3-1-12 Sammenslåing av eiendommer	Kr per matrikkelenhet	0,00	0,00	0,00	0,00%
§ 2-3-2 Gebyr for oppmåling i marka					
§ 2-3-2.1 Første grensepunkt som merkes og/eller måles	Kr per første grensepunkt	0,00	3 480,00	3 480,00	0,00%
§ 2-3-2.2 Per påfølgende grensepunkt	Kr per grensepunkt	0,00	1 160,00	1 160,00	0,00%
§ 2-4 Avbrutt forretning					

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 2-4.1 Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket eller må avvises før oppmåling i marka er gjennomført	Kr per rekvisisjon		1/3 % av §2-3-1		
§ 2-4.2 Gebyr der saken avsluttes etter at oppmålingsforretningen er gjennomført	Kr per rekvisisjon		2/3% av §2-3-1+100% av §2-3-2		
§ 2-5 Gebyr for annet fakturerbart arbeid					
§ 2-5.1 Gebyr etter medgått tid	Kr per time	1 000,00	1 160,00	160,00	16,00%

§ 1-1 Formål og virkeområde

Forskriften gir bestemmelser om betaling av gebyr for kommunens behandling av oppmålingssaker etter matrikkellova.

§ 1-2 Betalingsplikt og gebyrsatser

- Gebyr faktureres når kommunen har ferdigbehandlet eller avsluttet saken.
- Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på tidspunktet saken blir fremmet for kommunen.
- Kommunen kan kreve gebyr innbetalt forskuddsvis, jf. matrikkelforskriften § 16 (5).
- Gebyrkrav rettes til den som har underskrevet rekvisisjonen, hvis ikke annet er avtalt.

§ 1-3 Betalingstidspunkt

Gebyrer, utgiftsdekninger mv., som er ilagt etter denne forskriften, forfaller til betaling etter påkrav i tråd med faktura. Ved manglende betaling påløper purregebyr og renter, jf. Lov om renter ved forsinket betaling m.m og Forskrift om forsinkelsesrente og kompensasjon for inndrivelseskostnader. Dersom faktura ikke blir betalt etter purring, blir kravet sendt til innfordring, jf. inkassoforskriften. Gebyr må betales og forfaller uansett om vedtaket i saken er påklaget.

§ 1-4 Reduksjon av gebyr

Dersom gebyret klart overstiger selvkost i en enkelt sak, skal kommunen på eget initiativ redusere gebyret.

§ 1-5 Klageadgang

Det er ikke klageadgang på gebyrer som følger direkte av denne forskriften.

§ 2-1 Tidspunkt for gebyrfastsetting og fakturering

Gebyr blir fakturert ved fullført oppmålingsforretning og blir beregnet etter satsene som gjelder den dagen saken blir fremmet for kommunen. Kommunen krever i tillegg dekket nødvendige tinglysingsgebyr og eventuell dokumentavgift. Innbetaling av gebyr kan kreves før matrikkelføring og tinglysing gjennomføres.

§ 2-2 Tidsfrister om vinteren

Den generelle behandlingsfristen på 16 uker for saker etter matrikkelforskriftens § 18 tredje ledd gjelder ikke i perioden 1.nov – 1.mai.

§ 2-3 Oppmålingsforretninger

Samlet gebyr er todelt og består av ett saksbehandlingsgebyr og ett gebyr for oppmåling i marka.

§ 2-3-1 Gebyr for saksbehandling

Gebyret dekker kommunens samlede kostnader knyttet til saksbehandling og forberedelse i forbindelse med oppmålingsforretningen, samt registrering i eiendomsregisteret (matrikkelen).

§ 2-3-2 Gebyr for oppmåling i marka

Det påløper grensepunktgebyr for arbeid ute i marka. Første grensepunkt dekker bruk av oppmålingsutstyr, oppmøte og reisetid, samt første grensepunktet som merkes og/eller måles. Sammenfallende grensepunkt telles som ett. Det påløper ikke gebyr for umerkede grensepunkter i buer/kurver.

§ 2-5 Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter matrikkellova som ikke faller inn under andre bestemmelser i denne forskriften, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon. I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret skal fastsettes etter medgått tid.

Renovasjonsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
1000 liter beholder til plastavfall *)	Kr per stk	2 700,00	2 880,00	180,00	6,67%
140 liter beholder til plastavfall *)	Kr per stk	520,00	710,00	190,00	36,54%
240 liter beholder til plastavfall *)	Kr per stk	750,00	815,00	65,00	8,67%
360 liter beholder til plastavfall *)	Kr per stk	885,00	1 200,00	315,00	35,59%
660 liter beholder til plastavfall *)	Kr per stk	2 570,00	2 600,00	30,00	1,17%
Salg av rull med restavfallssekker (à 5 stk.) *)	Kr per rull	625	650	25	4%

140 liter beholder til plastavfall *)

Beholder benyttes til oppbevaring av plastavfallsekken før henting. Før henting tas sekken ut av beholderen, sekken knyttes, og settes klar for henting.

240 liter beholder til plastavfall *)

Beholder benyttes til oppbevaring av plastavfallsekken før henting. Før henting tas sekken ut av beholderen, sekken knyttes, og settes klar for henting.

Salg av rull med restavfallssekker (à 5 stk.) *)

Sekkene kan bestilles hos Sandefjord kommune og vil bli utlevert ved abonnentens avfallsbeholdere. Sekkene er sorte og er merket med Sandefjord kommune. Renovatøren vil hente restavfallssekkene ved abonnentens avfallsbeholdere når beholder for restavfall tømmes.

Utleie av småbåtplasser

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Utleie av småbåtplasser - 2 meter	Kr per år	3 116,00	3 250,00	134,00	4,30%
Utleie av småbåtplasser - 2,5 meter	Kr per år	3 675,00	3 840,00	165,00	4,49%
Utleie av småbåtplasser - 3 meter	Kr per år	4 375,00	4 570,00	195,00	4,46%
Utleie av småbåtplasser - 3,5 meter	Kr per år	4 968,00	5 190,00	222,00	4,47%
Utleie av småbåtplasser - 4 meter	Kr per år	5 521,00	5 760,00	239,00	4,33%
Utleie av småbåtplasser - 4,5 meter	Kr per år	6 214,00	6 490,00	276,00	4,44%
Utleie av småbåtplasser - 5 meter	Kr per år	6 910,00	7 210,00	300,00	4,34%
Utleie av småbåtplasser - 5,5 meter	Kr per år	7 602,00	7 930,00	328,00	4,31%
Utleie av småbåtplasser - 6 meter	Kr per år	8 292,00	8 650,00	358,00	4,32%
Utleie av småbåtplasser - 6,5 meter	Kr per år	8 987,00	9 380,00	393,00	4,37%
Utleie av småbåtplasser - 7 meter	Kr per år	9 672,00	10 090,00	418,00	4,32%
Utleie av småbåtplasser - 7,5 meter	Kr per år	10 361,00	10 810,00	449,00	4,33%
Utleie av småbåtplasser - 8 meter	Kr per år	11 055,00	11 540,00	485,00	4,39%

Gravemelding og arbeidsvarsling

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Arbeidsvarsling	Kr per stk	1 602,00	2 428,00	826,00	51,56%
Gravemelding	Kr per stk	2 669,00	3 852,00	1 183,00	44,32%

Tilknytningsgebyr vann og avløp

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Tilknytningsgebyr avløp fra 300 til 1000 kvm *)	Kr per kvm	32,50	33,75	1,25	3,85%
Tilknytningsgebyr avløp inntil 300 kvm *)	Kr per kvm	131,25	137,50	6,25	4,76%
Tilknytningsgebyr avløp over 1000 kvm *)	Kr per kvm	16,25	17,50	1,25	7,69%
Tilknytningsgebyr vann fra 300 til 1 000 kvm *)	Kr per kvm	25,00	26,25	1,25	5,00%
Tilknytningsgebyr vann inntil 300 kvm *)	Kr per kvm	101,25	105,00	3,75	3,70%
Tilknytningsgebyr vann over 1000 kvm *)	Kr per kvm	12,50	12,50	0,00	0,00%
Tilknytningsgebyr vannpost *)	Kr per stk	3 065,00	3 196,25	131,25	4,28%

Leie av kommunal grunn

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Anleggsrigg - beløpsgrense før prisreduksjon	Kr	300 000,00	310 000,00	10 000,00	3,33%
Anleggsrigg - minstepris for fakturering	Kr	1 000,00	1 035,00	35,00	3,50%
Anleggsrigg døgnpris	Kr per kvm	2,73	2,82	0,09	3,30%
Arrangement - med billettsalg der alle har tilgang til å kjøpe billett (alle andre sektorkoder)	Kr per 15 dekar	4 759,00	4 918,00	159,00	3,34%

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Arrangement - med billettsalg der alle har tilgang til å kjøpe billett (sektorkode 7000 og 8500)	Kr per 15 dekar	2 380,00	2 460,00	80,00	3,36%
Arrangement - messer og lukket arrangement (alle andre sektorkoder)	Kr per 15 dekar	9 518,00	9 836,00	318,00	3,34%
Arrangement - messer og lukket arrangement (sektorkode 7000 og 8500)	Kr per 15 dekar	4 759,00	4 918,00	159,00	3,34%
Arrangement - åpen tilgang for alle, uten billettsalg	Kr per 15 dekar	0,00	0,00	0,00	0,00%
Torgavgift	Kr per dag per stk	200,00	205,00	5,00	2,50%
Uteservering, salg og vareutstilling, 1/2 sommersesong	Kr per kvm	125,00	130,00	5,00	4,00%
Uteservering, salg og vareutstilling, 1/2 vintersesong	Kr per kvm	75,00	78,00	3,00	4,00%
Uteservering, salg og vareutstilling, april til september (sommersesong)	Kr per kvm	250,00	260,00	10,00	4,00%
Uteservering, salg og vareutstilling, oktober til mars (vintersesong)	Kr per kvm	150,00	155,00	5,00	3,33%
Uteservering, salg og vareutstilling, pr mnd sommersesong	Kr per kvm	50,00	50,00	0,00	0,00%
Uteservering, salg og vareutstilling, pr mnd vintersesong	Kr per kvm	30,00	31,00	1,00	3,33%

Arrangement - med billettsalg der alle har tilgang til å kjøpe billett (alle andre sektorkoder)

50% reduksjon fra standard takst

Arrangement - med billettsalg der alle har tilgang til å kjøpe billett (sektorkode 7000 og 8500)

75% reduksjon fra standard takst

Arrangement - messer og lukket arrangement (alle andre sektorkoder)

Standard takst

Arrangement - messer og lukket arrangement (sektorkode 7000 og 8500)

50% reduksjon fra standard takst

Utslippstillatelse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Utslippstillatelse	Kr per standard sak	0,00	6 684,00	6 684,00	0,00%
Utslippstillatelse per ekstra bruksenhet	Kr per stk	0,00	446,00	446,00	0,00%

Utslippstillatelse

Saksbehandling etter forurensningsloven og en del av selvkostområdet; Myndighetsutøvelse etter Trer i kraft når ny lokal forskrift er vedtattforurensningsloven

Utslippstillatelse per ekstra bruksenhet

Trer i kraft når ny lokal forskrift er vedtatt

Eierseksjoneringsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
§ 10.0 Seksjonering					
§ 10.1 Oppretting av eierseksjoner i nybygg 1 - 3 seksjoner	Kr per seksjon	6 800,00	7 200,00	400,00	5,88%
§ 10.1.1 Oppretting av eierseksjoner i nybygg 4 - 8 seksjoner	Kr per seksjon	10 100,00	10 700,00	600,00	5,94%
§ 10.1.2 Oppretting av eierseksjoner i nybygg fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon	Kr per seksjon	500,00	500,00	0,00	0,00%
§ 10.2 Oppretting av eierseksjoner i eksisterende bygg 1 - 3 seksjoner	Kr per seksjon	10 100,00	10 700,00	600,00	5,94%
§ 10.2.1 Oppretting av eierseksjoner i eksisterende bygg 4 - 8 seksjoner	Kr per seksjon	12 400,00	13 100,00	700,00	5,65%
§ 10.2.2 Oppretting av eierseksjoner i eksisterende bygg fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon	Kr per seksjon	500,00	500,00	0,00	0,00%
§ 10.3 Reseksjonering, endring av eierseksjoner i seksjonert sameie 1 - 3 seksjoner	Kr per seksjon	13 500,00	14 300,00	800,00	5,93%
§ 10.3.1 Reseksjonering, endring av eierseksjoner i seksjonert sameie 4 - 8 seksjoner	Kr per seksjon	16 800,00	17 800,00	1 000,00	5,95%
§ 10.3.2 Reseksjonering, endring av eierseksjoner i seksjonert sameie fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon	Kr per seksjon	1 100,00	1 200,00	100,00	9,09%
§ 10.4 Befaring	Kr per befaring	3 400,00	3 600,00	200,00	5,88%
§ 10.5 Sletting/Oppheving av seksjonert sameie	Kr per seksjon	3 400,00	3 600,00	200,00	5,88%
§ 10.6 Saker som ikke blir fullført					
§ 10.6.1 Avsluttes en sak før saksbehandlingen er påbegynt, betales ikke gebyr		0,00	0,00	0,00	0,00%
§ 10.6.2 Avsluttes en sak etter at saksbehandlingen er påbegynt, betales 50% gebyrsats av laveste gebyr etter §10.1, §10.2 og §10.3	Kr per sak	50%	50%		

§ 10.4 Befaring

Befaring av eiendom, i forbindelse med seksjonering, utføres når kommunen finner det nødvendig ved behandling av saken. Gebyret kommer i tillegg til behandlingsgebyret i § 10.1, §10.2 og § 10.3.

Kommentar til gebyrtabell

*) Merverdiavgiftspliktig - prisen er inklusive merverdiavgift

Til tabeller for Helse, sosial og omsorg:

Følgende satser er økt med budsjettert konsumprisvekst 3,8 % fra 2023 til 2024:

- Salg av «kaldmat» og dessert i bo- og aktivitetssentrene og eventuelt salg i institusjonene.

- Andre gebyrer og betalingssatser i kommunalområdet for helse, sosial og omsorg hvor disse ikke er regulert gjennom særskilte avtaler og eller kreves inn iht. regning.

Flere inntekstposter baseres på maksimalpris gitt i forskrifter sentralt, eventuelt med lokale vedtak om tilpasninger. Dette gjelder bl.a.:

- Egenbetaling i alders- og sykehjem og rusinstitusjoner
- Egenbetaling i hjemmetjenesten
- Egenandeler for legetjenester

Egenbetaling for langtidsopphold skal ikke overstige kommunens reelle kostnad per plass. Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon er i Sandefjord gjennomsnittlig budsjettert med 4 149 kr per døgn for 2024.

Til tabeller for Miljø- og plansaker:

Det skal betales parkeringsavgift for alle kjøretøy på nivå med det som fremgår av tabellen, også for utslippsfrie kjøretøy.

Gebyrer for vann, avløp, renovasjon, feiing, miljøgebyr og slam faktureres med 12 terminer pr år.

Ved forsinket betaling påløper forsinkelsesrenter og ved varsling påløper gebyr i henhold til gjeldende lovverk.

20 Vedlegg

20.1 Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-1 863 760	-2 035 700	-2 069 700	-2 177 900	-2 230 100	-2 259 400	-2 295 100
Innteks- og formuesskatt	-2 326 318	-2 146 000	-2 214 000	-2 344 000	-2 344 000	-2 344 000	-2 344 000
Andre generelle driftsinntekter	-9 880	-15 625	-13 157	-16 646	-14 685	-13 302	-12 053
Sum generelle driftsinntekter	-4 199 958	-4 197 325	-4 296 857	-4 538 546	-4 588 785	-4 616 702	-4 651 153
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	3 908 936	4 096 921	4 124 614	4 393 071	4 432 162	4 473 508	4 528 520
Avskrivninger	206 026	0	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	4 114 961	4 096 921	4 124 614	4 393 071	4 432 162	4 473 508	4 528 520
Brutto driftsresultat	-84 996	-100 404	-172 243	-145 475	-156 623	-143 194	-122 633
Renteinntekter	-32 586	-151 500	-141 235	-184 629	-161 468	-143 777	-134 941
Utbytter	-39 302	-35 300	-35 411	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	58 944	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	40 142	100 269	96 463	138 952	132 704	138 558	139 559
Avdrag på lån	71 459	80 396	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079
Netto finansutgifter	98 657	-6 135	213	4 419	27 021	54 817	72 397
Motpost avskrivninger	-206 026	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-192 365	-106 539	-172 030	-141 056	-129 602	-88 377	-50 236
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	191 816	171 427	305 581	201 848	337 769	185 068	159 568
Avsetninger til bundne driftsfond	89 101	16 226	15 546	6 297	9 133	9 413	8 903
Bruk av bundne driftsfond	-114 662	-29 581	-44 894	-16 089	-8 051	-1 558	-31 628
Avsetninger til disposisjonsfond	365 268	15 496	49 605	23 147	7 456	1 426	1 453
Bruk av disposisjonsfond	-339 158	-67 029	-153 808	-74 147	-216 705	-105 972	-88 060
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	192 365	106 539	172 030	141 056	129 602	88 377	50 236
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

20.2 Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Sentraladministrasjonen	180 923	228 569	217 129	290 944	325 404	343 885	373 510
Kunnskap, barn og unge	1 586 855	1 659 672	1 715 536	1 794 204	1 803 457	1 796 446	1 790 696
Helse, sosial og omsorg	1 644 487	1 627 684	1 714 658	1 758 716	1 753 161	1 764 670	1 777 065
Kultur, idrett og fritid	125 015	129 768	133 443	143 504	141 844	142 384	142 524
Miljø- og plansaker	400 629	386 477	339 126	305 483	298 142	288 977	287 364
Næringsutvikling og eiendomsforvaltning	0	0	0	0	0	0	0
Tilleggsbevilgninger	0	82 299	6 405	121 592	135 500	148 700	164 700
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Generelle driftsinntekter, finans og disponeringer	0	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	3 937 910	4 114 469	4 126 297	4 414 443	4 457 508	4 485 062	4 535 859
Herav:							
Avskrivninger	206 026	0	0	0	0	0	0
Motpost avskrivninger	-206 026	0	0	0	0	0	0
Netto renteutgifter og -inntekter	0	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	18 492	33 703	40 220	26 318	24 718	18 118	49 118
Avsetninger til bundne driftsfond	88 419	14 739	14 059	4 425	7 671	7 809	7 671
Bruk av bundne driftsfond	-114 592	-29 581	-44 689	-16 089	-8 051	-1 558	-31 628
Avsetninger til disposisjonsfond	157 808	15 203	15 783	22 725	7 015	953	953
Bruk av disposisjonsfond	-121 153	-16 516	-23 690	-16 007	-6 007	-13 768	-18 775
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	3 908 936	4 096 921	4 124 614	4 393 071	4 432 162	4 473 508	4 528 520

20.3 Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	626 565	668 713	760 952	595 568	967 363	799 050	386 275
Tilskudd til andres investeringer	-265	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	14 240	15 103	21 100	16 318	17 218	18 118	19 118
Utlån av egne midler	5 960	0	0	10 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	646 500	683 816	782 052	621 886	994 581	827 168	415 393
Kompensasjon for merverdiavgift	-80 743	-56 513	-82 822	-82 968	-170 363	-127 800	-46 475
Tilskudd fra andre	-102 666	-70 760	-62 910	-48 970	-132 549	-63 600	-15 700
Salg av varige driftsmidler	-7 738	-110 600	-116 757	-27 100	-17 100	-37 900	-16 850
Salg av finansielle anleggsmidler	-35	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-101	0	-5 960	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Bruk av lån	-251 000	-360 000	-319 000	-233 000	-326 000	-297 000	-167 000
Sum investeringsinntekter	-442 282	-597 873	-587 449	-402 038	-656 012	-536 300	-256 025
Videreutlån	131 831	100 000	150 000	150 000	98 039	96 117	94 233
Bruk av lån til videreutlån	-131 831	-100 000	-150 000	-150 000	-98 039	-96 117	-94 233
Avdrag på lån til videreutlån	80 188	39 971	40 065	44 707	48 467	51 583	54 006
Mottatte avdrag på videreutlån	-59 959	-39 971	-39 971	-44 707	-48 467	-51 583	-54 006
Netto utgifter videreutlån	20 229	0	94	0	0	0	0
Overføring fra drift	-191 816	-171 427	-305 581	-202 648	-337 769	-185 068	-159 568
Avsetninger til bundne investeringsfond	60 033	15 000	15 000	20 000	19 608	19 223	18 847
Bruk av bundne investeringsfond	-80 285	-15 000	-20 207	-23 400	-19 608	-19 223	-18 847
Avsetninger til ubundet investeringsfond	6 750	150 284	161 466	62 200	22 200	22 200	22 200
Bruk av ubundet investeringsfond	-19 128	-64 800	-45 375	-76 000	-23 000	-128 000	-22 000
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-224 447	-85 943	-194 697	-219 848	-338 569	-290 868	-159 368
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0	0

20.4 Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Investeringsprosjekter	621 272	639 313	733 552	579 568	954 863	795 050	352 275	2 681 756
Tomtefelt	1 286	10 800	10 800	6 000	5 000	4 000	4 000	19 000
Havnevesen	0	18 600	16 600	10 000	7 500	0	30 000	47 500
Diverse kapitalformål	4 007	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	626 565	668 713	760 952	595 568	967 363	799 050	386 275	2 748 256

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Prosjekt Havreveien	-543	0	0	0	0	0	0	0
Lekeplasser gml. Sandefjord	35	0	0	0	0	0	0	0
Justeringsavtale mva	98	0	0	0	0	0	0	0
kompensasjon Justeringsavtale fradrag mva	144	0	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	-265	0	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Diverse kapitalformål, tiltak	14 240	15 103	21 100	16 318	17 218	18 118	19 118	70 772
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	14 240	15 103	21 100	16 318	17 218	18 118	19 118	70 772

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Diverse kapitalformål, tiltak	5 960	0	0	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Utlån av egne midler	5 960	0	0	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Sum del 1-4	646 500	683 816	782 052	621 886	994 581	827 168	415 393	2 859 028

20.5 Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

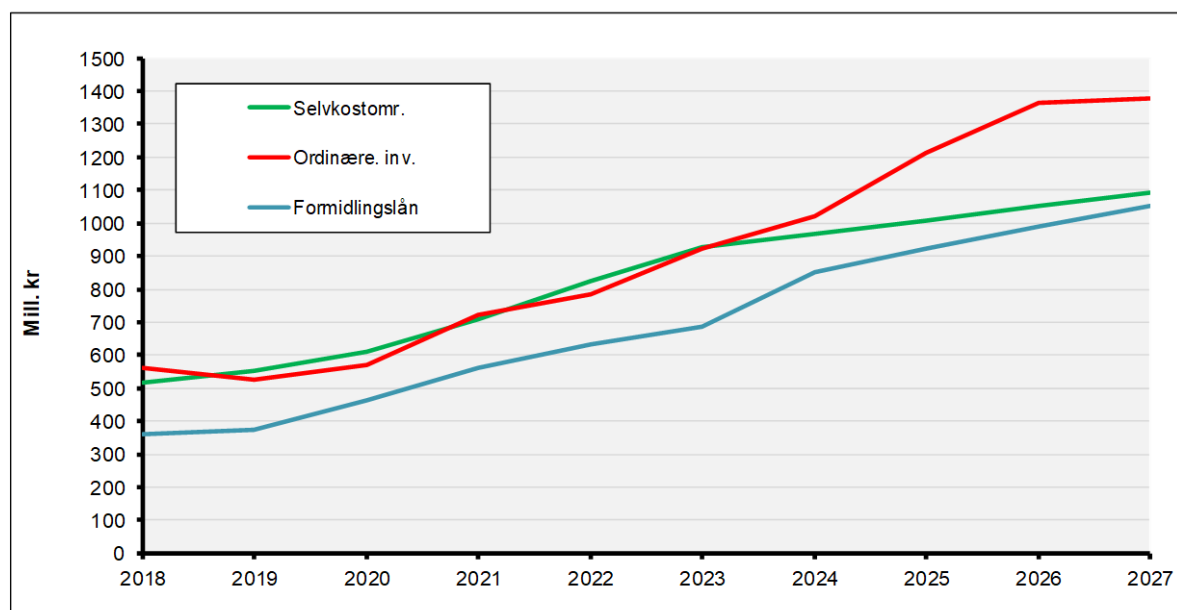
	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-1 863 760	-2 035 700	-2 069 700	-2 177 900	-2 230 100	-2 259 400	-2 295 100
Innteks- og formuesskatt	-2 326 318	-2 146 000	-2 214 000	-2 344 000	-2 344 000	-2 344 000	-2 344 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-301 309	-259 842	-327 972	-311 727	-273 132	-249 421	-231 756
Overføringer og tilskudd fra andre	-507 134	-271 834	-273 363	-293 206	-293 396	-293 146	-293 146
Brukerbetalinger	-146 394	-142 619	-138 299	-145 724	-141 280	-141 280	-141 280
Salgs- og leieinntekter	-562 890	-711 413	-889 014	-756 177	-795 119	-807 401	-817 958
Sum driftsinntekter	-5 707 805	-5 567 408	-5 912 348	-6 028 734	-6 077 027	-6 094 648	-6 123 240
Lønnsutgifter	2 772 539	2 771 519	2 846 226	3 016 839	3 013 300	3 003 224	3 001 725
Sosiale utgifter	636 083	654 028	684 094	761 160	798 897	818 565	844 661
Kjøp av varer og tjenester	1 610 035	1 611 404	1 699 779	1 635 919	1 652 181	1 658 462	1 666 733
Overføringer og tilskudd til andre	398 126	430 053	510 006	469 341	456 026	471 203	487 488
Avskrivninger	206 026	0	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	5 622 809	5 467 004	5 740 105	5 883 259	5 920 404	5 951 454	6 000 607
Brutto driftsresultat	-84 996	-100 404	-172 243	-145 475	-156 623	-143 194	-122 633
Renteinntekter	-32 586	-151 500	-141 235	-184 629	-161 468	-143 777	-134 941
Utbytte	-39 302	-35 300	-35 411	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	58 944	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	40 142	100 269	96 463	138 952	132 704	138 558	139 559
Avdrag på lån	71 459	80 396	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079
Netto finansutgifter	98 657	-6 135	213	4 419	27 021	54 817	72 397
Motpost avskrivninger	-206 026	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-192 365	-106 539	-172 030	-141 056	-129 602	-88 377	-50 236
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	191 816	171 427	305 581	201 848	337 769	185 068	159 568
Avsetninger til bundne driftsfond	89 101	16 226	15 546	6 297	9 133	9 413	8 903
Bruk av bundne driftsfond	-114 662	-29 581	-44 894	-16 089	-8 051	-1 558	-31 628
Avsetninger til disposisjonsfond	365 268	15 496	49 605	23 147	7 456	1 426	1 453
Bruk av disposisjonsfond	-339 158	-67 029	-153 808	-74 147	-216 705	-105 972	-88 060
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	192 365	106 539	172 030	141 056	129 602	88 377	50 236
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

20.6 Oversikt over kommunens gjeld og garantiansvar etter § 5-7

KOMMUNENS GJELD					
(gjeld som betjenes av kommunekassens midler)*					
Det forutsettes følgende låneopptak for økonomiplanperioden:					
Hele 1.000 kr		2024	2025	2026	2027
Egne lån	Nominelle kroner	233 000	332 520	308 999	177 220
	Faste kroner	233 000	326 000	297 000	167 000
Startlån	Nominelle kroner	150 000	100 000	100 000	100 000
	Faste kroner	150 000	98 039	96 117	94 233

Dette gir følgende utvikling av lånegjeld (i nominelle mill. kr):

Pr. 31.12.	Gjeld til investeringer			Formidlingslån	SUM GJELD
	Ordinære inv.	Selvkostomr.	Sum		
2018	561,0	515,6	1 076,6	359,0	1 435,6
2019	525,9	550,3	1 076,2	371,8	1 448,0
2020	569,3	609,7	1 179,0	462,0	1 641,0
2021	723,6	706,5	1 430,0	563,5	1 993,5
2022	786,3	823,2	1 609,6	633,2	2 242,8
2023	922,9	925,3	1 848,2	686,9	2 535,1
2024	1 023,2	965,6	1 988,8	852,7	2 841,5
2025	1 212,9	1 008,4	2 221,3	923,3	3 144,6
2026	1 366,3	1 052,3	2 418,6	989,6	3 408,2
2027	1 379,3	1 094,4	2 473,7	1 052,3	3 526,0

* Gjelden er her oppgitt ekskl. pensjonsforpliktelser og havnekassens gjeld i form av leietakeres innskudd ved leie av småbåthavner (3.611 mill. kr per 31.12.2022).

Gjeldende økonomireglement ble fastsatt av kommunestyret i sak 97/20 *Økonomireglement*, med finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Mål nr. 3 lyder: Ordinære investeringer kan lånefinansieres med maksimalt 50 %.

Gjeld til "ordinære investeringer" inkluderer ikke pensjonsforpliktelser, lån til investeringer innenfor selvkostområdet, formidlingslån (husbanklån til videre utlån), lån til kjøp og opparbeidelse av tomtområder, lån til havnekassen eller garantier som Sandefjord kommune gir for andres gjeld.

KOMMUNENS SAMLEDE GJELD OG GARANTIANSVAR

Nominelle hele 1.000 kroner	KOMMUNENS GJELD SOM KONSERN				
	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunekassens egen gjeld (jf. bilag 3)	2 535 100	2 841 500	3 144 600	3 408 200	3 526 000
Kommunens øvrige gjeld *					
Vestfold Krematorium IKS	15 780	15 227	14 924	14 324	14 079
Vestfold Vann IKS	331 167	358 171	456 113	534 893	552 419
IKA Kongsberg IKS	9 831	9 920	9 605	9 290	8 975
Sør-Øst 110 IKS	-	-	-	-	-
Vestfoldmuseene IKS	-	-	-	-	-
Vestfold og Telemark revisjon IKS	-	-	-	-	-
Tillegg som konsern	356 778	383 318	480 642	558 507	575 473
Kommunens samlede gjeld som konsern	2 891 878	3 224 818	3 625 242	3 966 707	4 101 473

Nominelle hele 1.000 kroner	KOMMUNENS GARANTIER				
	2023	2024	2025	2026	2027
Garanti gitt for stiftelser	140 981	125 023	111 428	100 801	89 201
Garanti gitt for ikke-kommunale bamehager	3 364	2 885	2 405	1 927	1 447
Garanti for spillemidler fra UI	22 500	22 200	21 900	21 600	21 300
Garanti for idrettslag og foreninger	10 532	9 522	6 011	2 848	1 995
Sum garantier	177 377	159 630	141 744	127 175	113 943

Total gjeld og garantiansvar	3 069 255	3 384 448	3 766 986	4 093 883	4 215 416
------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

*) Gjennom sine eierandeler i interkommunale selskaper (IKS) og kommunale foretak (KF) har kommunen ansvar for sin forholdsmessige andel av selskapenes gjeld. Gjelden betjenes av selskapene. For Sandefjord kommune gjelder dette:

Vestfold Krematorium IKS:

Kommunens eierandel er 25 % med ansvar for tilsvarende andel av gjelden.

Vestfold Vann IKS:

Kommunens eierandel er 33,11 %.

IKA Kongsberg IKS (Interkommunalt arkiv for Buskerud og Vestfold og Telemark IKS):

Kommunens eierandel er 8,53 % med ansvar for tilsvarende andel av gjeld.

Sør-Øst 110 IKS:

Kommunens eierandel er 9,3 %. Selskapet har en låneramme på inntil 4 mill. kr.

Vestfoldmuseene IKS:

Kommunens eierandel er 16 % med ansvar for tilsvarende andel av eventuell gjeld.

Vestfold og Telemark revisjon IKS:

Kommunens eierandel er 9,1 % med ansvar for tilsvarende andel av eventuell gjeld.

Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekretariat (VETAKS) IKS:

Kommunens eierandel er 6,6 % med ansvar for tilsvarende andel av eventuell gjeld.

20.7 Investeringsprosjekter 2024-2027

Investeringsprosjekter 2024, samt planleggingsramme for 2025-2027 (beløp ekskl. mva.)														
(beløp i 1 000 2024-kr) Prosjekter *	2024			2025			2026			2027			2024-2027	
	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.
Sentraladministrasjonen														
1 Kjøp av bedriftshytte fra SkP				3 300	3 300	150			150			150	3 300	3 300
2 Investering infrastruktur IKT i HSO	22 700	22 700											22 700	22 700
Sum sentraladministrasjonen	22 700	22 700	0	3 300	3 300	150	0	0	150	0	0	150	26 000	26 000
Oppvekst og kunnskapsformål														
3 Ny skole Vesterøya	80 000	80 000		225 000	225 000		175 000	155 000	-2 500			-5 000	480 000	460 000
4 Omstilling gamle skolebygg til ny bruk				1 000	1 000		15 000	15 000		29 000	29 000		45 000	45 000
5 Oppfølging tematisk kommunedelplan skoler og barnehager										1 000	1 000		1 000	1 000
6 Oppgradering/tilpasninger skoler og barnehager	17 000	17 000		17 000	17 000		17 000	17 000		17 000	17 000		68 000	68 000
Sum oppvekst og kunnskap	97 000	97 000	0	243 000	243 000	0	207 000	187 000	-2 500	47 000	47 000	-5 000	594 000	574 000
Helse, omsorg og sosial														
7 Dagaktivitetssenter Helgerødveien (Ranvik)	62 000	31 000		138 500	68 287				-2 100			-2 100	200 500	99 287
8 Nye omsorgsboliger i Stokke **	3 000	3 000		36 000	9 000		214 000	183 400	0	71 600	61 200	3 500	324 600	256 600
9 Nye sykehjemsplasser i Stokke							1 000	1 000		10 000	10 000		11 000	11 000
10 Myreskauen avlastningsbolig (Hauanskogen)	4 000	4 000		60 000	50 500		26 000	11 700	0				90 000	66 200
11 Myreskauen bofellesskap omsorgsbolig BOA)	2 000	2 000		32 000	21 164	3 000			6 000			6 000	34 000	23 164
12 Omsorgsbolig i BOA for 8 personer				30 000	24 600		30 000	21 800	17 900			17 900	60 000	46 400
13 Nytt sykesignalanlegg Kamfjordhjemmet	7 500	2 330	700			1 400			1 400			1 400	7 500	2 330
14 Kjøp og salg av boliger	12 000	0		12 000	0		12 000	0		12 000	0		48 000	0
15 Rehabilitering Kamfjordhjemmet	2 700	2 700		2 700	2 700								5 400	5 400
16 Diverse investeringer HSO	2 000	2 000		2 000	2 000		2 000	2 000		2 000	2 000		8 000	8 000
17 Utskifting velferdsteknologi HSO	3 600	3 600		1 700	1 700		850	850		850	850		7 000	7 000
18 Sandar Herredshus - oppgradering	30 000	30 000		15 000	15 000								45 000	45 000
19 Reservestrom Soletunet	4 000	4 000											4 000	4 000
20 Oppføring av ny utleiebolig Martin Larsens vei 6	24 000	20 000											24 000	20 000
Sum helse, omsorg og sosial	156 800	104 630	700	329 900	194 951	4 400	285 850	220 750	23 200	96 450	74 050	26 700	869 000	594 381
Kultur, idrett og fritid														
21 Oppgradering og rehabilitering av idrettsanlegg	8 000	7 000		8 000	7 000		8 500	7 500		8 500	7 500		33 000	29 000
22 Opparbeidelse/rehabilitering av friområder	4 300	4 000	40	2 500	2 500	80	2 500	2 500	120	2 500	2 500	160	11 800	11 500
23 Oppgradering av lekeplasser	3 000	3 000		3 000	3 000		2 000	2 000		2 000	2 000		10 000	10 000
24 Flytting av bibliotek og kulturskolen				1 000	1 000		4 000	4 000					5 000	5 000
25 Hjertnes - ombygging kiosk	2 200	1 400											2 200	1 400
26 Hjertnes - ombygging kjeller	1 000	500											1 000	500
27 Navnede minnelunder				1 500	1 500								1 500	1 500
28 Kulturarena utstyr	3 200	3 200											3 200	3 200
Sum kultur idrett og fritid	21 700	19 100	40	16 000	15 000	80	17 000	16 000	120	13 000	12 000	160	67 700	62 100

Sandefjord kommune – Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter 2024, samt planleggingsramme for 2025-2027
(beløp ekskl. mva.)

(beløp i 1 000 2024-kr) Prosjekter *	2024			2025			2026			2027			2024-2027	
	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.
Miljø- og plansaker														
29 Bil og maskinpark - utskiftinger	27 200	25 500	240	23 000	21 300	210	26 500	24 600	330	23 700	21 800	450	100 400	93 200
30 GS-veier og trafikksikkerhetstiltak	17 000	8 600	400	18 600	12 000	800	21 500	14 000	1 200	20 300	18 000	1 600	77 400	52 600
31 Økt trafikksikkerhetstiltak skoler	1 500	1 500		1 500	1 500		1 500	1 500		1 500	1 500		6 000	6 000
32 Regulering for GS-veier	500	500		500	500		500	500		500	500		2 000	2 000
33 Strømforsyning ladestasjoner (tjenestebiler)	2 000	2 000		1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000		5 000	5 000
34 Diverse mindre grunnkjøp	100	100		100	100		100	100		100	100		400	400
35 Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)	1 000	1 000	-100	1 000	1 000	-200	1 000	1 000	-300	1 000	1 000	-300	4 000	4 000
36 ENØK-tiltak diverse bygg	20 000	20 000	-560	10 000	10 000	-1 400	10 000	10 000	-1 960	15 000	15 000	-2 660	55 000	55 000
37 Erstatningsbygg brann og bydrift	15 000	15 000		49 000	49 000								64 000	64 000
38 Aldersvennlige Sandefjord - utplassering av benker	500	500		500	500		500	500					1 500	1 500
39 Renhold - ny teknologi	1 000	1 000		1 000	1 000	-150	1 000	1 000	-300	1 000	1 000	-450	4 000	4 000
40 Brann og redning - framskutte enheter				1 500	1 500		1 500	1 500					3 000	3 000
41 Brann og redning - ny tankbil							5 500	5 500					5 500	5 500
42 Ny brannbåt										1 000	1 000		1 000	1 000
43 Utvidelse av verkstedet i Bekkeveien 12	12 000	12 000											12 000	12 000
44 Kjøp av eiendom i Bugården	3 500	3 500	-220			-220			-220			-220	3 500	3 500
45 Oppgradering av bygg i Bugården	1 000	1 000											1 000	1 000
46 Oppgradering av Sandefjord brannstasjon	5 000	5 000											5 000	5 000
47 Økt fremkommelighet gående og syklende (Mobilitetsp)	3 000	3 000		3 000	3 000		3 000	3 000		3 000	3 000		12 000	12 000
48 Tilpasninger rådhuset for flere arbeidsplasser	3 000	3 000											3 000	3 000
49 Kjøp av bygningen - Idrettens hus	6 500	6 500											6 500	6 500
Sum miljø- og plansaker (ekskl. selvkostomr.)	119 800	109 700	-240	110 700	102 400	-960	73 600	64 200	-1 250	68 100	63 900	-1 580	372 200	340 200
Sum ordinære inv. m/driftskons.	418 000	353 130	500	702 900	558 651	3 670	583 450	487 950	19 720	224 550	196 950	20 430	1 928 900	1 596 681

Investeringer i selvkostområder *** Prosjekter	2024			2025			2026			2027			2024-2027	
	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.	Drift	Brt.	Nto.
50 Bil og maskinpark - utskiftinger	6 100	4 800		8 100	6 800		10 200	8 400		7 600	6 900		32 000	26 900
51 Hovedplan vann - gjennomføring av tiltak	35 600	35 600		36 600	36 600		36 600	36 600		36 600	36 600		145 400	145 400
52 Hovedplan avløp - gjennomføring av tiltak	37 000	37 000		37 000	37 000		37 000	37 000		37 000	37 000		148 000	148 000
													0	0
Sum invest. selvkostomr. (VAR mm.)	78 700	77 400	0	81 700	80 400	0	83 800	82 000	0	81 200	80 500	0	325 400	320 300
Sum inv. m/driftskonsek.	496 700	430 530	500	784 600	639 051	3 670	667 250	569 950	19 720	305 750	277 450	20 430	2 254 300	1 916 981

* Differansen mellom brutto og netto investeringsutgift består av inntekter fra salg av anleggsmidler og tilskudd til investeringer.

** KST vedtok i sak 9/21 (Utvidelse av Solvangsenteret) at "Inv.tilskudd på kr 45,4 mill. kr settes av til nye omsorgsboliger i Stokke." Tilsagnet er på inntil 45,384 mill. kr og midlene anvendes iht. KSTs vedtak.

*** Driftskonsekvenser av investeringer i selvkostområdene dekkes via gebyrer og/eller bruk av selvkostfond.

20.8 Kommunens fond

Under vises en oversikt over kommunens fond med saldo per 31.12.22 og med budsjettert saldo ved utløpet av hvert av årene fram til 2027. I henhold til økonomiforskriften inndeles kommunens fond i 4 grupper (beløp i 1.000-kr):

Nominelle hele 1.000 kroner, saldo pr. 31/12	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Type fond	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Fond						
Disposisjonsfond	1 202 276	993 954	942 954	729 520	650 750	528 843
Bundne driftsfond	153 808	58 270	48 478	49 582	57 755	33 640
Ubundne investeringsfond	993 237	1 109 328	1 095 528	1 094 712	984 638	984 850
Bundne investeringsfond	11 001	5 792	2 394	2 394	2 394	2 394
Sum fond	2 360 320	2 167 344	2 089 352	1 876 206	1 665 535	1 549 725
Herav utgjør kraftfondet:						
Disposisjonsfond	287 347	287 347	287 347	287 347	287 347	287 347
Ubundet investeringsfond	919 453	919 453	919 453	919 453	919 453	919 453
Sum kraftfondet	1 206 800	1 206 800	1 206 800	1 206 800	1 206 800	1 206 800

Kraftfondet

Saldo på kraftfondet er per 31.12.22 på 1.207 mill. kr. Kraftfondet er delt i et disposisjonsfond og et ubundet investeringsfond som vist over. Det budsjetteres ikke med avsetning av midler for å opprettholde kraftfondets realverdi.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er midler som i utgangspunktet står til fri disposisjon for kommunestyret. Enkelte av fondene er øremerket av kommunestyret. Kommunestyret kan fjerne øremerkingen etter eget ønske. Per 31.12.22 er samlet saldo 1.202 mill. kr, fordelt på følgende fond:

Disposisjonsfond (hele 1.000 kr)	Saldo
Disposisjonsfondet	434 586
Kraftfondet (andel på disposisjonsfond)	287 348
Bufferfond kraftfondet	140 000
Disposisjonsfond til investeringer	127 618
Disposisjonsfond til bruk neste år	112 948
Flyktningefondet	49 591
Disposisjonsfond - koronatilskudd til ikke-komm. barnehager	20 190
Gang- og sykkelvei Industriveien (by.sak 42/14, disp. kraftfondets meravkastning 2013)	7 174
Fond innkjøpssamarbeid i Vestfold	5 543
Fond vedr. mobil- og bredbåndsdekning (IKT)	4 319
Disposisjonsfond Havnevesenet	6 219
Fond frivilligsentralene	2 688
Levekårsfond	1 390
Næringsfond	498
Diverse mindre fond	486
Sum disposisjonsfond per 31.12.22	1 202 276

- *Disposisjonsfondet* benyttes bl.a. ved salderinger i forbindelse med årsbudsjett, økonomiplan og ved regnskapsgjennomgangene. Saldo ved inngangen til 2023 er 434,6 mill. kr. Netto settes det av 31 mill. kr til disposisjonsfondet i 2023, slik at forutsatt saldo ved inngangen til 2024 er på 465,6 mill. kr. Dette benyttes i økonomiplanperioden til å delfinansiere investeringene. Kommunestyret har i økonomireglementet (KST-sak 97/20) vedtatt som mål at saldo for disposisjons- og kapitalfondet ved utløpet av økonomiplanperioden ikke skal være lavere enn 15 mill. kr.
- *Kraftfondet* er driftsdelen av fondet, og er omtalt samlet foran.
- *Bufferfond kraftfondet*. For å skjerme tjenestetilbudet for negative avvik fra forutsatt avkastning i kraftfondet er det et mål å ha et bufferfond basert på forskjellen mellom forventet avkastning av porteføljen og avkastningen i nedre del av utfallsrommet innenfor en sannsynlighet på 95 % (Reglement for finans- og gjeldsforvaltning (KST-sak 96/20)). Dette fondet er "førstelinje-forsvaret" til å sikre forutsatt finansiering fra kraftfondet dersom fremtidig avkastning blir lavere enn budsjettet.

- *Disposisjonsfond til investeringer* gjelder forskjøvne investeringer fra 2022 til 2023. Midlene er budsjettet brukt til formålene i 2023.
- *Disposisjonsfond til bruk neste år* er midler satt av i regnskapet for 2022 som disponeres i 2023 til ulike prosjekter.
- *Flyktningefondet* brukes til å utjevne utgifter kommunen har til flyktninger over tid. Kommunen mottar tilskudd per flyktning i opptil 5 år, mens utgiftene kan fordele seg over en lengre periode. Ved utløpet av økonomiplanperioden har fondet en saldo på i ca 49,5 mill. kr.
- *Disposisjonsfond - koronatilskudd til ikke-kommunale barnehager* gjelder avsetning gjort for å håndtere økt tilskudd som følge av at tilskudd i 2023 og 2024 beregnes ut ifra regnskapstall fra 2021 og 2022 for kommunale barnehager.
- *Gang og sykkelvei Industriveien* gjelder avsatte midler fra 2013 fra en meravkastning på Kraftfondet. Midlene skal benyttes til gang- og sykkelveien langs Industriveien som har blitt utsatt over lengre tid.
- *Fond innkjøpsavdelingen/VOIS* benyttes bl.a. til å balansere utgifter og inntekter knyttet til Vestfold Offentlige InnkjøpsSamarbeid (VOIS) hvor Sandefjord kommune har sekretariatsfunksjonen.
- *Fond vedr. mobil og bredbåndsdekning.* Dette gjelder avsetninger gjort i flere omganger til å bedre mobil- og bredbåndsdekningen i kommunen.
- *Disposisjonsfond Havnevesenet* skal dekke fornyelse og vedlikehold av småbåthavner.
- *Frivilligsentralen.* Sandefjord kommune fører regnskap for frivilligsentralene. "Overskudd" i regnskapet settes av på et fond som skal benyttes til utskifting av biler.
- *Fond tilskuddsordninger administrert av park og grønt* er foreløpig ikke disponert i budsjettet.
- *Levekårsfondet:* Saldo ved inngangen til 2023 er 1,4 mill. kr. Midlene er foreløpig ikke disponert i budsjettet.
- *Næringsfondet* har en saldo på omlag 0,5 mill. kr ved inngangen til 2023. Midlene er foreløpig ikke disponert i budsjettet.
- *Diverse mindre fond* gjelder et par mindre fond som er avsatt til særskilte prosjekter og formål.

Bundne driftsfond

Bundne driftsfond består av midler som etter lov, forskrift eller bestemt av eventuell giver er øremerket for bestemte formål. Per 31.12.22 utgjør bundne driftsfond 153,8 mill. kr.

Bundne driftsfond (hele 1.000 kr)	Saldo
Selvkostfond VARSF, regulering, byggesak, oppmåling og eierseksjonering	32 674
Havnefondet	42 644
Innskudd småbåthavner	352
Museumsfondet	295
Tapsfond formidlingslån	4 288
Øremerkede statstilskudd avsatt i 2022	57 166
Diverse gavefond	8 061
Diverse prosjektmidler og tilskuddsmidler	8 328
Sum bundne driftsfond per 31.12 22	153 808

- Selvkostfond VARSF, regulering, byggesak, oppmåling og eiendomsseksjonering balanserer utgifter og inntekter knyttet til selvkostområdene de enkelte år (VARSF: vann, avløp, renovasjon, septik og feiing).
- Havnefondet benyttes til å balansere driftsutgifter og -inntekter knyttet til havnekassen. Avgifter som kommunen krever inn etter havneloven, kan bare benyttes til havneformål. Fondet viser en netto ved utløpet av økonomiplanperioden på ca. 18,4 mill. kr.
- Museumsfondet består av donasjoner som disponeres av museumsstyret.
- Tapsfond formidlingslån er tilskuddsmidler fra Husbanken som kommunen kan holde tilbake for å dekke eventuelle tap på lån.
- Øremerkede statstilskudd. Disse midlene er budsjettert brukt til formålene i 2023.
- Diverse gavefond består av pengegaver gitt til helse-, sosial- og omsorgsformål og skole- og barnehageformål.
- Diverse prosjektmidler består av en rekke større og mindre fond, og gjelder hovedsakelig tilskuddsmidler der bruken av ulike grunner må forskyves fra et år til et annet.

Ubundne investeringsfond

Dette er frie midler som kun kan benyttes til investeringsformål. Per 31.12.22 er samlet saldo 992 mill. kr, fordelt på følgende fond:

Ubundne investeringsfond (hele 1.000 kr)	Saldo
Kapitalfondet	5 283
Tomtefondet	34 929
Boligfondet	32 997
Diverse mindre prosjekter	575
Kraftfondet	919 453
Sum bundne driftsfond per 31.12 22	992 237

1. *Kapitalfondet* benyttes i hovedsak til delfinansiering av investeringer i budsjettet. Se for øvrig eget bilag vedr. dette fondet.
2. *Tomtefondet* brukes til å saldere tomtefeltregnskapet. Budsjettert saldo ved utløpet av 2027 er på ca. 25,1 mill. kr.
3. *Boligfondet* fungerer primært til å mellomfinansiere perioder mellom kjøp og salg av kommunale boliger. I 2023 er det budsjettert brukt 4 mill. kr og i 2024 20 mill. kr av fondet til ny utleiebolig i Martin Larsens vei.
4. *Diverse mindre prosjekter* gjelder bl.a. avsatte midler til utvikling av Kodal sentrum mm. alle disse fondene er disponert i 1. tertial 2023.
5. *Kraftfondet* er den delen av fondet som er å anse som et ubundet investeringsfond.

Bundne investeringsfond

Når kapitalinntekter til bestemte formål ikke fullt ut medgår til dekning av utgifter/utbetalinger på investeringsregnskapet for det året de inntektsføres, må disse avsettes. Dette kan f.eks. gjelde øremerkede investeringstilskudd. Avsetning foretas i så fall til bundne investeringsfond. Bruk av slike avsetninger kan kun skje til det formål de opprinnelige inntektene var forutsatt nytt til, dersom ikke annet angis av det eksterne organ som har foretatt øremerkingen.

Bundne investeringsfond (hele 1.000 kr)	Saldo
Fond til innfrielse av startlån	340
Fond vedr Yxney	1 466
Fond til sykkelbyen	3 386
Ishall Bugårdshallen (tippemidler 2017)	147
Fond til Pindsle fortau	516
Brann og alarmtiltak kirka (inkl VAR) - (Andebu) - disponert i 2023	288
Engeveien - oppstart - tilskudd (Stokke) - disponert i 2023	1 582
Naturbarnehage Melsom 4810 (Stokke) - disponert i 2023	237
Områdelekeplass Lilleborg terrasse (Stokke) - disponert i 2023	300
Vei sentrum øst (Stokke) - disponert i 2023	680
Avløpsanlegg sentrum øst (Stokke) - disponert i 2023	923
Vannanlegg sentrum øst (Stokke) - disponert i 2023	929
Diverse mindre fond	206
Sum bundne investeringsfond per 31.12.22	11 001

20.8.1 Disposisjonsfondet

Disposisjonsfondet - utvikling i perioden		
(nominelle, hele tusen kroner)		
Saldo per 01.01.2023		434 586
Generell finansiering av investeringsprosjekter, opprinnelig vedtatt:	-48 013	
Finansiering av avsetning til nytt nydyrkingsfond	-2 500	
KST-sak 11/23 Leie av lokaler til Sandefjord voksenopplæring	-400	
KST-sak 22/23 Myreskauen 3 - Kjøp av boligeiendom	-8 200	
KST-sak 23/23 Anskaffelse av fire boliger for midlertidig opphold	-15 000	
1. tertial 2023: Saldering	38 384	
2. tertial 2023: Saldering	66 758	
Netto avsetning til disp.fondet	--->	31 029
Saldo per 31.12.2023		465 615
Generell finansiering av investeringsprosjekter:	-58 140	
Netto bruk av disp.fondet	--->	-58 140
Saldo per 31.12.2024		407 475
Generell finansiering av investeringsprosjekter:	-214 912	
Netto bruk av disp.fondet	--->	-214 912
Saldo per 31.12.2025		192 563
Generell finansiering av investeringsprosjekter:	-95 929	
Netto bruk av disp.fondet	--->	-95 929
Saldo pr. 31.12.2026		96 634
Generell finansiering av investeringsprosjekter:	-73 525	
Netto bruk av disp.fondet	--->	-73 525
Saldo per 31.12.2027		23 109

20.8.2 Kapitalfondet

Kapitalfondet - utvikling i perioden		
(nominelle, hele tusen kroner)		
Saldo per 01.01.2023		5 283
Fra salg av diverse tomter	200	
Salg av eiendommer	21 700	
Salg av kommunehuset i Stokke	75 000	
1. tertial 2023: Tidl. øremerkete inv.fond overført til kapitalfondet	5 782	
2. tertial 2023: Salg av kommunens fibernett til Sfj. Bredbånd AS	5 400	
Generell finansiering av investeringsprosjekter	-25 000	
Netto avsetning til kapitalfondet	--->	83 082
Saldo per 31.12.2023		88 365
Fra salg av diverse tomter	200	
Salg av eiendommer	10 000	
Etablering av fond til forskuttering av spillemidler og momskomp.	-30 000	
Generell finansiering av investeringsprosjekter:	-0	
Netto bruk av kapitalfondet	--->	-19 800
Saldo per 31.12.2024		68 565
Fra salg av diverse tomter	204	
Generell finansiering av investeringsprosjekter:	0	
Netto avsetning til kapitalfondet	--->	204
Saldo per 31.12.2025		68 769
Fra salg av diverse tomter	208	
Generell finansiering av investeringsprosjekter:	-68 666	

Netto bruk av kapitalfondet	--->	-68 458
Saldo pr. 31.12.2026		311
Fra salg av diverse tomter	212	
Generell finansiering av investeringsprosjekter:	0	
Netto avsetning til kapitalfondet	--->	212
Saldo per 31.12.2027		523

20.9 KOSTRA - Nøkkeltall 2022

Kommunens viktigste oppgave er å gi innbyggerne velferdstjenester. Nøkkeltall fra KOSTRA kan på generelt grunnlag blant annet brukes til å identifisere tjenesteområder med tanke på eventuelle omdisponeringer på driftsbudsjettet, fra driftsbudsjettet for å øke investeringsevnen eller for å identifisere områder for å realisere uspesifiserte innsparinger som er lagt til grunn i gjeldende økonomiplan.

Koronapandemien gjennom 2020, 2021 og 2022 har påvirket kommunene og kommuneøkonomien på en måte som gir økt usikkerhet om hvor gode regnskapstallene for disse årene er som grunnlag for å analysere variasjonene i kommunenes utgifter. Regjeringen skriver i Kommuneproposisjonen for 2024 at grunnet pandemien og de store ekstraordinære overføringene til kommunesektoren, velger man å benytte regnskapstall for 2019 ved beregning av utgiftsbehovet i 2022 og 2023. Departementet har brukt regnskapstall for 2022 ved beregning av utgiftsbehovet for 2024.

Fra regnskapsåret 2020 inngår Sandefjord i gruppe 11 – kommuner med innbyggertall mellom 45.000 og 75.000. Gruppe 11 består av 10 kommuner.

Sandefjords samlede netto driftsutgifter i regnskapsåret 2022 på 4.201,2 mill. kr svarer til 64.068 kr per innbygger (65.574 innbyggere), tilsvarende for G11 er 66.265 kr per innbygger.

Kommunenes prioriteringer uttrykkes vanligvis i form av netto driftsutgifter per innbygger eller per innbygger i målgruppen. Størrelsen på en kommunes inntekter er førende for omfanget av det samlede tjenestetilbudet målt i kroner. Det er imidlertid flere faktorer som påvirker ulikheter i det samlede tjenestetilbudet. Netto driftsutgifter påvirkes av forhold som dekningsgrader, standard på tjenesten, produktivitet og/eller kvalitet og omfanget av brukerbetaling.

Netto driftsutgifter per innbygger sier noe om hvor mye penger kommunen brukte på de ulike tjenesteområdene. En del av nøkkeltallene i KOSTRA er knyttet opp mot antall personer i ulike alders-/målgrupper. Hensikten er å gi et bedre uttrykk for reelle forskjeller i tjenestetilbudet til den enkelte tjenestemottaker. Kvaliteten på disse nøkkeltallene vil imidlertid variere med graden av samsvar mellom antall personer i disse målgruppene og det faktiske antallet tjenestemottakere.

Tabellen nedenfor viser netto driftsutgifter per innbygger i angitt målgruppe for Sandefjord og G11 for de ulike tjenesteområdene. I tillegg vises Sandefjords mer-/mindreutgifter (mer-mindreutgift ganget med Sandefjords antall innbyggere i målgruppen) for de tre siste årene i forhold til G11:

KOSTRA - Netto driftsutgifter (NDU) per innbygger i angitt målgruppe							
Tjenesteområde	NDU 2022 / innb.			Mer-/mindreutg. i Sjf. (mill. kr)			Målgruppe 2022
	Sjf.	G11	Mer-/min.utg.	2022	2021	2020	Alder
Barnhage	184 121	181 263	2 858	9,5	-24,8	-19,4	1-5 år
Grunnskole	127 367	126 352	1 015	9,5	14,1	22,8	6-15 år*
Pleie og omsorg	137 643	139 978	-2 335	-27,3	-89,4	-49,5	67 år +
Sosialtjenesten	5 070	5 179	-109	-4,2	-2,1	-2,6	20-66 år
Barnevern	9 546	13 004	-3 458	-45,9	-39,6	-25,2	0-17 år
Kommunehelse	3 525	3 858	-333	-21,8	-52,3	-35,9	Alle
Administrasjon og styring	4 181	4 377	-196	-12,8	-36,3	-52,3	Alle
Landbruk	67	58	9	0,6	0,2	0,6	Alle
Delsum 1				-92,5	-230,1	-161,6	
Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	694	220	474	31,1	24,8	19,8	Alle
Introduksjonsordningen	381	436	-55	-3,6	-4,8	-2,3	Alle
Kultur	2 226	2 530	-303	-19,9	-22,3	-26,4	Alle
Kirke	616	590	26	1,7	1,6	-3,6	Alle
Tekniske tjenester	2 878	2 865	13	0,9	9,0	7,5	Alle
Interkomm. samarbeid (§ 27/28a - samarb.)	0	-21	21	1,4	-0,8	1,0	Alle
Tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde	197	122	76	5,0	-8,3	-9,3	Alle
Delsum 2				16,5	-0,8	-13,2	
Pensjonsfunksjoner	-4 323	-2 768	-1 555	-102,0	-1,4	-36,1	Alle
Sum alle tjenester				-178,0	-232,3	-211,0	

* 6-9 år for SFO og over 15 år for voksenopplæring.

Tabellen viser at Sandefjord i 2022 samlet brukte 178,0 mill. kr mindre enn kommunen ville brukt dersom utgiftene per innbygger i de angitte målgruppene hadde vært som i gruppe 11.

Rammetilskuddets kostnadsnøkkel (objektive kriterier) angir en forventning om at utgiftene i Sandefjord ville ligge om lag 15,5 mill. kr over snittet for G11 (tilsvarende 0,4 %).

Kommentarer til de enkelte tjenesteområder

Barnehager:

Sandefjords netto driftsutgifter til barnehage var i 2022 på 610,0 mill. kr. Dette er 9,5 mill. kr (1,6 %) høyere enn utgiftene i målgruppen i gruppe 11 skulle tilsi.

Via rammetilskuddets kostnadsnøkkel er utgiftsbehovet til barnehager beregnet å ligge 2,4 % lavere per innbygger i Sandefjord enn i gruppe 11. Sandefjords utgifter er med det forventet å ligge 14,2 mill. kr under gruppe 11. Denne mindreutgiften skyldes først og fremst at Sandefjord har relativt sett færre barn 2-5 år og færre innbyggere over 16 år med høyere utdanning enn gruppe 11. Sandefjords reelle utgifter lå 6,4 mill. kr over gruppe 11. Dvs. at utgiftene lå 20,6 mill. kr høyere enn kostnadsnøkkelens objektive kriterier gir som forventning.

Grunnskole:

Sandefjords netto driftsutgifter til grunnskole var i 2022 på 972,9 mill. kr. Dette er 9,5 mill. kr (1,0 %) mer enn utgiftene i målgruppen i gruppe 11 skulle tilsi.

Via rammetilskuddets kostnadsnøkkel er utgiftsbehovet til grunnskolen beregnet å ligge 0,62 % lavere per innbygger i Sandefjord enn i gruppe 11. Sandefjords utgifter er med det forventet å ligge 6,0 mill. kr under gruppe 11. Denne mindreutgiften skyldes først og fremst at kommunen relativt sett har noe færre innbyggere 6-15 år enn gruppe 11. Sandefjords reelle utgifter lå 0,9 mill. kr høyere enn gruppe 11, eller 6,9 mill. kr høyere enn kostnadsnøkkelens objektive kriterier gir som forventning.

Verken kostnadsnøkkel eller andel innbyggere 6-15 år fanger opp kommunenes ulike andeler av innbyggere 6-15 år som går i kommunale grunnskoler som følge av variasjon i andelen elever som går i

statlige og private grunnskoler. Ettersom kommunene ikke dekker utgiftene (kun spesialundervisningen) til elever i statlige og private skoler vil målgruppen elever i kommunal grunnskole ha større forklaringskraft enn antall innbyggere 6-15 år når samlede utgifter til grunnskolen analyseres.

Andelen elever i kommunal grunnskole var for Sandefjord på 91,8 %. Tilsvarende andel for gruppe 11 var 94,0 %. Netto driftsutgifter per elev i kommunal grunnskole var 39,2 mill. kr. Ved beregningen er antall elever i kommunal grunnskole brukt som målgruppe for grunnskoleundervisning, skolelokaler og skoleskyss. I tillegg er innbyggere 6-9 år erstattet med antall barn i SFO som målgruppe for SFO og antall innbyggere 16 år og over er erstattet med antall deltakere i voksenopplæring som målgruppe for voksenopplæring.

Pleie og omsorg:

Sandefjords netto driftsutgifter til pleie og omsorg var i 2022 på 1.608,9 mill. kr. Dette er 27,3 mill. kr (1,7 %) lavere enn utgiftene i målgruppen i gruppe 11 skulle tilsi.

Via rammetilskuddets kostnadsnøkkel er utgiftsbehovet til pleie og omsorg i Sandefjord beregnet å ligge 1,8 % over snittet for gruppe 11. Sandefjords utgifter er med det forventet å ligge 28,0 mill. kr over gruppe 11. Den forventede merutgiften er primært knyttet til Sandefjords høyere andel eldre, Sandefjords høyere antall ikke-gifte over 67 år og noen flere innbyggere med psykisk utviklingshemming. Sandefjords reelle utgifter lå 20,7 mill. kr høyere enn gruppe 11, eller 7,3 mill. kr lavere enn kostnadsnøkkelens objektive kriterier gir som forventning.

Sosialtjenesten:

Sandefjords netto driftsutgifter til sosialtjenesten var i 2022 på 198,0 mill. kr. Dette er 4,2 mill. kr (2,1 %) lavere enn utgiftene i målgruppen i gruppe 11 skulle tilsi.

Via rammetilskuddets kostnadsnøkkel er utgiftsbehovet til sosialtjenesten i Sandefjord beregnet å ligge 4,4 % over snittet for gruppe 11. Sandefjords utgifter er med det forventet å ligge 9,0 mill. kr over gruppe 11. Den forventede merutgiften er primært knyttet til opphopningsindeksen, og uføre 18-49 år. Opphopningsindeksen baseres på antall skilte og separerte 16-59 år, arbeidsledige 16-59 år og antall personer med lav inntekt. Sandefjords reelle utgifter lå 5,6 mill. kr lavere enn gruppe 11, eller 14,6 mill. kr lavere enn kostnadsnøkkelens objektive kriterier gir som forventning.

Blant tjenesteområdene som inngår i delsum 2 (tjenester om ikke inngår i kostnadsnøkklene), vil KOSTRA-funksjonene Kommunale disponerte boliger, Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi, Introduksjonsordningen og Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig m.v. tematisk kunne vurderes sammen med dagens funksjoner som inngår i begrepet sosialtjenesten. Her nevnes bare at Sandefjord har merutgifter til arbeidsrettede tiltak i kommunal regi (31,1 mill. kr) og mindreutgifter til introduksjonsordningen (-3,6 mill. kr).

Barnevern:

Sandefjords netto driftsutgifter til barnevern var i 2022 på 126,6 mill. kr. Dette er 45,9 mill. kr (26,6 %) lavere enn utgiftene i målgruppen i gruppe 11 skulle tilsi.

Via rammetilskuddets kostnadsnøkkel er utgiftsbehovet til barnevern i Sandefjord beregnet å ligge om lag 0,7 % lavere enn snittet for gruppe 11. Sandefjords utgifter er med det forventet å ligge 1,2 mill. kr lavere gruppe 11. Den forventede mindreutgiften er primært knyttet til Sandefjords lavere andel barn 0-15 år med enslig forsørger og andel barn under 16 år. Sandefjords reelle utgifter lå 46,9 mill. kr under gruppe 11, eller 45,7 mill. kr lavere enn kostnadsnøkkelens objektive kriterier gir som forventning.

Kommunehelse:

Sandefjords netto driftsutgifter til kommunehelse var 231,2 mill. kr i 2022. Dette er 21,8 mill. kr (8,6 %) lavere enn utgiftene per innbygger i gruppe 11 skulle tilsi.

Via rammetilskuddets kostnadsnøkkel er utgiftsbehovet til kommunehelse i Sandefjord beregnet å ligge om lag 0,2 % over snittet for gruppe 11. Sandefjords utgifter er med det forventet å ligge 0,6 mill. kr over gruppe 11. Den forventede merutgiften er knyttet til innbyggere over 67 år. Sandefjords reelle utgifter lå 21,8 mill. kr under gruppe 11, eller 22,4 mill. kr lavere enn kostnadsnøkkelens objektive kriterier gir som forventning.

Administrasjon:

Sandefjords netto driftsutgifter til administrasjon var 274,2 mill. kr i 2022. Dette er 12,8 mill. kr (4,5 %) lavere enn utgiftene per innbygger i gruppe 11 skulle tilsi.

Via rammetilskuddets kostnadsnøkkel er utgiftsbehovet til administrasjon i Sandefjord beregnet å ligge om lag 0,3 % under snittet for gruppe 11. Sandefjords utgifter er med det forventet å ligge 0,9 mill. kr under gruppe 11. Den forventede merutgiften er knyttet til basiskriteriet. Sandefjords reelle utgifter lå 12,8 mill. kr under det som utgift per innbygger i gruppe 11 tilsier, eller om lag 11,9 mill. kr lavere enn kostnadsnøkkelens objektive kriterier gir som forventning.

Landbruk:

Sandefjords netto driftsutgifter til landbruk er på 4,4 mill. kr i 2022. Dette er 0,6 mill. kr (15,2 %) høyere enn utgiftene per innbygger i gruppe 11 skulle tilsi.

Via rammetilskuddets kostnadsnøkkel er utgiftsbehovet til landbruk i Sandefjord beregnet å ligge om lag 35,1 % over snittet for gruppe 11. Sandefjords utgifter er med det forventet å ligge 0,2 mill. kr over gruppe 11. Den forventede merutgiften er knyttet til antall landbruksbedrifter. Sandefjords reelle utgifter lå 0,6 mill. kr over det som utgift per innbygger i gruppe 11 tilsier, eller om lag 0,4 mill. kr høyere enn kostnadsnøkkelens objektive kriterier gir som forventning.

20.10 Oppfølging av kommunestyrets vedtak i rammesaken

Vedtak:

1. Videre arbeid med handlings- og økonomiplanen for 2024-2027 baseres på forutsetninger som angitt i vedlegg 1 og med de endring som følger:

Kommunedirektøren bes ved neste budsjettframlegg i desember å ha hovedfokus og prioritering på områdene eldreomsorg og skole. Det betyr at i første omgang reverseres alle foreslåtte kutt innenfor disse to hovedområdene.

- Oppfølging:

Rammesaken inneholdt ikke spesifikke forslag om kutt innen eldreomsorgen i perioden 2024-2027, og det samme gjelder for kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan.

Innenfor skole var tre innsparingstiltak fra gjeldende handlings- og økonomiplan for 2023-2026 lagt til grunn også i rammesaken. For det første gjaldt dette årlige innsparinger på 4 mill. kr fra 2024 som følge av planen om at det vil bli foretatt en bred gjennomgang av administrasjons- og ledelsesoppgavene ved skolene og andre enheter innenfor kommunalområdet KBU, der harmonisering mellom enhetene vil stå sentralt. Tanken er også å se på oppgaver som er naturlig å sentralisere, for å få bedre og mer effektive tjenester. Dette tiltaket inngår også i punkt tre under "Følgende saker legges frem til politisk behandling". Kommunedirektøren har halvert forutsatt innsparing i 2024 fra 4 til 2 mill. kr, mens innsparingene fra 2025 også ligger i forslaget til handlings- og økonomiplan med 4 mill. kr per år.

Det andre innsparingstiltaket innen skole gjelder forslaget om å bruke leirskoler som ligger nærmere Sandefjord enn de som benyttes i dag, samtidig som leirskole vil bli gjennomført for 8. trinn i stedet for 7. trinn som i dag (reduerte utgifter i 2025 på 1,8 mill. kr og 0,4 mill. kr per etterfølgende år). Kommunedirektøren har ikke tolket kommunestyrets vedtak til også å gjelde denne tilpasningen. Tilsvarende tolkning er lagt til grunn for innsparinger knyttet til lokalt drevne trivselslederprogram der skolene i dag betaler for et eksternt opplegg som er foreslått erstattet med tilsvarende ordning i egen regi (reduerte utgifter på 0,15 mill. kr per år fra 2024).

Følgende saker legges frem til politisk behandling:

1. Det fremlegges en sak som ser på organiseringen innenfor HSO-området med særlig vekt på å redusere administrative stillinger

- Oppfølging:

Det legges fram egen sak som behandles parallelt med handlings- og økonomiplanen.

2. Det fremlegges en sak som tar for seg hvordan helsepersonell benyttes i forhold til oppgavefordeling, rekruttering og hvordan beholde personell. Saken skal synliggjøre hva vi har av kapasitet, dersom sykepleiere og helsefagarbeidere kun utfører sykepleier oppgaver eller helsefag arbeid. Målet er å utnytte kapasiteten best mulig i tiden fremover, hvor det er knapphet på denne type kompetanse. Saken legges frem før behandling av handlings og økonomiplanen for perioden 2024-2027

- Oppfølging:

Det legges fram egen sak som behandles parallelt med handlings- og økonomiplanen.

3. Innsparingen adm. og ledelse skole på gjennomføres ikke i 2024 dersom det gjennomføres en gjennomgang av adm. og ledelse i kommunalområdet i KBU, hvor målet er å være tett på elevene, mer nærhet til voksne med formål om å redusere mobbing og vold i skolen. Dette vil være i tillegg til eksisterende planer og tiltak. Skolesekretærene beholdes ved den enkelte skole. Sak og forslag til endringer legges frem til politisk behandling, før behandling av handlings og økonomiplanen for perioden 2024-2027.

- Oppfølging: Behandlet den 18.10.2023 i KBU-sak 043/23 - Oppfølging rammesak - innsparing administrasjon og ledelse, og følgende vedtak ble fattet:

1. Saken tas til orientering

2. Innsparingstiltak i kommunalområdet kunnskap, barn og unge vurderes i forbindelse med behandlingen av handlings- og økonomiplanen for 2024-2027.

4. Det legges frem en sak om Prosjekt Globale Sandefjord, saken skal beskrive innhold og kostnader. Saken legges frem før behandling av handlings og økonomiplanen for perioden 2024-2027

- Oppfølging: Det legges fram egen sak som behandles parallelt med handlings- og økonomiplanen.

5. Det legges frem en sak som viser kostnader og forslag til etablering av tømmestasjon for båter/småbåter. Eventuell finansiering dekkes av havnekassen.

1. Oppfølging: Det legges fram egen sak som behandles parallelt med handlings- og økonomiplanen.

6. Det fremlegges en sak om hvordan vi kan intensivere opprensningen av Goksjø og Akersvannet med en helhetlig plan.

- Oppfølging: Formannskapet behandlet den 5.9.2023 (sak 158/23) - Status og plan for vannmiljøarbeidet i Sandefjord kommune. Planer for hvordan vi kan intensivere opprensningen av Goksjø og Akersvannet er vedlagt saken. Samtidig informeres om at det er lagt inn 220.000 kr i 2024 og 2025 til å finansiere bortkjøring/transport for å støtte arbeidet med utfisking i Goksjø og Akersvannet.

7. Det fremlegges en sak om hvordan vi kan øke antall Varige Tilrettelagte Arbeidsplasser for personer med spesielle behov.

1. Oppfølging: Det legges fram egen sak som behandles parallelt med handlings- og økonomiplanen.

8. Administrasjonen bes vurdere om tomte til Stokke IL er egnet for å bygge ny fremtidig barneskole i Stokke.

1. Oppfølging: Det legges fram egen sak som behandles parallelt med handlings- og økonomiplanen.

9. Kommunedirektøren bes legge fram en sak som viser hvordan kommunal kontantstøtte for barn opp til 2 år kan innføres i Sandefjord

- Oppfølging: Det legges fram egen sak som behandles parallelt med handlings- og økonomiplanen.

10. Kommunedirektøren bes legge fram en sak hvor det kommunale opplevelseskortet/Fritidskortet for lavinntektsgrupper erstattes med et kommunalt Fritidskort for alle i alderen 7-18 år.

- Oppfølging: Det legges fram egen sak som behandles parallelt med handlings- og økonomiplanen.

Følgende tiltak videreføres:

Åpen barnehage videreføres, men sees på i sammenheng i arbeidet med barnehagestruktur.

- Oppfølging: Kroken åpen barnehage opprettholdes med samme åpningstider som tidligere. Åpen barnehage i sentrum flyttes fra Sjøberg til Rosenvolds gate 19. Kommunedirektøren opprettholder imidlertid forslaget om at Grenda åpen barnehage avvikles. Dersom kommunestyret også vil fortsette driften ved Grenda vil dette kreve en bevilgning på 927.000 kr i 2024 og 916.000 kr per etterfølgende år.

Gratis svømmehall for barn og unge.

- Oppfølging: Tiltaket er videreført, men med redusert bevilgning fra 1,4 mill. kr til 1,2 mill. kr grunnet mindre behov for vektertjenester i åpningstiden.

Ordningen med aktivitetskort for barn/unge i lavinntektsfamilier og minstepensjonister.

- Oppfølging: Tiltaket videreføres på samme nivå som i 2023.

Videreføring av dagens økonomiske støtte til Gründerhuset.

- Oppfølging: Dagens økonomiske støtte til Gründeriet videreføres på samme nivå i planperioden 2024-2027. Det ble for øvrig lagt fram en sak til formannskapet 7. nov (FSK-sak 185/23) – Evaluering av økt satsing på Gründeriet, som følger opp kommunestyrets tidligere vedtak (KST-sak 123/22) om en evaluering av Gründeriets bruk av det økte tilskuddet gitt fra 2023.

Følgende nye tiltak innarbeides:

Fastholde fremdriften i opptrappingsplan for heldøgns omsorgsplasser med videre utvidelse med 18 plasser i 2024 på Nygård Sykehjem.

- Oppfølging: Gjeldende handlings- og økonomiplan forutsetter at det tas i bruk 8 nye plasser på Nygård fra 2025 etter at det er tatt i bruk 10 nye plasser fra 2023. Tidligere opptrappingsplan forutsatte at disse 18 plassene skulle tas i bruk fra 2024. Kommunedirektøren tolker derfor

vedtaket slik at kommunestyrets oppdrag er fulgt opp ved at nye 8 plasser tas i bruk allerede fra 2024. Økonomiplanen forutsetter videre at nye 18 plasser tas i bruk fra 2027 (18,1 mill. kr). Det kan være behov for å ta i bruk 9 av de 18 plassene allerede i 2026. Dette avklares i rammesaken for 2025. Etter planperioden (2028) står det igjen 18 plasser på Nygård som planlegges tatt i bruk i med 9 plasser fra 2028 og 9 plasser fra 2029.

Nye omsorgsboliger i Stokke og utvidelse Sole sykehjem fremskyndes til opprinnelig plan.

- Oppfølging: I gjeldende handlings- og økonomiplan for 2023-2026 er det forutsatt at byggestart for omsorgsboligene vil finne sted fra 2026 og at utvidelsen ved Soletunet sykehjem først vil kunne ha byggestart når de nye omsorgsboligene er klare til bruk. Økonomiplanen for 2024-2027 forutsetter nå byggestart i 2025 og at omsorgsboligene er klare til bruk våren 2027. Etter kommunedirektørens vurdering er det lite realistisk at prosjektet lar seg fullføre før denne tid. Det er forutsatt at oppstart av planlegging for utvidelsen ved Soletunet sykehjem starter i 2026 (1 mill. kr i 2026 og 10 mill. kr i 2027) med byggestart i 2028 og innflytting i 2030. Hele investeringen har et netto kostnadsanslag på 233 mill. kr, og det er dermed forutsatt at 222 mill. kr til fullføring av prosjektet vil påløpe i 2028-2030.

Antall lærlinger økes til 130.

- Oppfølging: Det er lagt inn en økning fra 97 til 100 lærlingeplasser fra høsten 2024 i økonomiplanen. Grunnet økonomi og utfordringer med å rekruttere et større antall lærlinger, er det kun budsjettet en økning fra 97 til 100 lærlingeplasser. De 3 nye plassene er budsjettet fra august 2024. Kostnaden for å øke fra 100 og opp til 130 lærlinger vil på helårsbasis koste 6,3 mill. kr i tillegg til at det vil utfordre den administrative kapasiteten. Dette vil gi en total kostnadsøkning ved å gå fra 100 til 130 lærlinger på om lag 7 mill. kr på helårsbasis.

Nytt ressursteam innenfor skole etableres.

- Oppfølging: Ressursteam ligger inne i økonomiplanen med 1,75 mill. kr fra 2024.

Det etableres treningspark sentralt i Stokke i likhet med etableringen i badeparken og Bugårdsparken.

- Oppfølging: I 2024 etableres det treningspark i Eikelunden i Stokke, i tillegg også i Andebu parken. Hver med en kostnadsramme på 1,5 mill. kr. Investeringen dekkes innenfor gitte bevilgninger for 2023 til oppgradering og rehabilitering av idrettsanlegg.

Det etableres livsgledehem ved alle våre sykehjem.

- Oppfølging: Det er lagt inn 0,6 mill. kr i 2024 og 0,385 mill. kr fra 2025 til Livsgledehem på Nygård bo- og behandlingssenter, Andebu bo- og behandlingssenter og Mosserødhjemmet. Fra tidligere er Kamfjordhjemmet og Soletunet Livsgledehem. Sertifiseringsordningen Livsgledehem er et systemverktøy for personsentrert omsorg, som sikrer at de som bor på virksomheter med heldøgns eldreomsorg får tilrettelagte aktiviteter, frisk luft og meningsfulle øyeblikk hver eneste uke.

Med den betydelige usikkerheten som foreligger i norsk økonomi, vil partiene komme tilbake med inndekning/prioritering når resultatet av 2. tertial og statsbudsjettet og kommunedirektørens Budsjett og Økonomiplan for 2024-2027 er fremlagt.

- Oppfølging: Kommunedirektøren har langt på vei fulgt opp kommunestyrets vedtak fra rammesaken. De ulike tiltakene, sammen med betydelige netto kostnadsøkninger som ikke var kjent da rammesaken ble behandlet, har bidratt til at kommunens økonomi er budsjettert med en vesentlig svekkelse som langt ifra er tilpasset kommunens framtidige bæreevne og investeringsambisjoner. Kommunedirektøren har i punktene over informert om hvilke bevilgninger som kreves for at kommunestyrets vedtak i sin helhet skal kunne tas inn i økonomiplanen.

Kommunedirektøren har lagt fram en fullstendig økonomiplan der alle budsjetterte utgifter er dekket inn. Basert på ordlyden i kommunestyrets vedtak om at partiene vil komme tilbake til inndekning/prioriteringer etter at kommunedirektørens budsjett og økonomiplan for 2024-2027 er fremlagt, vil kommunedirektøren forvente at kommunestyret ved budsjettbehandlingen vil gjøre endringer som isolert sett vil styrke den i utgangspunktet svake budsjettbalansen.

2. Skatt på formue og inntekt til kommunen kreves inn etter maksimalsatser.

- Oppfølging:

Innarbeidet i handlings- og økonomiplan 2024-2027.

20.11 Forslaget til økonomiplan i forhold til rammesaken

Etter at kommunestyret behandlet budsjetttrammene for 2024-2027 i juni, og fram til kommunedirektøren legger fram sitt forslag til handlings- og økonomiplanen, er flere forutsetninger vesentlig endret. To viktige gjengangere gjelder videreføringskonsekvenser av endringer i 2.-tertialsaken og konsekvenser av statsbudsjettforslaget, men også andre elementer gir vesentlige endringer i forutsetningene etter at kommunestyret behandlet rammesaken.

Tabellene nedenfor oppsummerer endringene tatt inn i kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplanen etter rammesaken:

Driftsbudsjettet - endringer etter rammesaken					
(positive beløp er økt utg./red. innt. og omvendt)	2024	2025	2026	2027	Sum 4 år
(beløp i mill. 2024-kr)					
Netto videreført fra 2.-tertialsaken	10,0	12,6	13,4	14,0	50,0
Konsekvenser av statsbudsjettet	-0,1	-2,2	-2,2	-2,2	-6,7
Endret lønns- og prisvekstforutsetninger	3,8	3,6	3,6	3,6	14,6
Netto endrede pensjonskostnader m.m.	8,0	21,9	23,2	24,4	77,6
Utgifter til energi og fjernvarme	-6,5	-8,9	-10,1	-10,1	-35,7
Nye driftstiltak	12,5	7,8	2,0	20,0	42,3
Netto reduserte innsparinger	1,3	-0,1	-0,1	-0,1	0,9
Økte rentesatser gir netto økte inntekter (ekskl. nye lån)	-17,0	-14,7	-13,6	-12,5	-57,8
Økt utbytte fra Sandefjord Bredbånd AS	-5,0	-5,0	-10,0	-10,0	-30,0
Diverse vedr. finansposter	-8,4	-6,8	-7,1	-6,9	-29,3
Konsekvenser av investeringer	0,5	6,9	24,8	28,0	60,2
Andre endringer	8,2	-2,4	-3,5	-4,5	-2,2
Endret overføring fra årets drift til ord. inv.prosjekter	7,2	12,7	20,4	43,5	83,8

Investeringsprosjekter - endringer etter rammesaken					
(beløp i mill. 2024-kr)	2024	2025	2026	2027	Sum 4 år
Ordinære investeringer	78,1	111,7	126,0	-253,1	62,7
Investeringer i selvkostområder	-	-	-	-	-
Investeringsprosjekter (netto)	78,1	111,7	126,0	-253,1	62,7
Finansiering:					
Overført fra årets drift	-7,2	-12,7	-20,4	-43,5	-83,8
Overført bruk av driftsfond	44,4	82,3	35,3	-101,5	60,5
Bruk av investeringsfond	-5,0	-25,0	41,0	-15,0	-4,0
Bruk av lån	46,0	67,0	70,0	-93,0	90,0

Den første tabellen viser at netto utgifter i driftsbudsjettet er økt med 7,2 mill. kr i 2024, økende til 43,5 mill. kr i 2027, og samlet 83,8 mill. kr for årene 2024-2027. Dette gir en tilsvarende reduksjon i driftens bidrag til å finansiere investeringer.

Den andre tabellen viser at investeringsrammen for 2024-2027 er økt med 62,7 mill. kr siden rammesaken. Av dette beløpet er 61 mill. kr med tilhørende finansiering overført fra 2023 (2.-tertialsaken). Dermed er nesten hele det økte lånebeløpet i perioden en konsekvens av det reduserte bidraget fra driftsbudsjettet.

Nedenfor kommenteres de enkelte endringselementene knyttet til driftsbudsjettet:

- "Netto videreført fra 2.-tertialsaken": For spesifisering av innhold vises til KST-sak 109/23 med tilleggsnotat datert 11. okt. 2023.
- "Konsekvenser av statsbudsjettet" er forklart i kapitlet konsekvenser av statsbudsjettet for Sandefjord kommune.
- "Endret lønns- og prisvekstforutsetninger": Kommunen følger statsbudsjettets forutsetninger for lønn- og prisvekst. Etter rammesaken er prisveksten økt med 1,0 % -enhet til 3,8 %, lønnsveksten er økt med 0,4 % -enheter til 4,9 % og deflatoren er økt med 0,3 % -enheter til 4,3 %. Generelt sett er en reallønnsvekst kostnadsdrivende i kommunens budsjett. Rammesaken forutsatte en reallønnsvekst på 1,7 % i 2024, mens statsbudsjettet forutsetter en reallønnsvekst på 1,1 %.
- "Netto endrede pensjonskostnader m.m.": Kommunens pensjonsutgifter ble redusert i 2.-tertialsaken med videreføring til etterfølgende år. Nye beregninger for pensjonskostnadene fra 2024 gir en betydelig vekst i kostnadene for 2024 og etterfølgende år. Dette er i hovedsak knyttet til økte reguleringspremier og amortisering av økte premieavvik. På den annen side reduseres normalpremiene for medlemmer i Statens Pensjonskasse (lærere) og Kommunal Landspensjonskasse (sykepleiere) slik at utgiftene i kommunalområdene for helse, sosial og omsorg (HSO) og kunnskap, barn og unge (KBU) blir redusert. Netto økte premier medfører at statstilskudd til ressurskrevende tjenester øker. I sum medfører disse forholdene at pensjonskostnadene øker netto med 8,0 mill. kr i 2024, økende til 24,4 mill. kr i 2027.

- “Utgifter til energi og fjernvarme”: Kommunen har inngått fastprisavtaler for kjøp av strøm for årene 2024-2026 for om lag halve strømforbruket. Sammen med forventninger til framtidig spotpris for resten av strømforbruket, er budsjetterte utgifter til energi og fjernvarme redusert med 10,1 mill. kr per år fra 2024. Den budsjettmessige reduksjonen reduseres med 3,6 mill. kr i 2024 og 1,2 mill. kr i 2025 fordi kommunen ved overgang til fastprisavtalen må kjøpe seg fri fra tidligere sikringsavtaler.
- “Nye driftstiltak”: Dette er knyttet til kommunestyrets vedtak fra rammesaken om 1) innarbeiding av økt antall lærlinger (fra 97 til 100, mens vedtaket sier 130), 2) etablering av nytt ressursteam innenfor skole, 3) etablering av livsgledehem ved alle våre sykehjem og 4) fastholdelse av fremdriften i opptrappingsplanen for heldøgns omsorgsplasser på Nygård sykehjem (18 plasser i 2024 (8 nye i 2024 i tillegg til 10 plasser etablert i 2023 og ytterligere 18 plasser fra 2027). I tillegg gjelder dette kommunal delfinansiering av “Medbyggerne”, netto økt bevilgning knyttet til planen “På lik linje”, digital hjemmeoppfølging (prosjekt i HSO), etablering av nytt legekantor på Sjøberg, digitalisering av ledsagerbevis, økt plankapasitet i kommunalområdet for miljø- og plansaker, utfisking fra Goksjø og Akersvannet. Til slutt er det forutsatt bruk av flyktningefondet til “andre formål” videreføres også for 2026 og 2027, mens det tidligere har vært at slik bruk av fondet avvikes fra 2026.
- “Netto endring innsparinger”: Dette er knyttet til kommunestyrets vedtak fra rammesaken om 1) å videreføre åpen barnehage (det er budsjettert med fortsatt drift ved Kroken og Sjøberg (flyttes til Rosenvolds gate 19), mens Grenda avvikes) og 2) utsatt iverksettelse av innsparinger knyttet administrasjon og ledelse innen skole og ev. øvrige enheter innenfor kommunalområdet. I tillegg ligger det økte parkeringsinntekter som følge av en prisjustering av satsene.
- “Økte rentesatser gir netto økte renteinntekter (ekskl. nye lån)”: Basert på utviklingen i de forventede pengemarkedsrentene er rentesatsene økt med 1,25 % -enheter i 2024 og 2025, og 1,0 % -enheter i 2026, samt med 0,75 % -enheter i 2027 i forhold til forutsetningene i rammesaken. Budsjetterte netto økte inntekter inkluderer ikke økte renteutgifter på nye lån som tas opp i perioden (inngår i “Konsekvenser av investeringer”). Kalkylerenten for selvkostområdene er økt med 1,0 % -enhet i 2024 og 0,75 % -enheter for hvert av årene 2025-2027.
- “Økt utbytte fra Sandefjord Bredbånd AS”: Det er budsjettert med økt utbytte på 5 mill. kr til 40 mill. kr per år i 2024 og 2025 og deretter en økning på 10 mill. kr til 45 mill. kr per år fra Sandefjord Bredbånd AS. Utbyttet er basert på forventet overskudd for selskapet. I sak 54/23 vedtok kommunestyret å starte en prosess for å selge alle aksjene i Sandefjord Bredbånd AS til en minstepris på 1,1 milliard kroner.
- “Diverse vedrørende finansposter”: Netto merinntekter er primært en konsekvens økning i kommunens likviditet, reduserte utgifter til renter og avdrag knyttet til redusert låneopptak i 2.-tertialsaken og en budsjettert økt årlig avkastning fra kraftfondet på 0,25 % -enheter.
- “Konsekvenser av investeringer”: Rammesakens forutsetninger var basert på gjeldende økonomiplan med et påslag i 2027 tilpasset gjeldende lånepolitikk og forventet overføring fra dette årets drift. Forslaget for 2024-2027 er basert på de konkrete forslag til investeringer med tilhørende drifts- og finanskostnader. Samlet er driftskonsekvensene for perioden under ett, redusert med 1,7 mill. kr, mens finansieringskostnadene er økt med 61,8 mill. kr.
- “Andre endringer” oppsummerer alle øvrige endringer siden rammesaken. Disse består av mange enkeltelementer som hver for seg varierer i størrelse. De to største elementene gjelder redusert bevilgning (tilskudd) til private barnehager og forventet reduserte utgifter til sosialhjelp fra 2025. I tillegg er årlig videreføring av tilskuddsnivået til Gründeriet fra 2023 og gratis adgang til svømmehallen for barn i ukedagene, tiltak som er knyttet til kommunestyrets vedtak fra rammesaken.